

TÜRKİYE
GENÇLİK
ARAŞTIRMASI **2021**

KONRAD
ADENAUER
STIFTUNG

TÜRKİYE GENÇLİK ARAŞTIRMASI 2021

Prof. Dr. Ali Çağlar, Doç. Dr. Türken Çağlar

TÜRKİYE GENÇLİK ARAŞTIRMASI 2021

Künye

Konrad-Adenauer-Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği

Ahmet Rasim Sokak No:27 06690 Çankaya/Ankara - Türkiye
+90 312 440 40 80

Şubat 2022

Grafik Tasarım: **gern**
gernworks.com

Proje Ana Ekibi

Proje Genel Koordinatörü:	Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR
Proje Yürütücüsü:	Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR
Proje Yürütücü Yardımcısı:	Doç. Dr. Türken ÇAĞLAR
Proje Saha Koordinatör Yardımcısı:	Dr. Taylan Can Doğanay
Proje Saha Ekibi:	Detaylı bilgi için bkz. s. 4- 6.

Araştırmanın Künyesi

Araştırmanın Adı: Türkiye Gençlik Araştırması - 2021

Araştırmanın Kimin İçin Yapıldığı: Konrad Adenauer Stiftung

Araştırmanın Amacı: Türkiye Cumhuriyeti'nde 18-25 yaş grubunda olan gençlerin demografik, sosyo-ekonomik, sosyo-politik durumları ile bazı değerler ve konulara verdikleri önem, bakış açıları, yorumları, değerlendirmeleri ile geleceğe yönelik beklentilerini tespit etmektir.

Araştırmanın Yöntemi: Bu araştırma, sahaya dayalı nicel (quantitative) bir araştırmadır. Araştırma tekniklerinden yüz yüze soru kağıdı (anket tekniği) uygulaması yapılarak ilgili veriler toplanmıştır. Ayrıca alan gözlem notları ile ikincil veriler tekniğinden de yararlanılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örneklem Modeli: Araştırmanın evrenini, Türkiye Cumhuriyeti'nin tamamı oluşturmuştur. Diğer bir deyişle, bütün Türkiye'yi kapsayacak şekilde bölgesel dağılımı NUTS1 sınıflandırmasına göre yapılmıştır. Araştırma toplamda 28 kentte gerçekleştirilmiştir. Örneklemleme işlemi, kentsel yerleşim alanlarında, kentlerin nüfus büyüklükleri ölçütüne göre belirlenmiştir:

a) Megapol kentler, **b)** Metropol kentler, **c)** Orta ve küçük ölçekli kentler. Bu konudaki detaylı bilgiler, ilerleyen sayfalarda sunulmuştur.

Araştırmanın Gerçekleştirildiği Zaman: 1 Ocak 2021 – 15 Ocak 2022 (Saha Çalışması - Veri Toplama: Mayıs 2021 – Eylül 2021).

Saha ve Kontrolü: Araştırmada gerçekleştirilen soru kâğıtlarının % 100'ünün bilgi tutarlılığı, saha çalışması ve veri girişi sırasında kontrol edilmiştir.

Saha Çalışması ve Ekipler

ŞEHİRLER	SAHA KOORDİNATÖRLERİ	ANKETÖRLER
Ankara	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak Sebiha Gezer Ege Cem Çağlar
Konya	Dr. Taylan Can Doğanay Doç. Dr. Yusuf Sayın Prof. Dr. Ali Çağlar	Sena Demirci Hikmet Alkılıç Ayşe Göktepe Ahmet Pınar Hanım Göktepe
Karaman	Dr. Taylan Can Doğanay Prof. Dr. Ali Çağlar	Mehmet Zeki Yel Ali Hebebe Merve Kılıç Haticenur Kumcu
Çorum	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak
Zonguldak	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak Sebiha Gezer
Trabzon	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak
Samsun	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak

ŞEHİRLER	SAHA KOORDİNATÖRLERİ	ANKETÖRLER
Sivas	Doç. Dr. Ercan Şahbudak Prof. Dr. Ali Çağlar	Sara Özkan Tuğberk Kandurdu Maide Elif Gözütok Badenur Dolmuş Fatma Yıldırım
Erzurum	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak Sebiha Gezer
Erzincan	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Öğr. Üyesi Sevrâ Fırıncı	Dr. Öğr. Üyesi Sevrâ Fırıncı
Bayburt	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar Ar. Gör. Şeyda B. Atalan	Ar. Gör. Şeyda B. Atalan Batuhan Yerlikaya Kübra Keskin
Bitlis	Dr. Öğr. Öğr. Üyesi Serhat Tek Prof. Dr. Ali Çağlar	Büşra Sunav Esma Çoşkun
Van	Prof. Dr. Orhan Deniz Ar. Gör. Cihat Uğurlu Prof. Dr. Ali Çağlar	Lütfi Işık Zehra Kılıç Kader Köylü Özlem İlli Feleknaz Ebelik Hamdullah Anık
Diyarbakır	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak Sebiha Gezer

ŞEHİRLER	SAHA KOORDİNATÖRLERİ	ANKETÖRLER
Gaziantep	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak Sebiha Gezer
Mersin	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Taylan Can Doğanay	Merve Akay
Hatay	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Öğr. Üyesi Sevrâ Fırıncı	Dr. Öğr. Üyesi Sevrâ Fırıncı Didem Kayıkcı Nazar Kimyeci
Antalya	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Taylan Can Doğanay	Muhammed Ensar Ağca Seher Kestek Büşra Korkmaz
Bursa	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Sebiha Gezer Hüseyin Gezer
Manisa	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Sebiha Gezer Hüseyin Gezer
İzmir	Doç. Dr. Güven Şeker Prof. Dr. Ali Çağlar	Dr. Öğr. Üyesi Dilara Şeker İlhan Talha Kömüroğlu Ebru Kömüroğlu Alperen Dağdelen

ŞEHİRLER	SAHA KOORDİNATÖRLERİ	ANKETÖRLER
İstanbul	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar Dr. Taylan Can Doğanay	Damla Varlı Didem Kavlı Eren Yıldız Fatih Çolak Melisa Yıldız
Edirne	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Taylan Can Doğanay	Melisa Yıldız
Adana	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Taylan Can Doğanay	Didem Kavlı
Tunceli	Prof. Dr. Ali Çağlar Dr. Nursen Aydın	Dr. Nursen Aydın
Nevşehir	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Hüseyin Mert Gezer Eda Direnç Aksaç
Adıyaman	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Hüseyin Mert Gezer
Amasya	Prof. Dr. Ali Çağlar Doç. Dr. Türken Çağlar	Ayşe Koçak

Önsöz ve Teşekkür

Bu araştırmanın temel amacı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı, 18-25 yaş grubunda olan gençlerin demografik, sosyo-ekonomik, sosyo-politik durumları ile bazı değerler ve konulara verdikleri önem, bakış açıları, yorumları, değerlendirmeleri ile geleceğe yönelik beklentilerini tespit etmektir. Türkiye'nin Avrupa ülkeleri ortalamasının üzerinde bir genç nüfusa sahip olması ve özellikle de gelecekte ülkenin kaderinde söz sahibi ve etkin olacak genç neslin kendileri, değerleri, ülkeleri ve gelecek hakkında neler düşünüyor olduklarını öğrenmek büyük önem arz etmektedir.

Araştırma, bir Konrad Adenauer Stiftung Projesi olarak gerçekleştirilmiştir. Takdir edilir ki, bu kapsamda bir araştırma, bir ya da birkaç kişinin emeği ile vücuda gelmez! Dolayısıyla bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde, proje genel koordinatör, yürütücü(ler), alan sorumlusu ve alan araştırması anketörleri, veri girişçileri, veri analizcileri ile rapor yazımına kadar pek çok insanın emeği geçmiştir. Ayrıca, alandan verilerin toplanması sürecinde yörede, gerek resmi görevli gerekse de yöre halkından pek çok değerli insanın yardımlarını burada şükranla anmamız gerekir. Az ya da çok emeği geçmiş her bireyi anmak, akademik etik gereğidir. Ancak, projenin niteliğinden dolayı, isimlerini ayrı ayrı zikredemediğimiz için anlayışla karşılanacağını umarız.

Bununla birlikte, özellikle araştırma sürecindeki nazik ilgi, yardım ve destekleri için KAS Genel Başkanı Sayın Walter Glos, Başkan Yardımcısı Sayın Nils Lange ve Projeler Birimi Yöneticisi Sayın Bekir Öncel başta olmak üzere KAS'ın değerli çalışanlarına; saha çalışması ve veri toplama aşamasında çok değerli katkıları olan Prof. Dr. Orhan Deniz (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Doç. Dr. Ercan Şahbudak (Cumhuriyet Üniversitesi), Doç. Dr. Güven Şeker, Doç. Dr. Yusuf Sayın (Necmettin Erbakan Üniversitesi), Doç. Dr. Serhat Tek (Bitlis Eren Üniversitesi), Dr. Öğr. Üyesi Sevrâ Fırıncı (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi), Dr. Öğretim Üyesi Dilara Şeker (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Dr. Taylan Can Doğanay (Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi), Dr. Nursen Aydın (Munzur Üniversitesi), Ar. Gör. Şeyda Büşra Atalan (Bayburt Üniversitesi), Ar. Gör. Cihat Uğurlu (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi); veri analizinde çok değerli katkılar sunmuş olan Filiz Aydın, Azmi Aydın ve isimlerini yukarıda, "Saha Çalışması ve Ekipler" kısmında verdiğimiz bütün anketörlerimize, sahada kolaylıklar sağlamış olan ve adlarını burada anamadığımız güzel insanlara sonsuz teşekkürler ederiz.

Doç. Dr. Türken ÇAĞLAR

Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR

İçindekiler

Araştırmanın Künyesi.....	03
Önsöz ve Teşekkür.....	08
İçindekiler.....	10
Tablolar Listesi.....	12
Grafikler Listesi.....	17
Yönetici Özeti.....	20
Giriş.....	28

Bölüm I

I. Araştırma Problemi.....	29
----------------------------	----

Bölüm II

II. Araştırmanın Yöntemi.....	32
2.1. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	32
2.2. Veri Toplama Araçları ve Pilot Çalışma.....	36
2.3. Saha Elemanları – Anketör Eğitimi.....	36
2.4. Saha Çalışması - Nicel Veri Toplama.....	37
2.5. Veri Girişi ve Veri Analizi.....	37

Bölüm III

III. Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi.....	38
3.1. Gençliğin Tanımı ve Kapsamı.....	38
3.2. Gençlik Evresi Kategorileri.....	41
3.3. Küresel Bir Gençlik Sıfatı Olarak Z Kuşağı.....	42
3.4. Türkiye’de Gençlik.....	44

Bölüm IV

IV. Bulgular – Frekans Tabloları.....	47
4.1. Frekans Dağılımları.....	47
4.1.1. Sosyo - Demografik Bulgular.....	47
4.1.2. Değerler ve Kurumlara Verilen Önem Derecesi.....	54
4.1.3. Türkiye ve Genel Konulardaki Düşünceleri.....	64
4.1.4. Kurumlara, Önemli Kişilere ve Belirli Ülkelere Güven Durumu.....	82
4.1.5. Boş Zaman Değerlendirmesi, Entelektüel İlgi ve Sosyal Medya Kullanımı.....	92
4.1.6. Gündelik Hayat, Türkiye ve Gelecek Hakkındaki Düşünceleri.....	103
4.1.7. Politik Kimlik ve Tercihleri.....	127
4.1.8. Suriyeli Göçmenlere İlişkin Düşünceleri.....	138
4.1.9. Türkiye ve Dünya Sorunlarına Bakışları.....	147
4.1.10. İlave Görüşler.....	155
4.2. Çapraz Tablolar.....	178
4.2.1. İl Çaprazları.....	178
4.2.2. Cinsiyet Çaprazları.....	258
4.2.3. Eğitim Çaprazları.....	278
4.2.4. Yaş Çaprazları.....	314
4.2.5. Bölge Çaprazları.....	345
Sonuç.....	378
Kaynakça.....	386
Ek 1: Anket Formu.....	388

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Yapıldığı İller, Genel Nüfus İçindeki Oranları ve Örneklem Sayıları.....	35
Tablo 2. TÜİK Nüfus Projeksiyonu 2018/2023.....	44
Tablo 3. Doğum yeri.....	47
Tablo 4. Yaş aralığı.....	47
Tablo 5. Türkçe dışında hangi dil veya dilleri biliyorsunuz?.....	49
Tablo 6. Diğer Dil.....	50
Tablo 7. Mesleğiniz nedir?.....	50
Tablo 8. Mesleğiniz nedir? #2.....	51
Tablo 9. Düzenli bir geliriniz yoksa geçiminizi kim sağlıyor?.....	52
Tablo 10. Aynı çatı altında kaç kişi birlikte yaşıyorsunuz?.....	53
Tablo 11. Oturduğunuz ev kime aittir?.....	53
Tablo 12. Aile, sizin için ne kadar önemlidir?.....	54
Tablo 13. Akrabalarınız sizin için ne kadar önemlidir?.....	54
Tablo 14. Dininiz sizin için ne kadar önemlidir?.....	56
Tablo 15. Çevrenin korunması sizin için ne kadar önemlidir?.....	57
Tablo 16. Hayvan hakları sizin için ne kadar önemlidir?.....	57
Tablo 17. Eğitilmiş olmak sizin için ne kadar önemlidir?.....	58
Tablo 18. Ahlaklı olmak sizin için ne kadar önemlidir?.....	58
Tablo 19. Dürüst olmak sizin için ne kadar önemlidir?.....	59
Tablo 20. Atatürk sizin için ne kadar önemlidir?.....	59
Tablo 21. Türklük-Türk olmak sizin için ne kadar önemlidir?.....	60
Tablo 22. Müslümanlık sizin için ne kadar önemlidir?.....	60
Tablo 23. Türkiye Bayrağı sizin için ne kadar önemlidir?.....	61
Tablo 24. Türkiye Cumhuriyeti Devleti sizin için ne kadar önemlidir?.....	61
Tablo 25. Sizce Türkiye ekonomik gelişmişlik açısından nasıl bir ülkedir?.....	64
Tablo 26. Türkiye’de gelir dağılımı konusunda ne düşünüyorsunuz?.....	64
Tablo 27. Türkiye’de işsizlik konusu ile ilgili düşünceniz nedir?.....	64
Tablo 28. (Evet işsizlik var ise) Sizce işsizliğin nedenleri nelerdir? (Birden fazla cevap verebilir).....	65
Tablo 29. Size göre Devlette, işe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyor musunuz?.....	68
Tablo 30. İşe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünmenizin nedeni nedir?.....	68
Tablo 31. Sizce aile nasıl bir kurumdur?.....	69
Tablo 32. Gelecekteki en önemli hedefiniz ne yapmaktır?.....	72
Tablo 33. Din - inançla ilişkiniz nasıldır?.....	75
Tablo 34. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?.....	77
Tablo 35. Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?.....	77
Tablo 36. Hayatınızda en çok kime güvenirsiniz?.....	79
Tablo 37. Politikacılara duyulan güven durumu.....	82
Tablo 38. Polis teşkilatına duyulan güven durumu.....	82
Tablo 39. Asker – Orduya duyulan güven durumu.....	83
Tablo 40. Siyasi partilere duyulan güven durumu.....	83
Tablo 41. Cumhurbaşkanıya duyulan güven durumu.....	84
Tablo 42. Mahkemeler-adalet sistemine duyulan güven durumu.....	84
Tablo 43. Gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven durumu.....	85
Tablo 44. Din Adamlarına duyulan güven durumu.....	85
Tablo 45. Bilim insanlarına duyulan güven durumu.....	86
Tablo 46. Birleşmiş Milletler’e duyulan güven durumu.....	86
Tablo 47. Avrupa Birliği’ne duyulan güven düzeyi.....	87

Tablo 48. NATO'ya duyulan güven düzeyi.....	87
Tablo 49. ABD'ye duyulan güven düzeyi.....	88
Tablo 50. Rusya'ya duyulan güven düzeyi.....	88
Tablo 51. Çin'e duyulan güven düzeyi.....	89
Tablo 52. Almanya'ya duyulan güven düzeyi.....	89
Tablo 53. Fransa'ya duyulan güven düzeyi.....	90
Tablo 54. İngiltere'ye duyulan güven düzeyi.....	90
Tablo 55. Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?.....	92
Tablo 56. Facebook.....	97
Tablo 57. Haber Siteleri.....	97
Tablo 58. Instagram.....	97
Tablo 59. LinkedIn.....	98
Tablo 60. Pinterest.....	98
Tablo 61. Scorp.....	98
Tablo 62. Snapchat.....	98
Tablo 63. TikTok.....	99
Tablo 64. Twitch.....	99
Tablo 65. Twitter.....	99
Tablo 66. WhatsApp.....	99
Tablo 67. YouTube.....	100
Tablo 68. Süre olarak gün içerisinde sosyal medyada toplam ne kadar zaman geçiriyorsunuz?.....	101
Tablo 69. Sosyal medyayı hangi amaçla kullanıyorsunuz?.....	102
Tablo 70. Ülke ve Dünya gündemini takip eden birisi misiniz?.....	106
Tablo 71. Gündemi, en çok takip ettiğiniz haber kaynağı hangisidir?.....	107
Tablo 72. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?.....	107
Tablo 73. Türkiye'de insan haklarına verilen önem hakkındaki düşünceniz nedir?.....	108
Tablo 74. Bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?.....	108
Tablo 75. Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?.....	109
Tablo 76. İmkânınız olsa Türkiye'de mi yaşamak istersiniz yoksa başka bir ülkede mi?.....	111
Tablo 77. Neden başka ülkede yaşamak istersiniz?.....	114
Tablo 78. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması - katılması konusundaki düşünceniz nedir?.....	116
Tablo 79. Sizde, Türkiye'de en çok yaşanan sorun(lar) ne(ler) dir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)?.....	119
Tablo 80. Sizde, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim(ler) sorumludur?.....	121
Tablo 81. Şu anki Türk gençliğini nasıl görüyorsunuz?.....	124
Tablo 82. Türkiye'deki yetişkinleri nasıl görüyorsunuz?.....	126
Tablo 83. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?.....	127
Tablo 84. Birisi size "kimsiniz" diye bir soru yöneltse, ilk hangi kimliğinizle kendinizi tanıtırınız?.....	129
Tablo 85. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?.....	132
Tablo 86. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?.....	133
Tablo 87. Şu anki politikaclardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?.....	135
Tablo 88. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?.....	138
Tablo 89. Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?.....	139
Tablo 90. Eğer Suriyeliler Türkiye'de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?.....	142
Tablo 91. Sizde Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?.....	145
Tablo 92. (1.Öncelik) Sizde, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?.....	147
Tablo 93. (2. Öncelik) Sizde, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?.....	148
Tablo 94. (3. Öncelik) Sizde, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?.....	148
Tablo 95. Sizde, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?.....	149
Tablo 96. (1. Öncelik) Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?.....	151

Tablo 97. (2. Öncelik) Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?	152
Tablo 98. (3. Öncelik) Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?	152
Tablo 99. Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?	153
Tablo 100. İllere göre Türkçe dışında bilinen-konuşulan diller.	178
Tablo 101. İllere göre aileye verilen önem.	180
Tablo 102. İllere göre akrabalara verilen önem.	182
Tablo 103. Bölgeye göre akrabalara verilen önem.	184
Tablo 104. İllere göre arkadaşlara verilen önem.	185
Tablo 105. İllere göre komşulara verilen önem.	187
Tablo 106. İllere göre dine verilen önem.	189
Tablo 107. Bölgeye göre dine verilen önem.	191
Tablo 108. İllere göre çevrenin korunmasına verilen önem.	192
Tablo 109. İllere göre hayvan haklarına verilen önem.	194
Tablo 110. İllere göre eğitimi olmaya verilen önem.	196
Tablo 111. İllere göre ahlaklı olmaya verilen önem.	198
Tablo 112. İllere göre dürüst olmaya verilen önem?	200
Tablo 113. İllere göre Atatürk'e verilen önem.	202
Tablo 114. İllere göre Türklük – Türk olmaya verilen önem.	204
Tablo 115. İllere göre Müslümanlığa verilen önem.	206
Tablo 116. İllere göre Türkiye Bayrağına verilen önem.	208
Tablo 117. İllere göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem.	210
Tablo 118. İllere göre politikacılara duyulan güven.	212
Tablo 119. İllere göre polis teşkilatına duyulan güven.	214
Tablo 120. Bölgeye göre polis teşkilatına duyulan güven.	216
Tablo 121. İllere göre asker – orduya duyulan güven.	217
Tablo 122. İllere göre siyasi partilere duyulan güven.	219
Tablo 123. İllere göre Cumhurbaşkanına duyulan güven.	221
Tablo 124. İllere göre mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven.	223
Tablo 125. İllere göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven.	225
Tablo 126. İllere göre din adamlarına duyulan güven.	227
Tablo 127. İllere göre bilim insanlarına duyulan güven.	229
Tablo 128. İllere göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu.	231
Tablo 129. İllere göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet.	233
Tablo 130. İllere göre Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok sorumlu olan.	235
Tablo 131. İllere göre kişilerin ideolojileri.	237
Tablo 132. İllere göre seçimlerde oy kullanma durumu.	240
Tablo 133. İllere göre son seçimde oy verilen parti.	241
Tablo 134. İllere göre yapılacak bir seçimde oy verilecek partiler.	244
Tablo 135. İllere göre şu an en çok beğenilen politikacılar.	246
Tablo 136. İllere göre devletin Suriyeli göçmenlere yönelik politikalarına yaklaşımlar.	249
Tablo 137. İllere göre devletin Suriyelilere yaptığı yardımlar konusundaki düşünceler.	251
Tablo 138. İllere göre Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayıp sağlamayacağına yönelik düşünceler.	253
Tablo 139. İllere göre Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılması gerektiğine ilişkin düşünceler.	255
Tablo 140. Cinsiyete göre eğitim durumu.	258
Tablo 141. Cinsiyete göre aileye verilen önem.	258
Tablo 142. Cinsiyete göre akrabalara verilen önem.	259
Tablo 143. Cinsiyete göre arkadaşlara verilen önem.	259
Tablo 144. Cinsiyete göre komşulara verilen önem.	260
Tablo 145. Cinsiyete göre dine verilen önem.	260

Tablo 146. Cinsiyete göre çevrenin korunmasına verilen önem.....	261
Tablo 147. Cinsiyete göre hayvan haklarına verilen önem.....	261
Tablo 148. Cinsiyete göre eğitilmiş olmaya verilen önem.....	262
Tablo 149. Cinsiyete göre ahlaklı olmaya verilen önem.....	262
Tablo 150. Cinsiyete göre dürüst olmaya verilen önem.....	263
Tablo 151. Cinsiyete göre Atatürk'e verilen önem.....	263
Tablo 152. Cinsiyete göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem.....	264
Tablo 153. Cinsiyete göre Müslümanlığa verilen önem.....	264
Tablo 154. Cinsiyete göre Türkiye Bayrağı'na verilen önem.....	265
Tablo 155. Cinsiyete göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem.....	265
Tablo 156. Cinsiyete göre şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumu.....	266
Tablo 157. Cinsiyete göre hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?.....	266
Tablo 158. Cinsiyete göre gelecekteki en önemli hedefiniz.....	267
Tablo 159. Cinsiyete göre din - inançla ilişkiniz nasıldır?.....	267
Tablo 160. Cinsiyete göre politikacılara duyulan güven.....	268
Tablo 161. Cinsiyete göre polis teşkilatına duyulan güven.....	269
Tablo 162. Cinsiyete göre asker ve orduya duyulan güven.....	269
Tablo 163. Cinsiyete göre siyasi partilere duyulan güven.....	270
Tablo 164. Cinsiyete göre Cumhurbaşkanı'na duyulan güven.....	270
Tablo 165. Cinsiyete göre mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven.....	271
Tablo 166. Cinsiyete göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven.....	271
Tablo 167. Cinsiyete göre din adamlarına duyulan güven.....	272
Tablo 168. Cinsiyete göre bilim insanlarına duyulan güven.....	272
Tablo 169. Cinsiyete göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu.....	273
Tablo 170. Cinsiyete göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet.....	273
Tablo 171. Cinsiyete göre kişilerin ideolojileri.....	274
Tablo 172. Cinsiyete göre seçimlerde oy kullanma durumu.....	275
Tablo 173. Cinsiyete göre son seçimde oy verilen parti.....	275
Tablo 174. Cinsiyete göre yapılacak bir seçimde verilecek oy dağılımı.....	276
Tablo 175. Cinsiyete göre şu an çok beğenilen politikacılar.....	277
Tablo 176. Eğitime göre aileye verilen önem.....	278
Tablo 177. Eğitime göre akrabalara verilen önem.....	279
Tablo 178. Eğitime göre arkadaşlara verilen önem.....	280
Tablo 179. Eğitime göre komşulara verilen önem.....	281
Tablo 180. Eğitime göre dine verilen önem.....	282
Tablo 181. Eğitime göre çevrenin korunmasına verilen önem.....	283
Tablo 182. Eğitime göre hayvan haklarına verilen önem.....	284
Tablo 183. Eğitime göre eğitilmiş olmaya verilen önem.....	285
Tablo 184. Eğitime göre ahlaklı olmaya verilen önem.....	286
Tablo 185. Eğitime göre dürüst olmaya verilen önem.....	287
Tablo 186. Eğitime göre Atatürk'e verilen önem.....	288
Tablo 187. Eğitime göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem.....	289
Tablo 188. Eğitime göre Müslümanlığa verilen önem.....	290
Tablo 189. Eğitime göre Türkiye Bayrağı'na verilen önem.....	291
Tablo 190. Eğitime göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem.....	292
Tablo 191. Eğitime göre gelecekteki en önemli hedefin ne yapmak olduğu.....	293
Tablo 192. Eğitime göre din - inançla ilişkiniz nasıldır?.....	294
Tablo 193. Eğitime göre şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?.....	295
Tablo 194. Eğitime göre hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?.....	296

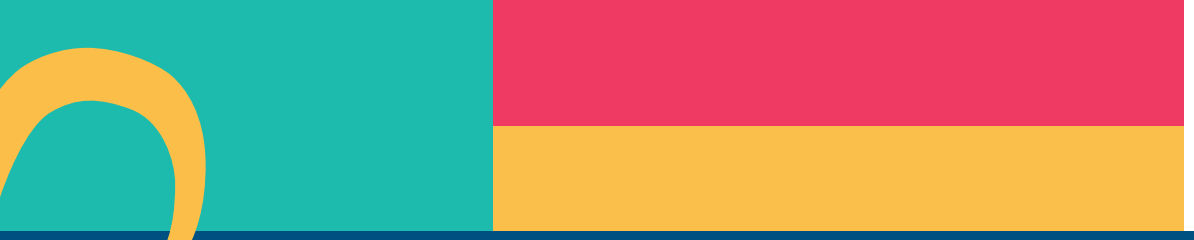
Tablo 195. Eğitime göre politikacılara duyulan güven.....	297
Tablo 196. Eğitime göre polis teşkilatına duyulan güven.....	298
Tablo 197. Eğitime göre asker - orduya duyulan güven.....	299
Tablo 198. Eğitime göre siyasi partilere duyulan güven.....	300
Tablo 199. Eğitime göre Cumhurbaşkanına duyulan güven.....	301
Tablo 200. Eğitime göre mahkemelere ve adalet sistemine verilen önem.....	302
Tablo 201. Eğitime göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven.....	303
Tablo 202. Eğitime göre din adamlarına duyulan güven.....	304
Tablo 203. Eğitime göre bilim insanlarına duyulan güven.....	305
Tablo 204. Eğitime göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu.....	306
Tablo 205. Eğitime göre hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?.....	307
Tablo 206. Eğitime göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet.....	308
Tablo 207. Eğitime göre yarın seçim olsa oy verilecek parti.....	309
Tablo 208. Eğitime göre seçimlerde oy kullanma durumu.....	310
Tablo 209. Eğitime göre son seçimde oy verilen parti.....	311
Tablo 210. Eğitime göre şu an en çok beğenilen politikacılar.....	312
Tablo 211. Yaşa göre aileye verilen önem.....	314
Tablo 212. Yaşa göre akrabalara verilen önem.....	315
Tablo 213. Yaşa göre arkadaşlara verilen önem.....	316
Tablo 214. Yaşa göre komşulara verilen önem.....	317
Tablo 215. Yaşa göre dine verilen önem.....	318
Tablo 216. Yaşa göre çevrenin korunmasına verilen önem.....	319
Tablo 217. Yaşa göre hayvan haklarına verilen önem.....	320
Tablo 218. Yaşa göre eğitilmiş olmaya verilen önem.....	321
Tablo 219. Yaşa göre ahlaki olmaya verilen önem.....	322
Tablo 220. Yaşa göre dürüst olmaya verilen önem.....	323
Tablo 221. Yaşa göre Atatürk'e verilen önem.....	324
Tablo 222. Yaşa göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem.....	325
Tablo 223. Yaşa göre Müslümanlığa verilen önem.....	326
Tablo 224. Yaşa göre Türkiye Bayrağına verilen önem.....	327
Tablo 225. Yaşa göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem.....	328
Tablo 226. Yaşa göre politikacılara duyulan güven.....	329
Tablo 227. Yaşa göre polis teşkilatına duyulan güven.....	330
Tablo 228. Yaşa göre asker ve orduya duyulan güven.....	331
Tablo 229. Yaşa göre siyasi partilere duyulan güven.....	332
Tablo 230. Yaşa göre Cumhurbaşkanına duyulan güven.....	333
Tablo 231. Yaşa göre mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven.....	334
Tablo 232. Yaşa göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven.....	335
Tablo 233. Yaşa göre din adamlarına duyulan güven.....	336
Tablo 234. Yaşa göre bilim insanlarına duyulan güven.....	337
Tablo 235. Yaşa göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu.....	338
Tablo 236. Yaşa göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet.....	339
Tablo 237. Yaşa göre, hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?.....	340
Tablo 238. Yaşa göre kişilerin ideolojileri.....	341
Tablo 239. Yaşa göre seçimlerde oy kullanma durumu.....	341
Tablo 240. Yaşa göre son seçimde oy verilen parti.....	342
Tablo 241. Yaşa göre yarın seçim olsa oy verilecek parti.....	343
Tablo 242. Yaşa göre şu an en çok beğenilen politikacılar.....	344
Tablo 243. Bölgeye göre eğitim durumu.....	345

Tablo 244. Bölgeye göre Atatürk'e verilen önem.....	346
Tablo 245. Bölgeye göre Türklük-Türk olmaya verilen önem.....	348
Tablo 246. Bölgeye göre Müslümanlığa verilen önem.....	348
Tablo 247. Bölgeye göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem.....	351
Tablo 248. Bölgeye göre şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?.....	352
Tablo 249. Bölgeye göre polis teşkilatına duyulan güven.....	354
Tablo 250. Bölgeye göre asker-orduya duyulan güven.....	355
Tablo 251. Bölgeye göre Cumhurbaşkanına duyulan güven.....	357
Tablo 252. Bölgeye göre hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi?.....	358
Tablo 253. Bölgeye göre Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?.....	360
Tablo 254. Bölgeye göre evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?.....	361
Tablo 255. Bölgeye göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?.....	363
Tablo 256. Bölgeye göre bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?.....	364
Tablo 257. Bölgeye göre Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?.....	366
Tablo 258. Bölgeye göre, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?.....	368
Tablo 259. Bölgeye göre kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?.....	370
Tablo 260. Bölgeye göre son seçimde hangi partiye oy verdiniz?.....	372
Tablo 261. Bölgeye göre yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?.....	374
Tablo 262. Bölgeye göre şu anki politikacıların en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?.....	376

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1. Türkiye'nin Coğrafi Bölgeleri ve Araştırma Kapsamına Alınmış Olan Kentler.....	33
Grafik 2. Türkiye NUTS 1 Haritası ve araştırmanın yapıldığı illerin NUTS-1'e göre dağılımı.....	33
Grafik 3. Araştırmanın Yapıldığı illerin NUTS 1'e Göre Dağılımı (%).....	34
Grafik 4. Medeni durum.....	48
Grafik 5. Eğitim durumu.....	48
Grafik 6. Türkçe dışında dil bilen-konuşan.....	49
Grafik 7. Şahsınızın düzenli aylık bir geliri var mı?.....	52
Grafik 8. Arkadaşlar sizin için ne kadar önemlidir?.....	55
Grafik 9. Komşular sizin için ne kadar önemlidir?.....	56
Grafik 10. Çok önemli tercihine göre sıralama.....	62
Grafik 11. 'Önemli' ve 'Çok Önemli' toplamına göre sıralama.....	63
Grafik 12. Herhangi bir "Sivil Toplum Örgütü – Derneğe" üye misiniz?.....	71
Grafik 13. 'Güvenirim' ve 'Çok güvenirim' tercihlerine göre sıralama.....	91
Grafik 14. Boş zamanınız oluyor mu?.....	92
Grafik 15. Ders kitapları dışında kitap (roman vb.) okuyor musunuz?.....	95
Grafik 16. Hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi?.....	95
Grafik 17. Hayatınızda hiç opera - bale - klasik müzik konseri izlediniz mi?.....	95
Grafik 18. Düzenli yaptığınız bir spor var mı?.....	96
Grafik 19. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?.....	96
Grafik 20. Sosyal medyayı 'Devamlı kullanırım' diyenler sıralaması.....	100
Grafik 21. Evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?.....	103
Grafik 22. Hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?.....	103
Grafik 23. Kimlerle sorun yaşıyorsunuz?.....	104
Grafik 24. Sizce, Türkiye'de sorunlar yaşanıyor mu?.....	118
Grafik 25. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?.....	131
Grafik 26. Size göre, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen sorunlar var mıdır?.....	147

TÜRKİYE
GENÇLİK
ARAŞTIRMASI **2021**

Yönetici Özeti

Bu araştırma, 28 ilde, 3243 kişiyle, şehir merkezlerinde yüz yüze görüşme – anket tekniği ile yapılmıştır. Tüm Türkiye'yi kapsayan geniş kapsamlı bir çalışmadır.

Araştırmanın hedef kitlesi 18-25 yaş aralığıdır. Bu yaş grubu son zamanlarda popüler tartışmalardan biri olan **Z Kuşağı'na** denk gelmektedir. Bu araştırma, bir anlamda Z Kuşağı araştırması olarak da görülebilir.

Araştırma raporu; frekans analizleri, çapraz analizleri ve yorumlarından oluşmaktadır. Çapraz analizlerimiz, il, yaş, eğitim, cinsiyet ve gerekli görülen yerlerde bölgeye (NUTS1'e) göre yapılmıştır.

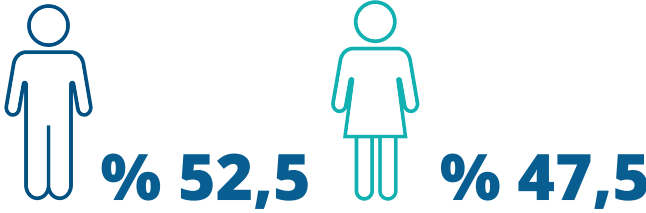
Araştırmanın temel soruları ana hatları ile;

- ▶ Gençlerin demografik, sosyal ve kültürel yapıları,
- ▶ Temel ekonomik durumları, meslekleri,
- ▶ Hayatta çeşitli değer ya da kavramlara ne ölçüde önem verdikleri,
- ▶ Türkiye'de belirli kurum ve kişilere ne oranda güveniyor oldukları,
- ▶ Türkiye'nin ekonomi politikalarına ilişkin düşünceleri,
- ▶ İmkanları olsa Türkiye'de kalıp kalmayacakları,
- ▶ Sosyal medya kullanımları,
- ▶ Siyasal ve ideolojik kimlikleri,
- ▶ Siyasal düşünce ve tercihleri,
- ▶ Türkiye'de bulunan Suriyeli göçmenlere ilişkin tutum ve düşünceleri,
- ▶ Türkiye ve dünyayı bekleyen tehdit ve tehlikeler hakkındaki düşünceleri üzerinedir.

Bu temel sorulardan hareketle elde edilmiş olan bulgular,
çok özet olarak şu şekilde sunulabilir:

Sosyo-Demografik Bilgileri ve Değerleri

- Katılımcıların **% 47,5'i kadın, % 52,5'i erkektir.**

- Katılımcıların **büyük çoğunluğu % 92,5 kentsel yerleşim alanlarında** doğmuştur.

- Lise ve üzeri eğitim seviyesinde** olanların **toplam oranı % 93,1'dir.**
- Katılımcıların yarısından fazlası, **hali hazırda öğrenci olduğunu** belirtmiştir **% 57,1.**
- Katılımcıların önemli bir çoğunluğunun **% 66,9 düzenli bir işi ve aylık geliri yok, aile bireyleri / anne-baba tarafından desteklenmektedirler.**
- Katılımcıların çoğunluğu **% 64,8, 4 ve daha çok kişinin birlikte yaşadığı evlerde yaşıyorlar.**
- Türkçe dışında başka dil bildiğini belirtenlerin (Kürtçe dahil) oranı, **% 55,8'dir.**
Bu diller çoğunlukla Avrupa dillerinden oluşmaktadır. En çok bilinen dil **İngilizcedir (% 53,7).**

- Katılımcıların yarıdan fazlası **% 58,4 kendilerine ait evlerde (ailesiyle birlikte)** oturuyor.
- Katılımcıların yaşamlarındaki belirli değerlere verdikleri önem düzeyi şu şekildedir:
 - » Ailem benim için önemli - çok önemlidir: **% 96,6,**
 - » Dürüst olmak benim için önemli - çok önemlidir **%96,6,**
 - » Ahlaklı olmak benim için önemli - çok önemlidir **% 95,7,**
 - » Hayvan hakları benim için önemli - çok önemlidir **% 93,2,**
 - » Eğitimli olmak benim için önemli - çok önemlidir **% 91,8,**
 - » Çevrenin korunması benim için önemli - çok önemlidir **% 90,6,**
 - » Türk Bayrağı benim için önemli - çok önemlidir **% 89,7,**
 - » Türkiye Cumhuriyeti Devleti benim için önemli - çok önemlidir **% 87,4,**
 - » Atatürk benim için önemli - çok önemlidir **% 83,3,**
 - » Dinim benim için önemli - çok önemlidir **% 72,7,**
 - » Türklük – Türk olmak benim için önemli - çok önemlidir **% 71,6,**
 - » Müslümanlık benim için önemli – çok önemlidir **% 70,5,**
 - » Arkadaşlarım benim için önemli – çok önemlidir **% 82,9,**
 - » Akrabalarım benim için önemli – çok önemlidir **% 42,7,**
 - » Komşularım benim için önemli – çok önemlidir **% 24,9.**

Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısına ilişkin düşünceleri

- Türkiye'nin ekonomik olarak az gelişmiş bir ülke olduğunu söyleyenlerin oranı **% 48,5** ve orta derecede gelişmiş bir ülke olduğunu düşünenlerin oranı **% 45,1**'dir.
- Türkiye'de gelir dağılımının eşit olmadığını düşünmektedirler **% 82,9**.
- Türkiye'de çok fazla işsizlik olduğunu ifade etmişlerdir **% 87,3**.
- Katılımcıların tamamına yakını ülke ve dünya gündemini takip etmektedirler **% 95,1**; bunların **% 55**'i orta derecede, **% 40,1**'i ise kısmen ülke ve dünya gündemini takip ettiklerini belirtmiştir.
- Katılımcıların hemen hemen tamamı, Türkiye'de sorunlar yaşandığını belirtmiştir **% 99,1**.
- Türkiye'de en çok yaşanan üç sorun içerisinde ekonomik sorunlar **% 17,8** ile ilk sırada dile getirilmiştir.
- Türkiye'nin gelecekte en çok hangi alanda sorun yaşayacağı konusuna, öncelikli problem olarak **% 74,5** ile ekonomik sorunlar dile getirilmiştir.
- Türkiye'nin geleceğini iyi görmeyenlerin oranı **% 62,8**'dir. Türkiye'nin geleceği hakkında tamamen umutsuz olduğunu belirtenlerin oranı **% 35,2**, Türkiye'nin geleceğini iyi görmediği halde yine de umutlu olduklarını belirtenlerin oranı ise **% 27,6**'dır.
- Katılımcıların önemli bir çoğunluğu **% 72,9** imkanları olsa başka bir ülkede yaşamak istediğini belirtmiştir. Bu ülkeler arasında en çok Avrupa (öncelikle Almanya, İngiltere ve Fransa), İskandinav ülkeleri (İsveç, Norveç, Finlandiya) ile ABD ve Kanada dile getirilmiştir. İmkani olsa da başka bir ülkeye gitmeyeceğini ve her koşulda Türkiye'de yaşamak istediğini söyleyenlerin oranı ise **% 27,1**'dir.

Güven duydukları ve duyulmadıkları kişi ve kurumlar

- Katılımcıların en çok güvendikleri kişiler, bilim insanları olmuştur **% 70,3**
- Katılımcılar çoğunlukla asker ve orduya güveniyorlar **% 61,8**.
- Katılımcılar polis teşkilatına orta seviyede güven duyuyorlar **% 47,5**.
- Katılımcıların sadece **% 19,4**'ü Cumhurbaşkanına güvendiğini; **% 80,6**'sı ise güvenmediğini ifade etmiştir.
- Katılımcıların önemli bir çoğunluğu din adamlarına güvenmiyor. Din adamlarına güvendiklerini belirtenlerin oranı **% 16,9**'dur.
- Katılımcıların çok büyük bir çoğunluğu mahkemeler ve adalet sistemine güvenmiyor. Mahkemeler ve adalet sistemine güvendiklerini belirtenlerin oranı **% 11,9**'dur.

- Katılımcıların çok büyük çoğunluğu gazeteciler ve televizyonculara hiç güvenmiyor. Gazeteci ve televizyonculara sadece **% 6,9**'luk bir kesim güvendiğini belirtmiştir.
- Siyasi partilere güven duyduğunu belirtenlerin oranı sadece **% 4,4**'tür.
- Politikacılara güven duyduğunu belirtenlerin oranı ise sadece **% 3,7**'dir.
- Uluslararası kuruluşlara (BM, NATO, AB), belli başlı yabancı ülkelere (ABD, Rusya, Çin, Almanya, Fransa - İngiltere), duydukları güven **% 10**'nun altındadır. Sadece BM'ye güven duyduklarını belirtenlerin oranı **% 13,4**'tür, Almanya: **% 11,7**'dir.

Sosyal yapı ve konular

- Katılımcıların herhangi bir STK'ye üye olma düzeyleri oldukça düşüktür: **% 14,2**.
- Gelecekteki en önemli hedefleri arasında ilk sırayı **% 40,9**, "iyi bir insan olabilmek" almıştır.
- Tanrı'ya (Allah'a) inanan ve kendini çok dindar olarak tanımlayanların oranı **% 29,8**'dir. Dinsel inancı olan ama kendisini daha az dindar olarak tanımlayanlar **% 56,9**, deist (Tanrı'ya (Allah'a) inanan ama dinlere inanmayanlar) olanlar **% 7,3**, ateist ve agnostik olanlar **% 4,6**.
- Şimdiki hayatlarından orta düzeyde bir memnuniyetleri vardır: **% 55,2**.
- Hayatıyla ilgili kararları çoğunlukla, ebeveynleri ile birlikte veriyorlar: **% 50**.
- Boş zamanları olduğunu söyleyenlerin oranı **% 87,8**'dir. En çok internette vakit geçirip, bilgisayarda oyun oynuyorlar **% 35,2** ve arkadaşları ile vakit geçiriyorlar **% 22**.
- Ders dışında, başka kitaplar da okuyanların oranı **% 71**'dir.
- Tiyatroya daha önce gitmiş olanların oranı **% 80,4**.
- Opera ve bale izlemiş ve/ya konsere gitmiş olanların oranı **% 33,2**.
- Katılımcıların yarısından fazlası, düzenli olmasa da, bir şekilde spor yapıyor olduğunu belirtmiştir: **% 58,3**.
- Tamamına yakını **% 92,3**, evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığını normal görüyor.
- Çoğunluk **% 80**, kadın ve erkeğin eşit olduğuna inanıyor, **% 10,6**'sı ise kadınların daha üstün olduğunu düşünüyor. Erkeklerin kadınlardan üstün olduğunu düşünenlerin oranı sadece **% 9,4**'tür.
- Çoğunluğu **% 71,6**, gündelik yaşamlarında başka kişilerle sorun yaşıyor. Büyük ölçüde aileleriyle -anne ve babalarıyla - aynı evde kaldıkları için en çok onlarla sorun yaşıyorlar **% 28,2**, daha sonra da normal arkadaşları ile en fazla sorun yaşıyorlar **% 23,4**.

Sosyal medya kullanımları

- Katılımcıların tamamına yakını **% 98,2** sosyal medya kullanıyor.
- En çok (devamlı) WhatsApp **% 87,6**, YouTube **% 76,1**, Instagram **% 73,7** ve Twitter **% 41,7** kullanıyorlar.
- Sosyal medyada uzun süre vakit geçiriyorlar. Ortalama 1-6 saat arası vakit geçirenlerin oranı **% 76,6**'dır.
- En çok video izliyorlar **% 15,3** ve mesajlaşıyorlar **% 15,1**.
- Ülke ve dünya gündemini en çok cep telefonu ve internetten takip ediyorlar **% 80,1**.

Siyasal eğilimler ve düşünceleri

- Kendi içinde çoğunluk **% 42**, Türkiye'nin AB'ye üye olmasının, Türkiye için çok iyi olacağını düşünüyor. Türkiye'nin hiçbir şekilde AB'ye üye olmasını istemeyenler **% 14,2**'dir. Fikri olmayanlar **% 40,6**'dır.
- Gençlerin yarıdan fazlası **% 62,5**, ülkenin yönetiminden memnun değildir.
- Katılımcıların tamamına yakını **% 99,1**, günümüz Türkiye'sinde sorunlar yaşanıyor olduğunu dile getirmiştir.
- En çok yaşanan sorunlar sırasıyla; ekonomik durumun kötü olması **% 17,8**, işsizlik **% 16,1**, kalitesiz eğitim sistemi **% 15,8** adam kayırma, yolsuzluk ve rüşvetin yaygın olması **% 15,4** olarak dile getirilmiştir.
- Türkiye'de yaşanan sorunların sorumlusu olarak, iktidar ve muhalefet ile birlikte tüm politikacılar **% 38,9** ifade edilmiştir. Bu sorunların sorumlusu olarak ikinci sırada ise Cumhurbaşkanı **% 34,6** gösterilmiştir.
- Küçük bir grup **% 5,7**, Türkiye'de yaşanan sorunların sorumlusu olarak muhalefet partilerini gördüklerini belirtmiştir. Muhalefet partilerinin ülkeyi yönetmiyor oldukları ve neden böyle düşündükleri irdelendiğinde; "olması gereken muhalefeti yapmayarak AKP'nin sürekli iktidarda kalmasını sağlıyorlar, bu nedenle esas sorumlu onlardır" diye görüş belirtilmiştir.
- Önemli bir çoğunluk **% 65,9**, Türkiye'de insan haklarına saygı gösterilmediğini düşünüyor.
- Kendilerini ideolojik olarak en çok Atatürkçü ve Kemalist olarak görüyorlar **% 20,5**. İkinci sırada ise kendini apolitik – ideolojim yok olarak tanımlayanlar yer almıştır **% 18,8**.
- 18-19 yaş grubu hariç, diğerlerinin **% 87,9**'u seçimlerde oy kullanmış.
- Son seçimlerde (31 Mart 2019) **% 28,2**'si CHP'ye ve **% 20,1**'i AK Parti'ye oy verdiğini belirtmiştir.

- Yarın bir seçim olsa (Mayıs – Eylül 2021) oy verecekleri parti **% 23,9** ile CHP ve **%10,0** ile AK Parti'dir. Ancak, kararsız olan, oy vermeyeceğim diyen ve cevap vermek istemeyenlerin oranı toplamda - **% 44,8**'dir.
- Şu anda siyasi parti lideri olan politikacılardan en çok beğendikleri – takdir ettikleri lider sorulduğunda ilk sırada, “hiçbiri” diyenler gelmiştir **% 20,1**. İkinci sırada ise **% 16,8**'lik oran ile Recep Tayyip Erdoğan'ın adı verilmiştir. Soru listesinde adı yer almayan kişiler için konulan “Diğer” seçeneğine katılımcıların **%16,3**'ü Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın adını yazmışlardır.

Suriyeli göçmenlere ilişkin düşünceleri

- Gençler büyük bir çoğunlukla **% 80,4**, Devletin göçmen politikasını doğru bulmuyor ve değiştirilmesini istiyor.
- Suriye'de **barış olduğunda** Suriyelilerin kendi ülkelerine gönderilmelerini **% 56,8** istiyorlar. Suriyelilerin Türkiye dışında başka ülkelere gönderilmelerini isteyenlerin oranı ise **% 19,9**'dur. Kısacası gençlerin **% 76,7**'si, Suriyelilerin Türkiye'den gönderilmesini istiyor.
- Suriyelilere sağlık ve beslenme konusunda yardım edilmeli diyorlar **% 26,6**, ama kendi vatandaşlarımızın da yardıma ihtiyacı olduğunu özellikle vurguluyorlar **% 41,7**. “Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım edilmeli” düşüncesindedirler.
- Suriyelilerin Türkiye'de kalmaları durumunda, Türkiye'ye uyum sağlayamayacaklarını düşünüyorlar **% 75,8** Ana neden, kültür ve yaşam biçimi farkı.
- Yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen sorunlar olduğunu düşünenlerin oranı **% 98,3**tür.
- Yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli sorun olarak ekonomik çöküntü, enflasyon artışı ve hayat pahalılığı dile getirilmiştir **% 74,5**. İkinci sırada ise Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması **% 27,4** belirtilmiştir. Üçüncü sırada da, Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması **% 25** söylenmiştir.
- Yakın gelecekte dünyayı bekleyen en önemli sorunun küresel ısınma, iklim değişikliği ve kuraklık olduğu **% 28,3** ifade edilmiştir. İkinci sırada ise savaşlar – ülkeler arası anlaşmazlıklar ve çatışmalar **% 26,3** dile getirilmiştir. Üçüncü önemli sorun ise ekonomik krizler olarak ifade edilmiştir **%23,1**.

Genel bir profil çizmek gerekirse, 18-25 yaş gençliği; sosyal medya kullanımı çok yüksek, yabancı dil bilgisi olan, insani ve toplumsal değerlerin farkında olan, geleneksel muhafazakar değerler yerine bilimsel düşünceyi daha çok önde tutan, siyasal anlamda çoğunlukla Atatürkçü olan, ülkedeki siyasal olayları çok fazla eleştiren, ülke ve dünya gündemini önemli ölçülerde takip eden, cinsiyet eşitliğine ve insan – hayvan haklarına inanan, çevreye duyarlı, ülkenin temel kurumsal yapılarına karşı güveni çok gerilemiş ancak değişimini isteyen, kendi içinde umutsuz görünse de, umut veren bir profile sahiptir. Bu profil, illerin sosyolojik ve etnik yapılarına göre farklar taşısa da, ülkenin her tarafında güçlü bir şekilde kendini göstermektedir.

Dünya ve Türkiye çok hızla değişmektedir. Bu hızı yol açan en önemli faktörlerden biri, hiç kuşkusuz teknolojinin getirileri olarak, insanlar arası ve toplumlar arası iletişimin artması ve bunun yol açtığı, öncelikle insanlardaki tutum ve davranışların değişimi ve buna bağlı olarak da toplumlarda ortaya çıkan genel eğilimler ve genel hareketlenmelerdir. Bu genel ve kuşakları etkileyen eğilimler ve hareketlenmeler, gelenek ve yenilik çatışmasına yol açsa da süreç içinde kaçınılmaz olarak yeni yapıların egemen olması ve toplumun da buna göre yeniden örgütlenmesi ve buna ilişkin düzenlemelerin yapılması kaçınılmaz görünmektedir.

Bu nedenle, hayatın her alanında bilgi üretenlerin, ekonomik ve siyasal süreçlerde karar alıcıların ve politika yapıcılarının, bireyler ve toplumlardaki karşılıklı etkileşim içinde ortaya çıkan ve kuşak özellikleri olarak adlandırılan değişimleri araştırması, anlaması ve ürettiği bilgiyi paylaşması topluma da önemli bir katkı olacaktır.

Araştırmamızın bu amaca hizmet edeceğini umuyor, çalışmamızı değerlendirdiğiniz için teşekkür ediyoruz.

Giriş

Bu araştırma, 18-25 yaş grubunu kapsayan bir gençlik araştırmasıdır. Temel amaç, tüm Türkiye'yi kapsayan ve 18-25 yaş grubundaki gençliğin mevcut durumu, yaşamları, sorunları, bazı değerlere verdikleri önemler, bazı kurum ve politik kişiliklere duydukları güven derecesi, ekonomik, kültürel, sosyal, politik konulara yönelik görüşleri, beklentileri, Suriyelilere yönelik değerlendirmeleri ile Türkiye ve Dünya'ya ilişkin düşüncelerini tespit etmektir.

Bu amaca varmak için çalışma beş ana bölümden oluşturulmuştur. İlk bölümde, genel bir "giriş" ile birlikte, araştırma hakkında genel bilgiler verilmiştir. İkinci olarak, çalışmanın metodolojisi açıklanmıştır. Üçüncü olarak, "gençlik" kavramına ve "gençliğe" ilişkin kavramsal açıklama ve tanımlamalara yer verilmiştir. Dördüncü olarak, araştırmanın bulguları, uygun başlıklar altında ayrı ayrı analiz edilerek sunulmuştur. Burada ayrıca farklı değişkenler arasındaki ilişkileri

tespite yönelik çapraz tablolamalara da yer verilmiştir. Son olarak çalışma, özet niteliğinde genel bir sonuç ile tamamlanmıştır.

Bilindiği üzere sosyal bilim araştırmalarının odağında insan, toplum ve onların yapısı, ilişkileri, iletişim biçimleri, yaşadıklarının neden – sonuç ilişkileri gibi konular yer alır. Temel amaç, özellikle mevcut durum tespitinden hareketle, geleceğe yönelik tasarımlar için bilgi üretmektir. İşte bu araştırmanın temel çıkış noktası da burada yatmaktadır. Diğer bir deyişle bu araştırma, 2021 yılında Türk gençliğinin ne durumda olduğunu ve onların dünyasına girerek kendileri, yaşamları, sorunları, düşünceleri ve beklentileri hakkında bilgi(ler) üretmiştir. Politika yapımcıların ve karar vericilerin bu bilgi ve bulgulardan hareketle gençliğin geleceğini tasarlama olanağına sahip olacağı açıktır. Aksi takdirde unutulmamalıdır ki, **"kendi geleceklerini tasarlayamayanlar, kendi geleceklerini yönetemezler"**.

Bölüm I

I. Araştırma Problemi

Bu bölümde öncelikle çalışmanın amacı ve kapsamına yer verilmiştir. Diğer bir deyişle, bu başlık kapsamında şu konulara açıklık getirilmiştir: Araştırmanın temel sorunsalı nedir? Hangi konu(lar) üzerinde odaklanılmıştır? Araştırmanın yanıt aradığı temel sorular nelerdir? Ne tür varsayımlardan hareket edilmiştir? Bununla birlikte araştırmanın neyi, neden kapsadığı ve kısacası sınırlarının ne olduğu konusu da netleştirilmiştir.

Bu araştırmanın konusu Türk gençliğidir. Diğer bir deyişle araştırmanın hedef kitlesi 18-25 yaş gurubundaki gençliktir. Bu yaş grubu son zamanlarda popüler tartışmalardan biri olan Z Kuşağına denk gelmektedir. Bu araştırma, bir anlamda Z Kuşağı araştırması olarak da görülebilir.

Araştırma, 28 ilde, 3243 kişiyle, şehir merkezlerinde yüz yüze görüşme – anket tekniği ile yapılmıştır. Tüm Türkiye'yi kapsayan geniş kapsamlı bir çalışmadır. Bilindiği üzere, TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verilerine göre, 31 Aralık 2020 tarihi itibarıyla Türkiye'nin toplam nüfusu 83.614.362 kişidir ve bunların % 93'ü kent yerleşimlerinde yaşamaktadır¹. Türkiye'de Ekim 2021 tarihi itibarıyla mevcut il sayısı 81'dir.

Türkiye, Avrupa ülkelerine kıyasla, genel anlamda daha genç bir nüfusa sahiptir. Yine TÜİK verilerine göre 18-25 yaş grubu arasında yaklaşık 7 milyon kişi bulunmaktadır. Bunların büyük bir çoğunluğu yaşamlarında ilk kez oy kullanacaklar ve kendi tercihleriyle Türkiye'nin geleceğinde söz ve karar sahibi olacaklar. Diğer bir deyişle Türkiye, bölgesindeki ülkelere göre genç bir nüfusa sahiptir ve bu nüfus grubunun kim olduğu, mevcut durumunun nasıl olduğu, sorunları, beklentileri, sosyo-demografik bilgileri, değerlere bakışları, AB ve diğer Dünya'ya yön veren BM, ABD, İngiltere, Rusya, Çin gibi ülkelere yönelik düşünceleri, Türkiye ve dünyayı bekleyen tehdit ve sorunlar ile çevre ve sosyal medyaya bakışları, kullanım durumları, politik tutum ve tercihleri, en beğendikleri siyasi parti başkanının kim olduğu, özellikle Suriyeli göçmenlere yönelik düşünceleri ile isteklerinin neler olduğunu öğrenmek, bilimsel verilerle ortaya çıkarmak büyük bir önem arz etmektedir. Zira gençlik, sadece Türkiye için değil, tüm dünya ülkeleri için çok değerli ve önemli bir kaynaktır. Her ne kadar zaman zaman Türk gençliğinin farklı kesimleri (ör., lise gençliği, üniversite gençliği), farklı yaş grupları (ör., 15 – 25, 15 – 30 vb.) ve sınırlı konular (siyasi tercih, oy davranışı vb.) üzerinde, daha çok tarama niteliğinde araştırmalar (bkz. Akdağ, 2021; Baş, 2017; British Council, tarihsiz; Genar Araştırma, 2018; Konda, 2011; Konrad Adenauer Stiftung- KAS, 2017; Saadet

¹ <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuc-lari-2020-37210>

Partisi, 2017; Sencar, 2013; SODEV, 2020) gerçekleştirilmiş olsa da, Türk gençliğini bu araştırmanın ele aldığı şekli ile kapsamlı ve güncel bir araştırmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla, Türkiye nüfusunun bu önemli grubunu farklı açılardan araştırmak ve ilgili bulguları ortaya çıkarmak hem gençliği daha iyi anlamak, kavramak ve hem de politika yapıcı ve strateji geliştiricilere önemli bir veri sağlanmış olunacaktır.

Bütün bu gereklilik ve zorunluluklardan hareketle örneklem grubuna girmiş olan deneklerle bilimsel bir araştırma – saha çalışması yapılmış ve aşağıda verilmiş soru - konular hakkında Türk gençliğinin görüş, yorum, yaklaşım, beklenti ve önerileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu temel konu ve sorular şu şekilde özetlenmiştir:

1. Türk gençliğinin sosyo-demografik bilgileri ve durumu nasıldır?
2. Türk gençliği, kendini ne ve hangi kimlik ve değerlerle tanımlamaktadır?
3. Türk gençliğinin sorun öncelikleri nelerdir? Neleri sorun olarak görmektedirler?
4. Türk gençliğinin geleceğe yönelik düşünceleri, hedef ve beklentileri nelerdir?

5. Türk gençliğinin inanç değerleri nasıldır?
6. Türk gençliğinin genel anlamda insani ve toplumsal değerlere ilişkin önem dereceleri nasıldır?
7. Türk gençliğinin yurt içi ve yurt dışı kurum ve aktörlere güven durumu nasıldır?
8. Türk gençliğinin Türkiye’de mi yoksa başka bir ülkede mi yaşama konusundaki düşünceleri nelerdir?
9. Türk gençliğinin Türkiye’nin ekonomik durumuna ilişkin düşünce ve değerlendirmeleri nasıldır?
10. Türk gençliği ideolojik olarak kendini nasıl tanımlıyor ve hangi yelpazede değerlendiriyor?
11. Türk gençliğinin politik tutum ve tercihleri nasıldır?
12. Türk gençliğinin en çok beğendiği siyasi parti lideri kimdir?
13. Türk gençliği, yarın seçim olsa politik tercihini hangi siyasi partiden yana kullanmayı düşünmektedir?
14. Türk gençliği, Türkiye’de yaşanan sorunlar varsa en çok kimi bu sorunlardan sorumlu olarak görmektedir?

15. Türk gençliğinin Suriyeli göçmenlere ilişkin düşünce ve tutumları nasıldır?
16. Türk gençliğine göre hem Türkiye'yi ve hem de dünyayı bekleyen tehdit ve riskler nelerdir?
17. Bu konular dışında önemli gördükleri başka konuların olup olmadığı ve varsa bunların neler olduğunun tespit edilmesi.

Araştırmanın temel soruları bunlar olmakla birlikte, özellikle gençliğin medeni durumları, eğitim, gelir, sosyal medya kullanımları, boş zaman değerlendirme, Türkiye ve dünya gündemini takip etme vb. gibi diğer bazı alanlardan da sorular ankette yer almıştır. Bu konuların çeşitliliği için bkz. EK 1: Anket Formu.

Bir sonraki bölümde, araştırmanın metodolojisi açıklanmıştır. Diğer bir deyişle, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, saha personeli eğitimi, pilot çalışma, saha çalışması ve verilerin toplanması ile verilerin analizi hakkında açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

Bölüm II

II. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, hem nicel (quantitative) hem de nitel (qualitative) yönü olan bir alan araştırmasıdır. Araştırmanın anketlere dayalı verileri araştırmanın nicel yönünü, özellikle gözlem ve ikincil verilere dayalı kısmı ise nitel yönünü oluşturmuştur. Bununla birlikte ifade etmek gerekir ki ana veri toplama aracı anket olmuştur. Özellikle gözlem ve ikincil veriler teknikleri aracılığıyla toplanmış olan nitel verilerin, anketlerle toplanmış nicel verilerin test edilmesi, desteklenmesi ve daha somut analizlerin yapılmasına olanak sağlaması hedeflenmiştir.

Bu bölümde daha çok saha çalışması ile ilgili olarak yapılan hazırlık çalışmaları ve saha çalışmasına ilişkin lojistik detaylar anlatılmaktadır. Öncelikle araştırmanın evren ve örnekleme açıklandıktan sonra saha araştırmasında kullanılan anketlerin ne şekilde hazırlandığı, ön denemesinin nerede ve ne şekilde yapıldığı, soru kâğıtlarının son haline nasıl getirildiği, saha araştırması personelinin seçimi, saha ekiplerinin oluşturulması, eğitimi ve eğitim sonrasında ön deneme – pilot çalışmasının yeniden yapılması ile veri toplama ve veri analizi süreçleri açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) içindeki il yerleşim yerleri oluşturmuştur. Bilindiği üzere T.C. coğrafi olarak 7 ana bölgeye ayrılmıştır. Bunlar; Marmara, Karadeniz, Ege, İç Anadolu, Doğu Anadolu, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'dur. Aşağıdaki görsel bu bölgeleri ülke düzeyinde göstermektedir. Yukarıda bahsedilmiş olduğu üzere TÜİK verilerine göre Türkiye nüfusunun % 93'ü kent merkezlerinde yaşamaktadır. Bu nedenle kırsal alanlar ayrıca örnekleme dahil edilmemiştir.

Araştırma, 28 ilde yapılmıştır. Araştırma sahası olarak seçilen iller üçlü bir kategorilendirme ile belirlenmiştir. Bu ölçütler şu şekildedir:

a. Megapol Kentler: İstanbul,

Ankara, İzmir.

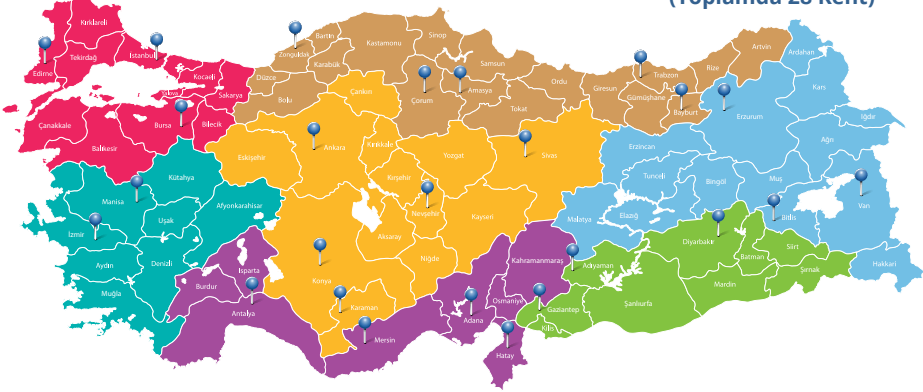
b. Metropol Kentler: Bursa, Manisa, Konya, Antalya, Gaziantep, Diyarbakır, Samsun, Van, Trabzon, Mersin, Adana, Hatay.

c. Göreceli olarak orta ve küçük ölçekli kentler: Erzurum, Sivas, Zonguldak,

Karaman, Bitlis, Bayburt, Erzincan, Çorum, Amasya, Tunceli, Adıyaman, Nevşehir, Edirne. Bu gruptaki kentlerin nüfusları

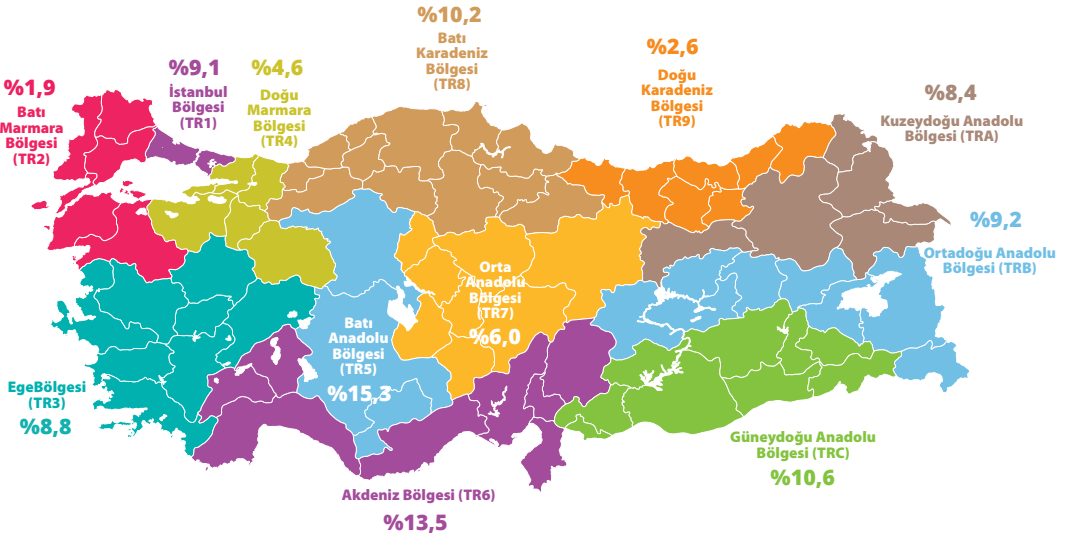
80.000 ile 750.000 arasında değişmektedir.

**Grafik 1. Türkiye'nin Coğrafi Bölgeleri ve Araştırma Kapsamına Alınmış Olan Kentler
(Toplamda 28 Kent)**

Görüleceği üzere, örneklem alınmış olan kentler, Türkiye'nin tüm bölgelerini ve dolayısıyla kent nüfuslarını temsil etmektedir. Araştırmanın planlanması sürecinde toplamda, 2180 kişilik bir örneklem belirlenmiş olsa da, sonra daha fazla araştırma birimine ulaşmanın araştırmanın geçerlilik ve güvenilirlik katsayısını artıracakı düşünülmüş ve sonuç olarak 3243 kişi ile görüşülmüş ve yüz yüze anketler uygulanmıştır. Örneklem dağılımına bakıldığında, ilk sırada % 9,1 ile İstanbul gelmektedir. Daha sonra % 6,8 ile Ankara ve % 5,5 ile İzmir izlemektedir. Araştırmanın, iller dışında, bölgesel dağılımı NUTS1 sınıflandırmasına göre tablo ve grafiklerde gösterilmiştir. Ayrıca, bölgelere göre, anket yapılan illerin dağılımı, örneklem ve gerçekleştirilmiş olan anket sayıları da verilmiştir. En çok anket yapılan bölge, % 15,3 ile Batı Anadolu'dur.

Grafik 2. Türkiye NUTS 1 Haritası ve araştırmanın yapıldığı illerin NUTS-1'e göre dağılımı

Grafik 3. Araştırmanın Yapıldığı İllerin NUTS 1'e Göre Dağılımı (%)

NUTS, Avrupa Birliği ülkelerinin kullandığı "İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması"na verilen addır.

Türkiye bu sınıflandırmaya göre çeşitli bölgelere ayrılmıştır.

Bunlardan biri olan NUTS1'e göre Türkiye, yukarıda gösterildiği üzere 12 bölgeye ayrılmıştır. Bu bölgesel ayırım, ülkenin değişik yöreleri arasındaki demografik, toplumsal, kültürel ve ekonomik benzerlikler ve farklılıklar dikkate alınarak yapılmıştır.

Bu 12 bölgeyi temsilen, araştırmaya dahil edilen iller şunlar:

AKDENİZ: Adana, Antalya, Hatay ve Mersin.

BATI ANADOLU: Ankara, Karaman ve Konya.

BATI KARADENİZ: Amasya, Çorum, Samsun ve Zonguldak.

BATI MARMARA: Edirne.

DOĞU KARADENİZ: Trabzon.

DOĞU MARMARA: Bursa.

EGE: İzmir ve Manisa.

GÜNEYDOĞU ANADOLU: Adıyaman, Diyarbakır ve Gaziantep.

İSTANBUL: İstanbul.

KUZEYDOĞU ANADOLU: Bayburt,

Erzincan ve Erzurum.

ORTA ANADOLU: Nevşehir ve Sivas.

ORTADOĞU ANADOLU: Bitlis, Tunceli ve Van.

Tablo 1. Araştırmanın Yapıldığı İller, Genel Nüfus İçindeki Oranları ve Örneklem Sayıları

ŞEHİRLER	Kent Nüfusu	Türkiye nüfusu içindeki oranı %	TAMAMLANAN ANKETLER		
			Örneklem	Gerçekleşen	%
Ankara	5 663 322	6.77	170	220	6,8
Konya	2 250 020	2.69	110	176	5,4
Karaman	254 919	0.31	60	100	3,1
Çorum	530 126	0.63	80	84	2,6
Zonguldak	591 204	0.71	80	92	2,8
Trabzon	811 901	0,97	70	84	2,6
Samsun	1 356 079	1.62	90	95	2,9
Sivas	635 889	0.76	70	104	3,2
Erzurum	758 279	0.91	80	105	3,2
Erzincan	234 431	0.28	50	99	3,1
Bayburt	81 910	0.09	50	67	2,1
Bitlis	350 994	0.42	60	100	3,1
Van	1 149 342	1.37	90	128	3,9
Diyarbakır	1 783 431	2.13	110	135	4,2
Gaziantep	2 101 157	2.51	110	148	4,6
Mersin	1 868 757	2.24	110	119	3,7
Hatay	1 659 320	2.00	90	100	3,1
Antalya	2 548 308	3.04	120	126	3,9
Bursa	3 101 833	3.71	120	150	4,6
Manisa	1 450 616	1.73	60	106	3,3
İzmir	4 394 694	5.26	150	179	5,5
İstanbul	15 462 452	18.49	250	295	9,1
Edirne	587 960	0.70	0	60	1,9
Adana	2 258 718	2.70	0	92	2,8
Tunceli	83 443	0,10	0	70	2,2
Nevşehir	304 962	0,36	0	90	2,8
Adıyaman	632 459	0,76	0	60	1,9
Amasya	335 494	0,40	0	59	1,8
GENEL TOPLAM	53.242.020	63,68	2.180	3.243	100

2.2. Veri Toplama Araçları ve Pilot Çalışma

Bu araştırmanın ana veri toplama aracı, ankettir. Çalışmanın veri toplama araçları, bizzat proje yürütücüsü ve proje yürütücü yardımcısı tarafından tasarlanmış ve geliştirilmiştir. Öncelikle hazırlanmış olan anket formu, bilgi ve onay için proje sahibine (KAS) sunulmuş ve anket formatı ve sorular üzerinde fikir birliğine varılıp, ön onayları alındıktan sonra, Ankara’da bir pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Diğer bir deyişle, hazırlanmış olan anket formundaki soruların sahada çalışıp çalışmadığı, araştırma birimlerince her sorunun yeterince anlaşılıp anlaşılmadığı, eksik bırakılan şık(lar) ve ilave sorular olup olmadığı test edilmiştir.

Anketörler ile ekip başı – saha koordinatörüne verilen eğitimden sonra öncelikle anketörlerin birbirlerine anket uygulamaları sağlanarak, sorulara aşinalıkları sağlanmıştır. Gelen değerlendirmeler sonucunda, anketler tekrar gözden geçirilerek, esas örneklem için kullanılabilir hale getirilmiştir. Daha sonra, bir ön deneme çalışması ile az sayıda görüşmeci kullanılarak farklı niteliklerde –kadın ve erkek genç cevaplayıcılarla (40 kişi) gerçek deneme anketleri yapılarak test edilmiş ve sonrasında da gerekli görülen düzeltmeler ve değişiklikler yapılarak soru formu, son haline getirilmiştir. Diğer bir deyişle, veri toplama araçları olarak hazırlanan anket soruları bir ön deneme ile test edilip geçerlilik ve güvenilirliklerinin sağlanmasına gidilmiştir. Bu süreçte özellikle şu soruların yanıtları aranmıştır:

1. Her denek aynı sorudan aynı anlamı çıkarıyor mu?

2. Hazırlanmış olan sorular, araştırmanın probleminde ileri sürülmüş olan konuların gereksindiği verileri topluyor mu?
3. Hazırlanmış olan sorular sayı ve içerik olarak yeterli sayıda mıdır?
4. Anketörler her soruda neyin amaçlandığı konusunda hem fikirler midir? vb.

Tekrar ifade etmek gerekirse ön deneme, soru kâğıtlarının içeriğinin, kullanılan kelime ve kavramların cevaplayıcılar tarafından anlaşılır olup olmadığının, cevap kategorilerinin uygun ve yeterli olup olmadığının, atlama ve süzgeçlerin çalışıp çalışmadığının tespit edilmesi ve alan personelinin gerekli beceriyi edinip edinmemiş olduğunu anlamaya yönelik olmuştur.

Belirtilmiş olduğu üzere, araştırmanın ana veri toplama aracı ankettir. Ancak, eğitilmiş anketörler tarafından örneklem dâhilindeki bireylerle yüz yüze gerçekleştirilen anketlerin yanı sıra gözlem tekniğiyle de diğer destekleyici veriler toplanmıştır. Her anketör ve saha koordinatörünün, önemli buldukları saha gözlemleri de ayrıca alınmış ve bulguların analizinde destekleyici veri olarak değerlendirilmiştir. Bunların yanı sıra mevcut literatürdeki ikincil veriler de toplanmış ve çalışmanın amaçları doğrultusunda kullanılmıştır.

2.3. Saha Elemanları - Anketör Eğitimi

Hazırlanan anket - soru formu, öncelikle Ankara’da olan anketörlere, proje yürütücüsü ve proje yürütücüsü yardımcısı tarafından kapsamlı bir eğitim ile tanıtılmıştır. Anket uygulanacak illerin sosyo-kültürel yapı ve

özellikleri, araştırma etik kuralları, her soruda ne beklendiği, anketlerin ilk karşılaşmadan, soruların yanıtlanması ve teşekkür edilip ayrılmasına kadar anketörlerin neler yapmaları gerektiği, giyimleri, tıraş ve makyaj durumları ile nelere dikkat etmeleri gerektiği vb. ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Bununla birlikte, Korona Virüsü riski nedeniyle, bazı bölgelerde Üniversite akademik personelinin yardım alınmış, saha ekipleri yerelde oluşturulmuştur.

Bölgesel bazda ayarlanmış ve yukarıda isimleri verilmiş olan diğer anketör ve saha koordinatörlerine ise proje yürütücüsü ve yardımcısı tarafından Zoom Programı üzerinden, Ankara’da anketörlere verilmiş olan eğitimin aynısı verilmiştir. Diğer bir deyişle, yerel ekiplere de, araştırma etik kuralları, anket özelinde tek tek her soruda ne hedeflendiği, ne beklendiği, anketlerin ilk karşılaşmadan, soruların yanıtlanması ve teşekkür edilip ayrılmasına kadar anketörlerin neler yapmaları gerektiği, giyimleri, tıraş ve makyaj durumları ve nelere dikkat etmeleri gerektiği ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Bunlara ilaveten anketörlere ayrıca, vatandaşların-gençlerin, hassasiyetleri, iletişimde kullanacakları beden dili ile sözcükleri, bölgesel farklılıklar ile yörenin özellikleri hakkında da, proje yürütücü ve yardımcısı tarafından kapsamlı-açıklayıcı bilgiler verilmiştir.

2.4. Saha Çalışması – Nicel Veri Toplama

Anket – soru formunun son haline getirilmesinden sonra saha çalışmasını yürütecek – anketleri uygulayacak- saha personeli adayları tespit edilmiş ve bu kişilere verilen eğitimin ardından, belirlenmiş olan günlük programa uygun olarak saha çalışması,

ilgili kent merkezlerinde gerçekleştirilmiştir. Sahadan veri toplama, Mayıs – Eylül 2021 ayları arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın tüm saha ekipleri, proje yürütücüsü - proje genel koordinatörüne bağlı olarak çalışmış ve görevlerini başarı ile sorunsuz bir şekilde tamamlamışlardır.

2.5. Veri Girişi ve Veri Analizi

Sahada tamamlanan anketler öncelikle proje yürütücüsü tarafından tek tek kontrol edilmiş, başka seçeneklerine verilmiş olan yanıtlar kaydedilmiş daha sonra veri girişi için ‘Veri Giriş Ofisi’ne gönderilmiştir. Veri giriş koordinatörü, sahadan dönen tüm soru kâğıtlarını tekrar kontrol etmiş, “Uygulama İzleme Tabloları”na kaydetmiş ve önceden kodlanmamış az sayıdaki soru ile bazı sorulara, açık uçlu olarak alınan cevapları kodlamıştır.

Bunun sonrasında, PCEdit (The United Nations Software Package for Data Entry and Editing) - (UNFPA) United Nations Population Fund tarafından tasarlanan paket program kullanılarak hazırlanmış olan veri giriş programı kullanılarak kişisel bilgisayarlarda veri girişi ve kontrolü yapılmıştır. Veri girişinin kontrollerinden sonra, sosyal bilimler için istatistik programı sunan IBM SPSS Statistics Data Editor v20 kullanılarak frekanslar ve çapraz tablolar oluşturulmuştur. Daha sonra elde edilmiş olan bu veriler, tablolar vb. ilgili başlıklar altında analiz edilerek değerlendirilmiş ve sunulmuştur.

Çalışmanın metodolojisine ilişkin bilgi ve açıklamalar burada tamamlanmıştır. Bir sonraki bölümde, araştırmanın kavramsal çerçevesi açıklanmıştır. Diğer bir deyişle, gençlik kavramı ve gençlik kavramına ilişkin tanımlama ve açıklamalara yer verilmiştir.

Bölüm III

III. Araştırmanın Kavramsal Çerçevesi

3.1. Gençliğin Tanımı ve Kapsamı

Literatürde ve pek çok araştırmada görülen; çocukluk ve gençlik olarak kategorize edilen bir yetişkinlik öncesi biyolojik dönem söz konusudur. Yetişkinlik öncesi dönemi bu iki başlık altında değerlendirmenin de oldukça geniş bir ele alış biçimi olduğu anlaşılmaktadır. Çocukluğun kendi içerisinde, gençliğin kendi içerisinde fiziksel ve zihinsel kıstaslar açısından ayrıldığı da ortaya konulmaktadır. Genel olarak bakıldığında yetişkinlik öncesi dönemin tanımlanmasında belirleyiciliğin toplumsal bir inşa olduğu görülmektedir. Kültürel ve tarihsel olarak değişimlere göre gençlik kavramı da çocukluk kavramına bağlı olarak değişmiştir.

Onbeşinci Yüzyıl'dan önce çocukluğun günümüzdeki gençlik kavramıyla eş değer tutulduğunu belirten Ansell (2005: 8-9), fiziksel bağımlılığı ifade eden bebeklikten sonra çocukların minyatür birer yetişkin olarak kabul edildiğine değinmektedir. Üretimin ve ekonomik hayatın bir parçası olması gerekliliği gençliğin fiziksel tanımını da vermektedir. Temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek duruma gelmesiyle birlikte fiziki koşullara adapte olabilmek geçmiş dönemlerde en genel ifadesiyle

gençlik kavramı ile tanımlanmaktadır.

19. Yüzyıl'dan itibaren ise modern ulus devletlerin okullaşma politikasıyla birlikte çocukluk, kendi iç alanına çekilerek; gençlik, fiziksel bir gelişimin yanı sıra zihinsel bir gelişimi de içermiştir. Bu bağlamda gençlik kavramı toplumun siyasal, ekonomik ve sosyal gelişimiyle doğrusal olan bir tanım olarak yerini almaktadır. Biyolojik ve fizyolojik tanımlamanın geride kaldığı günümüzde de gençlik, gündelik hayatın içerisinde siyasal, ekonomik ve sosyal geleceği belirleyen, geçmiş ve gelecek arasındaki kesişimi temsil eden önemli bir faktör olarak görülmektedir.

Toplumların sosyal ve siyasal kurumları içerisinde, kültürel kodların biçimleri açısından gençlik, merkezi bir kavramsallaştırmaya elverişli değildir. Ancak gençlik tanımının kapsamı içerisindeki kavramlar aracılığıyla evrensel bir olgu olarak betimlemek olanaklıdır. Warming (2013: 117) gençliği kompleks bir olgu olarak değerlendirirken diğer yandan gençlik kavramının kapsamını toplumsal inşa süreci açısından açmılabilmeye işaret etmiştir. Gençlik kavramının kapsamına giren başlıca kavramlar kimlik, aile, eğitim, üretim ve tüketim, istihdam ve işsizlik,

medya, teknoloji, gelecek kavramlarıdır. Günümüzde gençlik olgusu bu kavramlar üzerinden ele alınmaktadır.

Literatürde yer alan bu kavramlar ile ilişkili olarak gençlik kavramı, Birleşmiş Milletler'in (BM) de tanımına göre 15-24 yaş arasındaki evreyi içeren biyolojik, fizyolojik, psikolojik ve sosyolojik gelişme, olgunlaşma dönemini ifade etmektedir. İlk olarak 1981 BM Genel

Sekreteri raporunda yer verilen bu yaş aralığı, 1985 BM Genel Sekreteri raporunda ve 1995, 2002, 2008 Genel Kurul Kararları'nda da dikkate alınan istatistiki veri olarak kabul edilmiştir. İlaveeten, Birleşmiş Milletler içerisinde yer alan kurum ve kuruluşlardan, başta gelen UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) ve ILO (Dünya Çalışma Örgütü) tarafından da gençlik 15-24 yaş arasında yer alan bireyleri kapsamaktadır.

Kurum/Kuruluş ve Örgütler	Tanım ve Yaş Aralığı	Referans
UN-Secretariat UNESCO/ILO	Gençlik: 15-24	(United Nations, 2013)
UN-HABITAT	Gençlik: 15-32	(UN-HABITAT, 2012)
UNICEF/WHO/UNFPA	Ergenlik: 10-19 Genç Bireyler: 10-24 Gençlik: 15-24	(UNPF, 2017)
UNICEF/The Convention of the Child	Çocukluk Sınırı: 18	(UNICEF)
UNICEF/The Convention of the Child	Gençlik: 15-35	(African Youth Charter, 2006)

UN-HABITAT (Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Programı) kuruluşu ise üst yaş sınırını 32 olarak kabul ederken; The African Youth Charter (Afrika Gençlik Sözleşmesi) üst yaşı 35 olarak kabul etmektedir. Dünyanın önde gelen kurum ve kuruluşlarının gençlik olgusunu, yaş bazında tanımlaması arasındaki farklar göstermektedir ki; gençlik salt tanımlamalara sığdırılamayacak ölçüde karmaşık bir olgudur.

Bireylerin kişilik özellikleri yine bireylerin fiziki koşulları içerisinde ortaya çıkmaktadır.

Dolayısıyla bireylerin kendilerini tanımlamaları bir kimlik belirtisidir. Kimlik algısı cinsiyete, kültüre, bilişsel gelişim çevresine, sosyo-ekonomik duruma ve siyasi ortama göre birden çok şekilde değişebilmektedir. Dolayısıyla bireyin gelişiminin en verimli dönemi olan gençlik evresinde tüm bu unsurlar bir araya gelerek kimliğin oluşumunu etkilemektedir. Gençlerin toplumsallaşmasına ilişkin değinilen unsurları barındırması açısından da özellikle siyasi ve ekonomik bağlamda kimlik, bir veri olarak görülebilmektedir. İlaveeten daha önceki kuşaklara göre

kendilerini daha açık ifade edebilen gençler dikkate alındığında çok temsilli kimliklerden bağımsız bir gençlik olgusu düşünülememektedir. Gençlik olgusunun kapsamına giren kimlik, bireylere dair sosyallasyona ilişkin bir kavramdır (Bessant, 2021: 59). Bilişsel sürecin tamamlandığı kabulüyle yerleşik bir mefhum olarak görülen kimlik, gençlerin kitlesel olarak eylemlerinin ön görülebilmesini sağlamaktadır. Özellikle günümüzde yaşa bağlı biyolojik ve fiziksel evre içerisinde görülen gençlik kavramı kendi içerisinde dahi bir kimlik olarak addedilmektedir. Kimliğin donatılmasında toplumsal yapıyı teşkil eden aile ve eğitim kurumu işlevselliği itibarıyla gençlik olgusunun kapsamına girmektedir. Bu durum diğer yandan gençliğe yönelik yerleşik ön yargıya da barındırmaktadır. Açmak gerekirse biyolojik evrenin yüklediği sorumluluk, gelecek nesilleri yetiştirmek gibi bir misyonu sosyo-kültürel nüans farklarıyla da olsa aşılarmaktadır. Modern dönemde pedagojik bir sürece tabi tutulan bireylerin ilk olarak aile kurumunda ve sonra eğitim kurumlarında bahsi geçen yetiştirme misyonunu yerine getirmesi bu bağlamda toplumun kontrollü ilerleyişinin de bir göstergesidir. Kimliğin şekillenmesinde yadsınamayacak değerde olan aile, eğitim ve sosyal çevre, bireyin içinde yaşadığı toplumun kimlik vasıtasıyla, üyesi olarak kabul edilebilmesini sağlamaktadır. Literatürde de toplumun normlarını

öğrendiği aile; davranışların onaylandığı veya onaylanmadığı, eğitimin gençlerin değer yargılarını doğrudan belirlediği belirtilmektedir. Bu bağlamda gençlik kavramı, kapsamına giren aile ve eğitim ile ilişkili olarak toplumların beşeri sermayelerini de ifade etmektedir (Nuggehalli, 2014: 18-19). Genç nüfusa sahip toplumların, platformlarda öncelikli yer alması; eğitimli genç nüfusa sahip toplumların da ulusal ve uluslararası seçkinliğe sahip olması, beşeri sermaye olarak gençlik olgusuyla açıklanmaktadır.

Gençliği, merkezi politikası olarak gören dünya genelindeki birçok kurum ve Birleşmiş Milletler gibi çatı örgütü içerisindeki fonların da eğitim, meslek ve istihdam gibi konularda gençlere olanak sağlamaya çalışması, gençliğin beşeri sermaye olarak görüldüğünün bir kanıtıdır. Gençlik olgusu, ulusların mutabık oldukları bir konu olduğundan genç nüfus oranları değişse de ülkeler gençlerin üretim ve istihdam imkânlarını geliştirmeye endeksli olmuşlardır. Genç işsizlik olarak tanımlanan dünya genelinde bir sorunun varlığı, ülkelerin politikalarının gündem maddesi arasında başı çekmektedir. İşsizliğin, iş güvencesizliğinin aşılabilmesi ve bu sorunlara yönelik tespitlerin belirlenmesi amacıyla birçok proje ve araştırma girişimlerinin desteklenmesi için bütçelerin ayrılması gençlik olgusunun beşeri sermaye olarak kabulüyle ilişkilidir (ILO, 2020a:

43). Uluslararası Çalışma Örgütü'nün "2012 Küresel İstihdam Raporu"na göre, 2011 yılında 15-24 yaş arası gençlerin 74.8 milyonu işsizdir. Dünya genelinde % 12,7 olan küresel genç işsizlik son on yılda artmaya devam etmiştir. Avrupa Komisyonu tarafında da 2012 Raporu'nda küresel işsizliğin % 22,6 oranında radikal yükselişi dikkate alındığında genç işsizliğin günümüzde % 50 oranına yükseleceği ön görülmüştür (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2015: 8-9).

Kalkınma hedeflerine yönelik politikaların merkezinde yer alan gençliğe dair en önemli kapsam unsurlarından bir diğeri ise gelecek ve geleceğin teknolojiye olan bağlılığıdır. Gençlerin üretim ve istihdam olanaklarının genişletilmesi, istihdam edilemeyen gençlerin azaltılması, geleceğin meslekleri başlığı altında her dönem stratejilere konu edilmektedir. Dünya Çalışma Örgütü'nün raporunda da konu edinilen bu durum dünya genelinde gençlik, eğitim, istihdam ve teknoloji ilişkisinde ele alınmaktadır (ILO, 2020b). İşsizliğin uzun vadede toplumun genel sağlığını olumsuz etkilediği bulgusu üzerinden kimlik problemleri yaşadığı, stresin artmasıyla suç oranlarının artması, zararlı madde kullanımının yaygınlaşması gibi sonuçlar ile toplumun gelişimi ve refahı üzerinde geriletici faktör olarak gençliğin mutsuzlaştığı görülmektedir. Bu durum ise genç nüfusun ülkeler için ne kadar hayati olduğuna dair bir işarettir. Dolayısıyla

gençliği tanımak için daha çok akademik araştırma ve bilgi üretmeye olan gereksinim açıktır.

3.2. Gençlik Evresi Kategorileri

Gençlik olgusu, tanımına ve kapsamına bağlı olarak kategorilere ayrılmaktadır. Kategoriler dikkate alındığında gençlerin, nicel olarak yaşa bağlı; nitel olarak ise sosyo-ekonomik durum ve eğitim değişkenleri gözetilerek sınıflandırıldığı görülmektedir (Erkal, 1987: 367-370; Kulaksızoğlu, 1990: 134-135).

Nicel Kategorilendirme:

I. Çocukluk

- a. Bebeklik:** Doğumdan 2 Yaşına Kadar
- b. İlk Çocukluk:** 2-6 Yaş
- c. Okul Çocukluğu:** 7-11 Yaş Kız / 7-13 Yaş Erkek

II. Ergenlik

- a. Buluş:** 11-13 Yaş Kız / 13-15 Yaş Erkek
- b. Ergenliğin Ortaları:** 11-13 Yaşından 17 Yaşına Kadar
- c. Ergenliğin Sonları:** 18 - 21 Yaş

III. Yetişkinlik

- a. Genç Yetişkinlik:** 22 - 30

Nitel Kategorilendirme:

I. Okullu Gençlik

- a. İlköğretim Gençliği**
- b. Ortaöğretim Gençliği**
- c. Yükseköğretim Gençliği**

II. Okul Dışı Gençlik

- a. Çalışan Gençlik**

- b. İşsiz Gençlik
- c. Gecekondu Gençliği
- d. Köy Gençliği
- e. Asker Gençliği

III. Özel Eğitime Muhtaç Gençlik

- a. Zihin Olarak Engelli Gençlik
- b. Bedence Engelli Gençlik
- c. Kurum Bakımına Muhtaç Gençlik
- d. Suçlu Gençlik
- e. Yurt Dışında Yaşayan Gençlik
- f. Üstün Yetenekli Gençlik

Belirtilen kategorilerin, evrensel bir olgu olarak gençlik tanımına ve kapsamına dâhil unsurların dikkate alınarak sınıflandırıldığı belirtilebilir. Referans verilen iki kaynağında tarihleri gözetildiğinde, 1985 yılı öne çıkmaktadır. Birleşmiş Milletler 1965 yılı genel kurulunda “Gençler Arasında Barış, Karşılıklı Saygı ve Halklar Arasında Anlayışın Teşvik Edilmesi” konulu bildirgeyi onaylamıştır. 1975 yılına kadar on yıl süresince de katılım, kalkınma ve barış temalı uluslararası gençlik politikalarının dünya toplumları arasında geçerliliği üzerine çalışmalar yürütmüştür. Birleşmiş Milletler 1979 genel kurulunda da 1985 yılı “Gençlik Yılı” olarak kabul edilmiş, katılım, kalkınma ve barış temaları içerisinde geniş çerçevede programlar hazırlanmıştır. Günümüzde de Birleşmiş Milletler çatısı altındaki kurum ve kuruluşların projelerinin temelleri bu tarihlerde atılmıştır (United Nations, 2000). Nicel kategorilendirmenin geçerliliği toplumların refah seviyeleri ve uluslararası örgütlerin yaygınlığı açısından devam

etmekteyken; nitel kategorilendirmenin yeni alt başlıklara ihtiyaç duyduğu söylenebilir. Özellikle küreselleşmenin ve dijital çağın aile ve eğitim gibi temel toplumsal kurumlara sirayet etmesi söz konusudur. Gençlik ekseriyetinde uluslararası diyalog ve uyum, ana kaygı olarak devam etse de küresel kaygıların teknolojik ilerlemenin yan etkileri boyutuna taşındığı anlaşılmaktadır. Bu durum ise güncel ifadesiyle Z Kuşağı olarak adlandırılan günümüz gençliği üzerine değinilmeyi gerektirmektedir. Her ne kadar farklı kavramlarla gençlik kategorilendirmeleri yapılıyor olsa da günümüzde en çok telaffuz edilen kavram “Z Kuşağı” kavramıdır denebilir.

3.3. Küresel Bir Gençlik Sıfatı Olarak Z Kuşağı

“Z Kuşağı”nın bir gençlik tanımı olmadığını belirtmek gerekmektedir. Dönem itibarıyla kuşakların karakteristik özellikleri tespit edilirken, günümüzdeki kuşağın karakteristik özellikler bakımından ayrılması ve belirtilen kuşağın gençlik evresinde olması arasındaki kesişimden kaynaklanan bir yaygın algı bulunmaktadır. Z Kuşağı, kuşaklar arası bir geçiş dönemini tanımlamak için kullanılmaktadır. Fakat gençlik evresine denk gelmesi ve karakteristik özelliklerin küresel bir betimlemeye imkân tanınması açısından incelemeye oldukça elverişli bir konudur. Toplumlar geçmiş dönemlerde devrimler, savaşlar gibi tarihsel kırılmalar ile mikro ölçekte ve zaman aşımında değişimler yaşarken; günümüzde neredeyse

eş anlı domino etkisinde değişimler yaşamaktadırlar. Değişimin hızındaki böylesi artış ise teknoloji ile ilişkilendirilmektedir. Gençlik olgusu kapsamı içerisinde de yer verildiği üzere teknoloji ve gelecek arasında sıkı bağların varlığı kabul edilmektedir. Z Kuşağı, teknoloji olanaklarının ve küreselleşmenin sınırsızlığı içerisinde doğmuş bir kuşaktır. Dünya genç nüfusunu temsil eden bu kuşak bilgiye oldukça kolay erişebilen, teknolojik iletişim araçlarını etkili kullanılabilen bir gençliktir. 2000 yılı sonrası teknolojinin ulaştığı seviyede doğan bu kuşak, sosyal ilişkilerini sosyal medya profilleri üzerinden kurmayı tercih etmektedir. Bu özellikleri açısından küresel boyutta, "İnternet Gençliği" olarak da tanımlanmaktadır. Fizyolojik ve psikolojik açıdan, içerisinde bulunduğu toplumdan radikal ölçüde farklılaşan internet gençliğinin kendi kültürel kodlarını ürettiği belirtilmektedir. İçerisinde bulunduğu toplum tarafından da internet gençliği olarak anılan Z Kuşağı, kimlik kaybına uğradığı, dil ve kültür yozlaşmasına maruz kaldığı konularında, sorunlu bir gençlik olarak ele alınmaktadır. Diğer yandan internet gençliği ise, içerisinde bulunduğu toplum tarafından anlaşılmadığı yönünde bir kanaat taşımaktadır. Siyasi ve toplumsal değer itibarıyla internet gençliği, oldukça etkilidir. Her türlü düşünce ve taleplerini kısa sürede çevreye yayabilme ve karar mekanizmalarına duyurabilme becerileriyle, demokrasi alanını genişletmektedir.

Almanya'da gerçekleştirilen bir araştırmada gençlerin büyük çoğunluğunun en iyi yönetim şekli olarak demokrasiyi tercih ettikleri görülmektedir. "Online İmza" şeklinde siyasi kampanyalara yönelimini ve teşvik edilmesini düşünen gençlere göre internet erişimi gençlerin siyaset ile ilgilenmelerinin de yeni tarz yöntemi olarak belirtilmektedir. 17. Shell Gençlik Araştırması verilerinin de ortaya koyduğu üzere Z Kuşağı gençliği, geleceğin belirlenmesinde karar vericilerin üzerinde bir etki kabiliyetine sahiptir. Geleneksel tarzda bir politika çıktısı ortaya koymanın yerini, yeni bir tarz kamusal talep-fayda ve toplum endeksli katılım çıktısının aldığı düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre öne çıkan başlıca bulgular şu şekildedir (Albert, Hurrelman and Quenzel, 2015):

- » Gençler esnek çalışma modeli istiyor
- » Olumsuzluklara rağmen iyimserlik yükseliş gösteriyor
- » Eğitim tarzı çözülmesi gereken genel bir sorun olarak görülüyor
- » Pragmatik bir nesil yetişiyor
- » Göç toplumsal bir fobi halini alıyor
- » Çevrimiçi bir iş hayatı tarzı yaygınlaşıyor
- » İşsizlik öncelikli sorun olarak kabul ediliyor

Türkiye'de de hazırlanan Gençlik Çalışma Grubu Raporu'na göre gençler özelinde küresel sorunların başında genç işsizlik tespit edilmektedir. Yetişkin nüfusun işsizlik

oranının iki-üç katına çıkan genç işsizlik oranları küresel krizin peşi sıra yükselerek siyasal ve toplumsal olayların da tetikleyicisi olarak belirtilmiştir. Rapor'da değinildiği üzere "Wall Street'i İşgal Et" sloganıyla başlayan ve yayılan eylemlerin ana nedeni işsizlik şeklinde tanımlanmıştır. "Şebab-ı Atılın", "Neets", "Bumerangs", "Freeters", "Mileuristas" şeklinde farklı isimlerle anılan işsiz ve tedirgin gençler, toplumsal olayların merkezinde ele alınmıştır (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2015: 8-9). Kısacası, özellikle batılı ülkeler başta olmak üzere, zaman zaman tepkilerini ortaya koyan bir gençlik ile karşı karşıya olduğumuz rahatlıkla söylenebilir.

3.4. Türkiye'de Gençlik

Türkiye nüfus büyüklüğü açısından Avrupa ülkeleri arasında üçüncü, dünya ülkeleri arasında on sekizinci sırada yer almaktadır. En güncel 2018 nüfus projeksiyonlarına göre 2050 yılında nüfusun artışına rağmen genç nüfusun Türkiye'de azalacağı ön görülmektedir (TÜİK, 2018). 2020 itibariyle Türkiye'de genç nüfus toplam nüfusun % 15,4'ünü oluşturmaktadır. 83 milyonu aşan nüfus içerisinde 15-24 yaş grubu genç nüfus, 12 milyon 893 bin 750 kişi olarak tespit

edilmiştir. Genç nüfus içerisinde ise ağırlık dağılımı yine 2021 bültenine göre 20-22 yaş arasındadır. Toplam genç nüfusun % 28,6'sı 15-17 yaş; % 19,8'i 18-19 yaş; % 31,3'ü 20-22 yaş; % 20,4'ü ise 23-24 yaş arasında dağılım sergilemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) nüfus projeksiyonuna göre ise genç nüfusun, 2025 yılında % 14,3 oranına düşmesi beklenilmektedir. Yakın gelecekte ise genç nüfus oranının toplam nüfus içerisinde daha da düşme eğilimi içerisinde olduğu belirtilmiştir. 2007-2008 yılları arasında Türkiye'de genç nüfusun en yüksek seviyede olduğu oran ise % 17,6 olarak istatistiklere yansımıştır. Ancak 2030 yılında % 14, 2040 yılında % 13,4, 2060 yılında % 11,8 ve 2080 yılında % 11,1'e düşeceği tahmin edilmektedir. Güncel veriler içerisinde Avrupa Birliği ülkeleri genç nüfus toplam ortalaması % 10,6 seviyesinde iken Türkiye'de genç nüfusun % 15,4 olması en önemli bulgu olarak değerlendirilmektedir (TÜİK, 2021).

Aşağıdaki tabloda, TÜİK Nüfus Projeksiyonu verilerine göre 2018 yılı baz alınarak Türkiye genç nüfusunun toplam nüfus içerisindeki yeri ve cinsiyet dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 2. TÜİK Nüfus Projeksiyonu 2018/2023

Yaş grubu	2018			2023		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	81.867.223	41.059.075	40.808.147	86.907.367	43.550.799	43.356.568
0-4	6.544.781	3.357.981	3.186.800	6.599.993	3.386.114	3.213.879
5-9	6.336.787	3.253.192	3.083.595	6.611.610	3.392.094	3.219.516
10-14	6.322.223	3.244.584	3.077.639	6.389.780	3.280.588	3.109.193
15-19	6.402.806	3.288.016	3.114.790	6.366.376	3.267.709	3.098.667
20-24	6.523.846	3.333.076	3.190.769	6.456.912	3.307.626	3.149.286

Yakın bir tarih olarak 2023 projeksiyonuna göre doğum hızındaki artışa bağlı 0-4 yaş arasında bir ölçüde yükseliş olmasına rağmen ilerleyen yaş gruplarında azalmalar dikkat çekmektedir. En verimli evre olarak iş gücüne dahil edilebilecek 20-24 yaş genç nüfusun ise istatistik verilerine göre 2040 yılında 6.674.359 kişiden 2060 yılında 6.352.484'e kadar azalacağı tahmin edilmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Covid-19 dönemi 2021 raporuna göre ise Türkiye'nin, "Ne Eğitimde Ne İstihdamda Yer Almayan" gençler açısından profili oldukça yüksektir. 15-24 yaş grubunu baz alan raporda eğitim ve istihdam dışında kalan gençlerin oranı AB ülkeleri oranlarına göre % 26'ya çıkmaktadır. Avrupa Birliği üyesi veya aday olan ülkeler içerisinde Türkiye, en yüksek orana sahip ülke olmaktadır. Türkiye'de, genç nüfus 15-24 yaş grubu baz alındığında ise 2015 yılından 2019 yılına kadar, eğitim ve istihdam dışı genç nüfusta bir artış olacağı belirtilmektedir. 2019 yılında, Türkiye'de genç nüfusun % 30.9'unun eğitim ve istihdam dışında kaldığı (ILO, 2021) belirtilmiştir.

Bütün bu durumlar çerçevesinde Türkiye'de genç nüfusun beşeri bir sermaye olarak yaşam koşullarının iyileştirilmesi, refahının yükseltilmesi için Kalkınma Stratejileri deklare edilmiştir (T.C. Kalkınma, 2018: 44).

Bu kapsamdaki başlıca öneriler şöyle belirlenmiştir:

- » Medyada gençlere yönelik bilgilendirme ve farkındalık oluşturmaya yönelik programlar oluşturulması,
- » Toplumsal cinsiyet eşitliği, siber zorbalık ve akran zorbalığı konularında farkındalık geliştirilmesi,
- » Gençlerin sosyo-kültürel ihtiyaçlarının ulusal ve bölgesel çapta tespit edilmesine yönelik periyodik olarak nitel ve nicel araştırmalar yapılması,
- » Gençlerin kendi yetenek, ilgi ve becerilerini tanımlarına dönük güvenilirliği ve geçerliliği test edilmiş yerli üretim araçları geliştirilmesi,
- » Gençlerin kolektif çalışacağı ortak alanların oluşturulması,
- » Kurum ve kuruluşların gençleri, kendi kendilerinin üretebileceği ve geliştirebileceği sistem oluşturmaları konusunda desteklemesi,
- » Öğrencilere yönelik alternatif barınma ortamlarının desteklenmesi,
- » Gençlerin, öğrenim kredisi borçlarının gönüllülük esasına dayalı işlerde çalışarak ödenmesine ilişkin yöntemler geliştirilmesi,
- » Gençleri ve gençlik dönemini sorun alanı olarak gösteren algının medyada yeniden gözden geçirilmesi,
- » İnternet ve sosyal medyada Türkçe içerik geliştirmeye teşvik ve sorumlu içerik üretmeye ve tüketmeye dönük bilinçlendirme çalışmalarının yapılması,
- » İnternet ve sosyal medyayı gençlerin daha verimli ve bilinçli kullanması üzerine çalışmalar yapılması.

Her ne kadar Kalkınma Bakanlığı tarafından, bu güzel temenni ve öneriler oluşturulmuş olsa da, gençliğe yönelik somut adımların atıldığı ve/ya projeler geliştirip uygulamaya geçildiği ne yazık ki tam anlamıyla gerçekleşmemiştir. Bu nedenledir ki gençlik büyük çoğunlukla, fırsat tanınsa kendi geleceğini Türkiye’de değil, başta Avrupa ve İskandinav ülkeleri olmak üzere batılı ülkelerde kurmak istemektedir. İşte Türk gençliğinin içinde bulunduğu

yaşamı, bütün yönleri ile ele alıp araştırmak, Türk gençliğini çok daha iyi tanımanın ipuçlarını bizlere verecektir. Bu araştırma, böyle bir gereksinimden doğmuştur. Araştırma sonucu elde edilmiş olan veriler, politika yapıcı ve karar vericiler ile uygulayıcılar için çok önemli bilgi ve bulgular sunmuş olacaktır. Bu araştırmanın nihai hedefi, bu çerçevede üretilmiş olan bilginin gençlik ve toplum için bir şekilde kullanılmış olmasıdır.

Bölüm IV

IV. Bulgular - Frekans Tabloları

Bu bölümde, araştırmanın sahadan toplanmış ve analiz edilmiş frekans dağılımları – tabloları verilmiştir. Tablolar oluşturulurken, “cevapsız – boş bırakmış” olanlar değerlendirme dışında tutulmuş ve bulgular, sorulara yanıt vermiş sayılar üzerinden elde edilmiştir. Bu çerçevede ilkönce, katılımcıların sosyo-demografik bilgilerine yer verilmiştir.

4.1. Frekans Dağılımları

Bu bölümde, sahada anket, gözlem ve yer yer mülakat teknikleri ile elde edilmiş ve analizleri yapılmış olan bulgular, kendi içinde alt başlıklar altında sınıflandırılmış ve oransal olarak tablo ve grafik formatında sunulmuştur. Bu çerçevede ilk önce, katılımcıların sosyo-demografik bilgi ve bulgularına yer verilmiştir.

4.1.1. Sosyo - Demografik Bulgular

Bu başlık altında ilk önce, katılımcıların cinsiyetlerine yer verilmiştir. İlgili veriler oransal olarak aşağıda tablo ve grafik formatında sunulmuştur:

Araştırmaya katılanların % 52,5'i 'Erkek', % 47,5'i ise 'Kadın'dır. Ülke nüfusunun ise % 50,13 erkek, % 49,87 kadındır. Cinsiyet açısından örneklemin, ülke nüfusunu temsil edici özelliği bulunmaktadır. Bununla

birlikte, üç katılımcı, cinsiyetin sadece kadın ve erkek olarak belirtilmesine eleştiri getirmiş ve bu soruya 3.cü bir şıkkın eklenmesi gerektiğini belirtmiştir.

Tablo 3. Doğum yeri

	Sayı	Yüzde
İl Merkezi	1870	62,0
İlçe Merkezi	839	27,8
Kasaba/belde	81	2,7
Köy	188	6,2
Yurtdışı	39	1,3
Toplam	3017	100,0

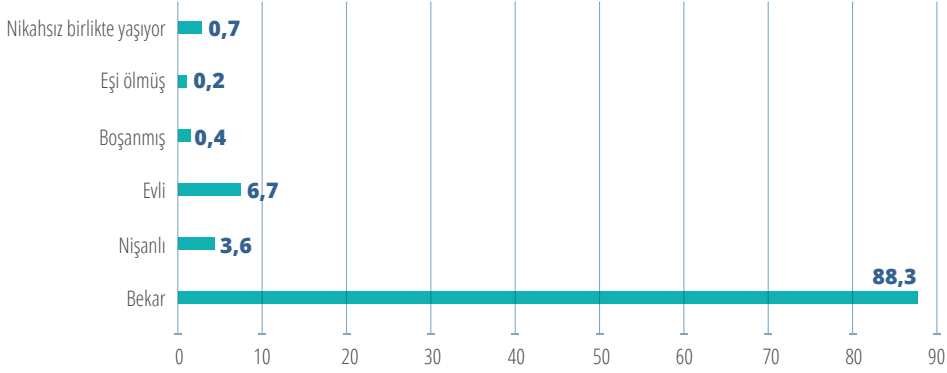
Araştırmaya katılan kişilerin doğum yerleri % 89,8 oranında 'İl – ilçe merkezi'dir. Kırsal bölge olarak adlandırabileceğimiz yerde doğanların (Kasaba/belde, köy) oranı ise % 8,9 civarındadır. Katılımcıların % 1,3'ü ise başka bir ülkede doğduğunu belirtmiştir. Bu nedenle, araştırmaya katılanlar daha çok kent kültürü içinde yetişmiş kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 4. Yaş aralığı

	Sayı	Yüzde
18-19	969	30,3
20-21	655	20,5
22-23	714	22,3
24-25	863	27,0
Toplam	3201	100,0

Araştırma, 18-25 yaş aralığındaki gençlerle yapılmıştır. Araştırmada temsil edilen en yüksek grup % 30,3 ile "18-19" yaş grubudur. Bunu, % 27,0 ile "24-25" yaş grubu izlemektedir. Bu yaş aralığı, ülkede popüler tartışmalara konu olan Z Kuşağı'nı içermektedir. Z Kuşağı, farklı yıllar önerilmekle birlikte, ABD'de özellikle 1997-2012 yılları arasında doğanları (bugün 9-24 yaş) kapsamaktadır. Yaş dağılımlarının örneklem içerisindeki dağılımlarının dengeli olduğu, dolayısıyla 18-25 yaş aralığındaki gençliğin duygu ve düşüncelerini yansıtmaya niteliğine sahip olduğunu söylemek olanaklıdır.

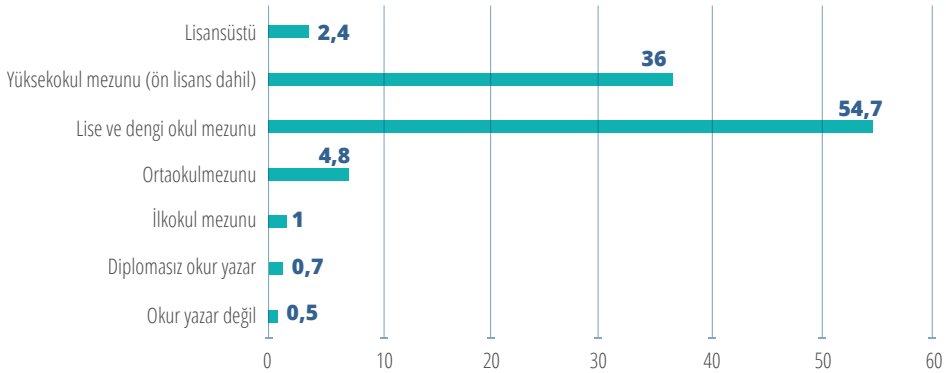
Grafik 4. Medeni durum

Araştırmaya katılanlar, Türkiye'nin evlenme yaş ortalamasının altında (erkekler 27,9 kadınlar 25,1) bir nüfus olmakla birlikte, 'evli, boşanmış ya da eşi ölmüş' kişilerin

toplam oranının % 7,3 olduğu görülmektedir. Bekar olanların oranı ise % 88,3'tür. Sadece iki kişi sözlü olduğunu belirtmiştir.

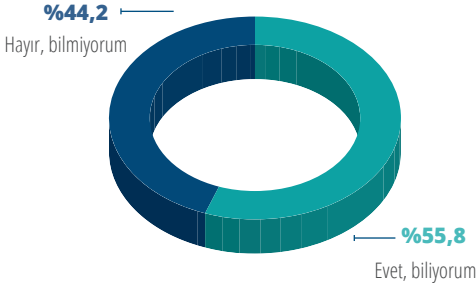
Grafik 5. Eğitim durumu

Araştırmaya katılanların % 54,7'si 'Lise ve dengi okul mezunu'dur. Lise ve üzeri eğitim seviyesinde olanların toplam oranı

ise % 93,1'dir. Yaş grubuna uygun olarak, araştırmaya katılanların eğitim durumları oldukça yüksektir.

Grafik 6. Türkçe dışında dil bilen-konuşan

Araştırmaya katılanlara, 'Türkçe' dışında bir dil bilip bilmedikleri sorulduğunda, % 55,8'i 'Evet, biliyorum' cevabı vermiştir. Türkçe dışında yabancı dil bilme oranını etkileyen iki tane faktör vardır. Birincisi özellikle, etnik

köken farklılıkları nedeni ile bilinen farklı ana dillerin olmasıdır. Diğeri ise eğitim ortalamasının yüksekliğidir. Gençliğin özellikle, dijital teknoloji uygulamaları ile yoğun şekilde haşır neşir olan bir kesim olması, yabancı dil bilinirliğini etkileyen faktörlerden bir diğeridir denebilir. Bunların yanı sıra, özellikle Üniversite gençliği içerisinde "Erasmus" ve "Work and Travel" gibi programlar aracılığıyla başka bir ülkede bulunma ve o ülkenin dilini öğrenmiş olma da ek bir etken olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla, daha yaşlı kuşaklara oranla bu kesimin daha fazla yabancı dil biliyor olmaları doğal olarak görülmüştür.

Tablo 5. Türkçe dışında hangi dil veya dilleri biliyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Kürtçe	524	21,3
Arapça	178	7,2
İngilizce	1319	53,7
Almanca	245	10,0
Fransızca	60	2,4
Diğer	132	5,4
Toplam	2458	100,0

'Türkçe' dışında bilinen diller arasında ilk sırada, % 53,7'lik bir oran ile 'İngilizce' gelmektedir. Daha sonra % 21,3 ile 'Kürtçe' gelmektedir. Araştırmamızda, bilinen dilin seviyesine ilişkin bir soru yer almadığına dikkat çekerek, özellikle Batı dillerini bilme oranının yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Araştırmadaki hedef kitlenin, özellikle 'Z

kuşağı' diye adlandırılan dijital teknolojiyle çok içli dışlı olan bir kuşak olması, bu kesimde yer alan kadın ve erkeklerin Batılı yabancı dil seviyelerinin de yüksek olması ile örtüşüğünü göstermektedir. 1801 kişi, başka bir dil bildiğini belirtmiştir. Başka dil bildiğini belirtenlerin sayısı 2458'dir. Bunun sebebi, bu sorunda çoklu cevap alınmasıdır. Örneğin, Kürtçe bilen bir katılımcı, aynı zamanda İngilizce biliyor ise iki işaretleme yapmıştır. Bu nedenle tablolardaki değerlerde farklılık oluşmuştur.

Türkiye'de son yıllarda özel okul ve kolejlerin sayıca artmış olması ve bu okulların öğrencilerine başta İngilizce olmak üzere, yabancı dil öğretme çabalarının da katılımcıların yabancı dil bilme oranlarını yükseltmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Yukarıda verilmiş oranlar içerisinde “diğer” seçeneğini işaretlemiş olanların bildiklerini ifade ettikleri diğer diller ise şu şekildedir:

Tablo 6. Diğer Dil

Diğer Dil	Sayı
Azerice	2
Azerice, Rusça	1
Boşnakça	1
Boşnakça, Korece	1
Bulgarca	2
Bulgarca, Rusça	1
Çerkezce	1
Çin-İspanyolca	1
Çince, Japonca	1
Farsça	5
Fince	1
Felemenkçe	4
Gürcüce	4
İspanyolca	25
İsveççe	1
İşaret Dili	1
İtalyanca	4
Japonca	4
Japonca, Çince, Korece	1
Korece	9
Lazca	1
Makedonca	1
Makedonca, Arnavutça	1
Osmanlıca	1
Portekizce	1
Portekizce, Rusça	1
Rumca	1
Rumence	1
Rusça	34
Türkmençe	1
Ukraynaca, Rusça	1
Yunanca	2
Zazaca	17
Toplam	136

Bunlar arasında ilk üç sırayı, Rusça, İspanyolca ve Zazaca dilleri almıştır. Diğer oranlar göreceli olarak daha düşük düzeydedir.

Tablo 7. Mesleğiniz nedir?

	Sayı	Yüzde
Herhangi bir mesleğim yok	291	9,0
Öğrenciyim	1846	57,1
Devlet memuruyum	147	4,5
İşçiyim	298	9,2
Çiftçiyim	9	,3
Esnafım	127	3,9
Serbest meslek sahibiyim	151	4,7
Diğer	365	11,3
Toplam	3234	100,0

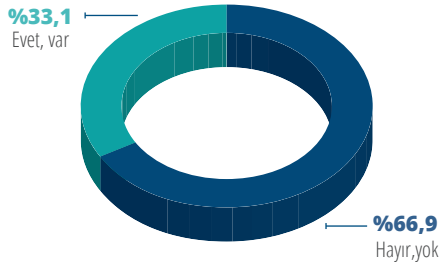
Araştırmaya katılanların % 57,1 ile büyük çoğunluğunun öğrenci olduğu görülmüştür. “Mesleğiniz nedir?” sorusuna verilen “Diğer” cevapları, % 11,3 ile ikinci sırada yer almıştır. Bu soruya, ‘Diğer’ seçeneğini kullanarak cevap verenlerin büyük çoğunlukla öğretmenlik, hemşirelik ve mühendislik gibi teknik alanlardaki meslekler olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, “atanamayan öğretmen”, “mühendisim ama işsizim, çalışmıyorum” gibi ifadelerle bir meslekleri olduğunu ancak işsiz olduklarını – iş bulamadıklarını belirtmiş olanların sayısı da azımsanmayacak durumda olmuştur. Diğer seçeneğini toplamda 365 katılımcı işaretlemiştir. Bu çerçevede ifade edilen mesleklerin listesi aşağıda sunulmuştur:

Tablo 8. Mesleğiniz nedir? #2

Meslek	Sayı	Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Antrenör	3	Hafız	1	Raportör	1
Akademisyen - Araştırma Görevlisi	2	Harita Mühendisi	3	Sadekar, Mücevher Tasarım	1
Arkeolog	1	Harita Teknikeri	1	Sağlık Teknikeri	1
Asker	4	Hattat	1	Sağlıkçı	1
Aşçı	7	Hemşire	19	Satış Danışmanı	3
Avukat	8	Hemşire Yardımcısı	1	Sigortacı	1
Bankacı	4	İç Mimar	6	SMMM Stajyer	1
Beslenme Danışmanı	1	İnsan Kaynakları Sorumlusu	1	Sosyal Hizmet Uzmanı	6
Bilgisayar Mühendisi	3	İnşaat Mühendisi	5	Sosyolog	1
Bilişim Sektörü	1	İstatistikçi	2	Sosyoloji Araştırmacı	1
Biyomedikal Mühendisi	1	İş Güvenliği Uzmanı	1	Sporcu	3
Çevre Mühendisi	2	İşportacıyım	1	Stajyer Avukat	2
Çoban	1	İşsizim	9	Stajyerim	2
Çocuk Gelişimi	1	İşsizim	1	Şoför	1
Danışman	3	Muhasebeci	13	Takı Tasarım	1
Dans Eğitmeni	2	Muhabir	1	Tasarımcı	1
Dekoratör	1	Müdür	1	Tenis Antrenörü	1
Diş Hekimi	1	Mühendis	28	Tercüman	1
Diş Hekimi Asistanı	1	Mühendisim Ama Çalışmıyorum	1	Tercüman Öğrenci	1
Diş Teknikeri	1	Müşteri Temsilcisi	2	Tercümanlık	1
Dizgi	1	Müzişyen	7	Test Uzmanı	1
Doktor	1	Odyometrist	1	Tezgahtar	1
Dökümcü	1	Operasyon Uzmanı	1	Tıbbi Sekreter	2
E-Ticaret	1	Optisyen	2	Tıp Teknisyeni	1
Ebe	1	Ortez Protez Teknisyeni	1	Ticaret	1
Eczacı	3	Oyun Ablası	1	Tiyatro Sanatçısı	1
Ekonomist	1	Öğrenci, Taksici, Kaportacı	1	Turizm Müdürüyüm	1
Elektrik-Elektronik Mühendisi	2	Öğretim Elemanı	1	Turizmci	4
Endüstri Mühendisi	1	Öğretmen – Atanamayan Öğretmen - Sözleşmeli	69	Tüccar	1
Endüstri Tasarım	1	Özel	1	Türkçe Öğretmeni	1
Ev Hanımı	12	Özel Sektör Mühendis	1	Un ve Unlu Mamuller Ustası-Fırıncı	1
Finans Sektörü	2	Özel Sektörde Ön Muhasebe Personeliyim	1	Uygulama Sahibi	1
Finans Sorumlusu	1	Özel Sektörde Uzman	1	Üniversite Mezunu İş Arıyor	1
Fizyoterapist	1	Özel Sektörde Uzman	1	Üniversite Mezunuyum İşsizim	1
Foto Model	1	Özelde Sos. Hiz. Uzm.	1	Veteriner Hekim	3
Futbolcu	6	Paramedik	2	Veteriner Hekim Yardımcısı	1
Galerici	1	Polis	1	Yazılım Geliştirici	1
Garson	1	Psikolog	1	Yazılım Programcısı	1
Grafiker	2	Psikolojik Danışman	4	Yeni Mezun	5
Grafiker- Sosyal Medya Uzmanı	1	Radyoloji Teknikeri	5	Yönetici	1
Gümrükçü	1	Radyoloji Teknikeri- Mimar	1	Ziraat Mühendisi	1
Güzellik Uzmanı	1			Toplam	378

Katılımcıların gelir durumlarına ilişkin bulgular oransal olarak, aşağıdaki grafikte oransal olarak sunulmuştur.

Grafik 7. Şahsınızın düzenli aylık bir geliri var mı?

Araştırmaya katılanların, % 66,9'u düzenli bir geliri olmadığını belirtmiştir. Düzenli geliri olduğunu belirtenlerin de, diğer sorularda gördüğümüz üzere aile desteğinden yararlandıkları görülmektedir. Düzenli bir geliri olmadığını belirtmiş olanlara, geçimlerini kimlerin sağlıyor olduğu sorulmuş ve elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 9. Düzenli bir geliriniz yoksa geçiminizi kim sağlıyor?

	Sayı	Yüzde
Annem-babam	1997	85,2
Kardeşlerim	168	7,2
Akrabalarım	30	1,3
Arkadaşlarım	13	0,6
Eşim	56	2,4
Part-time iş	46	2,0
Diğer	33	1,4
Toplam	2343	100,0

Araştırmaya katılanlardan, düzenli bir geliri olduğunu belirtmiş olanlar olsa bile, aynı zamanda geçimine katkı sağlayan kişiler olduğunu da belirtmişlerdir. Bu şekilde değerlendirdiğimizde, kişilerin geçimini sağlayan ya da geçimine katkı sağlayanlara

baktığımızda ilk sırada % 85,2 ile 'annem-babam' cevabı gelmektedir. Ailenin, bu gruptaki genç nüfus için önemli bir geçim ve/ya destek kaynağı olduğu görülmektedir. Ayrıca çok az oranda bir katılımcı, çalıştığını ve buna bağlı olarak düzenli geliri olduğunu ifade etmiştir. Yine bunlardan bazıları, yarı-zamanlı işlerde çalışarak günlük harçlıklarını kazandıklarını ifade etmişlerdir (% 2). Saha çalışması gözlem notlarına göre bazı evli kadınlar (% 2,4), düzenli bir gelirleri olmamasına karşın eşleri tarafından maddi olarak desteklendiklerini belirtmişlerdir. Düzenli bir geliri olmayıp da "başka - belirtiniz" seçeneğine verilmiş olan diğer yanıtlar ise şu şekildedir.

S10. Düzenli bir geliriniz yoksa geçiminizi kim sağlıyor?(Anketör: Birden fazla işaretlenebilir)

- Hepsi yardım ediyor
- Babamın yanında çalışıyorum
- Borçla geçimimi sağlıyorum
- Müzik yapıyorum
- Kendim, günlük düzensiz işler - par-time işler //// //// //// //// //// ////
- Yalnızca burs
- Sevgilim - Nişanlım
- Kendi kazancım var ama düzenli değil
- Çalıştığım zamanlardaki birikim
- Eşim //// //// //// //// //// ////
- Birikmiş paramdan geçiniyorum
- Sabit gelir yok, duruma göre gelir var
- Babam ////
- Annem //
- Koca parası yiyiyorum
- Sponsorum karşılıyor
- Eşim karşılıyor //// //// ////
- Nişanlım karşılıyor
- Kendim karşılıyorum (part-time işler) ////
- Özel ders veriyorum
- Annem ///
- Sevgilim
- Miras malı (gelir kaynağı)
- Eşimden ayrıyım üç çocuğum var
- Ben ve ailem ////
- Kimse yardım etmiyordum
- Çalışıyordum, yeni ayrıldım.

Katılımcılara, aynı çatı altında kaç kişi birlikte yaşadıkları sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 10. Aynı çatı altında kaç kişi birlikte yaşıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
1	157	4,8
2	289	8,9
3	692	21,4
4	1016	31,3
5+	1087	33,5
Toplam	3241	100,0

Araştırmaya katılanlara, aynı çatı altında kendileri ile birlikte yaşayan birey sayısı sorulduğunda, % 64,8'inin 4 ve daha çok kişinin birlikte oturduğu evlerde yaşıyor oldukları görülmüştür. Hatta bunların yarısından fazlasının (% 33,5), 5 ve daha fazla bireyin birlikte yaşadığı evlerde yaşıyor oldukları tespit edilmiştir. Bu durum ise Türk aile yapısının hala kalabalık sayılabilecek birey sayısına sahip olduğunu göstermektedir denebilir. Özellikle kalabalık aile yapısının genç birey üzerinde farklı -olumlu ve olumsuz- etkilerde bulunacağı açıktır. Kalabalık aile yapısı her ne kadar bireye daha güven verici bir ortam sağlıyor olsa da, diğer taraftan kalabalık olmanın gencin gereksinim duyduğu ilgiyi yeterince aile ortamında almamasına da neden olabilmektedir. Bu tür yoksunlukların ise kaçınılmaz olarak bireyin kişiliğine yansıtacağı açıktır. Bununla birlikte, her ne kadar ailenin ekonomik gücüne bağlı olsa da, kalabalık ailelerde bireylerin kaliteli ve uzun süreli eğitim olanaklarından yararlanabilmeleri de çoğunlukla olanaklı olamamaktadır.

Katılımcılara, bu soruya paralel olarak şu anda yaşamakta oldukları konutun mülkiyetinin kime ait olduğu sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 11. Oturduğunuz ev kime aittir?

	Sayı	Yüzde
Kendi evimiz	1872	58,4
Kiralık ev	1002	31,3
Yakınının	290	9,0
Lojman	36	1,1
Diğer	5	,2
Toplam	3205	100,0

Araştırmaya katılanların, % 58,4'ünün kendi evinde oturduğunu görmekteyiz. Yakınının evi ve lojmanı da dahil ettiğimizde, % 68,5 oranında, kirada oturmama durumu söz konusudur. Kirada oturanların oranı ise % 31,3'tür. Diğer seçeneğini işaretleyen % 0,2'lik bir grup ise, pansiyonda yaşadığını ifade etmiştir. Bu verilerden hareketle, katılımcıların çoğunlukla kendi ailesine ait evlerde yaşamakta olduklarını söylemek olanaklıdır.

Şimdi de katılımcıların belirli kurum ve değerlere verdikleri önem dereceleri analiz edilmiştir. Diğer bir deyişle, bazı kurum ve değerlerin önem açısından katılımcılar için ne anlam ifade edip etmediği konularına bakılmıştır. İlgili veri-bulgu ve değerlendirmeler bir sonraki alt başlıkla sunulmuştur.

4.1.2. Değerler ve Kurumlara Verilen Önem Derecesi

İzleyen tablolarda araştırmaya katılanlara, belli kavramlara ne ölçüde önem verip vermedikleri sorulmuştur. Bu kavramlar; aile, akrabalar, arkadaşlar, komşular, din, çevrenin korunması, hayvan hakları, eğitimi olmak, ahlaklı olmak, dürüst olmak, Atatürk, Türklük – Türk Olma, Müslümanlık, Türkiye Bayrağı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’dir. Katılımcılara, 1 ile 5 puan arasında değerlendirme yapmaları istenmiştir. 1 değeri “hiç önemli değildir”, 5 ise “çok önemlidir”i ifade etmiştir. Bu konudaki bulguları tek tek verdikten sonra, iki ayrı grafik halinde, bütün konular-değerler bir arada, önem sıralamasına göre ayrıca verilmiştir.

Bu çerçevede ilk önce, aile kurumunun katılımcılar için önem derecesine bakılmış ve alınan yanıtlar, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 12. Aile, sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	31	1,0
Önemli değil	13	,4
Ne önemli ne de önemsiz	52	1,6
Önemli	336	10,4
Çok önemli	2792	86,2
Fikri yok - Cevapsız	19	,4
Toplam	3243	100,0

Aile, katılımcılar tarafından % 96,6 oranında ‘önemli - çok önemli’ olarak görülmüştür. Bir anlamda toplumun temeli olarak anımlandırılan ailenin, aynı zamanda gençlik tarafından da çok önemsendiği tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, katılımcıların neredeyse tamamı, ailenin kendileri için önemli – çok önemli olduğunu ifade etmiştir. Türk toplumunun genel yaklaşımını yansıtır olmakla birlikte ailenin, bu yaş grubunun en büyük yaşam destekçisi olduğu göz önüne alındığında bu sonucun çıkması doğal olarak yorumlanmıştır.

Şimdi de katılımcılar için akrabalarının hangi düzeyde önem arz ettiğine bakılmış ve alınan yanıtlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 13. Akrabalarınız sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	626	19,4
Önemli değil	362	11,2
Ne önemli ne de önemsiz	851	26,3
Önemli	944	29,2
Çok önemli	437	13,5
Fikri yok - Cevapsız	24	,4
Toplam	3243	100,0

Akrabalık kavramına verilen önem düzeyine bakıldığında; ‘akrabalarım benim için önemlidir’ diyenlerin oranı % 29,2 iken, ‘ne önemli ne de önemsiz’ diyenlerin oranı

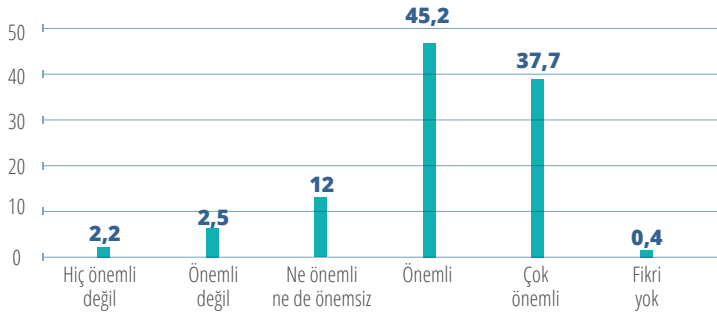
ise % 26,3'tür. 'Akrabalarım benim için hiç önemli değildir' diyenlerin oranı da yine azımsanmayacak bir orandadır (% 19,4). Ancak % 13,5'lik bir grup akrabalarının kendileri için 'çok önemli' olduğunu belirtmiştir. Bir önceki bulguyla birlikte bakıldığında; 'aile' kavramının daha çok 'çekirdek aile' kavramını içerdiğini, akrabalık ilişkilerinin ise 'aile' kavramı içinde önemli ölçüde ötelendiği anlamına gelmektedir denebilir.

Katılımcıların ailelerini oldukça önemli görmüş olmalarına karşın akrabalarına bu seviyede düşük bir önem seviyesi göstermiş olmalarının temel nedenlerinden birisinin, kentleşme süreci olduğu söylenebilir. Çünkü kırsalda yan yana evlerde yaşayan ve her

gün görüşen ve sürekli iletişim halinde olan akrabalar, son yıllarda yaşanmış olan yoğun göçler nedeniyle farklı kentlere ya da aynı kentte farklı semtlere, apartman dairelerine yerleşmiştir. Dolayısıyla giderek azalan bir ilişki ve iletişim yaşanmakta ve doğal olarak akrabalık bağları da zaman içerisinde zayıflamaktadır. Ancak, gençliğin yine de bu kadar yüksek oranda akrabalarını önemsemiyor oluşları, Türk kültürü için doğal bir durum olarak değerlendirilemez.

Katılımcılara, bu kez de arkadaşlarının kendileri için ne kadar önemli olduğuna dair görüşleri sorulmuş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıda verilmiş olan grafikte sunulmuştur.

Grafik 8. Arkadaşlar sizin için ne kadar önemlidir?

Katılımcıların, arkadaşlıklarına verdikleri öneme bakıldığında, 'arkadaşlarım benim için çok önemli - önemli' diyenlerin oranının % 82,9 olduğu görülmüştür. Arkadaşlık kavramının, genç nüfus için oldukça önemli olduğu rahatlıkla söylenebilir. Arkadaşlarının kendileri için 'hiç önemli ve/ya önemli olmadığını' belirtmiş olanların oranı ise sadece % 4,7'dir. Burada belki ilginç olarak

yorumlanabilecek durum, arkadaşlarının kendileri için akrabalarından daha önemli olduğu sonucunun çıkmış olmasıdır. Bu durumun, özellikle kent yaşamı içerisinde akrabalarla olan iletişimin sınırlanmış olmasından kaynaklanıyor olduğunu söylemek olanaklıdır. Oysa arkadaş ve akranları her gün beraber sosyalleştikleri ve iletişimde oldukları kişilerdir. Dolayısıyla,

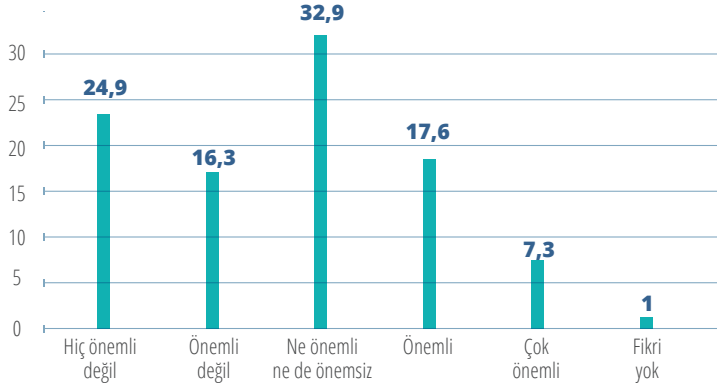
katılımcılar tarafından arkadaşlarının kendileri için daha önemli olmasını, doğal olarak değerlendirmek gerekir.

Katılımcılara, kendileri için ne kadar önem arz ettiğini belirtmeleri istenmiş olan bir diğer konu ise komşuları olmuştur. Bilindiği üzere Türk kültürü içerisinde “komşuluk” çok önemli bir yere sahiptir. Hatta, “ev alma komşu al” veya “komşu

komşunun külüne muhtaçtır” gibi ata sözleri, Türk toplum ve aile yapısı açısından komşu(ların)nun ne kadar önemsendiğini göstermektedir.

Bu çerçevede katılımcılara, komşularının kendileri için ne oranda önem arz ettikleri sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

Grafik 9. Komşular sizin için ne kadar önemlidir?

Yukarıda ifade edilmiş olduğu üzere komşuluk, Türk kültüründe önemli bir yere sahiptir. Ancak, günümüz kent yaşamı içerisinde komşuluk ilişkileri, gittikçe önem kaybetmektedir. Diğer bir deyişle, “komşularım benim için hiç önemli değil ve önemli değil” diyenlerin toplam oranı % 41,2 iken, “çok önemli ve önemli” diyenlerin oranı ise sadece % 24,9’dur. İkinci sırada ise komşularının kendileri için “ne önemli ne de önemsiz olduğunu” söyleyen grup yer almıştır (% 32,9). Genç nüfus içinde “komşuluk” durumunun çok güçlü olmasa da dörtte bir oranında genç tarafından yine de belli bir yeri, önemi olduğunu belirtmek gerekir.

Bir sonraki konu olarak, “din” olgusunun kendileri için ne düzeyde önem arz ettiği sorulmuş ve elde edilmiş olan yanıtlar oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 14. Dininiz sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	336	10,4
Önemli değil	131	4,1
Ne önemli ne de önemsiz	381	11,8
Önemli	701	21,7
Çok önemli	1645	51,0
Fikri yok	32	1,0
Toplam	3226	100,0

Dini inanç konusunda, araştırmaya katılanların % 51'nin dininin kendisi için "çok önemli" olduğunu belirttiği görülmüştür. "Dinim benim için önemlidir" diyenlerin oranı ise % 21,7'dir. "Din benim için hiç ve/ya önemli değildir" diyenlerin oranı ise % 14,5 olarak tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, genel anlamda genç nüfusun yüksek oranda din kavramına önem verdiği görülmekle birlikte, güçlü bir şekilde vurgulama düzeyine bakıldığında, bu oranın yarı yarıya (% 51) olduğu görülmüştür.

Gençlere, kendileri için ne kadar önem arz ettiği sorulan bir diğer konu ise "çevrenin korunması" olmuştur. İlgili bulgular oransal olarak aşağıda tablo halinde sunulmuştur.

Tablo 15. Çevrenin korunması sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	45	1,4
Önemli değil	37	1,1
Ne önemli ne de önemsiz	202	6,3
Önemli	906	28,0
Çok önemli	2021	62,6
Fikri yok	19	0,6
Toplam	3230	100,0

Çevrenin korunmasının kendileri için ne kadar önem arz ettiği sorulduğunda, gençlerin % 62,6'sı, "çevrenin korunması benim için çok önemlidir" yanıtını vermiştir. "Çevrenin korunması benim için önemlidir" diyenlerle birlikte değerlendirildiğinde bu oran toplamda % 90,6'dır. Genç nüfusun çevre konusunda oldukça duyarlı olduğunu söylemek olanaklıdır. Özellikle son yıllarda kitle iletişim araçları, dünyanın farklı yerlerinde yürütülen çevre ve iklim kampanyaları ile çevre - iklim konularında televizyonlarda gösterilen kamu spotlarının, Türk gençliğinde bir farkındalık yaratmış olduğu ve bu nedenle gençliğin çevre konusunu bu kadar önemseydiğini söylemek olanaklıdır.

Şimdi de gençliğe, hayvan haklarının kendileri için ne oranda önemli olduğu sorulmuş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 16. Hayvan hakları sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	45	1,4
Önemli değil	37	1,1
Ne önemli ne de önemsiz	202	6,3
Önemli	906	28,0
Çok önemli	2021	62,6
Fikri yok	19	0,6
Toplam	3230	100,0

Araştırmaya katılanların, “hayvan hakları”na verdikleri önemin oldukça yüksek düzeyde olduğu görülmüştür (% 93,2). “Hayvan hakları benim için çok önemlidir” diye düşünce belirtmiş olanların oranına bakıldığında ise yine oldukça yüksek bir değer elde edilmiştir (% 69,2). Sadece % 1,8’lik bir grup, hayvan haklarının kendileri için önemli – hiç önemli olmadığını belirtmiştir. Bu verilerden hareketle, Türk gençliğinin, hayvan hakları konusunda, çevre konusunda olduğu gibi, oldukça duyarlı ve ilgili olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Katılımcılara ayrıca, “eğitilmiş olmanın” kendileri için ne oranda önem arz ettiği sorulmuş ve elde edilmiş olan veriler oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 17. Eğitilmiş olmak sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	34	1,1
Önemli değil	31	1,0
Ne önemli ne de önemsiz	178	5,5
Önemli	647	20,0
Çok önemli	2324	71,8
Fikri yok	21	,6
Toplam	3235	100,0

Katılımcılara, “eğitilmiş olmanın” kendileri için ne kadar önemli olduğu sorulduğunda, tamamına yakını (% 91,8), eğitimin kendi açılarından önemli ve çok önemli olduğunu belirtmiştir. Hatta “eğitim çok önemlidir”

diyenlerin oranı, katılımcıların dörtte üçüne yakın (% 71,8) olarak çıkmıştır. Bu verilerden hareketle Türk gençliğinin, “eğitilmiş olma”yı önemseydiğini söylemek olanaklıdır. Her ne kadar beklenen bir sonuç olsa da, gençliğin bu kadar üst düzeyde bir farkındalık göstermiş olması, önemli olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların, eğitilmiş olmanın yanı sıra “ahlaklı olma”ya da ne oranda önem verdikleri merak edilmiş ve sorulan soruya verilmiş olan yanıtlar oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 18. Ahlaklı olmak sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	25	,8
Önemli değil	7	,2
Ne önemli ne de önemsiz	82	2,5
Önemli	509	15,7
Çok önemli	2589	80,0
Fikri yok	24	,7
Toplam	3236	100,0

Eğitim konusuna verilen önem, “ahlaklı olmak” konusuna da benzer bir şekilde verilmiştir. Diğer bir deyişle, araştırmaya katılanların % 80’ni, “ahlaklı olmak” çok önemlidir şeklinde bir değerlendirmede bulunmuştur. Bu oran, “ahlaklı olmak önemlidir” diyenlerle birlikte değerlendirildiğinde katılımcıların % 95,7’si, ahlaklı olmanın önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir.

Katılımcılara önem derecesi sorulmuş olan bir diğer konu ise “dürüst olmak”tır. Diğer bir deyişle katılımcılara, “dürüst olma”nın kendileri için ne düzeyde bir önem arz ettiği sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıda tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 19. Dürüst olmak sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	25	,8
Önemli değil	14	,4
Ne önemli ne de önemsiz	47	1,5
Önemli	469	14,5
Çok önemli	2653	82,1
Fikri yok	24	,7
Toplam	3232	100,0

Katılımcılar, ahlaklı olmaya verdikleri önemi benzer şekilde “dürüst olmak” konusunda da göstermişlerdir. Diğer bir deyişle katılımcıların toplamda % 96,6’sı, “dürüst olmanın” kendileri için önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla “dürüst olmak” da Türk gençliği açısından önemsenen bir değer olarak ortaya çıkmıştır.

Bilindiği üzere Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kurucusudur. Bir anlamda Türk toplumunun en önemli değerleri arasında kabul edilmektedir. Bu ana düşünceden

hareketle, Atatürk’ün araştırmaya katılan gençler tarafından ne oranda önemsendiği öğrenilmek istenmiştir.

Konu ile ilgili olarak katılımcıların vermiş oldukları yanıtların oranları, aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 20. Atatürk sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	153	4,7
Önemli değil	58	1,8
Ne önemli ne de önemsiz	274	8,5
Önemli	614	19,0
Çok önemli	2077	64,3
Fikri yok	53	1,6
Toplam	3229	100,0

Bilindiği üzere “Atatürk” Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanıdır. Bir anlamda, sadece Türk toplumu için değil, pek çok devlet tarafından da saygı duyulan, ismi caddelere – meydanlara verilen ve heykelleri dikilmiş olan bir liderdir. Bu nedenle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları için ortak bir değerdir demek yanlış olmayacaktır.

Katılımcılara, “Atatürk’ün kendileri için ne kadar önem arz ettiği” sorulduğunda, % 64,3’ü, Atatürk’ün kendileri için çok önemli olduğunu belirtmiştir. “Atatürk benim için

önemlidir” diyenlerle birlikte bu oranın, % 83,3’e çıktığı görülmüştür. Özellikle kendilerini İslamcı olarak tanımlayan kesimin Atatürk’e daha fazla oranda olumsuz baktıkları gözlenmiştir. Toplamda sadece % 6,5’lik bir kesim Atatürk’ün kendisi için önemli – hiç önemli olmadığını belirtmiştir.

Bir sonraki konuda, katılımcılar için Türklük – Türk olmanın ne derecede önem arz ettiği sorgulanmış ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 21. Türklük-Türk olmak sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	294	9,1
Önemli değil	134	4,2
Ne önemli ne de önemsiz	439	13,6
Önemli	627	19,4
Çok önemli	1685	52,2
Fikri yok	47	1,5
Toplam	3226	100,0

Katılımcılardan, “Türklük-Türk olmak benim için çok önemli-önemlidir” diyenlerin toplamdaki oranı % 71,6’dır. “Türklük-Türk olmak benim için önemli değildir veya hiç önemli değildir” diyenlerin ise toplamda % 13,3’lük bir oranda olduğu görülmüştür.

Ancak her şeye karşın Türk gençliği için, “Türklüğün ve Türk olmanın” kayda değer bir önem arz ettiği rahatlıkla söylenebilir.

Katılımcılar için Müslümanlığın ne oranda önemli olduğu sorgulanmış ve alınmış olan yanıtlar, tablo formatında oransal olarak aşağıda sunulmuştur.

Tablo 22. Müslümanlık sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	345	10,7
Önemli değil	146	4,5
Ne önemli ne de önemsiz	427	13,2
Önemli	581	18,0
Çok önemli	1695	52,5
Fikri yok	37	1,1
Toplam	3231	100,0

“Müslümanlık”, Türk toplumunun çoğunluğunun ortak bir değeridir. Dolayısıyla katılımcılara, “Müslümanlık sizin için ne kadar önemlidir” diye sorulduğunda; % 70,5’lik bir kesim “Müslümanlık benim için önemli-çok önemlidir” demiştir. Buna karşın katılımcıların % 28,4’ü, Müslümanlığın kendileri için “ne önemli-ne önemsiz ve önemli değil-hiç önemli değil”dir şeklinde fikir beyan etmiştir.

Katılımcılara, Türk Bayrağı'nın kendileri için ne derecede önemli olduğu da sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 23. Türkiye Bayrağı sizin için ne kadar önemlidir?

	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	95	2,9
Önemli değil	32	1,0
Ne önemli ne de önemsiz	171	5,3
Önemli	543	16,8
Çok önemli	2360	72,9
Fikri yok	36	1,1
Toplam	3237	100,0

Katılımcılardan, dörtte üçüne yakın bir kesim (% 72,9), "Türk Bayrağı benim için çok önemlidir" derken, % 16,8'lik bir diğer kesim ise "Türk Bayrağı benim için önemlidir" demiştir. Her iki değer bir arada değerlendirildiğinde, "Türk Bayrağı benim için önemlidir-çok önemlidir" diyenler toplamda % 89,7'lik bir orana ulaşmaktadır. Sadece % 3,9'luk bir kesim, "Türk Bayrağı benim için önemi değildir-hiç önemli değildir" diye görüş bildirmiştir. Bütün sonuçlar bir arada değerlendirildiğinde Türk Bayrağı'nın Türk gençliği için büyük önem arz ediyor olduğunu söylemek olanaklıdır. Bayrağın bir milletin en temel ortak değer ve simgesi olmasının, bu oranın yüksekliğinde rol oynadığı düşünülmektedir.

Tablo 24. Türkiye Cumhuriyeti Devleti sizin için ne kadar önemlidir?

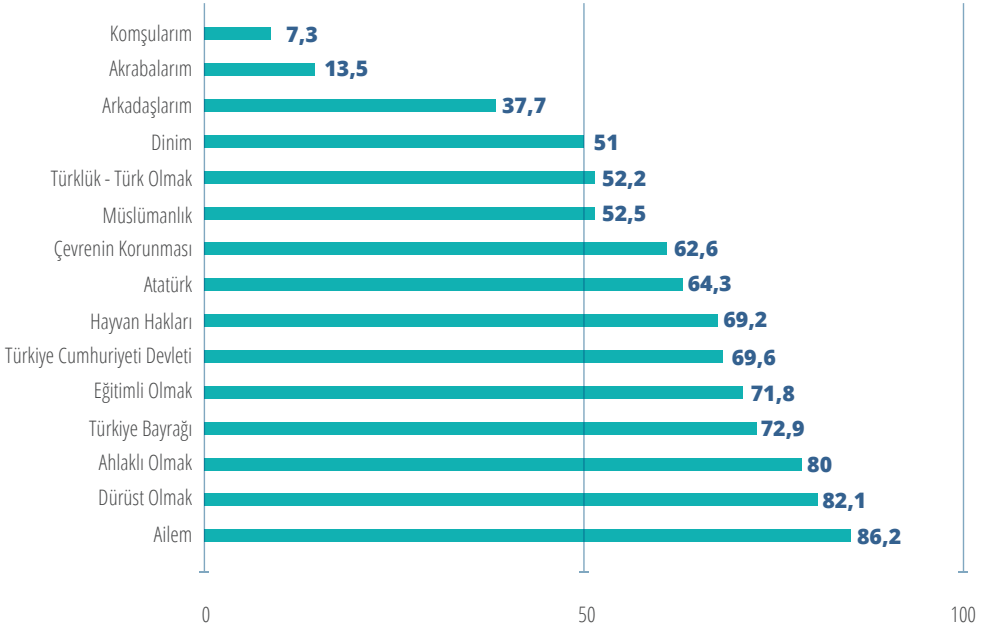
	Sayı	Yüzde
Hiç önemli değil	113	3,5
Önemli değil	45	1,4
Ne önemli ne de önemsiz	209	6,5
Önemli	575	17,8
Çok önemli	2253	69,6
Fikri yok	41	1,3
Toplam	3236	100,0

Katılımcılara bu kez de, "Türkiye Cumhuriyeti Devleti sizin için ne kadar önemlidir" sorusu yöneltilmiştir. Verilen yanıtlara bakıldığında, toplamda % 87,4'lük bir kesim, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendisi için önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir. Sadece % 4,9'luk bir grup, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendileri için önemli ve/ya hiç önemli olmadığını ifade etmiştir. Bu grubun ise genelde radikal anlamda muhalif kesimlerden oluştuğunu söylemek olanaklıdır. Sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Türk gençliğinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni yüksek oranda önemli olarak gördüğü, rahatlıkla söylenebilir.

Yukarıda değerlendirmesi yapılmış olan tüm kriterler, oransal büyüklüklerine göre tek bir grafikte gösterilmek istendiğinde aşağıda

verilmiş olan grafikler elde edilmiştir. Bu sıralama; 1) “Çok önemli”, 2) “Önemli” yanıtlarına göre tasarlanmıştır.

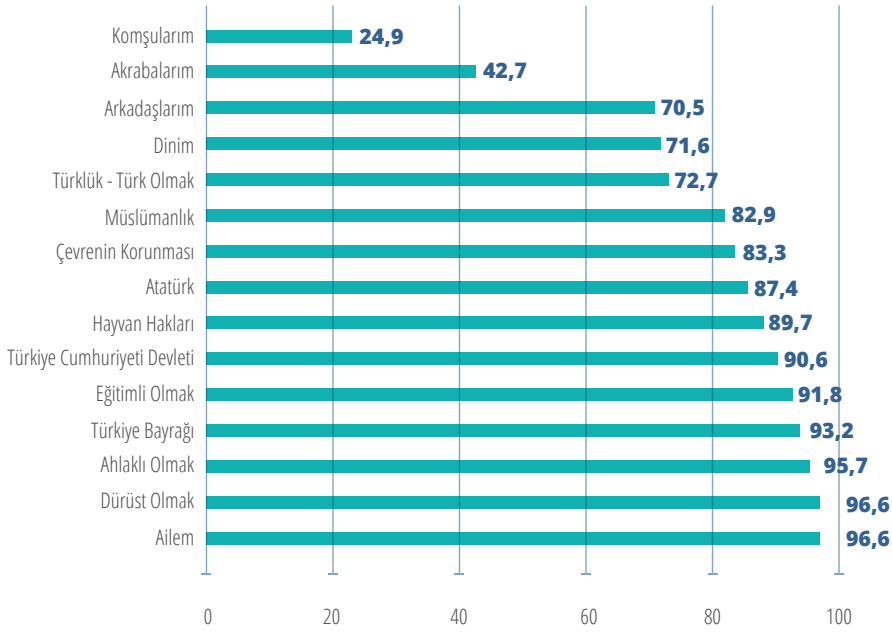
Grafik 10. ‘Çok önemli’ tercihine göre sıralama

Bu grafikte, yukarıda verilmiş olan değer ve konular hakkındaki görüşler topluca ve bir arada verilmiştir. Bu bulgulara göre aile, katılımcılar tarafından en önem verilen kurum – değer olarak görülürken, en az değer verilen ise “komşularım” olmuştur. Diğer bir deyişle Türk genel kültüründe “komşu-komşuluk” önemli bir yer tutuyor olmakla birlikte gençler tarafından en az olarak önem verilen (% 7,3) bir değer olarak karşımıza çıkmıştır. Yine akrabalarının kendi arkadaşlarından daha az önemli olarak görülmüş olması da kayda değer bir bulgu olarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak bulgulara genel anlamda bakıldığında,

dürüst olmak ve ahlaki değerlere verilen önemin oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Diğer, siyasal ve toplumsal konulara verilen önemler de yüksek seviyede olmakla birlikte, ahlaklı ve dürüst olma değerlerinin daha fazla oranda önemsenmiş olması dikkat çekici olarak değerlendirilmiştir.

Grafik 11. ‘Önemli’ ve ‘Çok Önemli’ toplamına göre sıralama

Bu grafik ise bir önceki grafikten farklı olarak; “çok önemli” ve “önemli” seçeneklerini birlikte ele almıştır. Burada da yine ilk üç değer; “aile, dürüst olmak ve ahlaklı olmak” olarak ortaya çıkmıştır. Bunların yanı sıra, “hayvan hakları, eğitilmiş olmak ve çevrenin korunması” konularının da diğer konulara göre önem sıralaması açısından öncelik taşıdığı görülmüştür. Diğer

değerlerin oransal durumları grafik üzerinde gösterilmiştir.

Sonuç olarak bulgular, genç nüfusun ahlaki ve hümanist değerleri daha çok önemseydiği ve daha önceki kuşaklara göre ideolojik kavramlara ilginin göreceli olarak düşük olduğunu göstermiştir.

4.1.3. Türkiye ve Genel Konulardaki Düşünceleri

Bu başlık altında katılımcıların, özellikle Türkiye ve diğer genel konulardaki görüşlerine ilişkin bulgular sunulmuştur. Öncelikle katılımcıların, Türkiye'yi ekonomik gelişmişlik açısından nasıl değerlendirdikleri konusu sorgulanmış ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 25. Sizce Türkiye ekonomik gelişmişlik açısından nasıl bir ülkedir?

	Sayı	Yüzde
Türkiye çok gelişmiş, kalkınmış bir ülkedir	106	3,3
Türkiye orta derecede gelişmiş bir ülkedir	1462	45,1
Türkiye azgelişmiş - gelişmemiş bir ülkedir	1572	48,5
Bilmiyorum (fikrim yok)	102	3,1
Toplam	3242	100,0

Araştırmaya katılanlar ilk sırada (% 48,5), Türkiye'nin az gelişmiş - gelişmemiş bir ülke olduğunu düşündüklerini ifade etmişlerdir. Türkiye'nin ekonomik açıdan orta derecede gelişmiş bir ülke olduğunu düşünenler ise ikinci sırayı (% 45,1) almışlardır. Dolayısıyla gençliğin neredeyse tamamına yakını (% 93,4) Türkiye'nin ekonomik anlamda orta ve/ya az gelişmiş bir ülke olduğunu belirtmiştir. Bu düşünce, Türkiye'de yaygınlıkla dile getirilen bir düşüncedir ve bununla paralellik göstermektedir.

Tablo 26. Türkiye'de gelir dağılımı konusunda ne düşünüyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'de gelir dağılımı dengeli ve eşit düzeydedir	58	1,8
Türkiye'de gelir dağılımı orta düzeydedir	413	12,7
Türkiye'de gelir dağılımı dengesiz ve eşit değildir	2687	82,9
Bilmiyorum, fikrim yok	82	2,5
Toplam	3240	100,0

Araştırmaya katılmış olan gençlere, "Türkiye'deki gelir dağılımı" konusundaki düşünceleri sorulduğunda; çok önemli bir bölümü (% 82,9), "Türkiye'de gelir dağılımının dengesiz olduğunu, eşit olmadığı"nı ifade etmiştir. Araştırmaya katılanlar, büyük ölçüde, düzenli bir gelir kaynağına sahip olmamakla birlikte, bu konuda ebeveynlerinin ya da aile içinde ortaya çıkan gelir durumlarından hareketle bu düşüncede olduklarını söylemek olanaklıdır. Türkiye'de gelir dağılımının dengeli ve eşit olduğunu söyleyenlerin oranı ise sadece % 1,8'dir.

Tablo 27. Türkiye'de işsizlik konusu ile ilgili düşünceniz nedir?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'de çok fazla işsizlik var	2832	87,3
Türkiye'deki işsizlik düzeyi normal düzeydedir, fazla değildir	299	9,2
Türkiye'de işsizlik yok	31	1,0
Bilmiyorum - fikrim yok	81	2,5
Toplam	3243	100,0

Türkiye’de gelir dağılımındaki eşitsizlik düşüncesine paralel olarak, işsizlik konusunda da, gençliğin büyük çoğunluğunun (% 87,3), “Türkiye’de çok fazla işsizlik var” cevabını verdiği tespit edilmiştir. Bu bulgu da, gençliğin, Türkiye ile ilgili geneldeki umutsuz ve olumsuz bakış açısı ile paralel bir görüş sergilediğini göstermiştir. Ayrıca, üniversite mezunu olup da iş bulamamış ve/ya atanamamış kişilerin de varlığı, meslekler sorusuna verilen yanıtlarda görülmüştür.

“Evet Türkiye’de işsizlik var” diyenlerin, işsizliğin nedenleri hakkındaki değerlendirmeleri ise oransal olarak aşağıdaki tabloda verilmiştir.

**Tablo 28. (Evet işsizlik var ise)
Sizce işsizliğin nedenleri nelerdir?
(Birden fazla cevap verebilir)**

İşsizlik Nedenleri	Sayı	Yüzde
Başka ülkelerden çok göçmen – ucuz işgücü – geldiği için işsizlik var	1306	25,1
Yatırım yapılmadığı, iş sahası azaldığı için işsizlik var	1303	25,1
Adam kayırmacılık – torpil olduğu için işsizlik var	2102	40,5
Nüfusumuz hızla artıyor olduğu için işsizlik var	484	9,3
Toplam	5195	100,0

Birden fazla cevabın işaretlenebildiği bu soruda, araştırmaya katılanlar % 40,5’lik bir oranla işsizliğin birinci nedeni olarak “adam kayırmacılık – torpil olduğu için işsizlik var” yanıtı vermiştir. “Ülkede yeterince yatırım yapılmadığı, iş sahası azaldığı için” ve “başka

ülkelerden göçmen - ucuz işgücü geldiği için işsizlik var” diyenlerin eşit oranda (% 25,1) olduğu görülmüştür. Bununla birlikte son 15-20 yılda kentlere olan göçler nedeniyle de, işsizliğin artış gösterdiğini söylemek olanaklıdır.

S31. (Evet işsizlik var ise) Sizce işsizliğin nedenleri nelerdir?

- Şıkların hepsi (20 kişi)
- Hak edilen ücret verilmiyor ve planlama yok devlet tarafında
- İnsanlara hak ettiklerini vermedikleri için işsizlik var
- Mezunların işsiz olması ve iş bulamaması
- Yandaş paraları verdikleri için
- Eşitlik olmadığı için ve ayrımcılık var
- Toplumdaki insanların iş beğenmiyorlar
- Eğitim sistemi (3 kişi)
- Hepsi var, ayrıca iş beğenmeme olayı da var
- İnsanlar rahatlarına düşkünler
- Çalışmayı sevmeyen bir toplumumuz var (3 kişi)
- Demokrasinin olmayışı
- İşsizliğin sebebi yönetim şeklidir
- İş alımı az Üniversite mezunu fakülteler çok. İş alımı oranında fakülte açılması gerekir
- Recep Tayyip Erdoğan yüzünden - RTE - Tayyip Erdoğan ve Hükümet (6 kişi)
- Lisans mezunlarına uygun iş olanaklarının olmaması
- 11 yerden maaş alan insanlar olduğu için işsizlik var

- Mevcut hükümetin sadece kendine bağlı olan düşünmeyen, sorgulamayan, her denilene sorgusuz boyun eğen insanlara destek olması.

- Nüfus iyi yönetilemiyor, çok fazla üniversite mezunu var. İstihdam mezun sayısına göre yok denecek seviyede.

- Bu ülkede adalet yok, torpili olan en üst rütbeye bile geliyor, buna para da dahil.

- Mevcut hükümet yüzünden.

- Sermayedarların orantısız zenginleşmesi. Artı değer yaratma hırsları ve işçinin hak iddia edebilme gerçekliğini yok etmek.

- Suriyeli, Katarlısı derken bize sıra gelmiyor.

- Bu devlette diplomasız her şey olabilirsiniz, Bakan bile.

- Eğitimsizlik.

- Suriyeliler.

- Siyaset / yönetim sistemi.

- İş beğenmeme - işsiz olanların iş beğenmediğini düşünüyorum - iş beğenmeme durumu çok fazla (6 kişi)

- Kendini geliştirmemiş insanların bile prezentabl insan düzeyinde iş istemesi.

- Ülke ekonomisinin kötü olması.

- Ülkenin az gelişmişlik seviyesi de etkilidir.

- Partiye göre işe alınma olduğu için.

- Üretim yok.

- İnşaat sektöründe Suriyeli sayısı çok fazla.

- İnsanların sürekli masa başı işe alışması ve her işi sevmemesi, ayrıca bazı işverenlerin de düşük maaş teklif etmesi.

- Ekonomik sıkıntılar (3 kişi)

- İnsanlar rahata alışkın ondan dolayı.

- Eğitim sisteminin vizyonsuzluğundan kaynaklanıyor (3 kişi)

- Tembelliği sevdiğimiz için.

- Herkes çok çabuk zengin olmak istiyor. Gençler rezalet.

- Her yere vasıfsız üniversite açılması.

- Yanlış yatırımlar.

- Üretime önem verilmiyor.

- İnsanların kendilerini yormak istememesi.

- Yolsuzluk hat safhada.

- Herkes keyfine göre hareket ediyor.

- Türk gençlerini tek çatı altında toplayıp iş istihdamı sağlamak, gençlerin önünü açmak.

- İstihdam sağlanmaması, yerli fabrikaların satılması.

- Ülkemizin var olan değerlerine ve köylü halkına verilen değerin düşük olması sebebi ve eğitime önemin az olması sebebi ile.

- Liyakat, her yerde üniversite oluşu, kalitesiz iş insanları, kötü devlet politikaları.

- Eğitim kalitesinin düşmesinden dolayı fazla üniversite mezunu olması, okuyan kesimin kaliteli işte çalışmak istemesi, işverenin ise kaliteli eğitim almış kişileri tercih etmesi.

- Torpilin yanı sıra çok fazla okul ve çok fazla mezun olması.

- Özelleştirilen her yer kamu kapısını kapatır.

- Katarlılar.

- Hükümet (3 kişi)

- Herkes üniversite mezunu.

- Aşırı fazla üniversite, eğitim sistemi açıklığı vb.

- Doğru yapılanma, doğru sistem kurulmadığı için.

- Eğitime yeterince önem verilmedi.

- Devletin yetersizliği.

- Devletin yetersiz planlaması.

- Devletin yeterli alım yapmaması.

- Çok fazla üniversite, çok fazla mezun (6 kişi)

- Hükümetin izlediği yanlış politika.

- Yöneticilerin yaptıkları gereksiz masraflar

- İş kültürümüz yok, üniversite kalitesi yok, denetim yok.

- Şıkların hepsi var, yeterli fabrika yok, üretim az.

- Çok fazla mezun, çok az iş alanı (arz - talep dengesiz).

- Milletin iş beğenmeme sorunu da var.

- Gençlerimiz iş beğenmiyor.

- İşsizlik dün vardı, bugün de var yarında olacak, bunu durdurmak mümkün değil.

- Faşizanlık.

- Üniversite çokluğu.

- 30 yaşına kadar okutulup hiç bir şey öğretilmediği için.

- Yönetim sistemindeki dengesiz ve düzensizlik.

- Üretim bitti, zenginler geçiniyor.

- Rantçılara peşkeş çekilmesi, sarayın masrafları.

- İktidar.

- Sistemdeki çarpıklıklar, çıkarıcılık yüzünden işsizlik var.

- Planlama eksikliği.

- Sermaye yetersizliği.

- Eğitim sisteminin meslek tercih etmekte puan odaklı olması, vasıf ve yetenek bazı yönlendirme yapılmaması, sonucunda vasıfsız bireyler yetişmesi.

- İş beğenmeme, maaşın az olduğu düşüncesiyle iş seçilmesi, günümüz gençlerinin tembellik yaparak 25 yaşına kadar çalışmaması.

- Liyakatsizlik.

- Hükümetin etkisi, AKP.

- Çok mezun olduğu için yetersiz kontenjan.

- Gençlere yeteri kadar imkan verilmiyor.

- Üniversitelerin kontrolsüzce kontenjan açması.

- Beyin göçümüz çok fazla, gençler yurt dışına gittiği için geride kalan kişilerin göçmen olduğu eğitim düzeyi iyi olmadığı için yatırım gücümüz yok.

- Fazla mezun, iş kolu azlığı, eşitsizlik.

- Eğitim ve düşünmenin değersiz kınılması.

- Eğitim sisteminin yeterli olmaması yönünden "okuyup ta ne yapacağım" diyen gençlerin olması ve dışarıda asgari ücretle çalışıp isyan etmemeleri.

- İş beğenilmediği için işsizlik var.

- Kimsenin eğitimi, yeteneği vs.

İş konusu ile ilgili bir diğer konu ise, kamuda işe alımlarda ehliyet ve liyakate uygun davranılıp davranılmadığı konusundaki düşünceleri olmuştur. Katılımcıların bu soruya vermiş oldukları yanıtlar ve ilgili değerler, oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 29. Size göre Devlette, işe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyor musunuz?

	Sayı	Yüzde
Evet, işe alımlarda tamamiyle ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyorum	101	3,1
Hayır, işe alımlarda ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünüyorum	2081	64,5
İşe alımlarda kısmen ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyorum	856	26,5
Bilmiyorum, fikrim yok	187	5,8
Toplam	3225	100,0

Bilindiği üzere Türkiye’de, kamuya memur ve işçi alımlarında genelde Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)’nden alınan puanlara göre atama yapılmaktadır. Ancak son yıllarda bu sistem farklı biçimlerde değişikliğe uğratıldı, mülakat yapma eklendi ve kamuya personel alımlarında tartışmalar yaşanmaya başlandı. Özellikle işe alımlarda liyakat ve ehliyete uygun davranılmadığı, adam kayırma ve torpil sisteminin işliyor olduğu iddiası çokça konuşulmaya ve yazılmaya başlandı. Bu durumdan hareketle, gençlerin bu konuda ne düşündükleri sorgulanmış ve yukarıda verilmiş olan

değerler elde edilmiştir. Bu sonuçlara göre araştırmaya katılanların % 64,5’i, kamuya işe alımlarda ehliyet ve liyakate göre davranılmadığını düşündüğünü ifade etmiştir. Bu oran, “kısmen liyakat ve ehliyete göre işe alımlar olmaktadır” diyenlerin oranıyla birlikte değerlendirildiğinde, araştırmaya katılmış olanların % 91’i işe alımlarda kısmen veya tamamen ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını ifade etmiştir. Kamuda işe alımlar konusunda ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünenlere, çoklu cevap tekniği ile bu düşüncelerinin gerekçesi sorulduğunda aşağıdaki tabloda verilmiş olan yanıtlar elde edilmiştir.

Tablo 30. İşe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünmenizden nedeni nedir?

	Sayı	Yüzde
Her yerde torpil ve adam kayırmacılık var	2087	55,6
Herkes kendi akrabalarını işe yerleştiriyor	761	20,3
Politik tercihlere göre insanlar işe yerleştiriliyor	906	24,1
Toplam	3754	100,0

Katılımcılar ilk sırada, % 55,6’lık bir oran ile “her yerde torpil ve adam kayırmanın olduğunu” dile getirmişlerdir. Toplamda % 44,4’lük diğer bir kesim ise, akraba kayırmacılığı ile politik tercihlerin işe alımlarda kriter olarak kullanıldığını ifade etmiştir. Bu açıklamaların yanı sıra katılımcılar, “başka – belirtiniz” şeklindeki açık-uçlu soruya, işe alımlarda ehliyet ve liyakate uygun davranılmıyor demelerinin nedenleri olarak aşağıdaki düşünceleri belirtmişlerdir:

S33. (Yanıt hayır veya kısmen ise) İşe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünmeniz nedeni nedir?

- Yukarıdaki şıkların hepsi (1, 2, 3) (32 kişi)
- Ülkede sadece ak partililer çok iyi yaşıyor.
- Kısmen torpil ve adam kayırmacılık olduğunu düşünüyorum.
- Politik ağırlıklı birçok nedeni var.
- Bunların belli bir önemi var fakat not vs. gözeltmiyor. Bilim sınavı olmasını savunuyorum. Staj vb. kazanılan referansların torpil değil liyakat olduğunu düşünüyorum.
- Yanlış sistem, üniversitelerin fazla olması, fazla mezun vermemiz.
- AKP kendi adamlarını yerleştiriyor. 90 KPSS puanlı adam atanamıyor.
- Toplumun hiç bir şeye ses çıkarmaması.
- Doğru işlerle o işe uygun insanların bir araya gelememesi.
- İdari, askeri ve kamu kuruluşlarının ekserisinde standart bir ölçüt yok.
- İstihdamda liyakat olmadığı için.
- Bazı kurumlarda mülakat sisteminin kalkması gerektiğini düşünüyorum.
- Sağ-sol fark etmeksizin herkes cebini doldurma, adam kayırma peşinde. Kimse masum değil.
- Tayyip.
- Üniversite eğitimi yeterli olmadığı için.
- Hepsi, hatta daha başka sebeplerde var, bir sürü.
- Dayın varsa her yerdesin.
- İdeolojik maksatlar ile.
- Bunların hepsi ve dahası.
- Aile kaledir.
- İşe alımlardan ehliyet ve liyakate önem verilse de çoğu kimsenin vasıfsız olarak işe alındığını düşünüyorum.
- Maddi durumuna bakılıyor.
- Ülke başında olan kişilerin ülkeyi iyi yönetememesi, din üzerinden sömürü yapılması.

- Kesinlikle referans olmalı çünkü çalışacak kişinin geçmişi, ailesi önemli. Dine, bayrağa ve birçok değere sahip çıkan bir şey olmalı.

- İş ilanlarında istenilen özellikler bir kişinin karşılayabileceğinden çok. İşverenler az kişiyle, az bütçeyle çok fazla şey istiyorlar.

- Tecrübeli eleman alıyorlar.

- Yönetim sorunu.

- Her yerde olmasa bile kısmen işe alımlarda torpil oluyor.

- Politik ve kültürel zıtlıkla sebebiyle yaşadığını düşünüyorum.

- İnsanlar kendilerini olduklarından fazla gösterme konusunda fazla profesyonel.

- İdeolojik maksatlar ile

Bilindiği üzere aile kurumu, pek çok toplum tarafından toplumun temeli olarak değerlendirilmektedir. Bu araştırmada da geleceğin ailelerini oluşturacak olan gençlere, aile kurumuna bakışları ve aile kurumu hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. İlgili soruya verilmiş olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 31. Sizce aile nasıl bir kurumdur?

	Sayı	Yüzde
Aile toplumun temelidir ve gerekli bir kurumdur	2941	91,2
Aile, modası geçmiş ve artık gerekli olmayan bir kurumdur	188	5,8
Ne çok gereklidir ne de çok gereksiz	44	1,4
Diğer	52	1,6
Toplam	3225	100,0

Aile kurumunun, özellikle çekirdek aile kavramının, toplumumuzda merkezi bir öneme sahip olduğu bu araştırma bulgularında da görülmüştür. Diğer bir deyişle, katılımcıların % 91,2'si "aile toplumun temelidir ve gerekli bir kurumdur" şeklinde düşünce belirtmiştir. Sadece % 5,8'lik bir kesim ailenin modası geçmiş ve artık gerekli olmayan bir kurum olduğunu ifade etmiştir.

Kapalı-uçlu yanıtların yanı sıra katılımcılar, ailenin nasıl bir kurum olduğu hakkındaki "başka-belirtiniz" seçeneğine, aşağıda verilmiş olan düşünceleri de yazmışlardır:

S34. Sizce aile nasıl bir kurumdur?

- Bence aile sevdiği ve aşık olduğu eşin birlikteliği ile kurulan toplum gelişmiş insanların oluşturduğu bir yapıdır

- 1 ve 2'nin ortasında bir yerde (7 kişi)

- Duruma göre değişiklik gösterebilir

- Değişkenlik gösterebilir

- Aile gerekli bir kurumdur ama toplumun temeli değildir

- Aile, bireysel hak çizgilerini zorlamadığı zaman ilk sevginin olduğu sıcak bir yuvadır. Herkes için gerekli midir? Hayır.

- Belli bir yaşa kadar çocuk gelişimi için önemli bir kurumdur

- Gereksiz

- Karasızım

- Aile orta derecede önemlidir

- Sadece var olmayı sağlar. Her hakka sahip değildir.

- Eğitimli, sağduyulu bir aile ailedir öteki türlü eziyetten başka bir şey değildir.

- Önemlidir ama toplumun temeli bireydir.

- Yakın olduğum kişiler ailemdir.

- Aile kendi neslini kendisi gibi yetiştiren bir kurumdur.

- Aile, biyolojik koşullardan doğan bir birlikteliktir.

- Olsa da olur olmasa da olur (4 kişi)

- Kan bağına bağlı olmayan, hislerini paylaşabildiğin insanlardan oluşan bir kurumdur.

- Eğer iyi birinden torpeliniz varsa liyakate gerek yoktur.

- Değerlidir ancak değeri abartılan bir kurumdur.

- Aile önemli bir kurumdur ancak sağlıklı olmayan aile yapılan yüzünden gerekli değildir.

- Cevaplamak istemiyorum.

- Gerekli veya gereksiz olduğu niteliğiyle alakalıdır.

- Kişiden kişiye değişir.

- Biyolojik bir kurumdur, sosyal bir ödev atamamalıyız.

- Kurum değildir.

- Aile her şeydir.

- Aile, bireyleri kendini yetiştirmiş ve toplumun yapı birimidir.

- Aile iyileştirilmesi gereken bir yapılanmadır.

- Olması zorunlu olmayan bir kurumdur.

- 1. ve 2.ci maddelerin arasındır, gerekli durumlarda bozulabilir.

- Aile kurmak bir öncelik değil

- Gerekli olmasına rağmen modası geçmiştir.

- Önceliğim değil.

- Toplumun temeli olduğunu düşünmüyorum ama gerekli bir kurumdur.

- Eski işlevini yitirmiş bir kurumdur. Artık bireysel yaşıyorum.

- Fakat eğitim lazım aile kurmak için.

- Birey aileden daha önemli.

- Ailemle büyüdüm.

- Aile ne önemli ne önemsiz.

- Kalıplar arasına sıkışmış kurtulması gereken temel bir kurumdur.

- Aile kimi zaman gerekli kimi zaman gereksiz bir kurumdur.

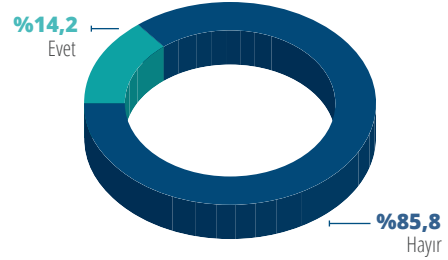
- Bireysellik arasında denge kurulmalı, gerekli.

- Ailenin bir kurum olmasına gerek yok.
- Hem gerekli hem gereksiz (3 kişi)
- Temeli değildir. Evet, bir ailem var, seviyorum da ama ben tek başıma da bu toplumun bir temelini oluşturunca, herkes gibi.
- İkisinin ortası, fazla abartıldığını düşünüyorum.
- İsteyen aile kurar, isteyen kurmaz. Çok önemli değil.
- Kişiye göre değişir.
- Sağlam bireyler güçlü aile kurumlarının ürünüdür.
- Ataerkilliğin gelenek haline getirdiği bir ülkede aile yıkılması gereklidir.
- Sevginin, bağların ve gelecek yaşam için temellerin atıldığı ilk yer.
- Aile, Devletin toplumu kontrol altında tutmak için ve insanların ahlaki değerlerinin sınırlarını belirleyen bir yapıdır ve önemlidir.
- Gerekli ama yine de abartılan bir kavram.
- Aileden aileye değişir.
- Eğer iyi bir aile ise.
- İkisinin ortası (kararsızım).
- İki de, hem gerekli hem çok abartılmamalı.
- Aile hem gerekli hem de modası geçmiş. Çok takmamak ama çok da boş vermek lazım.
- Aile kavramı gereklidir ama çok abartıldığını düşünüyorum. Bazı durumlarda çok da gerekli değil.
- Kültleşmediği sürece önemli bir kurumdur.
- Aile toplum düzeni açısından bir kurum haline gelmiştir.
- Aile insanlar için gerekli, fakat zamana ayak uyduran bir toplum olmalıdır.
- Aile ne toplumun temeli ne de modası geçmiş bir kurumdur.
- Aile ve birey dengeli olmalıdır.
- İki şıkkın ortası.
- İki şıkkın arasında bir yerde.

Bilindiği üzere “sivil toplum yapıları”, özellikle demokrasinin sağlıklı işlemesi ve vatandaş katılımının etkin hale getirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Hatta, yönetime vatandaş katılımı (sivil toplum katılımı), demokrasinin 5.ci kuvveti olarak adlandırılmaktadır.

Katılımcılara, herhangi bir Sivil Toplum Örgütü (STÖ)’ne üye olup olmadıkları sorulmuş ve verilen yanıtlar aşağıdaki grafikte oransal olarak sunulmuştur.

Grafik 12. Herhangi bir “Sivil Toplum Örgütü – Derneğe” üye misiniz?

Araştırmaya katılanların ancak % 14,2’si herhangi bir STÖ’ne üye olduğunu belirtmiştir. Her ne kadar bu oran çok küçük olarak değerlendirilse de toplumun genelinin STÖ’lerine üyeliğinden daha yüksek olduğunu söylemek olanaklıdır. Türkiye genelinde yapılan araştırmada herhangi bir STÖ’ne üye olanların oranı sadece % 6 – 6,9 olarak tespit edilmiştir (Şahin ve Akboğa, 2019; Çarkoğlu ve Aytaç, 2016; Erdoğan ve Uyan-Semerci, 2017).

Araştırmaya katılanlara, gelecek yaşamlarındaki en önemli hedeflerinin ne olduğu sorulduğunda, vermiş oldukları yanıtlar, oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 32. Gelecekteki en önemli hedefiniz ne yapmaktır?

	Sayı	Yüzde
İyi bir insan olmak	1323	40,9
Evlenip iyi bir aile hayatı kurmak	595	18,4
Çok para kazanmak, zengin olmak	920	28,5
Diğer	394	12,2
Toplam	3322	100,0

Katılımcıların gelecekteki en önemli hedefinin ne olduğu sorgulandığında; “iyi bir insan olmak” seçeneğinin % 40,9’luk bir oran ile ilk sırada yer aldığı görülmüştür. İkinci sırada ise % 28,5’lik bir oran ile gelecekteki hedefinin, “çok para kazanmak ve zengin olmak” olduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan ilginç olarak değerlendirilebilecek bir diğer konu, katılımcılar aile kavramına büyük önem vermekle birlikte, “evlenip iyi bir aile hayatı kurmak” konusunda çok da istekli olmadıklarını göstermişlerdir (% 18,4). Türkiye’de evlenme yaşının giderek ötelenmiş olmasının bu tercihte rol oynadığı düşünülmektedir.

Katılımcıların % 12,2’lik bir oran ile gelecekteki hedeflerine ilişkin “diğer” seçeneği olarak yazdıkları düşünceleri aşağıda sunulmuştur:

S36. Gelecekteki en önemli hedefiniz ne yapmaktır?

- Şıklar 1, 2, 3 hepsi (10 kişi)
- Ülkede refah düzeyinin yüksek olması
- Kariyer yapmak - kariyer sahibi olmak (5 kişi)
- Sanat ve bilimle insanlığa katkı sunmak
- Umutsuz
- Kendimi yeteri kadar geliştirmek
- Bu zamanda paran varsa çok iyi insanısın.
- Huzurlu ve mutlu bir hayat yaşamak (6 kişi)
- Hatalarımı sonuna kadar savunarak yaşamak.
- Bu kafayla devam edersek hiç bir şey sahibi olamayız
- Vatana millete devlete yararlı biri olmak (3 kişi)
- Birden fazla meslek ve dil öğrenmek.
- Şıkların hepsini yapmak istiyorum - Yukarıdakilerin hepsi 4 (kişi)
- Ülkeme ve milletime hizmet etmek, Türkün idealist fikrini dünyaya ispat etmek.
- Zengin ve dürüst
- Ülkeye faydalı bir insan olmak (3 kişi)
- Kendi ihtiyacım kadar para kazanıp ailemle mutlu olmak ve kimseye ihtiyacımın olmaması
- Hayallerimin peşinde olmak hala
- Erken yaşta çalışmaya başladım, güzel yerlere gelip hayatı yaşamak için sadece para değil ama bu.
- Beyin göçü yapmak istiyorum (3 kişi)
- Refah düzeyi iyi bir toplumda yaşamak
- Başka ülkede huzur içinde yaşamak
- Bir yudum huzura ölmeden ulaşmak
- Şirket kurmak

- Pilot olmak

- Yurt dışına çıkmak ve orada yaşamak (4 kişi)

- Yurt dışına taşınmak.

- Ahlaki ve etik davranmak

- Evlenip iyi bir aile hayatı kurup, zengin olup mutlu yaşamak

- Mutlu ve sağlıklı olmak

- Cennet için zaman ayırma

- Ülkemiz bizleri öyle bir hale soktu ki hedefimiz yok

- Kendimi gerçekleştirmek (3 kişi)

- Yaradana layık bir kul olmak

- Aldığımız nefese vergi ödemeyeceğimiz sade bir hayat

- Filozof olmak

- Mesleğimden başarılı - iyi olmak (4 kişi)

- Meslek sahibi olmak (7 kişi)

- Mesleğimi yapmak

- Önemli biri olmak

- Başarılı biri olmak (3 kişi)

- Allah'a layık bir kul olmak - İyi bir Müslüman olmak (3 kişi)

- Akademik kariyer yapmak istiyorum

- Kendimi en iyi şekilde geliştirmek

- Polis olmak

- Kariyer yapmak, başarılı olmak istiyorum (7 kişi)

- İyi bir kariyer yapmak (6 kişi)

- Kimseye tama etmeden, boyun eğmeden, ihtiyaçlarımdan eksik kalmadan yaşamak.

- Tayyip Erdoğan'ın başımızdan gitmesi.

- İnsan eğitmek.

- Tek başına ayakları üzerinde duran bir güçlü bir kadın olmak.

- Topluma yararlı - faydalı bir birey olmak (3 kişi)

- Güzel bir meslek sahibi olup ayaklarımdan üzerinde durmak.

- Güzel bir meslek sahibi olup, düğün biri ile aile kurmak.

- Ülkemin kalkınması için gerekli olan özelliklere sahip bir birey olmak tabi ki Atatürk ilke ve inkılapları ile.

- Özgür olmak, doyumlu bir hayat yaşamak.

- Mutlu ve paralı iyi bir sağlıkçı olmak.

- Günümü yaşamak, aç kalmamak.

- Fırsat eşitliğini sağlamak.

- Eğitimli bir insan olmak.

- Çocuğuma iyi bir gelecek.

- Çocuklarımdan ihtiyacı karşılayabilmek.

- Türkiye'den gitmek, sonrası gelir zaten.

- Atatürk'ün izinden gidip bu ülkeyi ileriye taşıyabilecek çocuklara sahip olmak.

- İyi bir lider olmak.

- Kendi evimin olması.

- Gelecekte ülkemize ışık tutacak biri olmak.

- Ailemle mutlu olmak.

- Bu ülkeden gidip zengin olmak.

- Ülkeden kurtulmak.

- Ülkeden kaçmak.

- İyi bir gelecek kurmak.

- İyi bir üniversiteyi kazanmak.

- Çok başarılı olmak.

- İş bulabilmek - iyi bir iş sahibi olmak (4 kişi)

- İyi bir hukukçu olmak.

- Din, vatan ve millet namına çalışmak.
- Alanımda çok iyi bir öğretmen olmak.
- Devlet kademesinde üst düzey yönetici olmak.
- Akademisyen olmak.
- Anne ve babama yaraşır bir evlat olmak.
- Mesleğimi kazanıp güzel bir hayat sürmek.
- Gelecek kaygısından kurtulmak.
- Ülke yönetiminde söz sahibi olmak.
- Refah düzeyimin yüksek olduğu rahat bir hayat sürmek.
- İyi bir eğitmen olmak.
- Vatanıma ve ülkeme sahip çıkmak, ülke yönetiminde söz sahibi olmak.
- Kariyer konusunda kendini geliştirmek, yükseltmek ve dürüst iyi bir insan olmak.
- Ömrümün tadını sonuna kadar çıkarmak.
- Atanmak (3 kişi)
- Polis olmak.
- Mutlu olmak (özellikle annemi) tatmin olmak hayata karşı.
- Mutluluğu bulmak.
- 2-6 yaş çocukların gelişimi ile ilgili bir eğitim merkezi kurmak.
- Mutlu olmak (5 kişi)
- Mutlu ve sağlıklı olmak.
- Türk bayrağı altında devletime hayırlı birey olmak.
- İmkanlarım yettikçe dünyayı gezmek isterim.
- Dünyayı güzelleştirmek.
- Hayalim yoktur.
- Gelişmiş ve başarılı gelecek için çabalamak.
- Adaletin olduğu bir ülkede yaşamak.

- Türkiye Cumhuriyeti'nden göç etmek.
- Avrupa'ya gitmek.
- Sokak hayvanlarına yardım etmek.
- Kariyerime odaklanıp iyi bir öğretmen olup geleceğimize güzel evlatlar yetiştirmek.
- Mustafa Kemal Atatürk'ün ve arkadaşlarının kurduğu T.C. Devleti'ne yakışır bir Türk olmak.
- Topluma yararlı, kendini geliştirmiş bir insan olmak.
- Öğrenen ve öğreten biri olmak.
- İyi bir Devlet memuru olmak.
- Geleceğe yönelik iyi çocuklar yetiştirmek.
- Para kazanan, topluma faydalı iyi bir insan olmak.
- Kendi çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayabilmeye yetmek ve düzen.
- Devlete, aileme ve insanlığa faydalı bir birey olmak.
- Başarılı biri olarak, güzel bir kariyer sahibi olmak.
- Hedeflerime ulaşım işimde iyi bir yere gelmek.
- Mesleğimde saygın, ülkesine faydalı bir birey olmak.
- Açlık sınırı üzerinde maaş.
- Mutlu insan olmak - Mutlu olmak (4 Kişi)
- Hayalimdeki işi ya

Bilindiği üzere gençlik, yaşı ve dinamizmi gereği toplumun en aktif ve hareketli yaş grubudur.

Bu amaçtan hareketle katılımcılara, din ve inanç ile ilişkilerinin nasıl olduğu sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 33. Din - inançla ilişkiniz nasıldır?

	Sayı	Yüzde
Çok dindarım ve Allah'a inanıyorum	963	29,8
Allah'a inanıyorum ama pek dindar değilim	1841	56,9
Allaha inanıyorum ama dinlere inanmıyorum - Deistim	235	7,3
Allaha ve hiçbir dine inanmıyorum - Ateistim	131	4,0
Bilinemezciyim-Agnostiğim	21	,6
Diğer	44	1,4
Toplam	3235	100,0

Araştırmaya katılan gençlerin, din ve inanç ile ilişkilerinin nasıl olduğu sorgulandığında, yukarıda sunulmuş olan tabloda değerler elde edilmiştir. Diğer bir deyişle, “din – inançla ilişkiniz nasıldır” sorusuna, katılımcıların % 56,9’u “Allah’a inanıyorum ama pek dindar değilim” yanıtını vermiştir. Ateist ve deist olduğunu ifade edenler birlikte değerlendirildiğinde elde edilen oran % 11,3’tür. Sadece % 29,8’lik bir kesim “çok dindarım ve Allah’a inanıyorum” yanıtı vermiştir.

Katılımcıların, din ve inanç ile olan ilişkileri oransal olarak yukarıdaki tabloda verilmiştir. Ancak, ilgili soruda bulunan “diğer” şeklindeki açık-uçlu yanıtta da, katılımcılar tarafından farklı düşünceler ileri sürülmüştür. Söz konusu düşünceler, aşağıda verilmiştir:

S37. Din - inançla ilişkiniz nasıldır?

- Agnostiğim – dinler beni ilgilendirmiyor (21 kişi)
- Deist Agnostik
- Namaz kılmıyoruz ama kalbimiz temiz
- Boş iş.
- Bazen inanıyorum, bazen nefret ediyorum. Ama ateizme daha yakın olacağım gelecek zamanda.
- Agnostiğim, Tanrı hakkında düşünmeyi gereksiz buluyorum.
- Agnostiğim. Bir tanrı varsa da dinlere inanmıyorum.
- Allah'a inanıyorum ve kendi doğrularına göre dini uyguluyorum.
- Bilinmezlik içindeyim.
- Herkesin Allah'ı kendisidir.
- Herhangi bir dini görüşe bağlı değilim.
- Her dini insan olma yolunda bir araç olarak görüyorum.
- İşime geldiği gibi.
- İnanıyorum ama dinin gereklerini yerine getirmiyorum.
- İnanç sorulmaz.
- Hristiyanım
- Bu ülkede yargılanmama sebep olacak sorulara yanıt vermemeyi öğrendim.

- Allaha inanıyorum ama dindar olmak ve bunun bilinmesi ülkemizde ve günümüzde pek hoş karşılanmıyor.

- Allaha inanıyorum ve herkesin dinine saygı duyuyorum.

- Allaha emanet yaşıyorum, bilmiyorum tanrı var işte.

- Tam emin değilim.

- Yaratıcının acımasız bir mizah anlayışı olduğuna inanıyorum.

- Hiç bir şey gerçek değildir.

- Şüpheliyim.

- Gerçek veya kurmaca olmasının önemi yok.

- Her hangi bir kalıba girmek için ayrıyeten düşünmedim. İnanmıyorum.

- Allaha veya her hangi bir dine inanmamak da bir inanç biçimi değil mi sizce de?

- Allaha inanıyorum ama öncelikle kalp güzelliğine inanıyorum.

- Normal dindar ve Allah'a inanıyorum.

- Bilim, fizik ve kanıtlanacak şeylere inanırım. Her şeyin bir sebebi ve sonucu vardır.

- İnanıyorum ama şüpheliyim.

- Allah'a inanıyorum, dini sorumlulukları yeteri kadar yerine getiremiyorum.

- İnançlı bir insanım, inancımın gereklerini yerine getirmeye çalışıyorum.

- Din ile ilgilenmiyorum.

- Allah'a inanıyorum, dindarlık ise şahsa özgüdür.

- İnanç vicdani bir kavramdır, kişiye ve olaylara göre değişir.

- Allah'a inanıyorum, inançlarımla hareket etmeye çalışıyorum.

- İnanıyorum ama sevmiyorum.

- Sadece Allaha inanıyorum.

- Dini tercih konusunda kararsızım, belki agnostiyim.

- Elhamdulillah müslümanım. Lakin açık ve inançlı bir insanım. İncam kıyafete göre değil, edep ve ahlaka göre.

- Bir müslümanın yapması gereken farz ve sünnetleri yerine getirmek için çabalıyorum.

- Dinlerin hiç birine inanmıyorum. Dinlerin insanları yönetmek için diğer insanlar tarafından yaratıldığına inanıyorum.

- Dinlerin hiç birine inanmıyorum. Dinlerin insanları yönetmek için diğer insanlar tarafından yaratıldığına inanıyorum.

Katılımcılara ayrıca, yaşadıkları hayattan memnuniyet derecelerini belirtmeleri istenmiş ve “şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır” sorusu sorulmuştur. Verilen yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda ayrı ayrı sunulmuştur.

Tablo 34. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?

	Sayı	Yüzde
Şimdiki hayatımdan çok memnunum - mutluyum	565	17,4
Şimdiki hayatımdan ne mutluyum ne de mutsuzum: Orta halli	1788	55,2
Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim - mutsuzum	836	25,8
Bilmiyorum - Fikrim yok	53	1,6
Toplam	3242	100,0

Şimdiki hayatlarından memnuniyet-mutluluk durumları sorulduğunda katılımcıların yarısından fazlası (% 55,2) şimdiki yaşamından ne tam olarak mutlu ne de mutsuz olduğunu; bir anlamda orta düzeyde bir mutluluk-mutsuzluk hali yaşadığını belirtmiştir. Katılımcıların dörtte birinden az fazlası (% 25,8) ise, şimdiki hayatından hiç memnun olmadığını, aksine mutsuz olduğunu ifade etmiştir. Elde edilen bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde Türk gençliğinin (18-25 yaş arası) mevcut yaşamından memnun ve mutlu olmama durumunun çok yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Kendini mutlu hissetmeyen bireylerin doğal olarak gelecek kaygıları

yüksek olacak ve bu durumlar, onların psikolojik yapılarını da önemli ölçüde etkileme potansiyeli taşıyacaktır.

Bununla birlikte, üç katılımcı diğer seçeneğine şunları yazmıştır:

- “- Her gün ağlıyorum
- Buna da şükür
- O kadar mutluyum ki araba çarpsa kurtulurum”.

Şimdi de katılımcılara, hayatları ve gelecekleriyle ilgili kararların kim(ler) tarafından alındığı sorulmuş ve verilen yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 35. Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?

	Sayı	Yüzde
Ben tek başıma veririm	1460	45,1
Ailemle (annem-babamla) birlikte veririm	1520	46,9
Babam verir	63	1,9
Annem verir	36	1,1
Abim - ablam verir	25	,8
Eşim ile birlikte karar veririm	64	2,0
Diğer	71	2,2
Toplam	3239	100,0

Araştırmaya katılanların % 45,1'i hayatı ve geleceği ile ilgili kararları tek başına verdiğini belirtmişken; % 46,9'luk bir kesim ise ailesi (anne-babası) ile birlikte bu kararları verdiğini ifade etmiştir. Katılımcıların yarısına yakınının yaşamları ve gelecekleriyle ilgili kararları kendisinin yalnız başına verdiğini belirtmesi, bilinen Türk aile yapısı ve değerleri açısından aykırı bir durum gibi görünmektedir. Ancak bu yaş grubunun kendini ispat etme ve kabullendirme açısından hassasiyeti göz önüne alınacak olursa, bu sonuç tam anlamıyla gerçekçi görünmemekle birlikte normal olarak değerlendirilebilir.

"Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor" sorusuna, "diğer" seçeneği çerçevesinde katılımcılar tarafından beyan edilmiş olan görüşler ise şu şekildedir:

S39. Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?

- Ailemin görüşünü alarak kendim karar veririm.

- İktidar karar veriyor.

- Toplumun çizdiği sınırlar çok etkili olur.

- Toplum karar veriyor.

- Abim, annem ve ben.

- Ben, annem, babam ve nişanlım.

- ÖSYM (4 kişi)

- Hayatımla ilgili kararları anti-demokratlar veriyor.

- Türkiye Cumhuriyeti.

- Eşim ve çocuğum ile birlikte.

- Eşim ile birlikte karar veriyorum (31 kişi)

- Recep Tayyip Erdoğan (Maalesef).

- Sevgilim (4 kişi)

- Sevgilim ile birlikte karar veriyorum (3 kişi)

- Allah cc.

- Yüce yaratıcıya.

- Hayatımızla ilgili bütün kararları Tayyip Beyciğimiz alıyor.

- Konuya göre değişir (3 kişi)

- Siyasi yapıdan dolayı geleceğimiz belirsiz.

- Ailecek karar verilir.

- Değer verdiğim insanlarla fikir alış-verişi yapar, ortak bir payda da buluşurum. En sonunda mantıklı geleni yaparım.

- Abim ve ben.

- İçinde bulunmuş olduğumuz sistem belirliyor.

- Benim dışımda herkes (5 kişi)

- Babam ve annem veriyor baskı içinde.

- Hayatımın geleceğine devlet karar veriyor.

- Herkesin bir fikri ve kararı var ama hiç biri bana ait değil.

- Kararlarla değil, kafama estiği gibi yaşarım.

- Nişanlım ve ailem (4 kişi)

- Hayat arkadaşım (kocam) ile birlikte.

- Annem olmadığı için babam ve abimle.

- Kardeşim ve ablamla birlikte.

- Anneme danışır fikir sahibi olmaya çalışırım.

- Ablama güvenirim.

- Bazı durumlarda en yakın ve en çok güvendiğim dostlarıma danışırım.

- Ben hariç herkes (7 kişi)

- İmkansızlıktan karar verme yetimiz kalmadı.

- Tek veririm ama tavsiye alırım.

- Kendim karar veririm, anneme haber veririm.

- Gerekli yerlerde aileme danışırım çoğunlukla kararları kendim veririm.

- Devlete ve millete hizmet etmek.

- Kararlarımı kendim verirken aile baskısı ve tartışmaları yaşıyorum.

- Sosyo-ekonomik durum belirler.

- Kararlarımın çoğunu kendim veririm, özel durumlarda ailemin fikrini alırım.

- Aile desteğiyle, öncelik kendim.

- Her ne kadar hür hissettirseler de kararı ailem verir.

- Konuya göre zorunlu müdahale altındayım.

- Son söz kendi kararım ama ailemin fikirlerini de alırım.

- Ben, babam ve nişanlım.

- Eşimle ortak karar alırım. (8 kişi)

- Nişanlım ve ben belirliyoruz.

- Genelde tek başıma karar vermek için uğraşsam da ailem de zaman zaman dahil oluyor.

- Hayatım için kararları ben veririm ama değer verdiğim insanların görüş ve fikirlerine önem verir.

- Sevgilim verir. (5 kişi)

- Ailemden yardım alarak kendim veriyorum.

- Ben ve eşim. (3 kişi)

- Yaşamın akışı karar verir.

- Hayatım ile ilgili kararları ben istesem de üst yapı etkilidir.

- Akrabalık, aile ilişkisi sorgulamadan bilenlerden fikir alırım.

- Kararlarımı sevdiğim insanlara danışıp, değerlendirip kendim veririm.

- Devlet ve yaşadığımız durum.

- Devlet veriyor.

Katılımcılara, hayatlarında en çok kime güvendikleri sorusu sorulmuş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 36. Hayatınızda en çok kime güvenirsiniz?

	Sayı	Yüzde
Hayatımda kendimden başka kimseye güvenmem	1412	43,6
Hayatımda en çok aileme güvenirim	1521	46,9
Hayatımda en çok akrabalarım güvenirim	13	,4
Hayatımda en çok öğretmenlerime - hocalarıma güvenirim	13	,4
Hayatımda en çok arkadaşlarıma güvenirim.	127	3,9
Diğer	154	4,8
Toplam	3240	100,0

Katılımcılara, bu kez de hayatlarında en çok güvendikleri kişinin kim(ler) olduğu sorusu sorulmuştur. Beklendiği üzere, gençlerin % 46,9'luk bir oran ile en çok "ailelerine güvendikleri" sonucu elde edilmiştir. Ancak çok daha ilginç ve beklenmeyen bir sonuç, gençlerin yaşamlarında "kendilerinden başka kimseye güvenmiyor olduklarını" belirtmiş olmalarıdır (% 43,6). Bu konu, üzerinde ayrıca durulması ve belki de mülakatlar yoluyla gerekçelerinin neler olduğunun araştırılması gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların, kendi hayatlarında en çok kime güvendikleri konusunda, "diğer - belirtiniz" seçeneği çerçevesinde beyan ettikleri görüşler ise şu şekildedir:

S40. Hayatınızda en çok kime güvenirsiniz?

- Sevgilime (13 kişi)

- Hayatımla ilgili kararları ben ve sevgilim verir

- Babama güvenirim (5 kişi)

- İçinde iyilik olan herkese

- Allaha (Rabbime) güvenirim (6 kişi)

- Dedemin bir lafı var "sırtındaki cekete bile güvenme"

- Herkes kendi menfaatini düşünür olmuş

- Anama, babama ve nişanlıma

- Kendime bile güvenmem - hayatta kendim dahil kimseye güvenmem (5 kişi)

- Anneme ve arkadaşlarıma güvenirim ama kimseye tamamiyle asla güvenmem

- Anneme güvenirim - Sadece anneme güvenirim (8 kişi)

- Ablama güvenirim (5 kişi)

- Kendine yaslanan dik yürür

- Eşim ömürlüğüme - eşime güvenirim (3 kişi)

- Eşime ve kendime (3 kişi)

- Eşime - kocama güvenirim (5 kişi)

- Aileme ve sevdiğim insana güvenirim

- Aileme ve arkadaşlarıma güvenirim (3 kişi)

- Kendime ve aileme (5 kişi)

- Ailem ve nişanlıma güvenirim

- En çok anneme ve kardeşlerime güvenirim

- Yalanını, çelişkili davranışlarını görmediğim çoğu insana güvenirim.

- Ailem, arkadaş ve kendime güvenirim.

- Bazen kendime bile güvenmiyorum.

- Yüzde yüz güven, yüzde yüz şüpheciyim.

- Abime güvenirim (3 kişi)

- Kardeşime - kardeşlerime güvenirim (3 kişi)

- Kuzenime güvenirim.

- Hepsinden bir tutam.

- Kendime, biraz da aileme.

- Babama bile güvenmiyorum.

- Kendime bile zor güvenirim ama % 50 erkek arkadaşımı güvenirim.

- Kimseye güvenmem.

- Kardeşime güvenirim.

- Öncelikle güvendiğim insanlar annem ve babam, sonrasında iyi seçtiğim dostlarım gelir.

- Dost bildiğimiz şeytanlara.

- Sevdığım insanlara güvenirim.

- Başkalarına da güvenmek zorundayım. Fakat tam anlamıyla kimseye güvenmiyorum. Sınırlarım var.

- Şıklardaki herkese güvenirim.

- Hayatta en çok çıkarlara güvenirim.

- Hayatta en çok sevdiğim insanlara güvenirim.

- Aileme, dostlarıma ve yoldaşlarıma güvenirim.

- Dönem dönem değişiyor.

- Anneme güvenirim. (7 kişi)

- Aileme ve arkadaşlarıma güvenmem.

- Dayım.

- Nişanlıma.

- Rabbime güvenirim.

- Yalnız tek ölen Allah'a güveniyorum.

- Hem kendime hem aileme güvenirim. (3 kişi)

- Sevdığım insanlara güvenirim.

- Eşime güvenirim. (3 kişi)

- Yakın arkadaşşıma ve sevgiliime.

- Sadece yakın arkadaşşılarıma.

- Sevgilim. (3 kişi)

- Yakın arkadaşşıım ve annem.

- Çok az kişiye güvenirim. Güven zor kazanılır, kolay kaybedilir.

- Yol arkadaşşıma güvenirim.

- Allah'a güvenirim. (3 kişi)

- Kendime ve aileme güvenirim.

- Allah'a inanıyorum ve çizdiği güzel yolda yürümek için çaba sarf etmeliyim.

Katılımcıların Türkiye ve genel konulardaki düşünceleri ile ilgili konu ve sorunlarla ilgili açıklama, bilgi ve değerlendirmeleri burada tamamlanmıştır. Şimdi de kurumlara, önemli kişilere ve belirli ülkelere, katılımcıların duydukları güven durumuna ilişkin düşüncelerini içeren bulgulara yer verilmiştir.

4.1.4. Kurumlara, Önemli Kişilere ve Belirli Ülkelere Güven Durumu

Bu başlık altında katılımcıların, belli başlı kurumlar, kişiler ile dünya siyasetinde etki-nüfuz sahibi olan ülkelere ne oranda güveniyor olduklarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Diğer bir deyişle, katılımcıların özellikle politikacılar, polis teşkilatı, asker-ordu, siyasi partiler, Cumhurbaşkanı, adalet sistemi-mahkemeler, gazeteciler-televizyoncular, din adamları, bilim insanları, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO, ABD, Rusya, Çin, Almanya, Fransa ve İngiltere'ye hangi oranda güveniyor oldukları sorgulanmıştır. Bu bölümde ayrıca tüm kriterleri birlikte değerlendirdiğimiz bir grafiğe de yer verilmiştir (Grafik 59). Zira güven durumu oranlarının tek görselde sunulmasının, okuyucular açısından büyük bir kolaylık sağlayacağı düşünülmüştür.

Bu çerçevede katılımcılara ilk önce, Türkiye'deki politikacılara ne oranda güveniyor oldukları sorulmuş ve alınan yanıtlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 37. Politikacılara duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1807	56,1
Güvenmem	664	20,6
Ne güvenirim ne de güvenmem	529	16,4
Güvenirim	83	2,6
Çok güvenirim	37	1,1
Fikrim yok	102	3,2
Toplam	3222	100,0

Beklendiği üzere, Türk gençliğinin yarısından fazlası (% 56,1), politikacılara hiç güvenmediğini belirtmiştir. Bu oran "güvenmem" diyenlerle birlikte ele alındığında, % 76,7'lik bir orana ulaşılmaktadır. Sadece % 1,1'lik bir grup politikacılara çok güvendiğini, % 2,6'lık bir diğer kesim ise "güvendiğini" ifade etmiştir. Politikacıların, bir ülkenin geleceğinde karar vericiler ve politika yapıcılar - uygulayıcılar oldukları düşünüldüğünde duyulan güvensizlik oranının çok çok yüksek olduğu rahatlıkla söylenebilir. Aslında bu durumun çok önemli bir toplumsal olaya işaret ettiğini belirtmek gerekir. Zira gençlik, kendi geleceğinde karar verici, yasa yapıcı ve uygulayıcı olan politikacılara güven duymamaktadır. Bu durumun, belki de başlı başına bir araştırma konusu yapılması ve güvensizliğin nedenlerinin neler olduğunun derinlemesine araştırılması yararlı olacaktır. Polis teşkilatı, asayiş ve iç güvenlik alanından sorumlu olması vesilesi ile vatandaşla her an sokakta yüz yüze gelen kamu görevlilerinden oluşan bir teşkilattır. Bu nedenle gençlerin, Türk Polis Teşkilatı'na güven düzeyleri sorgulanmış ve aşağıdaki tabloda oransal olarak sunulan değerler elde edilmiştir.

Tablo 38. Polis teşkilatına duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	480	14,9
Güvenmem	339	10,5
Ne güvenirim ne de güvenmem	840	26,0
Güvenirim	966	29,9
Çok güvenirim	569	17,6
Fikrim yok	36	1,1
Toplam	3230	100,0

Bu değerlere göre katılımcıların, “ne güvenirim ne de güvenmem” diyenlerin oranı (% 26), “güvenmem” ve “hiç güvenmem” diyenlerle birlikte değerlendirildiğinde toplamda % 51,4'lük bir grubun polis teşkilatına güven konusunda olumsuz olduğu veya çok olumlu olmadığı sonucuna varılmıştır. Buna karşılık sadece % 47,5'lik bir grup, polis teşkilatına “güvenirim (% 29,9)” ve “çok güvenirim (% 17,6)” diye düşünce belirtmiştir. Kısacası bir anlamda ülkenin geleceğinde söz sahibi olacak gençliğin yarıdan fazlasının polis teşkilatına karşı güvenme açısından çok olumlu bir düşünceye sahip olmaması, üzerinde düşünülmesi gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 39. Asker – Orduya duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	345	10,7
Güvenmem	185	5,7
Ne güvenirim ne de güvenmem	664	20,6
Güvenirim	1087	33,7
Çok güvenirim	906	28,1
Fikrim yok	36	1,1
Toplam	3223	100,0

Tıpkı polis teşkilatı gibi, bu kez de, Türk gençliğinin asker - orduya duyduğu güvenin düzeyi ölçülmeye ve belirlenmeye çalışılmıştır. Verilen yanıtlara bakıldığında, polis teşkilatına oranla asker – orduya daha fazla oranda güven duyulduğu tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle gençlerin % 61,8'i,

“asker – orduya güvenirim” – “çok güvenirim” şeklinde düşünce belirtmiştir. Buna karşılık “ne güvenirim ne de güvenmem”, “güvenmem” ve “hiç güvenmem” diyenlerin oranı toplamda % 37 olmuştur.

Tablo 40. Siyasi partilere duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1805	56,3
Güvenmem	630	19,6
Ne güvenirim ne de güvenmem	553	17,2
Güvenirim	86	2,7
Çok güvenirim	56	1,7
Fikrim yok	78	2,4
Toplam	3208	100,0

Politikacılara yüksek düzeyde güvenmeme halinin, siyasi partiler için de geçerli olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle katılımcıların yarısından fazlası (% 56,3) Türkiye'deki siyasi partilere “hiç güvenmediğini” ifade etmiştir. Bu oran “güvenmem” diyenlerle birlikte % 75,9'dur. Sadece % 4,4'lük bir kesim siyasi partilere “güvendiğini” ya da “çok güvendiğini” belirtmiştir. Bu sonuçları, araştırmaya katılanların ülkenin kaderinde söz ve iktidar sahibi olacak kişi ve kurumlara güven duymadıkları şeklinde yorumlamak yanlış olmayacaktır. Aynı şekilde bu sonuçlar, gençliğin önemli bir mesajı olarak da okunabilir.

Katılımcıların duydukları güven düzeyinin sorgulandığı bir diğer konu “Cumhurbaşkanı” olmuştur. Diğer bir deyişle gençlere,

Cumhurbaşkanına ne oranda güven duyuyor oldukları sorulmuş ve verilen yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 41. Cumhurbaşkanına duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1553	48,0
Güvenmem	348	10,8
Ne güvenirim ne de güvenmem	607	18,8
Güvenirim	341	10,5
Çok güvenirim	289	8,9
Fikrim yok	96	3,0
Toplam	3234	100,0

Elde edilen verilere göre katılımcıların yarısına yakını (% 48) Cumhurbaşkanına “hiç güvenmediğini” ifade etmiştir. Bu oran “güvenmem” diyenlerle birlikte % 58,8 olarak tespit edilmiştir. Sadece % 8,9’luk bir grup Cumhurbaşkanına “çok güvendiğini” ve % 10,5’lik diğer bir kesim ise “güvendiğini” belirtmiştir.

Türk siyasal rejiminin de bir anlamda temelini oluşturan ve “Adalet mülkün temelidir” atasözünde vücut bulmuş olan adalet ve yargı sistemine – mahkemelere gençlerin duydukları güven düzeyi sorulmuş ve aşağıdaki tabloda sunulmuş olan değerler elde edilmiştir.

Tablo 42. Mahkemeler-adalet sistemine duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1443	44,6
Güvenmem	614	19,0
Ne güvenirim ne de güvenmem	729	22,5
Güvenirim	262	8,1
Çok güvenirim	123	3,8
Fikrim yok	62	1,9
Toplam	3233	100,0

Yine katılımcıların yarısına yakını (% 44,6), mahkemeler ve adalet sistemine “hiç güvenmediğini” belirtmiştir. Bu oran, “mahkemelere – adalet sistemine güvenmiyorum” diyenlerle birlikte % 63,6 olmuştur. Katılımcıların toplamda sadece % 11,9’u, mahkemeler ve adalet sistemine “güvendiğini” ve/ya “çok güvendiğini” ifade etmiştir. Daha önce de belirtildiği üzere bir anlamda toplumsal yapının – sistemin ana temel direği olan adalet sistemine güvensizlik çok önemli bir sorundur ve bu konunun muhakkak göz önünde bulundurularak, bu güvensizliğin neden ve sonuçları üzerine daha ileri düzeyde araştırmaların yapılması yararlı olacaktır.

Katılımcılara, ayrıca, kamuoyunu bilgilendirme ve yönlendirme sorumluluk ve etkisi bulunan medya çalışanlarına ne oranda güveniyor ve/ya güvenmiyor oldukları sorulmuş ve verilen yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 43. Gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1192	36,9
Güvenmem	825	25,5
Ne güvenirim ne de güvenmem	942	29,1
Güvenirim	171	5,3
Çok güvenirim	52	1,6
Fikrim yok	52	1,6
Toplam	3234	100,0

Demokrasinin 4.cü kuvveti olarak adlandırılan medyanın, vatandaşların bilgi edinme, haberdar olma ve farkındalık yaratma gibi temel görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu nedenle, gençlerin medya dünyasındaki aktif gazeteci ve televizyonculara ne oranda güven duydukları sorulduğunda, gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven oranı da oldukça düşük görünmektedir. Güvenmediğini söyleyenlerin oranı % 62,4'tür. "Güvenirim" ve "çok güvenirim" diyenlerin oranı sadece % 6,9'dur. Bu verilerden hareketle gençlerin medya kuruluşlarında çalışanlara da çoğunlukla güven duymadıklarını söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların güven duyma düzeylerinin sorgulandığı bir diğer kesim ise "din adamları" olmuştur. Din adamlarına duyulan güven düzeyine ilişkin veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 44. Din adamlarına duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1394	43,2
Güvenmem	435	13,5
Ne güvenirim ne de güvenmem	798	24,7
Güvenirim	362	11,2
Çok güvenirim	184	5,7
Fikrim yok	57	1,8
Toplam	3230	100,0

Katılımcıların verdikleri yanıtlara bakıldığında, din adamlarına olan güvenin düşük olduğunu söylemek olanaklıdır. Diğer bir deyişle katılımcıların yarısından fazlası (% 56,7), din adamlarına ya hiç güvenmiyor (% 43,2) ya da güvenmiyor (% 13,5) olduğunu belirtmiştir. Sadece % 16,9'luk bir kesim din adamlarına güvendiğini (% 11,2) ve çok güvendiğini (% 5,7) ifade etmiştir. Gençlerin dörtte biri (% 24,7) ise din adamlarına ne güveniyor ne de güvenmiyor olduğunu belirtmiştir. Kısacası Türk gençliğinin din gibi kutsal bir alanın uygulayıcıları olan din adamlarına bu oranda güvensizlik duyuyor olmaları, sorgulanması gereken bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Türk gençliğinin güven düzeyini belirtmesi istenen bir diğer kesim ise “bilim insanları” olmuştur. Zira, bir toplumda bilgi üreten ve dolayısıyla toplumun geleceğinin şekillenmesinde, yeni kuşakların eğitilip yetiştirilmesinde çok önemli bir rol ve fonksiyon üstlenmiş olan bilim insanlarının gençlik için ne anlam ifade ettiği önem arz etmiştir.

Bilim insanlarına duyulan güvenin oransal dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 45. Bilim insanlarına duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	197	6,1
Güvenmem	105	3,2
Ne güvenirim ne de güvenmem	609	18,8
Güvenirim	1273	39,4
Çok güvenirim	999	30,9
Fikrim yok	48	1,5
Toplam	3231	100,0

Katılımcılara, bilim insanlarına duydukları güven düzeyi sorulduğunda, % 70,3'lük bir kesim bilim insanlarına güvendiğini (% 39,4) ve çok güvendiğini (% 30,9) ifade etmiştir. Toplamda sadece % 9,3'lük bir grup bilim insanlarına güvenmediğini veya hiç güvenmediğini dile getirmiştir.

Katılımcıların sorgulanan kişi veya kurumlara duydukları güven düzeyi ilk kez bu kadar yüksek çıkmıştır. Diğer bir deyişle, pek çok kişi - kuruma duyulan yüksek güvensizlikler yanında, bilim insanlarına duyulan güvenin önemli ölçüde yükseldiği (% 70,3) görülmüştür.

Şimdi de katılımcıların BM ve AB başta olmak üzere Dünya'nın önemli güç ve etki merkezleri olan örgütlere ve ülkelere duydukları güven düzeyi sorgulanmıştır. İlgili veriler aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 46. Birleşmiş Milletler'e duyulan güven durumu

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	987	30,7
Güvenmem	561	17,4
Ne güvenirim ne de güvenmem	974	30,3
Güvenirim	307	9,5
Çok güvenirim	125	3,9
Fikrim yok	261	8,1
Toplam	3215	100,0

Uluslararası kuruluşların başında gelen Birleşmiş Milletler'e duyulan güven düzeyine bakıldığında, toplam güvensizlik oranının % 48,1 oranında olduğu görülmüştür. Güvendiğini veya çok güvendiğini belirten katılımcıların oranı birlikte ancak % 13,4 olmuştur. Kısacası, katılımcıların BM'e güven düzeyinin düşük olduğunu söylemek olanaklıdır. Ancak % 30,3'lük bir kesim BM'e “ne güvendiğini ne güvenmediğini” ifade ederek nötr bir tavır takınmıştır.

Türkiye'yi ilgilendiren bir diğer oluşum, kuruluş ya da örgüt Avrupa Birliği'dir (AB). Katılımcılara, AB'ne ne oranda güven duydukları ya da duymadıkları sorulduğunda alınan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 47. Avrupa Birliği'ne duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1050	32,6
Güvenmem	581	18,0
Ne güvenirim ne de güvenmem	917	28,4
Güvenirim	283	8,8
Çok güvenirim	125	3,9
Fikrim yok	269	8,3
Toplam	3225	100,0

Avrupa Birliği'ne duyulan güvensizlik oranı, BM'e duyulan güvensizlik oranından biraz daha yüksek çıkmıştır. Diğer bir deyişle katılımcıların toplamda % 50,6'sı AB'ne güvenmediğini (% 18) ve hiç güvenmediğini (% 32,6) belirtmiştir. AB'ne güvendiğini ve çok güvendiğini belirtenlerin birlikte toplam oranı ise % 12,7 olmuştur. Ayrıca, katılımcıların dörtte birinden fazlası (% 28,4) AB'ne duydukları güven konusunda nötr (ne güvenirim ne de güvenmem) bir tutum içinde olmuştur.

Duyulan güven düzeyi sorgulanmış olan bir diğer kuruluş ise NATO'dur. Bilindiği üzere İkinci Dünya Savaşı sonrası kurulmuş ve Batı'nın güvenlik şemsiyesi teşkilatı olan NATO'ya, Türkiye 1952 yılında kabul edilmiştir. O tarihten beri Türkiye bir anlamda

Sovyetler – Doğu Bloku'na karşı NATO'nun ileri karakol vazifesi görmüş ve halen de NATO üyeliği devam etmektedir. Katılımcılara hangi oranda NATO'ya güven duyuyor oldukları sorulmuş ve verilen yanıtlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 48. NATO'ya duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1140	35,5
Güvenmem	546	17,0
Ne güvenirim ne de güvenmem	888	27,6
Güvenirim	233	7,3
Çok güvenirim	106	3,3
Fikrim yok	300	9,3
Toplam	3213	100,0

Elde edilmiş olan bulgulara bakıldığında Türk gençliğinin NATO'ya, BM ve AB'den de daha az oranda güven ve daha yüksek oranda güvensizlik duyduğu sonucuna varılmıştır. Diğer bir deyişle, NATO'ya duyulan güvensizlik oranı toplamda % 52,5 olarak tespit edilmiştir. NATO'ya duyulan güven ise ancak % 10,6 olmuştur. Bununla birlikte katılımcıların dörtte birinden fazlası (% 27,6) NATO'ya duydukları güven konusunda nötr bir tutum içinde olmuşlardır. Muhtemelen bu kesim NATO'nun ne olduğu konusunda yeteri kadar bilgi sahibi değildir. Bu nedenle net bir tavır takınmamıştır denebilir.

Katılımcılara, bu kez de Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'ne, ne oranda güven

duydukları sorulmuştur. Alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 49. ABD'ye duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1686	52,3
Güvenmem	597	18,5
Ne güvenirim ne de güvenmem	586	18,2
Güvenirim	95	2,9
Çok güvenirim	65	2,0
Fikrim yok	192	6,0
Toplam	3221	100,0

BM, AB ve NATO'ya duyulan güvensizlik % 50 civarında seyrederken, ABD'ye duyulan güvensizlik düzeyi % 70,8 olarak bulunmuştur. ABD ile Türkiye'nin müttefik ve NATO'nun önemli iki gücü olmalarına karşın güvensizlik oranının bu kadar yüksek çıkmış olması üzerinde durulması gereken bir konu olarak değerlendirilebilir.

Katılımcıların duydukları güven düzeyinin sorgulandığı bir diğer ülke ise Rusya olmuştur. Duyulan güven düzeyine ilişkin elde edilmiş olan oranlar aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 50. Rusya'ya duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1650	51,2
Güvenmem	629	19,5
Ne güvenirim ne de güvenmem	585	18,1
Güvenirim	91	2,8
Çok güvenirim	64	2,0
Fikrim yok	206	6,4
Toplam	3225	100,0

Rusya'ya duyulan güven konusuna bakıldığında, Türkiye ile Rusya son yıllarda yakın siyasal ilişkiler içinde olsalar dahi, yine de 18-25 yaş grubunun güvenmediği bir ülke olmuştur. Güvenmeme düzeyi, ABD'ye duyulan güvensizlik ile hemen hemen aynı oranda (% 70,7) çıkmıştır. "Rusya'ya güvenirim ve çok güvenirim" diyenlerin toplam oranı sadece % 4,8'dir. Bilindiği üzere Rusya, tarihsel olarak Türklerin çok sempati ile baktıkları bir ülke olmamıştır. Özellikle de soğuk savaş döneminde sürekli bir tehdit olarak algılanmıştır. Dolayısıyla sonuçların bu şekilde çıkmış olması, bir anlamda doğal olarak yorumlanmıştır.

Bir sonraki soruda, duyulan güven düzeyi sorgulanan ülke Çin olmuştur. Katılımcıların Çin'e hangi oranda güven duyup duymadıkları konusuna ilişkin bulgular oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 51. Çin'e duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1841	57,0
Güvenmem	578	17,9
Ne güvenirim ne de güvenmem	530	16,4
Güvenirim	51	1,6
Çok güvenirim	40	1,2
Fikrim yok	188	5,8
Toplam	3228	100,0

Uluslararası siyasetin, diğer köklü aktörlerinden, ama Türk halkı için çok da fazla tanındığı söylenemeyecek olan Çin'e duyulan güven düzeyine bakıldığında, ABD ve Rusya'dan daha yüksek oranda bir güvenilmeme durumu görülmüştür. Bu ülkeye güvenmediğini ve hiç güvenmediğini söyleyenlerin toplam oranı % 74,9'dur. Sadece % 2,8'lik bir grup Çin'e güvendiğini – çok güvendiğini ifade etmiştir.

Bu ülkelerin yanı sıra, gerek içinde yüksek oranda Türkiye kökenli nüfus barındıran ve gerekse de Türkiye'nin ihracat – ithalat işlemlerinde yoğun ticari ilişki içinde bulunduğu ve en önemli Avrupa ülkelerinden birisi olan Federal Almanya Cumhuriyeti'ne duydukları güvenin düzeyi de sorgulanmıştır. Elde edilmiş olan bulgular oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 52. Almanya'ya duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1441	44,6
Güvenmem	528	16,4
Ne güvenirim ne de güvenmem	688	21,3
Güvenirim	250	7,7
Çok güvenirim	128	4,0
Fikrim yok	193	6,0
Toplam	3228	100,0

Belirtildiği üzere Almanya, diğer ülkelere göre, Türkiye ile daha fazla içli-dışlı olan bir ülkedir ve Türk halkı Almanya hakkında bilgi sahibidir. Araştırmaya katılmış olanlar, ABD, Rusya ve Çin kadar olmasa da, yine de yüksek denecek bir oranda Almanya'ya güvensizlik (güvenmem – hiç güvenmem % 61) ifade etmiştir.

Yüzde 11,7'lik bir kesim ise Almanya'ya güvendiğini – çok güvendiğini belirtmiştir. Şimdiye kadar verilmiş olan ülkeler içerisinde Türk gençliği en fazla Almanya'ya güven duyduğunu dile getirmiştir.

Almanya kadar olmasa da, Türkiye ve Türklerin yoğun ilişki içinde olduğu bir diğer ülke Fransa'dır. Katılımcılara, Fransa'ya hangi oranda güven duyuyor oldukları sorulmuş ve aşağıdaki tabloda sunulmuş olan sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 53. Fransa'ya duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1594	49,3
Güvenmem	601	18,6
Ne güvenirim ne de güvenmem	619	19,2
Güvenirim	102	3,2
Çok güvenirim	79	2,4
Fikrim yok	235	7,3
Toplam	3230	100,0

Fransa'ya duyulan güven düzeyi oranlarına bakıldığında, katılımcıların % 67,9'unun Fransa'ya güvenmediğini – hiç güvenmediğini (% 49,3) ifade ettiği görülmüştür. Sadece % 5,6'lık bir kesim güvendiğini – çok güvendiğini (% 2,4) belirtmiştir.

Bu grupta katılımcılara güven düzeyi sorulmuş olan bir diğer ülke İngiltere'dir. İngiltere'ye ülke olarak ne oranda güvenip güvenmediklerine bakıldığında, aşağıdaki tabloda sunulan sonuçlar elde edilmiştir.

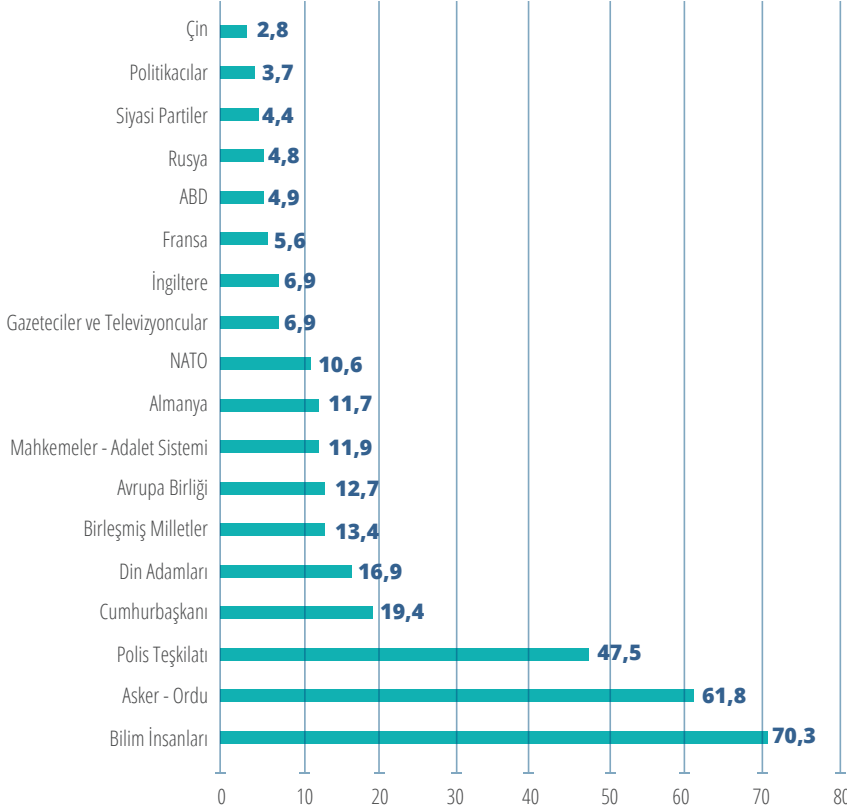
Tablo 54. İngiltere'ye duyulan güven düzeyi

	Sayı	Yüzde
Hiç güvenmem	1600	49,5
Güvenmem	554	17,1
Ne güvenirim ne de güvenmem	624	19,3
Güvenirim	123	3,8
Çok güvenirim	101	3,1
Fikrim yok	230	7,1
Toplam	3232	100,0

İngiltere'ye güvenmediğini (% 17,1) – hiç güvenmediğini (% 49,5) söyleyenlerin toplam oranı % 66,9'dur. Katılımcıların sadece % 6,9'u İngiltere'ye güvendiğini – çok güvendiğini ifade etmiştir. Aslında Fransa ve Almanya'ya duyulan güven ve/ya güvensizlik oranlarının, İngiltere için de, aşağı yukarı paralel durumda olduğunu söylemek olanaklıdır.

Şimdi de yukarıda yer verilmiş olan kişi, kurum, kuruluş ve ülkeler bir arada tek grafikte sunulmuştur. Diğer bir deyişle, katılımcıların anılan kişi, kuruluş ve ülkelere ilişkin "güvenirim + çok güvenirim" konusundaki oranları karşılaştırmalı bir biçimde fikir verebilsin diye tek grafik üzerinde sunulmuştur.

Grafik 13. ‘Güvenirim’ ve ‘Çok güvenirim’ tercihlerine göre sıralama

Yukarıda sorgulanan tüm kriterler toplu olarak sunulmuştur. Grafik sıralaması “çok güvenirim” ve “güvenirim” cevaplarının toplamına göre oluşturulmuştur. 18-25 yaş arası genç nüfusun, en çok güvendiği kişilerin “Bilim İnsanları” olduğu görülmüştür. Diğerleri sırasıyla, “Asker-Ordu” ve “Polis Teşkilatı” olmuştur. Türkiye’de batı ülke ve kurumlarına yönelik her zaman olagelen güvensizlik duygusunun burada da hakim olduğunu söylemek olanaklıdır. Ancak sıralamada Almanya’nın diğer ülkelere göre kısmen daha güvenilir bulunduğu görülmüştür.

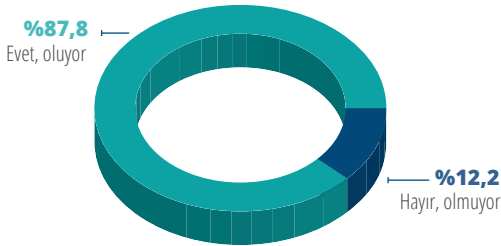
Grafikte ilginç olan bir diğer bulgu ise “Siyasi Partiler” ile “Politikacılar”ı duyulan güvenin son derece düşük çıkmış olmasıdır. “Gazeteciler ve Televizyoncular”ı duyulan güvensizlik de oldukça önemlidir.

4.1.5. Boş Zaman Değerlendirmesi, Entelektüel İlgi ve Sosyal Medya Kullanımı

Bu bölümde, katılımcıların boş zamanlarının olup olmadığı, varsa nasıl ve ne ile değerlendirdikleri, sanatsal ve kültürel etkinliklere ilgileri ile sosyal medya kullanımlarına ilişkin düşünce ve görüşlerine yer verilmiştir. İlgili bilgi ve bulgular aşağıda tablo ve grafik formatında sunulmuştur.

Araştırmaya katılanlara boş zamanları olup olmadığı sorulduğunda, % 87,8'i boş zamanlarının olduğunu belirtmiştir. Sadece küçük bir grup (% 12,2) devamlı çalışıyor olduğunu ve ayrıca boş zamanı olmadığını ifade etmiştir.

Grafik 14. Boş zamanınız oluyor mu?

“Evet, boş zamanım oluyor” diyen katılımcılara, boş zamanlarında neler yapıyor oldukları sorulmuş ve vermiş oldukları yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 55. Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?

	Sayı	Yüzde
Kitap okuyorum	1059	16,8
Bilgisayarda - cep telefonunda oyun oynuyorum	1019	16,2
İnternette geziniyorum	1199	19,0
Televizyon seyrediyorum	402	6,4
Kahveye - kafeye gidiyorum	693	11,0
Sinemaya gidiyorum	273	4,3
Arkadaşlarımla (kız-erkek arkadaş dahil) zaman geçiriyorum	1389	22,0
Spor yapıyorum	57	0,9
Diğer	210	3,3
Toplam	6301	100,0

Boş zamanı değerlendirme konusunda, katılımcılar ilk sırada % 22 ile “arkadaşlarımla zaman geçiriyorum” cevabını vermiştir. İkinci sırada ise % 19'luk bir oranla boş zamanlarında internette gezindiklerini belirtmişlerdir. Üçüncü sırada ise % 16,8'lik bir oranla, boş zamanlarında kitap okuduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların, verilmiş olan cevap şıkları dışında, boş zamanlarında neler yaptıklarına

dair, “diğer - belirtiniz” seçeneği altında ifade etmiş oldukları beyanları aşağıda sunulmuştur:

S60. Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?

- Finansal piyasalarla ilgileniyorum
- İş arıyorum (3 kişi)
- Dans, spor
- Temizlik yapıyorum (7 kişi)
- Gülerim
- Hepsini yapıyorum
- Ailem ve gelen misafirlerle ilgilenirim
- Yürüyüş (doğ a yürüyüşü) - spor yapıyorum (26 kişi)
- Futbol oynuyorum
- Yasaklı sitelerden dizi izliyorum
- Üstteki şıkl arın hepsi
- Çeşitli sosyal aktiviteler
- Sevdiğ im kızın fotoğraflarına bakıyorum
- Yazılım - kodlama yapıyorum
- İbadet ediyorum
- Top oynuyorum genelde
- Faydalı olacak şeyler
- Ailemle vakit geçiriyorum (5 kişi)
- Amatör yazarım, yazı yapıyorum
- Dil öğreniyorum, ansiklopedi okuyorum
- Maddi imkan çok olmadığı için sosyal aktivitelere süre gelmiyor. Asgari ücret çok az
- Araştırma yapıyorum - mesleğ im ile ilgili araştırma yapıyorum (5 kişi)
- Müzik yapıyorum (11 kişi)
- Resim çiziyorum - fotoğraf çekiyorum
- Resim çiziyorum – yapıyorum (4 kişi)

- Resim yapıyorum ve yürüyüş yapıyorum
- Çizim yapıyorum, film izliyorum
- Konser veriyorum
- Ders çalışıyorum (3 kişi)
- Ders çalışıyorum - spor yapıyorum
- Kızımı uyutup dinleniyorum
- Şarkı bestesi yazıyorum
- Kampçılık
- Müzik dinlemek, uyumak ve yemek yemek
- Çocuklarımla oyun oynamaya çalışırım
- Çocuğ umla ilgilenirim
- Çiçeklerle ilgilenirim
- Ev işleriyle uğraşıyorum
- Araba ile gezerim
- Kızımla vakit geçiririm
- Part-time çalışıyorum
- Arada evde dikiş - nakış gibi hobi yapıyorum
- Bisiklet sürmek - bisiklet sürerim (3 kişi)
- Anket doldururum
- Kardeşimle vakit geçiriyorum
- Dinleniyorum (2 kişi)
- Eliş i ya da yeğ enlerimle oynarım
- Para kazanmak için genel olarak daha çok yol düşünürüm.
- Kendimi geliştirmeye çalışıyorum.
- Kendimi geliştirecek aktiviteler yapıyorum (4 kişi)
- Sadece oturup düşünüyorum.
- İş arıyorum.
- Hobilerim var (reçine ile desen süsleme).
- Basketbol oynuyorum.
- Dış arda gezerim - Geziyorum (3 kişi)

- Şıklardaki hepsini yapıyorum (3 kişi)

- Çiftçilik ile uğraşıyorum.

- Uyuyorum.

- Zamana göre değişiyor.

- Dizi - film izliyorum (3 kişi)

- Bilgi ağırlıklı video izliyorum.

- Müzik yapıyorum, içki içiyorum.

- Bara gidiyorum.

- Bahçe ile uğraşıyorum.

- Dil çalışıyorum.

- Gezerim.

- Müzik, resim, fotoğraf.

- Fotoğraf çekiyorum.

- Alkol alırım - alıyorum (3 kişi)

- Diğer mesleğimi icra ediyorum.

- Dikiş dikerim, elişleriyle uğraşırım.

- Oyun da oynuyorum.

- Spora gidiyorum. (9 kişi)

- Hepsi. (4 kişi)

- Ev işleriyle uğraşıyorum, yemek yapmak falan öyle geçiyor günüm.

- YouTube'da farklı içerikleri seviyorum.

- Düzenli yaptığım hobim yok.

- Çocuklarla oynamak, gönüllü eğitim, spor.

- Kur'an okuyorum.

- Şıkların hepsini yapıyorum.

- Gitar çalışıyorum. (4 kişi)

- Ağlıyorum – sık sık ağlıyorum.

- Atlı cirit yaparım.

- Köpeğimi gezdiririm.

- Dinlenirim. (2 kişi)

- Bahçe işleriyle ilgileniyorum.

- Haberler, sevdiğim kitaplar ve ülkemizin siyasi-politik durumunu takip ediyorum.

- Yemek yaparım.

- Ailemle vakit geçiririm.

- Müzik dinliyorum.

- Ders çalışırım. (4 kişi)

- Resim yapıyorum. (4 kişi)

- Geziyorum, tatil yapıyorum.

- Çizim yapıyorum.

- Şarkı söylüyorum.

- Para yok evde yatıyorum.

- Ticaret yapıyorum.

- Kitap okumak için ayrı zaman ayırıyorum.

- Anneme ev işlerinde yardım ediyorum.

- Çalışıyorum

- Eğitim videoları izliyorum

- Ağrı'ya gidiyorum, nişanlımın yanına

- İbadet ediyorum

- Şıkların hepsini yapıyorum

- Evde ailemle zaman geçiriyorum (3 kişi)

- Ailem ve arkadaşlarımla zaman geçiriyorum

- Mahallede dolaşıyorum

- Belgesel izliyorum

- Uyum

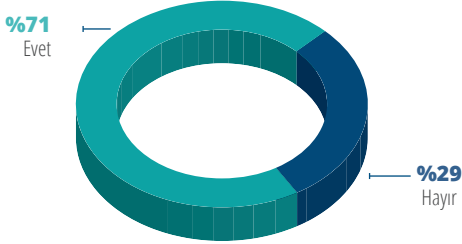
- İş çıkarsa işe gidiyorum

- Tarım ile uğraşıyorum

- Evde vakit geçiriyorum

Katılımcıların entelektüel donanımlarını irdeleyen sorulara yer verildiğinde, ilkönce, ders kitapları dışında, özellikle roman vb. kitaplar okuyup okumadıkları sorulmuş ve verilmiş olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

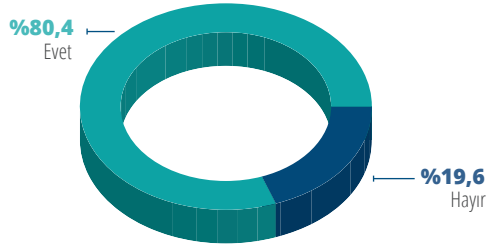
Grafik 15. Ders kitapları dışında kitap (roman vb.) okuyor musunuz?

Yukarıda açıklanmış olduğu üzere katılımcıların sadece % 16,8'i boş zamanlarında kitap okuduğunu belirtmiştir. Bu kişilere, ders kitapları dışında kitap okuyup okumadıkları sorulduğunda ise ancak % 71'lik bir grup evet yanıtını vermiştir. Genel içindeki kitap okuma oranının düşüklüğü, ders kitapları dışında okunan kitap oranları birlikte değerlendirildiğinde katılımcıların ders dışı kitap okuma alışkanlıklarının çok düşük düzeyde kaldığını söylemek olanaklıdır. Aslında kitap okumama alışkanlığı tüm toplumun genelinde var olan bir durumdur demek yanlış olmayacaktır.

İkinci olarak, katılımcıların entelektüel ilgilerini tespit etmek için, yaşamları boyunca hiç tiyatroya gidip gitmedikleri sorgulandığında aşağıdaki grafikte sunulan bulgular elde edilmiştir.

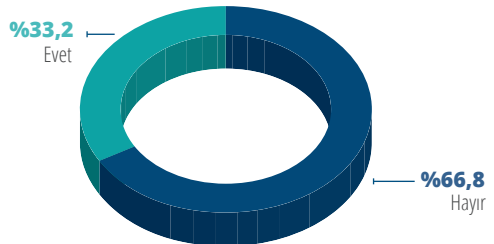
Grafik 16. Hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi?

Araştırmaya katılanların % 80,4'ü yaşamları boyunca en az bir kez tiyatro izlemeye gittiğini ifade etmiştir. Sözler görüşmelerde edinilen notlar, katılımcıların özellikle öğrencilik yıllarında tiyatroya götürüldüklerini ve/ya okullarındaki tiyatro topluluklarının sergiledikleri oyunları izlemiş oldukları görülmüştür. Çok az bir kesim, bu seçenek dışında kendi tercihi ile tiyatro oyunu izlemeye gittiğini söylemiştir.

Aynı durum, opera-bale ve klasik müzik konseri için de sorgulanmış, elde edilmiş olan bulgular oransal olarak aşağıda grafik formatında sunulmuştur.

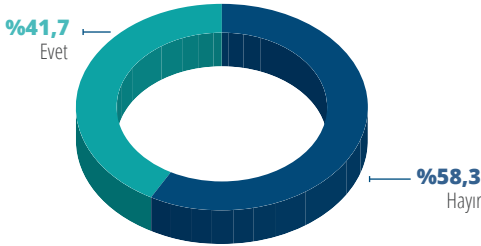
Grafik 17. Hayatınızda hiç opera - bale - klasik müzik konseri izlediniz mi?

Araştırmaya katılanların, sadece % 33,2'si daha önce bir opera-bale-klasik müzik konseri izlediğini belirtmiştir. Diğer bir deyişle, katılımcıların üçte ikisi hayatında ne bir opera-bale temsili izlemiş ne de bir klasik müzik konserine gitmiş. Bireyin estetik zevkini geliştiren, sanatın ruha ve dolayısıyla kişiliğe olan etkisi göz önüne alındığında, Türk gençliğinin sanatsal etkinliklere pek ilgi duymadığı söylenebilir.

Katılımcılara düzenli olarak yaptıkları herhangi bir spor olup olmadığı sorulmuş ve aşağıda grafik formatında sunulmuş olan veriler elde edilmiştir.

Grafik 18. Düzenli yaptığınız bir spor var mı?

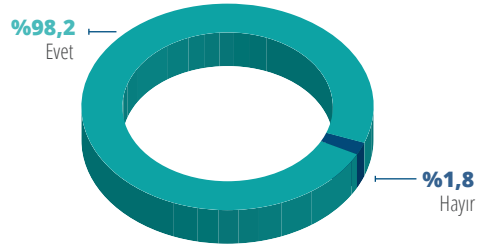

Gençlik ve spor, birbirlerine en yakın iki olgudur. Araştırmaya katılanlara, düzenli olarak herhangi bir spor yapıp yapmadıkları sorulmuş ve sadece % 41,7'lik bir grup düzenli olarak spor yaptığını belirtmiştir. Diğer bir deyişle gençliğin % 60'a yakın bir grubu, spor yapmıyor olduğunu ifade etmiştir. Bu yaş grubunun çoğunlukla öğrenci ve çalışmıyor olmaları göz önüne alındığında, elde edilen sonucun çok iç açıcı olduğu söylenemez. Zira en enerjik, dinamik ve gelişme sürecinde olan bu yaş grubunun daha aktif bir biçimde spor yapıyor olması, beklenen doğal bir durumdur.

18-25 yaş grubunun Z kuşağı olarak adlandırılan bir kuşağa denk geldiği daha önce ifade edilmişti. Bu kuşağın temel özelliklerinden birisi de, dijital teknolojik aletlerin arttığı, yaygınlaştığı ve bu yolda iletişimin ve içerik üretiminin yoğunlaştığı bir dönemde kendilerini bulmalarıdır. Bu nedenle, bu dönemin kendine özgü özelliklerini, varlıklarında taşıyan ve buna yönelik tutum, karar, görüş ve davranış tarzları olan bir yaş gurubu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu gerçeklikten hareketle katılımcılara, "sosyal medya" kullanıp kullanmadıkları sorulmuştur. "Evet kullanıyorum" diyenlere ise hangi sosyal medya aracını – platformunu kullandığı ve ayrıca hangi amaçla kullanıyor olduğu da sorulmuştur. Elde edilmiş olan bulgular oransal olarak aşağıda grafik ve tablolar şeklinde sunulmuştur.

Grafik 19. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?

Katılımcıların, beklendiği üzere, neredeyse tamamına yakını (% 98,2) sosyal medya araç ve platformlarını kullanıyor olduğunu belirtmiştir. Kullandıkları sosyal medya platformları ve kullanıma sıklıkları oransal olarak aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 56. Facebook

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	334	11,7
Bazen kullanım	490	17,1
Çok seyrek kullanım	524	18,3
Hiç kullanmam	1518	53,0
Toplam	2866	100,0

Katılımcıların yarısından fazlasının (% 53) “Facebook” kullanmıyor olduğu görülmüştür. Facebook’u devamlı kullanım ve bazen kullanım diyenlerin toplam oranı ise % 28,8’dir. Facebook’u çok seyrek kullandığını belirtenler ise % 18,3’lük bir grup oluşturmıştır.

Katılımcıların haber sitelerini kullanıp kullanmadıklarına bakıldığında ise, en büyük grubu % 32,3 ile “bazen kullanım” diyenler oluşturmıştır. “Hiç kullanmam diyenler ise % 20,1’lik bir kesim olmuştur. Kısacası, herhangi bir seçenekte bir yoğunlaşma olmadığı görülmüştür. Türk gençliğinin haber sitelerine üst düzeyde bir ilgi ve kullanımlarının olmadığı söylemek olanaklıdır.

Tablo 57. Haber Siteleri

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	701	24,3
Bazen kullanım	934	32,3
Çok seyrek kullanım	673	23,3
Hiç kullanmam	581	20,1
Toplam	2889	100,0

Tablo 58. Instagram

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	2313	73,7
Bazen kullanım	367	11,7
Çok seyrek kullanım	228	7,3
Hiç kullanmam	229	7,3
Toplam	3137	100,0

Instagram platformuna gelince katılımcıların çok önemli bir bölümü (% 73,7) “instagramı devamlı kullanıyorum” şeklinde yanıt vermiştir. Bu oran, “bazen ve seyrek kullanım” diyenlerle birlikte ele alındığında toplamda % 92,7 olmuştur. Sadece % 7,3’lük bir kesim instagramı hiç kullanmadığını belirtmiştir.

Tablo 59. LinkedIn

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	242	8,8
Bazen kullanım	270	9,9
Çok seyrek kullanım	246	9,0
Hiç kullanmam	1979	72,3
Toplam	2737	100,0

LinkedIn platformuna bakınca, instagram kullanıcılarının tersi bir durum görülmüştür. Diğer bir deyişle, katılımcıların % 72,3'ü linkedini hiç kullanmadığını belirtmiştir. Sadece % 27,7'lik bir grup linkedini devamlı - bazen - çok seyrek kullandığını ifade etmiştir.

Tablo 60. Pinterest

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	337	12,1
Bazen kullanım	422	15,1
Çok seyrek kullanım	388	13,8
Hiç kullanmam	1648	59,0
Toplam	2795	100,0

LinkedIn kadar olmasa da önemli oranda bir kesim (% 59), pinterest'i hiç kullanmadığını belirtmiştir. Sadece % 12,1'lik bir kesim pinterest'i devamlı kullandığını ifade etmiştir. Bu oran, bazen ve çok seyrek

kullandığını belirtmiş olanlarla birlikte toplamda % 41'lik bir oran oluşturmaktadır.

Tablo 61. Scorp

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	118	4,4
Bazen kullanım	68	2,5
Çok seyrek kullanım	118	4,4
Hiç kullanmam	2396	88,7
Toplam	2700	100,0

Scorp için "devamlı kullanım", "bazen kullanım" ve "çok seyrek kullanım" diyenlerin toplam oranı % 11,1'dir. Diğer bir deyişle katılımcıların % 88,7'si Scorp platformunu kullanmıyor olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 62. Snapchat

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	523	18,6
Bazen kullanım	431	15,4
Çok seyrek kullanım	409	14,5
Hiç kullanmam	1449	51,5
Toplam	2812	100,0

Snapchat için "devamlı kullanım", "bazen kullanım" ve "çok seyrek kullanım" diyenlerin toplam oranı % 48,5'tür. Snapchat platformunu hiç kullanmam diyenlerin oranı ise katılımcıların yarısından az biraz fazladır (% 51,5).

Tablo 63. Tiktok

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	386	13,9
Bazen kullanım	278	10,0
Çok seyrek kullanım	251	9,0
Hiç kullanmam	1868	67,1
Toplam	2783	100,0

Tiktok için “devamlı kullanım”, “bazen kullanım” ve “çok seyrek kullanım” diyenlerin toplam oranı % 32,9’dur. Tiktok platformunu hiç kullanmam diyenlerin oranı ise % 67,1’dir.

Tablo 64. Twitch

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	286	10,5
Bazen kullanım	290	10,7
Çok seyrek kullanım	279	10,2
Hiç kullanmam	1871	68,6
Toplam	2726	100,0

Twitch için “devamlı kullanım”, “bazen kullanım” ve “çok seyrek kullanım” diyenlerin toplam oranı “Tiktok” kullananlarla çok yakındır (% 31,4). Twitch platformunu hiç kullanmam diyenlerin oranı ise katılımcıların % 68,6’sını oluşturmuştur.

Tablo 65. Twitter

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	1225	41,7
Bazen kullanım	531	18,1
Çok seyrek kullanım	366	12,4
Hiç kullanmam	819	27,8
Toplam	2941	100,0

Twitter için “devamlı kullanım”, “bazen kullanım” ve “çok seyrek kullanım” diyenlerin toplam oranı % 72,2’dir. Twitter platformu hiç kullanmam diyenlerin oranı ise katılımcıların sadece % 27,8’idir. Diğer bir deyişle, katılımcıların “Twitter Platformu”nu daha yüksek oranda kullanıyor oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 66. WhatsApp

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	2763	87,6
Bazen kullanım	170	5,4
Çok seyrek kullanım	108	3,4
Hiç kullanmam	114	3,6
Toplam	3155	100,0

Katılımcıların neredeyse tamamına yakını (% 96,4) bir şekilde WhatsApp platformunu kullanmaktadır. Yüzde 87,6’lık bir kesim ise WhatsApp platformunu devamlı kullandığını belirtmiştir. Sadece % 3,6’lık bir kesim WhatsApp platformunu hiç kullanmadığını belirtmiştir.

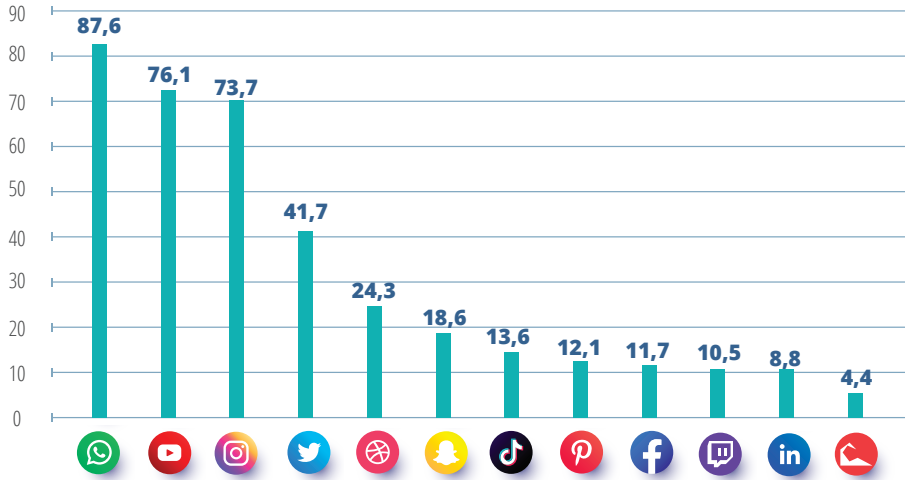
Tablo 67. YouTube

	Sayı	Yüzde
Devamlı kullanım	2363	76,1
Bazen kullanım	432	13,9
Çok seyrek kullanım	179	5,8
Hiç kullanmam	130	4,2
Toplam	3104	100,0

YouTube platformunun da WhatsApp platformu gibi yüksek oranda kullanılıyor olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle katılımcıların, sadece % 4,2'si YouTube platformunu hiç kullanmadığını belirtmiştir. YouTube platformunu “devamlı kullanım” diyenlerin oranı ise % 76,1'dir.

Sosyal medya platformlarını, “devamlı kullanım” kriteri bazında sıraladığımızda kullanım sıklığı açısından aşağıdaki değerler elde edilmiştir.

Grafik 20. Sosyal medyayı ‘Devamlı kullanım’ diyenler sıralaması

Bu grafikte, en sık kullanılan sosyal medya araçları bir arada verilmiştir. Elde edilmiş bulgulara göre kullanım sıklığı açısından ilk sırada WhatsApp gelmekle birlikte, aslında bu araç, bir sosyal medya aracından ziyade, bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır.

Çünkü burada, bir içerik, üretme ya da üretilen bir içerikle karşılaşma durumu söz konusu değildir. Bu nedenle, üretilmiş bir içerik üzerinde çalışan bir platformu, sosyal medya aracı olarak tanımlamak biraz tartışmalıdır denebilir. Tabloya bu açıdan bakıldığında, YouTube'un çoğunlukla devamlı kullanılan bir sosyal medya aracı olduğu görülmektedir. YouTube'u, Instagram ve Twitter izlemektedir.

Facebook'un ise son yıllarda gözden düşen bir sosyal medya aracı olduğunu söylemek olanaklıdır. Twitter, bu sosyal medya araçlarından, siyasal ve sosyal düşüncelerin en çok paylaşıldığı ortam olması nedeniyle özellikle tercih edilmektedir. Sosyal medya platformlarını kullandığını belirtmiş olan katılımcılara, gündelik yaşamlarında sosyal medya platformları kullanımına gün boyunca ortalama ne kadar zaman ayırıyor oldukları sorulmuş ve aşağıdaki tabloda verilmiş olan değerler elde edilmiştir.

Bu konunun önemli olduğu

Tablo 68. Süre olarak gün içerisinde sosyal medyada toplam ne kadar zaman geçiriyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
1 saatten az	279	8,8
1-3 saat	1327	42,0
4-6 saat	1092	34,6
7-9 saat	260	8,2
10 saat +	200	6,3
Toplam	3158	100,0

düşünülmektedir. Zira gençliğin sosyal medya araç ve platformlarına ayırdığı zaman dilimi, bir anlamda onların medya bağımlısı olup olmadığının da bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Sosyal medyada geçirilen süreler baktığımızda, 1 ila 3 saat arasında vakit geçirenlerin oranı % 42'dir. 4 ila 6 saat arasında vakit geçirenlerin oranı ise % 34,6'dır. Bununla birlikte katılımcıların önemli bir bölümünün (% 49,1) günde ortalama 4 ve daha fazla zamanını sosyal medya platformlarında geçiriyor olmaları dikkatle üzerinde durulması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar, Covid 19 salgını nedeni ile sokağa çıkma yasaklarının olması, sosyal medya kullanımı ve kullanım sürelerini arttırmış olsa da, bu durumun ikinci adımının tedavi edilmesi gereken bir "medya bağımlılığı" olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Günlük zamanın önemli bir bölümünün sosyal medya platformlarında geçirilmesi, birey açısından daha az sosyal ilişki ve iletişim demektir. Bu durum ise bireyi zaman içerisinde sosyal olmaktan uzaklaştırıp yalnızlaşmasına sebep olabilecektir. Böyle bir durum ise bireyde kaçınılmaz olarak bazı sosyo-psikolojik sorunların oluşmasına neden olacaktır. Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, evde kalmak, insanların, dijital teknolojiyle daha çok ilgilenmesine ve alt kategori olarak sosyal medyaya yönelmesine neden olmuştur denebilir.

Katılımcılara aynı zamanda, sosyal medya platformlarını daha çok hangi amaç(lar)la kullanıyor oldukları da sorulmuş ve verilmiş olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 69. Sosyal medyayı hangi amaçla kullanıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Oyun oynamak	834	5,8
Siyasi gündemi takip etmek	1349	9,3
Tartışma gruplarını takip etmek	413	2,8
Siyasi mesajlar atmak, yorumda bulunmak	178	1,2
İlgi alanlarımla ilgili araştırma yapmak	1688	11,6
Ortak ilgi alanlarına sahip kişileri ve grupları bulmak	538	3,7
Kendi ürettiklerimi (müzik, fotoğraf vb) paylaşmak	994	6,9
Arkadaşlık kurmak/Sosyalleşmek/Çevre edinmek	935	6,5
Müzik dinlemek	2056	14,2
Video izlemek	2216	15,3
İnsanların neler yaptıklarını takip etmek	969	6,7
Mesajlaşmak, iletişim kurmak	2194	15,1
Blog yazmak	78	0,5
Diğer	50	0,3
Toplam	14492	100,0

18-25 yaş arası nüfusun neredeyse tamamının (% 98,2) sosyal medya kullandığı ve oldukça uzun süreler vakit geçirdiği anlaşılmaktadır. Peki, sosyal medyayı en çok hangi amaçla kullanılmaktadırlar?

En çok kullanılan sosyal medya araçları sıralamasına uygun olarak, % 15 civarında olmak üzere “mesajlaşmak, iletişim kurmak”, “video izlemek”, “müzik dinlemek” cevapları en çok kullanılan gerekçeler olarak öne çıkmıştır. Sadece % 11,6’lık bir kesim sosyal medya platformlarını daha çok kendi ilgi alanlarında araştırma yapmak amaçlı kullandığını belirtmiştir. Diğer gerekçeler ve oranları, göreceli olarak % 10’nun altında çıkmıştır. Katılımcılardan üç tanesi, kullanım gerekçesini, “diğer” seçeneği altında, “sosyal medya üzerinden para kazanıyorum”, “araştırma yapıyorum” ve “sörf yapıyorum” diye belirtmiştir.

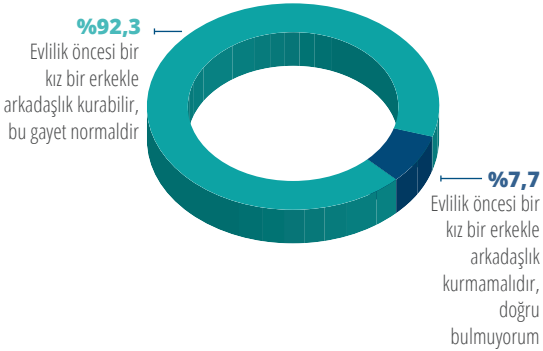
Boş zaman değerlendirmesi, entelektüel ilgi ve sosyal medya kullanımına ilişkin veri ve bulgular burada tamamlanmıştır. Bir sonraki alt başlıkta ise katılımcıların gündelik hayat, Türkiye ve gelecek hakkındaki düşüncelerine ilişkin bulgular verilmiştir.

4.1.6. Gündelik Hayat, Türkiye ve Gelecek Hakkındaki Düşünceleri

Bu başlık altında katılımcıların gündelik yaşamları, Türkiye ve geleceğe ilişkin beklenti ve düşüncelerine yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Bu çerçevede ilk önce katılımcıların, evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı konusuna ilişkin değerlendirmelerine yer verilmiştir. İlgili bulgular oransal olarak aşağıda grafik formatında sunulmuştur.

Grafik 21. Evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?

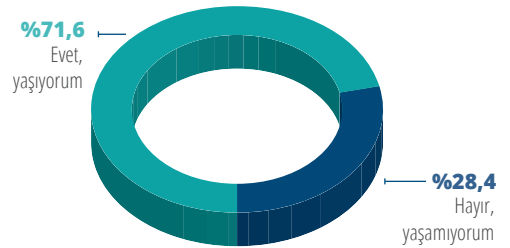

Bilindiği üzere Türkiye, genel anlamda muhafazakar değerlerin yoğun olarak gündelik yaşamı şekillendirdiği bir ülkedir. Bir taraftan, toplumun genel namus ve ahlak anlayışı, töre cinayetleri diğer taraftan çoğunluğu, namus anlayışı kaynaklı kadınlara yönelik şiddet uygulamaları ve kadın cinayetleri, Türk gençliğinin karşı cinslerin ilişkileri hakkındaki görüşlerinin alınmasını gerekli ve önemli kılmıştır. Diğer bir deyişle, evlilik öncesi kadın - erkek ilişkisine nasıl baktıkları ve bunun toplumun genelinden farklı olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Elde edilmiş olan verilere bakıldığında, evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığını normal bulanların oranı % 92,3'tür. Sadece % 7,7'lik bir kesim, "evlilik öncesi bir kız bir erkek arkadaşlık kurmamalıdır, doğru bulmuyorum" şeklinde düşünce belirtmiştir. Elde edilmiş olan sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, bu düşüncenin toplumun geneli ve/ya yaşlı kuşağının düşüncesinden çok farklı olduğu rahatlıkla söylenebilir. Kısacası Türk gençliğinin evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı konusunda toplumun geneline göre daha liberal olduğu ve bu tür bir ilişkiyi normal karşıladığı görülmektedir.

Şimdi de gençliğe, gündelik yaşamlarında başka kişilerle herhangi bir sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş ve verilmiş olan yanıtlar aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

Grafik 22. Hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?

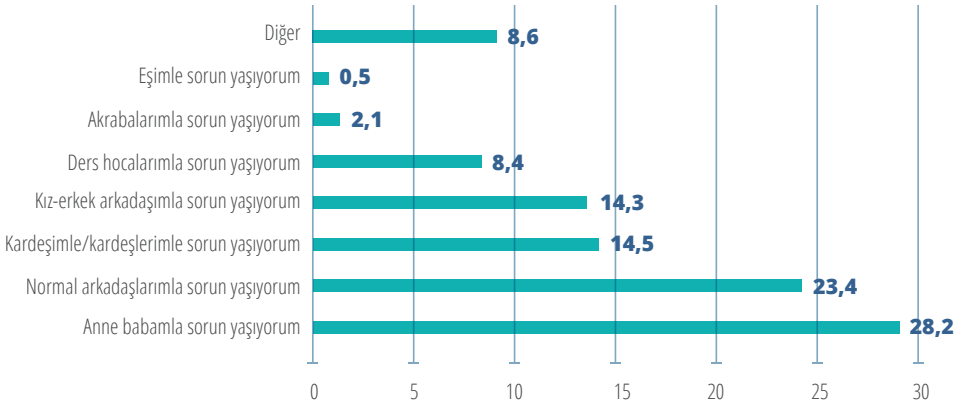

Araştırmaya katılan genç nüfusun % 71,6'sı hayatında başka kişi ve/ya kişilerle sorun(lar) yaşadığını belirtmiştir. Gündelik yaşamın karmaşası, henüz öğrenci olma, kendi hayatını idame ettirecek bir iş ve düzenli gelir sahibi olamama, yarın ve

gelecek endişesi gibi durum ve faktörler göz önüne alındığında bu sonucun doğal olduğu söylenebilir. Başkalarıyla sorun yaşadığını belirtmiş olan katılımcılara,

kimlerle sorun yaşıyor oldukları sorulmuş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

Grafik 23. Kimlerle sorun yaşıyorsunuz?

Araştırmaya katılanların büyük çoğunluğu, yaş aralığı itibarıyla, henüz ebeveynden oluşan bir çekirdek aile içinde bulunduğu için daha çok “anne ve babası” ile sorun yaşadığını (% 28,2) belirtmiştir. En çok sorun yaşadıkları ikinci grup ise, % 23,4'lük bir oran ile “normal arkadaşlarım” seçeneği olmuştur.

Katılımcıların bazıları, mevcut şıklar dışında, “diğer – belirtiniz” şeklindeki açık uçlu seçeneğe, kimlerle sorun yaşadıklarını şu şekilde belirtmişlerdir:

S72. Hayatınızda en çok kiminle sorun yaşıyorsunuz?(Anketör: Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- Röportaj veren gençlere çemkiren yaşlılarla sorun yaşıyorum.

- İş arkadaşlarımla - meslektaşlarımla (44 kişi)

- İş ve sosyal hayatımdaki diğer kişiler

- Çalıştığım yerle

- Hayatla - Direkt hayat ile sorun yaşıyorum (3 kişi)

- İş hayatındaki müvekkillerimle

- +65 yaş kişilerle

- Eşimle (5 kişi)

- Babamla - sadece babamla (11 kişi)

- Ablamla (2 kişi)

- Kendimle (14)

- Yalan söyleyenlerle özellikle

- Polis- Zabıta

- Kuzenlerimle

- Tanımadığım insanlarla (3 kişi)

- Mecburen iletişim kurduğum insanlarla

- Sevgiliimle (3 kişi)

- Ailenin ve akrabaların tamamıyla

- Ailemle

- Akrabalarım (37 kişi)

- Kaynım ve abilerim

- Azda olsa herkesle ufak-tefek oluyor

- Komşularla (3 kişi)

- Erzurum'daki medeniyetten bir haber insanlarla

- Müşterilerle (4 kişi)

- Hayatımdaki herkes ile zaman zaman sorun yaşıyorum
(2 kişi)

- Herkes ile (14 kişi)

- İnsanlarla (6 kişi)

- Toplumla

- Komşularım ve iş arkadaşlarımla

- Hastanede hastalar ile

- Meraklı, kibirli insanlarla sorun yaşıyorum

- Bir çok kişi ile

- Patronumla (6 kişi)

- Çevremdeki herkes ile (3 kişi)

- Nankör, bencil ve çıkarıcı arkadaşlarla sorun yaşıyorum

- Sevmeyenlerimle

- Antrenörüm ile

- Cahil cahil konuşan herkes ile sorun yaşıyorum –
Cahillerle (3 kişi)

- Koyunlarla

- Başkalarının fikirlerine saygı duymayan insanlarla

- Sadece baba olacak adamlar

- Yobazlarla - Bağnaz, yobaz ve cahil olan her insanla -
Toplumdaki yobaz insanlarla (5 kişi)

- Sorgulamayan insanlarla sorun yaşıyorum

- Gereksiz insanlarla

- Sınıf arkadaşlarımla

- Arkadaş çevremle

- Amcamla (2 kişi)

- Hayatım hakkında benden daha fazla fikir sahibi olan
herkesle

- Kaynanam ve eltilerim

- Kaynanamla

- Herhangi biriyle düzenli olarak sorun yaşamıyorum,
değişiyor.

- Vatandaşlarla (2 kişi)

- Üstüne vazife olmayan kişilerle

- Sokaktan geçen ihtiyarlar

- Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olanlarla

- Yabancılarla

- Babam ve erkek kardeşimle

- Yeni tanıştığım yobazlarla

- Borcu olan herkes ile

- Siyasi görüşümden dolayı tanımadığım insanlarla

- Babam ve Dedemle

- Boş insanlarla

- Yaşlılarla

- Beni sevmeyenlerle

- Halkla

- Suriyelilerle

- Siyasetçilerle - politikacılarla

- Yeni tanıştığım insanlarla

- Öğrencilerimle

- Öğrencilerim ve velilerle

- Kendi görüşlerime uymayan insanlarla

- Değişebiliyor

- Recep Tayyip Erdoğan - Cumhurbaşkanı ile sorun yaşıyorum (2 kişi)

- +40 yaş üstü ile

- Ev arkadaşım. (2 kişi)

- Kayın pederim ve üvey kaynanam.

- Hoşlanmadığım herkesle.

- Akrabalarım. (6 kişi)

- Yukarıdakilerin hepsiyle sorun yaşıyorum. (2 kişi)

- Sadece kendimle sorun yaşıyorum. (3 kişi)

- Eşimle. (6 kişi)

- Çalışma arkadaşlarımla. (11 kişi)

- Genel çevreyle.

- Herkesle.

- İnsanlarla. (2 kişi)

- Genelde problem yaratan bir yapım yoktur. Kimse ile sorun yaşamıyorum. İnsanlar konuşa konuşa, hayvanlar koklaşa koklaşa.

- Anneannemle.

- En büyük sorunu kendimle yaşıyorum. (4 kişi)

- Ülkeyle sorun yaşıyorum.

- Kimseyle sorunum yok, olsa bile anlaşmasını bilirim.

- Dürist olayım insanlarla sorun yaşıyorum.

- Kayın validemle sorun yaşıyorum.

- Babamla.

- Hayvanlara zarar veren kişilerle.

- Erkek arkadaşım.

- Belirtmek istemiyorum.

- İç dünyamla.

- Annem babam ve hayatıma aldığım erel arkadaşlarımla.

- Genellikle herkesle yaşıyorum çünkü tahammül seviyem o.

- Bazen, bazı insanlarla. Sorun yaşamayan var mı?

- Komşularla sorun yaşıyorum.

- Sevgilimle.

- Parti fanatıklığı yapanlarla.

Katılımcıların duyarlılıklarına yönelik olarak Türkiye ve Dünya gündemini takip edip etmedikleri sorulmuş, alınan yanıtlar aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 70. Ülke ve Dünya gündemini takip eden birisi misiniz?

	Sayı	Yüzde
Evet, takip ediyorum	1781	55,0
Kısmen-bazen takip ediyorum	1299	40,0
Hayır, hiç takip etmiyorum	161	5,0
Toplam	3241	100,0

Ülke ve dünya gündemini düzenli olarak takip ettiklerini belirtenlerin oranı % 55 olarak tespit edilmiştir. Ülke ve dünya gündemini kısmen - bazen takip ettiklerini belirtenlerin oranı ise % 40'tır. Buradan hareketle Türk gençliğinin hemen hemen tamamına yakınının (% 95) ülke ve dünya gündemine ilgi duydukları ve takip ettiklerini söylemek olanaklıdır.

Bu sorudan sonra gençlere, gündemi en çok hangi kaynak(lar)tan takip ediyor oldukları sorulmuş ve verilmiş olan yanıtlar aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 71. Gündemi, en çok takip ettiğiniz haber kaynağı hangisidir?

	Sayı	Yüzde
Sadece, günlük gazetelerden gündemi takip ediyorum	59	1,9
Sadece, televizyonlardan gündemi takip ediyorum	312	10,2
Hem gazete ve hem de televizyonlardan gündemi takip ediyorum	194	6,4
Cep telefonumdan gündemi takip ediyorum	1435	47,1
İnternetten gündemi takip ediyorum	1004	33,0
Diğer	43	1,4
Toplam	3047	100,0

Araştırmanın, dijital araçların önemli kullanıcılarından olan hedef kitlesinin, ülke ve dünya gündemini en çok takip ettiği haber kaynağı, doğal olarak cep telefonu olmuştur (% 47,1). Zira günümüzde her gençte muhakkak bir cep telefonu bulunmaktadır. Dolayısıyla en kolay ulaştığı ve en sık kullandığı araç da cep telefonu olmaktadır. İkinci en çok kullanılan kaynak ise “internet” olmuştur. Sadece günlük gazetelerden gündemi takip ettiğini belirtenler ise, en küçük grubu oluşturmuştur (% 1,9).

Söz konusu soruda verilmiş olan şıklar dışında, “diğer – belirtiniz” şeklindeki açık uçlu soruya gündemi takip ettiklerini belirttikleri diğer kaynakların şunlar olduğu ifade edilmiştir:

S74. (Yanıt, evet veya kısmen ise) Gündemi, en çok takip ettiğiniz haber kaynağı hangisidir?

- Youtube , Twitter
- The Diplomat ve Euronews

- Twitter (6 kişi)
- Show TV
- Takip edebileceğim her yer (Telefon, TV, Gazete)
- Tarafsız haber yaptığını düşündüğüm bir Instagram sayfasından takip ediyorum.
- Diyanet TV ve Fetva TV
- Yabancı anonim gruplar vb.
- Yabancı haber kaynakları.
- Sosyal medya aracılığıyla (2 kişi)
- Özel takip
- Hepsini kullanıyorum.
- Uluslararası haber ajansları.
- Radyo.
- Gazete ve internet.
- Her yerden gündemi takip ediyorum.
- Instagram haber kanalları.
- Yukarıdakilerin hepsi.
- Twitter.
- Gazete, televizyon, internet. Değişebiliyor.

Katılımcıların duyarlılıklarına yönelik olarak Türkiye ve Dünya gündemini takip edip etmedikleri sorulmuş, alınan yanıtlar aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 72. Bugünkü Türkiye’nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?

	Sayı	Yüzde
Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor	190	5,9
Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir	837	25,8
Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	2023	62,5
Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	189	5,8
Toplam	3239	100,0

Ülkenin yönetiminden memnuniyeti düzeylerine bakıldığında, “hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor” diyenlerin oranı % 62,5’tir. Türkiye’nin bu günkü yönetiminden çok memnunum” diyenlerin oranı ise sadece % 5,9’dur. Katılımcıların dörtte biri (% 25,8) ise bu günkü yönetim durumunu orta halli – ne iyi ne de kötü yönetiliyor olarak değerlendirdiğini belirtmiştir. Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, Türk gençliğinin bu günkü ülke yönetiminden çoğunlukla memnun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu günkü Türkiye’nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır sorusu için verilmiş olan şıklar dışında “diğer – belirtiniz” seçeneğine şu yanıtlar verilmiştir:

- Türkiye her zaman kötü yönetilmiş.
Şu an en kötü zamanları.
- Türkiye’nin gidişatı gidişat değil.
- Silivri soğuktur.
- Çok memnunum,
Türkiye çok iyi yönetiliyor (alaylı ifade).

Yapılan söyleşilerde bazı katılımcıların “Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor” şeklindeki seçeneği, bir anlamda “biz bunu hak ediyoruz” gibi kızgınlık duygusu ile işaretledikleri gözlenmiştir.

Katılımcıların değerlendirmeleri ve düşüncelerini belirtmeleri istenen bir diğer konu da, Türkiye’de insan haklarına ne oranda önem verildiği konusudur. Katılımcıların ilgili soruya vermiş oldukları yanıtlar ve oranları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 73. Türkiye’de insan haklarına verilen önem hakkındaki düşünceniz nedir?

	Sayı	Yüzde
İnsan haklarına çok saygı gösteriliyor	119	3,7
İnsan haklarına kısmen saygı gösteriliyor	607	18,8
Kararsızım, fikrim yok	376	11,6
İnsan haklarına pek saygı gösterilmiyor	959	29,6
İnsan haklarına hiç saygı gösterilmiyor	1176	36,3
Toplam	3237	100,0

Türkiye’de insan haklarına önem verildiğini, çok saygı gösterildiğini düşünenlerin oranı sadece % 3,7 olmuştur. İnsan haklarına hiç saygı veya pek saygı gösterilmiyor diyenlerin birlikte toplam oranı ise % 65,9 olmuştur. Sadece % 18,8’lik bir grup, Türkiye’de insan haklarına kısmen saygı gösterildiğini belirtmiştir.

Katılımcılara düşüncelerini iletmeleri istenmiş olan bir diğer konu ise “kadın ve erkek eşitliği” olmuştur. Diğer bir deyişle, katılımcıların kadın ve erkek eşitliğine ilişkin görüşleri sorulmuş ve elde edilmiş olan veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 74. Bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?

	Sayı	Yüzde
Kadınlar ve erkekler eşittir	2569	80,0
Erkekler kadınlardan üstündür	301	9,4
Kadınlar erkeklerden üstündür	341	10,6
Toplam	3211	100,0

Katılımcıların çok önemli bir bölümü (% 80), kadın ve erkeklerin eşit olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte, her iki cinsten birinin örneğin, “erkekler kadınlardan üstündür (% 9,4)” diyenlerle “kadınlar erkeklerden üstündür (% 10,6)” diyenler oransal olarak birbirine yakın düzeyde olmuştur. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği konusunda önemli sorunlar yaşanan Türkiye’de, gençlerin böyle bir yaklaşım içinde olması oldukça önemli bir bulgu olarak değerlendirilmiştir. Diğer bir deyişle, Türk toplumuna egemen olan ataerkil bir kültüre karşın gençlerin kadın-erkek eşitliğine vurgu yapmış olmaları önemli olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, “diğer - belirtiniz” seçeneğine düşüncesini yazılı olarak belirtmiş olan katılımcılar ise kadın – erkek eşitliği konusunda şunları ifade etmiştir:

S77. Bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?

- Eşit değil iki cinsiyetinde birbirine üstün özelliklerinin olduğuna inanıyorum

- "Kadınlar insandır biz insanoglu" Neşet Ertaş

- Söz konusu kadınlara yapılan tecavüz ise ben BU ÜLKEDE EŞİTLİK ARAMAM. Kadına şiddete hayır

- Sözde eşittir.

- Bence eşit ama ülkemizde eşitlik diye bir şey yok.

- Ama ülkemizde o eşitlik yok, kadınlar ölmesin.

- 5-6 yıl önce sorulmuş olsaydı bu soru kadın - erkek eşittir derdim ama maalesef günümüzde kadın cinayetleri çoğaldığı için kadınlar olarak daha üstün tutulmak zorundayız. Çünkü ezen çok oluyor her anlamda.

- Hiçbiri

- İki tarafında üstün olduğu yönler var. Tamamen eşit olamayız ama haklara saygılı olabiliriz.

- Herkes eşittir

- Cinsiyet ayırımı yapılmaksızın her birey eşittir. (LGBTI+) dahil olmak üzere.

- Türkiye’de eşitlik yok

- Kadın çalışıyorsa erkekte üstündür, kadın çalışmıyorsa üstün değildir.

- Bir taraf bir taraftan üstün değildir, bununla birlikte eşitlik olduğunu da düşünmüyorum.

- Bana göre eşitlik ya da üstünlük yok. Adalet olsa yeter.

- Farklı alanlarda eşitsizlik olabilir. Kadın ve erkek birbirini tamamlayan iki varlıktır. Ne kadın ne erkek tek başına bir şey değildir.

- Eşit değiller ama kimse üstün değil.

- Kadın erkekte üstündür: Çünkü erkek insanoglu, kadın ise insan.

- Aramızda farklılıklar var. Bir üstünlük söz konusu olamaz.

- Eşit değildir. Ancak bu kadın veya erkeğin üstün olduğu anlamını taşımıyor.

- Kadın ve erkek farklı fitratlara sahiptir.

- Kadın erkek kıyaslanacak durumda değildir. Üstün kıyaslaması aynı tiplerde olur.

- İnsanlar birbirinden farklıdır, üstünlük aranmaz.

- Kadınlar ve erkekler eşit değildir, olamazlar.

Katılımcılara bu kez de, Türkiye’nin geleceğini nasıl gördükleri sorusu yöneltilmiştir. Alınan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 75. Türkiye’nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'nin geleceğini çok iyi görüyorum, geleceğinden umutluyum	326	10,1
Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, geleceğinden umutsuzum	1139	35,2
Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, ama geleceğinden umutluyum	893	27,6
Türkiye'nin durumu hep aynı bir değişiklik olacağını düşünmüyorum	629	19,4
Bilmiyorum, fikrim yok	191	5,9
Diğer	61	1,9
Toplam	3239	100,0

Genel olarak Türkiye'deki yaşamdan memnun olmayan ve eleştirel düşünceler içinde olan gençliğin, Türkiye'nin geleceğine ilişkin düşüncelerine bakıldığında, ilk sırada % 35,2'lik bir oranla "Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, geleceğinden umutsuzum" cevabının verildiği görülmüştür. Bununla birlikte, katılımcıların % 27,6'sı ise Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyor olmasına karşın, Türkiye'nin geleceğinden umutlu olduğunu belirtmiştir. Gençlerin içinde bulundukları genel ortama ilişkin olumsuz düşüncelerine karşın Türkiye'nin geleceği hakkında olumlu bir beklenti ve düşüncede olmaları kayda değer bulunmuştur. Yüzde 19,4'lük bir grup ise, Türkiye'nin durumunun hep aynı olduğunu ve bir değişiklik olacağını düşünmediğini ifade etmiştir. Sadece her on kişiden bir tanesi (% 10,1), Türkiye'nin geleceğini çok iyi gördüğünü ve gelecekte umutlu olduğunu belirtmiştir.

Tabloda verilmiş olan değerlerin yanı sıra bazı katılımcılar ek düşüncelerini "diğer-belirtiniz" seçeneği altında yazarak dile getirmişlerdir. Bu ifadeler aşağıda sunulmuştur:

S78. Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

- Geleceği iyi görüyorum, umutlu değilim.
- Geleceğini görmüyorum (3 kişi)
- Türkiye'nin durumu çok kötü, geleceğinden umutsuzum
- Bir süre sonra ayaklanma olacak ve çok fazla can acıyacak
- Hayatımızda her yerde torpil olduğu sürece bu kafayla Türkiye hiç bir yere varamaz.
- Eğitim sistemi ve iş imkanlarının sınırlılığından dolayı Türkiye'nin geleceğinin iyiyeye gitmediğini düşünüyorum.

- Mevcut iktidar değişirse kısmen iyi görürüm.
- İktidar değişmediği sürece daha kötü görüyorum.
- Zenginler ve seçilmiş kişilerin kalacağı bir dönem.
- Yeni nesiller iyi yönetilirse Türkiye bir geleceğe sahip olabilir.
- Türkiye'nin bir geleceği olduğunu düşünmüyorum. Türkiye'de yakında hiç bir şey kalmayacak her şeyleri tek tek satıyorlar.
- Alınan vergilerle sömürdüler. Okuyoruz ama atanamıyoruz, böyle ülke yönetilmez, adalet yok.
- Bataklığa doğru devam.
- Türkiye'nin geleceğini pek iyi görmüyorum fakat bunu düzelterek.
- Gelecek bitmiş.
- Mevcut yönetimle bir gelecek görmüyorum. Ancak büyük potansiyel taşıdığını düşünüyorum.
- Daha iyi olacağını düşünüyorum.
- Daha kötüye gideceğini düşünüyorum.
- Çok iyi görüyorum ama geleceğinden umutsuzum.
- Türkiye'nin durumu çok kötü ve daha da kötü olacak.
- Kendi geleceğimi düşünmüyorum ki Türkiye'yi düşüneyim.
- AKP giderse çok umutluyum.
- Türkiye'de adalet yok, parası olana var.
- Hedef 2023, ülkeden gidecekler.
- Türkiye ve Arap ülkeleri dışında her yer.
- Mevcut sistem değişirse umut vaat ediyor.
- 20 yıl sonra Z Kuşağı sayesinde iyi şeyler olacak.
- Kaosa sürüklendiğimizi düşünüyorum.
- Hükümet değişirse bir ihtimal iyiyeye gider.
- Toplumsal olarak baktığımda iyi görmüyorum. Yönetim değişirse umudumuz yeşerir.

- ..k yoluna gidiyoruz.

- Z Kuşağı gelirse çok iyi olur.

- Z Kuşağından umutluyum (3 kişi)

- 2023 bunu belirleyecek. Şu an çok çok kötü. Köprüden önceki son çıkış 2023'tür. Ondan sonrasına bakınız. Belki düzelir.

- Bu ülkenin geleceğini gençler kurtaracak. Söz veriyorum.

- Türkiye'nin sadece geçmişini umutluydu.

- Gençler neyin ne olduğunu farkında, her şeyin ileride güzel olacağını düşünüyor.

- Bir şey beklemiyorum ama umut olmadan yaşamıyorum.

- Cevap vermek istemiyorum.

- Değişim olduğu takdirde umutluyum.

- Türkiye'nin geleceğini görmüyorum.

- Umut her zaman vardır.

- Türkiye'de yaşamaya başladığımdan beri hükümet aynı ve hiç bir faydasını görmedim. Umarım böyle devam etmez.

- Türkiye'nin geleceği hakkında tek ümidim gençlik.

- Umutlu olmak zorundayım.

- Umut tesellimiz Z kuşağına inancım tam.

- Bu gidişle Türkiye'den bir ..k olmaz.

- Allah belasını vermiş.

- Türkiye'yi bizler geliştireceğiz.

- Tayyip olduğu sürece bir ..k olmaz bu ülkeden.

- RTE olduğu sürece çok kötü.

- Farklı bir hükümetle yönetilirse çok iyi olacaktır.

- Türkiye'nin geleceğini Nijerya, Zimbabve olarak görüyorum.

- Bu yönetimle kötü görüyorum.

- Çok belirsiz.

- Ülkeyi yöneten kısımdan dolayı gelecekte bir şey beklemiyorum, şu anda da pek iyi değil.

Türkiye'de medya araçlarında ve çoğunlukla politik kişiliklerce sıklıkla dile getirilen bir diğer konu ise, Türk gençliğinin fırsat verildiğinde başka bir ülkede yaşamak istediği konusu olmuştur. Katılımcılara, "imkanınız olsa Türkiye'de mi yoksa başka bir ülkede mi yaşamak istersiniz" diye bir soru yöneltilmiş ve elde edilen bulgular oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 76. İmkanınız olsa Türkiye'de mi yaşamak istersiniz yoksa başka bir ülkede mi?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'de yaşamam, buradaki hayatımdan memnunum	876	27,1
Avrupa ülkelerinde yaşamak isterim	990	30,6
İskandinav ülkelerinde yaşamak isterim	309	9,6
ABD'de yaşamak isterim	485	15,0
Kanada'da yaşamak isterim	388	12,0
Arap ülkelerinin birinde yaşamak isterim	35	1,1
Balkan ülkelerinde yaşamak isterim	22	0,7
Diğer	128	4,0
Toplam	3233	100,0

Bu konu, hem iktidar ve hem de muhalefet tarafından önemsenen bir konudur. Dolayısıyla bulgular büyük önem arz etmektedir. Elde edilmiş olan bulgulara bakıldığında, katılımcıların % 72'9'u fırsat verilse veya imkanı olsa Türkiye dışındaki

bir ülkede yaşamak istediğini belirtmiştir. Bu grubun ilk tercihi % 30,6'lık bir oranla Avrupa ülkeleri olmuştur. Bu ülkeler arasında, sırasıyla, Almanya, İngiltere ve Fransa'nın en çok tercih edilen ülkeler olduğu görülmüştür. ABD (% 15) ve Kanada (%12) da en çok yaşamak istedikleri ülkeler olarak öne çıkmıştır. Yüzde 9,6'lık bir kesim ise İskandinav (İsveç, Norveç ve Finlandiya) ülkelerinde yaşamak istediklerini belirtmiştir. İlginç olan, araştırmaya katılanlar, uluslararası ilişkiler anlamında Batılı ülkeleri güvenilmez bulsalar da, imkan verilse o ülkelerde yaşamayı düşünmekten de geri durmamaktadırlar.

"Diğer-belirtiniz" seçeneği olarak, kendilerine imkan verilse yaşamak istedikleri ülkeleri şu şekilde dillendirmişlerdir:

S79. İmkânınız olsa Türkiye'de mi yaşamak istersiniz yoksa başka bir ülkede mi?

- Almanya (230 kişi)

- İngiltere (57 kişi)

- Norveç (61 kişi)

- Fransa (49 kişi)

- İsveç (49 kişi)

- İtalya (35 kişi)

- İspanya (17 kişi)

- İsviçre (37 kişi)

- Finlandiya (23 kişi)

- Danimarka (8 kişi)

- Çek (Çekya) Cumhuriyeti (3 kişi)

- İrlanda (2 kişi)

- İzlanda (3 kişi)

- Hollanda (24 kişi)

- Avusturya (5 kişi)

- Belçika (4 kişi)

- Polonya (2 kişi)

- Yunanistan (2 kişi)

- Bulgaristan (2 kişi)

- Romanya (orada daha çok para var)

- Avrupa: Neresi - hangi ülke – olursa (5 kişi)

- Filipin

- Azerbaycan

- Rusya (10 kişi)

- Ukrayna (2 kişi)

- KKTC

- Kazakistan: Orada Türklük daha iyi yaşıyor

- Güney Kore (9 kişi)

- Yeni Zelanda – Avustralya (3 kişi)

- Avustralya (3 kişi)

- Brezilya

- Kore, Japonya gibi Asya ülkelerinde yaşamak isterim (3 kişi)

- Japonya (4 kişi)

- Singapur

- Sibirya

- Portekiz (2 kişi)

- Dubai: Orada kolay iş bulurum (7 kişi)

- Dubai: Orası daha Müslüman bir ülkedir

- Suudi Arabistan (2 kişi)

- Katar: Orada daha kolay iş bulurum (3 kişi)

- Kuveyt

- Endonezya (3 kişi)

- Bosna – Hersek (2 kişi)

- Montenegro (Karadağ)

- Kuzey Makedonya

- Küba (8 kişi)

- Kuzey Irak

- Güney Amerika

- Abhazya

- İsrail

- Ölmek

- Türkiye'de yaşarım ama memnun olduğum için değil, ülkenin kendisini seven gençlere ihtiyacı olduğu için

- Türkiye'de yaşarım ancak buradaki hayatımdan memnun sayılmam (2 kişi)

- Kendi ülkemde daha iyi bir iktidarla yaşamak isterim

- Nerede yaşamak istediğimi bilmiyorum. Ancak Türkiye olmasın yeter

- Kendi ülkemde daha olumlu, uyumlu, saygılı, maddiyatlı yaşamak isterdim

- Adaletin geldiği TÜRKİYE'DE yaşamak isterim.

- Ülkemi terk etmeden daha iyi şartlarda yaşamak isterim (3 kişi)

- Türkiye'de yaşamak isterim fakat farklı bir Türkiye'de (2 kişi)

- Hukuk üstünlüğü olan bir Türkiye'de yaşamak isterim (2 kişi)

- Türkiye'de yaşayıp başka ülkeleri ziyaret etmek istiyorum.

- Hayatımdan memnun olmasam da Türkiye'de yaşamak isterim.

- Herhangi bir Avrupa ülkesi

- Türkiye dışında ger yer

- Faşist ülkeler hariç her yer

- Araplardan dost olmaz

- Türkiye'de yaşamak istiyorum ama kendimi güvende hissetmiyorum

- Türkiye dışındaki her hangi bir ülkede yaşarım (2 kişi)

- Türkiye dışı olsun da fark etmez

- İnsanların olmadığı bir yerde

- Halka, vatandaşla değer veriliyor, en önemlisi adalet var, ülke güzel yönetiliyor.

- Türkiye'deki hayatımdan memnun değilim fakat arkamda bırakmak istemeyeceğim insanlar var.

- Ben Katarlı olacağım.

- Kongo Demokratik Cumhuriyeti.

- Yanlış siyaset yüzünden ülkemi terk etmeye niyetim yok.

- Koşullar - maddi durumum iyi olursa Türkiye'de yaşamak isterim (3 kişi)

- Daha iyi şartlarda Türkiye'de yaşamak isterim (2 kişi)

- Her ne kadar da şartlar iyi olmasa, ülkemiz eşsiz bir güzelliğe sahip. Şartlar düzeldiği takdirde gençlerimiz başka ülkeye gitmek istemeyecektir. Ben de aynı şekilde...

- Gidişatı beğenmiyorum ama başka ülkede yaşayamam.

- Buradan memnun değilim ama Türkiye'de yaşarım (3 kişi)

- Ülkemde yaşamak isterim ama bu günkü şartlarda değil daha iyi şartlarda (2 kişi)

- Asya ülkelerinde yaşamak istiyorum.

- Orada Ateist oranı daha fazla.

- Şu anda İsveç'te yaşıyorum, muhteşem bir ülke.

- Avrupa'da neresi olursa olsun fark etmez (2 kişi)

- Dünya'da yaşamak istemezdim.

- Türkiye'nin gelişip, başka ülkelerin seçenek sunulmasını istemem.

- Türkiye durumunda iş imkanımız iyi ve aktif bir biçimde olsaydı her şeyden iyi olabilirdi.

- Ülkemizde adaletin ve eşitliğin olmadığını bildiğim için; adalet ve eşitliğin sağlandığı bir ülke, fark etmez hangisi olduğu.

- Ülkemde yaşamak isterim ama refah düzeyinin daha yüksek olmasını dileyerek.

- Ülkemde yaşamak isterim ama bu şartlarda değil (3 kişi)

- Türkiye'de yaşamak isterim çünkü hala değişeceğine inancım var.

- Yaşam koşulları pek uygun değil ama ülkemi seviyorum burada yaşamak istiyorum.

- Endonezya'da yaşamak isterim, Türkiye'ye en uzak.

- Türkiye'yi seviyorum ama yaşam koşulları uygun değil.

- Türkiye yaşanabilir bir ülke olursa Türkiye'de yaşamak isterim. Ama durum şu an öyle değil.

- Kararsızım.

- Türkiye'de yaşamayı, ülkemi seviyorum ama şu anki durumundan memnun değilim.

- Ülkemi seviyorum ama yaşam koşulları iyileştirilmeli, böyle devam ederse burada yaşamayı hiç istemiyorum.

- En özgür ülkede yaşamak isterim.

- Her yer olabilir, yurt dışı olsun yeter.

- Türkiye'de yaşamak isterim ama daha iyileştirilmiş konumda, daha önemsenerek, ciddiye alınarak.

- İsviçre'de yaşıyorum.

- Türkiye'de iyi şartlarda yaşamak isterim (4 kişi)

- Neresi çıkarsa giderim.

- Türkiye fakat bu hükümetle değil.

- Afganistan'a dönmek isterdim: Kendi vatanım.

- Türkiye'yi sevmesem giderdim.

- Kendi ülkemde sulh içinde yaşamayı tercih ederim.

- Memnun olmasam da yine kendi ülkemde yaşamak isterim.

- Türkiye yaşanacak bir yer olsa kendi ülkemde kalmayı tercih ederim.

- Kendi isteğimle Türkiye'de okuyorum ve yaşıyorum.

- Ülkemde yaşamak isterim, hayatımdan memnun olmasam da.

- Aslında Türkiye'de de yaşamak isterim ama ekonomik açıdan başka bir ülkede yaşamak istiyorum.

- Buradaki hayatımdan memnun değilim. Fakat ülkeyi geliştirip burada y

“Peki bu ülkelerde neden yaşamak istiyorsunuz, neden bu ülkeleri tercih ediyorsunuz” diye sorulduğunda ise aşağıda tablo formatında sunulmuş olan veriler elde edilmiştir.

Tablo 77. Neden başka ülkede yaşamak istersiniz?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'de iş bulamıyorum, orada daha kolay iş bulacağımı düşünüyorum	696	14,8
Türkiye'de kendimi güvende hissetmiyorum	602	12,8
Orada daha çok özgürlük var	829	17,6
Orada insan hakları daha gelişmiş durumdadır	920	19,5
Oradaki yaşam koşulları Türkiye'dekinden çok daha iyidir	1527	32,4
Orası daha Müslüman bir ülkedir	29	0,6
Diğer	110	2,3
Toplam	4713	100,0

Katılımcıların bazıları hem soru şikkını işaretlemiş ve hem de diğer-belirtiniz seçeneğine, ayrıca konu ile ilgili düşüncesini de belirtmiştir. Bu nedenle tablo genel toplamı yüksek çıkmıştır.

Başka ülkelerde yaşamak isteğinin motivasyonlarına bakıldığında ise ilk sırada % 32,4'lük bir oran ile, "oradaki yaşam koşullarının Türkiye'deki yaşam koşullarından daha iyi olması" gerekçesi verilmiştir. Yaşamayı tercih ettikleri ülkelerin, sırasıyla, "orada insan haklarının daha gelişmiş olması" (% 19,5), "orada daha fazla özgürlük olması" (% 17,6), "Türkiye'de iş bulamadığını ve orada daha kolay iş bulabileceğini" (% 14,8) gerekçeleri öne çıkan nedenler olmuştur. Gençlik tarafından, başka bir ülkede yaşama gerekçesi olarak özgürlük ve insan haklarına önem verilmesi kayda değer bulunmuştur.

Bununla birlikte katılımcılar, "diğer-belirtiniz" seçeneği altında aşağıda verilmiş olan şu düşüncelerini belirtmişlerdir:

**S80.(Başka bir ülkede yaşamak istiyorsa)
Neden başka bir ülkede yaşamak istiyorsunuz?**

- Burada zengin olamam.

- 13 yıl Belçika'da yaşayıp Türkiye'ye gelen bir olarak cevap veriyorum, oradaki yaşam koşulları daha iyi.

- Eğitim sistemi ve disiplinden dolayı ayrıca adalet olduğu için.

- Doğası çok güzel.

- İnsan haklarının yok sayılmadığı her hangi bir ülke olabilir.

- Türkiye'de adalet yok. İnsan hakları yok, kadın hakları yok onun için başka ülkede yaşamak isterim.

- Mesleğimde daha iyi yerlere gelebilirim.

- Dil öğrenmek.

- Dubai: Orası çok zengin olduğu için.

- Oranın insanlarının daha iyi olduğunu düşünüyorum (2 kişi)

- Kongo Demokratik Cumhuriyeti: Hep siyahi olmak istediğimden dolayı

- Başbakanı yakışıklı

- Sibirya: Orada insanlar ve kurallar çok az.

- Japonya: Kendimi oraya ait hissediyorum.

- Ülkemde para kazanamıyorum, oradaki insanlara daha çok değer veriliyor.

- Şıkların hepsi (2 kişi)

- Eğitim ticaret değil o ülkede.

- Eğitim sistemi daha iyi (2 kişi)

- Kuzey Irak: Kendimi oraya ait hissediyorum.

- Petrol sahibi olmak isterdim.

- Ailemin bir kısmı orada yaşamakta.

- Orada akrabalarım var.

- Almanya: Doğduğum ülke.

- İşçiyi gerekli değer verilmiyor

- ABD: Paramı dolar olarak kazanıp, Türkiye'de tatil yapar ve gazetecilere röportaj olarak cennet vatan derdim

- Kanunlar daha sabit, zırt pırt değişmiyor.

- Maddiyat, alım gücü.

- İş olanaklarının kısıtlı olması, verilen maaşın az olması ve hayat pahalılığı.

- Değişiklik olsun diye, kafa dinlemek için.

- Merak ediyorum.

- Orada bir geleceğimi kurmak.

- İdeolojimi daha rahat yaşamın.

- Orada Türklük daha iyi yaşanıyor.

- Ekonomik durum.

- Kendimi geliştirmek için.

- Eğitim koşulları.

- Sanatta ilerdeler.
- Refah seviyesi daha yüksektir. Kişi başına gelir yüksektir.
- Ülkemdeki insanların çoğunluğu ile kafa yapım uyumuyor.
- Huzur istiyorum.
- İsveç: Orada insanların duyarlılığı daha fazla.
- İsveç: Toplum yapısının bana daha uygun olduğunu düşünüyorum.
- Ülkemi seviyorum fakat okuyan kişilere pek önem verilmiyor. Bu yüzden hayat şartları özgürlük gibi sorunlar nedeniyle güvenmediğim ama imkanlarını sevdiğim ABD'de yaşamak isterim.
- Sinema sektörü daha gelişmiş.
- Hak ettiğimin karşılığını bu ülkede alamıyorum.
- Kız arkadaşım orada yaşıyor.
- Türkiye'de faydalı hiç bir şey yapamıyorum. Devlet sağ olsun.
- Almanya: İşimin, emeğimin karşılığını bu ülkede asla alamadım. Orda çok kıymetli olacağıma eminim.
- Güzel olduğunu düşündüğüm için.
- Herkese eşit iş miktarı.
- Okumuş beyinlere verilen değer in daha çok olduğunu düşünüyorum.
- Aşgari ücretle çalışan et nedir bilmez!
- Emeğe saygı var, kul hakkı yemiyorlar.
- Orada insana değer verildiği için.
- Çevre baskısı ve ekonomik baskı yoktur.
- Bir önceki soruda belirttiğim gibi başka ülkede yaşamak yerine, yaşadığımız ülkeyi istediğimiz düzeye getirebiliriz.
- Eğitim koşullarımız iyi olmadığından ve daha kolay iş bulacağım için Avrupa'da yaşamak istiyorum.
- Paraları daha değerli.
- İnsanlar iyi.
- Kurumlara güven var, özgürlükçü bir ortam.

- Gelişmişlik düzeyi düşük, cahillik düzeyi yüksek ve kadın erkek eşitsizliği olan bir ülkede yaşamak istemediğim için.
- Eğitim ve birçok hakkımız ve insanlara daha çok önem veriliyor.
- Türkiye çok kötü, adaletsiz bir yer. Türkiye'de adalet sadece duvarda yazıyor.
- Adalet vardır.
- Gençlikten soğuttukları için.

Katılımcılara, ayrıca Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) üye olması – katılması konusunda ne düşündükleri sorulmuş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıda verilen tabloda sunulmuştur.

Tablo 78. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması - katılması konusundaki düşünceniz nedir?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'nin hiç bir şekilde Avrupa Birliği'ne üye olmasını istemem	457	14,2
Bence Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olursa bizim için çok iyi olur	1355	42,0
Bilmiyorum, fikrim yok	1308	40,6
Diğer	105	3,3
Toplam	3225	100,0

Her ne kadar Türkiye, 1949 yılında Avrupa Konseyi'nin kurucuları arasında yer almış ve özellikle NATO şemsiyesi altında Batı'nın ileri karakol görevini yerine getirmiş olsa da AB'ye üyelik konusu yıllardır konuşulmakta ve tartışılmaktadır. Bir türlü somut bir sonuca varılamamıştır. Bir anlamda Türk insanında bıkkınlık yaratmış bir konu olmasına karşın, AB Türkiye için büyük bir önem arz etmektedir. Çünkü AB ülkelerinde

toplamda 6 milyondan fazla Türk vatandaşı ve/ya Türkiye kökenli AB vatandaşı hali hazırda yaşamını sürdürmektedir. Bunun yanı sıra Türkiye, ihracatının yarıdan fazlasını AB üyesi ülkeler ile yapmaktadır. AB ile yapılmış olan "Gümrük Birliği Anlaşması"yla da Türkiye, AB ülkelerinin önemli bir pazarı durumundadır. İkinci büyük grup (% 40,6) ise bu konuda bir fikri olmadığını ifade etmiştir. Türkiye'nin hiçbir şekilde AB'ye üye olmasını istemediğini belirtmiş olanların oranı ise % 14,2 olmuştur.

Ayrıca bazı katılımcılar, açık uçlu olarak verilmiş olan diğer-belirtiniz seçeneğine aşağıda verilmiş olan gerekçeleri yazmışlardır.

S81. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması - katılımı konusundaki düşünceniz nedir?

- Avrupa Birliği'ne üye olmasına gerek yok

- Yani üye olmasının çok bir şey değiştireceğini düşünmüyorum

- Çok gerekli değil

- Olsa iyi olabilir ama bizi almazlar. Zira tarihte en çok bizden çektiler. Haçlılar bizi iyi bilir.

- Ekonomik açıdan iyi olur siyasi açıdan fark etmez.

- Türkiye AB'ye giremez.

- Avrupa Birliği'ne üye olsa bile gereklilikleri yerine getirmeyecektir. Günümüzde AB bile sarsılmakta.

- Avrupa Birliği Hristiyan birliği olduğu için katılamaz.

- Fark etmez (2 kişi)

- Türkiye Avrupa Birliğine üye olsa orayı da batırır.

- Ülke gelişmeden Avrupa Birliği'ne girmesi saçma.

- Türkiye Avrupa'nın standartlarını düşürmemeli.

- İslam Birliğini savunuyorum.

- Olması veya olmamasının bizim için ultra bir değişikliğe sebep olacağını düşünmüyorum.

- Bize bir getirisi olmaz.

- Orası daha az Müslüman bir ülke.

- Bir faydası olacağını düşünmüyorum.

- Türkiye üye olsun veya olmasın Ab bir tekeldir.

- Önemli olan kendi başına ilerlemek, AB bize davet yollamalı.

- Olsa da bir şey değişmez.

- Olsa da olur olmasa da olur (3 kişi)

- Avrupa Birliği'ne üye olsak da kriterlere uyacağımızı düşünmüyorum.

- Benim için fark etmez.

- Avrupa Birliği'ne üye olmak insan hakları, özgürlükler, ekonomik anlamda olumlu olacaktır.

- Bizi üye falan yapmazlar boş hayaller.

- Şu anki konjonktür çok karışık.

- Ama olmayacak

- Menfaatlerimiz doğrultusunda davranalım.

- Türkiye'nin alınması iyi olur ama alınacağını imkansız buluyorum.

- Hristiyan bir birliğe asla Müslüman bir ülke alınmaz.

- Avrupa Birliği'ne katılacak kadar gelişmiş değil.

- AB düzeyinde gelişmiş olalım ama katılmasak da olur.

- Türkiye Avrupa Birliği'ne katılamaz, Avrupa Birliği Türkiye'yi istemez.

- Avrupa Birliği'nin hayat kalitesi yönündeki uygulamalarını almayı, diğer türlü tam katılım olmasını istemiyorum.

- Çıkar ilişkisi.

- Üye olmasının bir şey değiştireceğini düşünmüyorum.

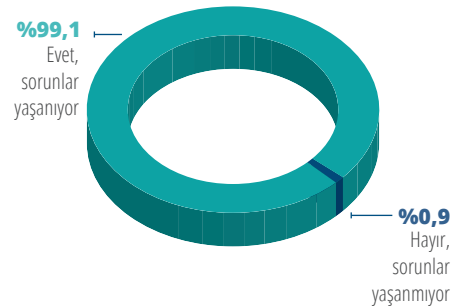
- Çok önemli değil. Olmayabilir de. Ona harcayacağı zamanı ekonomiyi düzeltmeye harcasın.

- Her hangi bir şeyin değişeceğine inanmıyorum- Hiçbir şeyi değiştirmeyeceği kanısındayım (3 kişi)

- Türkiye'nin geleceği için çok önemli olduğunu düşünmüyorum.
- Toplumun hazır olmadığı kanaatindeyim.
- Avrupa Birliği'ne girme imkanınız yok.
- Kar - zarar hesabı yapın, ona göre. Ben bilmem ama Norveç girmediyse vardır bir bildiği.
- O raddeye geldiğinde isterim.
- Türkiye'yi üyeliğe almazlar.
- Asimile olmayarak bir anlaşma halinde isterim.
- Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne üye almayacaklar.
- Mümkünatı yok.
- Değişiklik olacağını düşünmüyorum.
- Türkiye'nin AB'ye katılması için gerekli altyapı ve şartları karşılamadığını düşünüyorum, bunları karşılırsa cevabım 2.ci çık (... katılırsa çok iyi olur).
- Almazlar.
- Biz kendimize yeteriz, kendi fikirlerimizi duyurabilirsek.
- Bu kafa ile bir yere giresek bile atılır.
- Bizi almazlar.
- Kendi vatandaşımız dışında kimseye güvenmememiz gerektiğini düşünüyorum.
- Türkiye kime güveneceğini bilen insanlar tarafından yönetilmiyor. Eminim üye olursa da mutlaka bir zarar görürüz.
- Orada da rezil oluruz.
- İyi olabilir ama emin değilim. Diğer Avrupa ülkelerine yaklaşılabilecek neden olmasın?
- İstemem: Kokoreç yemeyi seviyorum çünkü... AB zamanında buna bile karışmıştı.
- AB'nin iyiliğine bir şey yapacağını sanmıyorum.
- Türkiye böyle bir ülke olduğu sürece, bu Cumhurbaşkanıyla üye olsa bile bir şekilde atılır.
- AB'nin eskisi kadar etkin olduğunu düşünmüyorum.
- Türkiye'nin AB'ye üye olması imkansız.

- Zaten sömürgeyiz, gerek yok.
- Türkiye AB'ye üye olsa ne olur, olmasa ne olur.
- Üye olsak da hiç bir şey değişmez.
- AB'ye üye olmanın pek bit şeyi değiştireceğini düşünmüyorum.
- Türkiye'nin kendi birliğini kurabilecek güçte olduğunu düşünüyorum.
- Sadece dış siyaset yönünden iyi olabilir. Bunun dışında iyi bir olanak sunacağını zannetmiyorum.
- Türkiye'nin AB'ye üye olup olmaması fark etmez.
- Fark etmez.
- Benim için her şey iyi olacak, olmasa da size iyi olması gerektiğini düşünüyorum.
- Bir değişiklik olacağını sanmıyorum.
- Türkiye NATO'ya üye ama pek bir işe yaramıyor.
- Ekonomi toparlanabilir para birimi değişirse belki.

Grafik 24. Sizce, Türkiye'de sorunlar yaşıyor mu?

Araştırmaya katılanların tamamına yakını (% 99,1), Türkiye'de sorunlar yaşandığını ifade etmiştir. Bu bulgu, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen sorunlar olacağını düşünmüş olanların (Tablo: 108 - % 98,3) oranıyla

da bir paralellik göstermektedir. Kısacası araştırmaya katılanlar, hem şimdi ve hem de gelecekte Türkiye'nin sorunlarla karşı karşıya olduğu düşüncesine sahiptirler denebilir.

Bunun üzerine katılımcılara, "Sizce, Türkiye'de en çok yaşanan sorun(lar) ne(ler) dir?" şeklinde bir soru yöneltilmiş ve alınmış olan yanıtlar aşağıda oransal olarak tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 79. Sizce, Türkiye'de en çok yaşanan sorun(lar) ne(ler) dir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

	Sayı	Yüzde
Terör en büyük sorunumuzdur	1435	11,0
İşsizlik en büyük sorunumuzdur	2103	16,1
Ekonomik durumun kötü olması en büyük sorunumuzdur	2317	17,8
Adam kayırma, yolsuzluk ve rüşvetin yaygın olması en büyük sorunumuzdur	2008	15,4
Güvenlik, asayiş eksikliği en büyük sorunumuzdur	993	7,6
Adalet ve özgürlük eksikliği en büyük sorunumuzdur	2017	15,5
Kalitesiz eğitim sistemi en büyük sorunumuzdur	2060	15,8
Diğer	106	0,8
Toplam	13039	100,0

Türkiye'de en çok yaşanan sorunun/ sorunların ne olduğu konusunda, belli – tek bir yanıt yerine bir dağılım olduğu görülmüştür. Aslında cevaplayıcılar, birden fazla seçeneği işaretleyebilecekleri konusunda bilgilendirilmişlerdir. Dolayısıyla bu soruda, yanıtlayıcılardan birden fazla cevap alınmakla birlikte, verilen seçeneklerin, tüm yanıtlayıcılar tarafından çok fazla işaretlendiği görülmüştür. Buna göre, ilk sırada % 17,8'lik bir oranla Türkiye'nin ekonomik durumunun kötü olması bulgusu öne çıkmıştır. İkinci sırada, % 16,1'lik bir oranla işsizlik, Türkiye'nin en büyük sorunu olarak dile getirilmiştir. Aslında, tablo üzerinde görüldüğü gibi, "güvenlik ve asayiş eksikliği", "terör" ile birleştirilirse % 18,6'lık bir oran ortaya çıkmaktadır. Diğer bir deyişle, tabloda ifade edilen tüm konular, hemen hemen birbirlerine yakın oranlarda, Türkiye'nin yaşamakta olduğu sorunlar olarak belirtilmiştir.

Bunların yanı sıra katılımcılar, Türkiye'de en çok yaşanan sorunlarla ilgili olarak "diğer-belirtiniz" seçeneği altında yazı ile şu düşüncelerini de dile getirmişlerdir:

S83. Sizce, Türkiye'de en çok yaşanan sorun(lar) nedir? (Anketör: Birden fazla cevap verilebilir)

- Eğitim ve ahlak düzeni hiç yok
- Mülteci sorunu (2 kişi)
- Torpilin çok fazla olması
- Şıkların hepsi (90 kişi)
- Şıkların hepsinden çok daha fazla şeyler var
- Şıkların hepsi ve cinsel istismar
- Şıkların hepsi en çok da yolsuzluk

- Siyasi zayıflık

- Kadına şiddet

- Eğitim sistemi, sınav sistemi, adaletsizlik, eşitsizlik

- Hayvanlar bile mutsuz - aç ama geleceğe yönelik umutluyum

- Fırıcılara izin yok

- Çocuk tecavüzleri, hayvan haklarının olmaması, mültecilerin sorunları

- Elmalı davası

- Her şey sorun

- Gerçekleri görmemek

- Kökünü bilmemek, okumamak

- Adalet yok (2 kişi)

- Kadın cinayeti - Kadın cinayetleri en büyük sorunuz (3 kişi)

- Tüm sorunlar eğitimsizlikten kaynaklanıyor

- Eğitim sistemi değişmeli. Her sokak başındaki Üniversiteler kapatılmalı

- Dini sömürü

- Çocuklarımıza insanlık yerine önce Müslümanlık dersleri vermeye kalkmamız

- Kadın cinayetleri ve çocuk istismarı

- ÖSYM en büyük sorunuz

- Ülkemizi yönetecek alternatif siyasiler yok

- Tarım ve hayvancılık yeteri kadar önem görmüyor

- Cehalet ve istismar

- Özgürlüğün fazlasıyla olduğunu, insanların yerine göre nankör davrandığını düşünüyorum

- Hayvanlara yönelik taciz ve şiddet

- Lanet olsun bazı şeylere

- Tüm hepsi aslında bir zincirin parçaları, hepsinde sorun mevcuttur

- Daha niceleri

- Yönetim şekli

- Gelişmekte olan bir ülke olduğumuz için

- Kadın hakları, hayvan hakları, siyaset, hükümet, RTE

- Kadın hakları, hayvan hakları, siyaset

- Cinsel istismar

- Ensest, cinsel istismar ek olarak da şiddet

- Kadın hakları ve yapılan insan dışı davranışlar

- Toplum içerisindeki güvensizlik durumu

- Faşizm

- Bize getirisi olursa katılsın

- Şu an iktidar en büyük sorunuzdur.

- Dinin devlet işleyişine bu kadar alet olması en büyük sorundur. Kullanmayın kardeşim, LAİK T.C. istiyoruz.

- İktidar.

- Tecavüzü çok var.

- Cinayetler.

- Gençlere yeteri kadar yer verilmiyor, düşünceleri önemsenmiyor.

- Kuraklık, tarımdaki yanlış politikalar, göçmenler ve mülteciler.

- Kültürsüzlük, hoşgörüsüzlük.

- Kadın, hayvan önemli değil! En rahatsız olduğum durum.

- Sorunlu olmayan hiç bir şey yok.

- Türkiye'deki her şey başlı başına büyük bir sorun.

- Göçmenlerin varlığı en büyük sorunlardan bir tanesidir.

- Siyasi sorunlar.

- Mülteciler.

- İnsan ayırma, kadınlara sahip çıkılmama.

- Suriyeliler, Afganlar gibi insanların ülkemize gelmesi.

- Suriyeliler gibilerini ülkemize almak.

- Diktatör yönetim şekli.

- Normal sorunlar yaşıyor. Devletimiz bizi düşünüyor.

- İnsan haklarına, kadınlara, hayvanlara verilmeyen önem kesinlikle en büyük sorunumuz. Suriyeliler ve Afganlar gibi göçmenler.

- Terör bitmek üzere, askerimiz ve devletimiz sağ olsun ama hala son bulmadı.

- Türk halkının kafa yapısı.

- Eğitimde her geçen gün daha kötüye gidiyoruz.

- Tek duyduğum sorun yaşadığı.

- Laiklik sorunu yaşıyor.

- Kadına şiddet. (3 kişi)

- İşsizlik, gelir adaletsizliğiyle birlikte.

- Kadınlara yapılan haksızlıklar.

- Bağımsız kurumların olmayışı, kuvvetler ayrılığının yokluğu.

- Şikârlardaki sorunlar çözüldüğünde sorun kalmaz.

- Yönetim sorunu.

- Belirtsem de fayda etmez.

- Hayvan haklarının korunmaması.

- Devletin üst tabakasında yaşanan sorunlar.

- İyi olan bir şey yok.

- Eğitimde sistem yok, mezun olanların işi yok. Hiç bir şeye güç yetmiyor. Hayattaki her şey gözümüzde kalıyor.

Bu yanıt(lar)ı takiben katılımcılara bu kez, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kimin sorumlu olduğu sorulmuştur. Diğer bir deyişle, Türk gençliği Türkiye'nin yaşamakta olduğu sorunların kaynağı olarak kim(ler)i görmektedir?

Verilmiş olan yanıtlar oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 80. Sizce, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim(ler) sorumludur?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'nin, bugün yaşamakta olduğu bir sorunu yoktur	40	1,2
Cumhurbaşkanı sorumludur	1109	34,6
Muhalefet partileri sorumludur	182	5,7
İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur	1249	38,9
İç düşmanlarımız sorumludur	272	8,5
Dış düşmanlarımız sorumludur	160	5,0
Diğer	195	6,1
Toplam	3207	100,0

Tek yanıt verilmesi istenmiş olan soruya, araştırmaya katılmış olanlar ilk sırada % 38,9'luk bir oran ile bu gün Türkiye'nin yaşamakta olduğu sorunların sorumlusu olarak "İktidar ve muhalefet tüm siyasetçiler"i gördüklerini belirtmişlerdir. Bununla birlikte, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunların sorumlusunun Cumhurbaşkanı olduğunu belirtenler de ikinci en büyük grubu (% 34,6) oluşturmuştur.

Oran düşük olsa da (% 5,7) bir grup katılımcı, Türkiye'nin bu gün yaşamakta olduğu sorunların sorumlusu olarak "muhalafet partilerini" dile getirmiştir. Muhalefetin ülkeyi yönetmiyor olmasına karşın neden böyle düşündükleri irdelendiğinde, "olması gereken muhalafeti yapamıyorlar, alternatif olamıyorlar bu yüzden AKP'nin sürekli iktidarda kalmasını sağlıyorlar" diye özetlenebilecek görüşler ileri sürülmüştür.

Bununla birlikte katılımcılardan bazıları, Türkiye'nin bu gün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kimin sorumlu olduğu sorusuna ilişkin olarak "diğer-belirtiniz" seçeneği altında şu düşünceleri dile getirmişlerdir:

S84. Sizce, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?

- Türk milleti (2 kişi)
- Şıklarda (2, 3,4,5,6) belirtilmiş olanların hepsi (19 kişi)
- Şıklardaki herkes sorumlu, halk da.
- Herkesin bir sorumluluk payı var - herkes sorumludur (6 kişi)
- Bilmiyorum - Bilgim yok (5 kişi)
- Eğitim sistemi
- İnsanların cahiliyet döneminden gelmesi ülke için büyük problem
- Millet sorumludur - Biz millet olarak sorumluyuz (2 kişi)
- Yetersiz siyasetçiler
- Bir sorun olduğu zaman bütün partiler (muhalafet) ve milletvekilleri kendi düşüncelerini söyleyip milletin aklını karıştırıyor
- Birlik olup ülkeyi batırdılar, hiç bir siyasetçi masum değil
- Eğitimsiz, duygularıyla hareket eden 18 yaş üstü seçmenler sorumludur

- İç ve dış düşmanlar sorumludur (2 kişi)
- İç düşmanlarımız ve iktidar - muhalafet partileri
- Bir yorum yapmak istemiyorum
- Bütün halk birbirinin kuyusunu kazmakta
- Süslü Sülü
- Halk, halkımız sorumludur (23 kişi)
- Halk ve tüm siyasetçiler (2 kişi)
- Halk dahil herkes (2 kişi)
- Seçmenler sorumludur
- Halk ve Deniz Baykal
- Halk sorumludur. Cahil kaldıkça, koyun olmaya devam ettikçe çoban fark etmez
- Halkımız başta olmak üzere herkes sorumludur
- Bütün ülke halkı
- Politikacılar kendi çıkarlarını korumak ister hep, hepsi fırsatçı
- Başımızdaki sorumludur
- Hiç bir bilgim yok
- Bilgi sahibi olmadan oy verenler
- 4, 5, 6. cı şıklar beraber
- Toplumun cahilliği, bilinçsizliği sorumludur (2 kişi)
- Tüm halk ve yöneticiler
- Toplum sorumludur (4 kişi)
- Adam ülkeyi yönetmiyor ülke çöktüü, ekonomi battı
- Yönetim sistemi
- 3, 5 şıklar beraber
- Hepimiz ülkece sorumluyuz (2 kişi)
- 5, 6 şıklar birlikte
- Kararsızım - Fikrim yok (2 kişi)
- Toplumda her şeye itaat eden kesim
- Hepsi sorumludur (2 kişi)
- Cumhurbaşkanı ve ona oy verenler sorumlu.

- Sorunları tek kişiye ya da gruba mal etmek doğru değil. Yaşanan sorunlardan öncelikle biz ve daha sonra bizim iktidar yaptığımız hükümet sorumludur.

- Tek cevapla beni kısıtlamazsınız. Özgürlük var.

- Muhalefetin yetersizliği (zayıf kalması).

- Bu günkü sıkıntının temel sebebi pandemidir (2 kişi)

- Atatürk dışında gerçek anlamda bir lider gelmediği için.

- Halk, bir ülkenin sorunlu olmasında en büyük etken halktır. Halk değişmezse politikacıları ve devleti değiştirmek zordur.

- Kısım şu anki yönetim kısmen geçmiş yönetimler.

- Bizler sorumluyuz.

- İç ve dış düşmanlarımız birlikte (10 kişi)

- Siyasetin tamamı sorumludur.

- Önceki dönemlerdeki kötü yönetimler.

- Önce kendimiz eğitimimizi tamamladığımız için, tarih bilmediğimiz için ve kendi içimizdeki gücün farkında olmadığımız için.

- Toplum ve ayrı ayrı tüm bireyler.

- Kendi insanımız.

- Ülkeyi yöneten baştan aşağı herkes sorumludur.

- Makarna veya buzdolabı veya makam karşılığı oyunu satan halk.

- Doğrudan siyasetçiler, dolaylı olarak halk.

- Cumhurbaşkanı, çıkarları için onu destekleyen siyasetçiler ve ona oy veren kesimler sorumludur.

- Beyin göçü.

- Açgözlü, doymak bilmeyen zengin insanlar.

- Seçmenler ve karar vericiler.

- Haksızlığa göz yuman herkes.

- Kötü olan her şeyden "o" sorumludur.

- Sorunlar başladığında verilmeyen tepkiler.

- Bütün Türkiye sorumlu ve dış düşmanlar.

- Herkesin bir nebze sorumluluğu vardır.

- Siyasetçiler ve eğitim sistemimizde olan devlet büyükleri.

- İktidar ve yandaşları.

- Biz sorumluyuz. Kimse sorumluluğu dışarda aramsın.

- Geçmişten günümüze Atatürk dışında yönetenlerin hepsi.

- AKP baştan sona sorumludur.

- Türk halkı sorumludur.

- Hem halk, hem siyasetçiler ve hem de Cumhurbaşkanı sorumludur.

- Muhalefet sorumludur. Muhalefet yetersiz bir muhalefet olduğundan bu iktidar devam etmektedir.

- Eğitimsizlik.

- Hepimiz sorumluyuz.

- Bilinçsiz ve ahlaksız insanlar sorumludur.

- Halkın eğitimsizliği ve gösterişe aşırı itibar edilmesi.

- Tüm insanlar sorumludur. (6 kişi)

- Bu durumdan herkes eşit mesafede sorumludur.

- Bilmiyorum, düşünmedim.

- Cevap vermek istemiyorum.

- Devlet ve millet karşıtı herkes sorumludur.

- Ülkece sorumluyuz, tek kişi veya gruba indirgenemez.

- Eğitimden sorumlu her birey sorumludur.

- Sessiz kalan halk sorumludur.

- Şıklardaki herkes sorumludur. (2 kişi)

Bu kez de gençliğin, kendisini nasıl görüyor olduğu sorulmuştur. Diğer bir deyişle katılımcılara, “şu anki Türk gençliğini nasıl görüyorsunuz” diye bir soru yöneltilmiş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 81. Şu anki Türk gençliğini nasıl görüyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Türk gençliği çok iyi ve sorumluluk sahibi bir gençliktir	246	7,6
Türk gençliğini normal olarak değerlendiriyorum – ne iyi ne de kötü	1070	33,0
Türk gençliği çok umursamaz ve sorumsuz bir gençliktir	757	23,4
Türk gençliği, bilinç düzeyi yüksek bir gençliktir	464	14,3
Türk gençliği, bilinç düzeyi düşük bir gençliktir	516	15,9
Bilmiyorum, fikrim yok	109	3,4
Diğer	77	2,4
Toplam	3239	100,0

Gençlerin, Türk gençliği hakkında çok da olumlu düşüncelere sahip olmadıkları görülmüştür. Diğer bir deyişle, katılımcıların en büyük grubu % 33'lük bir oran ile Türk gençliğini, “normal – ne iyi ne de kötü” olarak değerlendirmiştir. İkinci sırada ise % 23,4'lük bir oranla günümüz Türk gençliğinin “çok umursamaz ve sorumsuz” olduğu düşüncesi ileri sürülmüştür. Bu oran, gençliği “bilinç düzeyi düşük” olarak görenlerin oranıyla birlikte % 39,3'e çıkmaktadır. Sadece % 21,9'luk bir kesim Türk gençliğini “çok iyi, sorumluluk sahibi ve bilinç düzeyi yüksek” olarak değerlendirmiştir. Genel anlamda

bulgulardan hareketle, gençliğin kendisi hakkında çok da olumlu düşüncelere sahip olmadığını söylemek olanaklıdır.

Şu anki Türk gençliğini nasıl gördüklerine ilişkin soruya, “diğer-belirtiniz” seçeneği altında düşüncelerini yazı ile ifade eden katılımcılar da olmuştur. Bu düşünceler aşağıda verilmiştir:

S85. Şu anki Türk gençliğini nasıl görüyorsunuz

- Türkiye'de bilinçli geçler kadar bilinçlenmesi gereken gençler de çoktur.

- Türk gençliği umutsuzluklarla dolu ama yılmayan bir gençliktir.

- Bilinç düzeyi yüksek sorumluluk almaktan kaçınan bir gençlik.

- % 90'ını bilinçsiz.

- Türk gençliği doğru yönetilirse daha iyi yerlere geleceğini düşünüyorum. (Eğitim sistemi, iş imkanı düzenlemeleri vs.).

- Türk gençliği özelliğini yitirmiş. sağ-sol, devrim-İslam, komünizm-Türkçülük vs. arasında kalmış, kafası karışık bir gençliktir.

- Sorgulayıcı, araştırmacıdır.

- Genelleme yanlış olur ama Türk gençliği bırakıp gitmek yerine kalıp değiştirmesi lazım.

- Sosyal medya kurbanı

- Kadın - erkek eşitliği

- Bitik umutsuz halsiz perişan

- Türk gençliği hayatını yaşamıyor

- Türk gençliği ahrazdır

- Sorumluluklarını bilen fakat sorumsuz olmayı seçen bir gençliktir.

- 2000 öncesi nesil sorumluluk sahibi fakat 2000 sonrası nesilden 2010'a kadarki nesilin arada kalmış olduğunu düşünüyorum. 2010 sonrası zehir gibi.

- Türk gençliğine fırsat verilse çok başarılı olacağını düşünüyorum.

- Berbat.

- Türk gençine imkan verilmesi dahilinde başaramayacağı iş yoktur.
- Türk gençliğinin umudu var ama kırılmaya çalışılıyor.
- Geleceği karanlık.
- Potansiyel olarak iyi fakat umursamaz bir gençlik.
- Gençlik yok sayılıyor.
- Umutsuz (2 kişi)
- Gelecek kaygısı olan bir gençlik.
- Cahil ve pasif bir gençlik.
- Gençliğin arkasında durun ki iyi olsun. Arkasında durmadığınız bir gençlikten bir şey beklemeyin.
- Kendini geliştirmeli.
- Türk gençliğini mutsuz görüyorum.
- Gelecek kaygısı içinde bilinçli.
- Türk gençliğinin bilinç düzeyi yüksektir, fakat ülkenin bize sunduğu şartlar altında çoğu realize olamıyor.
- Gelecekten umudu olmayan, hayalleri olmayan bir gençliktir.
- Uyuşturucu bağımlıları.
- Ama 83/4. maddesi diye bir gerçek var.
- Şu anki gençlikten umudum yok. Gelecek nesillerden umutluyum.
- Bir kısım çok iyi bir kısım kötü maalesef.
- Z Kuşağı (2 kişi)
- Bir şeyler yapmak isteyen ancak engellenen bir gençlik.
- İllallah etmiş, kendini kurtarmaya çalışan çaresiz bir gençlik.
- Bilinç düzeyi yüksek olmasına rağmen umursamaz.
- Bilinç düzeyi yüksek ancak konuşma özgürlüğü yok.
- Bunun sebebi izlenen bilinçsizleştirme politikası.
- Umutsuz bir gençlik.
- Tiktok dışında bir şey bilmiyor çoğu.
- Akıllı ama ne yapacağını bilmeyen.
- Kolay manipüle olan bir gençlik.
- İleride ise bu gençlik sayesinde refaha ulaşacağımızı düşünüyoruz.

- Genellemenin doğru olmadığını düşünüyorum. Bilinçli kesi de bilinçsiz kesim de vardır.
- Türk gençliği şuursuz bir gençliktir.
- Bilinç düzeyi yüksek ama imkansızlıklar yüzünden icraatı yok.
- Potansiyel ve yeteneği çok yüksek bir gençliktir. İmkansızlık yüzünden bilinçsiz davranılıyor.
- Genelleyemem, hepsi.
- Hepsi farklı.
- Eskiye göre iyi ama ne kadar iyi tartışılır.
- Aynı zamanda hem bilinçli hem de cahil kesim gençlik var.
- Ülkenin kaderini gençlik değiştirecek, neden değiştireceğini bilmiyor.
- Yanlış bir sistemle yönetilmeye çalışıldığı için kötüleşen bir gençliktir.
- Bilinç düzeyi yüksek ama müdahale etme isteği yok.
- Bilinçli ancak uygulama noktasında sorunlar var.
- Türk gençliği elinde fırsat olmadığı için yetersiz bir gençlik olagelmıştır.
- İmkan olsa herkesin içinden geçerler.
- Bir kısmı çok gelişmiş.
- Umudunu yitirmiş bir gençlik.
- Bazıları bilinçli bazıları değil.
- Türk gençliği fırsat verilirse çok iyi işler başarabilecek bir gençliktir.
- Gençliğe kesinlikle fırsat verildiğini düşünmüyorum. Eğer verilirse çok iyi şeyler çıkartılacağına şüphem yok.
- Tiktok kullanan aptal çocuklar hariç bilinçlidir.
- Kişiden kişiye değişir ama geneli vasat halde.
- Türk gençliği internet bağımlısı, üretmeyen, hayal kurmayan, doyumsuz bir genç nesil olarak yetişiyor.
- Şartlar ne ise insanlar öyledir.
- Eğitimin bozukluğu yüzünden bilinçsiz, içi boş bir gençlik.
- Bilinç düzeyi yüksek fakat yeterince sorumluluk almıyorlar. (2 kişi)

- Eğitim sistemi yüzünden cahil bir gençlik.
- Bunalımlı, idealleri olmayan bir gençlik.
- Kişiden kişiye değişen bir durum. Bazıları iyi, bazıları kötü.
- Birinci yüksek gençler de var, sorumsuz gençler de çok. Ülke bu konuda ikiye bölünmüş durumda.
- Yurtdışında yaşamış biri olarak Türk gençleri daha fazla potansiyele sahip.
- Türklerden mi oluşur sadece bu gençlik?
- Türk gençliği umutsuz, tükenmişlik sendromuyla, ekonomik sıkıntılarla baş etmeye çalışanlardır.
- En iyi kuşak Z kuşağı.

Aynı zamanda gençliğe, kendilerinin yanı sıra, Türkiye'deki yetişkinleri nasıl gördükleri ve değerlendirdikleri konusunda da soru yöneltilmiş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıda tablo formatında sunulmuştur.

Tablo 82. Türkiye'deki yetişkinleri nasıl görüyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Türkiye'de yetişkinler iyi ve sorumluluk sahibi insanlardır	190	5,9
Türkiye'de yetişkinler anlayışsızdır ve gençliği anlamıyorlar	809	25,0
Türkiye'de yetişkinlerin bazıları iyi bazıları ise kötüdür	1505	46,4
Türkiye'deki yetişkinler geri kafalıdır	467	14,4
Türkiye'deki yetişkinler anne ve babalarımızdır ve bizim için çok değerlidir	178	5,5
Bilmiyorum, fikri yok	92	2,8
Toplam	3241	100,0

Katılımcıların yetişkinlere ilişkin genel görüş ve değerlendirmelerinin gençlere ilişkin görüş ve değerlendirmelerine paralel olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle, katılımcıların % 46,4'ü, "yetişkinlerden bazılarının iyi bazılarının kötü" olduğu şeklinde görüş belirttikleri görülmüştür. İkinci sırada ise, % 25'lik bir oranla, Türkiye'deki yetişkinlerin anlayışsız ve gençliği anlamıyor oldukları değerlendirilmiştir. "Türkiye'deki yetişkinler iyi ve sorumluluk sahibi insanlardır" diyenlerin oranı sadece % 5,9 olmuştur. Yüzde 5,5'lik bir diğer grup ise yetişkinlerin, anne ve babaları olmaları nedeniyle, kendileri için çok önemli olduklarını vurgulamıştır. Saha çalışması esnasında yapılmış olan sohbetler ve saha gözlemlerinden hareketle bazı katılımcılar yetişkinler için, "onlar zamanına göre düşünüyorlar, bizimle aynı şartlar altında yaşıyorlardı farklı düşünüyorlardı" şeklinde düşünce belirtmiştir.

Kısacası gençlik yetişkinler hakkında daha eleştirel bir tutum takınmış ve değerlendirmelerde bulunmuştur.

4.1.7. Politik Kimlik ve Tercihleri

Bu başlık altında, araştırmaya katılmış olanların kendilerini ideolojik olarak nerede konumlandıklarını, hangi kimlik ile tanımladıkları, seçimlerde oy kullanıp kullanmadıkları, mevcut siyasal parti liderlerinden kimi beğenip – takdir ettikleri ile yarın seçim olsa hangi parti için oy kullanacakları vb. konulara ilişkin veri ve bulgulara yer verilmiştir. Diğer bir deyişle, Türk gençliğinin siyasal kimlik ve tercihleri de araştırılmıştır. Zira, yarının yetişkinleri olacak gençlerin ülkenin siyasi durumuna ilişkin görüş ve değerlendirmeleri önemli bulunmuş ve araştırmaya konu edilmiştir.

Bu çerçevede katılımcılara ilk önce kendilerini ideolojik olarak nasıl tanımladıklarına ilişkin bir soru yöneltilmiş ve elde edilen yanıtlara ilişkin dağılımlar oransal olarak aşağıda verilmiş olan tabloda sunulmuştur.

Tablo 83. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Ülkücü - Milliyetçi	352	10,9
Devrimci - Sosyalist	221	6,8
Merkez Sağ - Liberal	74	2,3
Merkez Sol - Sosyal Demokrat	140	4,3
İslamcı	229	7,1
Türkçü	293	9,1
Atatürkçü-Kemalist	662	20,5
Kürtçü	91	2,8
İdeolojizm yok (Apolitik)	609	18,8
Cevap vermek istemedi	453	14,0
Diğer	112	3,5
Toplam	3236	100,0

Araştırmaya katılanlar, ideolojik kimlik - yakınlık anlamında kendilerini ilk sırada, % 20,5 oranında Atatürkçü-Kemalist olarak tanımlamıştır.

Diğer bir deyişle, katılımcıların % 18,8'i kendisini herhangi bir ideolojik kimlikle tanımlamamış, herhangi bir ideolojiye yakınlık duymadığını belirtmiş ve kısacası "ideolojizm yok" diye kendini ifade etmiştir. Üçüncü sırada ise, bu tür bir soruya cevap vermek istemeyenler (% 14) gelmiştir. Diğer ideolojik kimlikler göreceli olarak % 10 ve altında olmuştur. Sonuç olarak, Türk gençliğinin geçmişte son derece etkin olan bir ideolojik kimliğe sahip olma ve kendini her yerde o kimlik ile tanıtmaya – tanımlama tarzının giderek zayıflıyor ve yeni kuşakta ideolojik kimlik ve saplantıların giderek etkisizleşiyor olduğunu söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların, kendilerini ideolojik olarak nasıl tanımladıkları sorusuna "diğer-belirtiniz" seçeneği altında yazı ile düşüncelerini belirtmiş olanların yazdıkları aşağıda sunulmuştur:

S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?

- Komünizm çok güzel bir sistem
- Atatürkçü - Milliyetçi
- İnsanım (8 kişi)
- İyi insan
- Hümanist – İnsancı (11 kişi)
- Hümanist - fütürist
- İyi olduğu sürece her kesime, dine, ırka saygım var
- Yaşasın ırkının Turan ülküsü, ŞEHİTLER ÖLMEZ

- Gelişmeci bir ideoloji

- Önceden İslamcı - Milliyetçi - ülkücü iken şimdi ideolojim yok. Zaten her şeyin suçlusunu ideolojik siyaset. İdeolojik siyasete hayır

- Türk milliyetçisi ve inkılapçı

- Milliyetçi (5 kişi)

- Feminist

- Liberten - Liberal Demokrat - Liberal (3 kişi)

- Kendimi kalıplara sığdırmam

- Komünist (2 kişi)

- Kendimi vatansever olarak görüyorum

- Birden fazla düşüncem var.

- Sadece komünizm diyemem, ara bir form. Ne sosyalist ne komünist ama ikisi de.

- Fikrim yok

- Her hangi bir görüşe sahip değilim

- Ama Atatürkçü hem liberal

- TKP

- Objektivist (serbest kapitalist)

- Ben benim

- Marksist

- İslamcı - Türkçü

- Türkçü - Atatürkçü

- İslamcı - Milliyetçi

- Dünya vatandaşı

- Z Kuşağı

- Karma

- Devrimci Türk

- Muhafazakar

- Sosyalizmi yaşam anlayışı olarak benimsiyorum ama devrimci harekete inanmıyorum.

- İdeolojiye karşıyım.

- Hiçbiri.

- Eşitlikçi

- Solculuğu savunurum ama radikal değilim.

- Turancı.

- Ne mutlu Türküm diyene.

- Sosyal ve eşit bu kadar.

- Siyasetten anlamam bilmiyorum.

- Kendimi herhangi bir gruba dahil etmek istemem.

- Kendimi böyle bir sınıf içerisine sokmadan insanım diyorum.

- Hepsinden biraz barındırıyorum.

- Sosyalist - Milliyetçi.

- Yeşil Komünist.

- Memleketini seven bir insanım.

- Sonsuz gelişim ve değişime inanırım.

- Değişken, ortamına göre.

- Ne olduğuma hala tam karar veremedim, şüphelerim var.

- Bu konuda tam karar vermek için daha zamanın olduğunu düşünüyorum.

- Kızılçama.

- Hümanist. (6 kişi)

- Atatürkçüyüm ama Kemalist değilim. (3 kişi)

- Sosyal demokrat.

- Liberalim, ancak kendimi sağcı olarak görmüyorum.

- Milli görüşü benimsemiş bir Türk genciyim.

- Ülkesini seven biriyim.

- İslamcı Türkçüyüm. (2 kişi)

- Sivil milliyetçi. Esas olan İslam ve Turan'dır.

- Milliyetçi ve Atatürkçü. (2 kişi)

- Muhafazakar.

- Müslüman olarak tanımlıyorum.

- İnsan olarak tanımlıyorum. İnsanım. (4 kişi)

- Milleti için en iyisini isteyen bir vatandaşım. Başka bir şey değil.

- İdeolojik olarak bakarsak kaybederiz.

- Kulum.

Katılımcılara, ayrıca, “birisi size kimsiniz diye bir soru yöneltse, kendinizi ilk hangi kimliğiniz ile tanıtırınız” diye bir soru daha sorulmuştur. Katılımcıların vermiş olduğu ilgili yanıtlar, aşağıda sunulmuş olan tabloda oransal olarak verilmiştir.

Tablo 84. Birisi size “kimsiniz” diye bir soru yöneltse, ilk hangi kimliğinizle kendinizi tanıtırınız?

	Sayı	Yüzde
Erkeğim - kadınım derim	657	20,5
Türküm derim	741	23,1
Kürdüm derim	107	3,3
Müslümanım derim	451	14,0
Atatürkçüyüm derim	268	8,3
Ülkücüyüm derim	41	1,3
Devrimciyim derim	45	1,4
Çevreciyim derim	104	3,2
Diğer	798	24,8
Toplam	3212	100,0

İnsanlar çok yönlü toplumsal varlıklar olmalarına rağmen, aidiyet duygusu da oldukça güçlü bir dürtüdür. Bu nedenle bireyler, kendilerini karşı tarafa kabul ettirme ve/ya aidiyetlerini dile getirme gereksinimi içinde olurlar. Bu özellikten hareketle, sorulmuş olan soruya verilmiş olan yanıtlar önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu soruya verilen yanıtlara baktığımızda ilk sırada % 23,1’lik oran ile siz kimsiniz sorusuna “Türküm derim” yanıtı verilmiştir. İkinci sırada ise % 20,5’lik oran ile “erkeğim – kadınım derim” şeklinde bir yanıtla gençler cinsiyet kimliğini kullanacaklarını ifade etmişlerdir. Dini kimlik, Müslümanlık, ise % 14’lük bir oran

ile ifade edilmiştir. Diğer kimliklerle (% 24,8) kendini ifade edeceklerini belirtmiş olanların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, bu oranın % 52,8’inin toplamda ise %12,8’inin ‘insan’ oluşuna yönelik cevaplar verdiği görülmüştür. Kısacası, diğer-belirtiniz seçeneğindeki benzer cevaplar da dikkate alındığında, araştırmaya katılanların ilk sıralarda, birey oluşlarını, insani niteliklerini, kendilerine ait nitelikleri ilk cevap olarak verdikleri tespit edilmiştir. Diğer-belirtiniz seçeneğine verilmiş olan detaylı yanıtlar şu şekildedir:

S88. Birisi size “kimsiniz” diye bir soru yöneltse, ilk hangi kimliğinizle kendinizi tanıtırınız?

- İnsanım derim (320 kişi)
- İsmimi - adımı soyadımı söylerim (173 kişi)
- Doktorum derim (2 kişi)
- Mesleğimi söylerim (4 kişi)
- Soruyu daha spesifikleştirmesini isterim
- Mühendisim derim (3 kişi)
- Bireyim - ben bir bireyim derim (5 kişi)
- Hümanistim derim (3 kişi)
- Ben benim derim (2 kişi)
- Her şeyden önce bireyim
- Sedat Peker seveniyim derim
- Orta Asya’dan geliyorum
- Bu tarz kimliklerle tanıtmam
- Tasarımcıyım
- Daha önce böyle bir soru ile karşılaşmadım
- LGBTİ+’liyim derim
- Sana ne derim (2 kişi)
- Asıl sen kimsin derim (2 kişi)

- Soruyu açmasını isterim

- Hiç kimse derim (2 kişi)

- Hiç bir şeyim - hiçbir derim (2 kişi)

- Hiçbiri - hiç birini demem (4 kişi)

- T.C. vatandaşımı derim

- Kendimi tek bir aidiyette anlatamam, daha fazlasıyım

- Kendimi herhangi bir kimliğe ait hissetmiyorum

- Transseksüelim

- Türkiyeliyim

- Müzisyenim (2 kişi)

- Girişkenim derim

- Sanatçıyım

- Liberalim

- Hemşireyim derim

- İnsan severim

- Öğretmenim derim

- Kendine güvenen, bilinçli vatandaş

- Sen - siz kimsin(iz) diye sorarım (2 kişi)

- Aleviyim derim

- Ateistim derim

- Deistim derim

- İdealistim derim

- Dünyalıyım - Dünya vatandaşı derim (2 kişi)

- Babamın oğluyum

- 20 sene okuyup sonsuza kadar bir işsiz

- Nereli olduğumu söylerim

- Sporcuym derim

- Hiç bir şey demem

- Anlamsız bir soru

- Kendimi ideolojik bir kimlikle tanıtmayı doğru bulmuyorum

- Ebeyim

- Kendi özelliklerimi söylerim

- Z Kuşağı

- Her şeyden önce insanım kim olduğuma gerek yok, bir kimliğe gerek yok.

- Kimliğe ihtiyaç duymuyorum.

- Kendimim.

- Kimliğimi gösteririm.

- Esnafım derim

- Özgürlükçü

- Trabzonsporluyum derim

- Kim olmamı istersiniz?

- Sana kim lazım diye sorarım.

- Ne için sorduğuna bağlı.

- Allah'ım derim.

- Sıradan.

- Vatan aşığıyım.

- İnsanları böyle şeylere sıdırmak doğru değil.

- Eşitlikçi.

- İyi bir insan derim.

- Hataylıyım derim.

- Arap olarak tanıtırım.

- Ne önemi var.

- Öğretmenim.

- Ülkesini iyi yerlere getirmek isteyen idealist bir öğretmenim.

- Turancıyım derim.

- Öğrenciyim.

- İyi bir insan.

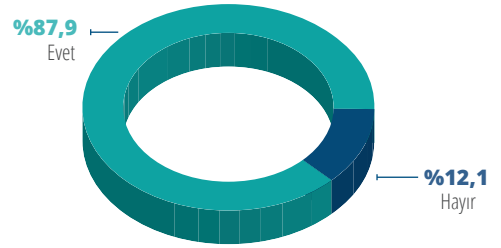
- Fark etmez.

- Ben benim.

- Allah'ın bir kuluym derim.
- Hayvan severim.
- Winx perisiyim derim.
- Pragmatik.
- Müslüman devrimci.
- İnsan olmaya çalışan ama sürekli bocalayan biriyim.
- Ailemi belirtirim.
- Ne açıdan?
- Mağdurum derim.
- Öfkeliyim derim.
- Gürcü'yüm derim.
- Feminist. (3 kişi)
- Bu sizi ilgilendirmez derim.
- Rasyonalist.
- Bodyciyim.
- Neden merak ediyorsunuz?
- Eğitimci.
- Kendimi herhangi bir kimlikle, kalıpla sınırlandırmıyorum.
- Hümanist.
- Kendimim derim.
- Sana ne derim. Asıl sen kimsin derim.
- Nerede sorduğuna bağlı olarak cevap veririm.
- Kendimi kalıplara sokmayı istemiyorum.
- Hiç düşünmedim, bilmiyorum.
- Hiçbiri. (3 kişi)
- Adamım derim.
- Bireyim. (3 kişi)
- Aşığım derim.
- Öğüz'um.

Şimdi de gençlerin mevcut siyasi partilere ilgi ve yakınlıkları, seçimde hangi parti için oy kullanmış oldukları -eğer oy kullanmışlarsa- araştırılmıştır. Diğer bir deyişle, araştırmaya katılmış olan kişilere, bu güne kadar seçimlerde hiç oy kullanıp kullanmadıkları sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar, oransal olarak aşağıdaki grafikte sunulmuştur.

Grafik 25. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?

Türkiye’de en son 31 Mart 2019’da yerel seçimler yapılmıştır. Araştırmaya katılan 18 -19 yaş grubu o seçimlerde oy kullanmamıştı. Bu yaş grubu toplamdan çıkarıldığında (969 kişi), oluşan değer üzerinden bir analiz yapılmıştır. Son seçimde oy kullanma yaşında olup da oy kullanıp kullanmadığı sorulduğunda “evet oy kullandım” diyenlerin oranı % 87,9 olmuştur. Bu oy kullanma oranı, yerel ya da genel seçimler olsun, Türkiye’deki yaklaşık seçime katılma oranı olan % 85 bandı ile paralellik göstermektedir. Oy kullanma hakkı olmasına karşı, seçimlerde oy kullanmadığını belirtmiş olanlar ise % 12,1’lik bir oran oluşturmuştur.

Bu konuya bağlı olarak, seçimlerde oy kullanmış olduğunu belirtmiş olan kişilere,

son seçimde hangi siyasal parti için oy kullandığı sorulmuştur. Alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 85. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?

	Sayı	Yüzde
AK PARTİ	400	20,1
CHP	562	28,2
MHP	169	8,5
İYİ PARTİ	93	4,7
HDP	141	7,1
SAADET PARTİSİ	17	,9
Cevap vermek istemedi	554	27,8
Diğer - belirtiniz	54	2,7
Toplam	1990	100,0

Katılımcıların son seçimde en çok oy vermiş oldukları parti, % 28,2 ile CHP olmuştur. Son seçimde hangi siyasal parti için oy kullanıldığı sorusunda ikinci sırada ise % 27,8'lik bir oranla, "cevap vermek istemeyenler" grubu yer almıştır. Üçüncü sırada ise % 20,1'lik bir oran ile katılımcılar, AK Parti'ye oy verdiklerini belirtmişlerdir. Gençliğin en az tercih etmiş olduğu parti ise % 0,9'luk oy oranı ile Saadet Partisi olmuştur.

Soru için verilmiş olan seçenekler dışında, "diğer-belirtiniz" seçeneği altında tercihlerini belirtmiş olan katılımcılar ayrıca şu düşünceleri ifade etmişlerdir:

S90.(Evet ise) Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?

- TKP

- Hiçbiri - hiç birine oy vermedim (6 kişi)

- Boşa attım çünkü hiçbirinin iyi yönetebileceğini görmedim

- Boş oy kullandım (9 kişi)

- Hepsi birbirinden kötü

- Geçersiz -boş- oy kullandım (7 kişi)

- Genel seçide AKP, belediyede CHP

- Oy kullanmayı düşünmedim

- Oy vermedim

- Vatan Partisi

- Bağımsız adaya oy verdim.

- HDP hariç her partiye oy veririm.

- TİP

- Oyumu yaktım. Hiçbir partiye vermedim.

- Demokrat parti.

- TKP. (2 kişi)

- BBP.

- Hiç kimseye. (4 kişi)

Aynı paralelde sorulmuş olan bir diğer soru ise "yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz" sorusudur. Bu araştırmanın saha çalışmasının 2021 yılı yaz aylarında (Mayıs – Eylül) yapıldığı ve verilmiş olan yanıtların o ayların verisi olduğunu belirtmek gerekir. Katılımcıların ilgili soruya vermiş olduğu yanıtlar, aşağıda verilmiş olan tabloda oransal olarak sunulmuştur.

**Tablo 86. Yarın seçim olsa
hangi partiye oy verirsiniz?**

	Sayı	Yüzde
AK PARTİ	325	10,0
CHP	774	23,9
MHP	141	4,4
İYİ PARTİ	157	4,9
HDP	152	4,7
DEVA PARTİSİ	43	1,3
GELECEK PARTİSİ	15	0,5
SAADET PARTİSİ	20	0,6
Oy kullanmayacağım	403	12,5
Kararsızım	545	16,8
Cevap vermek istemedi	496	15,5
Diğer	164	5,1
Toplam	3235	100,0

Saha çalışmasının yapıldığı döneme ilişkin olarak sorulan siyasi parti sorusuna verilen yanıtlarda ilk sırada % 23,9'luk oran ile CHP tercih edilmiştir. Diğer bir deyişle gençler ilk sırada, yarın seçim olsa CHP'ne oy vereceklerini belirtmişlerdir. İkinci sırada ise % 10'luk oran ile AK Parti gelmektedir.

Bununla birlikte, "Kararsızım (% 16,8)", "Oy kullanmayacağım (% 12,4)" ve "Cevap vermek istemiyorum (% 15,5)" seçenekleri de toplamda katılımcıların neredeyse yarısına yakın bir oran (% 44,7) oluşturmuştur. Özellikle, seçim olsa oy kullanmayacağını belirtmiş olanların yüzde ondan fazla bir oranda çıkmış olması, kayda değer bir sonuç olarak görülmüştür. Bu sonucu, siyaset kurumuna olan güvensizlik ve bir umut kesme olarak değerlendirmek de olanaklıdır.

Yarın seçim olsa, hangi partiye oy verecekleri sorusuna "diğer-belirtiniz" seçeneği altında yazı ile düşüncelerini belirtmiş olan katılımcıların ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

**S91. Yarın seçim olsa
hangi partiye oy verirsiniz?**

- Hiç birine oy vermeyeceğim (11 kişi)
- Memleket Partisi'ne (7 kişi)
- Güvenmiyorum
- Boş oy atıcam - Boş atmayı düşünüyorum (5 kişi)
- Hepsı politikacı devlet adamı değil
- Potansiyel partiyi bekliyorum
- Hepsine kabinde basacaz
- HAK-PAR (PSK)
- Hüda-Par
- TKP (7 kişi)
- Geçersiz oy kullanacağım (3 kişi)
- Türkiye Şeriat Partisi
- Hiç biri hak etmiyor (2 kişi)
- Annem ve babamın baskısı için AK PARTİ (ve daha iyi bir partide olmadığı için -ZORUNLU-)
- Hiç bir partiyi nitelikli bulmuyorum.
- Mansur Yavaş aday olur ise CHP - Mansur Yavaş neredeyse oraya oy veririm (9 kişi)
- Türkiye İşçi Partisi (TİP) (8 kişi)
- CHP daha adaletli parti. AKP Türkiye'yi çökertti, iş yokkk.
- Çıkarılan adaya bağlı olarak karar veririm (6 kişi)
- Ama kullanılmayan oylar AKP' ye gidecek olursa MHP'ye veririm.
- LDP (5 kişi)

- Siyasete gençlerden bir parti çıkarsa

- Partinin göstereceği adaya göre değişir

- Oy kullanacağım ilin ve ülkenin hangi partiye bağlı olduğundan çok hangisinin daha iyi görev yapacağından, geleceğe yönelik plan ve ideolojisinin ne tutumda olacağına bağlı kalarak oy kullanmayı tercih ederim.

- Hiç bir siyasi güç ideolojik hareket etmiyor.

- Bağımsız adaya oy verdim.

- Parti önemli değil, adaya göre oy veririm.

- Parti siyasetini artık önemsemiyorum. Mansur Yavaş'a veririm.

- Şu an oy vereceğim parti yok.

- Oy verecek kadar güvendiğim bir parti yok.

- Yok. Kendi partimi kuracağım.

- Serdar Savaş - Bağımsız Cumhurbaşkanı.

- Siyasi partilerden umudum yok, sadece yönetimin değişmesi için güçlü bir muhalif partiye oy vereceğim.

- Türkiye Komünist Hareketi.

- Şu ankinin karşısında olan herhangi bir parti.

- Oy kullanmayacağım çünkü siyasi partilere olan güvenimi her geçen gün kaybediyorum.

- Adaylara göre değişir. AKP ASLA DEĞİL.

- Yeniden Refah Partisi.

- HDP ama hükümetin düşmesi için CHP olabilir. Kararsızım.

- Aday kim olursa olsun, bu ülke CHP ile yönetilmeli.

- İstedğim aday çıkarsa CHP olur büyük ihtimalle.

- Son zamanlarda kafam çok karıştı, bu yüzden şu an bilmiyorum.

- Adaya göre iki parti arasında kararsızım.

- Herkese oy verebilirim ama AKP ve MHP'ye vermem.

- Hiçbirine oy vermem. (11 kişi)

- Muhalefete oy vereceğim ama onlar arasında kararsızım.

- Boş oy kullanacağım.

- Hiçbirine oy vermek istemiyorum, hepsi kendini düşünüyor. (3 kişi)

- Adaylara bağlı olarak oy vereceğim.

- Mansur Yavaş aday olursa CHP, yoksa boş oy kullanacağım.

- Memleket partisi. (2 kişi)

- Oy kullanmasam AKP'ye, MHP'ye versem yine AKP'ye gideceği için ve başka hiçbir düzgün parti olmadığı, olsa bile devre dışı edileceği için istemeden CHP'ye veririm.

- Memleket partisi. (2 kişi)

- Son bir kez oy kullanıp, bir daha kullanmayı düşünmüyorum.

- Oy verebileceğim bir parti olduğunu düşünmüyorum. (2 kişi)

- Türkiye İşçi Partisi.

- Partiye değil kişiye oy veririm. (2 kişi)

- Mansur Yavaş'a oy veririm. (3 kişi)

- Kendi partimi kurar ona oy veririm.

- Hiçbirine vermem, boş atarım.

- TKP. (2 kişi)

- Vatan Partisi.

- Yeniden Refah Partisi.

- Parti odaklı oy kullanmayı düşünmüyorum. Adaya göre oyumu kullanmayı planlıyorum.

- Hiç birine verilmez, bir tane doğru-dürüst adam, parti yok.

Yine aynı grup sorular içinde bu kez de, “şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz – takdir ettiğiniz kişi hangisidir” sorusu sorulmuş ve elde edilen bulgular aşağıda verilmiş olan tabloda sunulmuştur.

Tablo 87. Şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?

	Sayı	Yüzde
Recep Tayyip Erdoğan	545	16,8
Kemal Kılıçdaroğlu	204	6,3
Meral Akşener	281	8,7
Devlet Bahçeli	147	4,5
Selahattin Demirtaş	257	7,9
Temel Karamollaoğlu	25	0,8
Ali Babacan	96	3,0
Ahmet Davutoğlu	37	1,1
Doğu Perinçek	14	0,4
Muharrem İnce	238	7,3
Diğer (Hiçbiri) Seçeneği	652	20,1
Mansur Yavaş	527	16,3
Ekrem İmamoğlu	102	3,3
Cevap Vermek İstemedi		3,6
Toplam	3125	100,0

Bulgular değerlendirilmeden önce burada belirtilmesi gereken en önemli nokta, soru listesine sadece parlamentoda temsilcisi olan ve/ya toplumda tanınırlığı yüksek olan mevcut siyasi parti başkanlarının isimleri yer almıştır. Örneğin, Mansur Yavaş ve Ekrem İmamoğlu gibi isimler listede yer almamıştır. Bu duruma karşın, Mansur Yavaş ve Ekrem İmamoğlu isimleri bizzat anket uygulanan kişilerin kendilerince dile getirilmiştir.

Araştırmaya katılanların, en çok beğendiği, takdir ettiği kişi sıralamasında öne çıkan

ilk gerçeklik, % 20,1’lik bir oranla, listede sıralanmış isimlerden “hiç biri”nin, en beğenilen – takdir edilen politikacı-lider olarak görülmemiş olmasıdır. Ancak ikinci büyük oran % 16,8 ile Recep Tayyip Erdoğan’ın en çok beğenilen-takdir edilen lider olduğunu göstermiştir. Üçüncü sırada ise, belirtildiği üzere adı listede olmamasına karşın katılımcıların kendi isteği ile “Başka (belirtiniz)...” diye boş bırakılan yere ismini yazmış oldukları Mansur Yavaş olmuştur (% 16,3). Diğer, günümüz parti başkanlarının hepsi % 9’un altında bir oran elde etmişlerdir. Sonuç olarak, günümüz siyasi parti liderlerinin Türk gençliği tarafından önemli oranda bir takdir edilme ve beğenilme niteliğine sahip olmadıkları rahatlıkla söylenebilir. Bu bulgu, mevcut siyasi parti başkanları için üzerinde durulması gereken bir sonuç olarak değerlendirilmiştir.

Araştırmaya katılanların şu anki politikacılardan en çok beğendikleri – takdir ettikleri siyasi parti liderinin kim olduğu sorusuna mevcut seçenekler dışında, “başka-belirtiniz” seçeneği altında yazı ile belirtilmiş olan kişi ve/ya düşünceler aşağıda sunulmuştur:

S92. Şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?

- Mansur Yavaş (460 kişi)

- Ekrem İmamoğlu (105 kişi)

- Hiçbiri - Yok - Hiç kimse - Takdir ettiğim - beğendiğim hiç bir siyasetçi yok (374 kişi)

- Erkan Baş (8 kişi)

- Cevap vermek istemiyorum (25 kişi)

- Hepsini çıkarıcı geliyor

- Süleyman Soyulu (4 kişi)

- Sedat Peker (9 kişi)

- Belirtmek istemiyorum (2 kişi)

- Kemal Kılıçdaroğlu, Meral Akşener ve Muharrem İnce bu üçlü muhteşem

- Abdullah Gül

- Boş bırakmak istiyorum çünkü bu ülkenin başına kim gelirse gelsin kurtaramaz.

- Belirsiz zaman gösterecek.

- Hiç bir fikrim yok - fikrim yok (11 kişi)

- Kararsızım (12 kişi)

- Kısmen Fatih Erbakan

- Fatih Erbakan (2 kişi)

- Fatih Mehmet Maçoğlu (4 kişi)

- Burhanettin Kocamaz (Önceki dönem Mersin BŞ Belediye Başkanı)

- Atatürk - Mustafa Kemal Atatürk - ATATÜRK SADECE (21 kişi)

- Ülkemizde politikacı yok

- Siyasetle ilgim yok.

- Cem Tokar (3 kişi)

- Kemal Okuyan

- Mustafa Sarıgül (2 kişi)

- Can Ataklı

- Mevlüt Çavuşoğlu

- Alparslan Türkeş

- Musavat Dervişoğlu

- Bu konu hakkında bir değerlendirme yapmak istemiyorum.

- Politika ile olabildiği kadar mesafeliyim.

- İlber Ortaylı (2 kişi)

- Barış Atay (9 kişi)

- Muhsin Yazıcıoğlu (6 kişi)

- Mustafa Köse

- Ülkede iyi bir politikacı yok

- Siyasal görüşümü belirtmek istemiyorum (2 kişi)

- Anlamam

- Hiç birinden bir ..k olmaz.

- Kaan Saraydın

- Faik Öztürk (2 kişi)

- Sera Kadıgil

- Bu ülkeye Erbakan ve Türkeş gibi bir politikacı daha geleceğini düşünmüyorum.

- Oytun Bahadmiray

- Özgür Özel (3 kişi)

- Zeydan Karalar

- Şahan Gökbağ

- Ben - kendim

- Ümit Özdağ

- Mansur Yavaş kesinlikle Cumhurbaşkanı adayı olmalı.

- Mansur Yavaş. Onun gibi faydalı işler yapan çok az siyasetçi var.

- Mehmet Siyam Kesimoğlu

- Selahattin Demirtaş HDP'de olmasa direk onu söyledim.

- Yavuz Ağırlioğlu.

- Ben.

- Merkel. (2 kişi)

- Sedat Peker, Alparslan Türkeş, Alaaddin Çakıcı.

- Kemalim sen bırak CHP devam etsin.

- Binali Yıldırım.

- Mansur Yavaş ve Mustafa Kemal Atatürk.

- Necmettin Erbakan.

- Keşke başka kişiler siyasete girse.

- İsmet Özel.

- Bülent Ecevit.

Katılımcıların politik kimlik ve politik tercihlerine ilişkin veriler ve bulgular burada tamamlanmıştır. Şimdi de katılımcıların Suriyeli göçmenlere ilişkin düşüncelerine ilişkin veri ve bulgulara yer verilmiştir.

4.1.8. Suriyeli Göçmenlere İlişkin Düşünceleri

Bilindiği üzere Suriye kökenli göçmenler Türk siyasi hayatında ve gündeminde sıklıkla polemik ve tartışmalara konu olmakta ve hemen hemen her gün Suriyeliler ile Türklerin ilişkileri, çatışmaları, yerleştikleri iller, kullanılan kaynaklar vb konular hakkında yazılı, işitsel ve görsel medyada çokça haberler yer almakta, analiz ve tartışmalar söz konusu olmaktadır.

Bununla birlikte belirtilmesi gereken önemli bir nokta, Afganistan kökenli göçmenlerle ilgilidir. Bu araştırmanın saha çalışmasının yapıldığı dönemde, henüz kitleler halinde Türkiye'ye yapılmış olan bir Afgan göçü olmamıştı. Bu nedenle göçmenlik konusunda o dönemin en sıcak konusu olan Suriyeliler araştırma sürecinde ele alınmıştır.

Bu çerçevede, araştırmaya katılmış olan gençlere, Suriyeli göçmenlere ilişkin düşünceleri sorulmuş ve elde edilmiş olan bulgular oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 88. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Devletin göçmen politikasını olumlu buluyorum. Aynen devam etmelidir.	221	6,9
Devletin göçmen politikasını olumlu bulmuyorum. Uygulanan politika değiştirilmelidir	2585	80,4
Bilmiyorum, fikrim yok	408	12,7
Toplam	3214	100,0

"Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?" şeklinde sorulmuş olan soruya katılımcıların çok önemli bir bölümü (% 80,4), Devletin Suriyelilere yönelik göçmen politikasını olumlu bulmadığını ve uygulanan politikaların değiştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sadece % 6,9'luk bir kesim Devletin Suriyelilere yönelik göçmen politikasını olumlu bulduğunu ve uygulanan politikaların aynen devam etmesi gerektiğini belirtmiştir. Kısacası, gençliğin beşte dördünden fazlası, Suriyelilere yönelik mevcut politikaları onaylamamakta ve ilgili politikaların değiştirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Yukarıda verilmiş olan yanıtların yanı sıra bazı katılımcılar ilave olarak, T.C.'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasına ilişkin şu görüşleri de ifade etmiştir:

- Devlet göçmen politikasını katılaştırmalı,
- Atın gitsinler,
- Adamlar bizden daha lüks imkanlara sahip,
- Suriye'ye geri yollasınlar,
- Aşırı kötü //

Suriyeli göçmenlere ilişkin olarak sorulan ikinci soru ise Suriyelilere yapılan yardımlar konusunda olmuştur. Diğer bir deyişle katılımcılara, "Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?" diye ek bir soru daha yöneltilmiş ve alınan yanıtlar oransal olarak aşağıda verilmiş olan tabloda sunulmuştur.

Tablo 89. Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?

	Sayı	Yüzde
Suriyelilere her konuda yardım etmeliyiz	302	9,3
Suriyelilere sadece beslenme ve barınma konusunda yardım etmeliyiz, diğer konularda yardım etmemeliyiz.	863	26,6
Suriyelilere hiç bir konuda yardım etmemeliyiz.	295	9,1
Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz.	1346	41,5
Bilmiyorum, fikrim yok	289	9,3
Diğer	135	4,2
Toplam	3230	100,0

Suriyeli göçmenlere yapılan yardımlar konusunda, katılımcıların % 41,5'i, Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım edilmesi gerektiğini belirtmiştir. İkinci sırada ise % 26,6'lık bir grup, Suriyelilere sadece beslenme, barınma ve sağlık konularında yardım edilmesi ve diğer hiç bir konuda yardım yapılmaması gerektiği düşüncesini ileri sürmüştür. Her ne olursa olsun Suriyelilere hiçbir konuda yardım etmemeliyiz diyenler ise % 9,1'lik bir oran oluşturmuştur. Buna karşın Suriyelilere her konuda yardım etmeliyiz diyenlerin oranı ise % 9,3 olmuştur.

Yukarıda verilmiş olan bulguların yanı sıra, "Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı)

konusunda ne düşünüyorsunuz?" diye sorulan soruya katılımcılar "diğer" seçeneği altında kendi ifadeleriyle şu düşüncelerini not etmişlerdir:

S94. Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?

- Suriyelileri ülkelerine göndermemeliyiz.
- Yapılan yardımlar T.C.'nin dışında yapılmalıdır. Ülkenin içine ülke girmemelidir.
- Yardım edilmeli ama asıl halkını da unutmamalı.
- Temel ihtiyaçları karşılanacak kadar yardım edilmelidir.
- Kendi vatandaşlarımızın haklarını sınırlamadan yardım etmeliyiz.
- Sadece kadın ve çocuklara yardım edilmeli.
- Aşırıya kaçmadan belirli ölçülerde yardım etmeliyiz.
- Yardım etmeliyiz ama önce Türkiye'de yaşayan insanların yardımına koşulması gerekir.
- Fazla gereksiz buluyorum.
- Eğitimde ve iş imkanlarında kayırma olmamalı.
- Aradaki denge bulunmalı.
- Ayrarım yok içmeye tahterevaliyle
- Kendi halkı açıktan ölecek gidiyor Suriyelilere yardım ediyor.
- İnsan haklarının gerektirdiği koşullarda yaşamalılar.
- Suriyelilere yardım etmeliyiz ancak kendi vatandaşımız her zaman önceliğimiz olmalı.
- Onlara gösterilen yardım kadar kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz.
- Onlara yardım ederken bizim vatandaşlar yok sayılıyor. Bunu dikkate alarak yardım etmeye devam etmeliyiz.
- Vatandaş olabilecek bireylere yardım edilmeli gerisine sadece barınma verilmeli.

- Kendi vatandaşına veremediği desteği, başkalarına vermemeliydi.

- Onlara sağladığımız her imkanı kendi milletimize de sağlayabileceksen her türlü yardım yapılabilir.

- Kendi vatandaşımız ihmal edilmeden her konuda yardım edilmeli.

- Sadece eğitim ve sağlık gibi temel ihtiyaçları karşılanmalıdır.

- Yardıma ihtiyacı olanlar belirlenmeli ve sadece onlara yardım edilmeli.

- Herkesin yaşamaya hakkı var fakat kendi ülkesinde yaşayan insanlardan daha iyi koşullar sağlanmamalı.

- Önce kendi vatandaşımız sonra tüm dünya insanına yardım etmeliyiz.

- Önce kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz.

- Göçmenlere de kendi ihtiyaçları doğrultusunda yardım etmeliyiz ancak kendi vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını göz ardı etmemeliyiz.

- Kendi vatandaşlarımızla eşit şartlarda davranılsın.

- Suriyeli kadın ve çocuklara yardım etmeliyiz.

- Kadınlar ve çocuklar dışında kimseye yardım etmemeliyiz.

- İlk önce kendi milletimiz sonra mülteciler.

- Belirli bir yardımda bulunabiliriz ama kendi vatandaşımızı yok saymayarak, kendi vatandaşımızdan üstün görmeyerek.

- Türkiye kendi vatandaşı için ne yapıyorsa onlara da ayısını yapmalı.

- Yaşlılara ve çocuklara yardım etmeliyiz.

- Suriyelilere daha fazla hak tanınıyor, bunu olumlu bulmuyorum.

- Onlara ettiğimiz yardımın yarısını kendi insanımıza etmeliyiz.

- 17 yaşından büyük hiç bir Suriyeli erkeğin ülke sınırından alınmaması, 17 yaşını geçen Suriyeli erkeklerin ÖSO'ya gönderilmesi, kadınların da göçmen merkezlerinde tarım yaparak kendi ihtiyaçlarını çıkarması.

- İşgücü konusunda Türkiye'ye faydalı olması adına desteklenmeli.

- Bizler nasıl yardım almadan kendi ekmeğimizi kazanıyorsak onlar da öyle yapmalı.

- İkinci sınıf muamele görüyoruz kendi ülkemizde.

- Suriye sınırları içerisinde yardım edilmeli, kendi ülkemizde değil.

- Suriyelilerin kendi devletlerine teslim edilip bir müddet daha yardım edilmesi gerekir.

- Kendi vatandaşımız açlıktan ölürlen başka vatandaşlara yardımı doğru bulmuyorum.

- İnsanlık olarak güzel, ülke olarak kötü.

- Çocuklara ve kadınlara yardım edilebilir.

- Suriyeliler ve diğerlerinin olması sorun. Türk milletinden fazla bakılıyor.

- Çalışmaya teşvik etmeliyiz.

- İnsan hakları olarak yardım edilmelidir, hepimiz insanız.

- Yardım edilmeli ama herkese.

- Başkalarının hakkına girmekle şartıyla tabi ki yardım etmeliyiz.

- "Önce can sonra canan" derler.

- Suriyeli kadar değerimiz olsun yeter.

- Durum değerlendirmesi yapıp, her vatandaş kendi ülkesine gitsin.

- Kalıcı çözüm üretilmeli.

- Kendi vatandaşlarımıza öncelik vermemeliyiz.

- Yerlilerin haklarını yiyorlar.

- Suriyelilere yardım yapılabilir fakat önceliğimiz her zaman kendi insanımız olmalı. Kendi ülkemde kendimi mülteci olarak görüyorum.

- Onları yok saymak insanlığa yakışmaz ama onlara tanınan haklar kendi vatandaşımıza tanınmıyor. Vatandaşlarımıza daha çok öncelik verilmeli bence.

- Yardım edelim ama kendi ülkelerindeyken.

- Suriyeli göçmene göçmen gibi mülteciye mülteci gibi davranılmalı.

- Abartılmadan yardım edilmelidir. Kendi halkımıza yapılmayan yardımlar yapılmamalıdır.

- İnsanlara yardım etmeliyiz fakat kendi milletim başka milletten aşağı değildir. Aynı şartlar sağlanmalı.

- Yardım edilmeli ama Türk vatandaşına verilmeyen yardımlar verilmemeli. Öncelik Türk vatandaşı olmalı.

- Sadece çocuklara, yaşlılara ve kadınlara yardım edilmeli.

- Öncelik sırası yapılmalı.

- Türkiye bunun için Avrupa'dan (Almanya) ödenek almıyor mu zaten, her konuda yardım edilsin, onlar da insan.

- İhtiyaç sahiplerine vb fark etmeksizin gerektiği düzeyde yardım edilmeli.

- Keşke Suriyeli olsaydım.

- Bi de bize bi bakarsa iyi olur, hükümet.

- Suriyelilere yardım tabi ki edilir fakat kendi halkından üstün tutarak, daha iyi şartlar sağlayarak değil.

- Hak edene yardım etmeliyiz.

- Önce kendi vatandaşına daha sonra yardıma muhtaçlara.

- Suriyeliler geçici barınmacı olana kadar göçmen kamplarında tutulmalı, ülkelerinde yaşam normale dönünce de tamamı geri gönderilmelidir.

- Fazla yardım ediyoruz.

- Yardım ediyor bile olsak asla kendi vatandaşlarımızdan üstün davranmamalıyız.

- Suriyelilere yardım etmeliyiz ama kendi vatandaşlarımızı geri planda bırakmamalıyız.

- Bu yardımlardan çıkıp artık bir kambur olmuştur.

- Yapılan yardımlarda öncelik sırası Türk vatandaşına verilmeli.

- İnsan olarak yardımda bulunulmalı ama öncelik Türk vatandaşı olmak.

- Yaptığımız kadar yaptık artık yeterli olmalı.

- Ülkelerinde yaşamalarını sağlamalıyız.

- Sağlık ve barınma konusunda yardım etmeliyiz.

- Hak edenlere yani zararsızlara temel ihtiyaçlar konusunda yardım edilebilir.

- İş konusunda da yardım edilebilir.

- Kendi vatandaşlarımız bu haldeyken onlara yapılanları kabul etmiyorum.

- Yardımlar yapıldıkça biz Türk vatandaşları zarar görüyoruz.

- İnsani yardımlar yapılmalıdır, onun haricinde toplumsal çatışmayı engellemek için savaş mağduru insanlar rehabilite edilerek topluma kazandırılmalıdır.

- Aslında hem olumlu hem olumsuz buluyorum. Bize, vatandaşımıza zarar vermedikleri sürece bence sorun yok. Ama şu an daha çok zararları var.

- Kendi vatandaşımız iş bile bulamıyorken Suriyelilerin bu kadar rahat olmasını, yaşamasını hayretle izliyorum.

- Fazlasını gördükçe burnumuzdan getiriyorlar.

- Bu ülkede 1 dakika daha bile barındırılmalarına izin verilmemeli.

- Çok kötü durumda olan (dışarıda, sokakta yatan) vatandaşlarımıza yardım etmiyorken onlara edilmesi kabul edilemez bence.

- Onlara yardım ettikçe tepemize çıkmaktan başka hiç bir şey yapmıyorlar.

- Elbette beslenme ve barınma için yardım etmeliyiz. Lakin bizim vatandaşımız sürünürken onlara bu kadar önem verilmemeli.

- Çerçevesi belirlenmeli, bir plan olmalı.

- Türk halkına sunulmayan ayrıcalıklar onlara da sunulmamalıdır.

- Onlara insanlık adına yardım etmeliyiz ama onlar bizden iyi yaşıyorlar, bizden öndeler.

- Barınma, beslenme ihtiyaçlarının ülke dışında yapılması daha uygun olur.

- Güvenli bölgeler oluşturulması kaydıyla, temel ihtiyaçları karşılanmalı.

- Yardım önceliği kendi vatandaşlarımızda olmalı ancak Suriyelilere de yardım edilmeli.

- İlk önce kendi vatandaşlarımıza yardım edip sonrasında edebiliyorsa Suriyelilere yardım etmeliyiz.

- Belirli konularda yardım edilebilir ama vatandaşlarımız da bu konuda geri bırakılmamalı.

- Tabii ki zor durumda olanlara yardım etmeliyiz fakat bir sınırı olmalı. Sadece Suriyeli olmaları ile değerlendirilmemeli. Geçici bir süre geldiklerini unutturmamalıyız.

- Beslenme ve barınmalarına belli bir süreliğine yardım etmeliyiz. Bu kadar uzun yardımı gereksiz buluyorum.

- Yardım ediliyor ama hepsine yardım edilmiyor.

- Yemeyenin malını yerler.

- Tek Suriyeliler değil bütün yardıma muhtaç insanlara yardım etmeliyiz. En başında kendi toplumumuza.

- Onlara da kendi yurttaşlarımıza da yardım etmeliyiz.

- Suriyelilere olumlu bir politika izlenerek yardım edilmelidir.

- Türk vatandaşlarından fazla bir hakka ve olanağa sahip olmalarını istemem.

- Suriyelilere yardım edilebilir ama ülkeye sokmak yanlış

- Yardıma gerçekten ihtiyacı olan Suriyelilere her konuda yardım edilmelidir. Yardıma ihtiyacı olmayanlara yardım edilmemelidir.

- Komşusu açken tok yatan bizden değildir. O yüzden yardım etmeliyiz.

- Kendi yurttaşlarımıza da destek olmalı, insan oldukları için onlara temel konularda yardım edilsin.

- Suriyelilere yardım etmek zorunda değildir.

Aynı konuya devam edilerek bu kez de, "Eğer Suriyeliler Türkiye'de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını

düşünüyor musunuz?" şeklinde bir soru sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıda, tablo olarak sunulmuştur.

Tablo 90. Eğer Suriyeliler Türkiye'de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?

	Sayı	Yüzde
Evet, Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyorum	281	8,6
Hayır, Suriyelilerin Türk topluma uyum sağlayacağını düşünmüyorum	2450	75,8
Bilmiyorum, fikrim yok	419	13,0
Diğer	84	2,6
Toplam	3234	100,0

Araştırmaya katılanların dörtte üçünden fazlası (% 75,8), Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlamayacağını düşündüğünü belirtmiştir. Bunun nedeni, saha uygulamasında sözel olarak sorulduğunda, onların farklı bir kültürden geldikleri ve Türklerden her yönü ile çok farklı oldukları şeklinde özetlenebilecek ifadeler kullanılmıştır. Buna karşılık, Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacaklarını belirtenlerin oranı ise sadece % 8,6 olmuştur. Bu grup ise, Suriyelilerin de Müslüman oldukları ve bu nedenle Türk toplumuna kolayca uyum sağlayacaklarını belirtmiştir.

Katılımcılara sorulmuş olan, "Eğer Suriyeliler Türkiye'de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?" sorusuna, "diğer-

belirtiniz” seçeneği altında mevcut seçenekler dışında yazılı olarak görüş belirtmiş olanların düşünceleri aşağıda sunulmuştur:

S95. Eğer Suriyeliler Türkiye’de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?

- Kültürümüze adapte olmak yerine kendi kültürlerini dayatmaya çalışıyorlar

- Benden daha iyi uyum sağlıyorlar

- Tampon bölge uygulaması veya Avrupa sınırlarının açılması

- Kendi ülkemizde bir takım değişiklikler olacağı için bu konuyu olumlu bulmuyorum

- Türk toplumunun Suriyelilere uyum sağlayacağını düşünüyorum

- Doğru entegrasyonla kesinlikle uyum sağlanacaktır.

- Kültürel farklardan kaynaklı uyum sağlayamazlar.

- Kültürlerinde yozlaşma olmadan yaşayabilirler.

- Türkler daha kendilerine uyum sağlayamıyor.

- Aş açta çok vatandaşımız varken onlara öncelik tanınmaması doğru değil. Adalet.

- Uyum sağlanmaz, olan bozulur.

- Yüz yıl önce gelenler nasıl uyum sağladıysa bu gün gelenler de uyum sağlayacaktır.

- Bu gidişle biz Araplaşacağız.

- Hayır, sağlayamazlar ve bunun üzerine önemli bir sorunuz olan batılılaşmaya ön ayak olurlar.

- Zaten sağlıyorlar.

- Türk toplumunun Suriyelilere uyum sağladığını düşünüyorum (2 kişi)

- Onlar artık Türk zaten.

- Biz onlara uyum sağlamak zorunda kalmazsak iyidir.

- Uyum sağlayacağını düşünüyorum fakat Türk toplumu Suriyelileri kabul etme konusunda problem yaşar.

- Suriyelilerin Türk toplumunu asimile edeceğini düşünüyorum.

- İnsandan insana değişir.

- Kismen.

- Keyifleri yerinde gayet uyum sağlamış görünüyorlar.

- Türk’ün Türk’ten başka dostu yok.

- Ülkemin ...ne ediyorlar.

- Böyle fazlaşmaya devam ederse, fazla oldukları yerlerdeki insanları asimile edeceklerini düşünüyorum.

- Onlar kalırsa bize gerek kalmaz.

- Onlar kalırsa biz gidelim.

- Kimisi sağlar, kimisi sağlamaz.

- Türk toplum yapısını bozacağını düşünüyorum.

- Bizi bile kesip yerler.

- Kismen sağlayacaklar, asimile unsuru var.

- Kendi milletimiz sağlamıyor. Zamanla her şey yoluna girer.

- Çok da sağladılar bence.

- İrki değilim, herkes adil şartlarda yaşayabilir.

- Arap her zaman Arap’tır.

- Çoktan uyum sağladılar bile.

- Tam tersi biz onlara ayak uydurmak zorunda kalacağız.

- Bazılarının uyum sağlayacağını düşünüyorum.

- Türk toplum yapısını bozuyorlar, getirdikleri kültürü burada yaşıyorlar ve bizler artık onlara göre yaşamaya başladık.

- Şu an biz ayak uyduruyoruz, resmen bir Araplaştırma politikası var, oraya kayıyoruz.

- Bazıları sağladı, bazıları sağlayamaz.

- Devlet politikalarına göre değişir.

- Zaman gösterecek.

- Kültür farkı.

- Genelleyemeyiz fakat çoğunluğunun uyum sağlayamayacağını düşünüyorum.

- Bazıları uyar, bazıları uymaz.

- Herkes bir şansa sahip olmalıdır.

- Çeşitli çalışmalarla olabilir. Hepimiz insanız, uyum öğrenilir.

- İnsan insandır.

- Türklerin zamanla asimile olacağını düşünüyorum.

- Daimi kalmalarını istemiyorum.

- Türkiye'de kimse uyumlu değil. Sorun çok büyümez fakat fazla yapılan yardımlar ülkeyi zora sokuyor. (vatandaşları)

- Kişiyi göre değişir.

- Hayır, düşünmüyorum çünkü kendi esnaflarını kurmaya başladılar.

- Belki bir kısmı.

- Bizlere sağlanamayan tüm olanaklara sahipler.

- Her insanın iyisi kötüsü olduğu için fikrim yok.

- Her durumda Suriyeliler geri gönderilmelidir.

- Suriyelilerin asimile olduğunu düşünüyorum.

- Sağlamış durumdalar hali hazırda.

- Kendi ülkelerinde yardım etmeliyiz.

- Yaşamadan karar veremeyiz.

- Sanırım biz onlara uyum sağlamak zorunda bırakıyoruz.

- Biz onlara uyum sağlıyoruz.

- Türkiye toplumlarına uyum sağlayacağını düşünmüyorum.

- Bizim onlara ayak uydurma ihtimalimiz daha yüksek. Bizim değil de onların ülkesi gibi olur eminim.

- Bu şekilde geliş güzel devam ederse iki millet de mağdur olacaktır.

- Bizim onlara ayak uydurmamızı isteyenlerine şüphem yok.

- Aslında onlarla benzer olan çok vatandaşımız var ama biz Suriyeliler ve onlara fırsat vermeyeceğiz.

- Bu kadar gaddar olmak istemem ama insan olmayı bile zor beceriyorlar. Türkiye böyle devam ederse sonumuz zaten farklı olmaz.

- - Türklük kanda vardır, herkes uyum sağlayamaz.

- Kendi ülkelerinde daha rahat ederler.

- Zaten bizden çok uyum sağladılar.

- Başımıza bela olacaklar.

- Suriyelileri ülkemde istemiyorum.

- Türkler Suriyeli olacak.

- Artık Türk toplumunun onlara ayak uyduracağını düşünüyorum.

- Entegrasyon konusunda doğru ve yeterli çalışılırsa uyum sağlanabilirler.

- Dilenmedikleri sürece sıkıntı yok.

- Hayır, uyum sağlayamayacaklar aksine Türkiye'yi ele geçirecekler yakında.

- Hepimiz insanız bunu zaman gösterecek.

- Uyum sağlamazlar, kendi toplumlarını oluştururlar.

- Asimile olamazlar ki. Olmalarını da istemem.

- Hiç bir işe yaramıyorlar.

- Gitsinler.

- 2 lira eksik olsa su vermezler, yaşadım.

- Böyle bir durum çok tehlikeli olur.

- Irk ayırt etmeden ihtiyacı olan herkese azami şekilde gücümüzün yettiğince yardım etmeliyiz.

Tablo 91. Sizce Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?

	Sayı	Yüzde
Suriye'de barış olduğunda -durum düzeldiğinde- hepsi Suriye'ye geri gönderilmelidir	1840	56,8
Suriyelilerden isteyen ülkesine dönebilir istemeyen Türkiye'de kalabilir	350	10,8
Suriyeliler başka ülkelere gönderilmelidir	646	19,9
Bilmiyorum, fikrim yok	315	10,2
Diğer	76	2,3
Toplam	3227	100,0

Bundan sonra Suriyelilere ilişkin ne yapılması gerektiği konusu sorulduğunda da ilk sırada, katılımcıların % 56,7'si, Suriye'de barış olduğunda –durum düzeldiğinde hepsinin Suriye'ye- kendi ülkelerine geri gönderilmesi gerektiği yanıtını vermiştir. İkinci sırada ise, % 19,9'luk bir grup, Suriyelilerin Türkiye dışında başka ülkelere gönderilmesi gerektiğini belirtmiştir. Buna karşın katılımcıların sadece % 10,8'i, Suriye'de durum düzeldiğinde – barış olduğunda, Suriyeli göçmenlerden isteyenlerin Türkiye'de kalabileceğini, istemeyenlerin ise kendi ülkelerine dönebileceğini ifade etmiştir. Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, katılımcıların dörtte üçü, Suriyelilerin bir şekilde Türkiye'den gitmeleri gerektiği konusunda düşünce belirtmiştir.

Katılımcılara sorulmuş olan, “Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?”

sorusuna mevcut seçenekler dışında “diğer- belirtiniz” seçeneği altında görüşlerini yazılı olarak beyan etmiş olanların ilgili notları aşağıda sunulmuştur:

S96. Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?

- Ülkemizin menfaatine uygun Suriyelilerin kalmasını geri kalan kısmın gönderilmesini isterim.

- Durum düzeltilmeden şimdi gönderilmeli, kendi vatanlarını korumalıdır.

- Kız, yaşlı ve çocuk hariç gerisi savaşa yollanmalıdır.

- Biz başka ülkelere gönderilmeliyiz (2 kişi)

- Gidip kendi ülkelerini korusunlar.

- Atılmalı - Kovmalı (2 kişi)

- Gidip kendi ülkelerini korusunlar

- Onlar yüzünden işsiz

- Türkiye'den gitsin de nereye giderse gitsin

- Kendi ülkesinde savaş var diye bırakanın bize hayrı olmaz.

- Durum düzeldiğinde zaten onların burada kalacaklarını düşünmüyorum.

- Bu gidişle bizi onların kültürüne zorlarlar.

- Suriyeliler başka ülkelere gönderilmelidir ve gidene kadar da hamile kalmaları yasaklanmalıdır.

- Suriye ordusuna destek olarak gönderilmeli.

- Hemen ülkelerine gönderilmeliler (2 kişi)

- Hepsi kendi ülkelerine gönderilmelidir (2 kişi)

- Hepsini gitmeli ne olursa olsun

- Hepsini derhal sınır dışı edilmeli - yollanmalı (2 kişi)

- Şu anda ülkelerine geri gönderilmeliler.

- Ülkelerindeki durum düzeldiğinde destekler kesilmeli.

- Vatandaşlık alanlar dahil hepsinin memleketine geri yollanması gerekir.

- Hükümetin bu konuya bağlı olarak daha geniş kapsamlı bir politika çıkarması gerekir.

- Barış olduğunda kendi ülkelerine geri gönderilmelidir ve vatandaşlıkları geri alınmalıdır.

- Sınırdan geçmelerine izin verilmemeli, sınırda kurulan kamplarda yaşamlarını sürdürmelidir.

- Kendilerini üstün görmeye devam ederler.

- Türkiye'den kovup evlerine geri yollasınlar.

- Aşırı yardımlar, Türkiye'yi onlara cazip kılıyor bence biraz kısılmalı.

- Hepsi Suriye'ye gönderilmeli - Hepsi en kısa zamanda Suriye'ye gönderilmelidir (2 kişi)

- Kendi ülkelerine yollanmalı.

- Şartsız gönderilmeliler.

- Bu memleketten atın gitsin.

- Çalışıp hakkıyla para kazananların hakkı yenmesin, ülkeyi yemeye çalışanlar gitsin.

- Ne şekilde olursa olsun gitsinler.

- Faydası olan kalsın, olmayan gitsin.

- Savaşabilecek herkes ülkesine, yardıma muhtaç olanlar kalabilir.

- İş sahibi olanlar kalmalıdır.

- Eğitim alanında destek vererek beyin göçlerine izin verilmelidir.

- Kendi topraklarını terk etmemelerini öğrenmelidir.

- Kalmaya hak kazanan kalabilir.

- Ülkelerine dönmelerinin geleceklere katkısı olur.

- Direkt gönderilsin.

- Suriyeliler bayramlaşmaya gittikleri ülkelere dönebilirler. Türk milleti olarak çok fazla fedakarlık ve misafirperverlik yaptık.

- Bir an önce gitmelidir, bize faydalarından çok zararları dokunuyor.

- Türkiye'de kalmaları yeterli.

- Ayak uyduranlar, zararsızlar kalabilir.

- Tek isteğim ülkemizden gönderilmeleri, nasıl olduğunun önemi yok.

- AB ile anlaşarak hem ülkemiz için hem de mülteciler için en iyi seçenek bulunarak hareket edilmelidir.

- Ülkemizden çıkmaları ve bu kadar rahat şekilde tekrar girmemeleri için ne gerekiyorsa o yapılmalı.

- Uyum sağlayan kalabilir.

- Bu kadar rahatlık varken geri döneceklerini sanmıyorum.

- Hepsi Türkiye'yi terk etmeli.

- Kendi vatanını koruyamayan insandan hayır gelmez.

- Gerekli önlemler alınırsa kalabilirler.

- İşinde iyi olanlar ailesiyle birlikte dilerse burada kalma hakkına sahip olmalı.

- Konumunda iyi olup fayda sağlayabilecek ailesi ile kalmadı.

- Gitsinler.

- Ama baştan olmayacaktır.

- Eli ayağı tutan hepsi yollansın, vatanını kurtarsın.

- Toplama kampı gibi bir sistem.

- Çocuk sınırlaması getirilmelidir.

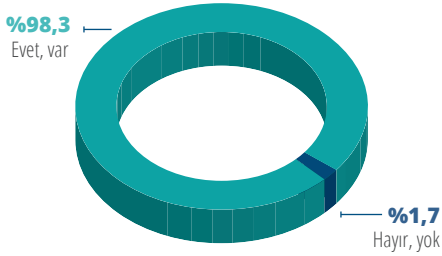
- Suriyelilerden isteyenler ülkesine dönebilir, istemeyen farklı bir ülkeye gidebilir. (Türkiye'den gitsinler yeter.)

Katılımcıların Suriyeli göçmenlere ilişkin görüş ve değerlendirmeleri burada tamamlanmıştır. Şimdi de katılımcıların Türkiye ve Dünya sorunlarına bakışlarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1.9. Türkiye ve Dünya Sorunlarına Bakışları

Bu başlık altında katılımcıların gözü ile Türkiye ve Dünya'yı bekleyen sorunların olup olmadığı ve varsa bunların öncelik sırasına göre ilk üçünün neler olduğu öğrenilmeye çalışılmıştır.

Grafik 26. Size göre, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen sorunlar var mıdır?

Araştırmaya katılanlara, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen sorunlar olup olmadığı sorulduğunda, neredeyse tamamı (% 98,3), Türkiye'yi yakın gelecekte bekleyen sorunlar olduğunu ifade etmiştir. Sadece % 1,7'lik bir kesim, "hayır yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen bir sorun yok" demiştir. Kısacası gençliğin hangi il, bölge, inanç, siyasi grup vb. olursa olsun, fark etmeksizin, tamamına yakınının bu kanaate sahip olması, Türkiye ve sorun(lar) kavramlarını yan yana getirmektedir. Bu durum, gençliğin Türkiye'nin geleceğine yönelik belirli kaygılar taşıyor olduğunu göstermektedir. Diğer bir deyişle, bu kadar yaygın sorun beklentisi, gençliğin gözünden Türkiye'nin, huzurlu, güvenli ve refaha sahip bir toplumdaki çok uzak olduğunu düşündürmektedir.

Bu sorunun arkasından kendilerine göre, Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorunun ne olduğunu öncelik sırasına (1, 2, 3) göre belirtmeleri istenmiştir. Verilmiş olan yanıtlar, konu ve oran olarak aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 92. (1.Öncelik) Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Ekonomik çöküntü, enflasyon artışı, hayat pahalılığı	2369	74,5
Terör, asayiş ve güvenlik sorunu	239	7,5
Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması	200	6,3
Savaş (iç-dış) ihtimalinin olması	181	5,7
Uluslararası güç odaklarının Türkiye üzerindeki hesapları ve müdahaleleri	154	4,8
Diğer	36	1,1
Toplam	3179	100,0

Araştırmaya katılanların dörtte üçü (% 74,5), yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen birinci öncelikli sorun olarak ilk sırada ekonomik çöküntü, enflasyon yüksekliği ve hayat pahalılığını gündeme getirmiştir. Yukarıda sıralanmış olan diğer konular oransal olarak % 7,5'in altında olmuştur. Kısacası Türk gençliği, ilk öncelikli sorun olarak ekonomik durumun kötülüğünü, enflasyon artışı ve hayat pahalılığını dile getirmiştir.

İkinci öncelikli olarak ifade edilen sorun ile ilgili bulgular ise aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 93. (2. Öncelik) Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Ekonomik çöküntü, enflasyon artışı, hayat pahalılığı	385	12,8
Terör, asayiş ve güvenlik sorunu	793	26,4
Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması	824	27,4
Savaş (iç-dış) ihtimalinin olması	581	19,3
Uluslararası güç odaklarının Türkiye üzerindeki hesapları ve müdahaleleri	382	12,7
Diğer	42	1,4
Toplam	3007	100,0

İkinci öncelikli sorunun ne olduğu sorulduğunda ise “Türkiye’de çok sayıda göçmenin olması (% 27,4)” söylenmiştir. Bilindiği üzere Türkiye’de toplamda 10 milyondan fazla göçmenin olduğu ve bunun da Türkiye nüfusunun % 12’sini oluşturduğu, bu durumun toplumun demografik yapısı başta olmak üzere çok değişik sorunlar yaşatacağı vb., farklı kesimlerce dile getirilmektedir. Dolayısıyla gençliğin de bu konuda duyarlı olması olağan görülmüştür. Bu düşünceye yakın düzeyde, Türkiye’yi yakın gelecekte bekleyen ikinci önemli sorun olarak “terör, asayiş ve güvenlik sorunu (% 26,4)” da dile getirilmiştir.

Tablo 94. (3. Öncelik) Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Ekonomik çöküntü, enflasyon artışı, hayat pahalılığı	179	6,3
Terör, asayiş ve güvenlik sorunu	544	19,2
Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması	708	25,0
Savaş (iç-dış) ihtimalinin olması	688	24,3
Uluslararası güç odaklarının Türkiye üzerindeki hesapları ve müdahaleleri	657	23,2
Diğer	60	2,1
Toplam	2836	100,0

Türkiye’yi yakın gelecekte bekleyen en önemli üçüncü soruna da katılımcılar % 25’lik bir oran ile yine “Türkiye’de çok fazla sayıda göçmenin olması” konusunu gündeme getirmişlerdir. Ayrıca oransal olarak yakın düzeyde (% 24,3) iç-dış savaş çıkma olasılığı da en önemli üçüncü sorun olarak dile getirilmiştir. “Uluslararası güç odaklarının Türkiye üzerindeki hesapları ve müdahaleleri” de yine en önemli üçüncü sorun olarak çokça (% 23,2) söz edilmiştir.

Türkiye’yi yakın gelecekte bekleyen sorunların öncelik sırasına göre ne olduğu konusu, çoklu cevap mantığıyla, tüm seçeneklere verilen oylar bir araya getirilip bakıldığında, ilk sırada % 32,5 ile ekonomik problemler, ikinci sırada % 19,2 ile göçmen sorunu ve üçüncü sırada ise terör, asayiş ve güvenlik sorunu (% 17,5) olduğu görülmüştür.

Tablo 95. Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Ekonomik çöküntü, enflasyon artışı, hayat pahalılığı	2369	385	179	2933	32,5	6,3
Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması	200	824	708	1732	19,2	19,2
Terör, asayiş ve güvenlik sorunu	239	793	544	1576	17,5	25,0
Savaş (iç-dış) ihtimalinin olması	181	581	688	1450	16,1	24,3
Uluslararası güç odaklarının Türkiye üzerindeki hesapları ve müdahaleleri	154	382	657	1193	13,2	23,2
Diğer	36	42	60	138	1,5	2,1
Toplam	3179	3007	2836	9022	100,0	100,0

Katılımcılara sorulmuş olan, “Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir? Lütfen öncelik sırasına göre 1, 2, 3 diye kutulara (☐) işaretleyiniz” sorusuna, mevcut seçenekler dışında “diğer-belirtiniz” seçeneği altında görüşlerini yazılı olarak beyan etmiş olanların ilgili notları aşağıda sunulmuştur. Aşağıda, açıklama önünde verilmiş olan (1), (2) ve (3), diğer-belirtiniz seçeneğinde katılımcıların kendilerinin belirtmiş oldukları sorunların öncelik sırasını göstermektedir.

S98. Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir? Lütfen öncelik sırasına göre 1, 2, 3 diye kutulara (☐) işaretleyiniz.

- Yukarıdaki bütün şıklar aynı oranda Türkiye için önemli tehdit ve tehlikelerdir (20 kişi)

- İnsan hakları ihlali sorunu var.

- Türkiye'nin çok çok fazla sorunu var.

- Adalet ve demokrasi eksikliği.

- Üretmeyen, tüketen bir toplum ve eğitim, adalet.

- Dış savaş ihtimalinin olması.

- Depremler. (2 kişi)

- İşsizlik. (2 kişi)

- Tayyip'in seçimi kaybedip darbe ile geri gelmesi.

- Adaletsizlik.

- Cehalet.

- Dünya ile ilişkileri sorunu var.

- Kadına yönelik şiddet. (3 kişi)

- Şıkların hepsi birinci derecede önemli.

- Ekonomi ile alakalı sıkıntılar ve siyasal belirsizlik.

- Nijerya'ya dönüşmek.

- Eğitim.

- Kurumların işi boşaltıldı, ayaklar baş oldu.

- Kuraklık.

- Dünya görüşü olmayan bir gençlik oluşması.

- Eğitimsizliğin artması.

- Eğitimsizlikten kaynaklanan IQ düşüklüğü.

- Adalet eksikliği, liyakat.

- Siyasi sorunlar var.

- Adam kayırma ve sınıf ayrımı.

- Recep Tayyip Erdoğan. (3 kişi)

- (3) Diktatörlük

- (3) İklim krizi (2 kişi)

- (3) Adaletsizlik - özgürlük sorunu (6 kişi)

- (2) Adalet sistemi (2 kişi)

- (3) Eğitimsiz bir gelecek – Eğitimsizlik (3 kişi)

- Adaletin yetersizliğinden azalan kadın nüfusu artan katil erkek sayısı

- Sağlık sektörünün hekimlere bindirdiği yük ve karşılığını vermemesi

- Su savaşları dünyayı bekleyen önemli sorundur

- Sağlık sorunu

- (3) Eğitimin yetersizliği - Eğitim sisteminin kötü olması (2 kişi)

- Gençlere Atatürk'ü unutturmak

- (2) Kültürsüzlük artışı ve asimilelik oluşu

- (2) Yeni bir virüs

- (3) Diktatörlük

- (2) Her dönemde farklı ırkların toplulukların çoğalması bu toplulukların yönetime girip ilerleyen dönemde ülkenin dağılmasına sebep olacaktır.

- (2) Eğitimsizlik - Eğitim problemi (3 kişi)

- (2) İnsan hakları sorunu (2 kişi)

- (2) İşsizlik (6 kişi)

- (3) Haklar

- (3) RTE

- (1) Gençlerin geleceği

- (3) Kadına şiddet

- (1) Kadın cinayetleri (3 kişi)

- (1) Dini sömürünün artması

- (1) Kadın cinayetleri

- (2) Tecavüzler

- (1) Adalet ve hukukun olmayışı, mal güvenliğinin olmayışı

- (3) Eğitim sorunu

- (3) Torpil, adaletsizlik

- (2) Sağlık sistemi

- (1) Adaletin olmaması

- (2) Hukuk sorunu (2 kişi)

- (3) Kuraklık - susuzluk (6 kişi)

- (2) Su sorunu ve kuraklık (2 kişi)

- (1) Kuraklık ve deprem tehlikesi.

- (2) Türkiye Cumhuriyeti'ne yardımı dokunmayacaklar kendi ülkelerine geri gönderilmelidir.

- (3) Yalnız bir ülke olması.

- (1) Eğitim sisteminin düzelememesi (2 kişi)

- (3) Yolsuzluk, adaletsizlik.

- (3) Cehalet

- (3) Yakında Hindistan gibi olacağız.

- Şıklardaki bütün sorunları bekliyorum ve başımızdakiler yurt dışına kaçar.

- Eğitimin ve üretimin gerilemesi.
- Bu şıkların hepsi ciddi sorundur.
- Özgürlük ve Adalet
- (3) Politikacılar
- (3) Gençlerin uyutulmaya çalışılması
- (3) Muhafif hareketler
- (2) Gelir eşitsizliği
- (3) Şeriat yönetimine dönülme ihtimali
- (1) Diğer devletlerin geri kalması
- (2) Uluslararası göç
- (3) Kötü yönetim
- (3) Ahlak
- (3) Ayrımcılık
- (3) Birlik olmaması
- (2) İş olmaması
- (2) Eğitimin düzene oturtulmaması - Eğitim sorunu (2 kişi)
- İnsan haklarının çiğnenmesi
- (2) Empati eksikliği
- (2) İşsizlik, gençlerin hiçe sayılması, kadın haklarının yok edilmesi.
- (3) Kadın-erkek eşitsizliği
- (1) Kadın - erkek eşitsizliği, kadına düzgün davranılmaması.
- (1) Kutuplaşma
- (2) Sosyal yapının kötü olması
- (3) Yönetimdeki yetersizlik
- (1) Suriyeliler
- Suriyeliler
- Afganlılar, Suriyeliler.
- (1) Cumhurbaşkanının aynı kalması en büyük sorun.

Aynı soru bir de Dünya için sorulmuştur. Diğer bir deyişle gençliğe, bu kez kendilerine göre Dünyayı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorunun ne olduğunu öncelik sırasına göre belirtmeleri istenmiştir. Alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 96. (1. Öncelik) Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Savaşlar – ülkelerarası anlaşmazlıklar, çatışmalar	852	26,3
Küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık	918	28,3
Ekonomik krizler	747	23,1
Çevre kirliliği – doğa katliamı, ormansızlaştırma	272	8,4
Hastalıkların artması - Salgın hastalıklar	267	8,2
Terörün daha da artması	65	2,0
Doğal afetler: Sel, heyelan, orman yangınları vb.	51	1,6
Bilmiyorum, fikrim yok	52	1,6
Diğer	15	,5
Toplam	3239	100,0

Araştırmaya katılanlara, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorunun ne olduğu sorulmuş ve katılımcılar birinci sırada % 28,3'lük bir oran ile "küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık"ı gündeme getirmişlerdir. Bunu % 26,3'lük bir oran ile "savaşlar, ülkelerarası anlaşmazlıklar ve çatışmalar" cevabı izlemiştir. Yine Türkiye için olduğu gibi "ekonomik krizler", Dünya için de önemli bir sorun olarak üçüncü sırada (% 23,1) belirtilmiştir.

Tablo 97. (2. Öncelik) Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Savaşlar – ülkelerarası anlaşmazlıklar, çatışmalar	412	13,2
Küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık	684	21,9
Ekonomik krizler	649	20,8
Çevre kirliliği – doğa katliamı, ormansızlaştırma	635	20,3
Hastalıkların artması - Salgın hastalıklar	447	14,3
Terörün daha da artması	160	5,1
Doğal afetler: Sel, heyelan, orman yangınları vb.	130	4,2
Bilmiyorum, fikrim yok	2	,1
Diğer	5	,2
Toplam	3124	100,0

Yakın gelecekte Dünyamızı bekleyen ikinci sıradaki en önemli sorun – tehditin ne olduğu sorusuna ise katılımcılar, % 21,9'luk bir oran ile “küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık”tır demişlerdir. Her iki öncelik sorusunda da aynı cevabın ilk sırada gelmesi, araştırmaya katılan genç nüfus için bu konunun önemli bir sorun olarak düşünüldüğünü göstermektedir. Ekonomik krizler ile çevre kirliliği – doğa katliamı, ormansızlaştırma da yakın oranlarda (% 20,8 ve % 20,3) Dünyanın en önemli ikinci sorunu olarak dillendirilmiştir.

Tablo 98. (3. Öncelik) Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Savaşlar – ülkelerarası anlaşmazlıklar, çatışmalar	499	16,3
Küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık	352	11,5
Ekonomik krizler	526	17,2
Çevre kirliliği – doğa katliamı, ormansızlaştırma	515	16,9
Hastalıkların artması - Salgın hastalıklar	613	20,1
Terörün daha da artması	245	8,0
Doğal afetler: Sel, heyelan, orman yangınları vb.	274	9,0
Bilmiyorum, fikrim yok	14	,5
Diğer	14	,5
Toplam	3052	100,0

Dünya için üçüncü öncelikli sorun olarak katılımcılar, ilk sırada % 20,1 ile hastalıkların artması - salgın hastalıklara işaret etmiştir. Özellikle son yıllarda Covid-19 virüsünün yol açtığı tahribatlar ve bütün dünyada yaşamın alt-üst olması, gençlerin bu durumu öncelikli sorun olarak gündeme getirmiş olmalarına yol açmıştır denebilir. Yine ekonomik krizler ile çevre kirliliği – doğa katliamı ve kuraklık burada da önemli oranda gündeme getirilmiştir.

Tablo 99. Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir?

	Sayı	Yüzde
Küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık	1954	20,8
Ekonomik krizler	1922	20,4
Savaşlar – ülkelerarası anlaşmazlıklar, çatışmalar	1763	18,7
Çevre kirliliği – doğa katliamı, ormansızlaştırma	1422	15,1
Hastalıkların artması - Salgın hastalıklar	1327	14,1
Terörün daha da artması	470	5,0
Doğal afetler: Sel, heyelan, orman yangınları vb.	455	4,8
Bilmiyorum, fikrim yok	68	0,7
Diğer	34	0,4
Toplam	9415	100,0

Dünyayı yakın gelecekte bekleyen sorunların öncelik sırasına göre neler olduğu konusu, çoklu cevap mantığıyla, tüm seçeneklere verilen oylar bir araya getirilip bakıldığında, ilk sırada % 20,8'lik bir oran ile küresel ısınma, iklim değişikliği ve kuraklık; ikinci sırada % 20,4'lük bir oran ile ekonomik krizler ve üçüncü sırada ise savaşlar, ülkelerarası anlaşmazlık ve çatışmalar (% 18,7) dile getirilmiştir.

Katılımcılara sorulmuş olan, “Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir? Lütfen öncelik sırasına göre 1, 2, 3 diye kutulara (☐) işaretleyiniz” sorusuna, mevcut seçenekler dışında “diğer-belirtiniz” seçeneği altında görüşlerini yazılı olarak beyan etmiş olanların ilgili notları aşağıda sunulmuştur. Aşağıda, açıklama önünde verilmiş olan (1), (2) ve (3), diğer seçeneğinde katılımcıların kendilerinin belirtmiş oldukları sorunların öncelik sırasını göstermektedir.

S99. Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen en önemli üç sorun – tehlike nedir? Lütfen öncelik sırasına göre 1, 2, 3 diye kutulara (☐) işaretleyiniz.

- Yukarıdaki bütün şıklar aynı oranda Dünya için önemli tehdit ve tehlikelerdir. (38 kişi)

- Ülke içi karışıklık

- İç savaş

- Ayrımcılığın devam etmesiyle iç savaşın çıkması.

- (3) Açlık (2 kişi)

- Geleceğin en büyük sorunu salak nesiller.

- 1-7 bütün şıklar önemli tehdittir.

- Nüfus artışı Dünya için önemli bir tehdittir.

- İraftan kaynaklı bütün sorunlarla karşılaşılabilir

- Otoriterleşen devletler

- (2) Açlık

- (1) Seri katiller

- (1) Bilim karşıtlığı ve eğitimsizlik

- Sömürgecilik

- Susuzluk tehlikesi – problemi (4 kişi)

- (3) Susuzluk problemi (2 kişi)

- (1) Gelir eşitsizliği

- (3) Kapitalizmin güçlenmesi

- (3) Kıyamet

- İnsan zekasının yapay zekaya yenilmesi.

- Çevre kirliliği, hastalıklar, iç savaşlar.

- Farklı insanların yaşaması sorunu.

- Irkçılık büyük bir sorun haline gelebilir.

- Allahsızlık.

Anket formunun en sonunda, “son olarak benim sormadığım ancak sizin Türk gençliğine ilişkin eklemek istediğiniz veya benimle paylaşmak istediğiniz, önemli gördüğünüz bir şey var mı?” Varsa, lütfen bırakılan boşluğa yazınız şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Buradaki temel amaç, her ne kadar anket formunun pilot çalışma ile ön denemesi yapılmış olsa da, her olasılığa karşın anket uygulanan gençlerin dile getirmek istedikleri bir mesajları, düşünceleri, yorumları ve/ya değerlendirmeleri varsa onları da almak olmuştur. Katılımcıların bu soruya beklenenden çok daha fazla oranda ilgi gösterdikleri ve ilave düşüncelerini belirttikleri görülmüştür.

Söz konusu düşünceler, açık-uçlu soru formatında yazı ile belirtilmiştir. Bunlar aşağıda sunulmuştur.

4.1.10. İlave Görüşler

Yukarıda da ifade edildiği üzere bu başlık altında, katılımcıların anket uygulaması sonunda dile getirmiş ve yazmış oldukları düşünceleri verilmiştir:

S100. Son olarak benim sormadığım ancak sizin Türk gençliğine ilişkin eklemek istediğiniz veya benimle paylaşmak istediğiniz, önemli gördüğünüz bir şey var mı? Varsa lütfen belirtiniz.

- İyi bir insan olmak zorundayız.

- Biz apolitik olmak için cidden çok çabalıyoruz ama olamıyoruz. Keşke olabilsek ...

- Tahammül sınırında bütün gençler

- Bir an önce Türkiye'nin bu liyakatsiz yönetiminin değişmesi, daha demokratik bir yönetimin gelmesi dilekleriyle iyi çalışmalar.

- Dünya sentez - anti sentez üzerine kuruludur. Bazen ikisini de görerek adım atmak gereklidir. Sevgiler.

- Ak Parti gelirse eğer ülkemiz yerle bir olacak, yazık gençliğe geleceğe

- Bir an önce mevcut düzeni değiştirmek için elimizden geleni yapmalıyız

- Bilimden başkası yalan

- Türk gençliği sahip çıkılmayan lakin çok fazla sorumluluk yüklenip, çok fazla şey beklenmektedir. Sınav ve ekonomik sıkıntılardan Türk gençliği gençliğini YAŞAYAMAMIŞTIR!!

- Türkiye Cumhuriyeti'ne sahip çıkmaları. Bunun için hak ve özgürlüklerinden taviz vermemelidir. En önemlisi de iyi insan olma yolunda en iyisini yapalılar.

- Türk gençliği olarak umutsuzluk, karamsarlık ve gelecekte ümidi kesmekteyiz. En önemli sorun bence bu.

- Bilime önem verilmelidir

- Türk gençliğinin sınavlara girmekten hayat enerjisi bitmiş

- Önemli gibi gözüken gençliğin önemsiz olması, önemsiz görmeniz bizi mahvedecek

- Kendilerini geliştirmeye ve eğitmeye devam etsinler

- Umursamazlığı bırakıp geleceğini savunmalıdır

- Umutsuzluk, gelecek kaygısı, anksiyete, depresyon

- Ne kadar umutsuz olsak da güneş her zaman yeniden doğacaktır

- En zor zamanlarda bile inancını kaybetmeyen Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını takip ettiğimiz ve uyguladığımız zaman tüm medeni olgulara ulaşacağız

- Her zaman gençlerin düşüncelerine önem verilmeli ve var olduklarını unutmamalıdır. Çünkü ülkenin gençlere ihtiyacı var

- Bütün sorunlar belirtildiği için benim eklemek istediğim bir şey kalmamış

- Eğitim sistemi düzelmedikçe toplumsal refaha ulaşamayacak, gençlerin bunun farkında olması lazım

- Gençlik, Z kuşağı çok karamsar ve haklılar da. Vaat edilen hiç bir şey yok.

- Türk gençliği vatan, din, bayrak bilincinden uzaklaşmış olup modernlik adı altında ahlaki mutasyona uğramıştır ve şahısımca bunun tek sebebi eğitimsizliktir

- Çok cahil, eğitimsiz ve ahlaksız yetişmekte. Eğitim sisteminin değişmesi lazım

- İşsizlik ve ekonomik krizlerin sebebinin temeline inilip bu sorunların ortadan kaldırılmasını istiyorum desem de böyle bir şeyin şu anki Türkiye'de mümkün olmadığını her yerde torpil ve adam kayırmanın devam ettiğine her gün şahit olduğum için Türkiye'nin hiç bir zaman gelişmiş bir ülke düzeyine ulaşamayacağını üzülerek söylüyorum.

- Harcanıyoruz

- Kendimi Türk genci olarak ülkemde değersiz hissediyorum

- Türk gençlerinin fikirlerinin pek önemsenmediğini ve eğitimin kötü olduğunu düşünüyorum

- Güzel bir çalışma, elinize sağlık

- Türk öğün, çalış, güven (2 kişi)

- Eğitiminin kötüye gittiğini düşünüyorum. Ekonomimiz ve adaletimiz yok. Kadına şiddet fazla. Özgür değiliz. Düşüncelerimizi özgürce dile getiremiyoruz.

- Türkiye'de genç olanlara acıyorum

- Eğitim, ekonomi, adalet, hukuk, kadına şiddet, özgür değiliz

- Eğitim ve ekonomi, adalet, kadına şiddet

- Eskiden kendimden çok umutluydum ama yapılan torpilleri haksızlıklar ve ekonomik sıkıntıları gördükçe pek umudum kalmadı

- Türk gençliğini bitirdiler

- Beyin göçüne hayır. Ülkenin gelişmesi için içinde bulunduğumuz kötü durumların giderilmesi konusunda düşünmeliler ve bunun için elinden geleni yapmalılar

- Ülkenin içinde bulunduğu olumsuzlukları düzeltemiyorlarsa ülkeden gitsinler, Kendilerini fazla yıpratmasınlar

- Bu kadar milliyetçi oluta ülkesini bu kadar düşünmeyen başka bir gençlik yoktur

- Nerden geldiğini ve atalarının kim olduğunu unutmasın

- Gençlerin işsizlik sorunları

- Türk gençliği gelecek kaygısı yaşadığından gençliğini yaşayamıyor

- İşsizlik gençliğin en büyük düşmanı olacak. Parasız gençler hırsızlığa yönelecek, intiharlar çoğalacak

- Türk gençliği harcıyor emeklerin karşılığı alınmıyor boşuna okuyoruz Türkiye'de hayat ucuz

- Gençlerin ayaklanıp barış mücadelesi vermesi

- Dinini - Merhameti - Adaleti - kişilik - bunlardan ödün vermesinler...

- Hiç iyi görmüyorum. Eğitim şartları kesin yok

- Eğitimde geri bırakılan bir toplum, gelişim adına hiç bir yol kat edemez

- Türk gençliği tutsak ve irade yoksunu haline getiriliyor

- Keşke gençlerin hakkı yenilme, haksızlık yapılmaya ve çalışan, emek veren herkese gereken önem ve değer verilse çok daha iyi olurdu

- Keşke Türk gençlerinin emeklerini yerde koymayıp onlara diğer ülkelerin gençlerine veya vatandaşlarına verdikleri önem bize de verilse de bu kadar beyin göçü olmasa. Şahsen ben bile beyin göçü yapmayı düşünüyorum

- Ülkemiz için topla tüfikle savaşacağınıza ders çalışan onları kaleminizle yenin

- Bir insan hayatının değerini kıymetini bilmeli ve her zaman iyi düşünmeli

- Deftere not aldım

- Gençlik cahil bir toplum olarak yetişiyor, bu konu ile alakalı yeni nesil okul hayatına başladığı gün sosyal hayat idame ettirmek için eğitimle yapılmalı

- Türk gençliğinin tarihini, atalarını iyi tanınmasını isterim. Çünkü bizim tarihimizde çağ kapatıp çağ açacak kadar büyük insanlarımız var

- Eğitimsiz, adaletsiz, hukuksuz bir Türkiye de yaşanabilir mi?

- Türk'ün Türkten başka dostu yoktur

- Gençliğe bir irade ve gelecekle ilgili bilgi aktarımı yapılmalıdır. Asıl öğrenmesi gereken önemli bir konuda tarihinin ve atalarının doğru tanıtılması ve objektif bir açıklık getirilmelidir

- İnsanlar mutsuz

- Türk gençliği konusunda bir Türk genci olarak çok endişeliyim. Hayatımızın en güzel zamanlarını maalesef ki geçim sıkıntısı ile geçiriyoruz

- Bilinçsizlik, sorumsuzluk

- Geleceğe dair hiç bir beklentim yoktur

- Kitap okuyun

- Gençlerin aileye ve topluma karşı daha duyarlı daha anlayışlı olmaları her şey geçer aile kalır

- Türkiye'de Emniyet yok. Mafya var. Gaziantep'te mafya var

- Meclis 1 saat oturup bir askeri ücretle çalışan işçinin 1 yıllık ücretini 2 evet 2 el kaldırıp 1 ayda alması çok kötü bir durum. Bir gençlik yok oluyor (Gençler hayallerinden çok uzakta)

- Kendilerine göre ayarladıkları imkanları gençler için olduğunu sanmaları

- Türk gençliğinin her zaman önüne engel konmasıdır. Onları rahat bırakmıyorlar. Şu anki durumdan hiç memnun değilim özgürlük, iş, sağlık, eğitim, adalet olmadığını düşünüyorum. İnsan ölüyor, gezemiyor, özgür değil. Özgürlük olsun. Adalet olsun. İnsan hakları olsun. Eğitim Yüksek Lisans olsun ve her şey çok pahalı olmasın. Bu anketi yapan Ayşe hocama ayrıyeten teşekkür ederim ve şunu anlamış oldum. Bize değer verildiğini ve düşünüldüğünü önem verdiğiniz için teşekkür ederim. Her konuda yanımızda olmanızı rica ederim.

- Bu zamanda okumak denen bir şey kalmadı. Sosyal medya ve Tiktokun gençliği öldürmesi. Kendi dünyamızda kendimizi bitiriyoruz.

- Her türden kitapları okuyup fikirlerini oluşturmalarıdır.

- Türk gençlerine ticaret gibi alanlarda istihdam sağlanmalıdır.

- Bütün gençlik yurt dışına çıkmak ve bu ekonomiden kurtulmak daha çok rahata ermek.

- Gençler yetişkinlerin fikirlerinden tamamen soyutlanmalı.

- Bizim kafamızdaki sorunlar ankette yer almaktadır.

- Ekleyeceğimiz şeylerin hepsi zaten belirtilmiş.

- Türk gençleri hakkında iyileştirme politikaları geliştirilebilir.

- Ey Türk gençliği! Ruhunuzu paraya satmayın.

- Kadın hakları konusu üzerinde durulmalıdır.

- Türk gençliği daha çok bilinlendirilmelidir. İş olanakları konusunda sadece kendi parası için değil de ülkenin gelişimi için iş seçmelidir.

- İşsizlik ve kadın cinayetleri haksızlığı.

- Ebeveynler daha anlayışlı ve özgür bırakan insanlar olmalı. Eğitim sistemi sadece derse yönelik değil de insanlığı gözetim türden olmalı. Adalet sistemi düzelmeli ve hayvan hakları her şekilde korunmalı.

- Eğitim sistemi (2 kişi)

- Kitapların telefonların yerini alması. İdealsiz gençlerin ideallerinin olması.

- Değil milyonların 10 kuruşunu tepedekiler yiyorsa hakkını helal etmiyorum. Yolsuzluğa hayır.

- Torpili kaldırsınlar, öncelikle insanlar arasında ayırım yapmasınlar lütfen

- Ben gençliğe inanıyorum. Sadece Eğitim sistemi herkese eşit olması özel üniversite, özel lise, kısacası özel okulların kurulması.

- Okumalarını araştırmalarını ve en çok da kendilerindeki potansiyelleri görmelerini istiyorum.

- T.C. vatandaşı bir kürdüm ama Türkü Kürdü birdir ama bir insanın konuşması yüzünden içeri atılması ve içeriye hak edenlerin dışarda olması adaletsizliği gösteriyor.

- İnsanların hiç birine eşit davranılmadığı fakirin daima ezildiği bir ülkedeyiz bu yüzden geleceğimden tedirginim.

- Türkiye'de oldukça ayrımcılık olduğu ve Devlet büyüğünün kendi vatandaşını tutması, hak edenlerin içeride hak etmeyenlerin dışarda olduğu bir ülke burası.

- İş sıkıntısının giderilmesi ve halkın, esnafın ciddiye alınması gerek.

- Gençliğine, milletine, bayrağına daha çok bağlanmalı, ülkesini sahipsiz bırakmasınlar.

- Eğitim sistemi düzeltilmeli.

- Her genç bir sorumluluk sahibi olmak zorunda.

- Şu devirde torpilin varsa her türlü imkanın olur.

- Tiktok kapatılmalı (2 kişi)

- Kendilerine çeki düzen vermelerini ve Müslümanlığa uygun davranmaları.

- Sistem yanlışken baştaki yanlışken Türk genci hakkında hiç bişi düşünemiyorum.

- Kendi halkı dışında bütün insanlara cennet olan bir TÜRKİYE. Dinin bu konular ile herhangi bir ilişkisi yok. Sizce bu ülkeyi Z kuşağı mı batıracak?

- Türk gençliğine daha çok olanak tanınmalı. Güzel bir eğitim sistemi olmalı.

- Türk gençliği son 5 yıldır sosyal medya kullanımının artması ile çok değişti. Milli değerlerimizi eskisi kadar önemli görmüyorlar.

- Tiktok kullanımını azaltalım. Daha geliştirici, hayatımıza değer katan şeyler yapalım.

- Liyakatsizlik, Türk gençliğinin bütün umutlarını öldürdü. 25 yaşında 2 üniversite bitirmiş Türkiye derecesi yapmış işsiz bir genim.

- Tüm gençlik gelecek ve ekonomik olarak rahatsızlık ve kaygı duymakta bu da psikolojik olarak çöküntüye neden olmakta.

- Eğitim sistemi ve sınav sisteminden memnun değilim. Öğrenciler çok baskı altında, okuyan da işsiz kalıyor okumayan da.

- Günümüz Türk gençliği bilimsiz bir şekilde yetişmektedir. Bu ülkede üst düzey yaşamak istiyorsak sosyal medyada boş uğraşları bırakıp kendimizi geliştirmemiz lazım ülkece.

- Uyansınlar yeter. Hayat tiktok ve türevlerinden ibaret değil.

- EĞİTİM (Nitelikli ve kaliteli).

- ADALET.

- ADALET / ÖZGÜRLÜK GELSİN !

- Dediğim gibi Türk gençliği son 1000 yılda yaşanan ideolojik değişimleri ile kafası karışmıştır. Selçukluda ülkücülük, Osmanlıda ümmetçilik, T.C.'de Atatürkçülük, Devrimcilik. Şu anda İslamın İslamcılık, solculuk ve daha niceleri ile kafası karışmıştır. Bence en doğrusu ideolojik siyaset olmayacak. "Bu millet ne çektiyse sahte Kemalistlerden, sahte dincilerden, sahte milliyetçilerden çekti. Sahte olan her şeye düşmanım".

- Genç öğrenciler olarak doktorlarımıza değer verilmesini istiyor ekonomik olarak hak ettiklerinin verilmesini temenni ediyorum.

- Paragöz, umursamaz, çıkarlarını düşünün.

- Türk gençliği çalışkan ve azimli olmalı, biz bu gençliği sorumsuzlaştırdık.

- Allah herkesin yardımcısı olsun.

- Türk gençliğine saygı ve sevgiyi onlara öğretmek.

- Şu an yetişen kuşak araştırmacı ve bu sisteme başkaldıracaktır.

- Genel olarak eğitimden dolayı bilinçsiz bir gençlik yetişiyor.

- Gelmelerin üstümüze.

- Ülkemizde Türk genci hariç her milletin hakkı savunuluyor, umarım yakında düzelir.

- Devlet, gençlere yönelik politikasını daha ılımlı hazırlamalıdır. Zaman geçmesiyle kuşak değişimi nedeni ile politikalar değiştirilmeli ve geçmişten örnek göstererek oy kullanılmaya çalışılmamalıdır. Gelecek için çalışılmalı.

- Gençliğe yönelik bi aktivite yatırım yok kuşağımız olan Z kuşağı sorgulayıcı bir kuşaktır ve bu sisteme başkaldıracaktır.

- Düzenimiz bozuk ama mücadele edersek düzeltiriz, siz de pes emeyin.

- En başta adam olmalıdır.

- İyi ahlaklı evlatlar yetiştirmek.

- Bağınazlıktan kaçınmalı, araştırmalı, saygılı ve ahlak sahibi olmaları gerekiyor.

- Artık işsiz gençler iş sahibi olsun, gençlerin hakları yenilmemeli.

- Anket için teşekkürler.

- Siyasi partiler birbirlerine gireceğine hepsi işine baksın.

- Ülke içerisinde veya Mediste toplumun yararına yapılan terçihlerin halka sunulması.

- 18 yaşındaki çocuklar Mercedes ile gezerken biz boş boş yaşıyoruz.

- Kendilerini geliştirmelerini ve düşünerek hareket edip devleti yönetecek kişiyi ona göre seçmelerini öneririm.

- Belirsiz ve geleceğe karşı umutsuz bir nesin yetişiyor.

- Kişisel sorulara çok fazla yer verilmiş.

- Okullarda mankurt değil ülkeye yararlı bireyler yetiştirilmeli.

- Türk gençliği işsizlikten dolayı psikolojik baskı var ayreten emeklerinin hep çöpe atıldığı kanaatindeyim.

- Var, ben ön lisans mezunu olduğum ve kapalı olduğum, tecrübem olmadığı için hiç bir işe alamadım bu benim ve benim gibi okumuş herkes için sorundur.

- Türk gençliği olarak milletimizin ihtiyaçlarına yönelik ülkemizi daha iyi yerlere taşıyacak hareketler yapalım.

- Türkiye çok kötü bir durumda. Türk gençliği işsiz illaki insanların ölmesini intihar etmesini veya nefret etmelerini mi bekliyorlar.

- Hangi gençlik, hangi hayat.

- Gençlikten bir beklentim yok.

- Ülkemiz her ne kadar sorunlu olsa da yaşadığımız ülkeye katacağımız en ufak olumlu şeyin önemini bilmeliyiz.

- Türkiye'nin komple değişmesi lazım.

- Türk gençliği olarak ülkedeki insan haklarına daha çok dikkat etmek ve her türlü insana saygı duymayı öğrenmeliyiz. Homofobikliği ve buna benzer insan haklarını hor gören olaylara daha çok dikkat etmeliyiz.

- Komple format.

- Bilinçli ve duyarlı olmalarını istiyorum. Tiktok gibi mecralarda kendinizi harcamayın. Doğayı ve canlıları sevin.

- Hiç bir şeyden korkmadan geleceğimize için çaba göstermeliyiz. Daha iyi bir Türkiye için bunu ancak biz başarabiliriz.

- Atatürk'ün çok takdir ettiğim bir sözünü yazmak istiyorum. Büyük olmak için kimseye iltifat etmeyeceksin, kimseyi üstün görmeyeceksin, hiç kimseyi aldatmayacaksın. Ülke için gerçek idealin neyse onu göreceksin o hedefe yürüyeceksin...

- Türk gençliği maalesef gerçek potansiyelini keşfedemeyecek ve kendini (çoğunluk) gerçekleştiremeyecek.

- Daima yenilikçi, çağdaş, insan haklarını önemseyen kendi haklarını arayan bireyler olmalarını

- Var olan sorunlara isyan etmek yerine Türk gençliği olarak en büyük sorumluluğumuz bu sorunlara çözüm yolu üretmektir.

- Gençlik perişan durumda ne psikoloji kalmış ne mutluluk ekonomi işsizliği anlatmıyorum bile.

- Eğitim sistemi çöküntüye uğramış. Hiç bir genç Türkiye'den memnun değil eğitim konusunda.

- 50 yaş ve üstüne siyaset yasaklanmalı, gençlerin önü açılmalı.

- Hocam gençliğe önem verin bize sahip çıkın yoksa gidişatımız hiç iyi değil değer verin.

- Hiç bir şekilde Türk gençliğinin değeri bilinmiyor.

- Kimse mutlu değil kimse güvende hissetmiyor, herkes umutsuz.

- Laikliğin tam anlamıyla benimsendiği milli güç ve iradenin sağlam olduğu ve ailevi değerlerimize sahip çıkacağımız bir düşünce temeli edinilmeli

- Özgür ve ekonomik açıdan refah bir ülke olmamız aynı zamanda demokrasinin var olduğu bir toplum.

- Türk ebeveynlere seslenmek istiyorum. Çocuklarınızı rahat bırakın.

- Kadına şiddete karşı Türkiye'de adalet yok.

- Daha çok bilinçli olunmalı ve fikirlerini daha çok dile getirmeleri.

- Bizden olmayı, farklı görüşleri kabullenmeyi ne zaman öğreneceğiz? İlk fırsatta yurtdışına kaçış biletinizi alıp beni bulun.

- Sadece gözlerini dört açsınlar ve arada sırada düşünmeyi kendilerine hatırlatsınlar.

- Herkes istediği üniversitede istediği bölümü okuyabilmeli.

- Türk gençliğine tiktok, instagram, facebook dışında eğlenceli dikkat çekecek eğitimler verilmeli.

- Nutuk'u okusunlar

- Gençlik olarak çok mutsuz ve umutsuzuz. İktidarın değişmesini istiyoruz.

- Ahlakın sadece cinsiyetten oluşmadığını ve daha güvenli yarınlara.

- Hedefinize ulaşmak için elinizden gelen ne varsa yapılmalı.

- Araştırmak, okumak, takım tutar gibi siyasi parti tutmamak.

- Gençlikle ilgili değil ama gençliğe sunulan ve sunulacak olan imkanların kapsamlı olmasını istardım.

- Özellikle kendimizi geliştirip yaşanan tecavüz olayları ve kadın şiddetinin ortadan kalkması.

- Öncelikle çok uluslu yaşanan toplumlarda özelde Türk ve Türkçülük üzerinden hitap yerine Türkiye insanı hitabı daha uygun olurdu. Teşekkürler.

- İnsanlar, bu gençler için de olabilir. En güzel yıllarını stres ve sorunlu şekilde geçiriyor, para kazanma, sınav.

- Gençler en güzel yaşlarını ya sınavla ya işsizlikle verimsiz ve depresif geçiriyor. Buna müdahale edilmedikçe hiçbir şey bu ülkede düzelmeyecektir.

- Tecavüzlere ve kadın katillerine idam getirilmesini talep ediyorum lütfen...

- Türkiye'de eğitim sistemi yok, imkan olursa yurt dışına gitmek isterler Türk gençleri.

- Öncelikle Türk gençliği Türk gençliği olmalıdır. Türkiye gençliğine öncelikle iyi insan nasıl olur onu öğretmek gerekir.

- Araştırsınlar, Sedat Peker izlesinler.

- Hangi gençlik hangi hayat

- Aptal Türk gençliğine sadece ateşleri bol olsun diyorum.

- Türkiye vatandaşı olarak tek isteğimiz iyi bir eğitim ve biz gençlerin Avrupa yerine Türkiye'yi tercih etmemiz.

- Irkçılık yapılmamalı, barış içinde yaşanmalı.

- Türk gençliği çalışmaya ve dayanışmaya önem vermemelidir. Diriliş ateşini yine biz gençler yakarız.

- Adaletin daha iyi bir şekilde sağlanması ve detaylı inceleme yapılmadan baştan savrulup adaleti kötüye bilinçsizce kullanılması.

- Türk gençliği batılılaşma gibi görünen asimileleşme ve gevşekleşmeyi karıştırıyor.

- Özgür bir gençlin olmalı, gençler, insanlar tercihleri ve isteklerinden dolayı ayrımcılığa maruz bırakılmamalı. Hepimizin istediği gibi bir hayat sürmesi şarttır.

- Türk gençliği, yaşadığı ülke nedeniyle genç olduğunu unuttu.

- Öncelikle işsizlik, adam kayırma, torpil kalkmalı.

- Bir kere Türkiye Müslüman ülkesi olarak ülkesinde her şeyi serbest yapıyorlar - gençler azıyor sağlamaya başlıyor. Gençlerin ahlakı gidiyor.

- Türkiye'de eğitim sistemi yanlıştır. Yabancı ülkelerdeki özgürlük ve eğitim sistemi bizden yüksektir.

- İnsanların davranış ve eylemlerine bile bakmaksızın dini, dili, ırkı yaşadığı yerle bile yargılanıyor olması, canıma bile kastedilebilmesi korkunç bir şey. Öncelikle insan sevgisi aşılanmalı.

- Gençlerin okumasına hiç yardımcı olunmuyor. Her gençte geçim sıkıntısı var. Devletimizin gençlere daha fazla yardımcı olması lazım.

- Tek sorun elindeki telefon ile sadece geriye gitmez ve hazır tüketmez, üretim olmaması.

- Eğitim sistemi konusu ve atanamama durumudur. Üniversite çok yoğun ve okuyan öğrenci çok fazla ve işsizlik oranı yüksek. Bu konunun da düzeleceğini zannetmiyorum.

- Cumhurbaşkanı ülkeyi öyle bir hale soktu ki genç biri olarak gelecek kaygısı yaşıyorum. İş imkanı yok, hayat pahalılığı, bunların hepsi beni yıpratıyor. Yurt dışına gitmek için şu an çaba harcıyorum. Öyle bir haldeyiz, güzelim ülkemizde durmak istemiyorum. Siyaset desenez, siyasetin de içine ettiler. Hep ötekileştirme var. Ülkeyi - siyaset yoluyla vatani için ölü ama bazıları tarafından terörist ilan ediliyor. Ülkemiz öyle bir halde ki yavaş yavaş satıyorlar. Konuşacak çok şeyler var ama böyle yazıya karma bir şeyler yazdım. Yani anlayacağınız ülke bitik.

- İrkçiliği çok komik buluyorum, keşke olmasaydı.

- Siyasete bağlılık değil eğitim ve bilime bağlılık tarafındayım.

- Türk gençliği son sosyal medya gündemiyle de az çok yeni nesle gelecekteki çocuklarımıza yeni bir dönem yaşatmaları açısından iyi fikir ve özgür düşüncelerini rahatlıkla yansıtabacakları bir devre geçiş yapacaklarını düşünüyorum. Yeni gençlik artık kendini ezdirmemelidir.

- Batı özentiği yüzünden kaybolup gideceklerinden korkuyorum.

- Geleceğe yönelik ekonomik bir kaygı var. Çünkü iş bulmak, atanmak, okudukları meslekle ilgili bir işe yerleşmek çok düşük bir ihtimal.

- Z kuşağının ülke için çok faydası olacak ve cahil nesil yerine bilgili ve akıllı nesil gelecektir.

- Hayvan ve çocuk istismarı ve kadın şiddetinin önüne geçilmeli.

- Daha sorumluluk sahibi, bilinçli olmalıdır.

- Ülkenin refah düzeyini artıracak seçimler yapmalı ve bunları hayatın her alanında savunmalılar.

- Siyasi düşüncemi babama söyleyemiyorum.

- Eğitim sistemi berbat bir halde.

- Türk gençliği diğer ülke gençlerine kıyasla kıyaslanamayacak derecede mutsuz, fakir, gelecek kaygısı içindedir. Bir de aile baskısı Kürt aile düzeni özellikle genç kızların rahat giyinemesi, özgürce düşünemesi.

- Gençler kendilerini geliştirmeli, ciddi anlamda olmalı ki farkında olsunlar çoğu şeyin. Hayatın sadece yaşadıkları zaman diliminde olmadığının farkına varmalılar ki gelecek yönünden iyi bir şey yapmalılar. Sağa, sola yani çevreye göre değil. Kendilerine göre ölçüp tartıp hareket etmeliler ve öylelikle bizim yapamadığımız şeyleri yapabilme düşüncesine, eylemlerine geçmeliler. Gençlerin hayatlarını yaşamaları yanında geleceğe yönelik de düşünüp ona göre davranmalılar. Hayat sadece eğlenceden ibaret değil, iyi yerlere gelmek için ona göre yaşayıp davranmalılardır. Gençlerin yolları açılmalıdır ve babasının yapmadığı şeyi gençlerden birilerinin yapma imkanı olabilir ve daha iyi olabilir. Özellikle düşünmeden, tartmadan ölçüp biçmeden hareket etmeliler.

- Türk gençliğine değil de Türk gençliğine hitap eden kişilerin daha dikkatli olmasını isterim.

- Her ne olursa olsun önce yaradan yolunu kaybetmesinler.

- Sadakat, anlayış, özveri Türkiye'de yok.

- Ben de bir Türk genci olarak geleceğimi göremiyorum. Sosyal aktivitelerimiz yavaş yavaş elimizden alınıyor, yaşam tarzımıza müdahale ediliyor.

- Öncelik Z kuşağı değil. Gelecek kaygısı fazlasıyla yaşıyoruz.

- Sadece Türk gençliği demeniz ırkçılık söylemidir.

- Hayatta karşınıza ne çıkarsa çıksın yılmadan, pes etmeden çabalamaya devam edin.

- Hayvan haklarına daha duyarlı ve daha merhametli bir toplumun oluşması dileğiyle...

- İstanbul Sözleşmesi yaşatır.

- Bu ülke hakkında düşünecek hiç bir şey yok. Bütün siyasilerin canı cehennemde.

- Profesyonel insanlık modeline geçmeli. Herkesin evlenmesi, çocuk sahibi olması yanlış. Bilinçli bir eğitim sistemi olmalı, ilimle bilimle. İlim - bilime dayalı eğitime ağırlık verilmeli. Evliliğe, çocuk yapmaya belki de sınır olmalı. Maddi manevi koşullar göz önünde bulundurulmalı. Profesyonel insanlık modeli benim buluşumdur. Bu buluşun temeli bilinçli yaşama dayanır. Profesyonel insanlık modeline geçmeli. İnsanlar, aileler kontrole tabi olmalı, gerektiğinde şifresi çözülmeli. Bilinçli yaşam her alana değmeli. İlim bilim sanat öne çıkmalı, parlak bir gelecek nesil için.

- Türk gençliği okumuyor. Hep sosyal medyanın renklerinden etkilenip gerçekliği unutuyorlar. Sorumluluk vermiyor ailelerde.

- Türk Öğün, Çalış, Güven.

- Tarihimizden ders almak.

- Milli temelli ve bilimsel odaklı bir eğitimin eksikliği büyük problemidir.

- Türk gençliği bu vatan için elinden geleni her daim yapacaktır. Saygılar.

- İstihdam sağlanmalı, KPSS yerine sadece bilim sınavı yapıp merkezi atama olmalı. Vergi adaleti olmalı, eğitimin yanında ahlak ahlaki gelişme de önem verilmeli.

- Cesaretimizin sömürülmesi. Çalışmaktan bile korkuyoruz.

- Umutla bakabileceğimiz bir gelecek bırakmadı.

- Gelecek kaygısı her gençte var.

- Kaygı

- Eğer fırsat verilirse gençlik bilinç düzeyi yüksek bireyler olacaktır. Daha duyarlı ve kalıpları kırmış olacaklar.

- Gençlerin düşüncelerine ve geleceğine ket vuruluyor.

- Çevre kirliliği, eğitim önemsizliği, Türkiye'nin insan haklarını hiçbir şekilde savunamaması.

- Tacizleri, kadına şiddet yapan insanların artık tutuklanmasını istiyoruz. Korkarak gezmek istemiyoruz.

- Fikirlerimi söylerken özgür olmak istiyorum.

- Sorunlar ve hatta bu sorunların çözümleri belli olduğu halde neden kimse bir adım atmıyor, ya da atılan adımların yetersizliğine ilişkin planlamalar neden yapılmıyor.

- Gençlik yaniyo, bitti.

- Kendi ayaklarımızın üzerinde durmalıyız ve dünyayı daha yaşanabilir hale getirmeliyiz.

- Kadın ve çocukların can güvenliği ve işsizlik.

- Yeni neslin şimdiki düzeni değiştirmesi, Atatürk'ün ilkelerinden ayrılmaması, büyüklere saygının devam etmesi.

- Ülkenin yönetim şeklinin tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

- Emekli maaşları artmalı, onlar emekliliğe ayrılıp bizler atanmalıyız.

- Basit bir anket yaparken bile korkmamamızı istiyorum. Fikirlerimi söylerken özgür olmak istiyorum.

- Stres içinde büyüyen bir gençlik.

- Tek istegim artık çağın değiştiğinin farkına varılması ve eğitim sisteminin düzelmesi.

- 2021 yılında olmamıza rağmen teknoloji çağındayız fakat gelecek kaygımız üst düzey durumunda ise yıpranıyoruz.

- Bilinçlenin var olan sorunları dile getirmek yerine çözmeye yönelik adımlar atmalılar.

- Türk gençliğinin kendini her konuda geliştirmesi gerekiyor. Daha iyi bir gelecek isteyen başkalarından bir şey beklemez, kendisi harekete geçer.

- Herkes kendi kafasına göre devam ediyor.

- Anketi dolduranlar eğer sistemden şikayetçilerse muhalefetin ve iktidarın yanında olabilseler de yapacakları, insanlara katkıları ne olurdu?

- Z kuşağı olarak sesimizi çıkarmalıyız, hakkımızı yedirmemeliyiz, konuşmaktan korkmamalıyız.

- Atatürk'ün emanet ettiği gençlik bu değil.

- Türkiye yaşanacak bir ülke değil.

- Eğitim ve başarı sisteminin sabit olması ve kimsenin ilgi alanını seçmeyi paraya yönelmesi.

- 2005 ve sonrası doğumlu gençler yüzünden Türk gençliği kötü ilerliyor.

- Hiç bir şey yapamıyoruz.

- Bu ülkede yaşayan bir genç olarak ekonomik sorunlar yaşıyorum ve gelecekte umutsuzum.

- Yeterli potansiyel var ama yeterli teşvik yok

- Düşüncelerimizi rahatça ifade edebildiğimiz, korkmadığımız, özgür olduğumuz, Atatürk'ü benimseyen bir devlet istiyoruz.

- Umarım işsizlik, göçmenlikler, ekonomiler hepsi son bulur ve umarım Türkiye geri kalan yaşantımıza RTE'yle devam etmez.

- Adalet, eşitsizlik. Herkes kendine düşen görevi yapmalı, ne eksik ne fazla. Kadın cinayeti değil, cinayetler olmamalı, hak yenilmemeli. Sadece bir şeye takılıp kalınmamalı. Kadınlar çok üstün veya aşağılanmamalı. Nasıl da böyle görünmeli. İnsanlar bu durumu çok abarttığında herkes genelleme yapıyor. Bu düşünceler tartışılmalı.

- Siyasiler gençlere bir gelecek borçlu.

- Atatürk'ümün söylediği gibi "Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur".

- Herkes sorunları dışarıda arıyor. Sorumluluk alınmalı.

- Türk gençliği geçmişini, kurucusunu (Atatürk ve inkılaplarını) daha iyi tanımalı ve günümüzü daha iyi değerlendirmeli.

- Sadece adalet istiyorum.

- Gençlere iş olasılığının önü açılsın.

- Dışarıdan etkilenmemeleri. Kendi fikirlerine göre hareket etmeleri.

- Bu ülkenin genç ve dinamik yöneticilere ihtiyacı vardır. Yetkisi olan kişilerin yönetmeden anlamadığını, yetkisi olmayan kişilerin ise susan yönetenden daha iyi yöneteceğini belirtmek isterim.

- Son zamanlarda yaşanan kadın cinayetleri ve çocuk tacizlerinin dini kurum ve kuruluşlar ağırlığında yapıldığı kanaatindeyim.

- Ülkemizde bilgisi olan kitlenin yetkisi yok, yetkisi olan kitlenin de bilgisi yok.

- Okuyun.

- Kadın-erkek eşitliği, kadın-çocuk-hayvan cinayetleri taciz ve tecavüzlerinin son bulması.

- Gençlere özellikle eğitimde fırsat eşitliği verilmesini istiyorum.

- Bu ülkeden ümidi kessinler.

- Yetişkinleri eleştirip onlar gibi olmayı bırakın. Çünkü onlar hiç bir şeyi ses çıkarmadıkları için bu haldeyiz. Ya harekete geçin ya da bu ülkeden gidin.

- Hayal kurmak güzeldir evet ama tek başına bir işe yaramaz. Harekete geçmekte fayda var. Atatürk'ün öğördüğü gençlik olmak için sözlerin ötesine geçmeliyiz.

- Bir Türkiye vatandaşı olarak daha çok refahı hak ettiğimizi düşünüyorum.

- Türk gençleri potansiyel olarak iyidir fakat eğitim vb olanaklar açısından daha fazla desteklenmelidir.

- Bizim önemsememiz gereken en önemli sorun eğitimidir diye düşünüyorum.

- Türk gençliği geleceğe dair büyük belirsizlikler yaşıyor ve bu durum haklı bir umutsuzluğa neden oluyor.

- Güzel bir yere varacaklarını sanmıyorum.

- Türk gençliği istekleri doğrultusunda değil hep bir mecburiyet zorunda kalmışlık duygusuyla yaşıyor.

- Yunus Emre'nin dediği gibi; Gezdim Halep ile Şam'ı eyledim ilmi talep meğer ilim bir hiç imiş illa edep illa edep; ilimden önce merhamet, ahlak, adalet.

- Eğer adalet biz gençlerin elinde olmuştaysa bugün Türkiye durumu çok daha farklı olabilirdi.

- İşsizlik çok fazla. Bu durdurulmalıdır.

- Gençlerin sosyal medyadaki etkinliği azaltılmalıdır.

- Şu an ırkçı bir nesil yetiştirilmektedir.

- Gençliğin eğitime ve dine karşı sorumluluklarının bilincinde olması gerekiyor.

- İnsanlara değer verilmiyor. Eğitim sistemi çok kötü, insan değil robot yetiştiriliyor.

- Türkiye'nin iyileşmesi bence İslam'ın hakim kılınmasıyla mümkün olacaktır.

- Eğitim yok. İş yok, itibarsızlık çok yüksek.

- Eğitim sistemi böyle giderse, öğrencileri bekleyen çöküntü bir gelecek beklemektedir.

- Yaşam koşulları bu Türkiye koşullarında nasıl yaşayacağız?

- Din ve eğitimde daha çok yönelim olmalı.

- Eğitimde ekonomi sorun olmaktan çıkmalı.

- Gençliğe değer verin, medisteki koltukları gençlere bırakın.

- Haklarını her zaman aransınlar, vatan için ellerinden geleni yapsınlar.

- İşsiz gençlere iş versinler, refah seviyesini yükseltsinler.

- Kaliteli eğitim, torpilin olmadığı, adaletin olduğu, emeklerimizin karşılığının verildiği bir Türkiye istiyorum.

- İmkanınız varsa başka ülkede yaşayın.

- Hiç şüphe yok ki istikbalimiz İslamiyet'tedir. Türk gençliği İslamiyet'e ve Erdoğan'a sahip çıkmalıdır.

- Gençlere sahip çıkılsın. Gençlerini kaybeden bir millet geleceğini de kaybeder.

- Türkiye'nin başarıya ulaşabilmesi için yarılların varisleri olan biz gençlerin tek vücut olup birbirine sıkı sıkı tutunması gerekir.

- Siyasi durumlar gençleri kutuplaştırıyor. Eğer güçlü olmak istiyorsak gençlerin kardeş olması lazım. Bizi birbirimize düşürmesinler.

- Gençler, kendilerine bahsedilen akıllarını kullansınlar ve geleceklerine sahip çıksınlar.

- Tarihimize, geleceğimize, dinimize daha çok önem verilmelidir.

- Türk Kürt eşitliği sağlanmalı, ırkçılık kaldırılmalı.

- Türkiye'nin eğitim düzeyi aslında düşük değil, garsonlarımız bile üniversite mezunu. Bu yüzden iş platformları yükseltilirse daha iyi bir geleceğimiz olur diye düşünüyorum.

- Gençlerin daha girişken olmalarını, ilime daha çok önem verip yeni gelen nesillere örnek olmalı diye düşünüyorum.

- Türk gençliğinin tiktok vb. saçma sapan sosyal medya araçlarına ayırdığı vakti eğitime, bilime vermesi gerekiyor. (Tiktok kaldırılın....!).

- Türk gençliğine söz hakkı verilmiyor. Türk gençliği içindekileri dışa yansıtmıyor. Yanıtsa ...

- Bu ülke hayvana, insana, kadına, dine, ırka saygı göstermedikçe şu an olduğu durumdan daha kötü duruma yolacaktır.

- Gençlere sahip çıkılması gerektiğini düşünüyorum.

- Gençliğin daha atılgan olması için eğitim sistemi üzerinde düzeltmeler yapılmalı.

- Gençlerin tiktokta fazla takılması gençlerin üzerinde fazlasıyla olumsuz etki bırakmaktadır.

- Devler gider, devler kalır. Son bir dev kalır O da Sedat Peker.

- Devlet tarafından gençlerin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

- Aydınlık yarın ümidi olan bizleriz. Yarının Türkiye'si için daha çok hak verilmesini talep ediyorum.

- Yarının yönetimlerinde donanımlı gençlerin görev alabilmesi için, gençlere nitelikli eğitimler verilmelidir.

- Yakın çevreniz destekliyor diye değil, bir partiye savunduğunuz için oy verin, gençlere tavsiye.

- Şu anki gençler biraz sorumsuz, sorunlarla baş edemiyorlar. Kendilerini geliştirmeleri gerektiğini düşünüyorum.

- Daha bilgili ve daha zeki nesiller yetişmektedir. Bizim hala tüm ümidimiz gençliktedir. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten beri.

- Ülkenin içinde bulunduğu durum gençliği umutsuzluğa sürüklüyor, ülkesinden nefret ettiriyor. Ülkede yatırımların gençlerin refah düzeyini artıracak şekilde yapılması gerekiyor. Genç beyinlerin söz sahibi olması gerektiğini düşünüyorum.

- Çoğu madde, sosyal medyada popüler olan videoların ve yazıların konularından ele alınmış olup, sunulan cevaplar aşırı derecede klasikti. Daha kaliteli bir anket için bunlardan uzaklaşmanızı tavsiye ederim.

- Bol bol kendilerini geliştirsinler, okusunlar.

- En önemli motto aklı ve vicdanı hür, çalışkan bir gençlik temennisidir.

- Şimdiki gençlerin sözü geçerli sayılmaya başlandığı gün ülkenin tamamen bir değişim sürecine gireceğini düşünüyorum.

- İnanın çocuklar, inanmaktan başka çare yok.

- Beyinlerini kullanmaları.

- Marka takıntısından, gösterişten ve vurdumduymazlıktan kurtulmalıyız.

- Hiç bir zorbalığa göğüs germeyen, insanların yaşam hakkına saygı duyan, istediğini koparan bir gençlik olduğunu düşünüyorum.

- Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz.

- Gençliğin eğitimsiz ve dindar olması hükümet tabanını genişleteceği için bu yönde bir hareket görüyorum.

- Gençler geleceğin teminatıdır. Siyasi arenanın yarıncı sahipleri biz gençler olarak muhalefet partilerinde de gençliğe yer verilmesini isteriz.

- Gençlerin gelişimi sivil topluma katılımı ile artmaktadır. Gençliğin STK'lara yönlendirilmesi gerekiyor.

- Aileyi yaşat ki Devlet yaşasın. Devletinize ve Milletinize sadık olun.

- Gençlerin bilinçsiz olduğunu, bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyorum.

- Türk gençliğine iş olanağı sağlanmalıdır.

- Tiktoku daha az kullanınsınlar.

- Tiktok kullanmasınlar - Tiktoku bıraksınlar //

- Türk gençliği bu sorunların üstesinden gelecektir. İşini yapan insanlara bırakılmalıdır.

- Daha kaliteli bir eğitimle gençler çok iyi yerlere gelecektir. Eğitim sistemi düzeltilmeli, gençler teşvik edilmelidir.

- Şu anki Türk gençliği bilinçli gözükün fakat boş bir gençlik, gençlerin yönlendirilmesi gerekiyor.

- Bilime önem versinler.

- Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur. M. Kemal Atatürk.

- Eğitime önem verilmeli.

- Şimdiki cehalet dolu ülkede koca şanlı Türkiye'sinde Türk genci olarak utanıyorum, (ekonomi - eşitlik = düzen !!!)

- Atatürk önemli

- Ülkemiz kötü yerlere gidiyor, bunun için de ülkemizi sevmemiz lazım (Ne mutlu Türküm diyene).

- Acilen yönetimin değişmesi gerekiyor. Böyle devam ederse yönetilecek bir devlet kalmayacak.

- Atatürk'ün fikirlerinin peşinden gidip kendimizi geliştirmeliyiz.

- Türk genci fazla değil sosyal medyada olursa kayıp edeceğiz.

- Körü körüne bir ideolojiye bağlanmak yanlış ve anlamsızdır. Türkiye'nin okuyan, düşünen gençliğe ihtiyacı vardır, olacaktır.

- Türkiye'de adaletin olduğunu düşünmüyorum.

- Türkiye'de kadınlara ve hayvanlara karşı adaletin olduğunu düşünmüyorum ve yapılan hiç bir şeyi hak etmiyoruz.

- Yasaklanan her şey Türk gençlerinin ilgisini çekmektedir. Bu da suça yöneliyor.

- Türk gençliği sevgi-saygı ortamından uzaklaştı. Anne-babalarımızdan ricamız düzenli - tertipli çocuklar yetiştirmesidir.

- Eğitim. Okuyanda işsiz okumayanda.

- Lütfen kararlarınızı mantıklı verin.

- Lütfen aklınızı kullanın ve bilinçli gençler olun.

- Lütfen biraz mantıklı kararlar verin ve birazda beyin önemli.

- Ne mutlu Türküm diyene.

- Gençler teknolojiye kapılmış durumda, bilinçsiz bir nesil yetiştiriyor.

- Suriyelileri göndersinler.

- Z kuşağının üstüne çok geliniyor bu azaltılmalı.

- Geleceğimden kaygı duyuyorum. Türkiye'de kendimi güvende hissetmiyorum. İlk fırsatta ülkeyi terk ederim.

- Neden yaşadıklarını ne sıklıkla hatırladıklarını merak ediyorum.

- Hala umudunuz var mı?

- Ekleme istediğim çok şey var ama bahsetmek yerine görmek beni heyecanlandırıyor.

- Eğitim, Adalet, işsizlik, hayvan hakları, eşitlik. Türkiye'de hiç biri yok.

- Türk gençliği polis, asker gibi kutsal meslekleri küçümseyiyor, emir kulu olduklarını unutup her olayda polis / askerleri suçluyorlar.

- Gençlere sahip çıkılmalı.

- Avrupa'ya gidin burada değerli değiliz.

- Atatürk'ün fikirlerinin peşinden gitmeliyiz.

- Türkiye'de değil de başka bir ülkede doğmak ister miydiniz?

- Yeni nesil böyle devam ederse sonumuz harap.

- Türk gençliği vatanını milletini ve en önemlisi geçmişini asla unutmamalı ve unutturmamalıdır.

- Türk gençliğini genel manada değerlendirmek çok zor. Ancak eğitilmiş olan gençliğin geleceği parlak.

- Umutsuz, hayalleri olmayan, ezilen ve baskı altında yaşayan bir Türk gençliği.

- Z kuşağı bu bilinçle devam etsin.

- Gençliği yetiştirdiniz. Onlara bilim ve kültürün olumlu fikirlerini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız.

- Özgür fikirler uygulamaya geçtiği zaman, Türk Milleti yükselecektir.

- Gençlere daha çok yatırım yapılmalı.

- Çok kitap okumalarını isterim.

- Hayat zor, ekonomi bitik durumda, gençlikten hiç bir beklenti yok, hayat pahalı, yarın ne olacağı belli değil.

- Türkiye'de gençler verilen değer yetersiz ve önemsiz olduğu, atalarının Fatih, Atatürk ve nice kahraman olan bizlerin Avrupa'ya özenerek baktığımız gerçeği.

- Türk gençliğine daha çok önem verilmesi ve gençlere aydınlık yol gösterilmesini isterim.

- Ailelerin bilinçlenmesi ve ebeveynlerin arasındaki ilişkilerin iyi olması.

- Türk milleti gençliği şu an bu durumda ise sorumluları yöneticilerdir. Türk milleti zekidir, Türk milleti çalışkandır.

- Çok çalışın çok okuyun.

- İşsizlik sorununun çözülmesini isterim.

- Kendini geliştirmeyen, Dünyadaki gelişime uyum sağlayamayan bir Türk gençliği olduğunu düşünüyorum.

- İşsizlik konusunda sıkıntı yaşıyoruz.

- Devleti kutsal gören toplumlar fakirliğe ve zorbalığa mahkumdur.

- Türk gençliği ve yöneticilerini değiştirecek gücü damarlarındaki asil kanda görüyorum.

- İssizliğe son verilsin. Herkes rahat yaşayorken kendi ülkemizin insanları neden bu halde?

- Türk gençliği yönetimden dolayı kötü eğitiliyor. Artık birileri dur demeli.

- Durum vahim olsa da insan umut etmek istiyor. Geleceğin umudunu bizden yana bekleyen yetişkinlerin anlayışına muhtaç bir gençlik yetişiyor.

- Genel olarak kimseye güven yok, geleceğimizin teminatı yok, bunun sağlanmasını ve düzenlenmesini istiyorum.

- Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği gibi; bir millet ki resim yapmaz, bir millet ki heykel yapmaz, bir millet ki tekniğin gerektirdiği şeyleri yapmaz, itiraf etmeli ki o milletin ilerleme yolunda yeri yoktur. Bizim geleceğimiz güzelleştirecek, bizlere ve gelecek nesillere yaşanılacak bir hayat vermek için devamlı ilerleme içerisinde olmak zorundayız. Biz yeni nesil olarak T.C. daha iyi konumlara getirmek için elimizden gelen her şeyi yapmak mecburiyetindeyiz. Mustafa Kemal Atatürk'ün izinden gitmeliyiz.

- Türk gençliğinin kıymeti hiç bilinmedi. Kimse bizim gözümüzden T.C. Devleti'ni değerlendirmiyor ve olan hep bize oluyor. Tek temennim mutlu, bilinçli nesillerin yetişmesi.

- Artık birileri eğitimin gidişatına dur desin lütfen.

- Lütfen bu geleceğin nesli olan gençlere daha fazla önem verilsin, verilsin ki geleceğin umudu bizler olalım.

- Türk gençliğinin sanat, maddi ve kültür gibi her alanda desteklenmesi lazım. Bu sorunlar dışında daha çok sorunlar da ele alınmalıydı.

- Türkiye gençliği bilinçsiz ve öngörüsüzdür. Düzgün ekonomik yönetim ve eğitim ile doğru yönlendirilmeleri gerekir.

- Türk gençliğinin inanılmaz bir potansiyele olduğuna inanıyorum. İhtiyacımız olan tek şey düzgün bir yönetim.

- Türkiye'de yaşamak hiç istemeyen bir nesil yetişiyor.

- Tiktok çekmek yerine ülkeyi kalkındırırlar.

- Artık tarih okumalılar. Ancak yakın tarih, Kurtuluşu okla, kılıçla aramak ahlaklıdır.

- Kendinizi üstün görmekten vaz geçin ve adaletli olun.

- Türk gençliği mevcut yönetici, dünya gündeminden feyz alarak hareket etmemelidir. Ata töresi ve kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün yolunda, bilimin ışığında yürümelidir. Sürekli araştırmacı olmalıdır.

- Eğitimde gençlerimizden önce başkalarına yardım ediliyor.

- Özünü ve atalarının izinden gitmeleri gerektiğini düşünüyorum. Doğaya, hayvana ve tarihe önem vermeli.

- Türk gençlerine önem versinler, ne ekerseniz onu biçersiniz.

- Evet, yüz yıl önce ulusçuluk kavramı vardı. Bu gün ve gelecekte fertçilik kavramı merkezinde olacak. Bu durum gün geçtikçe aleyhimize olacak.

- Her yönden dışa bağımlı bir ülkenin kalkınması imkansızdır. Tarım - sanayi anlamında yatırımlarla yerli işgücü kullanılmalıdır.

- Gençlerin özgürlük diye sıfatlandığı yalnız ahlak kurallarına uymayan şeyleri özgürlük deyip yapması. Misal, erkekte hoşnut olmayan bir şeyin kadınlar tarafından yapılması.

- Türk genci umutsuz, parasız, mutsuz.

- Tek ümidim gençliktedir.

- Çalışmak da yiyecek kadar gerekli bir ihtiyaçtır. Çalışmak ruhun ve vücudun zekatıdır.

- Okuduklarını anlamaları.

- Sosyal medya yerine ülke ve kendi gelişimlerini önemsemeliler.

- Yok oluyoruz kısaca bizi bitiriyorlar.

- İvedi bir şekilde insanlara dinini öğretin. İdam geri gelsin, güçlüler değil de haklılar kazansın.

- Yalan üzerine kurulmuş, insanları kandırmak, dini siyasete alet ederek kendi vatandaşını değersizleştirmiş, bencil ve ağgözlü bir iktidarın egemenliği altındayız.

- Sizce ülke ekonomisi gerçekten faydalı işlerde kullanılıyor mu? Bence hayır, sürekli açık (cari), sürekli sebebi bulunmak istenmeyen kayıplar, yolsuzluklar, kayırmalar, hesap verilmeyen olaylar, cevapsız kalan sorular çok daha büyük sorun.

- Evsiz, kimsesiz, sokakta yaşayan her gence her çocuğa sahip çıkılsın, maddi manevi destek sağlansın. Laf değil icraat yapılsın. Saygılar...

- Tek gayemiz Türkiye'de iş imkanlarına sahip olmak ve işsiz kesime dahil olmamak.

- Özellikle kadın ve çocukların güvende olmadığı, öğrencilerin umutlarının tükendiği bir ülke olduğu için gençlik buradan gitmek istiyor.

- En iyi şekilde doğru bilgi, ilim ve bilimin üzerine gidip futbol, siyaset gibi günlük konulara takılı kalmadan kendimi nasıl geliştiririm diye uğraşmalı, rotasını bu yönde çizmelidir. Dipnot: İstiklal göklerde.

- Maalesef Türk gençliği (yeni nesil) kolay para kazanmanın derdinde. Kadın haklarına gerekli önem verilmiyor ve saygıyı kaybediyoruz.

- Ben umutsuzluktan sıyrılıp kendi gelecek planlarını yapıyorum.

- Türkiye Cumhuriyeti'ne, Atatürk ilke ve devrimlerine hayatı pahasına sahip çıkmak, cebi için değil devleti için çalışmak, ülkesini kaldırmak.

- Ülkemizde milyonlarca işsiz varken yeni üniversitelerin açılmasını doğru bulmuyorum. Okuyan ya da mezunlarımızın ülkemizde kalması için eğitim sisteminin düzelmesi gerekiyor.

- Bütün ümidim gençliktedir. Mustafa Kemal Atatürk.

- Eğitim seviyesinin daha çok artması, anlayış, daha çok okuma araştırma.

- Türk gençleri okumalı, bilinçlenmeli, çünkü bilinçlenmedikleri sürece başkaldıramayacaklardır.

- Gençlere öncelikle iş imkanı verilmesini istiyorum.

- Gençlere daha çok önem verilmeli bence sonra ise kadın ölümüne daha ağır cezalar verilmesini istiyorum.

- Eğitim seviyesinin en üst seviyeye çıkartılması, işsizlik (okumuş işsizlik) oranının en aza indirilmesi ve değerlerimizi kaybetmemek, saygı sevgi çerçevesinde.

- Türk gençliğinin Atatürk ilke ve inkılaplarını öğrenip benimsemesi.

- Çalışsınlar, ülkeye hizmet etsinler.

- Ben lafa değil icraata bakanım - RTE.

- Türk gençliğine tarih bilgisi daha iyi anlatılmalı. Geçmiş bilerek atalarımıza layık olacak şekilde geleceğimizi emin ellerde kendimiz yaratırız.

- Sosyal medyanın gençler üzerinde bıraktığı olumsuz örnekler göz önünde bulundurularak sosyal erişimlere kısıtlama getirilmesi yeni neslin gelişimine olumlu katkı sağlayacaktır.

- Türk gençliğinin genel olarak kitap okumaması, ülkemizin gelişmemesinin en önemli nedenidir. Kitap okuyan bireyler, refah seviyesinin artmasında kilit rol oynar.

- Gençliği heba ediyorlar.

- Vergi affı gibi durumlarda geliri yüksek olan iş adamlarından bu vergi affı muaf olmalıdır.. Af gelince gidip o parayla uçak almasınlar.

- Dünya daha güzel olsun.

- Siyaset takip edin, tarihi biz değiştireceğiz.

- Eğitime önem verilmelidir. Acilen çevreye ve doğaya saygımızı artırmalıyız. Teşekkürler.

- Gençlerimiz ne yaparsa kendine yapar, kimse kimseye insan hakları olmadan bir şey yapmaz. İpi sıkı tutmamız lazım.

- Sorular güzeldi, beğendim. Umarım herkes bilinçlenir.

- Şu anki gündem için çok güzel sorular.

- Gençler dinlenmeli, herkes kendi yeteneğinde sınav olup iş yapabilmeli. Paraya sıkışmak, işsizlik yerine, "bugün çok güzel" diyebilmeli. Ben kendi ülkemde işsiz kalacağım diye korkmak yerine, kendi yeteneğimde iş yapmak, mutlu bir hayat sürmek isterim. Ben boşta olan her kimse ve kim gelirse başarılı olduğunu, olacağını düşünüyorum. Gençler dinlenip güzel bir şekilde canlanmak istiyor. Gençler paradan daha çok canlanmak istiyor, kendi kararları ve kendi işlerinde mutlu olmak istiyor. ÜLKEDE; ADALET, EKONOMİK KRİZ OLMASA ve belirttiklerim olsa daha güzel yarınlara bakabiliriz. TEŞEKKÜRLER.

- KPSS sınavıyla, mezun olmuş, senelerce okumuş, insanları tekrardan strese sokmak ve atanamayan insanlar sadece Türkiye'ye mahsus bir yetenek sınırım atanmaktan önemli gördüğüm başka bir şey yok.

- Ülkenize sahip çıkın.

- Tiktok çekmek saçma, cebinde 5 TL yok sigara içiyor, iş yok derler, inşaat ne işin var derler.

- Hayatta her şey olabilir. İnsanların hayal kurmasına engel olunmamalıdır.

- İnsanlar kutuplaştıranlar mevcut iktidar ve tüm gençliği umutsuz bir hale soktuklar çıkmazdayız.

- Eğitimin yetersiz olduğunu ve özgürlüğün yetersiz olduğunu düşünüyorum.

- Başta öğretmenler olmak üzere gelecek neslin okuyan, izleyen, dinleyen ve tartışan bir topluluğa dönüşmesi dileğiyle. Umuyorum ki sürü mantığının bittiği, kadınların özgürce dolaştığı bir topluluk olacağız.

- Tek çare okumak değil, bu ülkeye amele de lazım sanayide çalışan adam da, bu çark dönmek zorunda.

- Eleştirel bilinçlerini geliştirsinler.

- Gençlik şansı hak ediyor. Ülke yönetimi liyakate ve becerilere göre gelişmeli.

- Gençlerin ben-merkezcilikten kurtulup daha bilinçli, duyarlı ve eğitilmiş olması gerektiğini düşünüyorum.

- Bir hataya düştüklerinde çok ağır cezalarla hükmedilmeliler (tabi ki istisna durumlarda).

- Biz her şeyi gençliğe bırakacağız. Geleceğin umidi, ıssık çiçekleri onlardır. Bütün ümidim gençliktedir.

- Türkiye'de eğitim sisteminin düzeleceğini düşünüyorum. İşsizlik oranının daha da yükseleceğini düşünüyorum. Herkesten önce kendi ülkemizin düşünülmesi gerektiğini düşünüyorum.

- Biz her şeyi gençliğe bırakacağız. Geleceğin umidi, ıssık çiçekleri onlardır. Bütün ümidim gençliktedir. Mustafa Kemal Atatürk.

- Gençliğin bilinç düzeyinin artırılarak mevcut düzendeki tüm olumsuzluklara karşı mücadelesi teşvik edilmelidir.

- Türk gençliğinin hayali Avrupa'ya gitmek olmamalı.

- Sosyal medyanın bizi ahlaksızlaştırdığını düşünüyorum.

- Türk gençcinin ne parası var ne umudu.

- Ey Türk gençliği, birinci vazifen Türk istiklalini, Türk Cumhuriyeti'ni ilelebet muhafaza ve müdafa etmektir. Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur. M. K. ATATÜRK.

- Ülkelerin sorunlarını ve gençliğe yapılacak olan yatırımların en önemli ülkenin gençlerine ülkenizi cazip kılmaktır.

- Türkiye'nin başına adalet ve merhamet sahibi birinin geçmesi lazım.

- Bilinçli ve idealist olmaları, tüketmekten kaçınıp üretken yapıya sahip olmak.

- Akli olan bu ülkeyi terk eder, umutsuz vaka.

- Türk gençliği ülkesine ve halkına sahip çıkmalıdır. Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur.

- Bu ülkenin vatandaşına değer verilmemesi.

- Bazı ülkelerin güç merkezindeki kişilerin yolsuzluk yapmasının önlenmesini ve ağır ceza ile çarptırılmalarını diliyorum. Dünya'da her şeye iki kat zam yapıldı. İnsanlar bir şeye ulaşmak için 2 kat fazla çalışmak zorunda. Dünya'da kartelleşme en büyük sorun. Türkiye'deki sorun ise bazı karar verici mercidekiler insanların, verilen gücü kötüye kullanması ve başkalarının haklarını gasp etmesi ve bunun önlenmesi için caydırıcı ve yüksek derecede ceza verilmesini istiyorum. Ülkemi yöneten cumhurbaşkanımın ve aldığı kararlardan memnunuz.

- Türk gençliği bir hayal kırıklığıdır.

- Gençlik olarak kısa hayatımda birçok olayla ilgili sorunlarla karşılaştık. Vazgeçmek yerine araştırıp, çalışıp kendimize güvenmememiz lazım.

- İşsizlik gençliği bekleyen en büyük sorun. Okul dışında kendini gerçekleştirmeli gençlik.

- Gençler için olanaklar artırılmalı.

- Türk gençliği saygılı olsun, önyargılı olmasın.

- Türk gençliği ülkeden imkanı varsa gitsin, çünkü ekmek yok.

- Mutsuzum hayatımdan.

- Türk gençliği her şeye körü körüne bağlanmasın.

- Türk gençliğinin önü açılırsa bilinçli ve kalifiye şekilde devam edeceklerine inanıyorum.

- Daha umutlu, fedakar olmalılar. Çabalamak zorundayız. Hayatımız çabamız kadar kıymetli.

- Bizi temsil edemiyor politikacılar. Biz kendimiz hakkında karar verebiliyoruz. Bizi çıkarları için kullanmasınlar.

- Kendini geliştirmeyi ihmal etmesinler.

- Gençleri ümitsiz görüyorum. Sosyal hayat ve iş konusunda desteklenmemeliler.

- Beyinlerini kullansınlar.

- Gençlerin çok büyük gelecek kaygısı var.

- Bir hedefleri olsun, gençler vakitlerini boş geçirmesin.

- Gençler bilinçli olsunlar.

- Gençler kendilerine verilmeyeni ve istenileni elde edene kadar mücadeleyi bırakmamalı.

- Gençliğin en önemli sorunu kendini geliştirmemesi ve fikirlerini özgürce ifade edememesidir.

- Gençler her zaman kendine güvenmelidir.

- İşsizlik çok fazla, sınavları zorlaştırıyorlar, işsizliğin artmaması için.

- Gençlerin genel kültür düzeyini daha da artırması gerektiğine inanıyorum.

- Gençler bilerek bilinçleştirilmeye çalışılıyor.

- Gençler hakkını savunmayı bilmiyor, düşüncelerini açıkça dile getiremiyor, bağımsız değiliz ve yaşlılar çağın çok gerisinde.

- İnsanların duyarlı olması sağlanmalıdır.

- Türk gençliği sorumluluk alabilmeli ve çevreye duyarlı olmalı, teknolojiyi doğru ve faydalı kullanmalı.

- Gençlerin okudukları bölüm dışında önceden hatta erken yaşta meslek tecrübesi edindirilmeleri gereklidir.

- Türk gençliği eğitimsiz bırakılmak isteniyor. Araştırma yapması, sorgulaması istenmiyor. Bilinçli bir körleştirme politikası var.

- Allah ıslah etsin.

- Muhtemelen devleti ve ülkeyi bunlar düzeltercek.

- Gençleri yetişkinlerden daha bilinçli ve faydalı görüyorum.

- Hayvan haklarına dair daha güçlü kanunlar çıkarılması ve tedbirler alınması.

- Türkiye'de hem bilinç düzeyi yüksek, her şeyin farkında olan bir gençlik var. Bilinçli olanlar iyi bir şekilde yönlendirilirse Türkiye için ve geleceğimiz için daha iyi şeyler olabilir.

- Keşke eğitime her anlamda daha fazla önem verilse, İmam hatiplere verilen ağırlık diğer eğitim kurumlarına verilse insanlar liyakate göre bir yerlere getirilse daha iyi olurdu.

- Yönetimin değişmesini istiyorum. Türkiye silkelenmeli artık kendine gelmeli. Her anlamda çok geriledik. Gençlerin uyanık olması lazım. Bilinç düzeyi yüksek insanlara ihtiyacımız var.

- Eğitim sınav başarısına göre değil yeteneklere göre verilmeli. Düşüncelerimin sorulması çok hoşuma gitti, mutlu oldum.

- Z Kuşağı toplum sorunlarından çok uzak ve bağımsız görünse de aslında her şeyin farkındalar ve olayların merkezindeler. Yeterince dinlenilmediklerini düşünüyorum.

- Bir an önce düzelmemiz lazım. Yönetici seçerken çok dikkatli olmalılar ve doğru karar vermeliler.

- Göçmenlere yönelik izlediğimiz politikanın ne olacağına artık net bir şekilde karar verilmeli. Gençler çok umutsuz, anlaşılmadıklarını düşünüyorlar. Kendi vatandaşımızın sorunlarına kulak vermeliyiz. İnsanlar aç.

- İnsanlar artık okuyup iyi bir üniversiteden mezun olsa bile herkes sana iyi bir yere gelmeyecek, işsiz kalacakmışın gözüyle bakıyor. "Burası Türkiye", burada çok bir şey bekleme, burada ekmeğini kazanamazsın. Başka yere git diyorlar.

- Ülkemizin şu an durumu çok kötü ve ülkemizde bulunan göçmenlerin ilerleyen süreçlerde bizim için çok büyük risk barındırdığını düşünüyorum.

- Gençlerin öncelikle salgın döneminde daha sorumluluk bilinci içinde olması gerekmektedir.

- Türk gençliği genel kültür açısından kendini daha üst seviyeye taşımak için çabalamaktadır.

- Milli değerlere saygılı, sorumluluk sahibi gençler olmalıyız.

- Gençlerin toplum ve devlet sorun, çözüm konularında daha fazla söz sahibi olması gerekir.

- Gençler milli değerlere sahip çıkmalıdır.

- İş alan ve imkanı gençlerin ilgi alanlarına göre şekillendirilirse, hem eğitim, hem ekonomik özgürlükleri artar.

- Gençlerin hayallerine erişim konusunda devlet desteği artırılmalı.

- Gençler doğal yaşam alanlarını korumada daha aktif olmalılar.

- Gençliğe değil de devlete bir ekleme yapmak istiyorum. 60 yaş üstü oy kullanmamalı.

- Gençlikte politik duyarsızlık artıyor. İleride pratikte az oy kullanma artacaktır.

- Uygun bir yönlendirme ve sosyalleşme imkanları olmalı ve eğitim sisteminin gözden geçirilmesi.

- Gençliğe önem verilmeli, okuyan gençler aç aç.

- Gençler düzgünce doğru eğitim alıp kendi seçecekleri meslekleri yapıp yeni bir nesle öncülük etmeleri gerekmektedir.

- Gençlik işsiz, umutsuz, geleceği göremiyor.

- Eğitim kalitesinin artması.

- Miting peşinde koşmamalı.

- Siyasetçilerin görevini biz gençler veriyor.

- Bu ülkede gençlere öncelik ve yaşama sevinci verilmediği için gençler hayata karşı çok umutsuzdur.

- Türk gençliğine iş bulsunlar.

- Yakın zamanda değil ama ileri gelecekte Türk gençliğinin refahlığı ve çağdaşlığı sayesinde kalkınacağımızı düşünüyorum.

- Türk gençliği geleceğe yönelik korkularının artmasına sebep oluyor.

- Vatan bizim vatanımız, sahip çıkalım kaçmak çözüm değil.

- Türk gençliği sosyalleşmeli ve baskılardan kurtulmalıdır.

- İnsanlar kimliksiz kalmış durumda. Nereye ait olduğunu bilmeyen bir toplum olmuş durumdayız.

- Artık iktidarda gençlere daha çok önem verilmelidir.

- Dünya gelişmişliğinin farkına varınlr.

- Aşırı derecede bağımlılık, bilinçsizlik, aç gözlülük ve ahlaksızlık.

- Gençlere değer vermiyorlar.

- Eşcinsel kavramlara karşı daha temkinli davranmalıyız.

- Güzel bir çalışma, gençlere bu tür çalışmalar uygulanmalı.

- Hayat her geçen gün zorlaşıyor, devlet büyükleri daha duyarlı olmalı.

- Gençliğe değer verilmeli, yatırım yapılmalı.

- Gençlere iş olanakları sağlanmalı.

- Türk gençliği bilinçlendirilmeli.

- Geleceğimizi çaldılar.

- Türk gençliği, daha seküler ve ilerlemeci bir yönetimle idare edilmelidir. Gereken öz bizde bulunmaktadır.

- Eğitim. Ne olur adamakıllı kopya çekin.

- Allah herkese sabır verir inşallah.

- Başaracağız.

- İlk önce iyi insan olun, sonrasında her şey güzel olur, olacak.

- İstihdam desteği.

- Umarım herkes her şeyin farkına varır.

- Uyanınlr.

- Unutmayalım ki Avrupa geçmiş karanlıklar ile dolsa da aydınlığa çıkmıştır, bizim de en yakın zamanda çıkmamız gerekir.

- Şu anki dönemi geçmişle kıyaslamayarak objektif bir şekilde karar verilmeli.

- Araştırmadan en güvenilir gözükten yayınlara ve kişilere bile inanmamak.

- Daha istikrarlı olmalılar ve güçlü durmalılar. Kimseye boyun eğmesinler.

- Türk gençliği bilinçli ve çok şeyi başarabilecek düzeyde ama tasdik ve gayretle olabilir.

- İmkanlar iyileştirilmediği sürece meyve vermeyen ağaçlar olarak bu kuraklıkta solup gidecekler.

- Daha az telefon, daha az iletişim.

- Doğru karar verebiliyorlar mı? (İnternet teknolojisindeki ulaşılabilir sonsuz bilgi ve eğitime rağmen).

- Aydınlık gençlik olsun, bu ülke daha iyi yerlere gelsin artık, bu yönetimle bir yere gidiyor mu sizce?

- Bu ülkedeki gençlik sadece gençliktir. Türk gençliği olarak bir bağlamda sınırlandırmak, gençleri sınırlandırmaktır.

- Türk gençliği direkt batı özentisi olmadan özünü unutmadan çağdaşlaşmalı ve kendini geliştirmelidir.

- Gençliğin sadece uyanık olması değil, bu uyanıklığı sorunların çözümünde de kullanması gerekir.

- Atatürk söylemiş zaten Nutuk'ta.

- Gençlere gereken değer verilmeli.

- Gençlik çok yorgun. Ayrımcılıklara tahammülsüz ve sinirli.

- Türk gençliği liyakat sahibi olmalı, eşitlikçi olmalıdır.

- Ülkeyi kurtaralım, hepimiz çalışalım.

- Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır.

- En önemli sorun ülkeyi terk etmek istemek.

- Eğitim sorunu çözümleni.

- Gençlik politikayla çok ilgilenmek yerine kendini geliştirmelidir.

- Bağımlılıktan kesinlikle uzak kalmalılar.

- Gençlere yol gösterici olunuz.

- Türk gençliği eğitim seviyesinin yükseltilmesi ve aynı zamanda ahlaki olarak da eğitim verilmeli.

- Yaşlıları kafaya takmayın.

- Kendinizi geliştirin, ülkenin daha kötüleşmesine izin vermeyin. Şu an beter değil kurtarın.

- Bize (gençlere) destek atın!! Biz var olursak bu ülke var olacak. Bunu unutmayın.

- Dürüst ve saygılı olunlar.

- Vatandaşın milletini seven, dinine ve ahlakına sahip çıksınlar.

- Türk gençliği çok istekli ve ülkeyi güzelleştirmeye hazırdır. Fakat Türk gençliğine imkan sunulmamaktadır. Gençliğin fikrine saygı gösterilmemektedir.

- Geleceğinizi düşünün, sizden değerli bir şey yok, bu nedenle AKP'ye oy vermeyin.

- Hep ülkem için önemli işe yarayan bir insan olmak istedim fakat bu ülke bana imkan vermedi. Artık burayı yaşanılır bir yer olarak görmüyorum. Önüme çıkan ilk fırsatta gideceğim.

- Tiktok'u bıraksınlar, her zaman sorgulasınlar.

- Ülkeden kaçın.

- Saygılı olmalılar.

- Boşuna üniversite okuyoruz. Meslekler, kişilerden önce gelmeli. Bilim insanları yetiştirilmeli.

- Geleceğinize sahip çıkın AKP'ye oy vermeyin.

- Bu anketteki her cevap ciddiye alınırsa yıllar bu günden iyi olacak.

- İnsanların konuşarak anlaşılmadığı konuları çözebilmek için başvurduğu yöntemler hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Gençlerimizin ne zaman bilinçli bir birey olurlar o zaman umut yeniden yeşermeye başlayacak.

- Bilinçli yetiştirmeleri.

- Türk gençliği daha iyi bir eğitim almalı, kendisini geleceğe daha iyi hazırlamalı ve üretici olmalıdır.

- Ülkemizde işsizliğe, Türk gençliğine, insan haklarına, kadın haklarına kesinlikle önem verip çözüm bulunmalı.

- Eğitimin yetersizliğinden veya sistemin çarpıklığından gençlerin kendilerini tanıma ve bir birey olmaya dair gelişim gösteremediklerini düşünüyorum.

- Vicdanlı ve iyi bir insan olmanın umudu içinde yaşayan bir toplum istiyorum.

- İnşallah akıllanırlar.

- Bir ülkenin kalkınmasının tek yolu teknoloji üretmesidir.

- Türkiye'de kalmayın.

- Türk gençliği kulaktan dolma bilgiler yerine araştırıp kendi düşünce ve fikirlerine önem vererek hayatını ona göre biçimlendirmeli.

- Türk gençliği okumalı, araştırmalı, her duyduğuna inanmamalı, girişken ve üretken olmalıdır.

- Türk gençliği araştırmacı olmalı, tartışmalı, körü körüne hiç bir şeye inanmamalı.

- Türk gençliği gözlerini açmalı, herkese inanmamalıdır, kendilerine saygısı olmalıdır.

- Gençler bu düzeni değiştirecek ama neden değiştireceklerini bilmiyorlar. 4 yıl bir parti iktidarda kalmalıdır. Gücü eline alan kendisini kaybediyor.

- Türk gençliği geleceğe dair umudini yitirdi. Tek istedikleri hür ve mutlu şekilde yaşamak.

- Farkında olmadan, gerek TV aracılığı ile gerekse sosyal medya aracılığı ile değerlerimizden koparıyoruz. Sadece para odaklı bir yaşam felsefesi benimsetiliyor. Yozlaşmalar mevcut.

- Sosyal medyadaki bilgi kirliliğine aldanılmamalı.

- Vatansever olmaları.

- Haklarınızı arayın. Tüm dünyada herkes eşit, kendinizi asla küçümsemeyin ve alçakta görmeyin.

- Kesinlikle kadın cinayetleri bitmeli, bununla ilgili kanun getirilmeli.

- Kurtarın kendinizi.

- Kişisel gelişim ve bilinçli insan olabilme.

- Hakkımız olanı istiyoruz.

- Türk gençliği daha fazla düşünmelidir.

- Okumuyorlar.

- Daha politik olunmalı.

- İş olanakları ve özgürlük konusu daha çok dikkate alınmalı.

- Özgürlüğümüzün kısıtlanmasını istemiyorum.

- Gençler ırkçı olmamalı, anlayışlı olmalıdır.

- Demagoglar tarafından yönetilen bir ülkede yine kurtarıcı olarak görünen kişilerin hayvanlar, cinsiyetler, dinler, haklar kullanılarak hala iyi duyguları, sömürülmeye devam ediyor ve edilecek umarım... bir gün gözümüzü açabiliriz, çeşitli fraksiyonlara ya da topluluklardan yararlanmadan, kendi özgür irademizi oluşturabiliriz.

- Türk gençliği hiç bir ideolojiye bağlanmadan, kendi fikirleri ile hareket etmeli.

- Gençlik Mustafa Kemal Atatürk'ün kitabını okumadan düzelmez. Okumak, anlamak ve aydınlanmak için.

- Her zaman eğitime önem verip, hakkını savunmasını ve daha iyi bir Türkiye için gerekli her şeyi yapmasını tavsiye ederim.

- Eğitim ve cinsiyet eşitliğine duyarlı gençlik yetişmeli.

- Allah yardımcısı olsun.

- Çıldılar. Önce hayatımızı, geri almak için çabaladığımızda da kalemimizi, cehaletle yönetilen bir Türkiye'ye mahkûm edildik.

- Tek kurtuluş devrim.

- Başımızdan gitsin yeterli.

- Hiç bir politikacıya inanmayın, başlıklar altına girmeyin, düşünceleriniz ve ideolojiniz özgün olsun. Korkmayın.

- Türk gençliği okumalıdır.

- Daha çok siyaseti ve gündemi takip etsinler.

- Vicdanlı ve merhametli olalım.

- Türk gençliği bu düzeni değiştirmeli, faydalı işler yapmalılar.

- Aslimızı unutmadan diğer devletlerin iyi ve pozitif yönlerini almaya çalışmalıyız.

- Daha çok okumalı, araştırmalı ve asla bir fikre körü körüne bağlanmamalı.

- Türk gençleri Türkiye'de kalıp yolunda gitmeyen şeyleri düzeltmeye çalışmalı.

- Türkiye'de yaşamaktan mutlu değilim.

- Geri kafalı değiliz. Gerçekleri görüyoruz. Beyni yıkanmış insanlar çok fazla. Artık koltaşı bırakınlar.

- Yöneticilerin değişmesi gerekiyor.

- Risk almaktan korkmamalıyız. Kendimize güvenmeli, gerektiğinde hakkımızı ve fikrimizi savunmaktan çekinmemeliyiz. Eşitliği savunmalıyız.

- Türk gençliği çalışkandır, zekidir, istediğini er geç yapar.

- Eğitim, eğitim bizi Türk gençleri kurtaracak tek şey eğitim. Sürekli değişen eğitim sadece bize zarar vermekte ayrıca Adalet Bakanlığı personelleri çalışma sistemi düzenlenmeli.

- Böyle yaşamasınlar, herkes önce ailesini örnek alsın.

- Biraz daha sorumluluk sahibi olabiliriz.

- Ülkemizde kalmak istiyorsa hükümetin, ailesinin istediği profil olmak yerine kendi yollarını çizsinler. Kaçabilen kaçsın bu ülkeden bizi de götürsün.

- Ak Partiye oy vermeyin.

- Bu ülke ve gençliğine imkan verilirse her şeyi layıkıyla yapacağına inancım ve güvenim tamdır.

- Türk gençliğinin imkanları daha fazla olursa öncü ülkeler arasına girebiliriz.

- Tayyip'e oy vermeyin.

- Gelip geçici heveslerdense bilime ve araştırmaya önem versinler. Ülke için sorumlu davranınsınlar.

- Türk gençliği bir an önce Türkiye Cumhuriyeti sınırlarından gitmelidir.

- Türk gençliği kendini ileride nerede görmek ister, nasıl bir yönetim ister.

- Holiganlık yapılmamalıdır. Devlet baki, iktidar fanidir.

- Gençlerimize değer vermeliyiz.

- Benim için hükümet değişir ama devlet baki kalır, Türk gençleri her şeyin farkında.

- Atatürk'ün güvenini boşa çıkarmayacağız.

- Başımızdakileri gönderin.

- Keşke demeden yaşasınlar, başka bir dünya yok!

- Fırsatı olan kaçsın.

- Önce yeşili sevin, yeşillendirin. Çok para için değil de kendinizi geliştirmek için çalışın ve yapabiliyorsanız bu ülkeden kaçın.

- Karşıt görüşten vicdanlı biri sizin görüşünüzden olan vicdansız birinden daha değerlidir.

- Ertelemeden yaşayın.

- Tarihlerini bilmiyorlar, okuyun öğrenin.

- Okul bitirmenin bir faydası yok. üniversitelere bel bağlamak yerine kendinizi geliştirin. Çünkü en iyi eğitimi insan kendisine verir.

- Bilinçli olun.

- Ülke olarak bir şeyler fark etmek gençlerin elinde, birey olarak geleceği inşa etmek için çok çalışmalı ve Türkiye için güzel bir gelecek bırakmalıyız.

- Türk gençliğini saçma platformlardan uzak tutmalıyız. Özellikle Tiktok denilen platformdan, bunlar yerine daha faydalı şeylere yönlendirilmeli diye düşünüyorum.

- Gençliğin ülkede uygulanan yasalara olan inancı, uygulanan adalete olan bağlılığı yok denecek kadar azdır. Bunun yanı sıra bir zamanlar okumak isteyen gençlik şimdi ise kısa zamanda okulu bırakma eğiliminde, bunun sebebi de öngörülen işsizlik.

- Bu anketin hiç bir şey değiştireceğini düşünmüyorum.

- Ey Türk istikbalinin evladı! İşte bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklal ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

- Bakış açılarınızı sürekli geliştirin ve her şeyi sorgulayın.

- Türkiye'nin son durumunu göz önünde bulunduracak olursak AK PARTİ hiç iyi olmadı. Cumhurbaşkanı genel bakış açılı olmalı.

- Geleceğimize hep birlikte sahip çıkıyoruz. Pes etmeyelim, başaracağız.

- Şu anki hükümetin bize verdiği zararı göz ardı etmeyip ona göre davranalım.

- Ülkemize sahip çıkalım.

- Türk gençliği geleceğine sahip çıkmak zorunda.

- Bir öğretmen olarak gelecek nesilden (kendim de dahil) umudumu kaybetmek istemiyorum.

- Ben Cumhurbaşkanımıza karşı çok önyargılı olduğumu düşünüyorum. Yaptıklarını göz ardı etmeyip saygı duymalısınız.

- Hayatımız, geleceğimiz için çok iyi kararlar alıp çok iyi şeyler olmasını sağlayabiliriz. Pes etmeyelim.

- Eninde sonunda geleceğimiz için doğru yolu bulacağız. Ben geç olmadan buldum, dışarı diğerlerinin başına.

- Tek isteğimiz hepimizin iyiliği olmalı. Hırslarımızdan, düşmanlıklarımızdan vazgeçmeliyiz.

- Gençlerin eğitim sisteminin yapboz gibi sürekli olarak değiştirilmesi ve mülakatların adaletsizliği hakkında mağdur olduğumu düşünüyorum.

- Hiç bir şeyin gerçek yüzünü çok bilmediğimiz halde çok ön yargılıyız. Bu ön yargıdan vazgeçelim.

- Ben bir Türk genci olarak mezun olduktan sonra ne yapacağımıza dair hiç bir fikrim yok. Bunun son bulmasını istiyorsak, daha az sorunlu bir Türkiye istiyorsak, geleceğimiz için sağlıklı kararlar almalıyız. AKP defolsun!

- Atatürk'ün gençliğe hitabesini hepimiz bilmeliyiz. Muhtaç olduğunuz kudret damarlarımızdaki asil kanda mevcut. Şu anda bu ülkenin en büyük sorunlarından biri DNA profil değişikliği. Nedeni de saf Türk kanını uluslararası Suriyeli, Afgan ve doğu ülkeleriyle birleştirilerek saf Türklük DNA'sını yok etmek istenmesidir.

- Bu ülke bizim! Atatürk bile bütün ümidim gençliktedir demiş. Bu sözü hep hatırlayalım. Türkiye'yi Atatürk'ün kurduğu zamanki gibi iyi yönleriyle dünyada konuşulan bir ülke haline tekrar getireceğimize olan inancım tam!

- Her şeyden önce geleceğimizi düşünüp dikkatli hareket etmeliyiz. Söz konusu olan bizlerin geleceği.

- Devletimize, iktidarımıza, Cumhurbaşkanımıza sahip çıkip, inanıp, saygı duyarsak çok daha iyi şeyler olacağına inanıyorum.

- Ben bir Türk genci olarak haklarımı karşımda kim olursa olsun sonuna kadar savunuyorum ve savunacağım. Hepimiz böyle olursak ülkemizi aydın, geleceği parlak bir ülke haline getirebiliriz.

- Çocuk tacizcileri hakkında herhangi bir soru yoktu ve bunlara verilmesi gereken cezalar.

- Adam kayırma, gelecek kaygısı, gericilik.

- Şarzları bittiğinde kapıldıkları telaşı, gelecekleri için göstermelerini isterim.

- 23 yaşında bir Türk genciyim, ülke maalesef kötü durumda ve daha kötü bir duruma sürükleniyor.

- Viva fidel.

- Türk gençliği Atatürk'e ve milli değerlerine sahip çıkmalıdır.

- Ey Türk gençliği, birinci vazifen Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

- Adam olsunlar.

- Bağnaz bir ülkemiz.

- Gençlik her çağın farkında ama kimse memnun olmadığı şeylerin değişmesi için bir şey yapmıyor.

- Türk gençliği Atatürk'e ve milli değerlerine daha çok sıkı sıkıya sarılmalı.

- Geleceklerini belirlemeleri için geçmişlerinden örnek alıp hareket etmeleri ve dünya düzenini kabul edip ona göre davranmalarını tavsiye ederim.

- Öğün, çalış, güven.

- Ülkemizdeki tüm gençler eğitimlerini tamamlamalıdır. Hem kendi için hem de ülkemiz için ahlaki ve bilinçli bir gençlik yetiştirmeli.

- Gençliğimizin karakterlerini, ayrılıklarını yargılamadan onları olduğu gibi kabul etmeli ve saygı göstermelidir.

- Yeni nesil daha çok bilinçlendirilmeli, vatan, millet ve bayrak sevgisi daha çok işlenmeli. Göstermelik değil yaşayarak.

- Türkiye ne halde olursa olsun düzeltilebilir ve bunu biz gençler başaracağız.

- Geleceğe ve gençlere yatırım yapılmalı. Eski düşüncelerden vazgeçilmeli ve Atatürk gibi büyük büyük liderlerle uğraşılmalıdır.

- Türk gençliği ailesine, akrabalarına, büyüklerine karşı daha karakterli davranmalıdır.

- Türk gençliği kaliteli bir eğitim ve gerekli koşullar sağlanırsa harikalar yaratabilir.

- Türk gençliğine gerekli destek ve eğitim şartı sağlandığı süreçte ülkemize yararlı şeyler yapacağını düşünüyorum.

- Türk gençliğine destek sağlandığı süreçte ülkesine çok şey katacaktır.

- Her şeyden önce kendini korumalı, tanınmalı ve geliştirmelisin. Yaşamak istediğin dünya için savaşacak gücü bulmalısın.

- Aldığım nefesi alıp tekrar veriyorsam kaybedeceğim çok bir şey yok.

- Türk gençliği kendini geliştirmelidir.

- Türkiye cumhuriyeti topraklarında sosyal, ekonomik, siyasi, eğitim ve benzeri alanda yapılan tüm politikalar devletin kararı olacaktır. Başka politikalar bu topraklarda barınmayacaktır. Türk gençliği bunları gerçekleştirmeye apt çmiştir.

- En hakiki mürşit ilimdir.

- Cesur ve özgür bireyler geleceğin anahtarıdır.

- Önemli olan iyi bir eğitim ve kişinin bir kimliğe sahip olmasıdır. Onurlu ve dik durmasıdır.

- Mümkün olsa Atatürk'ün geri gelmesi.

- İmkanınız varsa yurtdışına kaçın.

- Türk toplumu gelişmediği sürece güvenilecek, emanet edecek gençlerin olacağını düşünmüyorum.

- Cumhurbaşkanının, Recep Tayip Erdoğan, gitmesi gerek. Eğitim sistemi çok problemli.

- Eğitim sisteminin değişmesi gerekir. Şu anki cumhurbaşkanının gitmesi lazım.

- Eğitim sistemi kötü ve şu anki cumhurbaşkanından memnun değilim.

- İnsanları dil, din, ırk, cinsiyet, cinsel tercihler hakkında ayırmamaları gerektiği, toplum bilincinin oluşması için elimizden geldiğince gezmeleri ve okumaları gerektiğini düşünüyorum. Doğduğumuzda bize bir dil, ırk ve din verildi. Bunu kabullenmek zorunda olmadıklarını söylemek isterdim.

- Okuyup eğitime önem vermesi ve bu doğrultuda çalışması gerekir.

- Torpil ve devlet adamlarının ülkemizin parasını yemesi biterse güzel şeyler olabilir.

- Din, ırk, dil kargaşası olmaksızın eşitlikçi ve adaletli bir gençlik yetişmesini umuyorum. Düşünce özgürlüğü çerçevesinde herkesin fikrini belirtmesini umuyorum.

- Türk gençliği çoğu şeyin farkında ama uzun süredir yaşanan baskı nedeniyle korkuyor. Özgürce düşünceimizi belirtebileceğimiz günlerin gelmesini umuyor.

- Gençlere fırsat verilmelidir. Yaptığı şeyleri suç olarak algılamamalı ona o alanda ilerlemesi için yardım edilmelidir. Örneğin Hackerlık.

- Özgürce her istediğimizi giyemiyoruz. Ülkede abaza sayısı oldukça fazla.

- Gençliği umutlarıyla, hayalleriyle oynaması hiç hoş değil. Bizler geleceğin umuduyuz lütfen anlayışlı olun.

- Ey Türk gençliği umudunu kaybetme, Tayip'i postalayacağız, özümüze döneceğiz. Güzel günler yakın.

- Türk gençliği destek ve eğitimi yeterli düzeyde gördüğünde ve önu kapatılmadığında ülkeye çok katkı sağlayabilir.

- Ülkenin yönetim şekli değiştirilirse daha refahlı bir ortama ulaşabiliriz.

- Daha iyi bir gelecek sağlamak.

- Abartılacak bir şey yok, iyi insan olun, sonra sevdikleri bir iş bulsunlar ve güzel bir aile kurun, en basit mutluluk örneği.

- Türk gençliğine tek tavsiyem bol bol araştırma yapmalı, araştırma imkanı olmayana imkanlar tanınmalıdır.

- Özgürlük.

- Türk gençliği kısıtlanıyor.

- Tayyip'e oy vermeyin. //

- Eğitim konusunda çok fazla sıkıntı ve anlaşılmayan düzenlenmesi gereken çok fazla konu var, memnun değiliz.

- Devletimiz biz gençlere ne zaman destek verirse işte o zaman dünyanın ilk 10 büyük ekonomisine gireriz.

- Atatürk inkılaplarına herkes uymalı.

- Söyleyecek çok şey var, buraya sığmaz.

- KYK borçları.

- İslam'ı en güzel şekilde yaşamak gerek diye düşünüyorum.

- Gençleri çöken eğitim sistemine mecbur bırakmak yerine yeteneklerine göre üretime yönlendirmek, alanları genişletmek.

- Günümüzde diplomanın ve bir mesleğe seçilecek kişinin A işini yapabilme potansiyeli ile değil tanıdığı almasıyla yerleştirilmesi ve gençlerin bu kadar sosyal medyayla değil daha çok dinle ve araştırmayla ilgilenmesini, günü bu kadar boş geçirmemelerini temenni ediyorum.

- Çok sorun var. Ne ben yazarak anlatabilirim, ne de siz cevaplandırabilirsiniz, politik cevaplara karşıyım.

- Yola çıksanız 100 adet genç çevirseniz hiç birinden para çıkmaz. Bizler genç olarak diplomalı hamalız.

- Türk gençliğinin eğitim hayatının elinden alındığını ve genç yaşta KYK borçlarına mahkum edildiğini düşünüyorum.

- Türk gençliğine maddi durumda destek sağlamaları gerekiyor, çok imtihan eden var.

- Türk gençliği öncelikle Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, sorumlu ve eğitimli bilinciyle hayatına yön vermelidir.

- 24 yaşında bir erkek olarak tüm T.C. vatandaşlarımız için fiziksel zenginliğe (sağlık) çok dikkat etmesini salık veririm.

- Türk milletinin bu genç evlatları birbirinin maşası olmamak için kendi içinde ve dış dünyayla hep bir savaş içinde olmalıdır.

- Türk gençliği akıllı, zeki ve güçlüdür. İmkan verildiğinde yapıp başaramayacağı hiçbir şey yoktur.

- Gençlere sahip çıkmalıyız.

- Türk gençleri eskiye nazaran daha bilinçli ve özgüvenli şekilde, haksızlıklara daha çok ses çıkarak yetiştiriyor.

- Türk gençliğinin düşüncelerin fikirlerine saygı duyulmalı. Onların düşüncelerine önem verilmeli ve gelecek kaygısı yaşamamızı sıfıra indirmemiz gerek.

- Lise mezunlarının, yüksekokul mezunlarını yönettiği bir ülkemiz.

- Türkiye böyle ilerlese veya cumhurbaşkanı değiştirilmezse ülkenin geleceği yok.

- Şu anki eğitim sistemine göre okusak da meslek sahibi olacağımızı sanmıyorum. O yüzden erken yaşta kendi işlerini kurmalarını isterim.

- Siyaseti önemsemeyin, paraya konuşun. Ders, ödev, tez boş işler. Her şey para.

- Tecavüzcülere idam getirilmeli.

- Eğitime önem verilmeli ve gençler düşünülmesi.

- Gardeş la gözünü seveyim şu tiktodu galdırım la.

- Daha fazla iş olanakları ve sosyal aktivite olmalıdır.

- Türk gençliğinden umutlu değilim.

- Gençlere daha fazla yardım edilmeli, destek olunmalı, burs olanakları, hobiler sağlanmalı.

- Eğitim durumu elverişli olursa, gençliğin durumu daha iyi olur.

- Ne denilebilir ki desem çaresizliğim anlaşılır mı?

- Bütün umudum Türk gençliğindedir diyen Atatürk'e layık Türk gençliği olmadık.

- Gençler iş beğenmiyor, herkes devlet kadrosuna girmek istiyor. Özel sektör eleman sıkıntısı yaşıyor.

- Ülkelerini sevsinler ve buna göre davranırlar. Gözlerini açsınlar, tek bir ülkemiz olduğunu, başka vatanımız olmadığını unutmasınlar.

- Türk gençliğinin çok fazla hedefi var. Daha fazla olanak sağlanmalıdır.

- Türk gençlerinin sadece "Türk" olduklarını hatırlamaları yeterli olacaktır.

- Bu başkan başta iken asla, bitti Türkiye.

- Bizi kurtaracak olan yine biziz, beklenti içinde olmak ve çabalamak en büyük kazancımızdır.

- Eğitim, kültür, sosyal ve politik alanlarda kendilerine liderlik yapacağı kişileri seçerken liyakat kurallarına bağlı ve ahlaki değerleri göz önünde bulundurarak seçmeli. Baştan savma olan hiçbir düzeni ise kabul etmemelidir.

- Gençliğin bilgiye çabuk ulaşması, cevap vermesinden korkuluyor.

- Gençliğimizin sosyal medyada vakit geçirmesi yerine kendine geliştirmek için (belgesel izlemek, araştırma yapmak, vb.) hem onlar hem de ülkemiz için daha iyidir. Bu şekilde kendinizi de daha iyi hissetmiş olursunuz.

- Eğitiminizi, işinizi ve diğer faktörlerden asla ödün vermeyin, okuyun okutun. Araştırın. Güçlendikçe değiştireceğiz.

- Eğitim sistemine müdahale edilmeli ve düzeltilmelidir.

- Türk gençliği kendini kurtarmak için ülkeden gitsin.

- Türk gençliğinin üretken olması gerektiğini düşünüyorum. Kendilerini geliştirmeliler. Zamanı verimli kullanmalılar. Çaba göstermeli, bir şeyler değiştirmeli.

- Şartlar gençler için düzeltilmeli.

- Gençler ülkeden çıkmak istiyor, buna da imkan bulamıyorlar. Çıkma nedenleri adaletsizlik ve haksızlık, güvensiz bir toplum haline gelmiş olmamız.

- Gençlerin anlaşılmasını ve daha güzel bir gelecek için çalışılmasını isterim.

- Başka ülkemiz yok, duyarlı olmalıyız.

- Eğitimi olmaları, bilinçli ve sorumluluk sahibi olmaları ve haklarını daima aramaları gerekir.

- İşsizlik ve benzeri sorunların, adaletsizliğin gençleri etkilediğinin düşünüyorum.

- İşsiz üniversiteliler çok, eğer istihdam olmayacaksa açılmasın. İstihdamın devlet tarafından denetlenmesini ve gençlerin umutlarının söndürülmemesi gerekir.

- Türk gençliğinin olanaklarının kısıtlı olduğunu düşünüyorum.

- Cinsel özgürlük sınırları konusunda kaygılıyım.

- Ekonomik eşitliğin sağlanması gerektiğine, bunun gençleri olumsuz olarak etkilediğini düşünüyorum.

- Türk gençliğine daha fazla olanak sağlanmalı. Eski Türk gençliği ve onun sorumluluğu yok.

- Gençler için ekonomik olanaklar artmalı ve işsizlik azaltılmalı, istihdam olanakları genişletilmeli.

- Gençleri herkes daha çok düşünmeli çünkü biz ülkenin geleceğiyiz.

- Kendi irade ve kararlarını, gelecekle ilgili biçimlendirsinsinler.

- Türk gençliğinin olumlu yönlerine bakılmalı. Bardağın dolu tarafına bakılmalı. Türk gençleri de umutsuz böyle olmamalı.

- LGBT hareketi ve cinsel özgürlüğün bu şekilde yükselmesini iyi görmüyorum. Çocuğumun bunlara tanık olmasını istemem. Yaşamak istediklerini daha gizli yaşasınlar.

- Gençleri ekonomik alanda destek olunması gerektiğini düşünüyorum.

- Türk gençliğine dair umutsuzum.

- Ekonomik olarak daha çok olanak sağlanmalı.

- Türk gençliği özüne dönmezse, Türkiye bugünden daha kötüye gidebilir. Ülkeye sahip çıkılmalı.

- Türk gençliği ikiye ayrılıyor. Gitmek isteyenler ve kalmak isteyenler. Gençler kalmalı bence ve birçok şeyi değiştirebileceklerinin farkına varmalılar.

- İnsanların hümanist olması çok önemli. Bir şeylerin değiştirebileceğine ancak bu şekilde inanabilirim.

- Cumhurbaşkanı ve iktidara oy vermenin iyi olacağını düşünüyorum.

- Eğitimin niteliği biraz daha artırılmalı.

- Türk gençliğine sahip çıksınlar.

- Daha çok çalışmalı, Türk gençliğinin eğitim sistemi değişmeli.

- Kendilerini geliştirip okumalılar. Hem ülkeyi hem de dünyayı takip etsinler. Konfor alanlarını geniş tutsunlar.

- Türk gençliğinden umutsuzum. Böyle devam ederse saygısız bir toplum oluşacak.

- Herkes eşitlensin, eşitsizlik ortadan kalksın. Torpil ve adam kayırmacılık bitsin.

- Türk gençlerinin ekonomik ve sosyal anlamda olanakları genişletilmelidir.

- Türkiye öncelikli olarak kendi gençlerine önem vermeli. Göçmenler daha avantajlı yaşıyor. Ben farklı bir ülkede bu avantajı yakalayabilecek miyim?

- Türk gençliğinin fikirlerinin bastırıldığını, çocuk yaştan itibaren itaate alıştırdıklarını, bu yüzden kendilerini ortaya koymadıklarını, aileye bağlı kaldıklarını düşünüyorum.

- Toplumsal ahlakın yükselmesi gereklidir.

- Tiktok yasaklanmalı.

- Öğretmen atamaları artmalıdır. Toplumun geleceğini öğretmenler belirlemektedir. Nasıl ki doktor, polis, asker bir gereklilik ve zorunluluksa öğretmenlik de bu şekilde olmalı ve ayrımcılık olamamalıdır.

- Eğitim sistemi değişmelidir.

- Türk gençliği biraz daha umursayıcı davranmalı ve eğitim sistemi değişmeli.

- Yeni, eski herkesin yetkilerini değiştirip laik bir ülke olmanın yanında dinine de bağlı kalıp bakış açılarını değiştirmelerini isterdim. Yeniliklere açsın diye, dininden veya ahlakından olmuyorsun sonuçta.

- Gelecekte bizi nelerin beklediğinin farkında olup ona yönelik farkında olmalıyız.

- Sorunlara eleştirel, çözüm odaklı ve duyarlı yaklaşmamızı istiyorum.

- İnsanları yargılamamalı ve birbirleri ile iyi anlaşmalarını.

- Okuyan öğrenciler olarak aşırı değersizleştiriliyoruz. Önemim öncelik sırası önemli olmalı.

- Sosyal medya ve internette öğrendikleri bilgilerin doğruluğunu araştırınsınlar ve sürekli kendilerini güncel tutsunlar.

- Sorunu doğru tespit etmelidir.

- Gün geçtikçe değerlerimizi kaybetmekteyiz. Bize verilen, yapılması istenen birçok şeye boyun eğmekteyiz. Ne zaman kendi fikrimizi açığa çıkaracağız?

- İnsan olun, ahlaklı birey olun.

- Her şeyden önce insan hayatının ön planda olduğu ve insan, hayvan dahil tüm canlıların yaşam konforunun arttığı bir ülke istiyorum.

- Ders notları çok güzel olabilir. Fakat önemli olan kendine ne kattığıdır. Hiçbir şey önüne tepsiyle sunulmaz.

- Yeni gelen Z kuşağını imha edin.

- Eğitim anne-baba ile başlar. Eğitim Türkçe-matematik bilmek değil değil, iyiliği bilmektir. İyi insan eğitimidir.

- Saçma sapan işlerden uzak durmaları, aptallık değil de biraz bu hayata zekice yaklaşmaları.

- Türk gençliğinin biraz daha bilinçli ve farkındalığının yüksek olması gerektiğini düşünüyorum.

- Kendine yapılmayacak kötü bir şeyi başkasına yapma.

- Daha çok fırsat verilmeli.

- Türk gençlerine gerekli destek ve değerin verilmesi gerekir. Gelecek gençlerin elindedir. Geleceğimiz için gençlere bu değeri sağlamalıyız.

- Sınav sistemi değişmeli. Gençler yeteneklerine göre mesleklerini belirleyebilmeli. 3 saatte hayatımız etkileyecek bir karara mahkum bırakılmamalıyız.

- Suriyeliler gitsin.

- Tarih, tarih, tarih ve okumak, araştırmak.

- Beyin göçünü engelleyecek her şey yapılmalıdır.

- Türk gençliği vatanına, bayrağına, milletine bağlı kalmalıdır. Gerekirse vatani, bayrağı, milleti için düşünmeden canını vermeli.

- Bence Türk gençliğine, bu ülkede vatandaş olmanın ne ifade ettiği öğretilmeli. Nitelikli ve entelektüel bireyler olmanın yolları gösterilmeli.

- Çoğu konuda bilinçli ama her şeye de muhalefet olan bir gençlik yetiştirdiğini düşünüyorum. Ülkeye zarar veren biz ama sürekli başkalarını suçluyoruz.

- Hangi birini yaşayayım. Bittik biz bittik.

- Eğitim eksikliği.

- Gençlik umursamaz bir şekilde yaşıyor, çoğu gençte sosyal medyada var, aile bilincimizi kaybettik gittikçe durum kötüye gidiyor.

- Gençlere güvenin.

- Kendilerini her alanda geliştirmeli ve en az 1 dil bilmeli, hayata at gözlekleriyle bakmamalı.

- Geleceksizlik, umutsuzluk, kaçış. //

- Küsmek için bahaneler arayacağımıza sevmek ve sevimlik için çözümler arayın.

- Ne mutlu Türk'üm diyene.

- Türk genci vatanına, milletine düşkündür ve neyin ne olduğunu çok iyi bilir. Ona göre davranır.

- İktidar, kesinlikle değişmelidir.

- Böyle bir anket yapılmasını devamlı isterdim. Ülkenin buna göre yönetilmesini isterim.

- Bol bol okusunlar, ne olursa olsun.

- Bu ülke sahipsiz değildir.

- İleriki yıllarda Türklük diye bir şey kalmayacak. Çok karışık bir toplum olduk. Çok mülteci akını oldu. Şimdiki gençliğe güvenmiyorum. Bu olaylar hükümet kaynaklı.

- Kendi hayatımızdaki kararları kendimiz hür irademizle ve baskı olmadan yaşamalıyız.

- Sadece fikirlerimizi özgürce ifade etmek, kimseye bağlı olmamak ve azıcık nefes almak istiyoruz.

- Gençliğe aşılınması gereken en önemli nokta vatan sevgisidir. Herkes menfaati doğrultusunda hareket edecek olursa ne vatan kalır ne de ecdada verecek hesap.

- Türk gençliği, yönetim değişmedikçe, ülkemizdeki sıkıntılar, özetle ekonomi, düzelmedikçe ülkeden gitme istekleri, başka ülkelerde okuma-çalışma istekleri son bulmayacaktır. Refah seviyemiz yükselir, sıkıntılarımız sona erer ise durumların değişeceğine inanıyorum.

- Sadece ideolojilerin sıfırdan ekmek yiyen politikacıların farkına varmak.

- Devletimizin Türk gençlerine önem vermesini istiyorum. KYK borçları silinsin.

- Gençlerin ve halkın daha dikkate alınması çünkü devleti oluşturan toplumdur.

- Gençlerin ve halkın biraz daha dinlenmesi, dikkate alınması.

- Gözlerimizin açılması.

- Halka biraz daha insan gibi davranılması ve gençlerin geleceğinin dikkate alınmasını istiyorum.

- Sorunları daha derin inceleyebildiniz.

- Lütfen düşünün.

- Sekülerleşme sorunu.

- Bir ülkede namuslular, namussuzlar kadar cesur olmadıkça memlekette kurtuluş yoktur (İsmet İnönü). Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur (M. Kemal Atatürk)

- Geri kafalı olunmamalı ve gençliğe ikinci sınıf vatandaş gibi davranılmamalı.

- Türk gençliği içinde gücünde olmalı, devleti yüceltmelidir. Başka ülkelere özenmemesi lazım.

- Devler gelir, devler gider. Tek dev kalır o da Sedat Peker!

- Türk milleti kendine gel, çomar olma aklını kullan, her hacı hocaya güvenme, Atatürkçüyüm diyene güvenme, kendine güven, doğru yoldan şaşma. (Bursa)

- Ben Türk'üm, Adıyamanlıyım, dükkan işletiyorum ama bu ülkede kız arkadaşımı bir kafeye, tatile götürmüyorum.

- İşsizlik tavan, özgürlük yok.

- Gençlik çok kötü durumda. Tiktok ile hayata bağlanıyorlar. İşsizlikten ve ekonomiden haberleri yok. Gelecekleri parlak değil.

- Tiktok çekmesinler, boş işlerle uğraşmasınlar.

- Devlet, iktidar ve muhalefet ülkeyi, düzgünce, çalmadan (128 milyon dolar), Türk gençliği ve Türk devleti adına çalışmasını diliyorum.

- Türk gençleri elinden gelenin fazlasını yapıp her zaman çok çalışmalıdır, uyutulmamalıdır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

- Türk gençliği başka ülkelerden gelip, ülkemizde kalan gençlerden daha değersiz değildir.

- Bu ülkeyi sadece genç beyinler kurtarabilir. Ama donanımlı bir gençlik yetişmiyor maalesef.

- Gençlerin geleceği hiç iyi ilerlemiyor, işsizlik – enflasyon her ne varsa etkiliyor.

- Suriyelilere verilen önemin Türk gençlerinin eğitim haklarına verilmesini, kendi ülke gençlerimize daha çok önem verilmelidir.

- Daha çok çalışmalı, öğrenmeli, yarının umudu olduğunu unutmayıp aydınlık bir ülke için çaba sarfetmek.

- Artık Türk gençliği gelecek kaygısını tek başına yaşamamalı, bu duruma acilen bir çözüm bulunmalı.

- Kendini tanımlamak için bir kimliğe ihtiyaç duyma durumunun ortadan kalkması lazım, o zaman gelişiriz.

- Medyalar yandaş olmasın. Tek adamcılık olmasın. Gençler kaderine terk edilmesin. Yerli ve milli fabrikalar kurulsun ve iş imkanları oluşturulsun.

- Ülkenin iyi zamanlarında yaşayıp şu anda genç olan insanlara nankör ve vatan haini gibi davranan yetişkinlerin işe yaramaz olduğunu düşünüyorum.

Araştırmanın frekans dağılımlarına ilişkin tablolar burada tamamlanmıştır. Şimdide de farklı değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak için çapraz tablolama işlemine yer verilmiştir.

4.2. Çapraz Tablolar

Bu bölümde, farklı değişkenler arasında çapraz tablolama işlemi yapılmıştır. Diğer bir deyişle, “il çaprazları”, “cinsiyet çaprazları”, “eğitim çaprazları”, “yaş çaprazları” ve “bölge çaprazları”, analiz edilerek değerlendirilmiştir. Çapraz tablolamalarda, “cevap vermek istemeyenler – cevapsızlar” seçeneği değerlendirme dışı bırakıldığından, bazı

tabloların yüzde değerlerinde küçük değişimler söz konusu olmuştur.

4.2.1. İl Çaprazları

Bu başlık altında, iller bazında belirli konularda elde edilmiş olan veriler arasında önemli bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla çapraz tablolamalar üretilmiş ve elde edilmiş olan bulgular ayrıca analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 100. İllere göre Türkçe dışında bilinen-konuşulan diller

İller		Türkçe dışında bilinen-konuşulan dil		Toplam
		Evet	Hayır	
Adana	Sayı	50	42	92
	%	54,30%	45,70%	100,00%
Adıyaman	Sayı	43	17	60
	%	71,70%	28,30%	100,00%
Amasya	Sayı	35	24	59
	%	59,30%	40,70%	100,00%
Ankara	Sayı	111	107	218
	%	50,90%	49,10%	100,00%
Antalya	Sayı	52	73	125
	%	41,60%	58,40%	100,00%
Bayburt	Sayı	20	45	65
	%	30,80%	69,20%	100,00%
Bitlis	Sayı	77	22	99
	%	77,80%	22,20%	100,00%
Bursa	Sayı	86	63	149
	%	57,70%	42,30%	100,00%
Çorum	Sayı	33	50	83
	%	39,80%	60,20%	100,00%
Diyarbakır	Sayı	102	32	134
	%	76,10%	23,90%	100,00%
Edirne	Sayı	39	21	60
	%	65,00%	35,00%	100,00%
Erzincan	Sayı	35	64	99
	%	35,40%	64,60%	100,00%
Erzurum	Sayı	59	46	105
	%	56,20%	43,80%	100,00%

İller		Türkçe dışında bilinen-konuşulan dil		Toplam
		Evet	Hayır	
Gaziantep	Sayı	84	64	148
	%	56,80%	43,20%	100,00%
Hatay	Sayı	63	37	100
	%	63,00%	37,00%	100,00%
İstanbul	Sayı	196	99	295
	%	66,40%	33,60%	100,00%
İzmir	Sayı	105	73	178
	%	59,00%	41,00%	100,00%
Karaman	Sayı	40	60	100
	%	40,00%	60,00%	100,00%
Konya	Sayı	65	111	176
	%	36,90%	63,10%	100,00%
Manisa	Sayı	73	33	106
	%	68,90%	31,10%	100,00%
Mersin	Sayı	73	46	119
	%	61,30%	38,70%	100,00%
Nevşehir	Sayı	59	31	90
	%	65,60%	34,40%	100,00%
Samsun	Sayı	51	44	95
	%	53,70%	46,30%	100,00%
Sivas	Sayı	24	76	100
	%	24,00%	76,00%	100,00%
Trabzon	Sayı	49	35	84
	%	58,30%	41,70%	100,00%
Tunceli	Sayı	50	20	70
	%	71,40%	28,60%	100,00%
Van	Sayı	85	42	127
	%	66,90%	33,10%	100,00%
Zonguldak	Sayı	42	49	91
	%	46,20%	53,80%	100,00%
Toplam	Sayı	1801	1426	3227
	%	55,8%	44,2%	100,0%

Araştırmaya katılanların % 55'8'i Türkçe dışında bir yabancı dil bildiğini söylemektedir. Bu bilinen dillerin içinde Kürtçe de yer almaktadır. İllere göre bilinen dillere baktığımızda, Bitlis (% 77,8), Diyarbakır (% 76,1), Adıyaman (% 71,7) ve Tunceli (% 71,4) gibi illerde bu oranların arttığını görmekteyiz. Oranların en düşük

olduğu illere baktığımızda ise Sivas % 24, Bayburt % 30,8, Erzincan % 35,4'lük bir orana sahiptir.

Gençliğin aileye verdiği önem derecesinin iller bazında nasıl olduğuna ilişkin değerlendirmeye de bakılmış ve elde edilen değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 101. İllere göre aileye verilen önem

Aile		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	0	0	2	10	80	0	92
	%	0,0%	0,0%	2,2%	10,9%	87,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	2	1	2	7	48	0	60
	%	3,3%	1,7%	3,3%	11,7%	80,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	1	4	52	0	58
	%	1,7%	0,0%	1,7%	6,9%	89,7%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	3	1	1	15	196	4	220
	%	1,4%	0,5%	0,5%	6,8%	89,1%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	0	0	0	18	108	0	126
	%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	0,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	0	0	3	64	0	67
	%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	95,5%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	0	0	1	5	94	0	100
	%	0,0%	0,0%	1,0%	5,0%	94,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	0	2	14	133	0	149
	%	0,0%	0,0%	1,3%	9,4%	89,3%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	0	3	81	0	84
	%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%	96,4%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	3	0	4	10	116	1	134
	%	2,2%	0,0%	3,0%	7,5%	86,6%	0,7%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	0	12	48	0	60
	%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	2	0	0	8	89	0	99
	%	2,0%	0,0%	0,0%	8,1%	89,9%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	1	0	2	7	94	1	105
	%	1,0%	0,0%	1,9%	6,7%	89,5%	1,0%	100,0%

Aile		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Gaziantep	Sayı	1	0	2	11	133	1	148
	%	0,7%	0,0%	1,4%	7,4%	89,9%	0,7%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	0	13	87	0	100
	%	0,0%	0,0%	0,0%	13,0%	87,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	0	2	6	34	253	0	295
	%	0,0%	0,7%	2,0%	11,5%	85,8%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	1	1	5	43	129	0	179
	%	0,6%	0,6%	2,8%	24,0%	72,1%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	3	0	0	4	93	0	100
	%	3,0%	0,0%	0,0%	4,0%	93,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	0	3	24	148	1	176
	%	0,0%	0,0%	1,7%	13,6%	84,1%	0,6%	100,0%
Manisa	Sayı	5	0	3	12	84	2	106
	%	4,7%	0,0%	2,8%	11,3%	79,2%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	1	1	5	10	101	1	119
	%	0,8%	0,8%	4,2%	8,4%	84,9%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	2	1	12	75	0	90
	%	0,0%	2,2%	1,1%	13,3%	83,3%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	2	2	1	10	79	1	95
	%	2,1%	2,1%	1,1%	10,5%	83,2%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	0	1	4	23	74	2	104
	%	0,0%	1,0%	3,8%	22,1%	71,2%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	0	1	5	76	0	83
	%	1,2%	0,0%	1,2%	6,0%	91,6%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	0	0	3	4	62	1	70
	%	0,0%	0,0%	4,3%	5,7%	88,6%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	2	0	1	9	116	0	128
	%	1,6%	0,0%	0,8%	7,0%	90,6%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	3	2	2	6	79	0	92
	%	3,3%	2,2%	2,2%	6,5%	85,9%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	31	13	52	336	2792	15	3239
	%	1,0%	0,4%	1,6%	10,4%	86,2%	0,5%	100,0%

Aileye verilen önem, araştırmaya katılanlar için “önemli” ve “çok önemli” oranı % 96,6 oranındadır. İllere göre baktığımızda ise küçük farklılıklardan bahsedilebilir. ‘Çok önemli’ oranı en yüksek illere bakıldığında;

Çorum % 96,4, Bayburt % 95,5, Bitlis % 94 ve Karaman % 93'lük oranlarla ilk sıralarda gelmektedir. Dolayısıyla daha geleneksel aile ve komşuluk ilişkilerinin varlığını koruduğunu söylemek olanaklıdır.

Bu iller, göreceli olarak daha küçük ölçekli nüfuslara sahiptir. Özellikle Bayburt, Antalya, Edirne, Hatay ve Çorum'daki katılımcıların tamamı (% 100) aile kurumunu “çok önemli - önemli” bulduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte bütün illere birlikte bakıldığında, aslında aileye verilen önemin genelde çok yüksek oranda olduğunu söylemek olanaklıdır. Özellikle ailenin, bu yaş grubundaki katılımcıların beslenme, barınma, sağlık, güvenlik ve

eğitim gereksinimleri başta olmak üzere hemen hemen tüm gereksinimlerini karşılayan bir kurum olması nedeniyle Türkiye genelinde ve tüm illerde yüksek oranda “önemli - çok önemli” olarak görülmüş olması doğal olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca, gençliğin akrabalık ilişkisine verdiği önem derecesi de iller bazında değerlendirilmiş ve elde edilen değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 102. İllere göre akrabalara verilen önem

S14. Akrabalar		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	0	0	2	10	80	0	92
	%	0,0%	0,0%	2,2%	10,9%	87,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	2	1	2	7	48	0	60
	%	3,3%	1,7%	3,3%	11,7%	80,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	1	4	52	0	58
	%	1,7%	0,0%	1,7%	6,9%	89,7%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	3	1	1	15	196	4	220
	%	1,4%	0,5%	0,5%	6,8%	89,1%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	0	0	0	18	108	0	126
	%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%	85,7%	0,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	0	0	3	64	0	67
	%	0,0%	0,0%	0,0%	4,5%	95,5%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	0	0	1	5	94	0	100
	%	0,0%	0,0%	1,0%	5,0%	94,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	0	2	14	133	0	149
	%	0,0%	0,0%	1,3%	9,4%	89,3%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	0	3	81	0	84
	%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%	96,4%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	3	0	4	10	116	1	134
	%	2,2%	0,0%	3,0%	7,5%	86,6%	0,7%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	0	12	48	0	60
	%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%	0,0%	100,0%

S14. Akrabalar		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Erzincan	Sayı	2	0	0	8	89	0	99
	%	2,0%	0,0%	0,0%	8,1%	89,9%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	1	0	2	7	94	1	105
	%	1,0%	0,0%	1,9%	6,7%	89,5%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	1	0	2	11	133	1	148
	%	0,7%	0,0%	1,4%	7,4%	89,9%	0,7%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	0	13	87	0	100
	%	0,0%	0,0%	0,0%	13,0%	87,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	0	2	6	34	253	0	295
	%	0,0%	0,7%	2,0%	11,5%	85,8%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	1	1	5	43	129	0	179
	%	0,6%	0,6%	2,8%	24,0%	72,1%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	3	0	0	4	93	0	100
	%	3,0%	0,0%	0,0%	4,0%	93,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	0	3	24	148	1	176
	%	0,0%	0,0%	1,7%	13,6%	84,1%	0,6%	100,0%
Manisa	Sayı	5	0	3	12	84	2	106
	%	4,7%	0,0%	2,8%	11,3%	79,2%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	1	1	5	10	101	1	119
	%	0,8%	0,8%	4,2%	8,4%	84,9%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	2	1	12	75	0	90
	%	0,0%	2,2%	1,1%	13,3%	83,3%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	2	2	1	10	79	1	95
	%	2,1%	2,1%	1,1%	10,5%	83,2%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	0	1	4	23	74	2	104
	%	0,0%	1,0%	3,8%	22,1%	71,2%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	0	1	5	76	0	83
	%	1,2%	0,0%	1,2%	6,0%	91,6%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	0	0	3	4	62	1	70
	%	0,0%	0,0%	4,3%	5,7%	88,6%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	2	0	1	9	116	0	128
	%	1,6%	0,0%	0,8%	7,0%	90,6%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	3	2	2	6	79	0	92
	%	3,3%	2,2%	2,2%	6,5%	85,9%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	31	13	52	336	2792	15	3239
	%	1,0%	0,4%	1,6%	10,4%	86,2%	0,5%	100,0%

Akrabalara verilen önem genel toplamda % 42,7 iken, önemli diyenlerin oranı % 29,2'dir. İllere göre bakıldığında ise farklılıklar görülmektedir. Büyük ya da megapol-metropol şehirlerde, örneğin İstanbul için önemsiz bulma oranı % 36,7, Trabzon'da % 38,1 gibi yüksek seyrederken, İzmir'de bu durum farklılık gösteriyor ve önemsiz bulma oranı toplamda % 24'tür. Daha küçük illerde de, önemsiz diyenlerin oranı düşük beklenirken, örneğin Adıyaman'da bu oran % 41,7, Manisa'da % 37,1 gibi ortalamanın üzerinde bir değere ulaşmıştır. Tüm tabloya genel olarak bakıldığında, şehirler büyüdükçe önem verme oranının azaldığı görülmüştür.

Daha önce de ifade edildiği üzere, kentsel yerleşimlerde akrabalar arasındaki iletişim ve ilişki zaman içerisinde zayıflamakta ve akrabalık, eski önemini yitirmektedir. Bu gelişme, kentleşmenin doğal bir sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda ise NUTS bölgelerine göre akrabalığa verilen önem düzeyine bakıldığında, en yüksek önemsiz görme oranının % 38,1 ile Doğu Karadeniz bölgesi olduğu görülmüştür. Önemli oranının en yüksek olduğu bölge ise % 51,6 ile Batı Marmara olmuştur (Batı Marmara; Tekirdağ alt bölgesi; Tekirdağ, Edirne, Kırklareli illeri).

Tablo 103. Bölgeye göre akrabalara verilen önem

S14. Akrabalar		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Akdeniz	Sayı	72	50	118	145	50	1	436
	%	16,5%	11,5%	27,1%	33,3%	11,5%	,2%	100,0%
Batı Anadolu	Sayı	77	50	132	167	65	5	496
	%	15,5%	10,1%	26,6%	33,7%	13,1%	1,0%	100,0%
Batı Karadeniz	Sayı	64	33	76	105	48	2	328
	%	19,5%	10,1%	23,2%	32,0%	14,6%	,6%	100,0%
Batı Marmara	Sayı	3	10	16	26	5	0	60
	%	5,0%	16,7%	26,7%	43,3%	8,3%	0,0%	100,0%
Doğu Karadeniz	Sayı	21	11	20	24	8	0	84
	%	25,0%	13,1%	23,8%	28,6%	9,5%	0,0%	100,0%
Doğu Marmara	Sayı	29	21	38	42	20	0	150
	%	19,3%	14,0%	25,3%	28,0%	13,3%	0,0%	100,0%
Ege	Sayı	47	37	81	69	50	0	284
	%	16,5%	13,0%	28,5%	24,3%	17,6%	0,0%	100,0%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	89	34	102	76	40	1	342
	%	26,0%	9,9%	29,8%	22,2%	11,7%	,3%	100,0%
İstanbul	Sayı	73	35	87	75	24	0	294
	%	24,8%	11,9%	29,6%	25,5%	8,2%	0,0%	100,0%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	56	34	64	61	53	2	270
	%	20,7%	12,6%	23,7%	22,6%	19,6%	,7%	100,0%

S14. Akrabalar		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Orta Anadolu	Sayı	39	15	52	57	28	3	194
	%	20,1%	7,7%	26,8%	29,4%	14,4%	1,5%	100,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	56	32	65	97	46	1	297
	%	18,9%	10,8%	21,9%	32,7%	15,5%	,3%	100,0%
Toplam		Sayı 626	362	851	944	437	15	3235
		% 19,4%	11,2%	26,3%	29,2%	13,5%	,5%	100,0%

İller temelinde, katılımcıların arkadaşlarına verdikleri önem derecesine bakıldığında ise, aşağıdaki tabloda sunulmuş olan değerler elde edilmiştir.

Tablo 104. İllere göre arkadaşlara verilen önem

S15. Arkadaşlar		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	3	1	9	35	44	0	92
	%	3,3%	1,1%	9,8%	38,0%	47,8%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	2	1	8	29	17	1	58
	%	3,4%	1,7%	13,8%	50,0%	29,3%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	5	24	27	0	57
	%	1,8%	0,0%	8,8%	42,1%	47,4%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	5	7	25	92	84	3	216
	%	2,3%	3,2%	11,6%	42,6%	38,9%	1,4%	100,0%
Antalya	Sayı	3	3	20	70	30	0	126
	%	2,4%	2,4%	15,9%	55,6%	23,8%	0,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	3	4	10	29	20	1	67
	%	4,5%	6,0%	14,9%	43,3%	29,9%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	1	5	10	51	30	0	97
	%	1,0%	5,2%	10,3%	52,6%	30,9%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	4	10	57	76	0	147
	%	0,0%	2,7%	6,8%	38,8%	51,7%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	2	2	8	38	32	0	82
	%	2,4%	2,4%	9,8%	46,3%	39,0%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	4	6	20	59	44	0	133
	%	3,0%	4,5%	15,0%	44,4%	33,1%	0,0%	100,0%

S15. Arkadaşlar		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Edirne	Sayı	0	1	3	30	26	0	60
	%	0,0%	1,7%	5,0%	50,0%	43,3%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	3	7	14	34	41	0	99
	%	3,0%	7,1%	14,1%	34,3%	41,4%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	5	3	16	42	38	0	104
	%	4,8%	2,9%	15,4%	40,4%	36,5%	0,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	4	5	16	67	53	0	145
	%	2,8%	3,4%	11,0%	46,2%	36,6%	0,0%	100,0%
Hatay	Sayı	1	3	18	44	33	0	99
	%	1,0%	3,0%	18,2%	44,4%	33,3%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	1	4	26	134	127	0	292
	%	0,3%	1,4%	8,9%	45,9%	43,5%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	2	7	28	80	60	0	177
	%	1,1%	4,0%	15,8%	45,2%	33,9%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	1	1	11	47	40	0	100
	%	1,0%	1,0%	11,0%	47,0%	40,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	2	19	93	62	0	176
	%	0,0%	1,1%	10,8%	52,8%	35,2%	0,0%	100,0%
Manisa	Sayı	5	1	5	44	48	1	104
	%	4,8%	1,0%	4,8%	42,3%	46,2%	1,0%	100,0%
Mersin	Sayı	5	1	8	53	49	3	119
	%	4,2%	0,8%	6,7%	44,5%	41,2%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	0	15	38	36	0	89
	%	0,0%	0,0%	16,9%	42,7%	40,4%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	4	2	9	38	40	0	93
	%	4,3%	2,2%	9,7%	40,9%	43,0%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	3	2	12	44	41	2	104
	%	2,9%	1,9%	11,5%	42,3%	39,4%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	4	16	39	23	0	83
	%	1,2%	4,8%	19,3%	47,0%	27,7%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	1	1	9	36	21	0	68
	%	1,5%	1,5%	13,2%	52,9%	30,9%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	6	2	26	67	27	0	128
	%	4,7%	1,6%	20,3%	52,3%	21,1%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	4	1	10	34	41	1	91
	%	4,4%	1,1%	11,0%	37,4%	45,1%	1,1%	100,0%
Toplam		Sayı 70	80	386	1448	1210	12	3206
		% 2,2%	2,5%	12,0%	45,2%	37,7%	0,4%	100,0%

Arkadaşlara önem verme oranı toplamda % 82,9'dur. İllere göre, metropol ya da daha küçük ölçekli il olmak bakımından anlamlı bir fark görülmemektedir. Genç nüfusta, arkadaşlığın ülke düzeyinde önemli görüldüğü anlaşılmıştır. Arkadaşlara verilen önem, tüm illerde akrabalara verilen önem düzeyinden daha yüksek çıkmıştır. Bu yaş grubunun özelliği gereği arkadaşları ile daha fazla sosyalleştiği, ilişkide olduğu ve iletişim kurduğu için, arkadaşlığı önemsemesi doğal olarak değerlendirilmiştir. Gençliğin komşulara verdiği önem derecesinin iller bazında nasıl olduğuna ilişkin değerlendirmeye de bakılmış ve elde edilen değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda

sunulmuştur. Komşuluğa verilen önem toplamda % 24,9'dur. Bu, akrabalığa verilen öneme benzer görünmektedir. Büyük ve metropol şehirlerde komşuluk daha önemsizken, küçük ve orta-ölçekli şehirlerde komşuluk daha önemli olarak görülmüştür. Özellikle Türk kültüründe, "komşu komşunun külüne muhtaçtır" veya "ev alma komşu al" gibi atasözleri de komşuluğun ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte metropol ve megapol kentlerde, komşuluk ilişkilerinin gençlik tarafından çok da önemli görülmediği değerlendirilmiştir. Tablo değerlerine genel olarak bakıldığında, hemen hemen tüm illerde, "komşular benim için ne önemlidir ne de önemsizdir" seçeneği belirgin biçimde öne çıkmıştır.

Tablo 105. İllere göre komşulara verilen önem

S16. Komşular		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	24	10	34	16	7	1	92
	%	26,1%	10,9%	37,0%	17,4%	7,6%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	21	15	15	5	3	1	60
	%	35,0%	25,0%	25,0%	8,3%	5,0%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	14	7	26	7	4	0	58
	%	24,1%	12,1%	44,8%	12,1%	6,9%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	68	29	73	30	15	3	218
	%	31,2%	13,3%	33,5%	13,8%	6,9%	1,4%	100,0%
Antalya	Sayı	27	28	48	20	2	1	126
	%	21,4%	22,2%	38,1%	15,9%	1,6%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	13	14	18	12	9	1	67
	%	19,4%	20,9%	26,9%	17,9%	13,4%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	16	17	31	23	11	2	100
	%	16,0%	17,0%	31,0%	23,0%	11,0%	2,0%	100,0%
Bursa	Sayı	35	22	56	19	13	2	147
	%	23,8%	15,0%	38,1%	12,9%	8,8%	1,4%	100,0%
Çorum	Sayı	21	11	27	11	12	1	83
	%	25,3%	13,3%	32,5%	13,3%	14,5%	1,2%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	44	16	41	19	11	1	132
	%	33,3%	12,1%	31,1%	14,4%	8,3%	0,8%	100,0%

S16. Komşular		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Edirne	Sayı	3	12	26	17	2	0	60
	%	5,0%	20,0%	43,3%	28,3%	3,3%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	32	12	20	18	16	0	98
	%	32,7%	12,2%	20,4%	18,4%	16,3%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	19	13	30	26	16	1	105
	%	18,1%	12,4%	28,6%	24,8%	15,2%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	43	24	50	17	10	3	147
	%	29,3%	16,3%	34,0%	11,6%	6,8%	2,0%	100,0%
Hatay	Sayı	21	20	33	17	7	2	100
	%	21,0%	20,0%	33,0%	17,0%	7,0%	2,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	103	50	83	44	11	2	293
	%	35,2%	17,1%	28,3%	15,0%	3,8%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	40	45	52	28	12	0	177
	%	22,6%	25,4%	29,4%	15,8%	6,8%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	11	10	41	26	11	1	100
	%	11,0%	10,0%	41,0%	26,0%	11,0%	1,0%	100,0%
Konya	Sayı	26	24	75	39	11	1	176
	%	14,8%	13,6%	42,6%	22,2%	6,2%	0,6%	100,0%
Manisa	Sayı	39	15	28	17	3	0	102
	%	38,2%	14,7%	27,5%	16,7%	2,9%	0,0%	100,0%
Mersin	Sayı	44	21	34	14	2	3	118
	%	37,3%	17,8%	28,8%	11,9%	1,7%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	19	14	34	12	9	1	89
	%	21,3%	15,7%	38,2%	13,5%	10,1%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	26	15	29	18	5	2	95
	%	27,4%	15,8%	30,5%	18,9%	5,3%	2,1%	100,0%
Sivas	Sayı	21	15	35	18	12	2	103
	%	20,4%	14,6%	34,0%	17,5%	11,7%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	23	18	24	11	5	0	81
	%	28,4%	22,2%	29,6%	13,6%	6,2%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	17	12	27	11	3	0	70
	%	24,3%	17,1%	38,6%	15,7%	4,3%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	16	15	36	53	8	0	128
	%	12,5%	11,7%	28,1%	41,4%	6,2%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	15	19	32	18	5	1	90
	%	16,7%	21,1%	35,6%	20,0%	5,6%	1,1%	100,0%
Toplam		Sayı 801	523	1058	566	235	32	3215
		% 24,9%	16,3%	32,9%	17,6%	7,3%	1,0%	100,0%

Bilindiği üzere din kurumu toplumsal yaşamlarda büyük önem arz etmektedir. İlgili değerler daha önce verilmişti. Şimdi de bu gençliğin dine bakış açıları ve dine verdikleri önem derecesi iller bazında

değerlendirilmiştir. Diğer bir deyişle aşağıdaki tablo, gençliğin iller bazında dine verdikleri önemin derecesini oransal ve karşılaştırmalı olarak sunmaktadır.

Tablo 106. İllere göre dine verilen önem

		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	13	5	18	25	31	0	92
	%	14,1%	5,4%	19,6%	27,2%	33,7%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	8	4	0	13	35	0	60
	%	13,3%	6,7%	0,0%	21,7%	58,3%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	8	4	6	13	27	0	58
	%	13,8%	6,9%	10,3%	22,4%	46,6%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	24	6	26	42	117	4	219
	%	11,0%	2,7%	11,9%	19,2%	53,4%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	14	5	20	54	31	2	126
	%	11,1%	4,0%	15,9%	42,9%	24,6%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	1	3	6	57	0	67
	%	0,0%	1,5%	4,5%	9,0%	85,1%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	3	2	7	11	77	0	100
	%	3,0%	2,0%	7,0%	11,0%	77,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	13	3	16	35	82	1	150
	%	8,7%	2,0%	10,7%	23,3%	54,7%	0,7%	100,0%
Çorum	Sayı	4	0	6	14	59	0	83
	%	4,8%	0,0%	7,2%	16,9%	71,1%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	22	5	17	27	61	2	134
	%	16,4%	3,7%	12,7%	20,1%	45,5%	1,5%	100,0%
Edirne	Sayı	8	7	12	12	20	1	60
	%	13,3%	11,7%	20,0%	20,0%	33,3%	1,7%	100,0%
Erzincan	Sayı	8	2	4	15	69	0	98
	%	8,2%	2,0%	4,1%	15,3%	70,4%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	3	2	1	17	80	2	105
	%	2,9%	1,9%	1,0%	16,2%	76,2%	1,9%	100,0%

		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Gaziantep	Sayı	20	6	19	27	73	1	146
	%	13,7%	4,1%	13,0%	18,5%	50,0%	0,7%	100,0%
Hatay	Sayı	6	6	19	27	39	3	100
	%	6,0%	6,0%	19,0%	27,0%	39,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	57	24	60	60	93	1	295
	%	19,3%	8,1%	20,3%	20,3%	31,5%	0,3%	100,0%
İzmir	Sayı	11	6	36	62	60	1	176
	%	6,2%	3,4%	20,5%	35,2%	34,1%	0,6%	100,0%
Karaman	Sayı	3	0	4	15	78	0	100
	%	3,0%	0,0%	4,0%	15,0%	78,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	4	3	6	38	122	2	175
	%	2,3%	1,7%	3,4%	21,7%	69,7%	1,1%	100,0%
Manisa	Sayı	12	7	16	25	41	4	105
	%	11,4%	6,7%	15,2%	23,8%	39,0%	3,8%	100,0%
Mersin	Sayı	29	7	13	31	36	2	118
	%	24,6%	5,9%	11,0%	26,3%	30,5%	1,7%	100,0%
Nevşehir	Sayı	10	8	7	19	45	0	89
	%	11,2%	9,0%	7,9%	21,3%	50,6%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	14	4	13	17	46	1	95
	%	14,7%	4,2%	13,7%	17,9%	48,4%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	6	1	18	26	50	2	103
	%	5,8%	1,0%	17,5%	25,2%	48,5%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	5	3	12	15	48	1	84
	%	6,0%	3,6%	14,3%	17,9%	57,1%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	20	6	11	12	20	1	70
	%	28,6%	8,6%	15,7%	17,1%	28,6%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	5	1	9	19	93	1	128
	%	3,9%	0,8%	7,0%	14,8%	72,7%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	6	3	2	24	55	0	90
	%	6,7%	3,3%	2,2%	26,7%	61,1%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	336	131	381	701	1645	32	3226
	%	10,4%	4,1%	11,8%	21,7%	51,0%	1,0%	100,0%

Katılımcılar tarafından dine verilen önem oransal olarak genel toplamda % 72,7'dir. İllere göre bakıldığında ise gençlik tarafından dine verilen önemin en yüksek olduğu iller sırasıyla Bayburt (% 94,1), Karaman (% 93),

Erzurum (% 92,4), Konya (% 91,4) olurken, önem verme oranı en düşük iller ise Tunceli (% 45,7), İstanbul (% 51,8), Edirne (% 53,3) ve Mersin (% 56,8)'dir. Aşağıdaki tabloda ise NUTS1 bölgelerine göre dine verilen önem derecesi verilmiştir.

Tablo 107. Bölgeye göre dine verilen önem

S17. Dinim		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Akdeniz	Sayı	62	23	70	137	137	7	436
	%	14,2%	5,3%	16,1%	31,4%	31,4%	1,6%	100,0%
Batı Anadolu	Sayı	31	9	36	95	317	6	494
	%	6,3%	1,8%	7,3%	19,2%	64,2%	1,2%	100,0%
Batı Karadeniz	Sayı	32	11	27	68	187	1	326
	%	9,8%	3,4%	8,3%	20,9%	57,4%	,3%	100,0%
Batı Marmara	Sayı	8	7	12	12	20	1	60
	%	13,3%	11,7%	20,0%	20,0%	33,3%	1,7%	100,0%
Doğu Karadeniz	Sayı	5	3	12	15	48	1	84
	%	6,0%	3,6%	14,3%	17,9%	57,1%	1,2%	100,0%
Doğu Marmara	Sayı	13	3	16	35	82	1	150
	%	8,7%	2,0%	10,7%	23,3%	54,7%	,7%	100,0%
Ege	Sayı	23	13	52	87	101	5	281
	%	8,2%	4,6%	18,5%	31,0%	35,9%	1,8%	100,0%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	50	15	36	67	169	3	340
	%	14,7%	4,4%	10,6%	19,7%	49,7%	,9%	100,0%
İstanbul	Sayı	57	24	60	60	93	1	295
	%	19,3%	8,1%	20,3%	20,3%	31,5%	,3%	100,0%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	11	5	8	38	206	2	270
	%	4,1%	1,9%	3,0%	14,1%	76,3%	,7%	100,0%
Orta Anadolu	Sayı	16	9	25	45	95	2	192
	%	8,3%	4,7%	13,0%	23,4%	49,5%	1,0%	100,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	28	9	27	42	190	2	298
	%	9,4%	3,0%	9,1%	14,1%	63,8%	,7%	100,0%
Toplam	Sayı	336	131	381	701	1645	32	3226
	%	10,4%	4,1%	11,8%	21,7%	51,0%	1,0%	100,0%

Bu tablonun değerlerine bakıldığında, Kuzeydoğu Anadolu (% 90,4), Batı Anadolu (% 83,4) ve Doğu Marmara (% 78), gençlik tarafından dine verilen önemin oransal olarak en yüksek olduğu bölgeler olmuştur. Buna karşılık, gençlik tarafından dine verilen önemin en düşük oranlı olduğu bölgeler ise İstanbul (% 51,8), Batı Marmara (% 53,3) ve Akdeniz (% 62,8) bölgeleri olmuştur.

Dine verilen önemin yüksek oranlarda olduğu iller ve bölgelerin ekonomik gelişmişlik açısından göreceli olarak daha alt seviyede olduğu; buna karşılık dine verilen önemin göreceli olarak daha düşük olan il ve bölgelerin ise ekonomik gelişmişlik ve refah açısından daha fazla gelişmiş bölgeler olduğu gözlenmiştir. Diğer bir deyişle, dine verilen önem ile ekonomik gelişmişlik arasında ters bir ilişki olduğunu söylemek olanaklıdır.

Araştırmaya katılanların iller bazında çevrenin korunmasına vermiş oldukları önem derecesinde her hangi bir farklılık olup olmadığına bakıldığında, elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 108. İllere göre çevrenin korunmasına verilen önem

S18. Çevrenin korunması		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	0	3	17	71	0	92
	%	1,1%	0,0%	3,3%	18,5%	77,2%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	1	1	5	16	36	0	59
	%	1,7%	1,7%	8,5%	27,1%	61,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	3	16	36	2	58
	%	1,7%	0,0%	5,2%	27,6%	62,1%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	5	5	16	42	148	4	220
	%	2,3%	2,3%	7,3%	19,1%	67,3%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	2	2	29	44	49	0	126
	%	1,6%	1,6%	23,0%	34,9%	38,9%	0,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	1	2	5	24	35	0	67
	%	1,5%	3,0%	7,5%	35,8%	52,2%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	2	3	6	32	57	0	100
	%	2,0%	3,0%	6,0%	32,0%	57,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	2	1	8	39	98	0	148
	%	1,4%	0,7%	5,4%	26,4%	66,2%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	1	0	1	23	59	0	84
	%	1,2%	0,0%	1,2%	27,4%	70,2%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	4	2	9	28	90	0	133
	%	3,0%	1,5%	6,8%	21,1%	67,7%	0,0%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	1	7	52	0	60
	%	0,0%	0,0%	1,7%	11,7%	86,7%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	0	0	2	22	75	0	99
	%	0,0%	0,0%	2,0%	22,2%	75,8%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	3	2	5	26	65	3	104
	%	2,9%	1,9%	4,8%	25,0%	62,5%	2,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	5	2	8	37	94	1	147
	%	3,4%	1,4%	5,4%	25,2%	63,9%	0,7%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	1	45	54	0	100
	%	0,0%	0,0%	1,0%	45,0%	54,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	2	4	15	59	211	3	294
	%	0,7%	1,4%	5,1%	20,1%	71,8%	1,0%	100,0%

S18. Çevrenin korunması		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
İzmir	Sayı	0	3	22	69	85	0	179
	%	0,0%	1,7%	12,3%	38,5%	47,5%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	1	0	1	22	76	0	100
	%	1,0%	0,0%	1,0%	22,0%	76,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	1	9	67	99	0	176
	%	0,0%	0,6%	5,1%	38,1%	56,2%	0,0%	100,0%
Manisa	Sayı	3	1	12	40	49	1	106
	%	2,8%	0,9%	11,3%	37,7%	46,2%	0,9%	100,0%
Mersin	Sayı	0	1	7	22	87	1	118
	%	0,0%	0,8%	5,9%	18,6%	73,7%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	2	5	28	54	0	89
	%	0,0%	2,2%	5,6%	31,5%	60,7%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	3	1	5	34	51	0	94
	%	3,2%	1,1%	5,3%	36,2%	54,3%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	1	0	2	44	55	2	104
	%	1,0%	0,0%	1,9%	42,3%	52,9%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	1	4	24	52	1	83
	%	1,2%	1,2%	4,8%	28,9%	62,7%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	1	2	5	13	49	0	70
	%	1,4%	2,9%	7,1%	18,6%	70,0%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	1	0	6	43	78	0	128
	%	0,8%	0,0%	4,7%	33,6%	60,9%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	4	1	7	23	56	1	92
	%	4,3%	1,1%	7,6%	25,0%	60,9%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	45	37	202	906	2021	19	3230
	%	1,4%	1,1%	6,3%	28,0%	62,6%	0,6%	100,0%

Araştırmaya katılanların çevrenin korunmasına önem verme konusunda hassas oldukları gözlenmiştir. Bir bütün olarak çevreye önem verme derecesi oransal olarak % 90,6'dır. Burada "çok önemli" cevabının % 62,6 olması, bu konunun özellikle vurgulanmak istendiğini göstermektedir. İllere göre baktığımızda ise çevreye verilen önem açısından iller arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte Antalya % 73,8'lik bir oranla görece daha düşük düzeyde kalmıştır. Bu bulgulardan hareketle Türk gençliğinin çevreye üst

düzeyde önem verdiklerini söylemek olanaklıdır. Gelecek kuşakların çevreye duyarlı olmaları önemli bir bulgu olarak değerlendirilmiştir.

Şimdi de gençlerin iller bazında hayvan haklarına verdikleri önemin derecesini belirten bulgulara yer verilmiştir. Zira, doğanın bir parçası olan hayvanların ne kadar önemsendiği ve dikkate alındığı, o toplumun kültürel gelişmişlik seviyesinin ölçütlerinden birisi olarak değerlendirilmek olanaklıdır.

Tablo 109. İllere göre hayvan haklarına verilen önem

S19. Hayvan hakları		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	0	0	1	17	74	0	92
	%	0,0%	0,0%	1,1%	18,5%	80,4%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	1	0	2	14	42	0	59
	%	1,7%	0,0%	3,4%	23,7%	71,2%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	1	12	42	2	58
	%	1,7%	0,0%	1,7%	20,7%	72,4%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	4	2	6	48	156	4	220
	%	1,8%	0,9%	2,7%	21,8%	70,9%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	0	2	24	38	62	0	126
	%	0,0%	1,6%	19,0%	30,2%	49,2%	0,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	1	1	3	20	42	0	67
	%	1,5%	1,5%	4,5%	29,9%	62,7%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	1	2	7	39	51	0	100
	%	1,0%	2,0%	7,0%	39,0%	51,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	1	2	34	113	0	150
	%	0,0%	0,7%	1,3%	22,7%	75,3%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	1	0	2	16	63	1	83
	%	1,2%	0,0%	2,4%	19,3%	75,9%	1,2%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	1	4	4	23	103	0	135
	%	0,7%	3,0%	3,0%	17,0%	76,3%	0,0%	100,0%
Edirne	Sayı	0	1	0	6	53	0	60
	%	0,0%	1,7%	0,0%	10,0%	88,3%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	1	0	4	14	80	0	99
	%	1,0%	0,0%	4,0%	14,1%	80,8%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	3	1	4	22	71	3	104
	%	2,9%	1,0%	3,8%	21,2%	68,3%	2,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	1	1	8	39	98	1	148
	%	0,7%	0,7%	5,4%	26,4%	66,2%	0,7%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	1	40	59	0	100
	%	0,0%	0,0%	1,0%	40,0%	59,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	2	2	8	52	230	1	295
	%	0,7%	0,7%	2,7%	17,6%	78,0%	0,3%	100,0%
İzmir	Sayı	1	4	21	58	95	0	179
	%	0,6%	2,2%	11,7%	32,4%	53,1%	0,0%	100,0%

S19. Hayvan hakları		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	1	0	0	24	75	0	100
	%	1,0%	0,0%	0,0%	24,0%	75,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	1	6	71	98	0	176
	%	0,0%	0,6%	3,4%	40,3%	55,7%	0,0%	100,0%
Manisa	Sayı	4	1	4	27	69	1	106
	%	3,8%	0,9%	3,8%	25,5%	65,1%	0,9%	100,0%
Mersin	Sayı	0	1	2	20	94	2	119
	%	0,0%	0,8%	1,7%	16,8%	79,0%	1,7%	100,0%
Nevşehir	Sayı	1	0	3	22	64	0	90
	%	1,1%	0,0%	3,3%	24,4%	71,1%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	1	0	4	15	74	1	95
	%	1,1%	0,0%	4,2%	15,8%	77,9%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	1	1	5	32	63	2	104
	%	1,0%	1,0%	4,8%	30,8%	60,6%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	0	2	1	14	67	0	84
	%	0,0%	2,4%	1,2%	16,7%	79,8%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	0	1	3	14	52	0	70
	%	0,0%	1,4%	4,3%	20,0%	74,3%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	2	0	11	33	82	0	128
	%	1,6%	0,0%	8,6%	25,8%	64,1%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	2	0	6	14	70	0	92
	%	2,2%	0,0%	6,5%	15,2%	76,1%	0,0%	100,0%
Toplam		Sayı 30	28	143	778	2242	18	3239
		% 0,9%	0,9%	4,4%	24,0%	69,2%	0,6%	100,0%

Hayvan hakları da tıpkı çevre gibi gençliğin çok duyarlılığı olduğu bir konu olarak öne çıkmıştır. Diğer bir deyişle, gençliğin genel anlamda hayvan haklarına verdikleri önem oranı toplamda % 93,2 olmuştur. Konuya iller bazında bakıldığında ise iller arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Diğer bir deyişle Türkiye'nin her tarafındaki gençlik,

hayvan hakları konusunda duyarlı olduğunu göstermiştir.

Şimdi de iller bazında katılımcıların eğitilmiş olma konusuna ne kadar önem veriyor olduklarına ilişkin değerlere bakılmış ve ilgili bulgular aşağıdaki tabloda oransal olarak sunulmuştur.

Tablo 110. İllere göre eğitilmiş olmaya verilen önem

S20. Eğitilmiş olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	2	7	25	57	0	92
	%	1,1%	2,2%	7,6%	27,2%	62,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	3	0	2	10	44	0	59
	%	5,1%	0,0%	3,4%	16,9%	74,6%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	0	9	46	2	58
	%	1,7%	0,0%	0,0%	15,5%	79,3%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	4	3	10	30	169	4	220
	%	1,8%	1,4%	4,5%	13,6%	76,8%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	0	2	14	42	67	1	126
	%	0,0%	1,6%	11,1%	33,3%	53,2%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	1	1	3	10	52	0	67
	%	1,5%	1,5%	4,5%	14,9%	77,6%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	0	1	8	16	75	0	100
	%	0,0%	1,0%	8,0%	16,0%	75,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	1	2	24	122	1	150
	%	0,0%	0,7%	1,3%	16,0%	81,3%	0,7%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	4	8	71	0	83
	%	0,0%	0,0%	4,8%	9,6%	85,5%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	3	2	1	13	116	0	135
	%	2,2%	1,5%	0,7%	9,6%	85,9%	0,0%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	7	13	40	0	60
	%	0,0%	0,0%	11,7%	21,7%	66,7%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	1	0	2	13	83	0	99
	%	1,0%	0,0%	2,0%	13,1%	83,8%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	0	2	4	17	77	3	103
	%	0,0%	1,9%	3,9%	16,5%	74,8%	2,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	2	0	3	25	114	3	147
	%	1,4%	0,0%	2,0%	17,0%	77,6%	2,0%	100,0%
Hatay	Sayı	1	1	5	36	57	0	100
	%	1,0%	1,0%	5,0%	36,0%	57,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	1	2	10	43	237	1	294
	%	0,3%	0,7%	3,4%	14,6%	80,6%	0,3%	100,0%
İzmir	Sayı	1	1	25	58	94	0	179
	%	0,6%	0,6%	14,0%	32,4%	52,5%	0,0%	100,0%

S20. Eğitimli olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	1	1	6	19	73	0	100
	%	1,0%	1,0%	6,0%	19,0%	73,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	1	3	11	58	103	0	176
	%	0,6%	1,7%	6,2%	33,0%	58,5%	0,0%	100,0%
Manisa	Sayı	4	2	10	21	67	1	105
	%	3,8%	1,9%	9,5%	20,0%	63,8%	1,0%	100,0%
Mersin	Sayı	1	1	7	18	91	1	119
	%	0,8%	0,8%	5,9%	15,1%	76,5%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	2	5	26	56	1	90
	%	0,0%	2,2%	5,6%	28,9%	62,2%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	2	0	4	16	72	1	95
	%	2,1%	0,0%	4,2%	16,8%	75,8%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	2	3	5	30	62	2	104
	%	1,9%	2,9%	4,8%	28,8%	59,6%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	0	8	15	60	0	84
	%	1,2%	0,0%	9,5%	17,9%	71,4%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	0	0	3	8	59	0	70
	%	0,0%	0,0%	4,3%	11,4%	84,3%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	0	1	10	28	89	0	128
	%	0,0%	0,8%	7,8%	21,9%	69,5%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	3	0	2	16	71	0	92
	%	3,3%	0,0%	2,2%	17,4%	77,2%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	34	31	178	647	2324	21	3235
	%	1,1%	1,0%	5,5%	20,0%	71,8%	0,6%	100,0%

Araştırmaya katılmış olan Türk gençliği, bireylerin eğitimli olmalarını yüksek oranda (% 91,8) önemli-çok önemli olarak değerlendirmiştir. İller bazındaki değerlere bakıldığında ise önemli bir farklılık gözlenmemiştir. Diğer bir deyişle Türk gençliği il ve bölge ayrımı olmaksızın eğitimin önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir.

Aşağıda ise Türk gençliğinin “ahlaklı olma”ya verdiği önemin derecesini iller bazında gösteren değerleri içeren tabloya yer verilmiştir. Bilindiği üzere ahlak, bir toplumsal sistemin en önemli değeri olarak görülmektedir. Zira ahlaki değerlerin olmadığı veya düşük düzeyde olduğu toplumlarda huzurlu ve sağlıklı bir yapıdan söz etmek olanaklı değildir.

Tablo 111. İllere göre ahlaklı olmaya verilen önem

S21. Ahlaklı olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	0	4	18	69	0	92
	%	1,1%	0,0%	4,3%	19,6%	75,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	0	0	0	10	49	0	59
	%	0,0%	0,0%	0,0%	16,9%	83,1%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	0	9	46	2	58
	%	1,7%	0,0%	0,0%	15,5%	79,3%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	5	1	4	30	175	5	220
	%	2,3%	0,5%	1,8%	13,6%	79,5%	2,3%	100,0%
Antalya	Sayı	0	0	6	44	73	2	125
	%	0,0%	0,0%	4,8%	35,2%	58,4%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	0	0	11	56	0	67
	%	0,0%	0,0%	0,0%	16,4%	83,6%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	0	0	2	7	91	0	100
	%	0,0%	0,0%	2,0%	7,0%	91,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	1	2	17	129	1	150
	%	0,0%	0,7%	1,3%	11,3%	86,0%	0,7%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	2	5	77	0	84
	%	0,0%	0,0%	2,4%	6,0%	91,7%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	2	0	4	14	114	1	135
	%	1,5%	0,0%	3,0%	10,4%	84,4%	0,7%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	1	5	54	0	60
	%	0,0%	0,0%	1,7%	8,3%	90,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	2	0	0	10	87	0	99
	%	2,0%	0,0%	0,0%	10,1%	87,9%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	1	1	3	10	85	3	103
	%	1,0%	1,0%	2,9%	9,7%	82,5%	2,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	0	0	3	20	124	1	148
	%	0,0%	0,0%	2,0%	13,5%	83,8%	0,7%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	0	18	82	0	100
	%	0,0%	0,0%	0,0%	18,0%	82,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	3	1	11	42	238	0	295
	%	1,0%	0,3%	3,7%	14,2%	80,7%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	0	0	11	64	103	0	178
	%	0,0%	0,0%	6,2%	36,0%	57,9%	0,0%	100,0%

S21. Ahlaklı olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	1	0	1	9	89	0	100
	%	1,0%	0,0%	1,0%	9,0%	89,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	0	5	28	142	1	176
	%	0,0%	0,0%	2,8%	15,9%	80,7%	0,6%	100,0%
Manisa	Sayı	3	2	7	19	73	2	106
	%	2,8%	1,9%	6,6%	17,9%	68,9%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	0	0	3	16	99	1	119
	%	0,0%	0,0%	2,5%	13,4%	83,2%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	1	7	19	62	1	90
	%	0,0%	1,1%	7,8%	21,1%	68,9%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	2	0	2	11	78	2	95
	%	2,1%	0,0%	2,1%	11,6%	82,1%	2,1%	100,0%
Sivas	Sayı	0	0	2	21	79	2	104
	%	0,0%	0,0%	1,9%	20,2%	76,0%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	0	1	14	68	0	84
	%	1,2%	0,0%	1,2%	16,7%	81,0%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	1	0	0	9	59	0	69
	%	1,4%	0,0%	0,0%	13,0%	85,5%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	1	0	0	19	108	0	128
	%	0,8%	0,0%	0,0%	14,8%	84,4%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	1	0	1	10	80	0	92
	%	1,1%	0,0%	1,1%	10,9%	87,0%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	25	7	82	509	2589	24	3236
	%	0,8%	0,2%	2,5%	15,7%	80,0%	0,7%	100,0%

Tablo değerleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde “ahlaklı olmak”, gençliğin çok duyarlı olduğu bir konu olarak öne çıkmıştır. Diğer bir deyişle Türkiye genelinde gençliğin % 95,7’si ahlaklı olmanın önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir. İller arasında bu konuda bir fark olup olmadığına bakıldığında ise önemli bir farklılık olmadığı gözlenmiştir. Kısacası iller ve bölgeler farkı olmaksızın

Türk gençliği ahlaklı olmayı önemli olarak değerlendirmiştir.

Tıpkı ahlaklı olmak gibi, Türk gençliğinin bu kez de, “dürüst olma” konusunun kendileri için ne kadar önem arz ettiğine bakılmış ve özellikle iller düzeyinde belirgin bir fark olup olmadığı değerlendirilmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 112. İllere göre dürüst olmaya verilen önem

S22. Dürüst olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	0	1	19	71	0	92
	%	1,1%	0,0%	1,1%	20,7%	77,2%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	0	1	1	11	46	0	59
	%	0,0%	1,7%	1,7%	18,6%	78,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	1	0	0	6	49	2	58
	%	1,7%	0,0%	0,0%	10,3%	84,5%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	3	3	4	21	182	6	219
	%	1,4%	1,4%	1,8%	9,6%	83,1%	2,7%	100,0%
Antalya	Sayı	0	0	5	42	77	1	125
	%	0,0%	0,0%	4,0%	33,6%	61,6%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	0	1	9	57	0	67
	%	0,0%	0,0%	1,5%	13,4%	85,1%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	0	0	0	7	91	0	98
	%	0,0%	0,0%	0,0%	7,1%	92,9%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	0	1	0	14	135	0	150
	%	0,0%	0,7%	0,0%	9,3%	90,0%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	0	3	80	0	83
	%	0,0%	0,0%	0,0%	3,6%	96,4%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	1	0	2	11	119	0	133
	%	0,8%	0,0%	1,5%	8,3%	89,5%	0,0%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	0	3	57	0	60
	%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	95,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	1	0	0	11	87	0	99
	%	1,0%	0,0%	0,0%	11,1%	87,9%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	3	1	2	8	89	2	105
	%	2,9%	1,0%	1,9%	7,6%	84,8%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	1	0	5	20	120	2	148
	%	0,7%	0,0%	3,4%	13,5%	81,1%	1,4%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	0	19	81	0	100
	%	0,0%	0,0%	0,0%	19,0%	81,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	1	2	3	39	249	0	294
	%	0,3%	0,7%	1,0%	13,3%	84,7%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	0	0	8	52	119	0	179
	%	0,0%	0,0%	4,5%	29,1%	66,5%	0,0%	100,0%

S22. Dürüst olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	2	0	2	5	91	0	100
	%	2,0%	0,0%	2,0%	5,0%	91,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	1	0	4	29	141	1	176
	%	0,6%	0,0%	2,3%	16,5%	80,1%	0,6%	100,0%
Manisa	Sayı	2	1	4	25	72	2	106
	%	1,9%	0,9%	3,8%	23,6%	67,9%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	2	0	1	16	98	2	119
	%	1,7%	0,0%	0,8%	13,4%	82,4%	1,7%	100,0%
Nevşehir	Sayı	0	2	1	17	69	1	90
	%	0,0%	2,2%	1,1%	18,9%	76,7%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	0	0	1	7	85	2	95
	%	0,0%	0,0%	1,1%	7,4%	89,5%	2,1%	100,0%
Sivas	Sayı	0	1	1	21	79	2	104
	%	0,0%	1,0%	1,0%	20,2%	76,0%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	1	0	15	67	0	84
	%	1,2%	1,2%	0,0%	17,9%	79,8%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	2	0	1	9	57	1	70
	%	2,9%	0,0%	1,4%	12,9%	81,4%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	2	0	0	20	105	0	127
	%	1,6%	0,0%	0,0%	15,7%	82,7%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	1	1	0	10	80	0	92
	%	1,1%	1,1%	0,0%	10,9%	87,0%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	25	14	47	469	2653	24	3232
	%	0,8%	0,4%	1,5%	14,5%	82,1%	0,7%	100,0%

Tablo değerleri analiz edildiğinde “dürüst olma”nın da Türk gençliği için büyük önem arz ettiği görülmüştür. Diğer bir deyişle, Türk gençliğinin % 96,6’sı yaşamda dürüst olmanın önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir.

İller arasında herhangi önemli bir farklılık olup olmadığına bakıldığında ise, dürüst olmaya verilen önem konusunda iller arasında belirgin bir farklılık gözlenmemiştir. Kısacası burada da Türk gençliği ülke düzeyinde “dürüst olma” niteliğinin birey ve yaşam için önemli-çok

önemli olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Aşağıdaki tabloda ise bu kez Türkiye’de hem politik ve hem de sosyo-kültürel zeminde çok konuşulan ve çok tartışılan; kiminin sert bir şekilde ötekileştirdiği – eleştirdiği kimilerinin ise kendinin en önemli ulusal değeri olarak gördüğü “Atatürk”ün, kendileri için ne düzeyde bir önem arz ettiği konusu iller bazında değerlendirilmiş ve bu konuda iller arasında önemli bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. İlgili değerler ve bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 113. İllere göre Atatürk'e verilen önem

S23. Atatürk		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	0	5	10	75	1	92
	%	1,1%	0,0%	5,4%	10,9%	81,5%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	5	1	5	14	33	1	59
	%	8,5%	1,7%	8,5%	23,7%	55,9%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	0	0	2	3	51	2	58
	%	0,0%	0,0%	3,4%	5,2%	87,9%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	9	3	17	29	155	4	217
	%	4,1%	1,4%	7,8%	13,4%	71,4%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	6	1	15	26	76	1	125
	%	4,8%	0,8%	12,0%	20,8%	60,8%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	5	1	4	17	39	0	66
	%	7,6%	1,5%	6,1%	25,8%	59,1%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	18	8	21	29	23	1	100
	%	18,0%	8,0%	21,0%	29,0%	23,0%	1,0%	100,0%
Bursa	Sayı	1	1	11	20	116	1	150
	%	0,7%	0,7%	7,3%	13,3%	77,3%	0,7%	100,0%
Çorum	Sayı	0	1	7	15	61	0	84
	%	0,0%	1,2%	8,3%	17,9%	72,6%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	15	3	17	28	69	3	135
	%	11,1%	2,2%	12,6%	20,7%	51,1%	2,2%	100,0%
Edirne	Sayı	0	1	5	14	40	0	60
	%	0,0%	1,7%	8,3%	23,3%	66,7%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	1	1	2	11	83	1	99
	%	1,0%	1,0%	2,0%	11,1%	83,8%	1,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	5	3	11	19	63	4	105
	%	4,8%	2,9%	10,5%	18,1%	60,0%	3,8%	100,0%
Gaziantep	Sayı	3	4	11	23	100	5	146
	%	2,1%	2,7%	7,5%	15,8%	68,5%	3,4%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	3	15	82	0	100
	%	0,0%	0,0%	3,0%	15,0%	82,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	5	4	18	44	223	1	295
	%	1,7%	1,4%	6,1%	14,9%	75,6%	0,3%	100,0%
İzmir	Sayı	4	1	11	44	119	0	179
	%	2,2%	0,6%	6,1%	24,6%	66,5%	0,0%	100,0%

S23. Atatürk		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	4	2	13	22	56	3	100
	%	4,0%	2,0%	13,0%	22,0%	56,0%	3,0%	100,0%
Konya	Sayı	12	3	19	64	76	2	176
	%	6,8%	1,7%	10,8%	36,4%	43,2%	1,1%	100,0%
Manisa	Sayı	3	3	1	9	85	3	104
	%	2,9%	2,9%	1,0%	8,7%	81,7%	2,9%	100,0%
Mersin	Sayı	1	0	5	12	97	3	118
	%	0,8%	0,0%	4,2%	10,2%	82,2%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	4	1	1	11	70	3	90
	%	4,4%	1,1%	1,1%	12,2%	77,8%	3,3%	100,0%
Samsun	Sayı	3	0	9	19	63	1	95
	%	3,2%	0,0%	9,5%	20,0%	66,3%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	2	2	13	32	49	6	104
	%	1,9%	1,9%	12,5%	30,8%	47,1%	5,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	1	0	8	15	59	0	83
	%	1,2%	0,0%	9,6%	18,1%	71,1%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	16	3	7	18	21	4	69
	%	23,2%	4,3%	10,1%	26,1%	30,4%	5,8%	100,0%
Van	Sayı	29	11	27	40	19	2	128
	%	22,7%	8,6%	21,1%	31,2%	14,8%	1,6%	100,0%
Zonguldak	Sayı	0	0	6	11	74	1	92
	%	0,0%	0,0%	6,5%	12,0%	80,4%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	153	58	274	614	2077	53	3229
	%	4,7%	1,8%	8,5%	19,0%	64,3%	1,6%	100,0%

Araştırmaya katılmış olanların Atatürk'ün kendileri için önem derecesine bakıldığında toplamda % 83,3'lük bir kesim Atatürk'ün kendileri için önemli-çok önemli olduğunu belirtmiştir. Hatta sadece, "Atatürk benim için çok önemlidir" diyenlerin oranına bakıldığında bu oranın % 64,3 olduğu görülmüştür. Kısacası, Atatürk'ün Türk gençliği için önem arz ediyor olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Atatürk'e verilen önem açısından iller arasında oransal olarak önemli bir farklılık olup

olmadığına bakıldığında ise bazı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Örneğin, "Atatürk benim için önemlidir-çok önemlidir" diyenler Van ilinde % 46, Bitlis ilinde % 52, Tunceli, ilinde % 56,5 iken bu oran Zonguldak, Mersin, Manisa, İzmir, Hatay, Erzincan, Adana ve Amasya başta olmak üzere pek çok ilimizde % 90'nın üzerinde çıkmıştır.

Aynı şekilde Türk gençliği için ne oranda önem arz ettiği merak edilen bir diğer konu ise "Türklük ve Türk olma" konusu olmuştur.

Diğer bir deyişle iller bazında, Türk gençliğinin Türklük ve Türk olma konusunun kendileri için ne kadar önem arz ettiğine bakılmış ve aşağıdaki tabloda sunulmuş olan değerler elde edilmiştir.

Tablo 114. İllere göre Türklük – Türk olmaya verilen önem

S24. Türklük- Türk olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	5	4	17	19	46	1	92
	%	5,4%	4,3%	18,5%	20,7%	50,0%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	6	0	12	7	29	2	56
	%	10,7%	0,0%	21,4%	12,5%	51,8%	3,6%	100,0%
Amasya	Sayı	2	1	7	11	37	0	58
	%	3,4%	1,7%	12,1%	19,0%	63,8%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	9	11	22	37	136	4	219
	%	4,1%	5,0%	10,0%	16,9%	62,1%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	6	4	17	54	42	1	124
	%	4,8%	3,2%	13,7%	43,5%	33,9%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	6	3	4	6	48	0	67
	%	9,0%	4,5%	6,0%	9,0%	71,6%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	20	12	22	16	28	2	100
	%	20,0%	12,0%	22,0%	16,0%	28,0%	2,0%	100,0%
Bursa	Sayı	8	6	13	27	96	0	150
	%	5,3%	4,0%	8,7%	18,0%	64,0%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	2	2	5	11	64	0	84
	%	2,4%	2,4%	6,0%	13,1%	76,2%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	39	7	21	21	45	2	135
	%	28,9%	5,2%	15,6%	15,6%	33,3%	1,5%	100,0%
Edirne	Sayı	0	1	15	19	24	1	60
	%	0,0%	1,7%	25,0%	31,7%	40,0%	1,7%	100,0%
Erzincan	Sayı	4	0	5	6	84	0	99
	%	4,0%	0,0%	5,1%	6,1%	84,8%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	7	2	7	11	72	4	103
	%	6,8%	1,9%	6,8%	10,7%	69,9%	3,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	17	3	23	29	74	2	148
	%	11,5%	2,0%	15,5%	19,6%	50,0%	1,4%	100,0%

S24. Türklük- Türk olmak		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Hatay	Sayı	3	9	13	26	48	1	100
	%	3,0%	9,0%	13,0%	26,0%	48,0%	1,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	32	17	50	62	133	0	294
	%	10,9%	5,8%	17,0%	21,1%	45,2%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	6	14	25	57	75	1	178
	%	3,4%	7,9%	14,0%	32,0%	42,1%	0,6%	100,0%
Karaman	Sayı	3	2	15	15	62	3	100
	%	3,0%	2,0%	15,0%	15,0%	62,0%	3,0%	100,0%
Konya	Sayı	4	3	21	48	98	2	176
	%	2,3%	1,7%	11,9%	27,3%	55,7%	1,1%	100,0%
Manisa	Sayı	5	1	20	17	61	1	105
	%	4,8%	1,0%	19,0%	16,2%	58,1%	1,0%	100,0%
Mersin	Sayı	17	8	14	18	59	3	119
	%	14,3%	6,7%	11,8%	15,1%	49,6%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	3	3	11	17	53	2	89
	%	3,4%	3,4%	12,4%	19,1%	59,6%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	6	5	9	15	58	2	95
	%	6,3%	5,3%	9,5%	15,8%	61,1%	2,1%	100,0%
Sivas	Sayı	5	0	19	26	50	4	104
	%	4,8%	0,0%	18,3%	25,0%	48,1%	3,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	2	1	7	13	59	1	83
	%	2,4%	1,2%	8,4%	15,7%	71,1%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	27	5	14	6	12	4	68
	%	39,7%	7,4%	20,6%	8,8%	17,6%	5,9%	100,0%
Van	Sayı	42	8	27	23	25	3	128
	%	32,8%	6,2%	21,1%	18,0%	19,5%	2,3%	100,0%
Zonguldak	Sayı	8	2	4	10	67	1	92
	%	8,7%	2,2%	4,3%	10,9%	72,8%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	294	134	439	627	1685	47	3226
	%	9,1%	4,2%	13,6%	19,4%	52,2%	1,5%	100,0%

Katılımcıların “Türklük ve Türk olma”ya verdikleri önem oranı genel toplamda % 71,6 olarak tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle,

Türk gençliğinin genel olarak dörtte üçüne yakın bir kesimi “Türklük ve Türk olma benim için önemlidir-çok önemlidir” demıştır. Buna

karşın il bazında bulgular değerlendirildiğinde, “Türklük ve Türk olma benim için önemlidir - çok önemlidir” diyenlerin oranlarında ciddi farklılıklar olduğu gözlenmiştir. Örneğin bu oran Tunceli ili için sadece % 26,4, Van ili için % 37,5 ve Bitlis’te ise % 44 olmuştur. Diğer illerde ortalama % 65 ve üzeri değerler elde edilmiştir.

Katılımcılar için ne oranda önem arz ettiği sorgulanan bir diğer olgu ise “Müslümanlık” olmuştur. Diğer bir deyişle katılımcılara, Müslümanlığın kendileri için hangi oranda önem arz ettiği sorulduğunda verilmiş olan yanıtlar iller bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 115. İllere göre Müslümanlığa verilen önem

S25. Müslümanlık		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	11	7	19	18	36	1	92
	%	12,0%	7,6%	20,7%	19,6%	39,1%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	8	2	3	10	37	0	60
	%	13,3%	3,3%	5,0%	16,7%	61,7%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	7	2	11	14	24	0	58
	%	12,1%	3,4%	19,0%	24,1%	41,4%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	20	10	26	33	126	5	220
	%	9,1%	4,5%	11,8%	15,0%	57,3%	2,3%	100,0%
Antalya	Sayı	15	2	22	43	41	1	124
	%	12,1%	1,6%	17,7%	34,7%	33,1%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	2	3	10	52	0	67
	%	0,0%	3,0%	4,5%	14,9%	77,6%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	3	1	7	8	81	0	100
	%	3,0%	1,0%	7,0%	8,0%	81,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	11	0	22	30	85	1	149
	%	7,4%	0,0%	14,8%	20,1%	57,0%	0,7%	100,0%
Çorum	Sayı	3	1	5	13	62	0	84
	%	3,6%	1,2%	6,0%	15,5%	73,8%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	24	8	20	14	67	1	134
	%	17,9%	6,0%	14,9%	10,4%	50,0%	0,7%	100,0%
Edirne	Sayı	9	5	14	10	21	1	60
	%	15,0%	8,3%	23,3%	16,7%	35,0%	1,7%	100,0%
Erzincan	Sayı	5	5	7	8	74	0	99
	%	5,1%	5,1%	7,1%	8,1%	74,7%	0,0%	100,0%

S25. Müslümanlık		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Erzurum	Sayı	4	1	7	11	78	2	103
	%	3,9%	1,0%	6,8%	10,7%	75,7%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	21	9	22	20	71	3	146
	%	14,4%	6,2%	15,1%	13,7%	48,6%	2,1%	100,0%
Hatay	Sayı	7	10	19	23	38	3	100
	%	7,0%	10,0%	19,0%	23,0%	38,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	59	22	60	51	102	1	295
	%	20,0%	7,5%	20,3%	17,3%	34,6%	0,3%	100,0%
İzmir	Sayı	13	13	31	48	73	1	179
	%	7,3%	7,3%	17,3%	26,8%	40,8%	0,6%	100,0%
Karaman	Sayı	4	2	3	15	74	1	99
	%	4,0%	2,0%	3,0%	15,2%	74,7%	1,0%	100,0%
Konya	Sayı	5	3	8	30	128	1	175
	%	2,9%	1,7%	4,6%	17,1%	73,1%	0,6%	100,0%
Manisa	Sayı	10	6	20	22	44	4	106
	%	9,4%	5,7%	18,9%	20,8%	41,5%	3,8%	100,0%
Mersin	Sayı	30	7	21	21	38	2	119
	%	25,2%	5,9%	17,6%	17,6%	31,9%	1,7%	100,0%
Nevşehir	Sayı	8	2	15	21	42	2	90
	%	8,9%	2,2%	16,7%	23,3%	46,7%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	18	4	11	14	47	0	94
	%	19,1%	4,3%	11,7%	14,9%	50,0%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	5	5	17	29	46	2	104
	%	4,8%	4,8%	16,3%	27,9%	44,2%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	4	5	11	13	50	1	84
	%	4,8%	6,0%	13,1%	15,5%	59,5%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	24	8	11	5	20	2	70
	%	34,3%	11,4%	15,7%	7,1%	28,6%	2,9%	100,0%
Van	Sayı	8	2	6	29	82	1	128
	%	6,2%	1,6%	4,7%	22,7%	64,1%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	9	2	6	18	56	1	92
	%	9,8%	2,2%	6,5%	19,6%	60,9%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	345	146	427	581	1695	37	3231
	%	10,7%	4,5%	13,2%	18,0%	52,5%	1,1%	100,0%

Katılımcıların genel anlamda “Müslümanlık” olgusunun kendileri için ne düzeyde önem arz ettiği konusuna bakıldığında, toplamda % 70,5’lik bir kesim “Müslümanlık benim için önemlidir - çok önemlidir” şeklinde düşünce belirtmiştir. İller düzeyinde konu değerlendirildiğinde ise “Müslümanlık benim için önemli - hiç önemli değildir” diyen iller

oransal olarak sırasıyla Tunceli (% 45,7), Mersin (% 31,1), İstanbul (% 27,5), Diyarbakır (% 23,9), Samsun (% 23,4), Edirne (% 23,3) ve Gaziantep (% 20,6) olmuştur. Katılımcıların il düzeyinde Türk Bayrağı’na ne düzeyde önem verdiklerine ilişkin analizler yapılmış ve aşağıda sunulmuş olan tablodaki değerler elde edilmiştir.

Tablo 116. İllere göre Türkiye Bayrağına verilen önem

S26. Türkiye Bayrağı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	1	6	20	64	0	92
	%	1,1%	1,1%	6,5%	21,7%	69,6%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	1	0	3	7	49	0	60
	%	1,7%	0,0%	5,0%	11,7%	81,7%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	0	0	3	8	46	1	58
	%	0,0%	0,0%	5,2%	13,8%	79,3%	1,7%	100,0%
Ankara	Sayı	1	0	7	25	184	3	220
	%	0,5%	0,0%	3,2%	11,4%	83,6%	1,4%	100,0%
Antalya	Sayı	2	1	6	36	75	4	124
	%	1,6%	0,8%	4,8%	29,0%	60,5%	3,2%	100,0%
Bayburt	Sayı	1	1	4	6	55	0	67
	%	1,5%	1,5%	6,0%	9,0%	82,1%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	3	0	5	18	74	0	100
	%	3,0%	0,0%	5,0%	18,0%	74,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	4	0	3	13	129	0	149
	%	2,7%	0,0%	2,0%	8,7%	86,6%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	3	6	75	0	84
	%	0,0%	0,0%	3,6%	7,1%	89,3%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	16	5	16	15	81	2	135
	%	11,9%	3,7%	11,9%	11,1%	60,0%	1,5%	100,0%
Edirne	Sayı	0	2	6	25	27	0	60
	%	0,0%	3,3%	10,0%	41,7%	45,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	1	1	3	4	90	0	99
	%	1,0%	1,0%	3,0%	4,0%	90,9%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	1	0	3	4	93	4	105
	%	1,0%	0,0%	2,9%	3,8%	88,6%	3,8%	100,0%

S26. Türkiye Bayrağı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Gaziantep	Sayı	3	0	7	23	113	2	148
	%	2,0%	0,0%	4,7%	15,5%	76,4%	1,4%	100,0%
Hatay	Sayı	0	0	4	28	68	0	100
	%	0,0%	0,0%	4,0%	28,0%	68,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	15	2	30	52	195	0	294
	%	5,1%	0,7%	10,2%	17,7%	66,3%	0,0%	100,0%
İzmir	Sayı	2	5	11	55	106	0	179
	%	1,1%	2,8%	6,1%	30,7%	59,2%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	2	0	2	10	84	2	100
	%	2,0%	0,0%	2,0%	10,0%	84,0%	2,0%	100,0%
Konya	Sayı	0	1	4	34	134	2	175
	%	0,0%	0,6%	2,3%	19,4%	76,6%	1,1%	100,0%
Manisa	Sayı	3	1	3	19	78	2	106
	%	2,8%	0,9%	2,8%	17,9%	73,6%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	4	0	11	21	81	2	119
	%	3,4%	0,0%	9,2%	17,6%	68,1%	1,7%	100,0%
Nevşehir	Sayı	1	1	3	14	70	1	90
	%	1,1%	1,1%	3,3%	15,6%	77,8%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	3	1	2	13	75	1	95
	%	3,2%	1,1%	2,1%	13,7%	78,9%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	0	0	5	29	68	2	104
	%	0,0%	0,0%	4,8%	27,9%	65,4%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	0	0	2	10	72	0	84
	%	0,0%	0,0%	2,4%	11,9%	85,7%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	18	4	11	12	22	3	70
	%	25,7%	5,7%	15,7%	17,1%	31,4%	4,3%	100,0%
Van	Sayı	12	4	5	26	77	4	128
	%	9,4%	3,1%	3,9%	20,3%	60,2%	3,1%	100,0%
Zonguldak	Sayı	1	2	3	10	75	1	92
	%	1,1%	2,2%	3,3%	10,9%	81,5%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	95	32	171	543	2360	36	3237
	%	2,9%	1,0%	5,3%	16,8%	72,9%	1,1%	100,0%

Araştırmaya katılanların Türkiye Bayrağı'nın kendileri için ne oranda önemli olup olmadığı sorgulandığında, genel anlamda % 89,7'lik bir kesim "Türk Bayrağı benim için önemlidir- çok önemlidir" diye görüş belirtmiştir.

Konuya iller düzeyinde bakıldığında ise genel anlamda iller arasında, bayrağa verilen önem açısından çok belirgin farklılıklar tespit edilmemiştir. Sadece Tunceli (% 48,5) ve Diyarbakır (% 71,1) oransal açıdan Türkiye

Bayrağı'na verilen önem konusunda en düşük iki il olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcılara, ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendileri için önem derecesinin

ne düzeyde olduğu sorulmuş ve konu ayrıca iller bazında da analiz edilmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 117. İllere göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem

S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	1	0	4	19	68	0	92
	%	1,1%	0,0%	4,3%	20,7%	73,9%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	4	3	3	6	42	1	59
	%	6,8%	5,1%	5,1%	10,2%	71,2%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	0	0	4	9	44	1	58
	%	0,0%	0,0%	6,9%	15,5%	75,9%	1,7%	100,0%
Ankara	Sayı	0	1	8	27	181	2	219
	%	0,0%	0,5%	3,7%	12,3%	82,6%	0,9%	100,0%
Antalya	Sayı	2	2	7	41	71	1	124
	%	1,6%	1,6%	5,6%	33,1%	57,3%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	0	2	4	6	55	0	67
	%	0,0%	3,0%	6,0%	9,0%	82,1%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	3	1	4	25	66	1	100
	%	3,0%	1,0%	4,0%	25,0%	66,0%	1,0%	100,0%
Bursa	Sayı	5	1	3	19	122	0	150
	%	3,3%	0,7%	2,0%	12,7%	81,3%	0,0%	100,0%
Çorum	Sayı	0	0	2	8	73	0	83
	%	0,0%	0,0%	2,4%	9,6%	88,0%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	13	3	25	15	75	4	135
	%	9,6%	2,2%	18,5%	11,1%	55,6%	3,0%	100,0%
Edirne	Sayı	0	0	9	24	27	0	60
	%	0,0%	0,0%	15,0%	40,0%	45,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	1	1	3	7	86	1	99
	%	1,0%	1,0%	3,0%	7,1%	86,9%	1,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	3	2	3	7	86	4	105
	%	2,9%	1,9%	2,9%	6,7%	81,9%	3,8%	100,0%
Gaziantep	Sayı	7	1	7	24	107	2	148
	%	4,7%	0,7%	4,7%	16,2%	72,3%	1,4%	100,0%
Hatay	Sayı	2	0	7	18	73	0	100
	%	2,0%	0,0%	7,0%	18,0%	73,0%	0,0%	100,0%

S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
İstanbul	Sayı	19	6	32	54	183	1	295
	%	6,4%	2,0%	10,8%	18,3%	62,0%	0,3%	100,0%
İzmir	Sayı	3	4	16	58	98	0	179
	%	1,7%	2,2%	8,9%	32,4%	54,7%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	1	1	4	10	82	2	100
	%	1,0%	1,0%	4,0%	10,0%	82,0%	2,0%	100,0%
Konya	Sayı	2	1	4	37	129	3	176
	%	1,1%	0,6%	2,3%	21,0%	73,3%	1,7%	100,0%
Manisa	Sayı	4	4	9	17	67	5	106
	%	3,8%	3,8%	8,5%	16,0%	63,2%	4,7%	100,0%
Mersin	Sayı	7	0	12	21	77	2	119
	%	5,9%	0,0%	10,1%	17,6%	64,7%	1,7%	100,0%
Nevşehir	Sayı	1	1	6	21	60	1	90
	%	1,1%	1,1%	6,7%	23,3%	66,7%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	4	0	2	13	74	2	95
	%	4,2%	0,0%	2,1%	13,7%	77,9%	2,1%	100,0%
Sivas	Sayı	0	1	6	22	73	2	104
	%	0,0%	1,0%	5,8%	21,2%	70,2%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	0	1	2	12	69	0	84
	%	0,0%	1,2%	2,4%	14,3%	82,1%	0,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	15	6	9	15	23	2	70
	%	21,4%	8,6%	12,9%	21,4%	32,9%	2,9%	100,0%
Van	Sayı	13	2	9	30	71	3	128
	%	10,2%	1,6%	7,0%	23,4%	55,5%	2,3%	100,0%
Zonguldak	Sayı	3	1	5	10	71	1	91
	%	3,3%	1,1%	5,5%	11,0%	78,0%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	113	45	209	575	2253	41	3236
	%	3,5%	1,4%	6,5%	17,8%	69,6%	1,3%	100,0%

Araştırmaya katılanların toplamda çok önemli bir bölümü (% 87,4) Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendileri için önemli – çok önemli olduğunu belirtmiştir. Konu, iller bazında ayrıca değerlendirildiğinde, iller arasında önemli bir farklılık olmadığı gözlenmiştir. Yine sadece iki il, Tunceli (% 54,3) ve Diyarbakır (% 66,7), diğer illere oranla daha düşük düzeyde

bir önem durumu sergilemiştir.

Sonuç olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk gençliğinin çok büyük bir çoğunluğu için önem arz etmektedir denebilir.

Verilen önem derecesi açısından sorgulanmış olan bir diğer konu ise “politikacılar” olmuştur. Diğer bir deyişle katılımcılara, politikacılar

verdikleri önem düzeyinin ne olduğu sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar iller düzeyinde analiz edilmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 118. İllere göre politikacılara duyulan güven

S41. Politikacılar		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Adana	Sayı	51	23	15	2	0	1	92
	%	55,4%	25,0%	16,3%	2,2%	0,0%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	42	8	8	0	1	0	59
	%	71,2%	13,6%	13,6%	0,0%	1,7%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	37	12	2	3	1	2	57
	%	64,9%	21,1%	3,5%	5,3%	1,8%	3,5%	100,0%
Ankara	Sayı	135	30	30	8	6	5	214
	%	63,1%	14,0%	14,0%	3,7%	2,8%	2,3%	100,0%
Antalya	Sayı	57	40	19	2	1	6	125
	%	45,6%	32,0%	15,2%	1,6%	0,8%	4,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	38	16	11	1	0	1	67
	%	56,7%	23,9%	16,4%	1,5%	0,0%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	59	21	11	2	0	7	100
	%	59,0%	21,0%	11,0%	2,0%	0,0%	7,0%	100,0%
Bursa	Sayı	90	26	21	6	0	4	147
	%	61,2%	17,7%	14,3%	4,1%	0,0%	2,7%	100,0%
Çorum	Sayı	47	14	18	2	2	0	83
	%	56,6%	16,9%	21,7%	2,4%	2,4%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	93	15	14	4	1	7	134
	%	69,4%	11,2%	10,4%	3,0%	0,7%	5,2%	100,0%
Edirne	Sayı	20	24	15	1	0	0	60
	%	33,3%	40,0%	25,0%	1,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	40	19	18	6	5	11	99
	%	40,4%	19,2%	18,2%	6,1%	5,1%	11,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	52	19	23	2	5	2	103
	%	50,5%	18,4%	22,3%	1,9%	4,9%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	100	20	20	2	0	5	147
	%	68,0%	13,6%	13,6%	1,4%	0,0%	3,4%	100,0%
Hatay	Sayı	63	22	11	0	0	4	100
	%	63,0%	22,0%	11,0%	0,0%	0,0%	4,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	182	64	40	3	0	5	294
	%	61,9%	21,8%	13,6%	1,0%	0,0%	1,7%	100,0%

S41. Politikacılar		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
İzmir	Sayı	85	53	36	3	2	0	179
	%	47,5%	29,6%	20,1%	1,7%	1,1%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	41	19	29	6	1	4	100
	%	41,0%	19,0%	29,0%	6,0%	1,0%	4,0%	100,0%
Konya	Sayı	83	44	36	2	1	10	176
	%	47,2%	25,0%	20,5%	1,1%	0,6%	5,7%	100,0%
Manisa	Sayı	60	20	15	1	1	9	106
	%	56,6%	18,9%	14,2%	0,9%	0,9%	8,5%	100,0%
Mersin	Sayı	83	14	16	1	0	4	118
	%	70,3%	11,9%	13,6%	0,8%	0,0%	3,4%	100,0%
Nevşehir	Sayı	43	22	15	2	2	6	90
	%	47,8%	24,4%	16,7%	2,2%	2,2%	6,7%	100,0%
Samsun	Sayı	56	14	14	7	2	2	95
	%	58,9%	14,7%	14,7%	7,4%	2,1%	2,1%	100,0%
Sivas	Sayı	47	24	28	2	0	3	104
	%	45,2%	23,1%	26,9%	1,9%	0,0%	2,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	49	16	12	3	1	3	84
	%	58,3%	19,0%	14,3%	3,6%	1,2%	3,6%	100,0%
Tunceli	Sayı	39	14	13	1	2	0	69
	%	56,5%	20,3%	18,8%	1,4%	2,9%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	69	26	26	6	0	1	128
	%	53,9%	20,3%	20,3%	4,7%	0,0%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	46	25	13	5	3	0	92
	%	50,0%	27,2%	14,1%	5,4%	3,3%	0,0%	100,0%
Toplam		Sayı 1807	664	529	83	37	102	3222
		% 56,1%	20,6%	16,4%	2,6%	1,1%	3,2%	100,0%

Yukarıda verilmiş olan tablo değerleri analiz edildiğinde, tüm iller bir arada, gençliğin % 76,7'sinin Türkiye'deki politikacılara güvenmediği – hiç güvenmediği sonucu elde edilmiştir. Bu oran oldukça yüksek bulunmuştur. Zira politikacılar, ülkenin geleceği konusunda söz sahibi olan karar vericiler ve politika oluşturuculardır. Bu oranda yüksek bir güvensizlik düzeyinin

olması, üzerinde ayrıca durulması gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

İller bazında bulgular değerlendirildiğinde ise iller arasında belirgin bir fark görülmemiştir. Diğer bir deyişle politikacılara duyulan güven veya güvenmeme düzeyi tüm illerde bir birine yakın değerlerde olmuştur. Politikacılara güvenme – çok güvenme konusundaki

en yüksek oran % 11,2 ile Erzincan'daki katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Şimdi de katılımcıların polis teşkilatına ne oranda güveniyor veya güvenmiyor oldukları

iller bazında analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, il düzeyinde oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 119. İllere göre polis teşkilatına duyulan güven

S42. Polis Teşkilatı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	22	7	28	24	11	0	92
	%	23,9%	7,6%	30,4%	26,1%	12,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	10	7	13	17	10	0	57
	%	17,5%	12,3%	22,8%	29,8%	17,5%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	5	7	18	15	13	0	58
	%	8,6%	12,1%	31,0%	25,9%	22,4%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	31	21	48	54	62	2	218
	%	14,2%	9,6%	22,0%	24,8%	28,4%	0,9%	100,0%
Antalya	Sayı	6	15	38	49	16	2	126
	%	4,8%	11,9%	30,2%	38,9%	12,7%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	9	7	12	20	19	0	67
	%	13,4%	10,4%	17,9%	29,9%	28,4%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	12	9	26	32	20	1	100
	%	12,0%	9,0%	26,0%	32,0%	20,0%	1,0%	100,0%
Bursa	Sayı	18	18	43	50	19	2	150
	%	12,0%	12,0%	28,7%	33,3%	12,7%	1,3%	100,0%
Çorum	Sayı	3	9	19	26	24	0	81
	%	3,7%	11,1%	23,5%	32,1%	29,6%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	36	10	28	34	22	4	134
	%	26,9%	7,5%	20,9%	25,4%	16,4%	3,0%	100,0%
Edirne	Sayı	3	5	15	26	11	0	60
	%	5,0%	8,3%	25,0%	43,3%	18,3%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	7	3	21	33	33	1	98
	%	7,1%	3,1%	21,4%	33,7%	33,7%	1,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	7	8	16	34	39	1	105
	%	6,7%	7,6%	15,2%	32,4%	37,1%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	30	15	47	34	19	3	148
	%	20,3%	10,1%	31,8%	23,0%	12,8%	2,0%	100,0%
Hatay	Sayı	14	15	21	28	19	3	100
	%	14,0%	15,0%	21,0%	28,0%	19,0%	3,0%	100,0%

S42. Polis Teşkilatı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
İstanbul	Sayı	80	50	81	63	19	2	295
	%	27,1%	16,9%	27,5%	21,4%	6,4%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	37	21	55	49	17	0	179
	%	20,7%	11,7%	30,7%	27,4%	9,5%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	4	2	17	55	22	0	100
	%	4,0%	2,0%	17,0%	55,0%	22,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	6	7	39	79	41	4	176
	%	3,4%	4,0%	22,2%	44,9%	23,3%	2,3%	100,0%
Manisa	Sayı	10	19	31	30	13	3	106
	%	9,4%	17,9%	29,2%	28,3%	12,3%	2,8%	100,0%
Mersin	Sayı	29	14	38	25	12	1	119
	%	24,4%	11,8%	31,9%	21,0%	10,1%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	10	10	24	25	21	0	90
	%	11,1%	11,1%	26,7%	27,8%	23,3%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	20	4	27	26	18	0	95
	%	21,1%	4,2%	28,4%	27,4%	18,9%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	8	16	35	29	14	2	104
	%	7,7%	15,4%	33,7%	27,9%	13,5%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	5	11	36	20	9	2	83
	%	6,0%	13,3%	43,4%	24,1%	10,8%	2,4%	100,0%
Tunceli	Sayı	26	7	19	9	8	1	70
	%	37,1%	10,0%	27,1%	12,9%	11,4%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	24	15	24	50	14	1	128
	%	18,8%	11,7%	18,8%	39,1%	10,9%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	8	7	21	30	24	1	91
	%	8,8%	7,7%	23,1%	33,0%	26,4%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	480	339	840	966	569	36	3230
	%	14,9%	10,5%	26,0%	29,9%	17,6%	1,1%	100,0%

Katılımcıların genel anlamda polis teşkilatına duydukları güven düzeyi % 47,5 olmuştur. Bir anlamda yarıdan fazla bir kesim (% 51,4) polis teşkilatına güvenmediğini – hiç güvenmediğini ya da ortada bir yerde olduğunu belirtmiştir. Yarının yetişkinini olacak bu yaş grubunun ülkenin polis teşkilatına bu düzeyde güvensizlik duyması, üzerinde durulması gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

Konuya iller bazında bakıldığında ise güvenmeme oranının en yüksek olduğu iller sırasıyla Van (% 30,5), Adana (% 31,5), İzmir (% 32,4), Diyarbakır (% 34,4), Mersin (% 36,2), İstanbul (% 44) ve Tunceli (% 47,1) olmuştur. Polis teşkilatına duyulan güven oranlarının en yüksek olduğu iller ise sırasıyla Karaman (% 77), Konya (% 68,2), Çorum (% 61,7), Edirne (% 61,6) ve Bayburt (% 58,3) olmuştur.

Aşağıdaki tabloda ise NUTS1’e göre bölgeler düzeyinde polis teşkilatına duyulan güvene ilişkin sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 120. Bölgeye göre polis teşkilatına duyulan güven

S42. Polis Teşkilatı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Akdeniz	Sayı	71	51	125	126	58	6	437
	%	16,2%	11,7%	28,6%	28,8%	13,3%	1,4%	100,0%
Batı Anadolu	Sayı	41	30	104	188	125	6	494
	%	8,3%	6,1%	21,1%	38,1%	25,3%	1,2%	100,0%
Batı Karadeniz	Sayı	36	27	85	97	79	1	325
	%	11,1%	8,3%	26,2%	29,8%	24,3%	,3%	100,0%
Batı Marmara	Sayı	3	5	15	26	11	0	60
	%	5,0%	8,3%	25,0%	43,3%	18,3%	0,0%	100,0%
Doğu Karadeniz	Sayı	5	11	36	20	9	2	83
	%	6,0%	13,3%	43,4%	24,1%	10,8%	2,4%	100,0%
Doğu Marmara	Sayı	18	18	43	50	19	2	150
	%	12,0%	12,0%	28,7%	33,3%	12,7%	1,3%	100,0%
Ege	Sayı	47	40	86	79	30	3	285
	%	16,5%	14,0%	30,2%	27,7%	10,5%	1,1%	100,0%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	76	32	88	85	51	7	339
	%	22,4%	9,4%	26,0%	25,1%	15,0%	2,1%	100,0%
İstanbul	Sayı	80	50	81	63	19	2	295
	%	27,1%	16,9%	27,5%	21,4%	6,4%	,7%	100,0%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	23	18	49	87	91	2	270
	%	8,5%	6,7%	18,1%	32,2%	33,7%	,7%	100,0%
Orta Anadolu	Sayı	18	26	59	54	35	2	194
	%	9,3%	13,4%	30,4%	27,8%	18,0%	1,0%	100,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	62	31	69	91	42	3	298
	%	20,8%	10,4%	23,2%	30,5%	14,1%	1,0%	100,0%
Toplam	Sayı	626	362	851	944	437	15	3235
	%	19,4%	11,2%	26,3%	29,2%	13,5%	,5%	100,0%

Bölge bazında, polis teşkilatına duyulan güvenin oransal olarak en düşük olduğu bölgeler, Doğu Karadeniz (% 34,9), Ege (% 38,2), Orta Anadolu (% 31,2), Güneydoğu Anadolu (% 30,1) ve İstanbul (% 28) olmuştur. Güvenin en yüksek olduğu bölgeler ise

Kuzeydoğu Anadolu (% 65,9), Batı Anadolu (% 63,4), Batı Marmara (% 61,6) ve Batı Karadeniz (% 54,1)’dir. Polis teşkilatının yanı sıra, katılımcıların “Ordu – Asker”e duydukları güven düzeyi de sorgulanmış ve alınan yanıtlar iller bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 121. İllere göre asker – orduya duyulan güven

S43. Asker – Ordu		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	17	4	28	23	18	2	92
	%	18,5%	4,3%	30,4%	25,0%	19,6%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	11	1	8	19	20	0	59
	%	18,6%	1,7%	13,6%	32,2%	33,9%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	4	4	11	20	20	0	59
	%	6,8%	6,8%	18,6%	33,9%	33,9%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	24	9	33	69	79	1	215
	%	11,2%	4,2%	15,3%	32,1%	36,7%	0,5%	100,0%
Antalya	Sayı	5	11	26	59	19	5	125
	%	4,0%	8,8%	20,8%	47,2%	15,2%	4,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	3	1	13	24	26	0	67
	%	4,5%	1,5%	19,4%	35,8%	38,8%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	16	2	22	36	23	1	100
	%	16,0%	2,0%	22,0%	36,0%	23,0%	1,0%	100,0%
Bursa	Sayı	11	10	35	49	43	1	149
	%	7,4%	6,7%	23,5%	32,9%	28,9%	0,7%	100,0%
Çorum	Sayı	4	1	15	23	39	0	82
	%	4,9%	1,2%	18,3%	28,0%	47,6%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	36	8	23	36	27	4	134
	%	26,9%	6,0%	17,2%	26,9%	20,1%	3,0%	100,0%
Edirne	Sayı	0	3	13	23	21	0	60
	%	0,0%	5,0%	21,7%	38,3%	35,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	4	1	9	37	47	1	99
	%	4,0%	1,0%	9,1%	37,4%	47,5%	1,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	4	1	12	33	53	1	104
	%	3,8%	1,0%	11,5%	31,7%	51,0%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	19	9	40	39	38	3	148
	%	12,8%	6,1%	27,0%	26,4%	25,7%	2,0%	100,0%
Hatay	Sayı	8	8	16	30	37	1	100
	%	8,0%	8,0%	16,0%	30,0%	37,0%	1,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	49	31	84	82	46	2	294
	%	16,7%	10,5%	28,6%	27,9%	15,6%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	19	16	41	70	33	0	179
	%	10,6%	8,9%	22,9%	39,1%	18,4%	0,0%	100,0%

S43. Asker – Ordu		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	3	2	11	46	38	0	100
	%	3,0%	2,0%	11,0%	46,0%	38,0%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	2	1	30	80	60	3	176
	%	1,1%	0,6%	17,0%	45,5%	34,1%	1,7%	100,0%
Manisa	Sayı	5	8	27	36	27	2	105
	%	4,8%	7,6%	25,7%	34,3%	25,7%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	20	4	26	38	29	1	118
	%	16,9%	3,4%	22,0%	32,2%	24,6%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	7	4	17	32	30	0	90
	%	7,8%	4,4%	18,9%	35,6%	33,3%	0,0%	100,0%
Samsun	Sayı	13	2	16	37	25	1	94
	%	13,8%	2,1%	17,0%	39,4%	26,6%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	5	12	25	37	24	1	104
	%	4,8%	11,5%	24,0%	35,6%	23,1%	1,0%	100,0%
Trabzon	Sayı	4	6	27	23	21	2	83
	%	4,8%	7,2%	32,5%	27,7%	25,3%	2,4%	100,0%
Tunceli	Sayı	24	8	18	10	8	2	70
	%	34,3%	11,4%	25,7%	14,3%	11,4%	2,9%	100,0%
Van	Sayı	22	14	24	49	17	1	127
	%	17,3%	11,0%	18,9%	38,6%	13,4%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	6	4	14	27	38	1	90
	%	6,7%	4,4%	15,6%	30,0%	42,2%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	345	185	664	1087	906	36	3223
	%	10,7%	5,7%	20,6%	33,7%	28,1%	1,1%	100,0%

Değerlere bakıldığında ordu - askere toplamda duyulan güven oranı % 61,8'dir. Güvenmeme oranları yine göreceli olarak benzer illerde daha yüksek olarak tespit edilmiştir. Bunlar, Tunceli (% 45,7), Diyarbakır (% 35,9), Van (% 28,3), İstanbul (% 27,2) ve İzmir (% 29,5)'dir. Ordu – askere duyulan güvensizlik oranı her ne kadar polis teşkilatına duyulan güvensizlik düzeyinden daha düşük düzeyde de olsa, geçmişe kıyasla ordu için bu düzeyde yüksek bir güvensizlik oranının bulunması kayda değer bulunmuştur. Çünkü tarihsel süreç boyunca

Türkiye’de ordu, hep en çok güvenilen kurumların ilk sıralarında yer almıştır. Bilindiği üzere demokratik rejimlerde siyasi partiler, ülke yönetimleri için çok önemli bir rol oynarlar. Dolayısıyla seçmen sempatisi, ilgisi ve tercihi ile iktidar olurlar. Bu yüzden toplum kesimleri açısından, siyasi partilere duyulan güven düzeyi çok önemlidir. Bu gerçeklikten hareketle, katılımcıların ülkedeki siyasi partilere ne oranda güvenip güvenmedikleri konusu, iller bazında değerlendirilmiş ve illere göre aralarındaki farklılıklar incelenmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 122. İllere göre siyasi partilere duyulan güven

S44. Siyasi Partiler		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	53	22	16	1	0	0	92
	%	57,6%	23,9%	17,4%	1,1%	0,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	45	7	6	0	0	0	58
	%	77,6%	12,1%	10,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	30	8	11	3	2	2	56
	%	53,6%	14,3%	19,6%	5,4%	3,6%	3,6%	100,0%
Ankara	Sayı	121	24	45	8	8	6	212
	%	57,1%	11,3%	21,2%	3,8%	3,8%	2,8%	100,0%
Antalya	Sayı	66	37	21	0	0	2	126
	%	52,4%	29,4%	16,7%	0,0%	0,0%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	45	10	10	1	1	0	67
	%	67,2%	14,9%	14,9%	1,5%	1,5%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	66	15	10	2	1	6	100
	%	66,0%	15,0%	10,0%	2,0%	1,0%	6,0%	100,0%
Bursa	Sayı	82	32	26	4	1	3	148
	%	55,4%	21,6%	17,6%	2,7%	0,7%	2,0%	100,0%
Çorum	Sayı	45	17	16	0	3	0	81
	%	55,6%	21,0%	19,8%	0,0%	3,7%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	94	20	9	4	2	5	134
	%	70,1%	14,9%	6,7%	3,0%	1,5%	3,7%	100,0%
Edirne	Sayı	17	26	16	1	0	0	60
	%	28,3%	43,3%	26,7%	1,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	40	22	16	6	4	11	99
	%	40,4%	22,2%	16,2%	6,1%	4,0%	11,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	58	11	20	4	9	1	103
	%	56,3%	10,7%	19,4%	3,9%	8,7%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	95	20	23	2	1	5	146
	%	65,1%	13,7%	15,8%	1,4%	0,7%	3,4%	100,0%
Hatay	Sayı	58	25	13	0	1	2	99
	%	58,6%	25,3%	13,1%	0,0%	1,0%	2,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	187	58	40	4	2	2	293
	%	63,8%	19,8%	13,7%	1,4%	0,7%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	90	55	27	4	2	0	178
	%	50,6%	30,9%	15,2%	2,2%	1,1%	0,0%	100,0%

S44. Siyasi Partiler		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	47	16	27	4	1	5	100
	%	47,0%	16,0%	27,0%	4,0%	1,0%	5,0%	100,0%
Konya	Sayı	88	35	39	5	2	7	176
	%	50,0%	19,9%	22,2%	2,8%	1,1%	4,0%	100,0%
Manisa	Sayı	56	24	16	4	0	5	105
	%	53,3%	22,9%	15,2%	3,8%	0,0%	4,8%	100,0%
Mersin	Sayı	79	14	16	2	1	4	116
	%	68,1%	12,1%	13,8%	1,7%	0,9%	3,4%	100,0%
Nevşehir	Sayı	45	23	18	1	1	2	90
	%	50,0%	25,6%	20,0%	1,1%	1,1%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	48	17	18	8	1	1	93
	%	51,6%	18,3%	19,4%	8,6%	1,1%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	45	25	21	6	2	5	104
	%	43,3%	24,0%	20,2%	5,8%	1,9%	4,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	50	12	13	4	1	3	83
	%	60,2%	14,5%	15,7%	4,8%	1,2%	3,6%	100,0%
Tunceli	Sayı	38	10	13	2	6	0	69
	%	55,1%	14,5%	18,8%	2,9%	8,7%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	71	21	32	4	0	0	128
	%	55,5%	16,4%	25,0%	3,1%	0,0%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	46	24	15	2	4	1	92
	%	50,0%	26,1%	16,3%	2,2%	4,3%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	1805	630	553	86	56	78	3208
	%	56,3%	19,6%	17,2%	2,7%	1,7%	2,4%	100,0%

Katılımcıların Türkiye'deki siyasi partilere hangi oranda güven – güvensizlik duyduklarına bakıldığında; siyasi partilere güvensizlik oranı tüm illerde genel toplamda % 75,9 olarak çıkmıştır. Bu oran oldukça yüksek olarak değerlendirilmiştir. Diğer bir deyişle, araştırmaya katılmış olan Türk gençliğinin dörtte üçü Türkiye'deki siyasi partilere güvenmediğini belirtmiştir. Siyasi partilere duyulan güven oranının % 10 dolayında olduğu iller şunlardır: Erzurum (% 12,6), Erzincan (% 10,1), Amasya (% 9), Samsun (%

9,7) ve Tunceli (% 11,6). Diğer illerde gençlerin siyasi partilere olumlu anlamda güven duyma oranları % 9'un altındadır. Bu konu, üzerinde özellikle düşünülmesi gereken bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların güven durumunun sorgulandığı bir diğer yetkili ise Cumhurbaşkanı olmuştur. Diğer bir deyişle katılımcılara, Cumhurbaşkanına duydukları güven – güvensizlik düzeyinin ne oranda olduğu sorulmuş ve verilen yanıtlar iller bazında değerlendirilmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 123. İllere göre Cumhurbaşkanına duyulan güven

S45. Cumhurbaşkanı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	55	14	21	0	0	2	92
	%	59,8%	15,2%	22,8%	0,0%	0,0%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	32	6	11	6	3	0	58
	%	55,2%	10,3%	19,0%	10,3%	5,2%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	26	7	10	6	7	3	59
	%	44,1%	11,9%	16,9%	10,2%	11,9%	5,1%	100,0%
Ankara	Sayı	98	23	35	17	36	8	217
	%	45,2%	10,6%	16,1%	7,8%	16,6%	3,7%	100,0%
Antalya	Sayı	56	26	24	12	6	2	126
	%	44,4%	20,6%	19,0%	9,5%	4,8%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	26	7	14	13	6	1	67
	%	38,8%	10,4%	20,9%	19,4%	9,0%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	38	13	14	20	11	4	100
	%	38,0%	13,0%	14,0%	20,0%	11,0%	4,0%	100,0%
Bursa	Sayı	80	14	35	10	6	4	149
	%	53,7%	9,4%	23,5%	6,7%	4,0%	2,7%	100,0%
Çorum	Sayı	27	6	22	13	15	0	83
	%	32,5%	7,2%	26,5%	15,7%	18,1%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	83	11	19	12	4	6	135
	%	61,5%	8,1%	14,1%	8,9%	3,0%	4,4%	100,0%
Edirne	Sayı	36	9	1	8	6	0	60
	%	60,0%	15,0%	1,7%	13,3%	10,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	25	9	19	15	20	11	99
	%	25,3%	9,1%	19,2%	15,2%	20,2%	11,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	37	8	26	12	19	2	104
	%	35,6%	7,7%	25,0%	11,5%	18,3%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	74	18	26	16	8	6	148
	%	50,0%	12,2%	17,6%	10,8%	5,4%	4,1%	100,0%
Hatay	Sayı	51	10	22	6	8	3	100
	%	51,0%	10,0%	22,0%	6,0%	8,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	189	30	46	17	9	4	295
	%	64,1%	10,2%	15,6%	5,8%	3,1%	1,4%	100,0%
İzmir	Sayı	111	35	20	5	8	0	179
	%	62,0%	19,6%	11,2%	2,8%	4,5%	0,0%	100,0%

S45. Cumhurbaşkanı		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Karaman	Sayı	30	5	25	26	11	3	100
	%	30,0%	5,0%	25,0%	26,0%	11,0%	3,0%	100,0%
Konya	Sayı	32	17	66	42	15	4	176
	%	18,2%	9,7%	37,5%	23,9%	8,5%	2,3%	100,0%
Manisa	Sayı	62	10	13	8	6	7	106
	%	58,5%	9,4%	12,3%	7,5%	5,7%	6,6%	100,0%
Mersin	Sayı	88	6	15	2	3	5	119
	%	73,9%	5,0%	12,6%	1,7%	2,5%	4,2%	100,0%
Nevşehir	Sayı	44	7	17	9	8	5	90
	%	48,9%	7,8%	18,9%	10,0%	8,9%	5,6%	100,0%
Samsun	Sayı	47	10	11	7	19	1	95
	%	49,5%	10,5%	11,6%	7,4%	20,0%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	45	7	19	10	17	6	104
	%	43,3%	6,7%	18,3%	9,6%	16,3%	5,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	33	11	20	7	8	5	84
	%	39,3%	13,1%	23,8%	8,3%	9,5%	6,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	47	3	12	1	6	1	70
	%	67,1%	4,3%	17,1%	1,4%	8,6%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	51	16	18	31	11	1	128
	%	39,8%	12,5%	14,1%	24,2%	8,6%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	30	10	26	10	13	2	91
	%	33,0%	11,0%	28,6%	11,0%	14,3%	2,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1553	348	607	341	289	96	3234
	%	48,0%	10,8%	18,8%	10,5%	8,9%	3,0%	100,0%

Katılımcıların Cumhurbaşkanına güven duyma oranı genel toplamda % 19,4 olarak tespit edilmiştir. Buna karşın Cumhurbaşkanına güven duyma oranlarının göreceli olarak yüksek olduğu iller ise şunlardır: Karaman (% 37), Çorum (% 33,8), Van (% 32,8), Erzincan (% 35,4), Bayburt (% 28,4), Bitlis (% 31), Erzurum (% 29,8) ve Konya (% 32,4). Genel toplamda tüm illerde % 18,8'lik bir kesim "Cumhurbaşkanına ne güvenirim ne de güvenmem" şeklinde nötr bir düşünce belirtmişken, % 58,8'lik bir kesim "Cumhur-

başkanına hiç güvenmem - güvenmem" şeklinde bir tavır sergilemiştir.

İller bazında ise en fazla güvenmeme - hiç güvenmeme oranının en yüksek olduğu iller, sırasıyla, İzmir (% 81,6) ve Mersin (% 78,9) illeri olmuştur. Çorum, Erzincan, Erzurum, Karaman ve Konya ise % 50'nin altında oranlarla Cumhurbaşkanına güvenmediğini - hiç güvenmediğini belirtmiştir. Diğer illerde ise araştırmaya katılanların yarıdan fazlasının Cumhurbaşkanına güven - hiç güven duymuyor oldukları görülmüştür.

Türk literatüründe “Adalet mülkün temeli-
dir” diye bir deyim vardır ve tüm mahkeme
salonlarının duvarlarında bu deyim yer alır.
“Mülk” kavramı ile kastedilen ise “Devlettir”.
Diğer bir deyişle adalet devletin temelidir
diye bir düşünce söz konusudur. Buradan
hareketle Türk gençliğinin ülkenin adalet

sistemi ile mahkemelerine ne oranda güven
duydıkları – duymadıkları araştırılmıştır. Bu
bulgular daha önce, yukarıda metin içinde
verilmiştir. Şimdi ise, adalet sistemi ve mah-
kemelere duyulan güven düzeyi hakkında
iller bazında her hangi bir fark olup olmadığı
değerlendirilmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki
tabloda sunulmuştur.

Tablo 124. İllere göre mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven

S46. Mahkemeler- adalet sistemi		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	32	25	29	3	1	2	92
	%	34,8%	27,2%	31,5%	3,3%	1,1%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	38	9	11	0	1	1	60
	%	63,3%	15,0%	18,3%	0,0%	1,7%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	27	9	9	6	4	2	57
	%	47,4%	15,8%	15,8%	10,5%	7,0%	3,5%	100,0%
Ankara	Sayı	97	42	50	15	14	2	220
	%	44,1%	19,1%	22,7%	6,8%	6,4%	0,9%	100,0%
Antalya	Sayı	62	29	29	2	3	1	126
	%	49,2%	23,0%	23,0%	1,6%	2,4%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	31	11	15	6	4	0	67
	%	46,3%	16,4%	22,4%	9,0%	6,0%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	42	18	22	7	9	2	100
	%	42,0%	18,0%	22,0%	7,0%	9,0%	2,0%	100,0%
Bursa	Sayı	78	29	30	4	7	2	150
	%	52,0%	19,3%	20,0%	2,7%	4,7%	1,3%	100,0%
Çorum	Sayı	33	9	25	11	5	0	83
	%	39,8%	10,8%	30,1%	13,3%	6,0%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	88	13	20	5	4	5	135
	%	65,2%	9,6%	14,8%	3,7%	3,0%	3,7%	100,0%
Edirne	Sayı	22	22	13	3	0	0	60
	%	36,7%	36,7%	21,7%	5,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	40	13	26	9	5	5	98
	%	40,8%	13,3%	26,5%	9,2%	5,1%	5,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	36	21	24	12	10	2	105
	%	34,3%	20,0%	22,9%	11,4%	9,5%	1,9%	100,0%

S46. Mahkemeler-adalet sistemi		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Gaziantep	Sayı	78	26	28	7	4	5	148
	%	52,7%	17,6%	18,9%	4,7%	2,7%	3,4%	100,0%
Hatay	Sayı	34	25	30	5	3	2	99
	%	34,3%	25,3%	30,3%	5,1%	3,0%	2,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	169	55	49	16	4	2	295
	%	57,3%	18,6%	16,6%	5,4%	1,4%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	73	43	54	5	3	1	179
	%	40,8%	24,0%	30,2%	2,8%	1,7%	0,6%	100,0%
Karaman	Sayı	28	12	35	18	5	2	100
	%	28,0%	12,0%	35,0%	18,0%	5,0%	2,0%	100,0%
Konya	Sayı	43	34	55	32	6	6	176
	%	24,4%	19,3%	31,2%	18,2%	3,4%	3,4%	100,0%
Manisa	Sayı	53	23	16	9	1	3	105
	%	50,5%	21,9%	15,2%	8,6%	1,0%	2,9%	100,0%
Mersin	Sayı	72	20	19	3	2	3	119
	%	60,5%	16,8%	16,0%	2,5%	1,7%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	38	17	19	9	2	4	89
	%	42,7%	19,1%	21,3%	10,1%	2,2%	4,5%	100,0%
Samsun	Sayı	51	12	18	10	4	0	95
	%	53,7%	12,6%	18,9%	10,5%	4,2%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	33	30	20	17	2	2	104
	%	31,7%	28,8%	19,2%	16,3%	1,9%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	30	18	21	7	4	3	83
	%	36,1%	21,7%	25,3%	8,4%	4,8%	3,6%	100,0%
Tunceli	Sayı	40	11	8	7	3	0	69
	%	58,0%	15,9%	11,6%	10,1%	4,3%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	53	18	27	21	5	3	127
	%	41,7%	14,2%	21,3%	16,5%	3,9%	2,4%	100,0%
Zonguldak	Sayı	22	20	27	13	8	2	92
	%	23,9%	21,7%	29,3%	14,1%	8,7%	2,2%	100,0%
Toplam		Sayı	1443	614	729	262	123	3233
		%	44,6%	19,0%	22,5%	8,1%	3,8%	100,0%

Katılımcıların Türkiye'deki mahkemelere ve adalet sistemine duydukları güven düzeyine bakıldığında toplamdaki genel oran oldukça düşük çıkmıştır (% 11,9). Adalet sistemi ve mahkemelere duyulan güven oranının (gü-

venirim + çok güvenirim oranları birlikte) % 20'nin üzerinde olan iller şunlardır: Karaman (% 23), Zonguldak (% 22,8), Konya (% 21,6), Erzurum (% 20,9) ve Van (% 20,4). Sonuç olarak Türk gençliğinin büyük çoğunluğunun

Türkiye’de adalet sistemi ve mahkemelere güvenmediğini söylemek olanaklıdır. Bu bulgu son derece önemli ve negatif sonuçları olabilecek bir bulgudur.

Bu nedenle politika yapıcı ve uygulayıcıların bu konuları ciddiyle ele almaları ve üzerinde çalışmalar yapmaları, büyük önem arz etmektedir.

Demokrasinin dördüncü kuvveti olarak adlandırılan kitle iletişim araçları – medya,

demokrasinin olmazsa olmazıdır. Zira, toplumu bilgilendirme ve haberdar etme, kamu adına kontrol ve denetleme fonksiyonu gibi özellikler, şeffaf, adil ve demokratik bir yönetim için çok önemlidir. Dolayısıyla katılımcılara, bu fonksiyonları icra eden gazeteci ve televizyon program yapımcılarına ne oranda güvindikleri – güvenmedikleri konusu bu kez il bazında analiz edilmiştir. İlgili bulgular, aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 125. İllere göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven

S47. Gazeteciler ve televizyoncular		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	27	21	40	3	1	0	92
	%	29,3%	22,8%	43,5%	3,3%	1,1%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	33	14	9	2	1	1	60
	%	55,0%	23,3%	15,0%	3,3%	1,7%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	22	16	11	6	2	1	58
	%	37,9%	27,6%	19,0%	10,3%	3,4%	1,7%	100,0%
Ankara	Sayı	80	59	55	14	8	3	219
	%	36,5%	26,9%	25,1%	6,4%	3,7%	1,4%	100,0%
Antalya	Sayı	29	50	40	6	0	1	126
	%	23,0%	39,7%	31,7%	4,8%	0,0%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	21	17	23	3	2	1	67
	%	31,3%	25,4%	34,3%	4,5%	3,0%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	44	26	17	8	2	3	100
	%	44,0%	26,0%	17,0%	8,0%	2,0%	3,0%	100,0%
Bursa	Sayı	60	39	36	9	3	3	150
	%	40,0%	26,0%	24,0%	6,0%	2,0%	2,0%	100,0%
Çorum	Sayı	38	18	20	4	2	0	82
	%	46,3%	22,0%	24,4%	4,9%	2,4%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	76	13	34	8	1	3	135
	%	56,3%	9,6%	25,2%	5,9%	0,7%	2,2%	100,0%
Edirne	Sayı	4	19	31	6	0	0	60
	%	6,7%	31,7%	51,7%	10,0%	0,0%	0,0%	100,0%

S47. Gazeteciler ve televizyoncular		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Erzincan	Sayı	30	28	22	9	4	5	98
	%	30,6%	28,6%	22,4%	9,2%	4,1%	5,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	43	24	30	2	4	2	105
	%	41,0%	22,9%	28,6%	1,9%	3,8%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	66	28	42	7	0	5	148
	%	44,6%	18,9%	28,4%	4,7%	0,0%	3,4%	100,0%
Hatay	Sayı	20	32	36	5	3	4	100
	%	20,0%	32,0%	36,0%	5,0%	3,0%	4,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	118	61	95	16	1	3	294
	%	40,1%	20,7%	32,3%	5,4%	0,3%	1,0%	100,0%
İzmir	Sayı	59	53	58	6	1	0	177
	%	33,3%	29,9%	32,8%	3,4%	0,6%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	21	31	44	2	1	1	100
	%	21,0%	31,0%	44,0%	2,0%	1,0%	1,0%	100,0%
Konya	Sayı	78	49	39	5	1	4	176
	%	44,3%	27,8%	22,2%	2,8%	0,6%	2,3%	100,0%
Manisa	Sayı	40	33	24	6	1	1	105
	%	38,1%	31,4%	22,9%	5,7%	1,0%	1,0%	100,0%
Mersin	Sayı	45	21	41	9	2	1	119
	%	37,8%	17,6%	34,5%	7,6%	1,7%	0,8%	100,0%
Nevşehir	Sayı	30	23	29	4	2	2	90
	%	33,3%	25,6%	32,2%	4,4%	2,2%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	40	21	30	1	3	0	95
	%	42,1%	22,1%	31,6%	1,1%	3,2%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	20	37	36	6	1	4	104
	%	19,2%	35,6%	34,6%	5,8%	1,0%	3,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	32	22	21	6	0	3	84
	%	38,1%	26,2%	25,0%	7,1%	0,0%	3,6%	100,0%
Tunceli	Sayı	20	19	24	5	2	0	70
	%	28,6%	27,1%	34,3%	7,1%	2,9%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	59	30	33	6	0	0	128
	%	46,1%	23,4%	25,8%	4,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	37	21	22	7	4	1	92
	%	40,2%	22,8%	23,9%	7,6%	4,3%	1,1%	100,0%
Toplam		Sayı	1192	825	942	171	52	3234
		%	36,9%	25,5%	29,1%	5,3%	1,6%	100,0%

Türk gençliğinin Türkiye'deki gazeteci ve televizyonculara duyduğu güven düzeyi genel toplamda son derece düşük çıkmıştır (% 6,9'dur. Ülke geneline bakıldığında oranlar arasında çok önemli farklılıklar tespit edilmemiştir. Sadece Amasya ilinde % 13,7'lik bir kesim gazeteci ve televizyonculara güvendiğini çok güvendiğini ifade etmiştir. Diğer illerin tamamındaki güven duyma oranı Amasya ilinin oranının altında çıkmıştır. Yukarıda ifade edilmiş olduğu üzere,

demokrasinin dördüncü kuvveti rolüne sahip medya temsilcilerinin bu oranda güvenilmez görülmesi, çok çok ciddi bir durum olarak değerlendirilmiştir. İller bazında farklılıkların olup olmadığına bakılan bir diğer konu da “din adamları” olmuştur. Diğer bir deyişle katılımcılara, din adamlarına ne oranda güven duydukları – duymadıkları sorulmuş ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak iller bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 126. İllere göre din adamlarına duyulan güven

S48. Din adamları		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	44	7	34	4	2	1	92
	%	47,8%	7,6%	37,0%	4,3%	2,2%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	33	5	13	6	1	0	58
	%	56,9%	8,6%	22,4%	10,3%	1,7%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	34	9	8	5	0	2	58
	%	58,6%	15,5%	13,8%	8,6%	0,0%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	85	31	44	27	26	4	217
	%	39,2%	14,3%	20,3%	12,4%	12,0%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	51	24	34	13	3	1	126
	%	40,5%	19,0%	27,0%	10,3%	2,4%	0,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	19	14	21	5	6	2	67
	%	28,4%	20,9%	31,3%	7,5%	9,0%	3,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	38	9	26	12	15	0	100
	%	38,0%	9,0%	26,0%	12,0%	15,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	78	20	27	15	7	2	149
	%	52,3%	13,4%	18,1%	10,1%	4,7%	1,3%	100,0%
Çorum	Sayı	29	11	32	6	4	0	82
	%	35,4%	13,4%	39,0%	7,3%	4,9%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	83	8	17	13	10	4	135
	%	61,5%	5,9%	12,6%	9,6%	7,4%	3,0%	100,0%

S48. Din adamları		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Edirne	Sayı	27	12	3	11	7	0	60
	%	45,0%	20,0%	5,0%	18,3%	11,7%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	38	10	23	12	8	8	99
	%	38,4%	10,1%	23,2%	12,1%	8,1%	8,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	19	18	34	18	15	1	105
	%	18,1%	17,1%	32,4%	17,1%	14,3%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	73	24	33	11	3	4	148
	%	49,3%	16,2%	22,3%	7,4%	2,0%	2,7%	100,0%
Hatay	Sayı	50	10	28	8	2	2	100
	%	50,0%	10,0%	28,0%	8,0%	2,0%	2,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	169	43	59	16	2	4	293
	%	57,7%	14,7%	20,1%	5,5%	0,7%	1,4%	100,0%
İzmir	Sayı	67	40	55	13	4	0	179
	%	37,4%	22,3%	30,7%	7,3%	2,2%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	22	12	37	18	8	3	100
	%	22,0%	12,0%	37,0%	18,0%	8,0%	3,0%	100,0%
Konya	Sayı	41	19	65	37	10	4	176
	%	23,3%	10,8%	36,9%	21,0%	5,7%	2,3%	100,0%
Manisa	Sayı	48	17	26	7	5	3	106
	%	45,3%	16,0%	24,5%	6,6%	4,7%	2,8%	100,0%
Mersin	Sayı	70	13	21	8	4	3	119
	%	58,8%	10,9%	17,6%	6,7%	3,4%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	41	14	22	10	1	2	90
	%	45,6%	15,6%	24,4%	11,1%	1,1%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	46	11	23	12	3	0	95
	%	48,4%	11,6%	24,2%	12,6%	3,2%	0,0%	100,0%
Sivas	Sayı	40	13	24	16	8	2	103
	%	38,8%	12,6%	23,3%	15,5%	7,8%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	30	12	25	8	5	3	83
	%	36,1%	14,5%	30,1%	9,6%	6,0%	3,6%	100,0%
Tunceli	Sayı	45	9	13	3	0	0	70
	%	64,3%	12,9%	18,6%	4,3%	0,0%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	41	12	25	33	17	0	128
	%	32,0%	9,4%	19,5%	25,8%	13,3%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	33	8	26	15	8	2	92
	%	35,9%	8,7%	28,3%	16,3%	8,7%	2,2%	100,0%
Toplam	Sayı	1394	435	798	362	184	57	3230
	%	43,2%	13,5%	24,7%	11,2%	5,7%	1,8%	100,0%

Tablodaki veriler değerlendirildiğinde, din adamları da en az güven duyulan grubun içinde yer almıştır denebilir. Din adamlarına genel anlamda duyulan güven toplamda % 16,9’dur. Bununla birlikte bazı illerde bu genel ortalamanın üzerinde bir güven durumu söz konusu olmuştur. Bu iller şunlardır: Van (% 39,1), Erzurum (% 31,4), Edirne (% 30), Bitlis (% 27), Konya (% 26,7) ve Karaman (% 26). Edirne dışında, adı geçen illerin tamamının muhafazakar yapısı ile anıldığı bilinmektedir.

Genel toplamda ise din adamlarına güvenmediğini – hiç güvenmediğini belirtenlerin oranı ise % 56,7’dir.

Aynı durum bu kez “bilim insanları” için sorgulanmıştır. Diğer bir deyişle katılımcılara, bilim insanlarına duydukları güven – güvenmeme durumunun iller bazında bir farklılık arz edip etmediğine bakılmış ve elde edilmiş olan bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 127. İllere göre bilim insanlarına duyulan güven

S49. Bilim insanları		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Adana	Sayı	6	2	15	47	22	0	92
	%	6,5%	2,2%	16,3%	51,1%	23,9%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	14	1	10	16	18	0	59
	%	23,7%	1,7%	16,9%	27,1%	30,5%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	2	1	6	25	23	1	58
	%	3,4%	1,7%	10,3%	43,1%	39,7%	1,7%	100,0%
Ankara	Sayı	17	7	39	73	81	1	218
	%	7,8%	3,2%	17,9%	33,5%	37,2%	0,5%	100,0%
Antalya	Sayı	3	3	30	66	20	4	126
	%	2,4%	2,4%	23,8%	52,4%	15,9%	3,2%	100,0%
Bayburt	Sayı	4	5	10	22	25	1	67
	%	6,0%	7,5%	14,9%	32,8%	37,3%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	11	9	16	42	22	0	100
	%	11,0%	9,0%	16,0%	42,0%	22,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	7	6	31	52	51	3	150
	%	4,7%	4,0%	20,7%	34,7%	34,0%	2,0%	100,0%
Çorum	Sayı	5	2	16	27	33	0	83
	%	6,0%	2,4%	19,3%	32,5%	39,8%	0,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	11	5	21	39	56	2	134
	%	8,2%	3,7%	15,7%	29,1%	41,8%	1,5%	100,0%
Edirne	Sayı	2	2	3	34	19	0	60
	%	3,3%	3,3%	5,0%	56,7%	31,7%	0,0%	100,0%

S49. Bilim insanları		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Erzincan	Sayı	5	6	16	38	31	3	99
	%	5,1%	6,1%	16,2%	38,4%	31,3%	3,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	12	5	23	34	28	2	104
	%	11,5%	4,8%	22,1%	32,7%	26,9%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	9	6	27	56	46	4	148
	%	6,1%	4,1%	18,2%	37,8%	31,1%	2,7%	100,0%
Hatay	Sayı	2	0	13	48	34	3	100
	%	2,0%	0,0%	13,0%	48,0%	34,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	13	10	59	116	93	3	294
	%	4,4%	3,4%	20,1%	39,5%	31,6%	1,0%	100,0%
İzmir	Sayı	5	2	30	85	57	0	179
	%	2,8%	1,1%	16,8%	47,5%	31,8%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	2	5	21	41	27	4	100
	%	2,0%	5,0%	21,0%	41,0%	27,0%	4,0%	100,0%
Konya	Sayı	12	4	48	78	30	4	176
	%	6,8%	2,3%	27,3%	44,3%	17,0%	2,3%	100,0%
Manisa	Sayı	11	5	21	41	27	1	106
	%	10,4%	4,7%	19,8%	38,7%	25,5%	0,9%	100,0%
Mersin	Sayı	9	1	23	45	37	3	118
	%	7,6%	0,8%	19,5%	38,1%	31,4%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	5	3	14	35	32	1	90
	%	5,6%	3,3%	15,6%	38,9%	35,6%	1,1%	100,0%
Samsun	Sayı	5	1	21	37	30	1	95
	%	5,3%	1,1%	22,1%	38,9%	31,6%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	4	6	34	31	26	2	103
	%	3,9%	5,8%	33,0%	30,1%	25,2%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	6	0	20	24	30	3	83
	%	7,2%	0,0%	24,1%	28,9%	36,1%	3,6%	100,0%
Tunceli	Sayı	6	2	8	25	29	0	70
	%	8,6%	2,9%	11,4%	35,7%	41,4%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	7	3	19	61	37	1	128
	%	5,5%	2,3%	14,8%	47,7%	28,9%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	2	3	15	35	35	1	91
	%	2,2%	3,3%	16,5%	38,5%	38,5%	1,1%	100,0%
Toplam	Sayı	197	105	609	1273	999	48	3231
	%	6,1%	3,2%	18,8%	39,4%	30,9%	1,5%	100,0%

Tablo değerleri analiz edildiğinde, ilk kez bir kurum ya da kişiye duyulan güven düzeyi bu kadar yüksek çıkmıştır. Diğer bir deyişle katılımcıların bilim insanlarına duydukları güven düzeyi genel toplamda % 70,3 olarak tespit edilmiştir. İller arasında, güven oranında çok önemli farklılıklar olmamakla birlikte, güvenmeme oranları göreceli olarak şu illerde diğerlerine kıyasla kısmen yüksek çıkmıştır:

Adıyaman - % 25,4, Bitlis - % 20 ve Erzurum % - 16,3. Bu illerin sosyolojik yapılarına bakıldığında dini ve muhafazakar değerlerin oldukça yüksek iller olduğunu söylemek olanaklıdır. Türk gençliğinin iller bazında, sosyal medya araç – platformlarını kullanmalarında önemli bir farklılık olup olmadığına bakıldığında, elde edilmiş olan bulgular aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 128. İllere göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu

S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
Adana	Sayı	92	0	92
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	60	0	60
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	59	0	59
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	216	4	220
	%	98,2%	1,8%	100,0%
Antalya	Sayı	124	2	126
	%	98,4%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	65	2	67
	%	97,0%	3,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	95	5	100
	%	95,0%	5,0%	100,0%
Bursa	Sayı	146	4	150
	%	97,3%	2,7%	100,0%
Çorum	Sayı	83	1	84
	%	98,8%	1,2%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	134	1	135
	%	99,3%	0,7%	100,0%
Edirne	Sayı	59	1	60
	%	98,3%	1,7%	100,0%
Erzincan	Sayı	97	2	99
	%	98,0%	2,0%	100,0%

S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		Evet	Hayır	Toplam
Erzurum	Sayı	102	3	105
	%	97,1%	2,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	146	2	148
	%	98,6%	1,4%	100,0%
Hatay	Sayı	100	0	100
	%	100,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	293	2	295
	%	99,3%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	169	10	179
	%	94,4%	5,6%	100,0%
Karaman	Sayı	98	2	100
	%	98,0%	2,0%	100,0%
Konya	Sayı	173	3	176
	%	98,3%	1,7%	100,0%
Manisa	Sayı	105	1	106
	%	99,1%	0,9%	100,0%
Mersin	Sayı	119	0	119
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Nevşehir	Sayı	88	2	90
	%	97,8%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	94	1	95
	%	98,9%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	103	1	104
	%	99,0%	1,0%	100,0%
Trabzon	Sayı	83	1	84
	%	98,8%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	69	1	70
	%	98,6%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	121	7	128
	%	94,5%	5,5%	100,0%
Zonguldak	Sayı	92	0	92
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Toplam		Sayı 3185	58	3243
		% 98,2%	1,8%	100,0%

Yukarıdaki tabloda verilmiş olan değerlere bakıldığında Türk gençliğinin sosyal medya araç – platformlarını kullanım oranı, genel

toplamda oldukça yüksek çıkmıştır (% 98,2). Bununla birlikte iller bazında bulgular karşılaştırıldığında önemli bir farklılık olmadığı

görülmüştür. Diğer bir deyişle, tüm illerde gençliğin yüksek oranda sosyal medya araç ve platformlarını kullandığı tespit edilmiştir. İller bazında, farklılık olup olmadığına bakılan bir diğer konu, katılımcıların Türkiye'nin bugünkü yönetiminden duyduğu memnuniyetin düzeyi olmuştur. Diğer bir deyişle,

gençliğin Türkiye'nin bu günkü (Mayıs – Eylül 2021) yönetiminden ne oranda memnun olup olmadığı, iller bazında, bir farklılık arz edip etmediğine bakıldığında, elde edilmiş olan veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur

Tablo 129. İllere göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet

S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?		Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
Adana	Sayı	0	17	73	2	92
	%	0,0%	18,5%	79,3%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	1	14	42	3	60
	%	1,7%	23,3%	70,0%	5,0%	100,0%
Amasya	Sayı	7	12	36	4	59
	%	11,9%	20,3%	61,0%	6,8%	100,0%
Ankara	Sayı	30	54	124	12	220
	%	13,6%	24,5%	56,4%	5,5%	100,0%
Antalya	Sayı	2	40	82	2	126
	%	1,6%	31,7%	65,1%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	5	19	39	4	67
	%	7,5%	28,4%	58,2%	6,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	5	32	59	4	100
	%	5,0%	32,0%	59,0%	4,0%	100,0%
Bursa	Sayı	5	33	97	15	150
	%	3,3%	22,0%	64,7%	10,0%	100,0%
Çorum	Sayı	9	25	48	2	84
	%	10,7%	29,8%	57,1%	2,4%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	2	20	103	10	135
	%	1,5%	14,8%	76,3%	7,4%	100,0%
Edirne	Sayı	7	13	40	0	60
	%	11,7%	21,7%	66,7%	0,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	13	36	47	3	99
	%	13,1%	36,4%	47,5%	3,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	13	43	47	1	104
	%	12,5%	41,3%	45,2%	1,0%	100,0%

S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?		Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
Gaziantep	Sayı	5	26	105	12	148
	%	3,4%	17,6%	70,9%	8,1%	100,0%
Hatay	Sayı	2	20	73	4	99
	%	2,0%	20,2%	73,7%	4,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	5	51	225	13	294
	%	1,7%	17,3%	76,5%	4,4%	100,0%
İzmir	Sayı	7	34	129	9	179
	%	3,9%	19,0%	72,1%	5,0%	100,0%
Karaman	Sayı	8	44	38	10	100
	%	8,0%	44,0%	38,0%	10,0%	100,0%
Konya	Sayı	8	88	51	29	176
	%	4,5%	50,0%	29,0%	16,5%	100,0%
Manisa	Sayı	5	17	74	10	106
	%	4,7%	16,0%	69,8%	9,4%	100,0%
Mersin	Sayı	2	17	96	4	119
	%	1,7%	14,3%	80,7%	3,4%	100,0%
Nevşehir	Sayı	6	19	58	7	90
	%	6,7%	21,1%	64,4%	7,8%	100,0%
Samsun	Sayı	14	22	55	3	94
	%	14,9%	23,4%	58,5%	3,2%	100,0%
Sivas	Sayı	10	34	57	3	104
	%	9,6%	32,7%	54,8%	2,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	3	27	47	7	84
	%	3,6%	32,1%	56,0%	8,3%	100,0%
Tunceli	Sayı	2	3	60	5	70
	%	2,9%	4,3%	85,7%	7,1%	100,0%
Van	Sayı	7	48	69	4	128
	%	5,5%	37,5%	53,9%	3,1%	100,0%
Zonguldak	Sayı	7	29	49	7	92
	%	7,6%	31,5%	53,3%	7,6%	100,0%
Toplam		Sayı 190	837	2023	189	3239
		% 5,9%	25,8%	62,5%	5,8%	100,0%

Mayıs – Eylül 2021 ayları arasında gerçekleştirilmiş olan saha bulgularına göre araştırmaya katılanların Türkiye'nin bugünkü yönetiminden memnuniyet oranı sadece %

5,9 olarak tespit edilmiştir. Orta derecede memnuniyet ya da memnuniyetsizlik belirtenlerin oranı % 25,8, buna karşılık bu günkü yönetimden memnun olmayanların oranı ise % 62,5'tir.

İller bazında bulgular değerlendirildiğinde, genel anlamda iller arasında çok önemli farklılıklar olmamasına karşın özellikle Samsun (% 14,9), Ankara (% 13,6), Erzincan (% 13,1) ve Erzurum (% 12,5) illerinde bu günkü yönetimden memnun olma durumu kısmi olarak daha yüksek oranda çıkmıştır. Bununla birlikte dikkat çeken önemli bir bulgu, AKP'nin oy oranlarının yüksek olduğu Konya,

Karaman, Bitlis, Erzincan, Erzurum, Sivas, Trabzon ve Van gibi illerde "Türkiye ne iyi ne kötü yönetiliyor" oranları diğer illere oranla daha yüksek düzeyde çıkmıştır. İller bazında ayrıca, Türkiye'nin bu gün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kimin sorumlu olduğu konusu değerlendirilmiş ve elde edilmiş olan veriler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 130. İllere göre Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok sorumlu olan

S84. Sizce, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?		Türkiye'nin, bugün yaşamakta olduğu bir sorunu yoktur	Cumhurbaşkanı sorumludur	Muhalefet partileri sorumludur	İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur	İç düşmanlarımız sorumludur	Dış düşmanlarımız sorumludur	Başka	Toplam
Adana	Sayı	0	45	2	37	2	4	2	92
	%	0,0%	48,9%	2,2%	40,2%	2,2%	4,3%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	2	25	1	22	8	0	2	60
	%	3,3%	41,7%	1,7%	36,7%	13,3%	0,0%	3,3%	100,0%
Amasya	Sayı	0	18	4	26	5	3	3	59
	%	0,0%	30,5%	6,8%	44,1%	8,5%	5,1%	5,1%	100,0%
Ankara	Sayı	4	71	23	67	18	19	16	218
	%	1,8%	32,6%	10,6%	30,7%	8,3%	8,7%	7,3%	100,0%
Antalya	Sayı	1	37	8	65	6	3	6	126
	%	,8%	29,4%	6,3%	51,6%	4,8%	2,4%	4,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	1	22	4	31	7	1	1	67
	%	1,5%	32,8%	6,0%	46,3%	10,4%	1,5%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	1	31	2	54	8	2	2	100
	%	1,0%	31,0%	2,0%	54,0%	8,0%	2,0%	2,0%	100,0%
Bursa	Sayı	1	54	9	59	7	8	7	145
	%	,7%	37,2%	6,2%	40,7%	4,8%	5,5%	4,8%	100,0%
Çorum	Sayı	2	20	6	27	14	5	9	83
	%	2,4%	24,1%	7,2%	32,5%	16,9%	6,0%	10,8%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	6	59	7	39	10	5	6	132
	%	4,5%	44,7%	5,3%	29,5%	7,6%	3,8%	4,5%	100,0%
Edirne	Sayı	1	24	5	23	5	1	1	60
	%	1,7%	40,0%	8,3%	38,3%	8,3%	1,7%	1,7%	100,0%

S84. Sizce, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?		Türkiye'nin, bugün yaşamakta olduğu bir sorunu yoktur	Cumhurbaşkanı sorumludur	Muhalefet partileri sorumludur	İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur	İç düşmanlarımız sorumludur	Dış düşmanlarımız sorumludur	Başka	Toplam
Erzincan	Sayı	1	24	4	37	12	8	8	94
	%	1,1%	25,5%	4,3%	39,4%	12,8%	8,5%	8,5%	100,0%
Erzurum	Sayı	3	25	12	37	11	11	4	103
	%	2,9%	24,3%	11,7%	35,9%	10,7%	10,7%	3,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	1	45	8	58	10	8	14	144
	%	,7%	31,3%	5,6%	40,3%	6,9%	5,6%	9,7%	100,0%
Hatay	Sayı	0	31	1	48	8	3	9	100
	%	0,0%	31,0%	1,0%	48,0%	8,0%	3,0%	9,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	0	117	13	126	10	6	22	294
	%	0,0%	39,8%	4,4%	42,9%	3,4%	2,0%	7,5%	100,0%
İzmir	Sayı	1	92	7	62	3	3	10	178
	%	,6%	51,7%	3,9%	34,8%	1,7%	1,7%	5,6%	100,0%
Karaman	Sayı	2	20	5	41	16	10	5	99
	%	2,0%	20,2%	5,1%	41,4%	16,2%	10,1%	5,1%	100,0%
Konya	Sayı	1	16	10	78	38	12	21	176
	%	,6%	9,1%	5,7%	44,3%	21,6%	6,8%	11,9%	100,0%
Manisa	Sayı	1	45	9	28	11	7	3	104
	%	1,0%	43,3%	8,7%	26,9%	10,6%	6,7%	2,9%	100,0%
Mersin	Sayı	2	57	2	37	5	3	13	119
	%	1,7%	47,9%	1,7%	31,1%	4,2%	2,5%	10,9%	100,0%
Nevşehir	Sayı	2	33	4	30	11	4	5	89
	%	2,2%	37,1%	4,5%	33,7%	12,4%	4,5%	5,6%	100,0%
Samsun	Sayı	1	43	8	24	5	8	6	95
	%	1,1%	45,3%	8,4%	25,3%	5,3%	8,4%	6,3%	100,0%
Sivas	Sayı	1	23	8	49	14	5	4	104
	%	1,0%	22,1%	7,7%	47,1%	13,5%	4,8%	3,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	2	30	2	32	6	6	2	80
	%	2,5%	37,5%	2,5%	40,0%	7,5%	7,5%	2,5%	100,0%
Tunceli	Sayı	0	30	2	26	4	4	3	69
	%	0,0%	43,5%	2,9%	37,7%	5,8%	5,8%	4,3%	100,0%
Van	Sayı	1	48	11	44	13	5	6	128
	%	,8%	37,5%	8,6%	34,4%	10,2%	3,9%	4,7%	100,0%
Zonguldak	Sayı	2	24	5	42	5	6	5	89
	%	2,2%	27,0%	5,6%	47,2%	5,6%	6,7%	5,6%	100,0%
Toplam	Sayı	40	1109	182	1249	272	160	195	3207
	%	1,2%	34,6%	5,7%	38,9%	8,5%	5,0%	6,1%	100,0%

Türkiye'nin yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur sorusuna verilmiş olan yanıtlara genel olarak bakıldığında ilk sırada % 38,9'luk bir oranla "İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur" bulgusu elde edilmiştir. İkinci sırada ise % 34,6'lık bir oranla Türkiye'nin yaşamakta olduğu sorunlardan Cumhurbaşkanının sorumlu olduğu ifade edilmiştir. İller bazında veriler değerlendirildiğinde % 40'ın üzerinde, Cumhurbaşkanının sorumlu olduğu belirtilmiş olan iller şunlardır: İzmir - %51,7, Adana - % 48,9, Mersin - % 47,9, Samsun - % 45,3. Diyarbakır - % 44,7, Tunceli - % 43,5, Manisa - % 43,3, Adıyaman - % 41,7 ve Edirne % 40. Tüm siyasetçilerin sorumlu olduğunu düşünenlerin oransal olarak % 40'ın üzerinde olduğu iller ise şunlardır: Bitlis - % 54, Antalya - % 51,6, Hatay - % 48, Zonguldak - % 47,2, Sivas - % 47,1, Bayburt - % 46,3, Konya - % 44,3, Amasya - % 44,1, İstanbul % 42,9, Karaman - % 41,4, Bursa - % 40,7, Gaziantep - % 40,3, Adana - % 40,2 ve Trabzon - % 40. Sonuçlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Türk gençliğine göre Türkiye'nin yaşamakta olduğu sorunların sorumlusu iktidar ve muhalefet birlikte, tüm siyasetçilerdir. Bilindiği

üzere Türkiye, 1970'li yıllardan itibaren özellikle sağ (ülkücü), sol (devrimci) ve İslamcı (akıncılar) ideolojik çerçevede kamplaşmıştı. 1980 Darbesi sonrası, Türkiye ticaret pazarı 24 Ocak Kararları ile küresel sermayeye açılmış ve ABD'nin "yeşil kuşak projesi" ile İslamcı kesim desteklenmiştir. Bu aşamadan sonra toplumda bu kez etnik değerler üzerinden bir ayrışma ve kamplaşma oluşmuş, vatandaşlar genellikle kendi alt kimlikleriyle kendilerini tanıtmayı tercih etmişlerdir. Bununla birlikte, daha sonra, İslamcı politika ve partinin iktidar olmasıyla birlikte Kemalistler - Atatürkçüler, dinciler, şeriatçılar gibi sıfatlarla insanlar birbirlerini kimliklendirmeye ve ötekileştirmeye başlamışlardır. Dolayısıyla, sonuç olarak Türk toplumu ideoloji ve kimlikler üzerinden hep bir ayrışma içinde olmuştur. Bu genel durumdan hareketle Türk gençliğinin kendisini ideolojik olarak hangi kimlikle tanımlıyor olduğu merak edilmiş ve kendilerine, "kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz" sorusu sorulmuştur. Alınan yanıtların oransal olarak, iller bazında bir farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş ve aşağıdaki tabloda sunulmuş olan değerler elde edilmiştir.

Tablo 131. İllere göre kişilerin ideolojileri

S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?		Ülkücü – Milliyetçi	Devrimci – Sosyalist	Merkez Sağ – Liberal	Merkez Sol – Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojim yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Adana	Sayı	4	5	1	8	1	6	35	0	24	6	2	92
	%	4,3%	5,4%	1,1%	8,7%	1,1%	6,5%	38,0%	0,0%	26,1%	6,5%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	5	10	2	0	2	4	10	6	12	8	1	60
	%	8,3%	16,7%	3,3%	0,0%	3,3%	6,7%	16,7%	10,0%	20,0%	13,3%	1,7%	100,0%
Amasya	Sayı	8	8	0	0	2	7	18	1	6	5	4	59
	%	13,6%	13,6%	0,0%	0,0%	3,4%	11,9%	30,5%	1,7%	10,2%	8,5%	6,8%	100,0%
Ankara	Sayı	26	19	8	5	20	24	50	2	29	29	8	220
	%	11,8%	8,6%	3,6%	2,3%	9,1%	10,9%	22,7%	,9%	13,2%	13,2%	3,6%	100,0%

S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?		Ülkücü – Milliyetçi	Devrimci – Sosyalist	Merkez Sağ – Liberal	Merkez Sol – Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojim yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Antalya	Sayı	15	11	14	6	5	2	29	0	23	19	2	126
	%	11,9%	8,7%	11,1%	4,8%	4,0%	1,6%	23,0%	0,0%	18,3%	15,1%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	17	2	2	2	7	14	5	2	5	10	1	67
	%	25,4%	3,0%	3,0%	3,0%	10,4%	20,9%	7,5%	3,0%	7,5%	14,9%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	2	9	0	2	20	9	3	13	30	12	0	100
	%	2,0%	9,0%	0,0%	2,0%	20,0%	9,0%	3,0%	13,0%	30,0%	12,0%	0,0%	100,0%
Bursa	Sayı	18	5	6	6	13	13	44	0	23	17	3	148
	%	12,2%	3,4%	4,1%	4,1%	8,8%	8,8%	29,7%	0,0%	15,5%	11,5%	2,0%	100,0%
Çorum	Sayı	13	5	3	6	7	10	18	0	8	10	4	84
	%	15,5%	6,0%	3,6%	7,1%	8,3%	11,9%	21,4%	0,0%	9,5%	11,9%	4,8%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	7	18	1	4	8	4	12	16	33	24	8	135
	%	5,2%	13,3%	,7%	3,0%	5,9%	3,0%	8,9%	11,9%	24,4%	17,8%	5,9%	100,0%
Edirne	Sayı	0	1	2	9	6	3	22	1	7	6	3	60
	%	0,0%	1,7%	3,3%	15,0%	10,0%	5,0%	36,7%	1,7%	11,7%	10,0%	5,0%	100,0%
Erzincan	Sayı	17	3	1	2	4	21	17	0	7	24	3	99
	%	17,2%	3,0%	1,0%	2,0%	4,0%	21,2%	17,2%	0,0%	7,1%	24,2%	3,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	36	1	3	2	11	10	4	7	17	11	2	104
	%	34,6%	1,0%	2,9%	1,9%	10,6%	9,6%	3,8%	6,7%	16,3%	10,6%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	15	11	3	5	7	16	33	6	19	26	7	148
	%	10,1%	7,4%	2,0%	3,4%	4,7%	10,8%	22,3%	4,1%	12,8%	17,6%	4,7%	100,0%
Hatay	Sayı	9	5	0	4	1	5	28	0	32	12	4	100
	%	9,0%	5,0%	0,0%	4,0%	1,0%	5,0%	28,0%	0,0%	32,0%	12,0%	4,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	16	24	2	17	10	32	86	2	60	31	14	294
	%	5,4%	8,2%	,7%	5,8%	3,4%	10,9%	29,3%	,7%	20,4%	10,5%	4,8%	100,0%
İzmir	Sayı	17	2	8	18	4	8	41	4	40	33	4	179
	%	9,5%	1,1%	4,5%	10,1%	2,2%	4,5%	22,9%	2,2%	22,3%	18,4%	2,2%	100,0%
Karaman	Sayı	11	2	3	3	17	3	7	2	21	27	4	100
	%	11,0%	2,0%	3,0%	3,0%	17,0%	3,0%	7,0%	2,0%	21,0%	27,0%	4,0%	100,0%
Konya	Sayı	22	4	2	1	23	26	15	0	51	26	6	176
	%	12,5%	2,3%	1,1%	,6%	13,1%	14,8%	8,5%	0,0%	29,0%	14,8%	3,4%	100,0%
Manisa	Sayı	19	8	1	6	1	8	22	4	17	18	2	106
	%	17,9%	7,5%	,9%	5,7%	,9%	7,5%	20,8%	3,8%	16,0%	17,0%	1,9%	100,0%
Mersin	Sayı	6	17	2	1	4	6	36	2	26	11	8	119
	%	5,0%	14,3%	1,7%	,8%	3,4%	5,0%	30,3%	1,7%	21,8%	9,2%	6,7%	100,0%

S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?		Ülkücü - Milliyetçi	Devrimci - Sosyalist	Merkez Sağ - Liberal	Merkez Sol - Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojim yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Nevşehir	Sayı	8	7	0	3	9	12	29	0	5	15	2	90
	%	8,9%	7,8%	0,0%	3,3%	10,0%	13,3%	32,2%	0,0%	5,6%	16,7%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	6	2	6	5	8	16	25	0	13	9	5	95
	%	6,3%	2,1%	6,3%	5,3%	8,4%	16,8%	26,3%	0,0%	13,7%	9,5%	5,3%	100,0%
Sivas	Sayı	11	4	2	11	9	9	9	0	34	12	2	103
	%	10,7%	3,9%	1,9%	10,7%	8,7%	8,7%	8,7%	0,0%	33,0%	11,7%	1,9%	100,0%
Trabzon	Sayı	20	8	1	2	0	9	26	0	7	8	1	82
	%	24,4%	9,8%	1,2%	2,4%	0,0%	11,0%	31,7%	0,0%	8,5%	9,8%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	1	21	0	4	1	0	11	6	11	11	4	70
	%	1,4%	30,0%	0,0%	5,7%	1,4%	0,0%	15,7%	8,6%	15,7%	15,7%	5,7%	100,0%
Van	Sayı	7	7	0	5	22	1	4	17	42	19	4	128
	%	5,5%	5,5%	0,0%	3,9%	17,2%	,8%	3,1%	13,3%	32,8%	14,8%	3,1%	100,0%
Zonguldak	Sayı	16	2	1	3	7	15	23	0	7	14	4	92
	%	17,4%	2,2%	1,1%	3,3%	7,6%	16,3%	25,0%	0,0%	7,6%	15,2%	4,3%	100,0%
Toplam	Sayı	352	221	74	140	229	293	662	91	609	453	112	3236
	%	10,9%	6,8%	2,3%	4,3%	7,1%	9,1%	20,5%	2,8%	18,8%	14,0%	3,5%	100,0%

Katılımcıların kendilerini hangi ideolojik kimlik ile tanımlıyor oldukları sorusuna verilmiş olan yanıtlar iller bazında değerlendirildiğinde genel toplamda ilk sırada “Atatürkçü – Kemalist” tanımlaması (% 20,5) öne çıkmıştır. Kendini “Atatürkçü – Kemalist” olarak tanımlayan gençlerin oranlarına il bazında bakıldığında en yüksek orana sahip olan iller şunlardır: Adana - % 38, Edirne - % 36,7, Nevşehir - % 32,2, Trabzon - % 31,7, Amasya - % 30,5, Mersin - % 30,3, Bursa - % 29,7, İstanbul - % 29,3, Hatay - % 28, Samsun - % 26,3, Zonguldak - % 25. Ancak diğer kentlerde de göreceli olarak yüksek oranlar (% 15’in üzerinde) görülmüştür. “Atatürkçü – Kemalistim” diyenlerin en düşük oranına sahip olan iller ise Bitlis (% 3), Van (% 3,1) ve Erzurum (% 3,8) illeridir.

Kendini “Ülkücü - Milliyetçi” olarak tanımlayanların en yüksek oranda olduğu iller ise şunlardır: Erzurum - % 34,6, Bayburt - % 25,4, Trabzon - % 24,4. Kendini “Devrimci – Sosyalist” olarak tanımlayan gençlerin en yüksek orana sahip olduğu il ise Tunceli’dir (% 30). Kendini “İslamcı” olarak tanımlayan gençlerin en yüksek oranda olduğu iller sırasıyla Bitlis (% 20), Van (% 17,2) ve Karaman (% 17) olmuştur. Kendini “Türkçü” olarak tanımlayanların oranının yüksek olduğu iller ise Erzincan (% 21,2) ve Bayburt (% 20,9)’tur. Kendini “Kürtçü” olarak tanımlayanların en yüksek olduğu iller ise Van - % 13,3, Bitlis - % 13, Diyarbakır - % 11,9, Adıyaman - % 10. Genel toplamda, bu soruya “cevap vermek istemiyorum” diyenlerin oranı % 14 olmuştur. Bu oran göz ardı edilemeyecek

bir orandır. Bu durumun ülkede egemen olan korku ikliminden kaynaklandığını söylemek olanaklıdır. Zira, saha çalışmalarında gençlerin zaman zaman duraksayıp, “abla – abi Silivri çok soğuk”, “bu sorulara dürüstçe cevap verirsem başıma bir şey gelmez değil mi” gibi kaygıların dile getirilmiş olması not edilmeye değer olarak görülmüştür. Bu soruya cevap vermek istemeyenlerin oransal olarak en yüksek olduğu iller Karaman (% 27) ve Erzincan (% 24,2) olmuştur.

Tabloda dikkati çeken bir diğer konu, kendini, “ideolojim yok – apolitik” olarak gören kişilerin oransal olarak kayda değer olduğudur (genel toplamda % 18,8). Bu konuda öne çıkan iller şunlardır: Sivas - % 33, Van - % 32,8, Hatay - % 32 ve Bitlis - % 30. Diğer illerde de bu grup göreceli olarak öne çıkmıştır. Kısacası, her ne kadar bazı ideolojik kimlikler hala önemini koruyor olsa da, Türk gençliğinin giderek, sert ideolojik çerçeve ve kimliklerden uzaklaştığını söylemek olanaklıdır. Katılımcıların, seçimlerde oy kullanıp kullanmadıkları sorusuna vermiş oldukları yanıtların iller bazında bir farklılık arz edip etmediğine bakıldığında, elde edilmiş olan değerler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 132. İllere göre seçimlerde oy kullanma durumu

S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?		Evet	Hayır	Toplam
Adana	Sayı	92	0	92
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Adıyaman	Sayı	60	0	60
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	59	0	59
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	216	4	220
	%	98,2%	1,8%	100,0%

S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?		Evet	Hayır	Toplam
Antalya	Sayı	124	2	126
	%	98,4%	1,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	65	2	67
	%	97,0%	3,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	95	5	100
	%	95,0%	5,0%	100,0%
Bursa	Sayı	146	4	150
	%	97,3%	2,7%	100,0%
Çorum	Sayı	83	1	84
	%	98,8%	1,2%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	134	1	135
	%	99,3%	0,7%	100,0%
Edirne	Sayı	59	1	60
	%	98,3%	1,7%	100,0%
Erzincan	Sayı	97	2	99
	%	98,0%	2,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	102	3	105
	%	97,1%	2,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	146	2	148
	%	98,6%	1,4%	100,0%
Hatay	Sayı	100	0	100
	%	100,0%	0,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	293	2	295
	%	99,3%	0,7%	100,0%
İzmir	Sayı	169	10	179
	%	94,4%	5,6%	100,0%
Karaman	Sayı	98	2	100
	%	98,0%	2,0%	100,0%
Konya	Sayı	173	3	176
	%	98,3%	1,7%	100,0%
Manisa	Sayı	105	1	106
	%	99,1%	0,9%	100,0%
Mersin	Sayı	119	0	119
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Nevşehir	Sayı	88	2	90
	%	97,8%	2,2%	100,0%

S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?		Evet	Hayır	Toplam
Samsun	Sayı	94	1	95
	%	98,9%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	103	1	104
	%	99,0%	1,0%	100,0%
Trabzon	Sayı	83	1	84
	%	98,8%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	69	1	70
	%	98,6%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	121	7	128
	%	94,5%	5,5%	100,0%
Zonguldak	Sayı	92	0	92
	%	100,0%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1999	275	2274
	%	87,9%	12,1%	100,0%

Bu tablo, 18-19 yaş grubu dışarda bırakılarak hazırlanmıştır. Zira onlar daha yeni seçme hakkı kazanmış durumdadırlar. İllere göre seçime katılım oranının en yüksek olduğu il % 95,9 ile Erzincan, en düşük katılım oranı ise % 76,3 ile Bitlis olmuştur. Bulgulardan hareketle Türk gençliğinin çoğunlukla seçimlere ilgi gösterdiği ve seçimlerde oy kullandığı söylenebilir. Bu sorudan sonra seçimlerde oy kullanmış olan katılımcılara, son seçimde hangi partiye oy verdikleri sorulmuş ve alınan yanıtların iller bazındaki dağılımları, aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 133. İllere göre son seçimde oy verilen parti

S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	SAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Adana	Sayı	1	41	2	2	8	0	20	1	75
	% iller	1,3%	54,7%	2,7%	2,7%	10,7%	0,0%	26,7%	1,3%	100,0%
	% S90	0,2%	7,3%	1,2%	2,2%	5,7%	0,0%	3,6%	1,9%	3,8%
Adıyaman	Sayı	2	8	2	1	0	0	8	2	23
	% iller	8,7%	34,8%	8,7%	4,3%	0,0%	0,0%	34,8%	8,7%	100,0%
	% S90	0,5%	1,4%	1,2%	1,1%	0,0%	0,0%	1,4%	3,7%	1,2%
Amasya	Sayı	5	15	7	0	0	0	16	1	44
	% iller	11,4%	34,1%	15,9%	0,0%	0,0%	0,0%	36,4%	2,3%	100,0%
	% S90	1,2%	2,7%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	1,9%	2,2%
Ankara	Sayı	24	25	8	7	2	0	34	3	103
	% iller	23,3%	24,3%	7,8%	6,8%	1,9%	0,0%	33,0%	2,9%	100,0%
	% S90	6,0%	4,4%	4,7%	7,5%	1,4%	0,0%	6,1%	5,6%	5,2%
Antalya	Sayı	26	38	8	3	2	0	17	1	95
	% iller	27,4%	40,0%	8,4%	3,2%	2,1%	0,0%	17,9%	1,1%	100,0%
	% S90	6,5%	6,8%	4,7%	3,2%	1,4%	0,0%	3,1%	1,9%	4,8%

S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	SAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Bayburt	Sayı	13	6	16	1	1	1	8	4	50
	% iller	26,0%	12,0%	32,0%	2,0%	2,0%	2,0%	16,0%	8,0%	100,0%
	% S90	3,2%	1,1%	9,5%	1,1%	0,7%	5,9%	1,4%	7,4%	2,5%
Bitlis	Sayı	16	8	6	1	11	1	15	0	58
	% iller	27,6%	13,8%	10,3%	1,7%	19,0%	1,7%	25,9%	0,0%	100,0%
	% S90	4,0%	1,4%	3,6%	1,1%	7,8%	5,9%	2,7%	0,0%	2,9%
Bursa	Sayı	10	21	7	4	2	1	20	0	65
	% iller	15,4%	32,3%	10,8%	6,2%	3,1%	1,5%	30,8%	0,0%	100,0%
	% S90	2,5%	3,7%	4,1%	4,3%	1,4%	5,9%	3,6%	0,0%	3,3%
Çorum	Sayı	9	13	6	5	2	1	28	1	65
	% iller	13,8%	20,0%	9,2%	7,7%	3,1%	1,5%	43,1%	1,5%	100,0%
	% S90	2,2%	2,3%	3,6%	5,4%	1,4%	5,9%	5,1%	1,9%	3,3%
Diyarbakır	Sayı	7	13	4	0	29	0	34	3	90
	% iller	7,8%	14,4%	4,4%	0,0%	32,2%	0,0%	37,8%	3,3%	100,0%
	% S90	1,8%	2,3%	2,4%	0,0%	20,6%	0,0%	6,1%	5,6%	4,5%
Edirne	Sayı	15	32	0	0	4	2	3	0	56
	% iller	26,8%	57,1%	0,0%	0,0%	7,1%	3,6%	5,4%	0,0%	100,0%
	% S90	3,8%	5,7%	0,0%	0,0%	2,8%	11,8%	0,5%	0,0%	2,8%
Erzincan	Sayı	18	17	8	2	0	1	23	1	70
	% iller	25,7%	24,3%	11,4%	2,9%	0,0%	1,4%	32,9%	1,4%	100,0%
	% S90	4,5%	3,0%	4,7%	2,2%	0,0%	5,9%	4,2%	1,9%	3,5%
Erzurum	Sayı	20	2	11	2	2	0	9	0	46
	% iller	43,5%	4,3%	23,9%	4,3%	4,3%	0,0%	19,6%	0,0%	100,0%
	% S90	5,0%	0,4%	6,5%	2,2%	1,4%	0,0%	1,6%	0,0%	2,3%
Gaziantep	Sayı	16	17	9	5	7	1	29	3	87
	% iller	18,4%	19,5%	10,3%	5,7%	8,0%	1,1%	33,3%	3,4%	100,0%
	% S90	4,0%	3,0%	5,3%	5,4%	5,0%	5,9%	5,2%	5,6%	4,4%
Hatay	Sayı	10	24	5	1	0	0	22	0	62
	% iller	16,1%	38,7%	8,1%	1,6%	0,0%	0,0%	35,5%	0,0%	100,0%
	% S90	2,5%	4,3%	3,0%	1,1%	0,0%	0,0%	4,0%	0,0%	3,1%
İstanbul	Sayı	14	91	3	7	7	0	31	5	158
	% iller	8,9%	57,6%	1,9%	4,4%	4,4%	0,0%	19,6%	3,2%	100,0%
	% S90	3,5%	16,2%	1,8%	7,5%	5,0%	0,0%	5,6%	9,3%	7,9%
İzmir	Sayı	13	37	15	10	6	1	17	2	101
	% iller	12,9%	36,6%	14,9%	9,9%	5,9%	1,0%	16,8%	2,0%	100,0%
	% S90	3,2%	6,6%	8,9%	10,8%	4,3%	5,9%	3,1%	3,7%	5,1%

S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	SAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Karaman	Sayı	22	8	7	1	3	5	34	1	81
	% İller	27,2%	9,9%	8,6%	1,2%	3,7%	6,2%	42,0%	1,2%	100,0%
	% S90	5,5%	1,4%	4,1%	1,1%	2,1%	29,4%	6,1%	1,9%	4,1%
Konya	Sayı	44	6	10	8	1	1	40	8	118
	% İller	37,3%	5,1%	8,5%	6,8%	0,8%	0,8%	33,9%	6,8%	100,0%
	% S90	11,0%	1,1%	5,9%	8,6%	0,7%	5,9%	7,2%	14,8%	5,9%
Manisa	Sayı	6	14	1	3	3	0	15	1	43
	% İller	14,0%	32,6%	2,3%	7,0%	7,0%	0,0%	34,9%	2,3%	100,0%
	% S90	1,5%	2,5%	0,6%	3,2%	2,1%	0,0%	2,7%	1,9%	2,2%
Mersin	Sayı	4	14	3	2	6	1	8	3	41
	% İller	9,8%	34,1%	7,3%	4,9%	14,6%	2,4%	19,5%	7,3%	100,0%
	% S90	1,0%	2,5%	1,8%	2,2%	4,3%	5,9%	1,4%	5,6%	2,1%
Nevşehir	Sayı	9	13	5	2	0	0	18	2	49
	% İller	18,4%	26,5%	10,2%	4,1%	0,0%	0,0%	36,7%	4,1%	100,0%
	% S90	2,2%	2,3%	3,0%	2,2%	0,0%	0,0%	3,2%	3,7%	2,5%
Samsun	Sayı	25	20	4	5	0	0	16	1	71
	% İller	35,2%	28,2%	5,6%	7,0%	0,0%	0,0%	22,5%	1,4%	100,0%
	% S90	6,2%	3,6%	2,4%	5,4%	0,0%	0,0%	2,9%	1,9%	3,6%
Sivas	Sayı	16	23	9	9	0	0	19	1	77
	% İller	20,8%	29,9%	11,7%	11,7%	0,0%	0,0%	24,7%	1,3%	100,0%
	% S90	4,0%	4,1%	5,3%	9,7%	0,0%	0,0%	3,4%	1,9%	3,9%
Trabzon	Sayı	11	21	4	6	0	0	13	3	58
	% İller	19,0%	36,2%	6,9%	10,3%	0,0%	0,0%	22,4%	5,2%	100,0%
	% S90	2,8%	3,7%	2,4%	6,5%	0,0%	0,0%	2,3%	5,6%	2,9%
Tunceli	Sayı	2	11	0	0	15	0	13	4	45
	% İller	4,4%	24,4%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	28,9%	8,9%	100,0%
	% S90	0,5%	2,0%	0,0%	0,0%	10,6%	0,0%	2,3%	7,4%	2,3%
Van	Sayı	28	5	3	1	30	1	16	1	85
	% İller	32,9%	5,9%	3,5%	1,2%	35,3%	1,2%	18,8%	1,2%	100,0%
	% S90	7,0%	0,9%	1,8%	1,1%	21,3%	5,9%	2,9%	1,9%	4,3%
Zonguldak	Sayı	14	19	6	5	0	0	28	2	74
	% İller	18,9%	25,7%	8,1%	6,8%	0,0%	0,0%	37,8%	2,7%	100,0%
	% S90	3,5%	3,4%	3,6%	5,4%	0,0%	0,0%	5,1%	3,7%	3,7%
Toplam	Sayı	400	562	169	93	141	17	554	54	1990
	% İller	20,1%	28,2%	8,5%	4,7%	7,1%	0,9%	27,8%	2,7%	100,0%
	%S90	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Son seçimde oy verilen partiler sıralamasında, katılımcılardan en yüksek oyu alan CHP'nin en fazla oy aldığı il % 57,1 ile Edirne olmuştur. AK Parti'nin ise en çok oy aldığı il % 43,5'lik bir oran ile Erzurum'dur. Bayburt, Bitlis, Erzurum, Konya ve Karaman illeri hariç diğer illerin tamamında CHP'ye oy vermiş olanların oranları daha yüksektir. Anılan bu illerde AKP'ye oy

vermiş olanların oranları CHP'ye oy vermiş olanların oranlarından daha yüksektir.

"Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?" sorusuna verilmiş olan yanıtlarda il bazında bir farklılık olup olmadığına bakılmış ve alınmış olan yanıtlar oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 134. İllere göre yapılacak bir seçimde oy verilecek partiler

S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Oy kullanma-yacağı	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Adana	Sayı	2	46	2	2	4	0	1	0	6	15	13	1	92
	%	2,2%	50,0%	2,2%	2,2%	4,3%	0,0%	1,1%	0,0%	6,5%	16,3%	14,1%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	5	16	1	6	4	1	0	1	8	5	11	2	60
	%	8,3%	26,7%	1,7%	10,0%	6,7%	1,7%	0,0%	1,7%	13,3%	8,3%	18,3%	3,3%	100,0%
Amasya	Sayı	6	18	6	2	0	0	0	1	4	10	10	2	59
	%	10,2%	30,5%	10,2%	3,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	6,8%	16,9%	16,9%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	35	53	6	9	1	5	0	1	22	43	34	11	220
	%	15,9%	24,1%	2,7%	4,1%	,5%	2,3%	0,0%	,5%	10,0%	19,5%	15,5%	5,0%	100,0%
Antalya	Sayı	14	36	4	6	0	0	0	1	23	29	12	1	126
	%	11,1%	28,6%	3,2%	4,8%	0,0%	0,0%	0,0%	,8%	18,3%	23,0%	9,5%	,8%	100,0%
Bayburt	Sayı	12	10	4	7	1	4	0	1	7	11	10	0	67
	%	17,9%	14,9%	6,0%	10,4%	1,5%	6,0%	0,0%	1,5%	10,4%	16,4%	14,9%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	14	8	4	0	13	0	1	3	22	25	8	2	100
	%	14,0%	8,0%	4,0%	0,0%	13,0%	0,0%	1,0%	3,0%	22,0%	25,0%	8,0%	2,0%	100,0%
Bursa	Sayı	12	43	7	5	2	4	0	1	16	24	24	11	149
	%	8,1%	28,9%	4,7%	3,4%	1,3%	2,7%	0,0%	,7%	10,7%	16,1%	16,1%	7,4%	100,0%
Çorum	Sayı	8	14	6	2	1	3	0	0	7	15	21	5	82
	%	9,8%	17,1%	7,3%	2,4%	1,2%	3,7%	0,0%	0,0%	8,5%	18,3%	25,6%	6,1%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	4	25	5	1	30	0	1	0	16	20	25	8	135
	%	3,0%	18,5%	3,7%	,7%	22,2%	0,0%	,7%	0,0%	11,9%	14,8%	18,5%	5,9%	100,0%
Edirne	Sayı	8	25	0	3	2	0	0	2	4	11	0	5	60
	%	13,3%	41,7%	0,0%	5,0%	3,3%	0,0%	0,0%	3,3%	6,7%	18,3%	0,0%	8,3%	100,0%
Erzincan	Sayı	16	18	7	5	1	0	0	1	3	5	29	13	98
	%	16,3%	18,4%	7,1%	5,1%	1,0%	0,0%	0,0%	1,0%	3,1%	5,1%	29,6%	13,3%	100,0%

S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	ŞAADET PARTİSİ	Oy kullanma-yacağım	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Erzurum	Sayı	16	6	23	8	5	2	1	1	15	10	11	5	103
	%	15,5%	5,8%	22,3%	7,8%	4,9%	1,9%	1,0%	1,0%	14,6%	9,7%	10,7%	4,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	7	31	7	6	11	5	1	1	22	20	30	6	147
	%	4,8%	21,1%	4,8%	4,1%	7,5%	3,4%	,7%	,7%	15,0%	13,6%	20,4%	4,1%	100,0%
Hatay	Sayı	5	22	1	4	1	2	0	0	16	26	18	5	100
	%	5,0%	22,0%	1,0%	4,0%	1,0%	2,0%	0,0%	0,0%	16,0%	26,0%	18,0%	5,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	13	122	9	12	9	5	0	0	43	48	19	15	295
	%	4,4%	41,4%	3,1%	4,1%	3,1%	1,7%	0,0%	0,0%	14,6%	16,3%	6,4%	5,1%	100,0%
İzmir	Sayı	12	72	4	23	5	1	0	1	8	26	25	2	179
	%	6,7%	40,2%	2,2%	12,8%	2,8%	,6%	0,0%	,6%	4,5%	14,5%	14,0%	1,1%	100,0%
Karaman	Sayı	14	10	3	1	1	0	0	2	14	22	29	4	100
	%	14,0%	10,0%	3,0%	1,0%	1,0%	0,0%	0,0%	2,0%	14,0%	22,0%	29,0%	4,0%	100,0%
Konya	Sayı	23	11	11	7	1	1	3	0	28	49	33	9	176
	%	13,1%	6,3%	6,3%	4,0%	,6%	,6%	1,7%	0,0%	15,9%	27,8%	18,8%	5,1%	100,0%
Manisa	Sayı	11	30	8	3	5	3	0	0	16	8	18	4	106
	%	10,4%	28,3%	7,5%	2,8%	4,7%	2,8%	0,0%	0,0%	15,1%	7,5%	17,0%	3,8%	100,0%
Mersin	Sayı	4	37	3	4	6	1	1	2	19	20	9	13	119
	%	3,4%	31,1%	2,5%	3,4%	5,0%	,8%	,8%	1,7%	16,0%	16,8%	7,6%	10,9%	100,0%
Nevşehir	Sayı	9	19	1	4	0	0	0	1	18	15	16	7	90
	%	10,0%	21,1%	1,1%	4,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%	20,0%	16,7%	17,8%	7,8%	100,0%
Samsun	Sayı	22	19	1	7	0	2	0	0	11	17	10	6	95
	%	23,2%	20,0%	1,1%	7,4%	0,0%	2,1%	0,0%	0,0%	11,6%	17,9%	10,5%	6,3%	100,0%
Sivas	Sayı	13	14	6	10	0	3	0	0	15	26	10	6	103
	%	12,6%	13,6%	5,8%	9,7%	0,0%	2,9%	0,0%	0,0%	14,6%	25,2%	9,7%	5,8%	100,0%
Trabzon	Sayı	13	19	3	10	0	0	1	0	13	9	12	4	84
	%	15,5%	22,6%	3,6%	11,9%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%	15,5%	10,7%	14,3%	4,8%	100,0%
Tunceli	Sayı	1	21	2	0	18	0	1	0	3	8	11	5	70
	%	1,4%	30,0%	2,9%	0,0%	25,7%	0,0%	1,4%	0,0%	4,3%	11,4%	15,7%	7,1%	100,0%
Van	Sayı	14	13	2	3	31	1	3	0	21	19	15	6	128
	%	10,9%	10,2%	1,6%	2,3%	24,2%	,8%	2,3%	0,0%	16,4%	14,8%	11,7%	4,7%	100,0%
Zonguldak	Sayı	12	16	5	7	0	0	1	0	3	9	33	6	92
	%	13,0%	17,4%	5,4%	7,6%	0,0%	0,0%	1,1%	0,0%	3,3%	9,8%	35,9%	6,5%	100,0%
Toplam	Sayı	325	774	141	157	152	43	15	20	403	545	496	164	3235
	%	10,0%	23,9%	4,4%	4,9%	4,7%	1,3%	,5%	,6%	12,5%	16,8%	15,3%	5,1%	100,0%

Katılımcılara, “yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz” şeklindeki soruya, ülke genelinde en çok oy verileceği söylenen parti % 23,9'luk genel oran ile CHP olmuştur. CHP'ye oy vereceklerini söyleyenlerin il bazındaki verilerine bakıldığında, Adana (% 50), İstanbul (% 41,4), Edirne (% 41,7) ve İzmir (% 40,2) illeri ilk sıralarda yer almıştır. CHP'ye en düşük oy oranının çıktığı iller Erzurum (% 5,8), Konya (% 6,3) ve Bitlis (% 8) illeri olmuştur.

Katılımcıların siyasi partiler içerisinde oy vereceklerini söyledikleri ikinci sıradaki parti % 10'luk bir oran ile ikinci parti olmuştur. AK Parti'ye oy vereceklerini söyleyenlerin il bazındaki verilerine bakıldığında ise ilk sırada

Samsun (% 23,2) ve Bayburt (% 17,9) illeri yer almıştır. Yüzde 15 – 17,9 bandındaki diğer iller ise Erzincan, Ankara, Erzurum ve Trabzon'dur. AKP'ye en düşük oranda oy verileceği belirtilen iller ise Tunceli (% 1,4), Diyarbakır (% 3) ve Mersin (% 3,4) illeri olmuştur. Bununla birlikte tablo değerlerine genel olarak bakıldığında, kararsızım diyenler (% 16,8) ile bu soruya cevap vermek istemeyenler (% 15,3) ve oy kullanmayacağım diyenlerin oranları (% 12,5) da önemli denebilecek bir düzeyde çıkmıştır.

İller bazında en çok beğenilen – takdir edilen siyasi parti başkanının kim olduğu sorulduğunda verilmiş olan yanıtların oransal dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 135. İllere göre şu an en çok beğenilen politikacılar

S92. Şu anki politikacıların en çok beğendiğiniz- takdir ettiğiniz kişi hangisidir?		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka-Hıçbiri	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
Adana	Sayı	6	8	8	2	4	0	1	0	0	13	22	21	7	92
	%	6,5%	8,7%	8,7%	2,2%	4,3%	0,0%	1,1%	0,0%	0,0%	14,1%	23,9%	22,8%	7,6%	100,0%
Adıyaman	Sayı	9	3	10	2	5	1	0	1	0	3	16	5	2	57
	%	15,8%	5,3%	17,5%	3,5%	8,8%	1,8%	0,0%	1,8%	0,0%	5,3%	28,1%	8,8%	3,5%	100,0%
Amasya	Sayı	9	11	4	4	0	0	0	1	0	3	15	11	1	59
	%	15,3%	18,6%	6,8%	6,8%	0,0%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	5,1%	25,4%	18,6%	1,7%	100,0%
Ankara	Sayı	43	20	21	9	5	1	10	0	4	18	51	35	2	219
	%	19,6%	9,1%	9,6%	4,1%	2,3%	,5%	4,6%	0,0%	1,8%	8,2%	23,3%	16,0%	,9%	100,0%
Antalya	Sayı	21	6	12	3	7	0	2	1	0	14	29	24	5	124
	%	16,9%	4,8%	9,7%	2,4%	5,6%	0,0%	1,6%	,8%	0,0%	11,3%	23,4%	19,4%	4,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	19	4	11	2	1	1	4	0	0	2	14	8	1	67
	%	28,4%	6,0%	16,4%	3,0%	1,5%	1,5%	6,0%	0,0%	0,0%	3,0%	20,9%	11,9%	1,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	25	3	3	4	26	5	0	5	0	3	21	2	3	100
	%	25,0%	3,0%	3,0%	4,0%	26,0%	5,0%	0,0%	5,0%	0,0%	3,0%	21,0%	2,0%	3,0%	100,0%
Bursa	Sayı	22	7	13	6	2	2	6	1	1	19	26	33	0	138
	%	15,9%	5,1%	9,4%	4,3%	1,4%	1,4%	4,3%	,7%	,7%	13,8%	18,8%	23,9%	0,0%	100,0%

S92. Şu anki politikacıların en çok beğendiğiniz kişiyi takdim ettiğiniz kişi hangisidir?		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka-Hıçbiri	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
Çorum	Sayı	16	4	3	7	0	0	3	0	3	6	18	20	2	82
	%	19,5%	4,9%	3,7%	8,5%	0,0%	0,0%	3,7%	0,0%	3,7%	7,3%	22,0%	24,4%	2,4%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	11	8	3	4	49	0	3	1	1	7	21	12	8	128
	%	8,6%	6,3%	2,3%	3,1%	38,3%	0,0%	2,3%	,8%	,8%	5,5%	16,4%	9,4%	6,3%	100,0%
Edirne	Sayı	10	4	3	0	6	2	0	0	0	3	10	17	5	60
	%	16,7%	6,7%	5,0%	0,0%	10,0%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	16,7%	28,3%	8,3%	100,0%
Erzincan	Sayı	28	6	9	8	5	1	2	0	0	3	24	10	1	97
	%	28,9%	6,2%	9,3%	8,2%	5,2%	1,0%	2,1%	0,0%	0,0%	3,1%	24,7%	10,3%	1,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	33	2	8	20	6	0	4	1	1	7	14	5	0	101
	%	32,7%	2,0%	7,9%	19,8%	5,9%	0,0%	4,0%	1,0%	1,0%	6,9%	13,9%	5,0%	0,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	19	10	11	4	17	0	9	2	0	7	17	35	3	134
	%	14,2%	7,5%	8,2%	3,0%	12,7%	0,0%	6,7%	1,5%	0,0%	5,2%	12,7%	26,1%	2,2%	100,0%
Hatay	Sayı	12	3	13	3	0	0	4	0	0	6	26	21	11	99
	%	12,1%	3,0%	13,1%	3,0%	0,0%	0,0%	4,0%	0,0%	0,0%	6,1%	26,3%	21,2%	11,1%	100,0%
İstanbul	Sayı	21	15	22	15	11	2	9	1	0	17	63	78	25	279
	%	7,5%	5,4%	7,9%	5,4%	3,9%	,7%	3,2%	,4%	0,0%	6,1%	22,6%	28,0%	9,0%	100,0%
İzmir	Sayı	11	29	27	2	6	1	2	0	3	21	27	35	8	172
	%	6,4%	16,9%	15,7%	1,2%	3,5%	,6%	1,2%	0,0%	1,7%	12,2%	15,7%	20,3%	4,7%	100,0%
Karaman	Sayı	31	4	7	3	4	2	1	5	0	4	26	8	0	95
	%	32,6%	4,2%	7,4%	3,2%	4,2%	2,1%	1,1%	5,3%	0,0%	4,2%	27,4%	8,4%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	50	3	4	17	2	0	3	9	0	9	50	21	1	169
	%	29,6%	1,8%	2,4%	10,1%	1,2%	0,0%	1,8%	5,3%	0,0%	5,3%	29,6%	12,4%	,6%	100,0%
Manisa	Sayı	12	5	8	8	6	2	3	1	1	15	21	19	1	102
	%	11,8%	4,9%	7,8%	7,8%	5,9%	2,0%	2,9%	1,0%	1,0%	14,7%	20,6%	18,6%	1,0%	100,0%
Mersin	Sayı	5	7	13	5	12	2	2	0	0	17	33	17	3	116
	%	4,3%	6,0%	11,2%	4,3%	10,3%	1,7%	1,7%	0,0%	0,0%	14,7%	28,4%	14,7%	2,6%	100,0%
Nevşehir	Sayı	13	5	5	1	3	0	1	2	0	9	18	19	3	79
	%	16,5%	6,3%	6,3%	1,3%	3,8%	0,0%	1,3%	2,5%	0,0%	11,4%	22,8%	24,1%	3,8%	100,0%
Samsun	Sayı	28	5	11	2	1	0	4	2	0	6	11	21	1	92
	%	30,4%	5,4%	12,0%	2,2%	1,1%	0,0%	4,3%	2,2%	0,0%	6,5%	12,0%	22,8%	1,1%	100,0%
Sivas	Sayı	27	1	15	6	0	0	6	0	0	4	21	18	3	101
	%	26,7%	1,0%	14,9%	5,9%	0,0%	0,0%	5,9%	0,0%	0,0%	4,0%	20,8%	17,8%	3,0%	100,0%
Trabzon	Sayı	15	7	14	3	1	1	4	0	0	9	11	8	0	73
	%	20,5%	9,6%	19,2%	4,1%	1,4%	1,4%	5,5%	0,0%	0,0%	12,3%	15,1%	11,0%	0,0%	100,0%

S92. Şu anki politikacıların en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka-Hıçbiri	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
Tunceli	Sayı	4	13	1	0	30	1	1	2	0	3	11	3	1	70
	%	5,7%	18,6%	1,4%	0,0%	42,9%	1,4%	1,4%	2,9%	0,0%	4,3%	15,7%	4,3%	1,4%	100,0%
Van	Sayı	27	6	7	3	48	0	7	2	0	3	14	6	5	128
	%	21,1%	4,7%	5,5%	2,3%	37,5%	0,0%	5,5%	1,6%	0,0%	2,3%	10,9%	4,7%	3,9%	100,0%
Zonguldak	Sayı	18	5	15	4	0	1	5	0	0	7	22	15	0	92
	%	19,6%	5,4%	16,3%	4,3%	0,0%	1,1%	5,4%	0,0%	0,0%	7,6%	23,9%	16,3%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	545	204	281	147	257	25	96	37	14	238	652	527	102	3125
	%	17,4%	6,5%	9,0%	4,7%	8,2%	,8%	3,1%	1,2%	,4%	7,6%	20,9%	16,9%	3,3%	100,0%

Katılımcıların en çok beğendikleri-takdir ettikleri politikacıların – ki listede sadece siyasi parti başkanlarının isimleri verilmiştir- kim olduğu sorulduğunda genel toplamda % 17,4'lük bir oran ile Recep Tayyip Erdoğan ilk sırada yer almıştır. İkinci sırada en çok beğenilen-takdir edilen kişi – her ne kadar adı listede yer almamış olsa da- % 16,9'luk bir oran ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş olmuştur. Erdoğan iller bazında en çok Karaman (% 32,6), Erzurum (% 32,7), Konya (% 29,6) ve Samsun (% 30,4), Erzincan (% 28,9), Bayburt (% 28,4) ve Sivas (% 26,7) illerinde oransal olarak önde çıkmıştır. Yavaş ise en çok Edirne (% 28,3), İstanbul (% 28), Çorum (% 24,4), Bursa (% 23,9), Gaziantep (% 26,1), Nevşehir (% 24,1) ve Adana (% 22,8) illerinde beğenilmiştir.

Tablo verilerinden en çok dikkat çeken bir diğer durum ise katılımcıların genel anlamda toplamda % 20,9'unun listede adı anılmış olan siyasi parti başkanlarından hiç birini beğenmemiş – takdir etmemiş olmasıdır. Bu oranın hayli önemli bir düzeyde olduğu düşünülmektedir. Diğer bir deyişle, mevcut siyasi parti başkanları, Türk gençliğinin % 20,9'u için hiç

bir önem arz etmemektedir. Gençliğin bu kadar önemli bir bölümünün mevcut siyasi parti başkanlarından hiç birisini beğenmiyor ve/ya takdir etmiyor olması üzerinde düşünülmesi gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcılara, "Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?" diye sorulmuş olan soruya verilen yanıtlar, iller bazında değerlendirilmiş ve ilgili değerler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 136. İllere göre devletin Suriyeli göçmenlere yönelik politikalarına yaklaşımlar

S93. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?		Devletin göçmen politikasını olumlu buluyorum. Aynen devam etmelidir.	Devletin göçmen politikasını olumlu bulmuyorum. Uygulanan politika değiştirilmelidir	Bilmiyorum, fikrim yok	Toplam
Adana	Sayı	3	82	7	92
	%	3,3%	89,1%	7,6%	100,0%
Adıyaman	Sayı	3	52	4	59
	%	5,1%	88,1%	6,8%	100,0%
Amasya	Sayı	6	48	5	59
	%	10,2%	81,4%	8,5%	100,0%
Ankara	Sayı	30	161	27	218
	%	13,8%	73,9%	12,4%	100,0%
Antalya	Sayı	11	108	7	126
	%	8,7%	85,7%	5,6%	100,0%
Bayburt	Sayı	2	53	12	67
	%	3,0%	79,1%	17,9%	100,0%
Bitlis	Sayı	12	69	19	100
	%	12,0%	69,0%	19,0%	100,0%
Bursa	Sayı	8	122	14	144
	%	5,6%	84,7%	9,7%	100,0%
Çorum	Sayı	5	68	9	82
	%	6,1%	82,9%	11,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	5	108	21	134
	%	3,7%	80,6%	15,7%	100,0%
Edirne	Sayı	3	56	1	60
	%	5,0%	93,3%	1,7%	100,0%
Erzincan	Sayı	10	84	5	99
	%	10,1%	84,8%	5,1%	100,0%
Erzurum	Sayı	14	73	17	104
	%	13,5%	70,2%	16,3%	100,0%
Gaziantep	Sayı	4	127	16	147
	%	2,7%	86,4%	10,9%	100,0%
Hatay	Sayı	3	89	8	100
	%	3,0%	89,0%	8,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	8	260	26	294
	%	2,7%	88,4%	8,8%	100,0%
İzmir	Sayı	6	149	23	178
	%	3,4%	83,7%	12,9%	100,0%

S93. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?		Devletin göçmen politikasını olumlu buluyorum. Aynen devam etmelidir.	Devletin göçmen politikasını olumlu bulmuyorum. Uygulanan politika değiştirilmelidir	Bilmiyorum, fikrim yok	Toplam
Karaman	Sayı	8	78	14	100
	%	8,0%	78,0%	14,0%	100,0%
Konya	Sayı	17	123	34	174
	%	9,8%	70,7%	19,5%	100,0%
Manisa	Sayı	4	75	23	102
	%	3,9%	73,5%	22,5%	100,0%
Mersin	Sayı	3	98	14	115
	%	2,6%	85,2%	12,2%	100,0%
Nevşehir	Sayı	4	74	11	89
	%	4,5%	83,1%	12,4%	100,0%
Samsun	Sayı	12	71	12	95
	%	12,6%	74,7%	12,6%	100,0%
Sivas	Sayı	14	74	16	104
	%	13,5%	71,2%	15,4%	100,0%
Trabzon	Sayı	4	70	9	83
	%	4,8%	84,3%	10,8%	100,0%
Tunceli	Sayı	6	51	13	70
	%	8,6%	72,9%	18,6%	100,0%
Van	Sayı	8	93	27	128
	%	6,2%	72,7%	21,1%	100,0%
Zonguldak	Sayı	8	69	14	91
	%	8,8%	75,8%	15,4%	100,0%
Toplam		Sayı 221 % 6,9%	2585 80,4%	408 12,7%	3214 100,0%

Tablo değerlerine genel toplamda bakıldığında katılımcıların % 80,4'ü, mevcut iktidarın uygulamakta olduğu Suriye politikasını uygun bulmadığını ve değiştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Buna karşın sadece % 6,9'luk bir kesim uygulanan politikaları olumlu bulduğunu ve aynen devam etmesi gerektiğini belirtmiştir.

Konuya iller bazında bakıldığında ise uygulanan politikaları uygun bulmayanların oransal olarak en düşük olduğu il Bitlis (%69) ve en

yüksek il ise % 93,3'lük bir oran ile Edirne'dir. Onu da % 89,1 ile Adana ve % 89 ile Hatay izlemektedir. Diğer illerin oranları birbirlerine yakın düzeydedir. Kısacası Türk gençliği iller bazında da mevcut Suriye politikasına olumlu bakmadığını ve değiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bu soruya paralel olarak, katılımcıların Suriyeli-lere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşündükleri de sorulmuş ve alınan yanıtlar oransal olarak iller bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 137. İllere göre devletin Suriyelilere yaptığı yardımlar konusundaki düşünceler

S94. Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?		Suriyelilere her konuda yardım etmeliyiz	Suriyelilere sadece beslenme ve barınma konusunda yardım etmeliyiz, diğer konularda yardım etmemeliyiz.	Suriyelilere hiç bir konuda yardım etmemeliyiz.	Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz.	Bilmiyorum- fikrim yok	Başka	Toplam
Adana	Sayı	2	16	12	57	4	1	92
	%	2,2%	17,4%	13,0%	62,0%	4,3%	1,1%	100,0%
Adıyaman	Sayı	4	15	6	26	4	5	60
	%	6,7%	25,0%	10,0%	43,3%	6,7%	8,3%	100,0%
Amasya	Sayı	5	15	4	29	3	2	58
	%	8,6%	25,9%	6,9%	50,0%	5,2%	3,4%	100,0%
Ankara	Sayı	24	49	26	93	12	15	219
	%	11,0%	22,4%	11,9%	42,5%	5,5%	6,8%	100,0%
Antalya	Sayı	5	42	18	46	10	5	126
	%	4,0%	33,3%	14,3%	36,5%	7,9%	4,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	4	22	7	24	5	5	67
	%	6,0%	32,8%	10,4%	35,8%	7,5%	7,5%	100,0%
Bitlis	Sayı	25	28	7	24	13	3	100
	%	25,0%	28,0%	7,0%	24,0%	13,0%	3,0%	100,0%
Bursa	Sayı	11	33	22	67	12	4	149
	%	7,4%	22,1%	14,8%	45,0%	8,1%	2,7%	100,0%
Çorum	Sayı	8	29	11	25	6	5	84
	%	9,5%	34,5%	13,1%	29,8%	7,1%	6,0%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	22	20	8	69	9	6	134
	%	16,4%	14,9%	6,0%	51,5%	6,7%	4,5%	100,0%
Edirne	Sayı	2	27	2	24	0	5	60
	%	3,3%	45,0%	3,3%	40,0%	0,0%	8,3%	100,0%
Erzincan	Sayı	8	40	8	34	5	4	99
	%	8,1%	40,4%	8,1%	34,3%	5,1%	4,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	15	30	8	36	11	4	104
	%	14,4%	28,8%	7,7%	34,6%	10,6%	3,8%	100,0%
Gaziantep	Sayı	7	38	13	64	19	4	145
	%	4,8%	26,2%	9,0%	44,1%	13,1%	2,8%	100,0%

S94. Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?		Suriyelilere her konuda yardım etmeliyiz	Suriyelilere sadece beslenme ve barınma konusunda yardım etmeliyiz, diğer konularda yardım etmemeliyiz.	Suriyelilere hiç bir konuda yardım etmemeliyiz.	Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz.	Bilmiyorum- fikrim yok	Başka	Toplam
Hatay	Sayı	8	29	5	52	3	3	100
	%	8,0%	29,0%	5,0%	52,0%	3,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	15	99	18	123	23	15	293
	%	5,1%	33,8%	6,1%	42,0%	7,8%	5,1%	100,0%
İzmir	Sayı	7	36	26	81	25	4	179
	%	3,9%	20,1%	14,5%	45,3%	14,0%	2,2%	100,0%
Karaman	Sayı	15	25	2	39	17	2	100
	%	15,0%	25,0%	2,0%	39,0%	17,0%	2,0%	100,0%
Konya	Sayı	26	52	16	52	20	10	176
	%	14,8%	29,5%	9,1%	29,5%	11,4%	5,7%	100,0%
Manisa	Sayı	6	28	13	46	7	5	105
	%	5,7%	26,7%	12,4%	43,8%	6,7%	4,8%	100,0%
Mersin	Sayı	5	23	11	64	10	4	117
	%	4,3%	19,7%	9,4%	54,7%	8,5%	3,4%	100,0%
Nevşehir	Sayı	5	22	9	42	7	5	90
	%	5,6%	24,4%	10,0%	46,7%	7,8%	5,6%	100,0%
Samsun	Sayı	7	26	4	40	11	7	95
	%	7,4%	27,4%	4,2%	42,1%	11,6%	7,4%	100,0%
Sivas	Sayı	23	22	5	38	15	1	104
	%	22,1%	21,2%	4,8%	36,5%	14,4%	1,0%	100,0%
Trabzon	Sayı	3	22	11	37	6	5	84
	%	3,6%	26,2%	13,1%	44,0%	7,1%	6,0%	100,0%
Tunceli	Sayı	17	17	3	25	5	3	70
	%	24,3%	24,3%	4,3%	35,7%	7,1%	4,3%	100,0%
Van	Sayı	14	34	10	49	21	0	128
	%	10,9%	26,6%	7,8%	38,3%	16,4%	0,0%	100,0%
Zonguldak	Sayı	9	24	10	40	6	3	92
	%	9,8%	26,1%	10,9%	43,5%	6,5%	3,3%	100,0%
Toplam	Sayı	302	863	295	1346	289	135	3230
	%	9,3%	26,7%	9,1%	41,7%	8,9%	4,2%	100,0%

Katılımcıların, “Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?” diye sorulan soruya verdikleri yanıtların genel toplamında en yüksek oran % 41,7 ile “Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım edilmeli” cevabı olmuştur. Bu düşüncede ilk sırada gelen iller % 62’lik bir oran ile Adana, % 54,7 ile Mersin ve % 52 ile Hatay, % 51,5 ile Diyarbakır ve % 50 ile Amasya ili olmuştur. Diğer illerde de bu oran oldukça önemli denebilecek bir düzeydedir. Suriyelilere her konuda yardım

etmek gerektiğini söyleyenlerin oranı ise genel toplamda sadece % 9,3 olmuştur. Bu oranda ilk sırada gelen iller ise % 24,3’lük bir oran ile Tunceli, % 22,1 ile Sivas ve % 25 ile Bitlis olmuştur. Suriyelilerle ilgili olarak sorulmuş olan bir diğer soru, “Eğer Suriyeliler Türkiye’de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?” sorusu olmuştur. Katılımcıların bu soruya vermiş oldukları yanıtların değerleri iller bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 138. İllere göre Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayıp sağlamayacağına yönelik düşünceler

S95. Eğer Suriyeliler Türkiye’de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?		Evet, Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyorum	Hayır, Suriyelilerin Türk topluma uyum sağlayacağını düşünmüyorum	Bilmiyorum, fikrim yok	Başka	Toplam
Adana	Sayı	4	79	7	2	92
	%	4,3%	85,9%	7,6%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	5	47	5	3	60
	%	8,3%	78,3%	8,3%	5,0%	100,0%
Amasya	Sayı	5	45	6	3	59
	%	8,5%	76,3%	10,2%	5,1%	100,0%
Ankara	Sayı	20	175	22	2	219
	%	9,1%	79,9%	10,0%	0,9%	100,0%
Antalya	Sayı	10	97	16	3	126
	%	7,9%	77,0%	12,7%	2,4%	100,0%
Bayburt	Sayı	7	49	9	2	67
	%	10,4%	73,1%	13,4%	3,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	20	64	15	1	100
	%	20,0%	64,0%	15,0%	1,0%	100,0%
Bursa	Sayı	9	120	18	3	150
	%	6,0%	80,0%	12,0%	2,0%	100,0%
Çorum	Sayı	7	68	8	1	84
	%	8,3%	81,0%	9,5%	1,2%	100,0%
Diyarbakır	Sayı	9	103	19	3	134
	%	6,7%	76,9%	14,2%	2,2%	100,0%
Edirne	Sayı	2	56	0	2	60
	%	3,3%	93,3%	0,0%	3,3%	100,0%

S95. Eğer Suriyeliler Türkiye’de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?		Evet, Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyorum	Hayır, Suriyelilerin Türk topluma uyum sağlayacağını düşünmüyorum	Bilmiyorum, fikrim yok	Başka	Toplam
Erzincan	Sayı	12	76	11	0	99
	%	12,1%	76,8%	11,1%	0,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	14	69	20	1	104
	%	13,5%	66,3%	19,2%	1,0%	100,0%
Gaziantep	Sayı	8	122	14	4	148
	%	5,4%	82,4%	9,5%	2,7%	100,0%
Hatay	Sayı	14	81	2	3	100
	%	14,0%	81,0%	2,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	27	227	26	14	294
	%	9,2%	77,2%	8,8%	4,8%	100,0%
İzmir	Sayı	9	141	26	3	179
	%	5,0%	78,8%	14,5%	1,7%	100,0%
Karaman	Sayı	9	66	24	1	100
	%	9,0%	66,0%	24,0%	1,0%	100,0%
Konya	Sayı	14	123	33	6	176
	%	8,0%	69,9%	18,8%	3,4%	100,0%
Manisa	Sayı	6	76	16	6	104
	%	5,8%	73,1%	15,4%	5,8%	100,0%
Mersin	Sayı	10	91	11	6	118
	%	8,5%	77,1%	9,3%	5,1%	100,0%
Nevşehir	Sayı	4	69	13	4	90
	%	4,4%	76,7%	14,4%	4,4%	100,0%
Samsun	Sayı	13	69	9	3	94
	%	13,8%	73,4%	9,6%	3,2%	100,0%
Sivas	Sayı	13	67	24	0	104
	%	12,5%	64,4%	23,1%	0,0%	100,0%
Trabzon	Sayı	3	71	8	1	83
	%	3,6%	85,5%	9,6%	1,2%	100,0%
Tunceli	Sayı	11	44	12	3	70
	%	15,7%	62,9%	17,1%	4,3%	100,0%
Van	Sayı	10	85	32	1	128
	%	7,8%	66,4%	25,0%	0,8%	100,0%
Zonguldak	Sayı	6	70	13	3	92
	%	6,5%	76,1%	14,1%	3,3%	100,0%
Toplam	Sayı	281	2450	419	84	3234
	%	8,7%	75,8%	13,0%	2,6%	100,0%

Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünenlerin oranı genel toplamda sadece % 8,7'dir. Uyum sağlamayacağını düşünenlerin oranı ise % 75,8'dir. En yüksek oranda Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlamayacağını belirtmiş olan iller % 93,3 ile Edirne, % 85,9 ile Adana ve % 85,5 ile Trabzon olmuştur. Diğer illerin oranları da % 70'in üzerinde olmuştur. Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacağını belirtenlerin en yüksek oranı, % 20 ile Bitlis olmuştur. Bu veriler-

den hareketle Türk gençliğinin Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlamayacaklarını düşündükleri rahatlıkla söylenebilir.

Suriyeli göçmenlerle ilgili bir diğer konu da ileriye yönelik Suriyelilerle ilgili olarak neler yapılması gerektiği konusunda Türk gençliğinin neler düşündüğünü tespit etmek olmuştur. Katılımcıların bu konudaki düşünceleri oransal olarak iller bazında aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 139. İllere göre Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılması gerektiğine ilişkin düşünceler

S96. Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?		Suriye'de barış olduğunda -durum düzeldiğinde- hepsi Suriye'ye geri gönderilmelidir	Suriyelilerden isteyen ülkesine dönebilir istemeyen Türkiye'de kalabilir	Suriyeliler başka ülkelere gönderilmelidir	Bilmiyorum- fikrim yok	Başka	Toplam
Adana	Sayı	57	1	24	6	2	90
	%	63,3%	1,1%	26,7%	6,7%	2,2%	100,0%
Adıyaman	Sayı	32	6	20	2	0	60
	%	53,3%	10,0%	33,3%	3,3%	0,0%	100,0%
Amasya	Sayı	33	3	16	4	1	57
	%	57,9%	5,3%	28,1%	7,0%	1,8%	100,0%
Ankara	Sayı	121	18	57	20	3	219
	%	55,3%	8,2%	26,0%	9,1%	1,4%	100,0%
Antalya	Sayı	63	16	29	13	5	126
	%	50,0%	12,7%	23,0%	10,3%	4,0%	100,0%
Bayburt	Sayı	42	6	10	8	0	66
	%	63,6%	9,1%	15,2%	12,1%	0,0%	100,0%
Bitlis	Sayı	68	19	4	8	1	100
	%	68,0%	19,0%	4,0%	8,0%	1,0%	100,0%
Bursa	Sayı	67	19	43	13	8	150
	%	44,7%	12,7%	28,7%	8,7%	5,3%	100,0%
Çorum	Sayı	54	8	16	3	2	83
	%	65,1%	9,6%	19,3%	3,6%	2,4%	100,0%

S96. Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?		Suriye'de barış olduğunda -durum düzeldiğinde- hepsi Suriye'ye geri gönderilmelidir	Suriyelilerden isteyen ülkesine dönebilir istemeyen Türkiye'de kalabilir	Suriyeliler başka ülkelere gönderilmelidir	Bilmiyorum- fikrim yok	Başka	Toplam
Diyarbakır	Sayı	63	22	29	15	4	133
	%	47,4%	16,5%	21,8%	11,3%	3,0%	100,0%
Edirne	Sayı	43	3	6	0	7	59
	%	72,9%	5,1%	10,2%	0,0%	11,9%	100,0%
Erzincan	Sayı	73	14	5	5	2	99
	%	73,7%	14,1%	5,1%	5,1%	2,0%	100,0%
Erzurum	Sayı	56	15	20	11	2	104
	%	53,8%	14,4%	19,2%	10,6%	1,9%	100,0%
Gaziantep	Sayı	79	13	32	21	3	148
	%	53,4%	8,8%	21,6%	14,2%	2,0%	100,0%
Hatay	Sayı	81	8	4	4	3	100
	%	81,0%	8,0%	4,0%	4,0%	3,0%	100,0%
İstanbul	Sayı	192	31	43	19	9	294
	%	65,3%	10,5%	14,6%	6,5%	3,1%	100,0%
İzmir	Sayı	77	13	63	26	0	179
	%	43,0%	7,3%	35,2%	14,5%	0,0%	100,0%
Karaman	Sayı	66	9	9	13	0	97
	%	68,0%	9,3%	9,3%	13,4%	0,0%	100,0%
Konya	Sayı	106	20	19	26	5	176
	%	60,2%	11,4%	10,8%	14,8%	2,8%	100,0%
Manisa	Sayı	47	9	30	18	1	105
	%	44,8%	8,6%	28,6%	17,1%	1,0%	100,0%
Mersin	Sayı	64	11	30	11	3	119
	%	53,8%	9,2%	25,2%	9,2%	2,5%	100,0%
Nevşehir	Sayı	39	9	34	6	2	90
	%	43,3%	10,0%	37,8%	6,7%	2,2%	100,0%
Samsun	Sayı	52	12	23	5	3	95
	%	54,7%	12,6%	24,2%	5,3%	3,2%	100,0%
Sivas	Sayı	64	17	9	14	0	104
	%	61,5%	16,3%	8,7%	13,5%	0,0%	100,0%

S96. Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?		Suriye'de barış olduğunda -durum düzeldiğinde- hepsi Suriye'ye geri gönderilmelidir	Suriyelilerden isteyen ülkesine dönebilir istemeyen Türkiye'de kalabilir	Suriyeliler başka ülkelere gönderilmelidir	Bilmiyorum- fikrim yok	Başka	Toplam
Trabzon	Sayı	46	7	20	5	6	84
	%	54,8%	8,3%	23,8%	6,0%	7,1%	100,0%
Tunceli	Sayı	32	17	12	9	0	70
	%	45,7%	24,3%	17,1%	12,9%	0,0%	100,0%
Van	Sayı	71	13	19	21	4	128
	%	55,5%	10,2%	14,8%	16,4%	3,1%	100,0%
Zonguldak	Sayı	52	11	20	9	0	92
	%	56,5%	12,0%	21,7%	9,8%	0,0%	100,0%
Toplam	Sayı	1840	350	646	315	76	3227
	%	57,0%	10,8%	20,0%	9,8%	2,4%	100,0%

Suriyelilere yönelik olarak, gelecekte neler yapılmalıdır konusunda katılımcılar, % 57'lik bir oranla genel toplamda, Suriye'de barış olup yaşam normale döndüğünde Suriyelilerin kendi ülkelerine gönderilmesi gerektiği konusunda bir düşünce belirtmiştir. İller bazında değerlere baktığımızda bu düşüncede olanların en yüksek oranda olduğu iller sırasıyla % 81'lik bir oran ile Hatay, % 73,7 ile Erzincan ve % 72,9 ile Edirne olmuştur. Suriyelilerden isteyen ülkesine dönebilir istemeyen Türkiye'de

kalabilir diyenlerin en yüksek oranda olduğu il ise Bitlis (% 19) olmuştur.

Katılımcıların iller bazında var olan farklılıklarına ilişkin analiz ve değerlendirmeler burada tamamlanmıştır. Şimdi de ilgili alanlarda cinsiyete göre katılımcıların nasıl bir değerlendirme-de bulundukları ve cinsiyet açısından farklılıklar olup olmadığı konusunda-ki veri ve bulgular analiz edilmiştir.

4.2.2. Cinsiyet Çaprazları

Bu başlık altında katılımcıların cinsiyetlerine göre belirli konularda aralarında bir farklılık olup olmadığına ilişkin veriler analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. İlgili bulgular aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 140. Cinsiyete göre eğitim durumu

S1. Cinsiyetiniz?		S5. Eğitim						
		Okur-yazar değil	Diplomasız okur-yazar	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Lisansüstü
Kadın	Sayı	3	9	14	69	820	583	34
	% S1.	0,2%	0,6%	0,9%	4,5%	53,5%	38,1%	2,2%
	% S5.	18,8%	40,9%	45,2%	44,5%	46,4%	50,2%	45,3%
Erkek	Sayı	13	13	17	86	947	578	41
	% S1.	0,8%	0,8%	1,0%	5,1%	55,9%	34,1%	2,4%
	% S5.	81,2%	59,1%	54,8%	55,5%	53,6%	49,8%	54,7%
Toplam	Sayı	16	22	31	155	1767	1161	75
	% S1.	0,5%	0,7%	1,0%	4,8%	54,8%	36,0%	2,3%
	% S5.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre eğitim durumunda, erkekler daha yüksek seviyede lise mezunu iken (% 55,9), kadınlarda bu oran % 53,5 olmuştur. Ancak üniversite mezunlarında kadınların oranı % 38,1 iken erkeklerde bu oran % 34,1'dir.

Tablo 141. Cinsiyete göre aileye verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S13. Ailem					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikrî yok
Kadın	Sayı	14	4	27	155	1333	6
	% S1.	0,9%	0,3%	1,8%	10,1%	86,6%	0,4%
	% S13.	48,3%	30,8%	51,9%	46,1%	47,8%	40,0%
Erkek	Sayı	15	9	25	181	1457	9
	% S1.	0,9%	0,5%	1,5%	10,7%	85,9%	0,5%
	% S13.	51,7%	69,2%	48,1%	53,9%	52,2%	60,0%
Toplam	Sayı	29	13	52	336	2790	15
	% S1.	0,9%	0,4%	1,6%	10,4%	86,2%	0,5%
	% S13.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre aileye verilen önem arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kadınlarda bu oran % 96,7 iken, erkeklerde ise % 96,6'dır. Her iki cinsin de aile kurumunu oldukça önemseydiği görülmektedir.

Tablo 142. Cinsiyete göre akrabalara verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S14. Akrabalarım						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	322	160	416	452	182	5	1537
	% S1.	20,9%	10,4%	27,1%	29,4%	11,8%	0,3%	100,0%
	% S14.	51,5%	44,3%	48,9%	47,9%	41,8%	33,3%	47,6%
Erkek	Sayı	303	201	435	492	253	10	1694
	% S1.	17,9%	11,9%	25,7%	29,0%	14,9%	0,6%	100,0%
	% S14.	48,5%	55,7%	51,1%	52,1%	58,2%	66,7%	52,4%
Toplam	Sayı	625	361	851	944	435	15	3231
	% S1.	19,3%	11,2%	26,3%	29,2%	13,5%	0,5%	100,0%
	% S14.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre akrabalığa verilen önemin erkeklerde (% 43,9) kadınlara oranla (% 41,2) bir miktar daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak bu farkın belirgin olmadığını ve dolayısıyla kadınlarla erkek katılımcılar arasında akrabalığa verilen önemin kısmen düşük olduğunu söylemek olanaklıdır. Kısacası bu durumu, kentleşmenin bir sonucu olarak değerlendirmek olanaklıdır. Çünkü insanlar kentlerde çekirdek aile yapısında ve farklı semtlerde yaşamaktadırlar ve zaman içerisinde akrabalık ilişkileri de giderek zayıflamakta ve azalmaktadır. Bu durumun doğal bir süreç olduğu söylenebilir.

Tablo 143. Cinsiyete göre arkadaşlara verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S15. Arkadaşlarım						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	32	32	162	683	612	4	1525
	% S1.	2,1%	2,1%	10,6%	44,8%	40,1%	0,3%	100,0%
	% S15.	47,1%	40,0%	42,0%	47,2%	50,7%	33,3%	47,6%
Erkek	Sayı	36	48	224	765	596	8	1677
	% S1.	2,1%	2,9%	13,4%	45,6%	35,5%	0,5%	100,0%
	% S15.	52,9%	60,0%	58,0%	52,8%	49,3%	66,7%	52,4%
Toplam	Sayı	68	80	386	1448	1208	12	3202
	% S1.	2,1%	2,5%	12,1%	45,2%	37,7%	0,4%	100,0%
	% S15.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre arkadaşlara verilen önem, kadınlarda erkeklerden daha yüksek orandadır. Kadınlar için bu oran toplamda, % 84,9 iken, erkeklerde ise % 81,1'dir. Her iki cinsin de arkadaşlığa – arkadaşlık ilişkisine üst düzeyde bir önem verdiği görülmüştür.

Tablo 144. Cinsiyete göre komşulara verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S16. Komşularım					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Kadın	Sayı	349	237	531	291	107	17
	% S1.	22,8%	15,5%	34,7%	19,0%	7,0%	1,1%
	% S16.	43,6%	45,3%	50,2%	51,5%	45,9%	53,1%
Erkek	Sayı	451	286	527	274	126	15
	% S1.	26,9%	17,0%	31,4%	16,3%	7,5%	0,9%
	% S16.	56,4%	54,7%	49,8%	48,5%	54,1%	46,9%
Toplam	Sayı	800	523	1058	565	233	32
	% S1.	24,9%	16,3%	32,9%	17,6%	7,3%	1,0%
	% S16.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre, erkeklerin komşulara verdiği önem kadınların komşulara verdiği önem düzeyinden daha düşük görünmektedir. Erkeklerde bu oran % 23,8 iken, kadınlarda % 26'dır. Aradaki bu küçük farkın, kadınların evde daha fazla zaman geçiriyor olmaları ve doğal olarak komşularla iletişimlerinin erkeklerle göre kısmen daha fazla olmasından kaynaklanmaktadır denebilir.

Tablo 145. Cinsiyete göre dine verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S17. Dinim					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Kadın	Sayı	111	65	195	360	793	12
	% S1.	7,2%	4,2%	12,7%	23,4%	51,6%	0,8%
	% S17.	33,0%	49,6%	51,2%	51,4%	48,3%	37,5%
Erkek	Sayı	225	66	186	341	848	20
	% S1.	13,3%	3,9%	11,0%	20,2%	50,3%	1,2%
	% S17.	67,0%	50,4%	48,8%	48,6%	51,7%	62,5%
Toplam	Sayı	336	131	381	701	1641	32
	% S1.	10,4%	4,1%	11,8%	21,8%	50,9%	1,0%
	% S17.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre dine verilen önemin, kadınlarda, erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınlarda dine verilen önem toplamda % 75 iken, erkeklerde bu oran % 70,5'tir.

Tablo 146. Cinsiyete göre çevrenin korunmasına verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S18. Çevrenin korunması						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	13	11	80	378	1049	5	1536
	% S1.	0,8%	0,7%	5,2%	24,6%	68,3%	0,3%	100,0%
	% S18.	29,5%	29,7%	39,6%	41,7%	52,0%	26,3%	47,6%
Erkek	Sayı	31	26	122	528	969	14	1690
	% S1.	1,8%	1,5%	7,2%	31,2%	57,3%	0,8%	100,0%
	% S18.	70,5%	70,3%	60,4%	58,3%	48,0%	73,7%	52,4%
Toplam	Sayı	44	37	202	906	2018	19	3226
	% S1.	1,4%	1,1%	6,3%	28,1%	62,6%	0,6%	100,0%
	% S18.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre çevrenin korunmasına verilen önem konusunda kadınlar ile erkekler arasında çok belirgin bir fark olmadığı görülmektedir. Bu oran kadınlarda toplamda % 92,9 iken, erkeklerde, % 88,5'tir. Verilerden hareketle kadınların erkeklere oranla çevreye karşı daha fazla duyarlı olduklarını söylemek olanaklıdır.

Tablo 147. Cinsiyete göre hayvan haklarına verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S19. Hayvan hakları						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	7	8	43	308	1165	7	1538
	% S1.	0,5%	0,5%	2,8%	20,0%	75,7%	0,5%	100,0%
	% S19.	23,3%	28,6%	30,1%	39,6%	52,1%	38,9%	47,5%
Erkek	Sayı	23	20	100	470	1073	11	1697
	% S1.	1,4%	1,2%	5,9%	27,7%	63,2%	0,6%	100,0%
	% S19.	76,7%	71,4%	69,9%	60,4%	47,9%	61,1%	52,5%
Toplam	Sayı	30	28	143	778	2238	18	3235
	% S1.	0,9%	0,9%	4,4%	24,0%	69,2%	0,6%	100,0%
	% S19.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre hayvan haklarına verilen önem konusunda, kadınların daha fazla duyarlı oldukları görülmüştür. Erkekler toplamda, % 90,9 oranında hayvan haklarına önem verirken, kadınlar % 95,7 oranında önem vermektedirler.

Tablo 148. Cinsiyete göre eğitilmiş olmaya verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S20. Eğitilmiş olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	9	11	68	292	1151	7	1538
	% S1.	0,6%	0,7%	4,4%	19,0%	74,8%	0,5%	100,0%
	% S20.	27,3%	35,5%	38,2%	45,1%	49,6%	33,3%	47,6%
Erkek	Sayı	24	20	110	355	1170	14	1693
	% S1.	1,4%	1,2%	6,5%	21,0%	69,1%	0,8%	100,0%
	% S20.	72,7%	64,5%	61,8%	54,9%	50,4%	66,7%	52,4%
Toplam	Sayı	33	31	178	647	2321	21	3231
	% S1.	1,0%	1,0%	5,5%	20,0%	71,8%	0,6%	100,0%
	% S20.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre eğitilmiş olmaya verilen önem, kadınlarda daha yüksek seviyede çıkmıştır. Kadınlarda bu oran % 93,8 iken erkeklerde ise % 90,1'dir. Ancak bu farklılığın çok da yüksek olmadığı söylenebilir. Her iki grubun da eğitilmiş olmayı üst düzeyde önemsiyor olduklarını söylemek olanaklıdır.

Tablo 149. Cinsiyete göre ahlaklı olmaya verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S21. Ahlaklı olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	11	4	37	223	1253	8	1536
	% S1.	0,7%	0,3%	2,4%	14,5%	81,6%	0,5%	100,0%
	% S21.	44,0%	57,1%	45,1%	43,8%	48,5%	33,3%	47,5%
Erkek	Sayı	14	3	45	286	1332	16	1696
	% S1.	0,8%	0,2%	2,7%	16,9%	78,5%	0,9%	100,0%
	% S21.	56,0%	42,9%	54,9%	56,2%	51,5%	66,7%	52,5%
Toplam	Sayı	25	7	82	509	2585	24	3232
	% S1.	0,8%	0,2%	2,5%	15,7%	80,0%	0,7%	100,0%
	% S21.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre ahlaklı olmaya verilen önem konusunda erkekler ile kadınlar arasında belirgin bir farklılık görülmemiştir. Kadınlarda bu oran % 96,1 iken erkeklerde ise % 95,4'tür.

Tablo 150. Cinsiyete göre dürüst olmaya verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S22. Dürüst olmak						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
Kadın	Sayı	8	5	18	195	1302	7	1535
	% S1.	0,5%	0,3%	1,2%	12,7%	84,8%	0,5%	100,0%
	% S22.	32,0%	35,7%	38,3%	41,6%	49,2%	29,2%	47,6%
Erkek	Sayı	17	9	29	274	1347	17	1693
	% S1.	1,0%	0,5%	1,7%	16,2%	79,6%	1,0%	100,0%
	% S22.	68,0%	64,3%	61,7%	58,4%	50,8%	70,8%	52,4%
Toplam	Sayı	25	14	47	469	2649	24	3228
	% S1.	0,8%	0,4%	1,5%	14,5%	82,1%	0,7%	100,0%
	% S22.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre dürüst olmaya verilen önem konusunda erkekler ile kadınlar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Kadınlarda bu oran % 97,5 iken erkeklerde ise % 95,8'dir.

Tablo 151. Cinsiyete göre Atatürk'e verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S23. Atatürk						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
Kadın	Sayı	60	26	127	288	1010	22	1533
	% S1.	3,9%	1,7%	8,3%	18,8%	65,9%	1,4%	100,0%
	% S23.	39,2%	44,8%	46,4%	47,0%	48,7%	41,5%	47,5%
Erkek	Sayı	93	32	147	325	1064	31	1692
	% S1.	5,5%	1,9%	8,7%	19,2%	62,9%	1,8%	100,0%
	% S23.	60,8%	55,2%	53,6%	53,0%	51,3%	58,5%	52,5%
Toplam	Sayı	153	58	274	613	2074	53	3225
	% S1.	4,7%	1,8%	8,5%	19,0%	64,3%	1,6%	100,0%
	% S23.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre Atatürk'e verilen önem konusunda kadınların oranı erkeklerinkinden kısmen daha yüksek çıkmıştır. Kadınlarda bu oran % 84,7 iken erkeklerde ise % 82,1'dir. Ancak her iki cinsiyetin de Atatürk'ü önemli derecede önemsiyor olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Tablo 152. Cinsiyete göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S24. Türklük-Türk olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	124	82	215	308	780	23	1532
	% S1.	8,1%	5,4%	14,0%	20,1%	50,9%	1,5%	100,0%
	% S24.	42,2%	61,7%	49,0%	49,1%	46,4%	48,9%	47,5%
Erkek	Sayı	170	51	224	319	902	24	1690
	% S1.	10,1%	3,0%	13,3%	18,9%	53,4%	1,4%	100,0%
	% S24.	57,8%	38,3%	51,0%	50,9%	53,6%	51,1%	52,5%
Toplam	Sayı	294	133	439	627	1682	47	3222
	% S1.	9,1%	4,1%	13,6%	19,5%	52,2%	1,5%	100,0%
	% S24.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem kadınlarda % 71 iken, erkeklerde ise % 72,3'tür. Cinsiyetler bazında, Türklük ve Türk olmaya verilen önem konusunda anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 153. Cinsiyete göre Müslümanlığa verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S25. Müslümanlık						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	123	75	220	280	824	13	1535
	% S1.	8,0%	4,9%	14,3%	18,2%	53,7%	0,8%	100,0%
	% S25.	35,7%	51,4%	51,5%	48,3%	48,7%	35,1%	47,6%
Erkek	Sayı	222	71	207	300	868	24	1692
	% S1.	13,1%	4,2%	12,2%	17,7%	51,3%	1,4%	100,0%
	% S25.	64,3%	48,6%	48,5%	51,7%	51,3%	64,9%	52,4%
Toplam	Sayı	345	146	427	580	1692	37	3227
	% S1.	10,7%	4,5%	13,2%	18,0%	52,4%	1,1%	100,0%
	% S25.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Müslümanlığa verilen önem konusunda da cinsiyetler arasında önemli bir farklılık tespit edilmemiştir. Müslümanlığı önemli gören erkeklerin oranı % 69 iken bu oran kadınlarda % 71,9'dur. Müslümanlığa verilen önem konusunda kadınların oranı kısmen daha yüksektir.

Tablo 154. Cinsiyete göre Türkiye Bayrağı'na verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S26. Türkiye Bayrağı						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	40	17	86	294	1085	16	1538
	% S1.	2,6%	1,1%	5,6%	19,1%	70,5%	1,0%	100,0%
	% S26.	42,1%	54,8%	50,3%	54,1%	46,0%	44,4%	47,6%
Erkek	Sayı	55	14	85	249	1272	20	1695
	% S1.	3,2%	0,8%	5,0%	14,7%	75,0%	1,2%	100,0%
	% S26.	57,9%	45,2%	49,7%	45,9%	54,0%	55,6%	52,4%
Toplam	Sayı	95	31	171	543	2357	36	3233
	% S1.	2,9%	1,0%	5,3%	16,8%	72,9%	1,1%	100,0%
	% S26.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre Türkiye Bayrağı'na verilen önem konusunda, erkekler ile kadınlar arasında bir fark bulunmamıştır. Her iki cins te aynı düzeyde önem verdiklerini belirtmişlerdir. Kadınlar için bu oran % 89,6 iken erkeklerde ise % 89,7'dir.

Tablo 155. Cinsiyete göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem

S1. Cinsiyetiniz?		S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Kadın	Sayı	46	22	95	310	1044	19	1536
	% S1.	3,0%	1,4%	6,2%	20,2%	68,0%	1,2%	100,0%
	% S27.	40,7%	50,0%	45,5%	53,9%	46,4%	46,3%	47,5%
Erkek	Sayı	67	22	114	265	1206	22	1696
	% S1.	4,0%	1,3%	6,7%	15,6%	71,1%	1,3%	100,0%
	% S27.	59,3%	50,0%	54,5%	46,1%	53,6%	53,7%	52,5%
Toplam	Sayı	113	44	209	575	2250	41	3232
	% S1.	3,5%	1,4%	6,5%	17,8%	69,6%	1,3%	100,0%
	% S27.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem konusunda, erkekler ile kadınlar arasında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Kadınlar için bu oran % 88,2 iken erkeklerde ise % 86,7'dir.

Tablo 156. Cinsiyete göre şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumu

S1. Cinsiyetiniz?		S38. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?				
		Şimdiki hayatımdan çok memnunum - mutluyum	Şimdiki hayatımdan ne memnunum ne de mutsuzum: Orta halli	Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim - mutsuzum	Bilmiyorum - Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	291	876	343	29	1539
	% S1.	18,9%	56,9%	22,3%	1,9%	100,0%
	% S38.	51,7%	49,0%	41,1%	54,7%	47,5%
Erkek	Sayı	272	911	492	24	1699
	% S1.	16,0%	53,6%	29,0%	1,4%	100,0%
	% S38.	48,3%	51,0%	58,9%	45,3%	52,5%
Toplam	Sayı	563	1787	835	53	3238
	% S1.	17,4%	55,2%	25,8%	1,6%	100,0%
	% S38.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kadınların % 56,9'u hayatından orta derecede memnunken, erkeklerin % 53,6'sı orta derecede memnundur. Çok memnun olanlara baktığımızda, kadınların % 18,9'u erkeklerin ise % 16'sı şimdiki hayatından çok memnun olduğunu belirtmiştir. Buna karşılık şimdiki hayatından hiç memnun olmadığını - mutsuz olduğunu belirten kadınların oranı % 22,3, erkeklerin ise % 29'dur. Her iki cinsiyette ağırlık "şimdiki hayatımdan ne memnunum ne de memnun değilim - orta halli" diyenlerde olmuştur. Bu durum kadınlarda % 56,9, erkeklerde ise % 53,6'dır.

Tablo 157. Cinsiyete göre hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?

S1. Cinsiyetiniz?		S39. Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?						
		Ben tek başıma veririm	Ailemle (annem-babamla) birlikte veririm	Babam verir	Annem verir	Abim-ablam verir	Başka	Eşim ile birlikte karar veririm
Kadın	Sayı	535	863	30	19	15	35	43
	% S1.	34,7%	56,0%	1,9%	1,2%	1,0%	2,3%	2,8%
	% S39.	36,7%	56,9%	47,6%	52,8%	60,0%	49,3%	67,2%
Erkek	Sayı	924	654	33	17	10	36	21
	% S1.	54,5%	38,6%	1,9%	1,0%	0,6%	2,1%	1,2%
	% S39.	63,3%	43,1%	52,4%	47,2%	40,0%	50,7%	32,8%
Toplam	Sayı	1459	1517	63	36	25	71	64
	% S1.	45,1%	46,9%	1,9%	1,1%	0,8%	2,2%	2,0%
	% S39.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kişilerin geleceği ve hayatı ile ilgili kararları kimin verdiği konusuna bakıldığında, kadınlarda ben tek başıma veririm diyenlerin oranı % 34,7 iken erkeklerde bu oran % 54,5'tir. Genel ağırlık, "ailemle birlikte karar veririm" şeklinde olmuştur: Erkekler % 38,6, kadınlar ise % 56. Erkeklere oranla kadınların daha fazla oranda hayatı ile ilgili kararları ailesi ile birlikte verdiği görülmüştür. Bu sonuç, Türk aile yapısının doğal bir sonucudur demek yanlış olmayacaktır.

Tablo 158. Cinsiyete göre gelecekteki en önemli hedefiniz

S1. Cinsiyetiniz?		S36. Gelecekteki en önemli hedefiniz ne yapmaktır?				
		İyi bir insan olmak	Evlenip iyi bir aile hayatı kurmak	Çok para kazanmak, zengin olmak	Başka	Toplam
Kadın	Sayı	712	199	422	201	1534
	% S1.	46,4%	13,0%	27,5%	13,1%	100,0%
	% S36.	53,9%	33,5%	45,9%	51,1%	47,5%
Erkek	Sayı	610	395	497	192	1694
	% S1.	36,0%	23,3%	29,3%	11,3%	100,0%
	% S36.	46,1%	66,5%	54,1%	48,9%	52,5%
Toplam	Sayı	1322	594	919	393	3228
	% S1.	41,0%	18,4%	28,5%	12,2%	100,0%
	% S36.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre, gelecekteki en önemli hedeflerinin ne olduğu konusuna bakıldığında, genel toplamda "iyi bir insan olmak" (% 41) ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte kadınlarda bu oran % 46,4 iken erkeklerde ise sadece % 36 olmuştur. Evlenip iyi bir aile hayatı kurmak isteği kadınlarda % 13 iken erkeklerde bu oran % 23,3'tür. Çok para kazanmak ve zengin olmak düşüncesinde ise kadınlarla (% 27,5) erkekler (% 29,3) arasında belirgin bir fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 159. Cinsiyete göre din - inançla ilişkiniz nasıldır?

S1. Cinsiyetiniz?		S37. Din - inançla ilişkiniz nasıldır?					
		Çok dindarım ve Allah'a inanıyorum	Allah'a inanıyorum ama pek dindar değilim	Allaha inanıyorum ama dinlere inanmıyorum - Deistim	Allaha ve hiç bir dine inanmıyorum - Ateistim	Başka	Bilimenciyim- Agnostığım
Kadın	Sayı	497	867	100	46	17	7
	% S1.	32,4%	56,5%	6,5%	3,0%	1,1%	0,5%
	% S37.	51,8%	47,1%	42,6%	35,1%	38,6%	33,3%
Erkek	Sayı	463	973	135	85	27	14
	% S1.	27,3%	57,3%	8,0%	5,0%	1,6%	0,8%
	% S37.	48,2%	52,9%	57,4%	64,9%	61,4%	66,7%
Toplam	Sayı	960	1840	235	131	44	21
	% S1.	29,7%	56,9%	7,3%	4,1%	1,4%	0,6%
	% S37.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre din ve inançla olan ilişkiye bakıldığında, çok dindarım diyen kadınların oranı % 32,4 iken bu oran erkeklerde % 27,3 olmuştur. “Allah’a inanıyorum ama pek dindar değilim” diyen kadınların oranı % 56,5 iken bu oran erkeklerde % 57,3 çıkmıştır. “Allah’a inanıyorum ama dinlere inanmıyorum – Deistim” diyenlerin oranı kadınlarda % 6,5 iken erkeklerde bu oran % 8 olmuştur. Ateist olduğunu söyleyenlerin oranı ise kadınlarda % 3 iken erkeklerde % 5 olmuştur.

Tablo 160. Cinsiyete göre politikacılara duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S41. Politikacılar						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	827	308	281	39	14	61	1530
	% S1.	54,1%	20,1%	18,4%	2,5%	0,9%	4,0%	100,0%
	% S41.	45,8%	46,5%	53,1%	47,0%	38,9%	59,8%	47,5%
Erkek	Sayı	978	355	248	44	22	41	1688
	% S1.	57,9%	21,0%	14,7%	2,6%	1,3%	2,4%	100,0%
	% S41.	54,2%	53,5%	46,9%	53,0%	61,1%	40,2%	52,5%
Toplam	Sayı	1805	663	529	83	36	102	3218
	% S1.	56,1%	20,6%	16,4%	2,6%	1,1%	3,2%	100,0%
	% S41.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre politikacılara duyulan güven konusuna bakıldığında, politikacılara duyulan güven düzeyi kadınlarda toplam % 3,4 iken erkeklerde bu oran % 3,9 olmuştur. Diğer bir deyişle, kadınlarda politikacılara güvensizlik duyma oranı % 74,2 iken erkeklerde bu oran % 78,9’dur. Kısacası, cinsiyet ölçütüne göre politikacılara duyulan güven – güvensizlik düzeylerinde çok belirgin bir farklılık olmasa da erkeklerdeki güvensizlik oranı kısmen daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 161. Cinsiyete göre polis teşkilatına duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S42. Polis Teşkilatı						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	222	158	395	505	240	16	1536
	% S1.	14,5%	10,3%	25,7%	32,9%	15,6%	1,0%	100,0%
	% S42.	46,3%	46,6%	47,1%	52,3%	42,3%	44,4%	47,6%
Erkek	Sayı	257	181	444	460	328	20	1690
	% S1.	15,2%	10,7%	26,3%	27,2%	19,4%	1,2%	100,0%
	% S42.	53,7%	53,4%	52,9%	47,7%	57,7%	55,6%	52,4%
Toplam	Sayı	479	339	839	965	568	36	3226
	% S1.	14,8%	10,5%	26,0%	29,9%	17,6%	1,1%	100,0%
	% S42.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre polis teşkilatına duyulan güven konusunda kadınlar ve erkekler arasında 2 puanlık bir fark görünmektedir. Kadınlarda polis teşkilatına duyulan güven oranı % 48,5 iken erkeklerde bu oran % 46,6'dır. Bu düzeyde bir güven – güvensizlik düzeyi, üzerinde düşünülmesi gereken bir durum olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 162. Cinsiyete göre asker ve orduya duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S43. Asker – Ordu						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	152	94	334	572	360	18	1530
	% S1.	9,9%	6,1%	21,8%	37,4%	23,5%	1,2%	100,0%
	% S43.	44,1%	51,1%	50,3%	52,6%	39,9%	50,0%	47,5%
Erkek	Sayı	193	90	330	515	543	18	1689
	% S1.	11,4%	5,3%	19,5%	30,5%	32,1%	1,1%	100,0%
	% S43.	55,9%	48,9%	49,7%	47,4%	60,1%	50,0%	52,5%
Toplam	Sayı	345	184	664	1087	903	36	3219
	% S1.	10,7%	5,7%	20,6%	33,8%	28,1%	1,1%	100,0%
	% S43.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Asker ve orduya duyulan güven açısından kadınlar ve erkekler arasında önemli bir farklılık olmadığı görülmüştür. Diğer bir deyişle, asker – orduya duyulan güven düzeyi kadınlarda % 60,9 iken erkeklerde % 62,6'dır. Asker – orduya duyulan güven, polis teşkilatına duyulan güven düzeyinden hayli yüksektir.

Tablo 163. Cinsiyete göre siyasi partilere duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S44. Siyasi Partiler						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	836	322	268	34	18	46	1524
	% S1.	54,9%	21,1%	17,6%	2,2%	1,2%	3,0%	100,0%
	% S44.	46,4%	51,2%	48,5%	40,0%	32,1%	59,0%	47,6%
Erkek	Sayı	967	307	285	51	38	32	1680
	% S1.	57,6%	18,3%	17,0%	3,0%	2,3%	1,9%	100,0%
	% S44.	53,6%	48,8%	51,5%	60,0%	67,9%	41,0%	52,4%
Toplam	Sayı	1803	629	553	85	56	78	3204
	% S1.	56,3%	19,6%	17,3%	2,7%	1,7%	2,4%	100,0%
	% S44.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların cinsiyete göre siyasi partilere duydukları güven – güvenmeme oranlarına bakıldığında, kadınlar ile erkekler arasında belirgin bir fark görünmemektedir. Kadınlarda, siyasi partilere güvenmeme oranı % 76 iken, erkeklerde bu oran %75,9’dur. Sonuç olarak yarının yetişkin olacak gençliğin kadın ve erkek gençler olarak mevcut siyasi partilere bu oranda güvenmiyor oluşları, Türk siyasi hayatı açısından büyük önem arz etmektedir denebilir.

Tablo 164. Cinsiyete göre Cumhurbaşkanına duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S45. Cumhurbaşkanı						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	716	177	300	181	109	52	1535
	% S1.	46,6%	11,5%	19,5%	11,8%	7,1%	3,4%	100,0%
	% S45.	46,2%	50,9%	49,4%	53,1%	38,0%	54,2%	47,5%
Erkek	Sayı	835	171	307	160	178	44	1695
	% S1.	49,3%	10,1%	18,1%	9,4%	10,5%	2,6%	100,0%
	% S45.	53,8%	49,1%	50,6%	46,9%	62,0%	45,8%	52,5%
Toplam	Sayı	1551	348	607	341	287	96	3230
	% S1.	48,0%	10,8%	18,8%	10,6%	8,9%	3,0%	100,0%
	% S45.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre Cumhurbaşkanına duyulan güven konusunda anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Kadınlarda güvenmeme oranı % 58,1 iken, erkeklerde ise % 59,4 olmuştur.

Tablo 165. Cinsiyete göre mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S46. Mahkemeler-adalet sistemi						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	672	284	382	130	45	24	1537
	% S1.	43,7%	18,5%	24,9%	8,5%	2,9%	1,6%	100,0%
	% S46.	46,6%	46,3%	52,5%	49,6%	37,2%	38,7%	47,6%
Erkek	Sayı	770	330	346	132	76	38	1692
	% S1.	45,5%	19,5%	20,4%	7,8%	4,5%	2,2%	100,0%
	% S46.	53,4%	53,7%	47,5%	50,4%	62,8%	61,3%	52,4%
Toplam	Sayı	1442	614	728	262	121	62	3229
	% S1.	44,7%	19,0%	22,5%	8,1%	3,7%	1,9%	100,0%
	% S46.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre mahkemelere ve adalet sistemine duyulan güven konusunda kadınlarda güvenmeme oranı % 62,2 iken erkeklerde ise bu oran % 65 olmuştur. Gençliğin toplumdaki adalet sistemine ve mahkemelere bu oranda güvensizlik duymuş olması da önemli bir sorun olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 166. Cinsiyete göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S47. Gazeteciler ve televizyoncular						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	470	407	520	92	24	25	1538
	% S1.	30,6%	26,5%	33,8%	6,0%	1,6%	1,6%	100,0%
	% S47.	39,5%	49,4%	55,3%	54,1%	46,2%	48,1%	47,6%
Erkek	Sayı	721	417	421	78	28	27	1692
	% S1.	42,6%	24,6%	24,9%	4,6%	1,7%	1,6%	100,0%
	% S47.	60,5%	50,6%	44,7%	45,9%	53,8%	51,9%	52,4%
Toplam	Sayı	1191	824	941	170	52	52	3230
	% S1.	36,9%	25,5%	29,1%	5,3%	1,6%	1,6%	100,0%
	% S47.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre gazetecilere ve televizyonculara duyulan güven konusunda kadınlarla erkekler arasında önemli bir fark olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle, gazeteci ve televizyon programcılarına duyulan

güvensizlik düzeyi kadınlarda % 57,1 iken erkeklerde % 67,2'dir. Bu bulgudan hareketle kadınların, gazeteci ve televizyon programcılarına güven konusunda daha ılımlı oldukları görülmüştür. Bunun nedeninin, kadınlar ile erkeklerin gazete ve televizyon programları izleme tercihleri arasındaki farktan kaynaklandığı söylenebilir. Ancak bu düzeyde bir güvensizlik oranı son derece anlamlı bulunmuştur.

Tablo 167. Cinsiyete göre din adamlarına duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S48. Din adamları						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	622	214	427	168	73	32	1536
	% S1.	40,5%	13,9%	27,8%	10,9%	4,8%	2,1%	100,0%
	% S48.	44,6%	49,4%	53,5%	46,4%	40,1%	56,1%	47,6%
Erkek	Sayı	772	219	371	194	109	25	1690
	% S1.	45,7%	13,0%	22,0%	11,5%	6,4%	1,5%	100,0%
	% S48.	55,4%	50,6%	46,5%	53,6%	59,9%	43,9%	52,4%
Toplam	Sayı	1394	433	798	362	182	57	3226
	% S1.	43,2%	13,4%	24,7%	11,2%	5,6%	1,8%	100,0%
	% S48.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Din adamlarına duyulan güven – güvensizlik konusunda kadınlarla erkeler arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Din adamlarına güvenmeme durumu kadınlarda % 54,4 iken bu oran erkeklerde % 58,7 olmuştur. İşin ilginç tarafı, din adamlarına güven duyma durumu kadınlarda sadece % 15,7, erkeklerde ise % 17,9 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 168. Cinsiyete göre bilim insanlarına duyulan güven

S1. Cinsiyetiniz?		S49. Bilim insanları						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Kadın	Sayı	78	43	294	649	447	23	1534
	% S1.	5,1%	2,8%	19,2%	42,3%	29,1%	1,5%	100,0%
	% S49.	39,6%	41,0%	48,4%	51,0%	44,8%	47,9%	47,5%
Erkek	Sayı	119	62	313	624	550	25	1693
	% S1.	7,0%	3,7%	18,5%	36,9%	32,5%	1,5%	100,0%
	% S49.	60,4%	59,0%	51,6%	49,0%	55,2%	52,1%	52,5%
Toplam	Sayı	197	105	607	1273	997	48	3227
	% S1.	6,1%	3,3%	18,8%	39,4%	30,9%	1,5%	100,0%
	% S49.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre bilim insanlarına duyulan güven konusunda erkekler ile kadınlar arasında yakın oranlar olmakla birlikte, kadınların güven düzeyi, kısmen daha yüksek çıkmıştır. Diğer bir deyişle, kadınlarda bilim insanlarına duyulan güven düzeyi % 71,4 iken erkeklerde bu oran % 69,4'dir. İlginç olan, yukarıda açıklanmış olan kişi – kurumlara duyulan güven – güvensizlik düzeyinin aksine katılımcıların kadın ve erkek olarak bilim insanlarına duydukları güven düzeyinin yüksek çıkmış olması anlamlı bulunmuştur. Güvenmeme durumu kadınlarda sadece % 7,9 erkeklerde ise % 10,7 olmuştur. Diğer bir deyişle, yukarıda anılan kişi ve kurumlar arasında en yüksek güven düzeyi bilim insanlarına duyulmuştur.

Tablo 169. Cinsiyete göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu

S1. Cinsiyetiniz?		S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		
		Evet	Hayır	Toplam
Kadın	Sayı	1513	27	1540
	% S1.	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	47,6%	46,6%	47,5%
Erkek	Sayı	1668	31	1699
	% S1.	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	52,4%	53,4%	52,5%
Toplam	Sayı	3181	58	3239
	% S1.	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre sosyal medya platform ve araçlarının kullanılma düzeyleri arasında bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, hem kadın ve hem de erkekler, çok yüksek oranda – neredeyse tamamı (% 98,2)- sosyal medya araç ve platformlarını kullandığını belirtmiştir.

Tablo 170. Cinsiyete göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet

S1. Cinsiyetiniz?		S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?				
		Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
Kadın	Sayı	65	433	944	96	1538
	% S1.	4,2%	28,2%	61,4%	6,2%	100,0%
	% S75.	34,6%	51,7%	46,7%	50,8%	47,5%
Erkek	Sayı	123	404	1077	93	1697
	% S1.	7,2%	23,8%	63,5%	5,5%	100,0%
	% S75.	65,4%	48,3%	53,3%	49,2%	52,5%
Toplam	Sayı	188	837	2021	189	3235
	% S1.	5,8%	25,9%	62,5%	5,8%	100,0%
	% S75.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre Türkiye'nin bugünkü (Mayıs – Eylül 2021) yönetiminden duyulan memnuniyet – memnuniyetsizlik oranlarına bakıldığında kadınlar ile erkekler arasında önemli bir farklılık görülmüştür. “Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor” diyenlerin cinsiyete göre oranları, kadınlarda % 61,4 iken erkeklerde % 63,5'tir. “Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor” diyenler ise kadınlarda % 4,2, erkeklerde ise % 7,2 olmuştur. Kısacası, katılımcıların üçte ikisi Türkiye'nin bugünkü yönetiminden memnun olmadığını ve Türkiye'nin kötü yönetildiğini belirtmiştir.

Tablo 171. Cinsiyete göre kişilerin ideolojileri

S1. Cinsiyetiniz?		S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?											
		Ülkücü – Milliyetçi	Devrimci – Sosyalist	Merkez Sağ – Liberal	Merkez Sol – Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojim yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Kadın	Sayı	108	102	30	59	116	124	340	35	325	259	37	1535
	% S1.	7,0%	6,6%	2,0%	3,8%	7,6%	8,1%	22,1%	2,3%	21,2%	16,9%	2,4%	100,0%
	% S87.	30,8%	46,2%	40,5%	42,1%	50,9%	42,5%	51,4%	38,5%	53,4%	57,2%	33,0%	47,5%
Erkek	Sayı	243	119	44	81	112	168	321	56	284	194	75	1697
	% S1.	14,3%	7,0%	2,6%	4,8%	6,6%	9,9%	18,9%	3,3%	16,7%	11,4%	4,4%	100,0%
	% S87.	69,2%	53,8%	59,5%	57,9%	49,1%	57,5%	48,6%	61,5%	46,6%	42,8%	67,0%	52,5%
Toplam	Sayı	351	221	74	140	228	292	661	91	609	453	112	3232
	% S1.	10,9%	6,8%	2,3%	4,3%	7,1%	9,0%	20,5%	2,8%	18,8%	14,0%	3,5%	100,0%
	% S87.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cinsiyete göre katılımcıların kendilerini hangi ideolojik kimlik ile tanımlıyor oldukları konusuna bakıldığında ilk sırada, kendini “Atatürkçü-Kemalist” olarak tanımlayan grup gelmiştir (genel toplam %20,5). Bu oran, kadınlarda % 22,1 iken erkeklerde %18,9'dur. “Ülkücü-Milliyetçi olmak” konusunda da erkekler (% 14,3) kadınlardan oransal (% 7) olarak daha yüksek düzeyde çıkmıştır. Bu ideolojik kimliklerin dışında, oldukça önemli bir bulgu olduğu söylenebilecek diğer bir konu ise katılımcıların önemli bir grubunun (% 18,8) kendilerini mevcut ideolojik kimliklerin dışında – “ideolojim yok, apolitik” şeklinde tanımlamış olmalarıdır. Bu grupta kadınların daha yüksek bir yüzde ile (% 21,2 - % 16,7) kendilerini apolitik olarak tanımladıkları görülmüştür. Önceki kuşaklara oranla, ideolojik kimlikler ve bir nevi saplantı halindeki ideolojik taraftarlıkların, bu kuşakta erimeye başladığı ve gençliğin bu katı ideolojik kimliklerden kısmen de olsa uzaklaşmakta olduğunu söylemek olanaklıdır. Bahsedilmesi gereken bir diğer konu ise bu soruya genel toplamda % 14'lük bir kesim yanıt vermek istememiştir.

Tablo 172. Cinsiyete göre seçimlerde oy kullanma durumu

S1. Cinsiyetiniz?		S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?		
		Evet	Hayır	Toplam
Kadın	Sayı	954	119	1073
	% S1.	88,9%	11,1%	100,0%
	% S89.	47,8%	43,3%	47,2%
Erkek	Sayı	1043	156	1199
	% S1.	87,0%	13,0%	100,0%
	% S89.	52,2%	56,7%	52,8%
Toplam	Sayı	1997	275	2272
	% S1.	87,9%	12,1%	100,0%
	% S89.	100,0%	100,0%	100,0%

Bu tablo, son seçimde henüz oy verme yaşında olmayan 18-19 yaş grubu dışarıda bırakılarak hazırlanmıştır. Çünkü bu grup henüz seçme hakkı kazanmıştır ve daha önce hiç oy kullanmamıştır. Cinsiyete göre seçime katılma oranında belirgin bir farklılık bulunmamıştır (erkekler % 87, kadınlar % 88,9).

Tablo 173. Cinsiyete göre son seçimde oy verilen parti

S1. Cinsiyetiniz?		S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?								
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	SAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Kadın	Sayı	184	292	67	31	53	6	296	22	951
	% S1.	19,3%	30,7%	7,0%	3,3%	5,6%	0,6%	31,1%	2,3%	100,0%
	% S90.	46,2%	52,0%	39,6%	33,3%	37,6%	35,3%	53,4%	40,7%	47,8%
Erkek	Sayı	214	270	102	62	88	11	258	32	1037
	% S1.	20,6%	26,0%	9,8%	6,0%	8,5%	1,1%	24,9%	3,1%	100,0%
	% S90.	53,8%	48,0%	60,4%	66,7%	62,4%	64,7%	46,6%	59,3%	52,2%
Toplam	Sayı	398	562	169	93	141	17	554	54	1988
	% S1.	20,0%	28,3%	8,5%	4,7%	7,1%	0,9%	27,9%	2,7%	100,0%
	% S90.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Son seçimde oy kullanmış olan katılımcıların hangi parti için oy kullandıkları durumu, cinsiyet ölçütüne göre analiz edildiğinde, % 31,1'lik bir oranla kadınlar ve % 24,9'luk bir oran ile de erkekler bu soruya cevap vermek istemediğini belirtmiştir.

Bununla birlikte tablo değerlerine bakıldığında katılımcıların en çok oy kullandıkları siyasal parti CHP olmuştur (kadınlar % 30,7, erkekler % 26). İkinci sırada ise AK parti yer almıştır (kadınlar % 19,3, erkekler % 20,6). Diğer partiler oransal olarak küçük değerlere sahiptirler.

Tablo 174. Cinsiyete göre yapılacak bir seçimde verilecek oy dağılımı

S1. Cinsiyetiniz?		S91. Yarin seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?											
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Oy kullanmayacağım	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Toplam
Kadın	Sayı	142	371	59	63	65	8	2	5	206	281	271	1536
	% S1.	9,2%	24,2%	3,8%	4,1%	4,2%	,5%	,1%	,3%	13,4%	18,3%	17,6%	100,0%
	% S91.	44,0%	48,1%	41,8%	40,1%	42,8%	18,6%	13,3%	25,0%	51,1%	51,6%	54,6%	47,5%
Erkek	Sayı	181	401	82	94	87	35	13	15	197	264	225	1695
	% S1.	10,7%	23,7%	4,8%	5,5%	5,1%	2,1%	,8%	,9%	11,6%	15,6%	13,3%	100,0%
	% S91.	56,0%	51,9%	58,2%	59,9%	57,2%	81,4%	86,7%	75,0%	48,9%	48,4%	45,4%	52,5%
Toplam	Sayı	323	772	141	157	152	43	15	20	403	545	496	3231
	% S1.	10,0%	23,9%	4,4%	4,9%	4,7%	1,3%	,5%	,6%	12,5%	16,9%	15,4%	100,0%
	% S91.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bu kez de katılımcılara “yarin seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz” diye bir soru yöneltilmiş ve elde edilmiş olan değerler cinsiyet açısından analiz edildiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Her parti için kadın ve erkeklerin oy tercihleri birbirlerine yakın oranlarda çıkmıştır. Ancak “kararsızım” (% 16,9) diyenlerle “cevap vermek istemiyorum” (% 15,4) diyenlerin oranları anlamlı bulunmuştur. Ayrıca kadınların % 13,4’ü, erkeklerin ise % 11,6’sı gelecek seçimde oy kullanmayacağını belirtmiştir. Tercihini belirtenler arasında ilk sırada ise CHP yer almıştır (erkekler % 23,7 – kadınlar % 24,2). Bu oran AKP için kadınlarda % 9,2, erkeklerde ise % 10,7 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 175. Cinsiyete göre şu an en çok beğenilen politikacılar

S1. Cinsiyetiniz?		S92. Şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?													
		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
Kadın	Sayı	263	95	147	63	110	11	30	16	4	121	332	236	51	1479
	% S1.	17,8%	6,4%	9,9%	4,3%	7,4%	,7%	2,0%	1,1%	,3%	8,2%	22,4%	16,0%	3,4%	100,0%
	% S92.	48,4%	46,6%	52,3%	42,9%	42,8%	44,0%	31,3%	43,2%	28,6%	50,8%	50,9%	45,0%	50,0%	47,4%
Erkek	Sayı	280	109	134	84	147	14	66	21	10	117	320	289	51	1642
	% S1.	17,1%	6,6%	8,2%	5,1%	9,0%	,9%	4,0%	1,3%	,6%	7,1%	19,5%	17,6%	3,1%	100,0%
	% S92.	51,6%	53,4%	47,7%	57,1%	57,2%	56,0%	68,8%	56,8%	71,4%	49,2%	49,1%	55,0%	50,0%	52,6%
Toplam	Sayı	543	204	281	147	257	25	96	37	14	238	652	525	102	3121
	% S1.	17,4%	6,5%	9,0%	4,7%	8,2%	,8%	3,1%	1,2%	,4%	7,6%	20,9%	16,8%	3,3%	100,0%
	% S92.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

En çok beğenilen - takdir edilen politikacılar konusunda katılımcılar arasında cinsiyet açısından bir farklılık olup olmadığına bakıldığında çok önemli bir farklılık görülmemiştir. Diğer bir deyişle her lider için kullanılan tercih, kadınlar ile erkekler arasında önemli bir fark olmadığını göstermiştir. Sadece Ali Babacan seçeneğinde erkeklerin kadınlara oranla daha çok destek verdikleri görülmüştür.

Yukarıda sunulmuş olan tablolardaki veriler bazında, katılımcıların cinsiyetleri temelli bazı farkların olup olmadığına bakılmış ve ilgili bulgu ve değerlendirmeler burada tamamlanmıştır. Şimdi de aynı konularda katılımcılar arasında sahip olunan eğitim düzeylerine göre bir farklılık olup olmadığına ilişkin çapraz tablolamalar sunulmuştur.

4.2.3. Eğitim Çaprazları

Bu başlık altında, katılımcıların anılan konularda, sahip oldukları eğitim düzeylerine göre aralarında bir farklılık olup olmadığına dair veri ve bulgular analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Tablo 176. Eğitime göre aileye verilen önem

S5. Eğitim		S13. Ailem					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Okur-yazar değil	Sayı	1	0	0	2	13	0
	% S5.	6,2%	0,0%	0,0%	12,5%	81,2%	0,0%
	% S13.	3,2%	0,0%	0,0%	0,6%	0,5%	0,0%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	0	0	3	18	0
	% S5.	4,5%	0,0%	0,0%	13,6%	81,8%	0,0%
	% S13.	3,2%	0,0%	0,0%	0,9%	0,6%	0,0%
İlkokul mezunu	Sayı	1	0	1	2	27	0
	% S5.	3,2%	0,0%	3,2%	6,5%	87,1%	0,0%
	% S13.	3,2%	0,0%	1,9%	0,6%	1,0%	0,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	2	1	3	14	136	0
	% S5.	1,3%	0,6%	1,9%	9,0%	87,2%	0,0%
	% S13.	6,5%	7,7%	5,8%	4,2%	4,9%	0,0%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	20	9	32	197	1494	12
	% S5.	1,1%	0,5%	1,8%	11,2%	84,7%	0,7%
	% S13.	64,5%	69,2%	61,5%	59,0%	53,7%	80,0%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	5	3	15	114	1023	2
	% S5.	0,4%	0,3%	1,3%	9,8%	88,0%	0,2%
	% S13.	16,1%	23,1%	28,8%	34,1%	36,8%	13,3%
Lisansüstü	Sayı	1	0	1	2	71	1
	% S5.	1,3%	0,0%	1,3%	2,6%	93,4%	1,3%
	% S13.	3,2%	0,0%	1,9%	0,6%	2,6%	6,7%
Toplam	Sayı	31	13	52	334	2782	15
	% S5.	1,0%	0,4%	1,6%	10,4%	86,2%	0,5%
	% S13.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyine göre aileye verdikleri önem derecesine bakıldığında, eğitim seviyesi yükseldikçe aileye verilen önem oranının da artmakta olduğu tespit edilmiştir. Ailenin kendisi için önemli – çok önemli olduğunu söyleyenler arasında en yüksek oran % 97,8 ile yüksekokul – üniversite mezunlarına aittir. Bu gruptaki gençlerin çoğunlukla evli oldukları ve bu nedenle aileyi daha üst düzeyde önemsedikleri düşünülmektedir. Kısacası, tüm eğitim düzeylerindeki için ailenin üst düzeyde önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 177. Eğitime göre akrabalara verilen önem

S5. Eğitim		S14. Akrabalarım						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	3	3	5	3	2	0	16
	% S5.	18,8%	18,8%	31,2%	18,8%	12,5%	0,0%	100,0%
	% S14.	0,5%	0,8%	0,6%	0,3%	0,5%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	4	2	4	8	4	0	22
	% S5.	18,2%	9,1%	18,2%	36,4%	18,2%	0,0%	100,0%
	% S14.	0,6%	0,6%	0,5%	0,9%	0,9%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	8	4	4	8	7	0	31
	% S5.	25,8%	12,9%	12,9%	25,8%	22,6%	0,0%	100,0%
	% S14.	1,3%	1,1%	0,5%	0,9%	1,6%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	21	11	40	42	42	0	156
	% S5.	13,5%	7,1%	25,6%	26,9%	26,9%	0,0%	100,0%
	% S14.	3,4%	3,0%	4,7%	4,5%	9,6%	0,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	374	196	464	490	231	8	1763
	% S5.	21,2%	11,1%	26,3%	27,8%	13,1%	0,5%	100,0%
	% S14.	60,1%	54,3%	54,7%	52,1%	53,0%	53,3%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	195	138	316	367	138	5	1159
	% S5.	16,8%	11,9%	27,3%	31,7%	11,9%	0,4%	100,0%
	% S14.	31,4%	38,2%	37,3%	39,0%	31,7%	33,3%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	17	7	15	23	12	2	76
	% S5.	22,4%	9,2%	19,7%	30,3%	15,8%	2,6%	100,0%
	% S14.	2,7%	1,9%	1,8%	2,4%	2,8%	13,3%	2,4%
Toplam	Sayı	622	361	848	941	436	15	3223
	% S5.	19,3%	11,2%	26,3%	29,2%	13,5%	0,5%	100,0%
	% S14.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Akrabalığa verilen önem, eğitim seviyesine göre belirgin bir azalma ya da artma eğilimi göstermemekle birlikte en fazla % 53,8'lik bir oran ile ortaokul mezunları akrabalarının önemli – çok önemli olduğunu ifade etmiştir. Genel toplamda akrabalara verilen önem de çok yüksek değildir (% 42,7). Akrabalara verilen önemin en düşük olduğu eğitim grubu ise % 31,3 ile okur-yazar olmayanlar grubudur. Türkiye’de son yıllarda artan kentleşmeye paralel olarak akrabalık ilişkilerinin zayıflamış olduğu ve bu sonucun bir anlamda doğal görülmesi gerektiğini söylemek olanaklıdır.

Bir sonraki tabloda, katılımcıların arkadaşlarına verdikleri önem derecesinin eğitim seviyesine göre farklılık gösterip göstermediğine bakılmış ve ilgili değerler oransal olarak sunulmuştur.

Tablo 178. Eğitime göre arkadaşlara verilen önem

S5. Eğitim		S15. Arkadaşlarım					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Okur-yazar değil	Sayı	1	1	2	9	3	0
	% S5.	6,2%	6,2%	12,5%	56,2%	18,8%	0,0%
	% S15.	1,4%	1,2%	0,5%	0,6%	0,2%	0,0%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	1	4	9	7	0
	% S5.	4,5%	4,5%	18,2%	40,9%	31,8%	0,0%
	% S15.	1,4%	1,2%	1,0%	0,6%	0,6%	0,0%
İlkokul mezunu	Sayı	2	1	6	9	12	0
	% S5.	6,7%	3,3%	20,0%	30,0%	40,0%	0,0%
	% S15.	2,9%	1,2%	1,6%	0,6%	1,0%	0,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	6	5	21	67	51	2
	% S5.	3,9%	3,3%	13,8%	44,1%	33,6%	1,3%
	% S15.	8,7%	6,2%	5,5%	4,6%	4,2%	16,7%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	44	41	196	745	716	7
	% S5.	2,5%	2,3%	11,2%	42,6%	40,9%	0,4%
	% S15.	63,8%	51,2%	51,0%	51,7%	59,3%	58,3%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	12	30	146	571	390	2
	% S5.	1,0%	2,6%	12,7%	49,6%	33,9%	0,2%
	% S15.	17,4%	37,5%	38,0%	39,6%	32,3%	16,7%
Lisansüstü	Sayı	3	1	9	32	28	1
	% S5.	4,1%	1,4%	12,2%	43,2%	37,8%	1,4%
	% S15.	4,3%	1,2%	2,3%	2,2%	2,3%	8,3%
Toplam	Sayı	69	80	384	1442	1207	12
	% S5.	2,2%	2,5%	12,0%	45,1%	37,8%	0,4%
	% S15.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların eğitim derecesine göre arkadaşlığa verdikleri önem düzeyine bakıldığında, genel toplamda arkadaşlığa verilen önem oranı % 82,9'dur. Eğitim seviyeleri arasında çok ciddi farklılıklar olmamasına karşın, eğitim seviyesi yükseldikçe arkadaşlığa verilen önemin de kısmen artmakta olduğunu söylemek olanaklıdır. Kısacası, tüm eğitim derecelerindekiler yüksek oranlarda, arkadaşlarının kendileri için önemli olduğunu belirtmiştir.

Eğitim derecesi ile komşulara verilen önem arasında bir farklılık olup olmadığına bakılmış ve ilgili değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 179. Eğitime göre komşulara verilen önem

S5. Eğitim		S16. Komşularım					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Okur-yazar değil	Sayı	5	2	2	5	1	0
	% S5.	33,3%	13,3%	13,3%	33,3%	6,7%	0,0%
	% S16.	0,6%	0,4%	0,2%	0,9%	0,4%	0,0%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	3	4	5	5	4	1
	% S5.	13,6%	18,2%	22,7%	22,7%	18,2%	4,5%
	% S16.	0,4%	0,8%	0,5%	0,9%	1,7%	3,1%
İlkokul mezunu	Sayı	5	3	8	6	9	0
	% S5.	16,1%	9,7%	25,8%	19,4%	29,0%	0,0%
	% S16.	0,6%	0,6%	0,8%	1,1%	3,8%	0,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	23	18	53	37	22	0
	% S5.	15,0%	11,8%	34,6%	24,2%	14,4%	0,0%
	% S16.	2,9%	3,4%	5,0%	6,6%	9,4%	0,0%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	499	304	553	263	115	17
	% S5.	28,5%	17,4%	31,6%	15,0%	6,6%	1,0%
	% S16.	62,5%	58,2%	52,5%	46,8%	49,1%	53,1%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	247	179	409	231	76	13
	% S5.	21,4%	15,5%	35,4%	20,0%	6,6%	1,1%
	% S16.	30,9%	34,3%	38,8%	41,1%	32,5%	40,6%
Lisansüstü	Sayı	17	12	24	15	7	1
	% S5.	22,4%	15,8%	31,6%	19,7%	9,2%	1,3%
	% S16.	2,1%	2,3%	2,3%	2,7%	3,0%	3,1%
Toplam	Sayı	799	522	1054	562	234	32
	% S5.	24,9%	16,3%	32,9%	17,5%	7,3%	1,0%
	% S16.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Aile ve arkadaşlara verilen önemin tersine, komşulara verilen önem düzeyi, eğitim seviyesi yükseldikçe azalmaktadır. Diğer bir deyişle, daha üst düzeyde eğitilmiş olanlar daha alt seviyede eğitilmiş olanlara oranla komşuluk ilişkilerini daha az önemli görmektedirler. Bu durum, kişilerin meşguliyetinin artması ve bu nedenle komşuluk ilişkilerinin azalması olarak yorumlanabilir. Ayrıca, yoğun bir koşuşturma içinde geçen kent yaşamında, bireylerin giderek daha fazla yalnızlaşmaları, kendi kabuklarına çekilmeleri gibi durumların da komşuluk ilişkilerini zayıflatmış söylelenebilir.

Katılımcıların, eğitim düzeylerine göre “din”e verdikleri önem derecesinde her hangi bir farklılık olup olmadığına bakıldığında, elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 180. Eğitime göre dine verilen önem

S5. Eğitim		S17. Dinim					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikrî yok
Okur-yazar değil	Sayı	4	0	0	2	10	0
	% S5.	25,0%	0,0%	0,0%	12,5%	62,5%	0,0%
	% S17.	1,2%	0,0%	0,0%	0,3%	0,6%	0,0%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	2	1	1	2	15	0
	% S5.	9,5%	4,8%	4,8%	9,5%	71,4%	0,0%
	% S17.	0,6%	0,8%	0,3%	0,3%	0,9%	0,0%
İlkokul mezunu	Sayı	1	0	2	5	23	0
	% S5.	3,2%	0,0%	6,5%	16,1%	74,2%	0,0%
	% S17.	0,3%	0,0%	0,5%	0,7%	1,4%	0,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	3	1	9	28	115	0
	% S5.	1,9%	0,6%	5,8%	17,9%	73,7%	0,0%
	% S17.	0,9%	0,8%	2,4%	4,0%	7,0%	0,0%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	186	72	204	390	886	21
	% S5.	10,6%	4,1%	11,6%	22,2%	50,4%	1,2%
	% S17.	55,9%	55,0%	53,5%	56,0%	54,0%	65,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	130	51	156	257	552	9
	% S5.	11,3%	4,4%	13,5%	22,3%	47,8%	0,8%
	% S17.	39,0%	38,9%	40,9%	36,9%	33,7%	28,1%
Lisansüstü	Sayı	7	6	9	13	39	2
	% S5.	9,2%	7,9%	11,8%	17,1%	51,3%	2,6%
	% S17.	2,1%	4,6%	2,4%	1,9%	2,4%	6,2%
Toplam	Sayı	333	131	381	697	1640	32
	% S5.	10,4%	4,1%	11,9%	21,7%	51,0%	1,0%
	% S17.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Eğitim derecesi ile dine verilen önem derecesine bakıldığında, genel toplamda verilen önem % 72,7’dir. Ancak eğitim seviyesi yükseldikçe dine verilen önem derecesinin kısmen de olsa azalmakta olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, eğitim seviyesi ile dine verilen önem arasındaki ilişki ters yönlüdür denebilir.

Eğitim seviyesine göre, katılımcıların çevrenin korunmasına verdikleri önem düzeyinin değişip değişmediğine bakıldığında, elde edilen değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 181. Eğitime göre çevrenin korunmasına verilen önem

S5. Eğitim		S18. Çevrenin korunması						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	1	2	1	10	0	16
	% S5.	12,5%	6,2%	12,5%	6,2%	62,5%	0,0%	100,0%
	% S18.	4,4%	2,7%	1,0%	0,1%	0,5%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	0	2	5	13	1	22
	% S5.	4,5%	0,0%	9,1%	22,7%	59,1%	4,5%	100,0%
	% S18.	2,2%	0,0%	1,0%	0,6%	0,6%	5,3%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	1	5	7	18	0	31
	% S5.	0,0%	3,2%	16,1%	22,6%	58,1%	0,0%	100,0%
	% S18.	0,0%	2,7%	2,5%	0,8%	0,9%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	1	3	15	45	90	1	155
	% S5.	0,6%	1,9%	9,7%	29,0%	58,1%	0,6%	100,0%
	% S18.	2,2%	8,1%	7,4%	5,0%	4,5%	5,3%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	30	19	118	507	1075	13	1762
	% S5.	1,7%	1,1%	6,7%	28,8%	61,0%	0,7%	100,0%
	% S18.	66,7%	51,4%	58,4%	56,1%	53,5%	68,4%	54,8%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	10	13	55	324	753	2	1157
	% S5.	0,9%	1,1%	4,8%	28,0%	65,1%	0,2%	100,0%
	% S18.	22,2%	35,1%	27,2%	35,8%	37,4%	10,5%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	1	0	5	15	52	2	75
	% S5.	1,3%	0,0%	6,7%	20,0%	69,3%	2,7%	100,0%
	% S18.	2,2%	0,0%	2,5%	1,7%	2,6%	10,5%	2,3%
Toplam	Sayı	45	37	202	904	2011	19	3218
	% S5.	1,4%	1,1%	6,3%	28,1%	62,5%	0,6%	100,0%
	% S18.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Çevrenin korunması ile eğitim derecesi ilişkisine bakıldığında, eğitim seviyesi yükseldikçe çevrenin korunmasına verilen önem derecesinin de arttığı görülmüştür. Bu durumu, bireyin eğitim seviyesi yükseldikçe çevre duyarlılığı konusunda daha üst düzeyde bir bilinçlenmenin gerçekleştiği şeklinde yorumlamak olanaklıdır.

Katılımcıların, sahip oldukları eğitim derecelerine göre hayvan haklarına verdikleri önem derecesinde bir farklılaşma olup olmadığına da bakılmıştır. Elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur

Tablo 182. Eğitime göre hayvan haklarına verilen önem

S5. Eğitim		S19. Hayvan hakları						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	1	0	0	2	13	0	16
	% S5.	6,2%	0,0%	0,0%	12,5%	81,2%	0,0%	100,0%
	% S19.	3,3%	0,0%	0,0%	0,3%	0,6%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	0	0	3	5	14	0	22
	% S5.	0,0%	0,0%	13,6%	22,7%	63,6%	0,0%	100,0%
	% S19.	0,0%	0,0%	2,1%	0,6%	0,6%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	0	3	8	20	0	31
	% S5.	0,0%	0,0%	9,7%	25,8%	64,5%	0,0%	100,0%
	% S19.	0,0%	0,0%	2,1%	1,0%	0,9%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	3	4	13	47	89	0	156
	% S5.	1,9%	2,6%	8,3%	30,1%	57,1%	0,0%	100,0%
	% S19.	10,0%	14,3%	9,1%	6,1%	4,0%	0,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	19	16	70	415	1232	13	1765
	% S5.	1,1%	0,9%	4,0%	23,5%	69,8%	0,7%	100,0%
	% S19.	63,3%	57,1%	49,0%	53,5%	55,2%	72,2%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	7	8	50	288	805	3	1161
	% S5.	0,6%	0,7%	4,3%	24,8%	69,3%	0,3%	100,0%
	% S19.	23,3%	28,6%	35,0%	37,2%	36,1%	16,7%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	0	0	4	10	60	2	76
	% S5.	0,0%	0,0%	5,3%	13,2%	78,9%	2,6%	100,0%
	% S19.	0,0%	0,0%	2,8%	1,3%	2,7%	11,1%	2,4%
Toplam	Sayı	30	28	143	775	2233	18	3227
	% S5.	0,9%	0,9%	4,4%	24,0%	69,2%	0,6%	100,0%
	% S19.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Aynı şekilde, hayvan haklarına verilen önem ile eğitim seviyesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, eğitim seviyesi arttıkça, hayvan haklarına verilen önemin de arttığı görülmüştür. Tıpkı çevre konusunda olduğu gibi, daha üst seviyede eğitim almış olanların hayvan hakları konusunda da daha duyarlı oldukları görülmüştür.

Katılımcıların eğitilmiş olmaya verdikleri önem derecesinin, sahip oldukları eğitim seviyesine göre bir farklılık gösterip göstermediğine bakılmış ve elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 183. Eğitime göre eğitilmiş olmaya verilen önem

S5. Eğitim		S20. Eğitilmiş olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	1	0	1	1	13	0	16
	% S5.	6,2%	0,0%	6,2%	6,2%	81,2%	0,0%	100,0%
	% S20.	2,9%	0,0%	0,6%	0,2%	0,6%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	0	3	5	13	0	22
	% S5.	4,5%	0,0%	13,6%	22,7%	59,1%	0,0%	100,0%
	% S20.	2,9%	0,0%	1,7%	0,8%	0,6%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	1	6	7	17	0	31
	% S5.	0,0%	3,2%	19,4%	22,6%	54,8%	0,0%	100,0%
	% S20.	0,0%	3,2%	3,4%	1,1%	0,7%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	4	4	16	35	97	0	156
	% S5.	2,6%	2,6%	10,3%	22,4%	62,2%	0,0%	100,0%
	% S20.	11,8%	12,9%	9,0%	5,4%	4,2%	0,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	20	20	103	360	1245	13	1761
	% S5.	1,1%	1,1%	5,8%	20,4%	70,7%	0,7%	100,0%
	% S20.	58,8%	64,5%	57,9%	55,8%	53,8%	61,9%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	7	6	47	230	865	6	1161
	% S5.	0,6%	0,5%	4,0%	19,8%	74,5%	0,5%	100,0%
	% S20.	20,6%	19,4%	26,4%	35,7%	37,4%	28,6%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	1	0	2	7	64	2	76
	% S5.	1,3%	0,0%	2,6%	9,2%	84,2%	2,6%	100,0%
	% S20.	2,9%	0,0%	1,1%	1,1%	2,8%	9,5%	2,4%
Toplam	Sayı	34	31	178	645	2314	21	3223
	% S5.	1,1%	1,0%	5,5%	20,0%	71,8%	0,7%	100,0%
	% S20.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile eğitilmiş olmaya verilen önem ilişkisine bakıldığında, yukarıdaki tablolarda olduğu gibi bireylerin eğitim derecesi arttıkça, eğitime verdikleri önemin de düzeyinde bir artış olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların, sahip oldukları eğitim seviyesine göre “ahlaklı olma”ya verdikleri önem derecesinde bir farklılık olup olmadığına bakıldığında, elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 184. Eğitime göre ahlaklı olmaya verilen önem

S5. Eğitim		S21. Ahlaklı olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	1	0	0	1	14	0	16
	% S5.	6,2%	0,0%	0,0%	6,2%	87,5%	0,0%	100,0%
	% S21.	4,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,5%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	0	0	0	5	17	0	22
	% S5.	0,0%	0,0%	0,0%	22,7%	77,3%	0,0%	100,0%
	% S21.	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,7%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	0	1	5	25	0	31
	% S5.	0,0%	0,0%	3,2%	16,1%	80,6%	0,0%	100,0%
	% S21.	0,0%	0,0%	1,2%	1,0%	1,0%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	1	0	3	25	125	1	155
	% S5.	0,6%	0,0%	1,9%	16,1%	80,6%	0,6%	100,0%
	% S21.	4,0%	0,0%	3,7%	4,9%	4,8%	4,2%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	13	7	60	286	1382	15	1763
	% S5.	0,7%	0,4%	3,4%	16,2%	78,4%	0,9%	100,0%
	% S21.	52,0%	100,0%	73,2%	56,3%	53,6%	62,5%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	10	0	18	183	944	6	1161
	% S5.	0,9%	0,0%	1,6%	15,8%	81,3%	0,5%	100,0%
	% S21.	40,0%	0,0%	22,0%	36,0%	36,6%	25,0%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	0	0	0	3	71	2	76
	% S5.	0,0%	0,0%	0,0%	3,9%	93,4%	2,6%	100,0%
	% S21.	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	2,8%	8,3%	2,4%
Toplam	Sayı	25	7	82	508	2578	24	3224
	% S5.	0,8%	0,2%	2,5%	15,8%	80,0%	0,7%	100,0%
	% S21.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ahlaklı olmaya verilen önem ile sahip olunan eğitim derecesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, eğitim dereceleri arasında önemli bir farklılık olmadığı görülmüştür. Diğer bir deyişle, sahip olunan eğitim derecesi ne olursa olsun tüm katılımcılar ahlaklı olmayı önemli -çok önemli (% 95,8) olarak değerlendirmişlerdir.

Ayrıca, sahip olunan eğitim seviyesine göre “dürüst olma”ya verilen önem derecesinde bir farklılık olup olmadığına bakılmış ve elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 185. Eğitime göre dürüst olmaya verilen önem

S5. Eğitim		S22. Dürüst olmak					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Okur-yazar değil	Sayı	2	0	0	0	13	1
	% S5.	12,5%	0,0%	0,0%	0,0%	81,2%	6,2%
	% S22.	8,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%	4,2%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	0	0	0	4	18	0
	% S5.	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%	81,8%	0,0%
	% S22.	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,7%	0,0%
İlkokul mezunu	Sayı	0	0	0	4	27	0
	% S5.	0,0%	0,0%	0,0%	12,9%	87,1%	0,0%
	% S22.	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	1,0%	0,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	0	1	1	27	127	0
	% S5.	0,0%	0,6%	0,6%	17,3%	81,4%	0,0%
	% S22.	0,0%	7,1%	2,2%	5,8%	4,8%	0,0%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	17	12	30	271	1419	15
	% S5.	1,0%	0,7%	1,7%	15,4%	80,4%	0,9%
	% S22.	68,0%	85,7%	65,2%	57,9%	53,7%	62,5%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	6	1	14	160	968	6
	% S5.	0,5%	0,1%	1,2%	13,9%	83,8%	0,5%
	% S22.	24,0%	7,1%	30,4%	34,2%	36,6%	25,0%
Lisansüstü	Sayı	0	0	1	2	71	2
	% S5.	0,0%	0,0%	1,3%	2,6%	93,4%	2,6%
	% S22.	0,0%	0,0%	2,2%	0,4%	2,7%	8,3%
Toplam	Sayı	25	14	46	468	2643	24
	% S5.	0,8%	0,4%	1,4%	14,5%	82,1%	0,7%
	% S22.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Benzer şekilde, sahip olunan eğitim seviyesi ile dürüst olmaya verilen önem derecesine bakıldığında yine tüm eğitim seviyelerinin paralel oranlarda, dürüst olmayı önemli-çok önemli (% 96,1) olarak gördükleri tespit edilmiştir.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile “Atatürk’e verilen önem düzeyine bakılmış ve elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 186. Eğitime göre Atatürk'e verilen önem

S5. Eğitim		S23. Atatürk						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	3	2	0	4	6	1	16
	% S5.	18,8%	12,5%	0,0%	25,0%	37,5%	6,2%	100,0%
	% S23.	2,0%	3,5%	0,0%	0,7%	0,3%	1,9%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	2	1	1	4	12	2	22
	% S5.	9,1%	4,5%	4,5%	18,2%	54,5%	9,1%	100,0%
	% S23.	1,3%	1,8%	0,4%	0,7%	0,6%	3,8%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	4	0	7	6	13	1	31
	% S5.	12,9%	0,0%	22,6%	19,4%	41,9%	3,2%	100,0%
	% S23.	2,6%	0,0%	2,6%	1,0%	0,6%	1,9%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	18	6	20	38	71	3	156
	% S5.	11,5%	3,8%	12,8%	24,4%	45,5%	1,9%	100,0%
	% S23.	11,8%	10,5%	7,3%	6,2%	3,4%	5,7%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	69	33	133	315	1177	30	1757
	% S5.	3,9%	1,9%	7,6%	17,9%	67,0%	1,7%	100,0%
	% S23.	45,4%	57,9%	48,5%	51,6%	56,9%	56,6%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	54	15	103	227	746	14	1159
	% S5.	4,7%	1,3%	8,9%	19,6%	64,4%	1,2%	100,0%
	% S23.	35,5%	26,3%	37,6%	37,2%	36,0%	26,4%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	2	0	10	17	45	2	76
	% S5.	2,6%	0,0%	13,2%	22,4%	59,2%	2,6%	100,0%
	% S23.	1,3%	0,0%	3,6%	2,8%	2,2%	3,8%	2,4%
Toplam	Sayı	152	57	274	611	2070	53	3217
	% S5.	4,7%	1,8%	8,5%	19,0%	64,3%	1,6%	100,0%
	% S23.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Atatürk'e verilen önem ile sahip olunan eğitim derecesi ilişkisine bakıldığında, eğitim seviyesi arttıkça Atatürk'e verilen önem derecesinin de artmakta olduğu gözlenmiştir. İlkokul ve altı eğitim derecesine sahip olanlarda Atatürk'e verilen önem göreceli olarak daha düşük düzeydedir. Ancak bunların her birinin verdikleri önem derecesi de % 60'ların üzerindedir. Genel toplamda ise Atatürk'ü kendisi için önemli – çok önemli görenlerin oranı % 83,3'tür. Diğer bir deyişle Atatürk, Türk gençliği için oldukça önemlidir demek yanlış olmayacaktır. Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile "Türklük ve Türk olma"ya verdikleri önem derecesi arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilmiş olan değerler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 187. Eğitime göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem

S5. Eğitim		S24. Türklük-Türk olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	4	3	2	0	7	0	16
	% S5.	25,0%	18,8%	12,5%	0,0%	43,8%	0,0%	100,0%
	% S24.	1,4%	2,2%	0,5%	0,0%	0,4%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	2	0	5	4	10	1	22
	% S5.	9,1%	0,0%	22,7%	18,2%	45,5%	4,5%	100,0%
	% S24.	0,7%	0,0%	1,1%	0,6%	0,6%	2,2%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	2	1	6	5	17	0	31
	% S5.	6,5%	3,2%	19,4%	16,1%	54,8%	0,0%	100,0%
	% S24.	0,7%	0,7%	1,4%	0,8%	1,0%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	7	3	21	36	88	1	156
	% S5.	4,5%	1,9%	13,5%	23,1%	56,4%	0,6%	100,0%
	% S24.	2,4%	2,2%	4,8%	5,8%	5,2%	2,2%	4,9%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	149	63	227	358	933	28	1758
	% S5.	8,5%	3,6%	12,9%	20,4%	53,1%	1,6%	100,0%
	% S24.	50,7%	47,0%	51,8%	57,3%	55,6%	60,9%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	123	61	165	211	581	15	1156
	% S5.	10,6%	5,3%	14,3%	18,3%	50,3%	1,3%	100,0%
	% S24.	41,8%	45,5%	37,7%	33,8%	34,6%	32,6%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	7	3	12	11	42	1	76
	% S5.	9,2%	3,9%	15,8%	14,5%	55,3%	1,3%	100,0%
	% S24.	2,4%	2,2%	2,7%	1,8%	2,5%	2,2%	2,4%
Toplam	Sayı	294	134	438	625	1678	46	3215
	% S5.	9,1%	4,2%	13,6%	19,4%	52,2%	1,4%	100,0%
	% S24.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesine göre “Türklük ve Türk olma”ya verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup olmadığına bakıldığında, en düşük oran % 43,8 ile okur-yazar olmayan grupta söz konusu olmuştur ki bu grup zaten toplamda 16 kişiden oluşmaktadır. Diğer eğitim derecelerinde önemli bir farklılık görülmemiştir. Genel toplamda “Türklük ve Türk olma”ya verilen önem derecesi % 71,6’dır. Türkiye’de pek çok etnik kimliğin varlığının ifade ediliyor olmasına karşın katılımcıların dörtte üçüne yakın bir grubunun Türklüğü ve Türk olmayı önemli görüyor olması kayda değer olarak görülmüştür. Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile “Müslümanlık”a verdikleri önem düzeyi arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilmiş olan değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 188. Eğitime göre Müslümanlığa verilen önem

S5. Eğitim		S25. Müslümanlık						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	0	0	3	10	1	16
	% S5.	12,5%	0,0%	0,0%	18,8%	62,5%	6,2%	100,0%
	% S25.	0,6%	0,0%	0,0%	0,5%	0,6%	2,7%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	2	0	0	3	14	1	20
	% S5.	10,0%	0,0%	0,0%	15,0%	70,0%	5,0%	100,0%
	% S25.	0,6%	0,0%	0,0%	0,5%	0,8%	2,7%	0,6%
İlkokul mezunu	Sayı	0	0	1	7	22	1	31
	% S5.	0,0%	0,0%	3,2%	22,6%	71,0%	3,2%	100,0%
	% S25.	0,0%	0,0%	0,2%	1,2%	1,3%	2,7%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	4	2	8	21	121	0	156
	% S5.	2,6%	1,3%	5,1%	13,5%	77,6%	0,0%	100,0%
	% S25.	1,2%	1,4%	1,9%	3,6%	7,2%	0,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	187	85	231	316	920	21	1760
	% S5.	10,6%	4,8%	13,1%	18,0%	52,3%	1,2%	100,0%
	% S25.	54,7%	58,2%	54,2%	54,7%	54,4%	56,8%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	141	55	172	220	560	12	1160
	% S5.	12,2%	4,7%	14,8%	19,0%	48,3%	1,0%	100,0%
	% S25.	41,2%	37,7%	40,4%	38,1%	33,1%	32,4%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	6	4	14	8	43	1	76
	% S5.	7,9%	5,3%	18,4%	10,5%	56,6%	1,3%	100,0%
	% S25.	1,8%	2,7%	3,3%	1,4%	2,5%	2,7%	2,4%
Toplam	Sayı	342	146	426	578	1690	37	3219
	% S5.	10,6%	4,5%	13,2%	18,0%	52,5%	1,1%	100,0%
	% S25.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile Müslümanlığa verilen önem arasındaki ilişkiye bakıldığında, genel ortalama % 70,5 olmasına karşın, eğitim seviyesi arttıkça Müslümanlığa verilen önemin azalmakta olduğu tespit edilmiştir. Müslümanlığa verilen önemin en düşük olduğu gruplar, lisansüstü ile yüksekokul eğitime sahip olanlardır (% 67,1 ve % 71,2). En çok “önemli-çok önemli” gören grup ise ilkokul mezunları olmuştur (% 93,6).

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile “Türk Bayrağı”na verdikleri önem düzeyi arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilmiş olan değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 189. Eğitime göre Türkiye Bayrağı'na verilen önem

S5. Eğitim		S26. Türkiye Bayrağı						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	1	0	0	1	12	2	16
	% S5.	6,2%	0,0%	0,0%	6,2%	75,0%	12,5%	100,0%
	% S26.	1,1%	0,0%	0,0%	0,2%	0,5%	5,6%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	0	0	2	18	1	22
	% S5.	4,5%	0,0%	0,0%	9,1%	81,8%	4,5%	100,0%
	% S26.	1,1%	0,0%	0,0%	0,4%	0,8%	2,8%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	0	3	4	24	0	31
	% S5.	0,0%	0,0%	9,7%	12,9%	77,4%	0,0%	100,0%
	% S26.	0,0%	0,0%	1,8%	0,7%	1,0%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	4	1	3	22	125	0	155
	% S5.	2,6%	0,6%	1,9%	14,2%	80,6%	0,0%	100,0%
	% S26.	4,2%	3,1%	1,8%	4,1%	5,3%	0,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	39	18	84	311	1289	23	1764
	% S5.	2,2%	1,0%	4,8%	17,6%	73,1%	1,3%	100,0%
	% S26.	41,1%	56,2%	49,1%	57,5%	54,9%	63,9%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	48	11	78	194	821	9	1161
	% S5.	4,1%	0,9%	6,7%	16,7%	70,7%	0,8%	100,0%
	% S26.	50,5%	34,4%	45,6%	35,9%	34,9%	25,0%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	2	2	3	7	61	1	76
	% S5.	2,6%	2,6%	3,9%	9,2%	80,3%	1,3%	100,0%
	% S26.	2,1%	6,2%	1,8%	1,3%	2,6%	2,8%	2,4%
Toplam	Sayı	95	32	171	541	2350	36	3225
	% S5.	2,9%	1,0%	5,3%	16,8%	72,9%	1,1%	100,0%
	% S26.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile Türkiye Bayrağı'na verilen önem arasındaki ilişkiyi bakıldığında, en düşük oran % 81,2 ile okur-yazar olmayan grupta olmuştur ki daha önce de ifade edildiği üzere bunlar sadece 16 kişiden oluşmaktadır. Diğer eğitim derecelerinde, Türk Bayrağı'na verilen önem derecesi bu orandan daha yüksek olup eğitim seviyeleri arasında belirgin bir farkın olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte, en yüksek oran ise % 94,8 ile ortaokul mezunlarına aittir.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile "Türkiye Cumhuriyeti Devleti"ne verdikleri önem düzeyi arasındaki ilişkiyi bakılmış ve elde edilmiş olan değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 190. Eğitime göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem

S5. Eğitim		S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	0	1	0	1	13	1	16
	% S5.	0,0%	6,2%	0,0%	6,2%	81,2%	6,2%	100,0%
	% S27.	0,0%	2,2%	0,0%	0,2%	0,6%	2,4%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	0	0	4	16	1	22
	% S5.	4,5%	0,0%	0,0%	18,2%	72,7%	4,5%	100,0%
	% S27.	0,9%	0,0%	0,0%	0,7%	0,7%	2,4%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	0	3	4	22	2	31
	% S5.	0,0%	0,0%	9,7%	12,9%	71,0%	6,5%	100,0%
	% S27.	0,0%	0,0%	1,4%	0,7%	1,0%	4,9%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	8	2	9	29	107	1	156
	% S5.	5,1%	1,3%	5,8%	18,6%	68,6%	0,6%	100,0%
	% S27.	7,1%	4,4%	4,3%	5,1%	4,8%	2,4%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	55	27	114	333	1213	23	1765
	% S5.	3,1%	1,5%	6,5%	18,9%	68,7%	1,3%	100,0%
	% S27.	48,7%	60,0%	54,5%	58,3%	54,0%	56,1%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	47	13	81	190	815	12	1158
	% S5.	4,1%	1,1%	7,0%	16,4%	70,4%	1,0%	100,0%
	% S27.	41,6%	28,9%	38,8%	33,3%	36,3%	29,3%	35,9%
Lisansüstü	Sayı	2	2	2	10	59	1	76
	% S5.	2,6%	2,6%	2,6%	13,2%	77,6%	1,3%	100,0%
	% S27.	1,8%	4,4%	1,0%	1,8%	2,6%	2,4%	2,4%
Toplam	Sayı	113	45	209	571	2245	41	3224
	% S5.	3,5%	1,4%	6,5%	17,7%	69,6%	1,3%	100,0%
	% S27.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem genel toplamda % 87,3 olup, katılımcıların eğitim seviyeleri açısından anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Diğer bir deyişle, tüm eğitim grupları için Türkiye Cumhuriyeti Devleti büyük önem arz etmektedir denebilir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendileri için önemli olmadığını belirten en yüksek oranlı grup ise (% 6,4) ortaokul mezunları olmuştur.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile “gelecekteki en önemli hedef(ler)inin ne olduğu” konusu arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilmiş olan değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 191. Eğitime göre gelecekteki en önemli hedefin ne yapmak olduğu

S5. Eğitim		S36. Gelecekteki en önemli hedefiniz ne yapmaktır?				
		İyi bir insan olmak	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli
Okur-yazar değil	Sayı	8	4	2	2	16
	% S5.	50,0%	25,0%	12,5%	12,5%	100,0%
	% S36.	0,6%	0,7%	0,2%	0,5%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	5	6	10	1	22
	% S5.	22,7%	27,3%	45,5%	4,5%	100,0%
	% S36.	0,4%	1,0%	1,1%	0,3%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	11	10	7	3	31
	% S5.	35,5%	32,3%	22,6%	9,7%	100,0%
	% S36.	0,8%	1,7%	0,8%	0,8%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	56	44	39	15	154
	% S5.	36,4%	28,6%	25,3%	9,7%	100,0%
	% S36.	4,3%	7,4%	4,3%	3,8%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	667	327	565	205	1764
	% S5.	37,8%	18,5%	32,0%	11,6%	100,0%
	% S36.	50,6%	55,1%	61,7%	52,2%	54,8%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	529	194	278	156	1157
	% S5.	45,7%	16,8%	24,0%	13,5%	100,0%
	% S36.	40,2%	32,7%	30,3%	39,7%	35,9%
Lisansüstü	Sayı	41	9	15	11	76
	% S5.	53,9%	11,8%	19,7%	14,5%	100,0%
	% S36.	3,1%	1,5%	1,6%	2,8%	2,4%
Toplam	Sayı	1317	594	916	393	3220
	% S5.	40,9%	18,4%	28,4%	12,2%	100,0%
	% S36.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile gelecekte ne yapmak istedikleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, “iyi bir insan olmak” seçeneğinde % 53,9’luk bir oran ile lisansüstü eğitim derecesine sahip olanlar öne çıkmıştır. Evlenip iyi bir hayat kurmak isteyenler en fazla ilkokul mezunları (% 32,3), çok para kazanmak ve zengin olmak istediklerini belirtenler ise en çok % 45,5’lik oran ile diplomasız okur-yazar grup olmuştur.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesinin, “din – inanç” konusuyla ilişkisi düzeyine bakılmış ve elde edilmiş olan değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 192. Eğitime göre din - inançla ilişkiniz nasıldır?

S5. Eğitim		S37. Din - inançla ilişkiniz nasıldır?						
		Çok dindarım ve Allah'a inanıyorum	Allah'a inanıyorum ama pek dindar değilim	Allah'a inanıyorum ama dinlere inanmıyorum - Deistim	Allah'a ve hiç bir dine inanmıyorum - Ateistim	Başka	Bilinmezçiyim-Agnostiyim	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	8	6	0	1	0	1	16
	% S5.	50,0%	37,5%	0,0%	6,2%	0,0%	6,2%	100,0%
	% S37.	0,8%	0,3%	0,0%	0,8%	0,0%	4,8%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	10	8	3	0	0	0	21
	% S5.	47,6%	38,1%	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S37.	1,0%	0,4%	1,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	18	10	1	1	1	0	31
	% S5.	58,1%	32,3%	3,2%	3,2%	3,2%	0,0%	100,0%
	% S37.	1,9%	0,5%	0,4%	0,8%	2,3%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	69	77	5	3	1	0	155
	% S5.	44,5%	49,7%	3,2%	1,9%	0,6%	0,0%	100,0%
	% S37.	7,2%	4,2%	2,1%	2,3%	2,3%	0,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	532	1004	130	66	19	15	1766
	% S5.	30,1%	56,9%	7,4%	3,7%	1,1%	0,8%	100,0%
	% S37.	55,3%	54,8%	55,3%	51,2%	43,2%	71,4%	54,8%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	300	684	92	54	23	5	1158
	% S5.	25,9%	59,1%	7,9%	4,7%	2,0%	0,4%	100,0%
	% S37.	31,2%	37,3%	39,1%	41,9%	52,3%	23,8%	35,9%
Lisansüstü	Sayı	25	43	4	4	0	0	76
	% S5.	32,9%	56,6%	5,3%	5,3%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S37.	2,6%	2,3%	1,7%	3,1%	0,0%	0,0%	2,4%
Toplam	Sayı	962	1832	235	129	44	21	3223
	% S5.	29,8%	56,8%	7,3%	4,0%	1,4%	0,7%	100,0%
	% S37.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile din-inanç ilişkisine bakıldığında, eğitim derecesi yükseldikçe, din – inanç konusuna verilen önemin azaldığı görülmüştür. İlkokul mezunlarının % 58,1'i çok dindar olduğunu söylerken, ortaokul mezunlarında bu oran % 44,5, lise mezunları arasında % 30,1 ve üniversite mezunları arasında ise % 25,9'a düşüyor. Lisansüstü eğitim derecesine sahip olanlarda ise oran yeniden % 32,9'a çıkmıştır. "Allah'a inanıyorum ama pek dindar değilim" diyenler en çok % 59,1'lik oran ile yüksekokul mezunları grubu olmuştur. "Allah'a inanıyorum ama dinlere inanmıyorum – Deistim" diyenler en çok % 14,3 ile diplomasız okur-yazarlar grubu; "Allah'a ve hiç

bir dine inanmıyorum – Ateistim” diyenlerde ise en yüksek oran % 6,2 ile okur-yazar olmayanlar olmuştur. Ancak bu grup çok az sayıda (16 kişi) kişiden oluşmaktadır. Ateist olduğunu belirtenlerin üniversite mezunları arasındaki oranı % 4,7, lisansüstü mezunları arasındaki oran ise % 5,3 olmuştur. Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile “şimdiki hayatlarından memnuniyet – mutluluk durumu” arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 193. Eğitime göre şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?

S5. Eğitim		S38. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?				
		Şimdiki hayatımdan çok memnunum - mutluyum	Şimdiki hayatımdan ne memnunum ne de mutsuzum: Orta halli	Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim - mutsuzum	Bilmiyorum - Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	6	7	1	16
	% S5.	12,5%	37,5%	43,8%	6,2%	100,0%
	% S38.	0,4%	0,3%	0,8%	1,9%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	7	9	5	1	22
	% S5.	31,8%	40,9%	22,7%	4,5%	100,0%
	% S38.	1,2%	0,5%	0,6%	1,9%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	8	14	9	0	31
	% S5.	25,8%	45,2%	29,0%	0,0%	100,0%
	% S38.	1,4%	0,8%	1,1%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	36	79	38	3	156
	% S5.	23,1%	50,6%	24,4%	1,9%	100,0%
	% S38.	6,4%	4,4%	4,6%	5,7%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	288	1001	450	28	1767
	% S5.	16,3%	56,6%	25,5%	1,6%	100,0%
	% S38.	51,1%	56,3%	54,0%	52,8%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	207	627	310	18	1162
	% S5.	17,8%	54,0%	26,7%	1,5%	100,0%
	% S38.	36,7%	35,2%	37,2%	34,0%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	16	43	15	2	76
	% S5.	21,1%	56,6%	19,7%	2,6%	100,0%
	% S38.	2,8%	2,4%	1,8%	3,8%	2,4%
Toplam	Sayı	564	1779	834	53	3230
	% S5.	17,5%	55,1%	25,8%	1,6%	100,0%
	% S38.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesine göre katılımcıların şimdiki hayatlarından memnuniyet durumlarına bakıldığında, eğitim seviyesi düştükçe hayattan memnun olunmadığı ve eğitim seviyesi yükseldikçe

göreceli olarak hayattan daha fazla memnun olduğu görülmüştür. Bu günkü hayatlarından memnun olduklarını belirtenler arasında ilk sırada, 31,8'lik oran ile diplomasız okur-yazarlar grubu ile ilkokul mezunları (% 25,8) grubu gelmiştir. Şimdiki hayatlarından hiç memnun olmayanlarda ilk sırayı % 43,8 ile okur-yazar olmayanlar almıştır. Katılımcılar genel olarak, “Şimdiki hayatımdan ne mutluyum ne de mutsuzum: Orta halli” seçeneğinde yoğunlaşmıştır. Bu gruptaki en düşük oran % 37,5 ile okur-yazar olmayan gruba aittir. En yüksek oran ise % 56,6'lık oranlarla, lise ve dengi okul mezunları ile lisansüstü eğitimi olan gruplarda görülmüştür. Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile hayatları ve gelecekle ilgili kararları kimin veriyor olduğu konusu arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 194. Eğitime göre hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?

S5. Eğitim		S39. Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?							
		Ben tek başıma veririm	Ailemle (annem-babamla) veririm	Babam verir	Annem verir	Abim-ablam verir	Başka	Eşim ile birlikte karar veririm	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	7	5	0	0	1	0	3	16
	% S5.	43,8%	31,2%	0,0%	0,0%	6,2%	0,0%	18,8%	100,0%
	% S39.	0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	4,0%	0,0%	4,7%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	15	7	0	0	0	0	0	22
	% S5.	68,2%	31,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S39.	1,0%	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	17	5	1	1	1	1	4	30
	% S5.	56,7%	16,7%	3,3%	3,3%	3,3%	3,3%	13,3%	100,0%
	% S39.	1,2%	0,3%	1,6%	2,8%	4,0%	1,4%	6,2%	0,9%
Ortaokul mezunu	Sayı	60	80	4	2	2	3	5	156
	% S5.	38,5%	51,3%	2,6%	1,3%	1,3%	1,9%	3,2%	100,0%
	% S39.	4,1%	5,3%	6,3%	5,6%	8,0%	4,2%	7,8%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	756	881	42	21	13	37	15	1765
	% S5.	42,8%	49,9%	2,4%	1,2%	0,7%	2,1%	0,8%	100,0%
	% S39.	52,0%	58,2%	66,7%	58,3%	52,0%	52,1%	23,4%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	565	498	15	12	8	28	36	1162
	% S5.	48,6%	42,9%	1,3%	1,0%	0,7%	2,4%	3,1%	100,0%
	% S39.	38,9%	32,9%	23,8%	33,3%	32,0%	39,4%	56,2%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	34	38	1	0	0	2	1	76
	% S5.	44,7%	50,0%	1,3%	0,0%	0,0%	2,6%	1,3%	100,0%
	% S39.	2,3%	2,5%	1,6%	0,0%	0,0%	2,8%	1,6%	2,4%
Toplam	Sayı	1454	1514	63	36	25	71	64	3227
	% S5.	45,1%	46,9%	2,0%	1,1%	0,8%	2,2%	2,0%	100,0%
	% S39.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile hayatı ve geleceğiyle ilgili kararları kimin veriyor olduğu konusu arasındaki ilişkiye bakıldığında, “ben tek başıma karar veririm” diyenlerin, göreceli olarak daha alt seviyede eğitilmiş oldukları görülmüştür. Daha üst düzey eğitim derecesine çıkıldıkça, “kendi başına karar verme” oranı ile “ailemle birlikte karar veririm” diyenlerin oranlarının yükseldiği ve her iki grupta da benzer sonuçlar olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, eğitim seviyesi yükseldiği oranda insanların ailelerindeki diğer bireylerle tartışarak, birlikte karar verdikleri görülmüştür. Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile politikacılara duyulan güven – güvenmeme düzeyi arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 195. Eğitime göre politikacılara duyulan güven

S5. Eğitim		S41. Politikacılar						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	6	7	1	1	1	0	16
	% S5.	37,5%	43,8%	6,2%	6,2%	6,2%	0,0%	100,0%
	% S41.	0,3%	1,1%	0,2%	1,2%	2,8%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	10	6	4	0	0	2	22
	% S5.	45,5%	27,3%	18,2%	0,0%	0,0%	9,1%	100,0%
	% S41.	0,6%	0,9%	0,8%	0,0%	0,0%	2,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	23	1	5	1	0	1	31
	% S5.	74,2%	3,2%	16,1%	3,2%	0,0%	3,2%	100,0%
	% S41.	1,3%	0,2%	0,9%	1,2%	0,0%	1,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	79	28	29	5	4	10	155
	% S5.	51,0%	18,1%	18,7%	3,2%	2,6%	6,5%	100,0%
	% S41.	4,4%	4,2%	5,5%	6,0%	11,1%	9,8%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	932	372	320	43	18	66	1751
	% S5.	53,2%	21,2%	18,3%	2,5%	1,0%	3,8%	100,0%
	% S41.	51,8%	56,0%	60,7%	51,8%	50,0%	64,7%	54,5%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	703	236	161	25	11	23	1159
	% S5.	60,7%	20,4%	13,9%	2,2%	0,9%	2,0%	100,0%
	% S41.	39,1%	35,5%	30,6%	30,1%	30,6%	22,5%	36,1%
Lisansüstü	Sayı	45	14	7	8	2	0	76
	% S5.	59,2%	18,4%	9,2%	10,5%	2,6%	0,0%	100,0%
	% S41.	2,5%	2,1%	1,3%	9,6%	5,6%	0,0%	2,4%
Toplam	Sayı	1798	664	527	83	36	102	3210
	% S5.	56,0%	20,7%	16,4%	2,6%	1,1%	3,2%	100,0%
	% S41.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile politikacılara duyulan güven arasındaki ilişki düzeyine bakıldığında, politikacılara güvenmeme oranı genel toplamda % 76,7'dir. Genel olarak, eğitim seviyesi arttıkça güvenmeme oranının da arttığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, üniversite mezunları ile lisansüstü eğitimi olanlarda politikacılara güvenmeme oranlarının diğer eğitim gruplarına göre, ilkokul mezunları hariç, daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile polis teşkilatına duydukları güven arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 196. Eğitime göre polis teşkilatına duyulan güven

S5. Eğitim		S42. Polis Teşkilatı						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	1	2	9	2	0	16
	% S5.	12,5%	6,2%	12,5%	56,2%	12,5%	0,0%	100,0%
	% S42.	0,4%	0,3%	0,2%	0,9%	0,4%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	3	5	3	8	3	0	22
	% S5.	13,6%	22,7%	13,6%	36,4%	13,6%	0,0%	100,0%
	% S42.	0,6%	1,5%	0,4%	0,8%	0,5%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	3	1	9	10	7	1	31
	% S5.	9,7%	3,2%	29,0%	32,3%	22,6%	3,2%	100,0%
	% S42.	0,6%	0,3%	1,1%	1,0%	1,2%	2,8%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	15	11	42	43	42	2	155
	% S5.	9,7%	7,1%	27,1%	27,7%	27,1%	1,3%	100,0%
	% S42.	3,2%	3,3%	5,0%	4,5%	7,4%	5,6%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	218	201	473	549	298	19	1758
	% S5.	12,4%	11,4%	26,9%	31,2%	17,0%	1,1%	100,0%
	% S42.	45,8%	59,8%	56,5%	56,9%	52,5%	52,8%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	219	111	284	328	205	13	1160
	% S5.	18,9%	9,6%	24,5%	28,3%	17,7%	1,1%	100,0%
	% S42.	46,0%	33,0%	33,9%	34,0%	36,1%	36,1%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	16	6	24	18	11	1	76
	% S5.	21,1%	7,9%	31,6%	23,7%	14,5%	1,3%	100,0%
	% S42.	3,4%	1,8%	2,9%	1,9%	1,9%	2,8%	2,4%
Toplam	Sayı	476	336	837	965	568	36	3218
	% S5.	14,8%	10,4%	26,0%	30,0%	17,7%	1,1%	100,0%
	% S42.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile polis teşkilatına duyulan güven – güvensizlik ilişkisine bakıldığında, eğitim düzeyi yükseldikçe polis teşkilatına duyulan güven düzeyinin göreceli olarak

daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Polis teşkilatına en çok güven duyanlar, % 68,7'lik oran ile okur-yazar olmayan grup olmuştur. Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile asker - orduya duydukları güven arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 197. Eğitime göre asker - orduya duyulan güven

S5. Eğitim		S43. Asker – Ordu						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	1	2	9	2	0	16
	% S5.	12,5%	6,2%	12,5%	56,2%	12,5%	0,0%	100,0%
	% S42.	0,4%	0,3%	0,2%	0,9%	0,4%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	3	5	3	8	3	0	22
	% S5.	13,6%	22,7%	13,6%	36,4%	13,6%	0,0%	100,0%
	% S42.	0,6%	1,5%	0,4%	0,8%	0,5%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	3	1	9	10	7	1	31
	% S5.	9,7%	3,2%	29,0%	32,3%	22,6%	3,2%	100,0%
	% S42.	0,6%	0,3%	1,1%	1,0%	1,2%	2,8%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	15	11	42	43	42	2	155
	% S5.	9,7%	7,1%	27,1%	27,7%	27,1%	1,3%	100,0%
	% S42.	3,2%	3,3%	5,0%	4,5%	7,4%	5,6%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	218	201	473	549	298	19	1758
	% S5.	12,4%	11,4%	26,9%	31,2%	17,0%	1,1%	100,0%
	% S42.	45,8%	59,8%	56,5%	56,9%	52,5%	52,8%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	219	111	284	328	205	13	1160
	% S5.	18,9%	9,6%	24,5%	28,3%	17,7%	1,1%	100,0%
	% S42.	46,0%	33,0%	33,9%	34,0%	36,1%	36,1%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	16	6	24	18	11	1	76
	% S5.	21,1%	7,9%	31,6%	23,7%	14,5%	1,3%	100,0%
	% S42.	3,4%	1,8%	2,9%	1,9%	1,9%	2,8%	2,4%
Toplam	Sayı	476	336	837	965	568	36	3218
	% S5.	14,8%	10,4%	26,0%	30,0%	17,7%	1,1%	100,0%
	% S42.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile asker - orduya duyulan güven – güvensizlik ilişkisine bakıldığında, gençliğin güven düzeyinin diğer kurumlara oranla asker – orduya, genel anlamda daha yüksek olduğu (% 61,9) görülmüştür. Ancak eğitim seviyesi yükseldikçe ordu – askere duyulan güven düzeyinde kısmen bir düşüş olduğu gözlenmiştir.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile siyasi partilere duydukları güven arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 198. Eğitime göre siyasi partilere duyulan güven

S5. Eğitim		S44. Siyasi Partiler						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	8	3	2	1	1	1	16
	% S5.	50,0%	18,8%	12,5%	6,2%	6,2%	6,2%	100,0%
	% S44.	0,4%	0,5%	0,4%	1,2%	1,8%	1,3%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	6	7	2	4	1	2	22
	% S5.	27,3%	31,8%	9,1%	18,2%	4,5%	9,1%	100,0%
	% S44.	0,3%	1,1%	0,4%	4,7%	1,8%	2,6%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	21	3	4	1	0	2	31
	% S5.	67,7%	9,7%	12,9%	3,2%	0,0%	6,5%	100,0%
	% S44.	1,2%	0,5%	0,7%	1,2%	0,0%	2,6%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	78	27	28	9	4	9	155
	% S5.	50,3%	17,4%	18,1%	5,8%	2,6%	5,8%	100,0%
	% S44.	4,3%	4,3%	5,1%	10,5%	7,1%	11,5%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	951	349	324	45	33	43	1745
	% S5.	54,5%	20,0%	18,6%	2,6%	1,9%	2,5%	100,0%
	% S44.	53,0%	55,4%	58,9%	52,3%	58,9%	55,1%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	687	230	177	20	16	21	1151
	% S5.	59,7%	20,0%	15,4%	1,7%	1,4%	1,8%	100,0%
	% S44.	38,3%	36,5%	32,2%	23,3%	28,6%	26,9%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	45	11	13	6	1	0	76
	% S5.	59,2%	14,5%	17,1%	7,9%	1,3%	0,0%	100,0%
	% S44.	2,5%	1,7%	2,4%	7,0%	1,8%	0,0%	2,4%
Toplam	Sayı	1796	630	550	86	56	78	3196
	% S5.	56,2%	19,7%	17,2%	2,7%	1,8%	2,4%	100,0%
	% S44.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile siyasi partilere duyulan güven – güvensizlik ilişkisine bakıldığında, genel anlamda siyasi partilere duyulan güven düzeyi çok düşüktür (% 75,9). Eğitim derecesi açısından bakıldığında ise eğitim seviyesi yükseldikçe siyasi partilere duyulan güvensizlik düzeyinin de arttığı görülmüştür. Siyasal partilerin bu oranda bir güvensizliğe sahip olması oldukça önemli olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile Cumhurbaşkanına duydukları güven arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 199. Eğitime göre Cumhurbaşkanına duyulan güven

S5. Eğitim		S45. Cumhurbaşkanını						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	9	2	2	1	1	1	16
	% S5.	56,2%	12,5%	12,5%	6,2%	6,2%	6,2%	100,0%
	% S45.	0,6%	0,6%	0,3%	0,3%	0,3%	1,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	9	3	2	2	5	1	22
	% S5.	40,9%	13,6%	9,1%	9,1%	22,7%	4,5%	100,0%
	% S45.	0,6%	0,9%	0,3%	0,6%	1,7%	1,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	13	4	5	5	2	2	31
	% S5.	41,9%	12,9%	16,1%	16,1%	6,5%	6,5%	100,0%
	% S45.	0,8%	1,2%	0,8%	1,5%	0,7%	2,1%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	54	14	25	31	24	7	155
	% S5.	34,8%	9,0%	16,1%	20,0%	15,5%	4,5%	100,0%
	% S45.	3,5%	4,0%	4,1%	9,1%	8,3%	7,3%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	870	197	312	165	160	57	1761
	% S5.	49,4%	11,2%	17,7%	9,4%	9,1%	3,2%	100,0%
	% S45.	56,3%	56,8%	51,6%	48,7%	55,4%	59,4%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	559	118	248	126	84	26	1161
	% S5.	48,1%	10,2%	21,4%	10,9%	7,2%	2,2%	100,0%
	% S45.	36,2%	34,0%	41,0%	37,2%	29,1%	27,1%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	32	9	11	9	13	2	76
	% S5.	42,1%	11,8%	14,5%	11,8%	17,1%	2,6%	100,0%
	% S45.	2,1%	2,6%	1,8%	2,7%	4,5%	2,1%	2,4%
Toplam	Sayı	1546	347	605	339	289	96	3222
	% S5.	48,0%	10,8%	18,8%	10,5%	9,0%	3,0%	100,0%
	% S45.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile Cumhurbaşkanına duyulan güven – güvensizlik ilişkisine bakıldığında, genel toplamda gençliğin Cumhurbaşkanına duyduğu güven düzeyi oldukça düşük çıkmıştır (% 19,5). Eğitim derecesi açısından bakıldığında ise Cumhurbaşkanına güven duyma oranı en yüksek olan grup, % 35,5'lik oran ile ortaokul mezunları olmuştur.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile mahkemelere – adalet sistemine duydukları güven - güvensizlik arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 200. Eğitime göre mahkemelere ve adalet sistemine duyulan güven

S5. Eğitim		S46. Mahkemeler-adalet sistemi						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	4	7	2	2	1	0	16
	% S5.	25,0%	43,8%	12,5%	12,5%	6,2%	0,0%	100,0%
	% S46.	0,3%	1,1%	0,3%	0,8%	0,8%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	10	2	5	1	2	2	22
	% S5.	45,5%	9,1%	22,7%	4,5%	9,1%	9,1%	100,0%
	% S46.	0,7%	0,3%	0,7%	0,4%	1,6%	3,2%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	14	6	8	1	1	1	31
	% S5.	45,2%	19,4%	25,8%	3,2%	3,2%	3,2%	100,0%
	% S46.	1,0%	1,0%	1,1%	0,4%	0,8%	1,6%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	55	27	29	26	10	9	156
	% S5.	35,3%	17,3%	18,6%	16,7%	6,4%	5,8%	100,0%
	% S46.	3,8%	4,4%	4,0%	9,9%	8,1%	14,5%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	814	333	382	132	66	33	1760
	% S5.	46,2%	18,9%	21,7%	7,5%	3,8%	1,9%	100,0%
	% S46.	56,6%	54,6%	52,5%	50,4%	53,7%	53,2%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	507	225	281	90	40	17	1160
	% S5.	43,7%	19,4%	24,2%	7,8%	3,4%	1,5%	100,0%
	% S46.	35,3%	36,9%	38,7%	34,4%	32,5%	27,4%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	33	10	20	10	3	0	76
	% S5.	43,4%	13,2%	26,3%	13,2%	3,9%	0,0%	100,0%
	% S46.	2,3%	1,6%	2,8%	3,8%	2,4%	0,0%	2,4%
Toplam	Sayı	1437	610	727	262	123	62	3221
	% S5.	44,6%	18,9%	22,6%	8,1%	3,8%	1,9%	100,0%
	% S46.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Mahkemelere ve adalet sistemine duyulan güven düzeyinin sahip olunan eğitim derecesi ile olan ilişkisi durumuna bakıldığında, yine genel toplamda büyük oranda (% 63,5) bir güvensizlik olduğu tespit edilmiştir. Eğitim grupları içerisinde ise mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güvensizlik düzeyleri açısından belirgin bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bütün eğitim seviyelerindeki güven – güvensizlik düzeyleri birbirine yakın olmuştur. Ancak adalet sistemi ve mahkemelere bu düzeyde bir güvensizlik oranı, ciddi bir sorun olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile gazeteciler ve televizyon habercilerine duydukları güven arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 201. Eğitime göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven

S5. Eğitim		S47. Gazeteciler ve televizyoncular						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	5	5	4	1	1	0	16
	% S5.	31,2%	31,2%	25,0%	6,2%	6,2%	0,0%	100,0%
	% S47.	0,4%	0,6%	0,4%	0,6%	1,9%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	10	7	4	1	0	0	22
	% S5.	45,5%	31,8%	18,2%	4,5%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S47.	0,8%	0,9%	0,4%	0,6%	0,0%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	17	4	6	2	1	0	30
	% S5.	56,7%	13,3%	20,0%	6,7%	3,3%	0,0%	100,0%
	% S47.	1,4%	0,5%	0,6%	1,2%	1,9%	0,0%	0,9%
Ortaokul mezunu	Sayı	55	44	40	7	4	6	156
	% S5.	35,3%	28,2%	25,6%	4,5%	2,6%	3,8%	100,0%
	% S47.	4,6%	5,4%	4,3%	4,1%	7,7%	11,5%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	620	447	535	99	31	30	1762
	% S5.	35,2%	25,4%	30,4%	5,6%	1,8%	1,7%	100,0%
	% S47.	52,2%	54,4%	56,9%	58,2%	59,6%	57,7%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	450	296	329	56	14	16	1161
	% S5.	38,8%	25,5%	28,3%	4,8%	1,2%	1,4%	100,0%
	% S47.	37,9%	36,1%	35,0%	32,9%	26,9%	30,8%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	30	18	22	4	1	0	75
	% S5.	40,0%	24,0%	29,3%	5,3%	1,3%	0,0%	100,0%
	% S47.	2,5%	2,2%	2,3%	2,4%	1,9%	0,0%	2,3%
Toplam	Sayı	1187	821	940	170	52	52	3222
	% S5.	36,8%	25,5%	29,2%	5,3%	1,6%	1,6%	100,0%
	% S47.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Gazeteci ve televizyon habercilerine duyulan güven ile sahip olunan eğitim derecesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, yine genel anlamda yüksek düzeyde bir güvensizlik düzeyinden söz etmek olanaklıdır (% 62,3). Bununla birlikte eğitim grupları açısından konuya bakıldığında, ilkököl mezunları (% 70) ile diplomasız okur-yazar (% 77,3) olanlarda diğer gruplara kıyasla daha yüksek oranda bir güvensizlik düzeyi söz konusu olmuştur.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile din adamlarına duydukları güven arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 202. Eğitime göre din adamlarına duyulan güven

S5. Eğitim		S48. Din adamları					
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok
Okur-yazar değil	Sayı	5	1	2	6	2	0
	% S5.	31,2%	6,2%	12,5%	37,5%	12,5%	0,0%
	% S48.	0,4%	0,2%	0,3%	1,7%	1,1%	0,0%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	7	2	5	3	4	1
	% S5.	31,8%	9,1%	22,7%	13,6%	18,2%	4,5%
	% S48.	0,5%	0,5%	0,6%	0,8%	2,2%	1,8%
İlkokul mezunu	Sayı	9	3	8	6	5	0
	% S5.	29,0%	9,7%	25,8%	19,4%	16,1%	0,0%
	% S48.	0,6%	0,7%	1,0%	1,7%	2,7%	0,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	45	15	40	27	22	6
	% S5.	29,0%	9,7%	25,8%	17,4%	14,2%	3,9%
	% S48.	3,2%	3,4%	5,0%	7,5%	12,0%	10,5%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	771	239	419	198	98	34
	% S5.	43,8%	13,6%	23,8%	11,3%	5,6%	1,9%
	% S48.	55,6%	54,9%	52,7%	55,0%	53,3%	59,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	516	168	304	108	48	16
	% S5.	44,5%	14,5%	26,2%	9,3%	4,1%	1,4%
	% S48.	37,2%	38,6%	38,2%	30,0%	26,1%	28,1%
Lisansüstü	Sayı	34	7	17	12	5	0
	% S5.	45,3%	9,3%	22,7%	16,0%	6,7%	0,0%
	% S48.	2,5%	1,6%	2,1%	3,3%	2,7%	0,0%
Toplam	Sayı	1387	435	795	360	184	57
	% S5.	43,1%	13,5%	24,7%	11,2%	5,7%	1,8%
	% S48.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile din adamlarına duyulan güven – güvensizlik ilişkisine bakıldığında, din adamlarına genel toplamda güven duyma oranı sadece % 16,9'dur. Diğer bir deyişle, din adamlarına güvenmem – hiç güvenmem diyenlerin toplamda oranı % 56,6'dır. Konuya eğitim derecesi açısından bakıldığında ise eğitim derecesi arttıkça din adamlarına duyulan güvensizlik oranının da artmakta olduğu görülmüştür. Özellikle lise ve üstü eğitim seviyelerinde güvensizlik oranı daha belirgin olarak ortaya çıkmıştır.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile bilim insanlarına duydukları güven arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 203. Eğitime göre bilim insanlarına duyulan güven

S5. Eğitim	S49. Bilim insanları						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok
Okur-yazar değil	Sayı	2	1	2	7	4	0
	% S5.	12,5%	6,2%	12,5%	43,8%	25,0%	0,0%
	% S49.	1,0%	1,0%	0,3%	0,6%	0,4%	0,0%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	1	0	4	8	8	1
	% S5.	4,5%	0,0%	18,2%	36,4%	36,4%	4,5%
	% S49.	0,5%	0,0%	0,7%	0,6%	0,8%	2,1%
İlkokul mezunu	Sayı	3	1	8	12	6	1
	% S5.	9,7%	3,2%	25,8%	38,7%	19,4%	3,2%
	% S49.	1,5%	1,0%	1,3%	0,9%	0,6%	2,1%
Ortaokul mezunu	Sayı	16	6	42	46	42	3
	% S5.	10,3%	3,9%	27,1%	29,7%	27,1%	1,9%
	% S49.	8,2%	5,8%	6,9%	3,6%	4,2%	6,2%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	102	60	320	721	534	22
	% S5.	5,8%	3,4%	18,2%	41,0%	30,4%	1,3%
	% S49.	52,0%	57,7%	52,7%	56,9%	53,6%	45,8%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	67	33	215	449	376	20
	% S5.	5,8%	2,8%	18,5%	38,7%	32,4%	1,7%
	% S49.	34,2%	31,7%	35,4%	35,4%	37,8%	41,7%
Lisansüstü	Sayı	5	3	16	25	26	1
	% S5.	6,6%	3,9%	21,1%	32,9%	34,2%	1,3%
	% S49.	2,6%	2,9%	2,6%	2,0%	2,6%	2,1%
Toplam	Sayı	196	104	607	1268	996	48
	% S5.	6,1%	3,2%	18,9%	39,4%	30,9%	1,5%
	% S49.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bilim insanlarına, katılımcılar tarafından duyulan güven – güvensizlik düzeyi ile sahip olunan eğitim derecesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, yukarıda verilmiş olan kişi ve kurumların aksine, katılımcıların bilim insanlarına duydukları güven düzeyi oldukça yüksek çıkmıştır (genel toplam % 70,3). Sahip olunan eğitim derecesi açısından konu değerlendirildiğinde gruplar arasında belirgin bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte eğitim seviyesi yükseldikçe bilim insanlarına duyulan güven düzeyinin göreceli olarak kısmen daha yüksek oranda olduğunu söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile sosyal medya kullanma durumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 204. Eğitime göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu

S5. Eğitim		S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		
		Evet	Hayır	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	16	0	16
	% S5.	100,0%	0,0%	100,0%
	% S65.	0,5%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	19	3	22
	% S5.	86,4%	13,6%	100,0%
	% S65.	0,6%	5,3%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	30	1	31
	% S5.	96,8%	3,2%	100,0%
	% S65.	0,9%	1,8%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	150	6	156
	% S5.	96,2%	3,8%	100,0%
	% S65.	4,7%	10,5%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	1739	29	1768
	% S5.	98,4%	1,6%	100,0%
	% S65.	54,8%	50,9%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	1145	17	1162
	% S5.	98,5%	1,5%	100,0%
	% S65.	36,1%	29,8%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	75	1	76
	% S5.	98,7%	1,3%	100,0%
	% S65.	2,4%	1,8%	2,4%
Toplam	Sayı	3174	57	3231
	% S5.	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	100,0%	100,0%	100,0%

Eğitim derecesi grupları ile sosyal medya kullanımı ilişkisine bakıldığında, tüm eğitim gruplarının çok üst oranlarda sosyal medyayı kullandıkları görülmüştür. Diğer bir deyişle, sosyal medya kullanımı ile sahip olunan eğitim düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile yaşamlarında başkalarıyla sorun(lar) yaşayıp – yaşamadıkları durumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 205. Eğitime göre hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?

S5. Eğitim		S71. Hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?		
		Evet, yaşıyorum	Hayır, yaşamıyorum	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	11	5	16
	% S5.	68,8%	31,2%	100,0%
	% S71.	0,5%	0,5%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	19	3	22
	% S5.	86,4%	13,6%	100,0%
	% S71.	0,8%	0,3%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	18	13	31
	% S5.	58,1%	41,9%	100,0%
	% S71.	0,8%	1,4%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	102	54	156
	% S5.	65,4%	34,6%	100,0%
	% S71.	4,4%	5,9%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	1312	455	1767
	% S5.	74,3%	25,7%	100,0%
	% S71.	56,7%	49,6%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	798	364	1162
	% S5.	68,7%	31,3%	100,0%
	% S71.	34,5%	39,7%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	52	24	76
	% S5.	68,4%	31,6%	100,0%
	% S71.	2,2%	2,6%	2,4%
Toplam	Sayı	2312	918	3230
	% S5.	71,6%	28,4%	100,0%
	% S71.	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların sahip oldukları eğitim derecesi ile hayatlarında başka insanlarla sorun(lar) yaşayıp yaşamadıkları konusu arasındaki ilişkiye bakıldığında, genel toplamda % 71,6'lık bir kesim, yaşamında başka insanlarla sorun(lar) yaşamakta olduğunu ifade etmiştir. Eğitim derecesi açısından konu değerlendirildiğinde ise, yaşamında başkalarıyla sorun(lar) yaşadıklarını söyleyenler arasında en büyük oran % 86,4 ile diplomasız okur-yazar grup olmuştur. İkinci grup ise % 74,3'lük oran ile lise ve dengi okul mezunlarıdır. Ancak genel anlamda diğer tüm eğitim dereceleri arasında önemli ve belirgin bir farklılık görülmemiştir.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 206. Eğitime göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet

S5. Eğitim		S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?				
		Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	6	7	1	16
	% S5.	12,5%	37,5%	43,8%	6,2%	100,0%
	% S75.	1,1%	0,7%	0,3%	0,5%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	2	5	10	5	22
	% S5.	9,1%	22,7%	45,5%	22,7%	100,0%
	% S75.	1,1%	0,6%	0,5%	2,7%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	0	7	22	2	31
	% S5.	0,0%	22,6%	71,0%	6,5%	100,0%
	% S75.	0,0%	0,8%	1,1%	1,1%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	16	57	68	15	156
	% S5.	10,3%	36,5%	43,6%	9,6%	100,0%
	% S75.	8,4%	6,8%	3,4%	8,0%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	111	426	1132	98	1767
	% S5.	6,3%	24,1%	64,1%	5,5%	100,0%
	% S75.	58,4%	51,1%	56,2%	52,1%	54,8%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	52	311	731	65	1159
	% S5.	4,5%	26,8%	63,1%	5,6%	100,0%
	% S75.	27,4%	37,3%	36,3%	34,6%	35,9%
Lisansüstü	Sayı	7	22	45	2	76
	% S5.	9,2%	28,9%	59,2%	2,6%	100,0%
	% S75.	3,7%	2,6%	2,2%	1,1%	2,4%
Toplam	Sayı	190	834	2015	188	3227
	% S5.	5,9%	25,8%	62,4%	5,8%	100,0%
	% S75.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile bugünkü Türkiye'nin yönetiminden (Mayıs – Eylül 2021) memnuniyet derecesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, bütün eğitim gruplarında düşük düzeyde bir memnuniyet durumu tespit edilmiştir. Eğitim derecesine göre bir farklılık olup olmadığına bakıldığında ise, eğitim seviyesi yükseldikçe memnuniyetsizlik oranlarının arttığı görülmüştür.

Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile yarın seçim olsa hangi partiye oy verecekleri durumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 207. Eğitime göre yarın seçim olsa oy verilecek parti

S5. Eğitim		S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?												
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Oy kullanmayacağım	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	4	0	0	4	0	1	0	2	2	1	0	16
	% S5.	12,5%	25,0%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	6,2%	0,0%	12,5%	12,5%	6,2%	0,0%	100,0%
	% S91.	0,6%	0,5%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	7,1%	0,0%	0,5%	0,4%	0,2%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	5	4	0	2	3	1	0	0	3	0	4	0	22
	% S5.	22,7%	18,2%	0,0%	9,1%	13,6%	4,5%	0,0%	0,0%	13,6%	0,0%	18,2%	0,0%	100,0%
	% S91.	1,5%	0,5%	0,0%	1,3%	2,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%	0,8%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	3	6	1	1	6	0	0	0	3	6	5	0	31
	% S5.	9,7%	19,4%	3,2%	3,2%	19,4%	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%	19,4%	16,1%	0,0%	100,0%
	% S91.	0,9%	0,8%	0,7%	0,6%	4,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	1,1%	1,0%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	30	17	17	4	17	2	0	0	19	29	16	5	156
	% S5.	19,2%	10,9%	10,9%	2,6%	10,9%	1,3%	0,0%	0,0%	12,2%	18,6%	10,3%	3,2%	100,0%
	% S91.	9,2%	2,2%	12,1%	2,5%	11,3%	4,7%	0,0%	0,0%	4,8%	5,3%	3,2%	3,1%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	173	466	81	78	64	20	10	12	224	308	236	89	1761
	% S5.	9,8%	26,5%	4,6%	4,4%	3,6%	1,1%	0,6%	0,7%	12,7%	17,5%	13,4%	5,1%	100,0%
	% S91.	53,2%	60,4%	57,9%	49,7%	42,4%	46,5%	71,4%	60,0%	56,0%	56,6%	47,8%	54,6%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	99	260	40	70	53	19	3	8	139	187	215	68	1161
	% S5.	8,5%	22,4%	3,4%	6,0%	4,6%	1,6%	0,3%	0,7%	12,0%	16,1%	18,5%	5,9%	100,0%
	% S91.	30,5%	33,7%	28,6%	44,6%	35,1%	44,2%	21,4%	40,0%	34,8%	34,4%	43,5%	41,7%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	13	15	1	2	4	1	0	0	10	12	17	1	76
	% S5.	17,1%	19,7%	1,3%	2,6%	5,3%	1,3%	0,0%	0,0%	13,2%	15,8%	22,4%	1,3%	100,0%
	% S91.	4,0%	1,9%	0,7%	1,3%	2,6%	2,3%	0,0%	0,0%	2,5%	2,2%	3,4%	0,6%	2,4%
Toplam	Sayı	325	772	140	157	151	43	14	20	400	544	494	163	3223
	% S5.	10,1%	24,0%	4,3%	4,9%	4,7%	1,3%	0,4%	0,6%	12,4%	16,9%	15,3%	5,1%	100,0%
	% S91.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sahip olunan eğitim derecesi ile yarın seçim olsa hangi partiye oy verileceği arasındaki ilişkiye bakıldığında, AKP'ye oy vereceklerini söyleyenler oransal olarak en çok diplomasız okur-yazar (% 22,7) ve ikinci sırada ise % 19,2'lik oran ile ortaokul mezunları olmuştur. CHP'ne oy vereceklerini söyleyenler ise sırasıyla % 26,5'lik oran ile lise ve dengi okul mezunları, % 25 ile okur-yazar olmayanlar ve % 22,4'lik oran ile üniversite mezunları olmuştur. Ancak tüm gruplarda, oy kullanmayacağını veya kararsız olduğunu belirtmiş olanlar da aşağı-yukarı paralel dağılımlara sahiptir denebilir. Sonuç olarak, genç nüfus açısından ilk sırada CHP gelmektedir (% 24). AK Parti'nin oy oranı ise sadece % 10,1 düzeyindedir. MHP ile birlikte düşünüldüğünde bu oran % 14,4, CHP, İyi Parti ile birlikte düşünüldüğünde ise oy oranı % 28,9 olmaktadır. Kısacası gençlik, iki kat daha fazla bir tercih ile Millet İttifakı olarak adlandırılan partiler için oy kullanacağını belirtmiştir.

Tablo 208. Eğitime göre seçimlerde oy kullanma durumu

S5. Eğitim		S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?		
		Evet	Hayır	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	9	7	16
	% S5.	56,2%	43,8%	100,0%
	% S89.	0,5%	0,6%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	9	13	22
	% S5.	40,9%	59,1%	100,0%
	% S89.	0,5%	1,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	26	5	31
	% S5.	83,9%	16,1%	100,0%
	% S89.	1,3%	0,4%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	68	88	156
	% S5.	43,6%	56,4%	100,0%
	% S89.	3,4%	7,1%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	758	1010	1768
	% S5.	42,9%	57,1%	100,0%
	% S89.	38,1%	81,5%	54,7%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	1054	108	1162
	% S5.	90,7%	9,3%	100,0%
	% S89.	52,9%	8,7%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	68	8	76
	% S5.	89,5%	10,5%	100,0%
	% S89.	3,4%	0,6%	2,4%
Toplam	Sayı	1992	1239	3231
	% S5.	61,7%	38,3%	100,0%
	% S89.	100,0%	100,0%	100,0%

Bu tablo, en son seçimde oy kullanma yaşında olmayan 18-19 yaş grubu dışarıda bırakılarak hazırlanmıştır. Eğitim derecesine göre seçimlerde en düşük oy kullanma oranı % 40,9 ile diplomasız

okur-yazar olanlarla % 42,9'luk oran ile lise ve dengi okul mezunlarında olmuştur. Sahip olunan eğitim derecesine göre en yüksek oy kullanım oranının ise % 90,7 ile üniversite mezunlarında olduğu görülmüştür.

Tablo 209. Eğitime göre son seçimde oy verilen parti

S5. Eğitim		S90. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?								
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	4	0	0	1	3	0	1	0	9
	% S5.	44,4%	0,0%	0,0%	11,1%	33,3%	0,0%	11,1%	0,0%	100,0%
	% S90.	1,0%	0,0%	0,0%	1,1%	2,1%	0,0%	0,2%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	2	2	0	0	2	0	3	0	9
	% S5.	22,2%	22,2%	0,0%	0,0%	22,2%	0,0%	33,3%	0,0%	100,0%
	% S90.	0,5%	0,4%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	0,5%	0,0%	0,5%
İlkokul mezunu	Sayı	5	3	5	0	6	0	7	0	26
	% S5.	19,2%	11,5%	19,2%	0,0%	23,1%	0,0%	26,9%	0,0%	100,0%
	% S90.	1,3%	0,5%	3,0%	0,0%	4,3%	0,0%	1,3%	0,0%	1,3%
Ortaokul mezunu	Sayı	21	7	10	1	11	0	16	2	68
	% S5.	30,9%	10,3%	14,7%	1,5%	16,2%	0,0%	23,5%	2,9%	100,0%
	% S90.	5,3%	1,3%	5,9%	1,1%	7,9%	0,0%	2,9%	3,7%	3,4%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	162	220	61	30	43	6	212	20	754
	% S5.	21,5%	29,2%	8,1%	4,0%	5,7%	0,8%	28,1%	2,7%	100,0%
	% S90.	40,6%	39,4%	36,1%	32,3%	30,7%	35,3%	38,4%	37,0%	38,0%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	187	306	88	59	72	11	294	32	1049
	% S5.	17,8%	29,2%	8,4%	5,6%	6,9%	1,0%	28,0%	3,1%	100,0%
	% S90.	46,9%	54,7%	52,1%	63,4%	51,4%	64,7%	53,3%	59,3%	52,9%
Lisansüstü	Sayı	18	21	5	2	3	0	19	0	68
	% S5.	26,5%	30,9%	7,4%	2,9%	4,4%	0,0%	27,9%	0,0%	100,0%
	% S90.	4,5%	3,8%	3,0%	2,2%	2,1%	0,0%	3,4%	0,0%	3,4%
Toplam	Sayı	399	559	169	93	140	17	552	54	1983
	% S5.	20,1%	28,2%	8,5%	4,7%	7,1%	0,9%	27,8%	2,7%	100,0%
	% S90.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

En son seçimde oy verilen parti ile sahip olunan eğitim derecesi arasındaki ilişkiye bakıldığında, eğitim derecesine göre CHP'ye son seçimde en yüksek sevide oy veren eğitim grubu % 30,9 ile lisansüstü grubudur. AK Parti'ye ise en yüksek seviyede oy veren eğitim grubu % 44,4 ile okur-yazar

olmayan grup olmuştur. Ancak genel toplamda % 27,8'lik bir grup hangi parti için oy kullandığını söylemek istememiştir. Katılımcıların sahip oldukları eğitim düzeyi ile şu andaki (Mayıs – Eylül 2021), en çok beğenilen – takdir edilen politikacının kim olduğu durumu arasındaki ilişkiye bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 210. Eğitime göre şu an en çok beğenilen politikacılar

S5. Eğitim		S92. Şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?													
		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka Hiçbiri	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
Okur-yazar değil	Sayı	2	4	0	0	4	0	1	0	2	2	1	0	0	16
	% S5.	12,5%	25,0%	0,0%	0,0%	25,0 %	0,0%	6,2%	0,0%	12,5%	12,5%	6,2%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S91.	0,6%	0,5%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	7,1%	0,0%	0,5%	0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	0,5%
Diplomasız okur-yazar	Sayı	5	4	0	2	3	1	0	0	3	0	4	0	0	22
	% S5.	22,7%	18,2%	0,0%	9,1%	13,6%	4,5%	0,0%	0,0%	13,6%	0,0%	18,2%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S91.	1,5%	0,5%	0,0%	1,3%	2,0%	2,3%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	0,7%
İlkokul mezunu	Sayı	3	6	1	1	6	0	0	0	3	6	5	0	0	31
	% S5.	9,7%	19,4%	3,2%	3,2%	19,4%	0,0%	0,0%	0,0%	9,7%	19,4%	16,1%	0,0%	0,0%	100,0%
	% S91.	0,9%	0,8%	0,7%	0,6%	4,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	1,1%	1,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Ortaokul mezunu	Sayı	30	17	17	4	17	2	0	0	19	29	16	5	5	156
	% S5.	19,2%	10,9%	10,9%	2,6%	10,9%	1,3%	0,0%	0,0%	12,2%	18,6%	10,3%	3,2%	3,2%	100,0%
	% S91.	9,2%	2,2%	12,1%	2,5%	11,3%	4,7%	0,0%	0,0%	4,8%	5,3%	3,2%	3,1%	3,1%	4,8%
Lise ve dengi okul mezunu	Sayı	173	466	81	78	64	20	10	12	224	308	236	89	89	1761
	% S5.	9,8%	26,5%	4,6%	4,4%	3,6%	1,1%	0,6%	0,7%	12,7%	17,5%	13,4%	5,1%	5,1%	100,0%
	% S91.	53,2%	60,4%	57,9%	49,7%	42,4%	46,5%	71,4%	60,0%	56,0%	56,6%	47,8%	54,6%	54,6%	54,6%
Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Sayı	99	260	40	70	53	19	3	8	139	187	215	68	68	1161
	% S5.	8,5%	22,4%	3,4%	6,0%	4,6%	1,6%	0,3%	0,7%	12,0%	16,1%	18,5%	5,9%	5,9%	100,0%
	% S91.	30,5%	33,7%	28,6%	44,6%	35,1%	44,2%	21,4%	40,0%	34,8%	34,4%	43,5%	41,7%	41,7%	36,0%
Lisansüstü	Sayı	13	15	1	2	4	1	0	0	10	12	17	1	1	76
	% S5.	17,1%	19,7%	1,3%	2,6%	5,3%	1,3%	0,0%	0,0%	13,2%	15,8%	22,4%	1,3%	1,3%	100,0%
	% S91.	4,0%	1,9%	0,7%	1,3%	2,6%	2,3%	0,0%	0,0%	2,5%	2,2%	3,4%	0,6%	0,6%	2,4%
Toplam	Sayı	325	772	140	157	151	43	14	20	400	544	494	163	163	3223
	% S5.	10,1%	24,0%	4,3%	4,9%	4,7%	1,3%	0,4%	0,6%	12,4%	16,9%	15,3%	5,1%	5,1%	100,0%
	% S91.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların, en çok beğenilen – takdir edilen politikacının kim olduğuna dair görüşleri ile sahip oldukları eğitim derecesi arasındaki ilişki düzeyinin ne olduğuna bakıldığında, okur-yazar olmayanlar ilk sırada % 25’lik bir oranla Selahattin Demirtaş’ı, sonra da % 18,8’lik oranlarla Recep Tayyip Erdoğan ve Mansur Yavaş’ı politik lider olarak beğendiklerini-takdir ettiklerini belirtmişlerdir. Diplomasız okur-yazar olanlar % 22,7’lik bir oranla en çok Recep Tayyip Erdoğan’ı; ilköğretim mezunları % 32,1’lik bir oranla Selahattin Demirtaş’ı; Ortaokul mezunları % 34,4’lük bir oranla Recep Tayyip Erdoğan’ı; Lise ve dengi okul mezunları % 17,6’lık bir oran ile Mansur Yavaş’ı; yükseköğretim mezunları % 17,9’luk bir oran ile Mansur Yavaş’ı; Lisansüstü eğitime sahip olanlar ise en çok % 27’lik bir oran ile Recep Tayyip Erdoğan’ı beğendiklerini ve takdir ettiklerini belirtmişlerdir.

Genel toplama bakıldığında ise en çok beğenilen ve takdir edilen siyasal lider % 17,5 ile Recep Tayyip Erdoğan olmuştur. İkinci sırada ise % 16,9’luk oranı ile Mansur Yavaş olmuştur. Ancak bu aşamada özellikle belirtilmesi gereken önemli bir nokta, sorunun cevap listesinde Mansur Yavaş’ın adına yer verilmemiş olmasına karşın, katılımcılar “başka-belirtiniz” seçeneği altında kendileri Mansur Yavaş’ın adını yazmıştır.

Belirtilmesi gereken bir diğer nokta ise, listede adı anılan liderlerden hiçbirisini beğenilen ve takdir edilen lider olarak görmediklerini belirtmiş olanların oranının da görece yüksek olmasıdır. Bu grubun genel toplamdaki oranı % 20,8’dir. Eğitim seviyesi arttıkça, anılan liderlerin hiçbirisini beğenmediğini – takdir etmediğini söyleyenlerin oranı artmaktadır. Bu gruptaki en yüksek oran, % 27 ile lisansüstü eğitim almış olanlara aittir. Listede adı anılan liderlerden hiçbirinin takdir edilmeme – beğenilmeme oranının gençlik arasında bu kadar yaygın çıkmış olması üzerinde durulması gereken bir nokta olarak değerlendirilmiştir.

Sahip olunan eğitim derecesi ile yukarıda anılmış olan konular arasındaki ilişkiye bakılmış ve elde edilmiş olan bulguların sunumu ve analizi burada tamamlanmıştır. Şimdi de “yaş” değişkenine göre konulara bakışta bir farklılık olup olmadığı konusundaki çapraz tablolamalara yer verilmiştir.

4.2.4. Yaş Çaprazları

Bu başlık altında katılımcıların “yaş” değişkenine göre belirli konulardaki bakış ve değerlendirmelerinde bir farklılık olup olmadığı konusu analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 211. Yaş göre aileye verilen önem

S3. Yaş		S13. Ailem						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	14	5	25	114	804	5	967
	% S3.	1,4%	0,5%	2,6%	11,8%	83,1%	0,5%	100,0%
	% S13.	45,2%	38,5%	48,1%	34,1%	29,2%	33,3%	30,2%
20-21	Sayı	3	1	9	84	553	5	655
	% S3.	0,5%	0,2%	1,4%	12,8%	84,4%	0,8%	100,0%
	% S13.	9,7%	7,7%	17,3%	25,1%	20,1%	33,3%	20,5%
22-23	Sayı	8	5	7	65	628	1	714
	% S3.	1,1%	0,7%	1,0%	9,1%	88,0%	0,1%	100,0%
	% S13.	25,8%	38,5%	13,5%	19,5%	22,8%	6,7%	22,3%
24-25	Sayı	6	2	11	71	767	4	861
	% S3.	0,7%	0,2%	1,3%	8,2%	89,1%	0,5%	100,0%
	% S13.	19,4%	15,4%	21,2%	21,3%	27,9%	26,7%	26,9%
Toplam	Sayı	31	13	52	334	2752	15	3197
	% S3.	1,0%	0,4%	1,6%	10,4%	86,1%	0,5%	100,0%
	% S13.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcılar, genel toplamda % 96,6 gibi çok yüksek bir oranla aileye önem verdiklerini belirtmişlerdir. Genel olarak yaş grupları arasında aileye verilen önem açısından belirgin bir fark olmamakla birlikte, yaş büyüdükçe aileye verilen önemin kısmen artmakta olduğu gözlenmiştir. Kendi içinde en az önem veren grup 18-19 yaş grubu olmuştur (% 94,9). Diğer yaş grupları % 97 üzeri bir oranda aileyi önemli – çok önemli olarak değerlendirmiştir.

Katılımcıların yaş grupları temelinde, akrabalara verilen önemde bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 212. Yaşa göre akrabalara verilen önem

S3. Yaş		S14. Akrabalarım						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
18-19	Sayı	214	109	263	261	115	4	966
	% S3.	22,2%	11,3%	27,2%	27,0%	11,9%	0,4%	100,0%
	% S14.	34,7%	30,4%	31,3%	28,0%	26,6%	26,7%	30,3%
20-21	Sayı	147	69	175	167	94	2	654
	% S3.	22,5%	10,6%	26,8%	25,5%	14,4%	0,3%	100,0%
	% S14.	23,8%	19,2%	20,9%	17,9%	21,8%	13,3%	20,5%
22-23	Sayı	124	92	182	220	93	2	713
	% S3.	17,4%	12,9%	25,5%	30,9%	13,0%	0,3%	100,0%
	% S14.	20,1%	25,6%	21,7%	23,6%	21,5%	13,3%	22,3%
24-25	Sayı	132	89	219	283	130	7	860
	% S3.	15,3%	10,3%	25,5%	32,9%	15,1%	0,8%	100,0%
	% S14.	21,4%	24,8%	26,1%	30,4%	30,1%	46,7%	26,9%
Toplam	Sayı	617	359	839	931	432	15	3193
	% S3.	19,3%	11,2%	26,3%	29,2%	13,5%	0,5%	100,0%
	% S14.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile akrabalara verilen önem ilişkisine bakıldığında genel toplamdaki oran oldukça düşük bulunmuştur (% 42,7). Yaş büyüdükçe, akrabalığa verilen önemin arttığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, yaş ilerledikçe akrabalara verilen önemin de kısmi olarak arttığını söylemek olanaklıdır. Akrabalara verilen önem, en düşük % 38,9'luk bir oranla 18-19 yaş grubunda, en yüksek % 48'lik bir oran ile 24 -25 yaş grubunda görülmüştür. Sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, tüm yaş gruplarının yarısından fazlasının akrabalığı önemsemediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durumun, son yıllarda hızla artan kentleşme sürecinin bir sonucu olduğunu söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların yaş grupları bazında, arkadaşlarına verilen önemde bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 213. Yaşa göre arkadaşlara verilen önem

S3. Yaş		S15. Arkadaşlarım						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	19	25	107	396	409	4	960
	% S3.	2,0%	2,6%	11,1%	41,2%	42,6%	0,4%	100,0%
	% S15.	27,1%	32,1%	28,0%	27,8%	34,1%	33,3%	30,3%
20-21	Sayı	15	13	74	283	262	2	649
	% S3.	2,3%	2,0%	11,4%	43,6%	40,4%	0,3%	100,0%
	% S15.	21,4%	16,7%	19,4%	19,9%	21,9%	16,7%	20,5%
22-23	Sayı	21	19	84	332	251	1	708
	% S3.	3,0%	2,7%	11,9%	46,9%	35,5%	0,1%	100,0%
	% S15.	30,0%	24,4%	22,0%	23,3%	21,0%	8,3%	22,4%
24-25	Sayı	15	21	117	413	276	5	847
	% S3.	1,8%	2,5%	13,8%	48,8%	32,6%	0,6%	100,0%
	% S15.	21,4%	26,9%	30,6%	29,0%	23,0%	41,7%	26,8%
Toplam	Sayı	70	78	382	1424	1198	12	3164
	% S3.	2,2%	2,5%	12,1%	45,0%	37,9%	0,4%	100,0%
	% S15.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile arkadaşlara verilen önem ilişkisine bakıldığında arkadaşlığa verilen önem genel toplamda % 82,9'luk bir orana sahiptir. Yaş grupları ile arkadaşlığa verilen önem derecesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak göreceli olarak küçük yaşlarda arkadaşlığa kısmen de olsa daha fazla önem verildiği görülmüştür.

Katılımcıların yaş grupları açısından, komşulara verilen önemde bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 214. Yaşa göre komşulara verilen önem

S3. Yaş		S16. Komşularım						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
18-19	Sayı	318	176	291	117	47	9	958
	% S3.	33,2%	18,4%	30,4%	12,2%	4,9%	0,9%	100,0%
	% S16.	40,3%	34,0%	27,8%	21,0%	20,3%	28,1%	30,2%
20-21	Sayı	159	108	217	101	58	7	650
	% S3.	24,5%	16,6%	33,4%	15,5%	8,9%	1,1%	100,0%
	% S16.	20,1%	20,8%	20,7%	18,1%	25,0%	21,9%	20,5%
22-23	Sayı	158	118	247	138	47	5	713
	% S3.	22,2%	16,5%	34,6%	19,4%	6,6%	0,7%	100,0%
	% S16.	20,0%	22,8%	23,6%	24,8%	20,3%	15,6%	22,5%
24-25	Sayı	155	116	291	201	80	11	854
	% S3.	18,1%	13,6%	34,1%	23,5%	9,4%	1,3%	100,0%
	% S16.	19,6%	22,4%	27,8%	36,1%	34,5%	34,4%	26,9%
Toplam	Sayı	790	518	1046	557	232	32	3175
	% S3.	24,9%	16,3%	32,9%	17,5%	7,3%	1,0%	100,0%
	% S16.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grupları açısından komşulara verilen önem derecesine bakıldığında genel toplamda verilen önem % 24,8'dir. Önemli-hiç önemli değil diyenlerin oranı ise % 41,2'dir. Bu değerlere, yaşlara göre bakıldığında, yaş küçüldükçe, önem vermeme vurgusunun arttığı görülmektedir. Yaşın küçük olması, komşuluk ilişkilerinin de düşük olması ile paralel düşünülebilir. Bu nedenle, sosyal yaşam anlamında yaş grupları açısından komşuluk çok da fazla bir öneme sahip değildir. Kentleşmenin sonucu olarak bireyin kalabalıklar içerisinde giderek daha da fazla yalnızlaşmasının bu sonuca yol açtığını söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların yaş grupları bazında, "din"e verilen önemde bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 215. Yaşa göre dine verilen önem

S3. Yaş		S17. Dinim						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	97	41	117	232	469	12	968
	% S3.	10,0%	4,2%	12,1%	24,0%	48,5%	1,2%	100,0%
	% S17.	29,7%	32,3%	30,9%	33,2%	28,9%	37,5%	30,4%
20-21	Sayı	67	25	78	150	323	9	652
	% S3.	10,3%	3,8%	12,0%	23,0%	49,5%	1,4%	100,0%
	% S17.	20,5%	19,7%	20,6%	21,5%	19,9%	28,1%	20,5%
22-23	Sayı	75	31	100	161	337	4	708
	% S3.	10,6%	4,4%	14,1%	22,7%	47,6%	0,6%	100,0%
	% S17.	22,9%	24,4%	26,4%	23,0%	20,8%	12,5%	22,2%
24-25	Sayı	88	30	84	156	492	7	857
	% S3.	10,3%	3,5%	9,8%	18,2%	57,4%	0,8%	100,0%
	% S17.	26,9%	23,6%	22,2%	22,3%	30,4%	21,9%	26,9%
Toplam	Sayı	327	127	379	699	1621	32	3185
	% S3.	10,3%	4,0%	11,9%	21,9%	50,9%	1,0%	100,0%
	% S17.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların yaş değişkenine göre ‘din’e verdikleri önem düzeyine bakıldığında, yaş grupları arasında belirgin bir farklılık olmamakla birlikte, 24-25 yaş grubu “çok önemli” seçeneğinde en yüksek grubu (% 57,4) oluşturmuştur. “Din”in kendileri için önemli – hiç önemli olmadığı şeklindeki düşünce, tüm yaş gruplarında % 14 dolayında bir orana sahiptir. Genel toplamda, dinin kendileri için önemli-çok önemli olduğunu söyleyenlerin oranı % 72,8’dir. Dine toplamda en az önem veren grup % 70,3’lük oran ile 22-23 yaş grubu olmuştur. En çok önem veren grup ise % 75,6 ile 24-25 yaş grubudur.

Tablo 216. Yaşa göre çevrenin korunmasına verilen önem

S3. Yaş		S18. Çevrenin korunması						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
18-19	Sayı	21	20	75	279	564	5	964
	% S3.	2,2%	2,1%	7,8%	28,9%	58,5%	0,5%	100,0%
	% S18.	46,7%	54,1%	37,9%	31,0%	28,3%	27,8%	30,2%
20-21	Sayı	6	3	42	187	413	3	654
	% S3.	0,9%	0,5%	6,4%	28,6%	63,1%	0,5%	100,0%
	% S18.	13,3%	8,1%	21,2%	20,8%	20,7%	16,7%	20,5%
22-23	Sayı	8	4	40	215	443	4	714
	% S3.	1,1%	0,6%	5,6%	30,1%	62,0%	0,6%	100,0%
	% S18.	17,8%	10,8%	20,2%	23,9%	22,3%	22,2%	22,4%
24-25	Sayı	10	10	41	219	571	6	857
	% S3.	1,2%	1,2%	4,8%	25,6%	66,6%	0,7%	100,0%
	% S18.	22,2%	27,0%	20,7%	24,3%	28,7%	33,3%	26,9%
Toplam	Sayı	45	37	198	900	1991	18	3189
	% S3.	1,4%	1,2%	6,2%	28,2%	62,4%	0,6%	100,0%
	% S18.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Çevrenin korunmasına verilen önem, genel toplamda, % 90,6'dır. Yaş ilerledikçe çevrenin korunmasına verilen önem düzeyinin de artmakta olduğu görülmüştür. Aslında bireyin yaşı ilerledikçe, çevre konusundaki farkındalığı ve duyarlılığı artmaktadır. Dolayısıyla, tablo değerleri doğal olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 217. Yaşa göre hayvan haklarına verilen önem

S3. Yaş		S19. Hayvan hakları						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	14	11	40	235	661	6	967
	% S3.	1,4%	1,1%	4,1%	24,3%	68,4%	0,6%	100,0%
	% S19.	46,7%	39,3%	28,4%	30,5%	29,9%	33,3%	30,2%
20-21	Sayı	4	6	29	161	452	3	655
	% S3.	0,6%	0,9%	4,4%	24,6%	69,0%	0,5%	100,0%
	% S19.	13,3%	21,4%	20,6%	20,9%	20,5%	16,7%	20,5%
22-23	Sayı	6	2	30	172	500	4	714
	% S3.	0,8%	0,3%	4,2%	24,1%	70,0%	0,6%	100,0%
	% S19.	20,0%	7,1%	21,3%	22,3%	22,6%	22,2%	22,3%
24-25	Sayı	6	9	42	203	596	5	861
	% S3.	0,7%	1,0%	4,9%	23,6%	69,2%	0,6%	100,0%
	% S19.	20,0%	32,1%	29,8%	26,3%	27,0%	27,8%	26,9%
Toplam	Sayı	30	28	141	771	2209	18	3197
	% S3.	0,9%	0,9%	4,4%	24,1%	69,1%	0,6%	100,0%
	% S19.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Hayvan haklarına verilen önem, genel toplamda, % 93,2'dir. Yaş grupları arasında, hayvan haklarına verilen önem düzeyi açısından anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Diğer bir deyişle, tüm yaş grupları paralel oranlarla hayvan haklarına önem – çok önem verdiklerini belirtmiştir.

Şimdi de katılımcıların yaş grupları temelinde, “eğitilmiş olma”ya verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 218. Yaşa göre eğitilmiş olmaya verilen önem

S3. Yaş		S20. Eğitilmiş olmak						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
18-19	Sayı	14	12	51	185	696	6	964
	% S3.	1,5%	1,2%	5,3%	19,2%	72,2%	0,6%	100,0%
	% S20.	41,2%	40,0%	28,8%	28,8%	30,4%	28,6%	30,2%
20-21	Sayı	8	3	38	132	470	4	655
	% S3.	1,2%	0,5%	5,8%	20,2%	71,8%	0,6%	100,0%
	% S20.	23,5%	10,0%	21,5%	20,6%	20,5%	19,0%	20,5%
22-23	Sayı	7	13	43	153	494	3	713
	% S3.	1,0%	1,8%	6,0%	21,5%	69,3%	0,4%	100,0%
	% S20.	20,6%	43,3%	24,3%	23,8%	21,6%	14,3%	22,3%
24-25	Sayı	5	2	45	172	629	8	861
	% S3.	0,6%	0,2%	5,2%	20,0%	73,1%	0,9%	100,0%
	% S20.	14,7%	6,7%	25,4%	26,8%	27,5%	38,1%	27,0%
Toplam	Sayı	34	30	177	642	2289	21	3193
	% S3.	1,1%	0,9%	5,5%	20,1%	71,7%	0,7%	100,0%
	% S20.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile eğitilmiş olmaya verilen önem ilişkisine bakıldığında genel toplamda % 91,8'lik bir kesim eğitilmiş olmanın önemli – çok önemli olduğunu belirtmiştir. Yaş grupları açısından eğitime verilen önem düzeyinde belirgin bir farklılık olmamasına karşın yaş ilerledikçe göreceli olarak biraz daha fazla oranda önem verme durumu söz konusu olmuştur. Aslında yaş ilerleyip hayata atılınca, eğitilmiş olmanın ne kadar gerekli ve önemli olduğunun farkına varıldığını söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların yaş grupları bazında, “ahlaklı olma”ya verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 219. Yaşa göre ahlaklı olmaya verilen önem

S3. Yaş		S21. Ahlaklı olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	7	7	36	165	743	7	965
	% S3.	0,7%	0,7%	3,7%	17,1%	77,0%	0,7%	100,0%
	% S21.	28,0%	100,0%	45,0%	32,7%	29,1%	29,2%	30,2%
20-21	Sayı	3	0	14	109	522	6	654
	% S3.	0,5%	0,0%	2,1%	16,7%	79,8%	0,9%	100,0%
	% S21.	12,0%	0,0%	17,5%	21,6%	20,4%	25,0%	20,5%
22-23	Sayı	9	0	17	126	559	3	714
	% S3.	1,3%	0,0%	2,4%	17,6%	78,3%	0,4%	100,0%
	% S21.	36,0%	0,0%	21,2%	25,0%	21,9%	12,5%	22,4%
24-25	Sayı	6	0	13	104	730	8	861
	% S3.	0,7%	0,0%	1,5%	12,1%	84,8%	0,9%	100,0%
	% S21.	24,0%	0,0%	16,2%	20,6%	28,6%	33,3%	27,0%
Toplam	Sayı	25	7	80	504	2554	24	3194
	% S3.	0,8%	0,2%	2,5%	15,8%	80,0%	0,8%	100,0%
	% S21.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile ahlaklı olmaya verilen önem arasındaki ilişkiye bakıldığında, katılımcıların genel toplamda ahlaklı olmaya % 95,8'lik oran ile büyük bir önem verdikleri görülmüştür. Yaş grupları arasında belirgin bir farklılık olmamasına karşın, yaş ilerledikçe kısmi de olsa ahlaklı olmaya daha fazla önem verildiğini söylemek olanaklıdır. Bu durumu, toplumsal yaşama katılım arttıkça, ahlaklı olmanın öneminin farkına varıldığı şeklinde açıklamak olanaklıdır. Şimdi de katılımcıların yaş grupları bazında, “dürüst olma”ya verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 220. Yaşa göre dürüst olmaya verilen önem

S3. Yaş		S22. Dürüst olmak						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
18-19	Sayı	13	9	21	165	753	7	968
	% S3.	1,3%	0,9%	2,2%	17,0%	77,8%	0,7%	100,0%
	% S22.	52,0%	64,3%	44,7%	35,5%	28,8%	30,4%	30,3%
20-21	Sayı	2	2	8	106	531	5	654
	% S3.	0,3%	0,3%	1,2%	16,2%	81,2%	0,8%	100,0%
	% S22.	8,0%	14,3%	17,0%	22,8%	20,3%	21,7%	20,5%
22-23	Sayı	6	3	8	102	589	2	710
	% S3.	0,8%	0,4%	1,1%	14,4%	83,0%	0,3%	100,0%
	% S22.	24,0%	21,4%	17,0%	21,9%	22,5%	8,7%	22,3%
24-25	Sayı	4	0	10	92	743	9	858
	% S3.	0,5%	0,0%	1,2%	10,7%	86,6%	1,0%	100,0%
	% S22.	16,0%	0,0%	21,3%	19,8%	28,4%	39,1%	26,9%
Toplam	Sayı	25	14	47	465	2616	23	3190
	% S3.	0,8%	0,4%	1,5%	14,6%	82,0%	0,7%	100,0%
	% S22.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grubu ile dürüst olmaya verilen önem ilişkisine bakıldığında, katılımcıların genel toplamda dürüst olmaya verdikleri önemin % 96,6 olduğu tespit edilmiştir. Yaş grupları açısından konu değerlendirildiğinde ise ahlaklı olamaya verilen önem gibi, tüm yaş gruplarının paralel oranlarda dürüst olmaya önem verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Ancak çok küçük oranlarla da olsa yaş ilerledikçe, dürüst olmaya daha fazla önem verildiğini söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların yaş grupları temelinde, “Atatürk”e verilen önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 221. Yaşa göre Atatürk'e verilen önem

S3. Yaş		S23. Atatürk						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	38	20	67	165	654	19	963
	% S3.	3,9%	2,1%	7,0%	17,1%	67,9%	2,0%	100,0%
	% S23.	25,3%	35,1%	25,1%	27,0%	31,9%	36,5%	30,2%
20-21	Sayı	25	9	50	130	429	10	653
	% S3.	3,8%	1,4%	7,7%	19,9%	65,7%	1,5%	100,0%
	% S23.	16,7%	15,8%	18,7%	21,3%	20,9%	19,2%	20,5%
22-23	Sayı	42	14	68	128	453	8	713
	% S3.	5,9%	2,0%	9,5%	18,0%	63,5%	1,1%	100,0%
	% S23.	28,0%	24,6%	25,5%	20,9%	22,1%	15,4%	22,4%
24-25	Sayı	45	14	82	188	515	15	859
	% S3.	5,2%	1,6%	9,5%	21,9%	60,0%	1,7%	100,0%
	% S23.	30,0%	24,6%	30,7%	30,8%	25,1%	28,8%	26,9%
Toplam	Sayı	150	57	267	611	2051	52	3188
	% S3.	4,7%	1,8%	8,4%	19,2%	64,3%	1,6%	100,0%
	% S23.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların Atatürk'e verdikleri önem derecesi genel toplamda % 83,5'tir. Yaşlara göre bakıldığında ise yaş grupları arasında belirgin farklılıklar görülmemiştir. Çok küçük düzeyde olsa, göreceli olarak küçük yaşlarda biraz daha fazla önem verildiği tespit edilmiştir. Kısacası Atatürk'ün, Türk gençliğinin tüm yaş grupları için önem arz eden ortak bir değer olduğunu söylemek olanaklıdır.

Şimdi de katılımcıların yaş grupları ile "Türklük - Türk olma"ya verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup - olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 222. Yaşa göre Türklük ve Türk olmaya verilen önem

S3. Yaş		S24. Türklük-Türk olmak						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
18-19	Sayı	78	36	129	167	536	14	960
	% S3.	8,1%	3,8%	13,4%	17,4%	55,8%	1,5%	100,0%
	% S24.	27,0%	27,7%	29,7%	27,0%	32,2%	30,4%	30,2%
20-21	Sayı	59	28	83	136	339	8	653
	% S3.	9,0%	4,3%	12,7%	20,8%	51,9%	1,2%	100,0%
	% S24.	20,4%	21,5%	19,1%	22,0%	20,4%	17,4%	20,5%
22-23	Sayı	70	28	105	164	337	7	711
	% S3.	9,8%	3,9%	14,8%	23,1%	47,4%	1,0%	100,0%
	% S24.	24,2%	21,5%	24,1%	26,5%	20,2%	15,2%	22,3%
24-25	Sayı	82	38	118	152	453	17	860
	% S3.	9,5%	4,4%	13,7%	17,7%	52,7%	2,0%	100,0%
	% S24.	28,4%	29,2%	27,1%	24,6%	27,2%	37,0%	27,0%
Toplam	Sayı	289	130	435	619	1665	46	3184
	% S3.	9,1%	4,1%	13,7%	19,4%	52,3%	1,4%	100,0%
	% S24.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türklük ve Türk olma olgusuna verilen önem genel toplamda % 71,7'dir. Yaş gruplarına göre "Türklük ve Türk olma"ya verilen önem derecesinde belirgin bir farklılık görülmemiştir. Diğer bir deyişle tüm yaş gruplarının, "Türklük ve Türk olma"yı, paralel oranlarda önemsedikleri tespit edilmiştir.

Şimdi de katılımcıların yaş grupları temelinde, "Müslümanlığa" verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 223. Yaşa göre Müslümanlığa verilen önem

S3. Yaş		S25. Müslümanlık						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	90	52	131	183	498	10	964
	% S3.	9,3%	5,4%	13,6%	19,0%	51,7%	1,0%	100,0%
	% S25.	26,8%	36,4%	31,0%	31,7%	29,8%	27,8%	30,2%
20-21	Sayı	72	31	94	116	328	10	651
	% S3.	11,1%	4,8%	14,4%	17,8%	50,4%	1,5%	100,0%
	% S25.	21,4%	21,7%	22,2%	20,1%	19,6%	27,8%	20,4%
22-23	Sayı	82	35	92	142	357	5	713
	% S3.	11,5%	4,9%	12,9%	19,9%	50,1%	0,7%	100,0%
	% S25.	24,4%	24,5%	21,7%	24,6%	21,3%	13,9%	22,4%
24-25	Sayı	92	25	106	137	490	11	861
	% S3.	10,7%	2,9%	12,3%	15,9%	56,9%	1,3%	100,0%
	% S25.	27,4%	17,5%	25,1%	23,7%	29,3%	30,6%	27,0%
Toplam	Sayı	336	143	423	578	1673	36	3189
	% S3.	10,5%	4,5%	13,3%	18,1%	52,5%	1,1%	100,0%
	% S25.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaşa göre Müslümanlığa verilen önem genel toplamda % 70,6 olarak bulunmuştur. Yaş grupları açısından konu değerlendirildiğinde ise, Müslümanlığa verilen önem derecesi açısından belirgin bir farklılık tespit edilmemiştir. Diğer bir deyişle, bütün yaş grupları birbirlerine yakın oranda (ortalama % 70) Müslümanlığı önemsemişlerdir.

Katılımcıların yaş gruplarına göre, “Türk Bayrağı”na verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 224. Yaşa göre Türkiye Bayrağına verilen önem

S3. Yaş		S26. Türkiye Bayrağı						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	15	7	43	169	719	12	965
	% S3.	1,6%	0,7%	4,5%	17,5%	74,5%	1,2%	100,0%
	% S26.	16,1%	22,6%	25,4%	31,6%	30,8%	33,3%	30,2%
20-21	Sayı	21	9	39	101	477	8	655
	% S3.	3,2%	1,4%	6,0%	15,4%	72,8%	1,2%	100,0%
	% S26.	22,6%	29,0%	23,1%	18,9%	20,5%	22,2%	20,5%
22-23	Sayı	28	5	42	144	488	6	713
	% S3.	3,9%	0,7%	5,9%	20,2%	68,4%	0,8%	100,0%
	% S26.	30,1%	16,1%	24,9%	27,0%	20,9%	16,7%	22,3%
24-25	Sayı	29	10	45	120	648	10	862
	% S3.	3,4%	1,2%	5,2%	13,9%	75,2%	1,2%	100,0%
	% S26.	31,2%	32,3%	26,6%	22,5%	27,8%	27,8%	27,0%
Toplam	Sayı	93	31	169	534	2332	36	3195
	% S3.	2,9%	1,0%	5,3%	16,7%	73,0%	1,1%	100,0%
	% S26.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türkiye Bayrağı'na verilen önem tüm yaş gruplarında genel toplamda % 89,7'dir. Yaşlara göre bakıldığında, yaş grupları ile verilen önem derecesi arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Diğer bir deyişle, tüm yaş grupları paralel oranlarda Türk Bayrağı'na önem vermişlerdir ki bu oran tüm gruplar için % 80'nin üzerindedir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, "Türkiye Cumhuriyeti Devleti"ne verdikleri önem düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 225. Yaşa göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem

S3. Yaş		S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
18-19	Sayı	29	15	67	196	645	15	967
	% S3.	3,0%	1,6%	6,9%	20,3%	66,7%	1,6%	100,0%
	% S27.	26,1%	34,1%	32,2%	34,6%	29,0%	36,6%	30,3%
20-21	Sayı	24	10	37	113	464	7	655
	% S3.	3,7%	1,5%	5,6%	17,3%	70,8%	1,1%	100,0%
	% S27.	21,6%	22,7%	17,8%	19,9%	20,9%	17,1%	20,5%
22-23	Sayı	29	10	53	146	469	6	713
	% S3.	4,1%	1,4%	7,4%	20,5%	65,8%	0,8%	100,0%
	% S27.	26,1%	22,7%	25,5%	25,7%	21,1%	14,6%	22,3%
24-25	Sayı	29	9	51	112	645	13	859
	% S3.	3,4%	1,0%	5,9%	13,0%	75,1%	1,5%	100,0%
	% S27.	26,1%	20,5%	24,5%	19,8%	29,0%	31,7%	26,9%
Toplam	Sayı	111	44	208	567	2223	41	3194
	% S3.	3,5%	1,4%	6,5%	17,8%	69,6%	1,3%	100,0%
	% S27.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem tüm katılımcılar tarafından genel toplamda % 87,4'tür. Yaşlara göre oran değişmemekle birlikte, öneme yapılan vurgunun, yaş büyüdükçe kısmen arttığı görülmektedir. Kısacası tüm yaş grupları Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni paralel oranlarda önemli bulduklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, politikacılara duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 226. Yaşa göre politikacılara duyulan güven

S3. Yaş		S41. Politikacılar						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	521	184	168	29	12	44	958
	% S3.	54,4%	19,2%	17,5%	3,0%	1,3%	4,6%	100,0%
	% S41.	29,3%	28,0%	32,1%	35,4%	33,3%	43,6%	30,1%
20-21	Sayı	342	147	122	15	8	16	650
	% S3.	52,6%	22,6%	18,8%	2,3%	1,2%	2,5%	100,0%
	% S41.	19,2%	22,3%	23,3%	18,3%	22,2%	15,8%	20,4%
22-23	Sayı	396	152	119	11	6	29	713
	% S3.	55,5%	21,3%	16,7%	1,5%	0,8%	4,1%	100,0%
	% S41.	22,2%	23,1%	22,8%	13,4%	16,7%	28,7%	22,4%
24-25	Sayı	521	175	114	27	10	12	859
	% S3.	60,7%	20,4%	13,3%	3,1%	1,2%	1,4%	100,0%
	% S41.	29,3%	26,6%	21,8%	32,9%	27,8%	11,9%	27,0%
Toplam	Sayı	1780	658	523	82	36	101	3180
	% S3.	56,0%	20,7%	16,4%	2,6%	1,1%	3,2%	100,0%
	% S41.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grupları ile politikacılara güvenme – güvenmeme ilişkisine bakıldığında, genel toplamda % 76,7'lik bir oranla politikacılara güvenmeme, en yüksek alanlardan birisi ortaya çıkmıştır. Veriler değerlendirildiğinde, yaş büyüdükçe politikacılara güvenmeme oranının da kısmen arttığı görülmüştür. Diğer bir deyişle, Türk gençliğinin neredeyse dörtte üçünün mevcut politikacılara güven duymuyor olması, Türk siyasal sistemi için büyük önem arz etmektedir denebilir. Ülkenin geleceği hakkında politika üretme görevi olan politikacıların bu oranda güvenilmiyor oluşları üzerinde önemle durulması gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, polis teşkilatına duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 227. Yaşa göre polis teşkilatına duyulan güven

S3. Yaş		S42. Polis Teşkilatı						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	108	115	280	282	168	13	966
	% S3.	11,2%	11,9%	29,0%	29,2%	17,4%	1,3%	100,0%
	% S42.	23,0%	34,3%	33,8%	29,5%	29,8%	36,1%	30,3%
20-21	Sayı	91	71	154	215	115	7	653
	% S3.	13,9%	10,9%	23,6%	32,9%	17,6%	1,1%	100,0%
	% S42.	19,4%	21,2%	18,6%	22,5%	20,4%	19,4%	20,5%
22-23	Sayı	115	72	187	212	116	11	713
	% S3.	16,1%	10,1%	26,2%	29,7%	16,3%	1,5%	100,0%
	% S42.	24,5%	21,5%	22,6%	22,2%	20,6%	30,6%	22,4%
24-25	Sayı	155	77	208	247	164	5	856
	% S3.	18,1%	9,0%	24,3%	28,9%	19,2%	0,6%	100,0%
	% S42.	33,0%	23,0%	25,1%	25,8%	29,1%	13,9%	26,9%
Toplam	Sayı	469	335	829	956	563	36	3188
	% S3.	14,7%	10,5%	26,0%	30,0%	17,7%	1,1%	100,0%
	% S42.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş grupları ile polis teşkilatına duyulan güven ilişkisine bakıldığında, polis teşkilatına duyulan güven düzeyi genel toplamda % 47,7'dir. Yaşa göre bakıldığında, güvenme konusunda, yaşlar arasında anlamlı bir fark görünmemekle birlikte, "hiç güvenmem" diye cevap verenlerde, yaş küçüldükçe güvenmeme oranının arttığı görülmektedir. Gençliğin, ülkenin özellikle iç güvenliğinden sorumlu bir teşkilata bu oranda güven- güvensizlik duyuyor olması üzerinde önemle durulması gereken bir konu olarak görülmüştür.

Katılımcıların yaş grupları bazında, asker-orduya duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 228. Yaşa göre asker ve orduya duyulan güven

S3. Yaş		S43. Asker – Ordu						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
18-19	Sayı	65	50	191	354	287	14	961
	% S3.	6,8%	5,2%	19,9%	36,8%	29,9%	1,5%	100,0%
	% S43.	19,2%	27,3%	29,3%	32,9%	32,0%	38,9%	30,2%
20-21	Sayı	71	34	128	224	186	9	652
	% S3.	10,9%	5,2%	19,6%	34,4%	28,5%	1,4%	100,0%
	% S43.	20,9%	18,6%	19,6%	20,8%	20,8%	25,0%	20,5%
22-23	Sayı	84	49	152	237	184	8	714
	% S3.	11,8%	6,9%	21,3%	33,2%	25,8%	1,1%	100,0%
	% S43.	24,8%	26,8%	23,3%	22,0%	20,5%	22,2%	22,4%
24-25	Sayı	119	50	181	260	239	5	854
	% S3.	13,9%	5,9%	21,2%	30,4%	28,0%	0,6%	100,0%
	% S43.	35,1%	27,3%	27,8%	24,2%	26,7%	13,9%	26,8%
Toplam	Sayı	339	183	652	1075	896	36	3181
	% S3.	10,7%	5,8%	20,5%	33,8%	28,2%	1,1%	100,0%
	% S43.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Gençliğin yaş gruplarına göre asker – orduya duymakta olduğu güven ilişkisine bakıldığında, burada genel toplamda daha üst düzeyde bir güven duyma durumu yaşanmıştır (% 62). Yaşlara göre bakıldığında ise, yaş büyüdükçe güven duymama oranının kısmi olarak arttığı görülmüştür.

Katılımcıların yaş grupları bazında, siyasi partilere duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 229. Yaşa göre siyasi partilere duyulan güven

S3. Yaş		S44. Siyasi Partiler						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	531	173	168	32	25	31	960
	% S3.	55,3%	18,0%	17,5%	3,3%	2,6%	3,2%	100,0%
	% S44.	29,8%	27,7%	30,8%	37,2%	45,5%	40,8%	30,3%
20-21	Sayı	361	120	123	16	12	13	645
	% S3.	56,0%	18,6%	19,1%	2,5%	1,9%	2,0%	100,0%
	% S44.	20,3%	19,2%	22,6%	18,6%	21,8%	17,1%	20,4%
22-23	Sayı	378	174	115	15	6	22	710
	% S3.	53,2%	24,5%	16,2%	2,1%	0,8%	3,1%	100,0%
	% S44.	21,2%	27,8%	21,1%	17,4%	10,9%	28,9%	22,4%
24-25	Sayı	510	158	139	23	12	10	852
	% S3.	59,9%	18,5%	16,3%	2,7%	1,4%	1,2%	100,0%
	% S44.	28,7%	25,3%	25,5%	26,7%	21,8%	13,2%	26,9%
Toplam	Sayı	1780	625	545	86	55	76	3167
	% S3.	56,2%	19,7%	17,2%	2,7%	1,7%	2,4%	100,0%
	% S44.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile siyasi partilere duyulan güven düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında, politikacılara duyulan güvensizlik durumunun burada da geçerli olduğu görülmüştür. Diğer bir deyişle, katılımcılar genel toplamda % 75,9'luk bir oran ile Türkiye'deki siyasi partilere güven duymadıklarını beyan etmişlerdir. Yaş grupları arasında belirgin bir farklılık olmamasına karşın özellikle 24-25 yaş grubunda "hiç güvenmeme" durumu diğerlerine oranla en yüksek düzeyde çıkmıştır (59,9).

Katılımcıların yaş grupları bazında, Cumhurbaşkanına duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 230. Yaşa göre Cumhurbaşkanına duyulan güven

S3. Yaş		S44. Siyasi Partiler						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	496	115	163	75	79	37	965
	% S3.	51,4%	11,9%	16,9%	7,8%	8,2%	3,8%	100,0%
	% S45.	32,4%	33,3%	27,3%	22,2%	27,7%	38,5%	30,2%
20-21	Sayı	318	66	132	65	54	19	654
	% S3.	48,6%	10,1%	20,2%	9,9%	8,3%	2,9%	100,0%
	% S45.	20,8%	19,1%	22,1%	19,2%	18,9%	19,8%	20,5%
22-23	Sayı	333	87	136	84	51	21	712
	% S3.	46,8%	12,2%	19,1%	11,8%	7,2%	2,9%	100,0%
	% S45.	21,8%	25,2%	22,8%	24,9%	17,9%	21,9%	22,3%
24-25	Sayı	384	77	166	114	101	19	861
	% S3.	44,6%	8,9%	19,3%	13,2%	11,7%	2,2%	100,0%
	% S45.	25,1%	22,3%	27,8%	33,7%	35,4%	19,8%	27,0%
Toplam	Sayı	1531	345	597	338	285	96	3192
	% S3.	48,0%	10,8%	18,7%	10,6%	8,9%	3,0%	100,0%
	% S45.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cumhurbaşkanına duyulan güven-güvensizlik düzeyinin yaş gruplarına göre bir farklılık gösterip - göstermediğine bakıldığında, genel toplamda duyulan güvensizlik düzeyi % 58,8'dir. Güven duyanların oranı ise genel toplamda % 19,5'tir. Yaşlara göre durum değerlendirildiğinde, yine yaş küçüldükçe güvenmeme eğiliminin arttığı görülmüştür.

Katılımcıların yaş grupları bazında, mahkemeler – adalet sistemine duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 231. Yaşa göre mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven

S3. Yaş		S46. Mahkemeler-adalet sistemi						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	467	192	192	60	38	18	967
	% S3.	48,3%	19,9%	19,9%	6,2%	3,9%	1,9%	100,0%
	% S46.	32,8%	31,7%	26,7%	23,1%	30,9%	29,5%	30,3%
20-21	Sayı	308	106	150	59	20	11	654
	% S3.	47,1%	16,2%	22,9%	9,0%	3,1%	1,7%	100,0%
	% S46.	21,6%	17,5%	20,9%	22,7%	16,3%	18,0%	20,5%
22-23	Sayı	293	142	180	58	22	19	714
	% S3.	41,0%	19,9%	25,2%	8,1%	3,1%	2,7%	100,0%
	% S46.	20,6%	23,5%	25,1%	22,3%	17,9%	31,1%	22,4%
24-25	Sayı	357	165	196	83	43	13	857
	% S3.	41,7%	19,3%	22,9%	9,7%	5,0%	1,5%	100,0%
	% S46.	25,1%	27,3%	27,3%	31,9%	35,0%	21,3%	26,8%
Toplam	Sayı	1425	605	718	260	123	61	3192
	% S3.	44,6%	19,0%	22,5%	8,1%	3,9%	1,9%	100,0%
	% S46.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile mahkemeler ve adalet sistemine duyulan güven düzeyi ilişkisine bakıldığında, az güven duyulan alanlardan biri olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların genel toplamda mahkemeler ve adalet sistemine güvenmeme oranı % 63,6'dır. Yaşlara göre güvenme – güvenmeme durumuna bakıldığında ise yaş küçüldükçe, güvensizlik oranının arttığı görülmektedir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, gazeteciler ve televizyon habercilerine duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 232. Yaşa göre gazeteciler ve televizyonculara duyulan güven

S3. Yaş		S47.Gazeteciler ve televizyoncular						
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	Toplam
18-19	Sayı	328	248	294	59	23	15	967
	% S3.	33,9%	25,6%	30,4%	6,1%	2,4%	1,6%	100,0%
	% S47.	28,1%	30,3%	31,5%	34,9%	45,1%	29,4%	30,3%
20-21	Sayı	229	173	194	39	10	8	653
	% S3.	35,1%	26,5%	29,7%	6,0%	1,5%	1,2%	100,0%
	% S47.	19,6%	21,1%	20,8%	23,1%	19,6%	15,7%	20,5%
22-23	Sayı	251	183	221	33	7	19	714
	% S3.	35,2%	25,6%	31,0%	4,6%	1,0%	2,7%	100,0%
	% S47.	21,5%	22,4%	23,7%	19,5%	13,7%	37,3%	22,4%
24-25	Sayı	361	214	225	38	11	9	858
	% S3.	42,1%	24,9%	26,2%	4,4%	1,3%	1,0%	100,0%
	% S47.	30,9%	26,2%	24,1%	22,5%	21,6%	17,6%	26,9%
Toplam	Sayı	1169	818	934	169	51	51	3192
	% S3.	36,6%	25,6%	29,3%	5,3%	1,6%	1,6%	100,0%
	% S47.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkenine göre duyulan güven düzeyinin sorgulandığı bir diğer konu ise gazeteciler ve televizyoncular olmuştur. Genel toplama bakıldığında, gazeteci ve televizyon habercilerine güvenmeme oranı % 62,2'dir. Yaş grupları açısından bir farklılık olup olmadığına bakıldığında ise güvenmeme oranının, 20-24 yaş grubunda diğer gruplara kıyasla kısmen daha yüksek olduğu görülmüştür (% 67).

Katılımcıların yaş grupları bazında, din adamlarına duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 233. Yaşa göre din adamlarına duyulan güven

S3. Yaş		S48. Din adamları						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	423	127	239	100	57	20	966
	% S3.	43,8%	13,1%	24,7%	10,4%	5,9%	2,1%	100,0%
	% S48.	30,8%	29,3%	30,4%	28,1%	31,0%	35,1%	30,3%
20-21	Sayı	281	99	149	77	36	11	653
	% S3.	43,0%	15,2%	22,8%	11,8%	5,5%	1,7%	100,0%
	% S48.	20,5%	22,8%	19,0%	21,6%	19,6%	19,3%	20,5%
22-23	Sayı	307	102	169	84	34	17	713
	% S3.	43,1%	14,3%	23,7%	11,8%	4,8%	2,4%	100,0%
	% S48.	22,4%	23,5%	21,5%	23,6%	18,5%	29,8%	22,4%
24-25	Sayı	361	106	229	95	57	9	857
	% S3.	42,1%	12,4%	26,7%	11,1%	6,7%	1,1%	100,0%
	% S48.	26,3%	24,4%	29,1%	26,7%	31,0%	15,8%	26,9%
Toplam	Sayı	1372	434	786	356	184	57	3189
	% S3.	43,0%	13,6%	24,6%	11,2%	5,8%	1,8%	100,0%
	% S48.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların yaş gruplarına göre din adamlarına duydukları güvenme – güvenmeme düzeylerine bakıldığında genel toplamda yarıdan fazlasının (% 56,6) din adamlarına güvenmiyor oldukları görülmüştür. Yaş kategorilerine göre bakıldığında ise yaş grupları arasında din adamlarına duyulan güvenme – güvenmeme oranlarında önemli bir farklılık olmadığı, her yaş grubunun din adamlarına güvenme – güvenmeme oranlarının benzer (% 57 dolayında) olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, bilim insanlarına duydukları güven düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 234. Yaşa göre bilim insanlarına duyulan güven

S3. Yaş		S49. Bilim insanları						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
18-19	Sayı	57	34	178	409	272	14	964
	% S3.	5,9%	3,5%	18,5%	42,4%	28,2%	1,5%	100,0%
	% S49.	29,7%	32,7%	29,9%	32,5%	27,4%	29,2%	30,2%
20-21	Sayı	42	21	140	230	211	9	653
	% S3.	6,4%	3,2%	21,4%	35,2%	32,3%	1,4%	100,0%
	% S49.	21,9%	20,2%	23,5%	18,3%	21,3%	18,8%	20,5%
22-23	Sayı	38	25	117	291	226	17	714
	% S3.	5,3%	3,5%	16,4%	40,8%	31,7%	2,4%	100,0%
	% S49.	19,8%	24,0%	19,7%	23,1%	22,8%	35,4%	22,4%
24-25	Sayı	55	24	160	329	282	8	858
	% S3.	6,4%	2,8%	18,6%	38,3%	32,9%	0,9%	100,0%
	% S49.	28,6%	23,1%	26,9%	26,1%	28,5%	16,7%	26,9%
Toplam	Sayı	192	104	595	1259	991	48	3189
	% S3.	6,0%	3,3%	18,7%	39,5%	31,1%	1,5%	100,0%
	% S49.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmada, en güvenilir bulunan gruplardan biri bilim insanları olmuştur. Gençliğin, bilim insanlarına güvenme oranı genel toplamda % 70,6'dır. Yaş grupları bazında bakıldığında ise aralarında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 235. Yaşa göre sosyal medya araçlarını kullanma durumu

S3. Yaş		S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		
		Evet	Hayır	Toplam
18-19	Sayı	949	20	969
	% S3.	97,9%	2,1%	100,0%
	% S65.	30,2%	34,5%	30,3%
20-21	Sayı	643	12	655
	% S3.	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	20,5%	20,7%	20,5%
22-23	Sayı	708	6	714
	% S3.	99,2%	0,8%	100,0%
	% S65.	22,5%	10,3%	22,3%
24-25	Sayı	843	20	863
	% S3.	97,7%	2,3%	100,0%
	% S65.	26,8%	34,5%	27,0%
Toplam	Sayı	3143	58	3201
	% S3.	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile sosyal medya kullanım ilişkisi oranına bakıldığında kullanma oranı genel toplamda % 98,2'dir. Yaş grupları arasında sosyal medya platform ve araçlarını kullanma düzeyleri açısından anlamlı bir fark görülmemiştir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duydukları memnuniyet düzeyinde bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 236. Yaşa göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet

S3. Yaş		S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?				
		Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
18-19	Sayı	48	225	628	68	969
	% S3.	5,0%	23,2%	64,8%	7,0%	100,0%
	% S75.	25,8%	27,2%	31,4%	36,6%	30,3%
20-21	Sayı	43	158	419	34	654
	% S3.	6,6%	24,2%	64,1%	5,2%	100,0%
	% S75.	23,1%	19,1%	21,0%	18,3%	20,5%
22-23	Sayı	31	204	442	36	713
	% S3.	4,3%	28,6%	62,0%	5,0%	100,0%
	% S75.	16,7%	24,6%	22,1%	19,4%	22,3%
24-25	Sayı	64	241	508	48	861
	% S3.	7,4%	28,0%	59,0%	5,6%	100,0%
	% S75.	34,4%	29,1%	25,4%	25,8%	26,9%
Toplam	Sayı	186	828	1997	186	3197
	% S3.	5,8%	25,9%	62,5%	5,8%	100,0%
	% S75.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile Türkiye'nin bugünkü yönetiminden memnun olma – olmama durumu arasındaki ilişkiye bakıldığında genel toplamda katılımcıların sadece % 5,8'i, bu günkü yönetimden çok memnun olduğunu ve Türkiye'nin çok iyi yönetildiğini belirtmiştir. Yaş gruplarının memnun olma – olmama oranları açısından belirgin bir farklılık bulunmamıştır. Diğer bir deyişle tüm yaş grupları benzer oranlarda Türkiye'nin bugünkü yönetim biçiminden memnun olma – olmama eğilimi göstermiştir. “Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor” diyenlerin genel toplamdaki oranı ise % 62,5'tir.

Katılımcıların yaş grupları bazında, hayatlarında başka kişilerle sorun(lar) yaşayıp yaşamadıkları konusunda bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 237. Yaşa göre, hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?

S3. Yaş		S71. Hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?		
		Evet, yaşıyorum	Hayır, yaşamıyorum	Toplam
18-19	Sayı	756	212	968
	% S3.	78,1%	21,9%	100,0%
	% S71.	33,0%	23,4%	30,2%
20-21	Sayı	475	180	655
	% S3.	72,5%	27,5%	100,0%
	% S71.	20,7%	19,8%	20,5%
22-23	Sayı	481	233	714
	% S3.	67,4%	32,6%	100,0%
	% S71.	21,0%	25,7%	22,3%
24-25	Sayı	581	282	863
	% S3.	67,3%	32,7%	100,0%
	% S71.	25,3%	31,1%	27,0%
Toplam	Sayı	2293	907	3200
	% S3.	71,7%	28,3%	100,0%
	% S71.	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcılara, yaşamlarında başka kişilerle sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulduğunda, genel toplamda sorun yaşanma oranı % 71,7 olarak tespit edilmiştir. Yaş grupları açısından yaşanan sorunların düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığına bakıldığında ise, en çok sorun yaşayan yaş grubunun % 78,1'lik bir oran ile 18-19 yaş grubu olduğu görülmüştür. Bu bulgu normal olarak değerlendirilmiştir. Çünkü henüz ergenlik dönemi içinde olduklarından daha deneyimsiz ve ilişki - iletişimlerinde daha fazla oranda sorunlu olmaları doğaldır.

Katılımcıların yaş grupları bazında, kendilerini ideolojik olarak nasıl tanımladıkları konusunda bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak tablo 255'te sunulmuştur.

Sahip olunan yaş grubu ile kendilerini ideolojik olarak nasıl tanımladıkları konusu arasındaki ilişkiye bakıldığında, gençlik arasında hakim olan ideolojik kimliğin "Atatürkçü-Kemalist" kimlik olduğu anlaşılmaktadır (% 20,5). Yaş gruplarına göre bakıldığında ise yaş küçüldükçe "Atatürkçü-Kemalist" olduğunu belirtenlerin oranı daha da yüksek çıkmıştır (18-19 yaş grubu = % 26,7). Ancak burada belirtilmesi gereken diğer önemli bir konu ise kendini herhangi bir ideolojik kimlik ile tanımlamayan grubun (ideolojisi yok – apolitik) ikinci büyük grup olduğudur (% 18,7). Bu bulgu son derece önemlidir.

Tablo 238. Yaşa göre kişilerin ideolojileri

S3. Yaş		S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?											
		Ülkücü – Milliyetçi	Devrimci – Sosyalist	Merkez Sağ – Liberal	Merkez Sol - Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojisi yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
18-19	Sayı	111	71	11	28	63	72	258	36	166	130	20	966
	% S3.	11,5%	7,3%	1,1%	2,9%	6,5%	7,5%	26,7%	3,7%	17,2%	13,5%	2,1%	100,0%
	% S87.	31,9%	32,6%	14,9%	20,3%	27,8%	25,0%	39,4%	39,6%	27,7%	29,1%	18,2%	30,2%
20-21	Sayı	75	51	14	29	34	71	134	9	128	95	14	654
	% S3.	11,5%	7,8%	2,1%	4,4%	5,2%	10,9%	20,5%	1,4%	19,6%	14,5%	2,1%	100,0%
	% S87.	21,6%	23,4%	18,9%	21,0%	15,0%	24,7%	20,5%	9,9%	21,4%	21,3%	12,7%	20,5%
22-23	Sayı	61	51	21	34	51	65	116	24	155	105	30	713
	% S3.	8,6%	7,2%	2,9%	4,8%	7,2%	9,1%	16,3%	3,4%	21,7%	14,7%	4,2%	100,0%
	% S87.	17,5%	23,4%	28,4%	24,6%	22,5%	22,6%	17,7%	26,4%	25,9%	23,5%	27,3%	22,3%
24-25	Sayı	101	45	28	47	79	80	147	22	150	117	46	862
	% S3.	11,7%	5,2%	3,2%	5,5%	9,2%	9,3%	17,1%	2,6%	17,4%	13,6%	5,3%	100,0%
	% S87.	29,0%	20,6%	37,8%	34,1%	34,8%	27,8%	22,4%	24,2%	25,0%	26,2%	41,8%	27,0%
Toplam	Sayı	348	218	74	138	227	288	655	91	599	447	110	3195
	% S3.	10,9%	6,8%	2,3%	4,3%	7,1%	9,0%	20,5%	2,8%	18,7%	14,0%	3,4%	100,0%
	% S87.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların yaş grupları bazında, son seçimde oy kullanıp kullanmadıkları konusunda bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 239. Yaşa göre seçimlerde oy kullanma durumu

S3. Yaş		S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?		
		Evet	Hayır	Toplam
20-21	Sayı	461	194	655
	% S3.	70,4%	29,6%	100,0%
	% S89.	23,5%	72,7%	29,3%
22-23	Sayı	681	33	714
	% S3.	95,4%	4,6%	100,0%
	% S89.	34,7%	12,4%	32,0%
24-25	Sayı	823	40	863
	% S3.	95,4%	4,6%	100,0%
	% S89.	41,9%	15,0%	38,7%
Toplam	Sayı	1965	267	2232
	% S3.	88,0%	12,0%	100,0%
	% S89.	100,0%	100,0%	100,0%

Bu tablo, en son seçimde oy kullanma yaşında olmayan 18-19 yaş grubu dışarıda bırakılarak hazırlanmıştır. Yaş grubuna göre seçime katılma oranının en yüksek olduğu kesim 22-25 yaş grubudur (% 95,4). 20-21 yaş arasının daha düşük olmasının nedeni, yine son seçimlerde, ay farkına göre seçmen yaşına gelmemiş kişilerden kaynaklanıyor olma ihtimali yüksektir. Türkiye’de seçime katılma ortalaması % 87,9’dır. Bu oran ile kıyaslandığında seçimlerde oy kullanma oranının genç kesimde de hemen hemen aynı olduğu (% 88) görülmüştür.

Katılımcıların yaş grupları bazında, son seçimde hangi partiye oy verdikleri konusunda bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 240. Yaşa göre son seçimde oy verilen parti

S1. Cinsiyetiniz?		S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?								
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	SAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
20-21	Sayı	84	123	38	18	28	3	150	15	459
	% S3.	18,3%	26,8%	8,3%	3,9%	6,1%	0,7%	32,7%	3,3%	100,0%
	% S90.	21,3%	22,4%	22,5%	19,4%	20,3%	17,6%	27,6%	28,8%	23,5%
22-23	Sayı	148	207	51	30	47	5	179	14	681
	% S3.	21,7%	30,4%	7,5%	4,4%	6,9%	0,7%	26,3%	2,1%	100,0%
	% S90.	37,5%	37,6%	30,2%	32,3%	34,1%	29,4%	33,0%	26,9%	34,8%
24-25	Sayı	163	220	80	45	63	9	214	23	817
	% S3.	20,0%	26,9%	9,8%	5,5%	7,7%	1,1%	26,2%	2,8%	100,0%
	% S90.	41,3%	40,0%	47,3%	48,4%	45,7%	52,9%	39,4%	44,2%	41,7%
Toplam	Sayı	395	550	169	93	138	17	543	52	1957
	% S3.	20,2%	28,1%	8,6%	4,8%	7,1%	0,9%	27,7%	2,7%	100,0%
	% S90.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile son seçimde oy verilen parti ilişkisine bakıldığında, en çok oy verilmiş olan parti % 28,1’lik oran ile CHP’dir. İkinci en yüksek grup, % 27,7’lik bir oran ile hangi parti için oy kullandığını söylemek istemeyenler olmuştur. Son seçimde oy verilen parti ile yaş grupları arasındaki ilişkide ise CHP’ye en yüksek oranda oy veren yaş grubu, % 30,4 ile 22-23 yaş grubudur. AK Partiye oy veren yaş grubu ise % 21,7 ile yine 22-23 yaş grubu olmuştur.

Katılımcıların yaş grupları bazında, yarın seçim olsa hangi partiye oy verecekleri konusunda bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda (tablo 258) sunulmuştur.

Yaş değişkeni ile yarın seçim olsa hangi partiye oy verileceği ilişkisine bakıldığında gençliğin yine ilk tercihi % 24'lük bir oran ile CHP olmuştur. Yaş dağılımına bakıldığında ise, CHP için, yaş küçüldükçe oy oranının arttığı görülmektedir. HDP'de yaş küçüldükçe, tersine oy oranında bir düşme eğilimi görülmektedir. AK Parti için yaşlara göre belirgin bir fark görünmemekte, ancak 18-19 yaş grubunda kısmi bir düşme dikkati çekmektedir. Kısacası yaş grupları arasında oy verme tercihi açısından çok belirgin bir farklılaşma olmadığını söylemek olanaklıdır.

Tablo 241. Yaşa göre yarın seçim olsa oy verilecek parti

S3. Yaş		S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?												
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Oy kullanmayacağım	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
18-19	Sayı	86	261	46	46	38	16	6	3	117	177	118	51	965
	% S3. Yaş	8,9%	27,0%	4,8%	4,8%	3,9%	1,7%	0,6%	0,3%	12,1%	18,3%	12,2%	5,3%	100,0%
	% S91.	27,0%	34,1%	32,6%	29,3%	25,3%	37,2%	40,0%	15,0%	29,5%	32,7%	24,2%	32,1%	30,2%
20-21	Sayı	68	164	32	29	29	8	2	5	76	101	104	36	654
	% S3. Yaş	10,4%	25,1%	4,9%	4,4%	4,4%	1,2%	0,3%	0,8%	11,6%	15,4%	15,9%	5,5%	100,0%
	% S91.	21,3%	21,4%	22,7%	18,5%	19,3%	18,6%	13,3%	25,0%	19,2%	18,7%	21,4%	22,6%	20,5%
22-23	Sayı	72	165	25	32	39	6	2	6	91	131	112	33	714
	% S3. Yaş	10,1%	23,1%	3,5%	4,5%	5,5%	0,8%	0,3%	0,8%	12,7%	18,3%	15,7%	4,6%	100,0%
	% S91.	22,6%	21,6%	17,7%	20,4%	26,0%	14,0%	13,3%	30,0%	23,0%	24,2%	23,0%	20,8%	22,4%
24-25	Sayı	93	175	38	50	44	13	5	6	112	132	153	39	860
	% S3.	10,8%	20,3%	4,4%	5,8%	5,1%	1,5%	0,6%	0,7%	13,0%	15,3%	17,8%	4,5%	100,0%
	% S91.	29,2%	22,9%	27,0%	31,8%	29,3%	30,2%	33,3%	30,0%	28,3%	24,4%	31,4%	24,5%	26,9%
Toplam	Sayı	319	765	141	157	150	43	15	20	396	541	487	159	3193
	% S3. Yaş	10,0%	24,0%	4,4%	4,9%	4,7%	1,3%	0,5%	0,6%	12,4%	16,9%	15,3%	5,0%	100,0%
	% S91.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların yaş grupları bazında, en çok beğendiği – takdir ettiği politikacı (siyasi lider) konusunda bir farklılık olup – olmadığına bakılmış ve elde edilen değerler, oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 242. Yaşa göre şu an en çok beğenilen politikacılar

S1. Cinsiyetiniz?		S92. Şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?													
		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
18-19	Sayı	144	72	87	50	61	5	34	9	5	97	170	168	26	928
	% S3.	15,5%	7,8%	9,4%	5,4%	6,6%	0,5%	3,7%	1,0%	0,5%	10,5%	18,3%	18,1%	2,8%	100,0%
	% 92.	26,8%	35,8%	31,0%	34,5%	24,1%	20,0%	35,4%	25,7%	35,7%	41,8%	26,4%	32,1%	26,0%	30,1%
20-21	Sayı	108	40	54	40	52	3	18	8	4	57	121	107	22	634
	% S3.	17,0%	6,3%	8,5%	6,3%	8,2%	0,5%	2,8%	1,3%	0,6%	9,0%	19,1%	16,9%	3,5%	100,0%
	% 92.	20,1%	19,9%	19,2%	27,6%	20,6%	12,0%	18,8%	22,9%	28,6%	24,6%	18,8%	20,5%	22,0%	20,5%
22-23	Sayı	129	35	63	19	61	6	18	6	0	44	155	131	28	695
	% S3.	18,6%	5,0%	9,1%	2,7%	8,8%	0,9%	2,6%	0,9%	0,0%	6,3%	22,3%	18,8%	4,0%	100,0%
	% 92.	24,0%	17,4%	22,4%	13,1%	24,1%	24,0%	18,8%	17,1%	0,0%	19,0%	24,1%	25,0%	28,0%	22,5%
24-25	Sayı	156	54	77	36	79	11	26	12	5	34	198	117	24	829
	% S3.	18,8%	6,5%	9,3%	4,3%	9,5%	1,3%	3,1%	1,4%	0,6%	4,1%	23,9%	14,1%	2,9%	100,0%
	% 92.	29,1%	26,9%	27,4%	24,8%	31,2%	44,0%	27,1%	34,3%	35,7%	14,7%	30,7%	22,4%	24,0%	26,9%
Toplam	Sayı	537	201	281	145	253	25	96	35	14	232	644	523	100	3086
	% S3.	17,4%	6,5%	9,1%	4,7%	8,2%	0,8%	3,1%	1,1%	0,5%	7,5%	20,9%	16,9%	3,2%	100,0%
	% 92.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaş değişkeni ile en çok beğenilen-takdir edilen politikacının kim olduğu arasındaki ilişkiye bakıldığında ilk sırada, % 17,4'lük bir oran ile R. T. Erdoğan, ikinci sırada ise % 16,9'luk bir oran ile Ankara Büyük Şehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş gelmektedir. Yaşlara göre bakıldığında, yaş küçüldükçe Erdoğan'ın oyunun azaldığı, Yavaş'ın ise oyunun arttığı görülmektedir. Ancak, belirtilmesi gereken önemli bir nokta, Mansur Yavaş adının listede yer almamış olmasıdır. Gençler, diğer-başka seçeneğine kendi yazılarıyla Mansur Yavaş adını yazmışlardır. Bu eğilimin devam etmesi durumunda, yeni seçmen olacak genç nüfusun seçim sonuçlarında iktidar aleyhine ve muhalefet lehine önemli etkiye bulunacağı öngörülmektedir. Seçmen gençleştikçe, alışılabilir olandan bir vazgeçiş olduğu söylenebilir. Yaş gruplarına göre belirli konularda farklılıklar olup olmadığına bakılmış ve ilgili değerlendirmeler burada tamamlanmıştır. Şimdi de bölgeler bazında aynı konularda bir farklılık olup olmadığı konusundaki çapraz tablolamalara yer verilmiştir.

4.2.5. Bölge Çaprazları

Bu başlık altında, aşağıda sunulmuş olan konularda, bölgelere göre anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmış ve çapraz tablolamalarda ilgili veriler – bulgular değerlendirilmiştir. Bilindiği üzere Türkiye’de, bölgesel bazda, ciddi oranda gelişmişlik farkı bulunmaktadır. Ayrıca her bölgenin temel sosyo-kültürel kod ve değerleri arasında da önemli farklılıklar mevcuttur. Dolayısıyla, anılan konular çerçevesinde bölgesel bazda farklılıklar olup olmadığına bakmak, konuları analiz etmek için önemli ipuçları sağlayabilecektir.

Bu temel amaçtan hareketle ilk olarak, bölgeler bazında sahip olunan eğitim derecesi açısından bir farklılık olup olmadığına bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 243. Bölgeye göre eğitim durumu

Bölge		S5. Eğitim							Toplam
		Okur-yazar değil	Diplomasız okur-yazar	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Yükseköğül mezunu (ön lisans dahil)	Lisansüstü	
Akdeniz	Sayı	1	1	4	18	247	159	7	437
	% Bölge	0,2%	0,2%	0,9%	4,1%	56,5%	36,4%	1,6%	100,0%
	% S5.	6,2%	4,5%	12,9%	11,5%	14,0%	13,7%	9,2%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	3	4	6	44	249	176	13	495
	% Bölge	0,6%	0,8%	1,2%	8,9%	50,3%	35,6%	2,6%	100,0%
	% S5.	18,8%	18,2%	19,4%	28,2%	14,1%	15,1%	17,1%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	1	2	2	6	143	154	21	329
	% Bölge	0,3%	0,6%	0,6%	1,8%	43,5%	46,8%	6,4%	100,0%
	% S5.	6,2%	9,1%	6,5%	3,8%	8,1%	13,3%	27,6%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	0	0	0	2	43	14	0	59
	% Bölge	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	72,9%	23,7%	0,0%	100,0%
	% S5.	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	2,4%	1,2%	0,0%	1,8%
Doğu Karadeniz	Sayı	0	0	1	4	43	31	5	84
	% Bölge	0,0%	0,0%	1,2%	4,8%	51,2%	36,9%	6,0%	100,0%
	% S5.	0,0%	0,0%	3,2%	2,6%	2,4%	2,7%	6,6%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	0	1	0	5	95	44	3	148
	% Bölge	0,0%	0,7%	0,0%	3,4%	64,2%	29,7%	2,0%	100,0%
	% S5.	0,0%	4,5%	0,0%	3,2%	5,4%	3,8%	3,9%	4,6%
Ege	Sayı	1	2	4	17	171	85	4	284
	% Bölge	0,4%	0,7%	1,4%	6,0%	60,2%	29,9%	1,4%	100,0%
	% S5.	6,2%	9,1%	12,9%	10,9%	9,7%	7,3%	5,3%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	0	4	0	9	187	135	7	342
	% Bölge	0,0%	1,2%	0,0%	2,6%	54,7%	39,5%	2,0%	100,0%
	% S5.	0,0%	18,2%	0,0%	5,8%	10,6%	11,6%	9,2%	10,6%

Bölge		S5. Eğitim							Toplam
		Okur-yazar değil	Diplomasız okur-yazar	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	Lise ve dengi okul mezunu	Yüksekokul mezunu (ön lisans dahil)	Lisansüstü	
İstanbul	Sayı	1	0	0	9	188	90	6	294
	% Bölge	0,3%	0,0%	0,0%	3,1%	63,9%	30,6%	2,0%	100,0%
	% S5.	6,2%	0,0%	0,0%	5,8%	10,6%	7,7%	7,9%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	1	3	5	7	151	96	5	268
	% Bölge	0,4%	1,1%	1,9%	2,6%	56,3%	35,8%	1,9%	100,0%
	% S5.	6,2%	13,6%	16,1%	4,5%	8,5%	8,3%	6,6%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	0	0	2	9	107	72	4	194
	% Bölge	0,0%	0,0%	1,0%	4,6%	55,2%	37,1%	2,1%	100,0%
	% S5.	0,0%	0,0%	6,5%	5,8%	6,1%	6,2%	5,3%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	8	5	7	26	144	106	1	297
	% Bölge	2,7%	1,7%	2,4%	8,8%	48,5%	35,7%	0,3%	100,0%
	% S5.	50,0%	22,7%	22,6%	16,7%	8,1%	9,1%	1,3%	9,2%
Toplam	Sayı	16	22	31	156	1768	1162	76	3231
	% Bölge	0,5%	0,7%	1,0%	4,8%	54,7%	36,0%	2,4%	100,0%
	% S5.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bölgeler ile eğitim düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında, en çok üniversite mezununun % 46,8'lik oran ile Batı Karadeniz bölgesinde olduğu görülmüştür. Lise ve dengi okul mezunları ise en çok % 72,9'luk bir oran ile Batı Marmara bölgesinde bulunmuştur. Lisansüstü eğitim derecesine sahip olanlar ise en çok % 6,4'lük oran ile Batı Karadeniz ve % 6'lık oran ile Doğu Karadeniz'de bulunmuştur. Katılımcıların bölgeler bazında, Atatürk'e verilen önem açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 244. Bölgeye göre Atatürk'e verilen önem

Bölge		S23. Atatürk						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
Akdeniz	Sayı	8	1	28	63	330	5	435
	% Bölge	1,8%	0,2%	6,4%	14,5%	75,9%	1,1%	100,0%
	% S23.	5,2%	1,7%	10,2%	10,3%	15,9%	9,4%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	25	8	49	115	287	9	493
	% Bölge	5,1%	1,6%	9,9%	23,3%	58,2%	1,8%	100,0%
	% S23.	16,3%	13,8%	17,9%	18,7%	13,8%	17,0%	15,3%

Bölge		S23. Atatürk						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Batı Karadeniz	Sayı	3	1	24	48	249	4	329
	% Bölge	0,9%	0,3%	7,3%	14,6%	75,7%	1,2%	100,0%
	% S23.	2,0%	1,7%	8,8%	7,8%	12,0%	7,5%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	0	1	5	14	40	0	60
	% Bölge	0,0%	1,7%	8,3%	23,3%	66,7%	0,0%	100,0%
	% S23.	0,0%	1,7%	1,8%	2,3%	1,9%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	1	0	8	15	59	0	83
	% Bölge	1,2%	0,0%	9,6%	18,1%	71,1%	0,0%	100,0%
	% S23.	0,7%	0,0%	2,9%	2,4%	2,8%	0,0%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	1	1	11	20	116	1	150
	% Bölge	0,7%	0,7%	7,3%	13,3%	77,3%	0,7%	100,0%
	% S23.	0,7%	1,7%	4,0%	3,3%	5,6%	1,9%	4,6%
Ege	Sayı	7	4	12	53	204	3	283
	% Bölge	2,5%	1,4%	4,2%	18,7%	72,1%	1,1%	100,0%
	% S23.	4,6%	6,9%	4,4%	8,6%	9,8%	5,7%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	23	8	33	65	202	9	340
	% Bölge	6,8%	2,4%	9,7%	19,1%	59,4%	2,6%	100,0%
	% S23.	15,0%	13,8%	12,0%	10,6%	9,7%	17,0%	10,5%
İstanbul	Sayı	5	4	18	44	223	1	295
	% Bölge	1,7%	1,4%	6,1%	14,9%	75,6%	0,3%	100,0%
	% S23.	3,3%	6,9%	6,6%	7,2%	10,7%	1,9%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	11	5	17	47	185	5	270
	% Bölge	4,1%	1,9%	6,3%	17,4%	68,5%	1,9%	100,0%
	% S23.	7,2%	8,6%	6,2%	7,7%	8,9%	9,4%	8,4%
Orta Anadolu	Sayı	6	3	14	43	119	9	194
	% Bölge	3,1%	1,5%	7,2%	22,2%	61,3%	4,6%	100,0%
	% S23.	3,9%	5,2%	5,1%	7,0%	5,7%	17,0%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	63	22	55	87	63	7	297
	% Bölge	21,2%	7,4%	18,5%	29,3%	21,2%	2,4%	100,0%
	% S23.	41,2%	37,9%	20,1%	14,2%	3,0%	13,2%	9,2%
Toplam	Sayı	153	58	274	614	2077	53	3229
	% Bölge	4,7%	1,8%	8,5%	19,0%	64,3%	1,6%	100,0%
	% S23.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bölgelere göre Atatürk'e verilen önem düzeyleri arasında bir farklılık olup olmadığına bakıldığında, Ortadoğu Anadolu bölgesinde, önemli ve çok önemli görülme konusunda en düşük oran tespit edilmiştir (% 50,5). Görece düşük olan bir diğer bölge ise Güneydoğu Anadolu'dur (% 78,5). Diğer bölgelerde, "Atatürk benim için önemlidir – çok önemlidir" diyenlerin oranları % 90 civarındadır.

Katılımcıların bölgeler bazında, Türklük ve Türk olmaya verilen önem açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 245. Bölgeye göre Türklük-Türk olmaya verilen önem

Bölge		S24. Türklük-Türk olmak						Toplam
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	
Akdeniz	Sayı	31	25	61	117	195	6	435
	% Bölge	7,1%	5,7%	14,0%	26,9%	44,8%	1,4%	100,0%
	% S24.	10,5%	18,7%	13,9%	18,7%	11,6%	12,8%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	16	16	58	100	296	9	495
	% Bölge	3,2%	3,2%	11,7%	20,2%	59,8%	1,8%	100,0%
	% S24.	5,4%	11,9%	13,2%	15,9%	17,6%	19,1%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	18	10	25	47	226	3	329
	% Bölge	5,5%	3,0%	7,6%	14,3%	68,7%	0,9%	100,0%
	% S24.	6,1%	7,5%	5,7%	7,5%	13,4%	6,4%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	0	1	15	19	24	1	60
	% Bölge	0,0%	1,7%	25,0%	31,7%	40,0%	1,7%	100,0%
	% S24.	0,0%	0,7%	3,4%	3,0%	1,4%	2,1%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	2	1	7	13	59	1	83
	% Bölge	2,4%	1,2%	8,4%	15,7%	71,1%	1,2%	100,0%
	% S24.	0,7%	0,7%	1,6%	2,1%	3,5%	2,1%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	8	6	13	27	96	0	150
	% Bölge	5,3%	4,0%	8,7%	18,0%	64,0%	0,0%	100,0%
	% S24.	2,7%	4,5%	3,0%	4,3%	5,7%	0,0%	4,6%
Ege	Sayı	11	15	45	74	136	2	283
	% Bölge	3,9%	5,3%	15,9%	26,1%	48,1%	0,7%	100,0%
	% S24.	3,7%	11,2%	10,3%	11,8%	8,1%	4,3%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	62	10	56	57	148	6	339
	% Bölge	18,3%	2,9%	16,5%	16,8%	43,7%	1,8%	100,0%
	% S24.	21,1%	7,5%	12,8%	9,1%	8,8%	12,8%	10,5%
İstanbul	Sayı	32	17	50	62	133	0	294
	% Bölge	10,9%	5,8%	17,0%	21,1%	45,2%	0,0%	100,0%
	% S24.	10,9%	12,7%	11,4%	9,9%	7,9%	0,0%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	17	5	16	23	204	4	269
	% Bölge	6,3%	1,9%	5,9%	8,6%	75,8%	1,5%	100,0%
	% S24.	5,8%	3,7%	3,6%	3,7%	12,1%	8,5%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	8	3	30	43	103	6	193
	% Bölge	4,1%	1,6%	15,5%	22,3%	53,4%	3,1%	100,0%
	% S24.	2,7%	2,2%	6,8%	6,9%	6,1%	12,8%	6,0%

Bölge		S24. Türklük-Türk olmak						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Ortadoğu Anadolu	Sayı	89	25	63	45	65	9	296
	% Bölge	30,1%	8,4%	21,3%	15,2%	22,0%	3,0%	100,0%
	% S24.	30,3%	18,7%	14,4%	7,2%	3,9%	19,1%	9,2%
Toplam	Sayı	294	134	439	627	1685	47	3226
	% Bölge	9,1%	4,2%	13,6%	19,4%	52,2%	1,5%	100,0%
	% S24.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türklük ve Türk olmaya verilen önem genel toplamda % 71,6'dır. Değerlere bölge bazında bakıldığında ise, "Türklük ve Türk olma"ya verilen önem açısından en yüksek oran % 83 ile Batı Karadeniz bölgesinde görülmüştür. En düşük oran ise % 37,2 ile Ortadoğu Anadolu'da tespit edilmiştir. Katılımcıların bölgeler bazında, Müslümanlığa verilen önem açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 246. Bölgeye göre Müslümanlığa verilen önem

Bölge		S25. Müslümanlık						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Akdeniz	Sayı	63	26	81	105	153	7	435
	% Bölge	14,5%	6,0%	18,6%	24,1%	35,2%	1,6%	100,0%
	% S25.	18,3%	17,8%	19,0%	18,1%	9,0%	18,9%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	29	15	37	78	328	7	494
	% Bölge	5,9%	3,0%	7,5%	15,8%	66,4%	1,4%	100,0%
	% S25.	8,4%	10,3%	8,7%	13,4%	19,4%	18,9%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	37	9	33	59	189	1	328
	% Bölge	11,3%	2,7%	10,1%	18,0%	57,6%	0,3%	100,0%
	% S25.	10,7%	6,2%	7,7%	10,2%	11,2%	2,7%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	9	5	14	10	21	1	60
	% Bölge	15,0%	8,3%	23,3%	16,7%	35,0%	1,7%	100,0%
	% S25.	2,6%	3,4%	3,3%	1,7%	1,2%	2,7%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	4	5	11	13	50	1	84
	% Bölge	4,8%	6,0%	13,1%	15,5%	59,5%	1,2%	100,0%
	% S25.	1,2%	3,4%	2,6%	2,2%	2,9%	2,7%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	11	0	22	30	85	1	149
	% Bölge	7,4%	0,0%	14,8%	20,1%	57,0%	0,7%	100,0%
	% S25.	3,2%	0,0%	5,2%	5,2%	5,0%	2,7%	4,6%

Bölge		S25. Müslümanlık						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Ege	Sayı	23	19	51	70	117	5	285
	% Bölge	8,1%	6,7%	17,9%	24,6%	41,1%	1,8%	100,0%
	% S25.	6,7%	13,0%	11,9%	12,0%	6,9%	13,5%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	53	19	45	44	175	4	340
	% Bölge	15,6%	5,6%	13,2%	12,9%	51,5%	1,2%	100,0%
	% S25.	15,4%	13,0%	10,5%	7,6%	10,3%	10,8%	10,5%
İstanbul	Sayı	59	22	60	51	102	1	295
	% Bölge	20,0%	7,5%	20,3%	17,3%	34,6%	0,3%	100,0%
	% S25.	17,1%	15,1%	14,1%	8,8%	6,0%	2,7%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	9	8	17	29	204	2	269
	% Bölge	3,3%	3,0%	6,3%	10,8%	75,8%	0,7%	100,0%
	% S25.	2,6%	5,5%	4,0%	5,0%	12,0%	5,4%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	13	7	32	50	88	4	194
	% Bölge	6,7%	3,6%	16,5%	25,8%	45,4%	2,1%	100,0%
	% S25.	3,8%	4,8%	7,5%	8,6%	5,2%	10,8%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	35	11	24	42	183	3	298
	% Bölge	11,7%	3,7%	8,1%	14,1%	61,4%	1,0%	100,0%
	% S25.	10,1%	7,5%	5,6%	7,2%	10,8%	8,1%	9,2%
Toplam	Sayı	345	146	427	581	1695	37	3231
	% Bölge	10,7%	4,5%	13,2%	18,0%	52,5%	1,1%	100,0%
	% S25.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Müslümanlık en çok, % 86,6'lık oran ile Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde önemli – çok önemli olarak görülmüştür. İkinci sırada ise % 82,2'lik oran ile Batı Anadolu bölgesinde önemli – çok önemli görülmüştür. Müslümanlığın bölge bazında en düşük önemde görüldüğü bölgeler ise % 51,9 ile İstanbul ve % 51,7 ile Batı Marmara olmuştur. Bölgelerin gelişmişlik düzeyi ile Müslümanlığa verilen önem arasında ters bir ilişki olduğu söylenebilir.

Katılımcıların bölgeler bazında, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 247. Bölgeye göre Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem

Bölge		S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti						
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok	Toplam
Akdeniz	Sayı	12	2	30	99	289	3	435
	% Bölge	2,8%	0,5%	6,9%	22,8%	66,4%	0,7%	100,0%
	% S27.	10,6%	4,4%	14,4%	17,2%	12,8%	7,3%	13,4%
Batı Anadolu	Sayı	3	3	16	74	392	7	495
	% Bölge	0,6%	0,6%	3,2%	14,9%	79,2%	1,4%	100,0%
	% S27.	2,7%	6,7%	7,7%	12,9%	17,4%	17,1%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	7	1	13	40	262	4	327
	% Bölge	2,1%	0,3%	4,0%	12,2%	80,1%	1,2%	100,0%
	% S27.	6,2%	2,2%	6,2%	7,0%	11,6%	9,8%	10,1%
Batı Marmara	Sayı	0	0	9	24	27	0	60
	% Bölge	0,0%	0,0%	15,0%	40,0%	45,0%	0,0%	100,0%
	% S27.	0,0%	0,0%	4,3%	4,2%	1,2%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	0	1	2	12	69	0	84
	% Bölge	0,0%	1,2%	2,4%	14,3%	82,1%	0,0%	100,0%
	% S27.	0,0%	2,2%	1,0%	2,1%	3,1%	0,0%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	5	1	3	19	122	0	150
	% Bölge	3,3%	0,7%	2,0%	12,7%	81,3%	0,0%	100,0%
	% S27.	4,4%	2,2%	1,4%	3,3%	5,4%	0,0%	4,6%
Ege	Sayı	7	8	25	75	165	5	285
	% Bölge	2,5%	2,8%	8,8%	26,3%	57,9%	1,8%	100,0%
	% S27.	6,2%	17,8%	12,0%	13,0%	7,3%	12,2%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	24	7	35	45	224	7	342
	% Bölge	7,0%	2,0%	10,2%	13,2%	65,5%	2,0%	100,0%
	% S27.	21,2%	15,6%	16,7%	7,8%	9,9%	17,1%	10,6%
İstanbul	Sayı	19	6	32	54	183	1	295
	% Bölge	6,4%	2,0%	10,8%	18,3%	62,0%	0,3%	100,0%
	% S27.	16,8%	13,3%	15,3%	9,4%	8,1%	2,4%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	4	5	10	20	227	5	271
	% Bölge	1,5%	1,8%	3,7%	7,4%	83,8%	1,8%	100,0%
	% S27.	3,5%	11,1%	4,8%	3,5%	10,1%	12,2%	8,4%
Orta Anadolu	Sayı	1	2	12	43	133	3	194
	% Bölge	0,5%	1,0%	6,2%	22,2%	68,6%	1,5%	100,0%
	% S27.	0,9%	4,4%	5,7%	7,5%	5,9%	7,3%	6,0%

Bölge		S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti					
		Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne de önemsiz	Önemli	Çok önemli	Fikri yok
Ortadoğu Anadolu	Sayı	31	9	22	70	160	6
	% Bölge	10,4%	3,0%	7,4%	23,5%	53,7%	2,0%
	% S27.	27,4%	20,0%	10,5%	12,2%	7,1%	14,6%
Toplam	Sayı	113	45	209	575	2253	41
	% Bölge	3,5%	1,4%	6,5%	17,8%	69,6%	1,3%
	% S27.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne verilen önem tüm bölgeler genel toplamında % 87,4'tür. En yüksek oran % 96,4 ile Doğu Karadeniz bölgesine aittir. En düşük oran ise % 77,2 ile Ortadoğu Anadolu bölgesinde tespit edilmiştir. Her koşulda gençlerin dörtte üçünden fazlasının Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kendileri için önemli – çok önemli olduğunu ifade ettikleri görülmüştür.

Katılımcıların bölgeler bazında, şimdiki yaşamlarından duydukları memnuniyet – mutluluk durumu açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 248. Bölgeye göre şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?

Bölge		S38. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?			
		Şimdiki hayatımdan çok memnunum - mutluyum	Şimdiki hayatımdan ne mutluyum ne de mutsuzum: Orta halli	Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim - mutsuzum	Bilmiyorum - Fikrim yok
Akdeniz	Sayı	48	264	121	3
	% Bölge	11,0%	60,6%	27,8%	0,7%
	% S38.	8,5%	14,8%	14,5%	5,7%
Batı Anadolu	Sayı	109	272	100	15
	% Bölge	22,0%	54,8%	20,2%	3,0%
	% S38.	19,3%	15,2%	12,0%	28,3%
Batı Karadeniz	Sayı	91	163	68	8
	% Bölge	27,6%	49,4%	20,6%	2,4%
	% S38.	16,1%	9,1%	8,1%	15,1%
Batı Marmara	Sayı	3	50	7	0
	% Bölge	5,0%	83,3%	11,7%	0,0%
	% S38.	0,5%	2,8%	0,8%	0,0%
Doğu Karadeniz	Sayı	17	38	29	0
	% Bölge	20,2%	45,2%	34,5%	0,0%
	% S38.	3,0%	2,1%	3,5%	0,0%

Bölge		S38. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?				
		Şimdiki hayatımdan çok memnunum - mutluyum	Şimdiki hayatımdan ne mutluyum ne de mutsuzum: Orta halli	Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim - mutsuzum	Bilmiyorum - Fikrim yok	Toplam
Doğu Marmara	Sayı	18	74	57	1	150
	% Bölge	12,0%	49,3%	38,0%	0,7%	100,0%
	% S38.	3,2%	4,1%	6,8%	1,9%	4,6%
Ege	Sayı	50	164	68	3	285
	% Bölge	17,5%	57,5%	23,9%	1,1%	100,0%
	% S38.	8,8%	9,2%	8,1%	5,7%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	32	177	126	8	343
	% Bölge	9,3%	51,6%	36,7%	2,3%	100,0%
	% S38.	5,7%	9,9%	15,1%	15,1%	10,6%
İstanbul	Sayı	51	174	69	1	295
	% Bölge	17,3%	59,0%	23,4%	0,3%	100,0%
	% S38.	9,0%	9,7%	8,3%	1,9%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	54	142	66	9	271
	% Bölge	19,9%	52,4%	24,4%	3,3%	100,0%
	% S38.	9,6%	7,9%	7,9%	17,0%	8,4%
Orta Anadolu	Sayı	31	115	46	2	194
	% Bölge	16,0%	59,3%	23,7%	1,0%	100,0%
	% S38.	5,5%	6,4%	5,5%	3,8%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	61	155	79	3	298
	% Bölge	20,5%	52,0%	26,5%	1,0%	100,0%
	% S38.	10,8%	8,7%	9,4%	5,7%	9,2%
Toplam	Sayı	565	1788	836	53	3242
	% Bölge	17,4%	55,2%	25,8%	1,6%	100,0%
	% S38.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yaşanılan hayattan memnun olma durumu sorusunda en yaygın genel cevap ‘orta halli’ cevabı (% 55,2) olmuştur. “Şimdiki hayatımdan ne mutluyum ne de mutsuzum: Orta halli” diyenlerin bölgesel bazdaki dağılımlarına bakıldığında ise en yüksek oran % 83,3 ile Batı Marmara bölgesinde tespit edilmiştir. “Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim, mutsuzum” diyenlerin oransal olarak en yaygın olduğu bölge ise % 38 ile Doğu Marmara bölgesidir. “Şimdiki hayatımdan çok memnunum – mutluyum” diyenlerin en yüksek olduğu bölge ise % 27,6’lık bir oran ile Batı Karadeniz bölgesi olmuştur.

Katılımcıların bölgeler bazında, polis teşkilatına duyulan güven açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 249. Bölgeye göre polis teşkilatına duyulan güven

Bölge		S42. Polis Teşkilatı						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
Akdeniz	Sayı	71	51	125	126	58	6	437
	% Bölge	16,2%	11,7%	28,6%	28,8%	13,3%	1,4%	100,0%
	% S42.	14,8%	15,0%	14,9%	13,0%	10,2%	16,7%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	41	30	104	188	125	6	494
	% Bölge	8,3%	6,1%	21,1%	38,1%	25,3%	1,2%	100,0%
	% S42.	8,5%	8,8%	12,4%	19,5%	22,0%	16,7%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	36	27	85	97	79	1	325
	% Bölge	11,1%	8,3%	26,2%	29,8%	24,3%	0,3%	100,0%
	% S42.	7,5%	8,0%	10,1%	10,0%	13,9%	2,8%	10,1%
Batı Marmara	Sayı	3	5	15	26	11	0	60
	% Bölge	5,0%	8,3%	25,0%	43,3%	18,3%	0,0%	100,0%
	% S42.	0,6%	1,5%	1,8%	2,7%	1,9%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	5	11	36	20	9	2	83
	% Bölge	6,0%	13,3%	43,4%	24,1%	10,8%	2,4%	100,0%
	% S42.	1,0%	3,2%	4,3%	2,1%	1,6%	5,6%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	18	18	43	50	19	2	150
	% Bölge	12,0%	12,0%	28,7%	33,3%	12,7%	1,3%	100,0%
	% S42.	3,8%	5,3%	5,1%	5,2%	3,3%	5,6%	4,6%
Ege	Sayı	47	40	86	79	30	3	285
	% Bölge	16,5%	14,0%	30,2%	27,7%	10,5%	1,1%	100,0%
	% S42.	9,8%	11,8%	10,2%	8,2%	5,3%	8,3%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	76	32	88	85	51	7	339
	% Bölge	22,4%	9,4%	26,0%	25,1%	15,0%	2,1%	100,0%
	% S42.	15,8%	9,4%	10,5%	8,8%	9,0%	19,4%	10,5%
İstanbul	Sayı	80	50	81	63	19	2	295
	% Bölge	27,1%	16,9%	27,5%	21,4%	6,4%	0,7%	100,0%
	% S42.	16,7%	14,7%	9,6%	6,5%	3,3%	5,6%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	23	18	49	87	91	2	270
	% Bölge	8,5%	6,7%	18,1%	32,2%	33,7%	0,7%	100,0%
	% S42.	4,8%	5,3%	5,8%	9,0%	16,0%	5,6%	8,4%

Bölge		S42. Polis Teşkilatı						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
Orta Anadolu	Sayı	18	26	59	54	35	2	194
	% Bölge	9,3%	13,4%	30,4%	27,8%	18,0%	1,0%	100,0%
	% S42.	3,8%	7,7%	7,0%	5,6%	6,2%	5,6%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	62	31	69	91	42	3	298
	% Bölge	20,8%	10,4%	23,2%	30,5%	14,1%	1,0%	100,0%
	% S42.	12,9%	9,1%	8,2%	9,4%	7,4%	8,3%	9,2%
Toplam	Sayı	480	339	840	966	569	36	3230
	% Bölge	14,9%	10,5%	26,0%	29,9%	17,6%	1,1%	100,0%
	% S42.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Polis teşkilatına duyulan güven genel toplamda % 47,5'tur. "Polis teşkilatına güvenirim – çok güvenirim" diyenlerin oransal olarak en fazla olduğu bölge % 65,9'luk oran ile Kuzeydoğu Anadolu bölgesindeki katılımcılardır. Polis teşkilatına güven duyma oranı en düşük olan bölge ise % 27,8'lik oran ile İstanbul ili olmuştur.

Katılımcıların bölgeler bazında, asker - orduya duyulan güven açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 250. Bölgeye göre asker-orduya duyulan güven

Bölge		S43. Asker - Ordu						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
Akdeniz	Sayı	50	27	96	150	103	9	435
	% Bölge	11,5%	6,2%	22,1%	34,5%	23,7%	2,1%	100,0%
	% S43.	14,5%	14,6%	14,5%	13,8%	11,4%	25,0%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	29	12	74	195	177	4	491
	% Bölge	5,9%	2,4%	15,1%	39,7%	36,0%	0,8%	100,0%
	% S43.	8,4%	6,5%	11,1%	17,9%	19,5%	11,1%	15,2%
Batı Karadeniz	Sayı	27	11	56	107	122	2	325
	% Bölge	8,3%	3,4%	17,2%	32,9%	37,5%	0,6%	100,0%
	% S43.	7,8%	5,9%	8,4%	9,8%	13,5%	5,6%	10,1%

Bölge		S43. Asker - Ordu						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
Batı Marmara	Sayı	0	3	13	23	21	0	60
	% Bölge	0,0%	5,0%	21,7%	38,3%	35,0%	0,0%	100,0%
	% S43.	0,0%	1,6%	2,0%	2,1%	2,3%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	4	6	27	23	21	2	83
	% Bölge	4,8%	7,2%	32,5%	27,7%	25,3%	2,4%	100,0%
	% S43.	1,2%	3,2%	4,1%	2,1%	2,3%	5,6%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	11	10	35	49	43	1	149
	% Bölge	7,4%	6,7%	23,5%	32,9%	28,9%	0,7%	100,0%
	% S43.	3,2%	5,4%	5,3%	4,5%	4,7%	2,8%	4,6%
Ege	Sayı	24	24	68	106	60	2	284
	% Bölge	8,5%	8,5%	23,9%	37,3%	21,1%	0,7%	100,0%
	% S43.	7,0%	13,0%	10,2%	9,8%	6,6%	5,6%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	66	18	71	94	85	7	341
	% Bölge	19,4%	5,3%	20,8%	27,6%	24,9%	2,1%	100,0%
	% S43.	19,1%	9,7%	10,7%	8,6%	9,4%	19,4%	10,6%
İstanbul	Sayı	49	31	84	82	46	2	294
	% Bölge	16,7%	10,5%	28,6%	27,9%	15,6%	0,7%	100,0%
	% S43.	14,2%	16,8%	12,7%	7,5%	5,1%	5,6%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	11	3	34	94	126	2	270
	% Bölge	4,1%	1,1%	12,6%	34,8%	46,7%	0,7%	100,0%
	% S43.	3,2%	1,6%	5,1%	8,6%	13,9%	5,6%	8,4%
Orta Anadolu	Sayı	12	16	42	69	54	1	194
	% Bölge	6,2%	8,2%	21,6%	35,6%	27,8%	0,5%	100,0%
	% S43.	3,5%	8,6%	6,3%	6,3%	6,0%	2,8%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	62	24	64	95	48	4	297
	% Bölge	20,9%	8,1%	21,5%	32,0%	16,2%	1,3%	100,0%
	% S43.	18,0%	13,0%	9,6%	8,7%	5,3%	11,1%	9,2%
Toplam	Sayı	345	185	664	1087	906	36	3223
	% Bölge	10,7%	5,7%	20,6%	33,7%	28,1%	1,1%	100,0%
	% S43.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcıların asker ya da orduya duydukları güven düzeyi genel toplamda % 61,8'dir. Asker ve orduya en çok güven duyduklarını söyleyenlerin olduğu bölge, % 81,5 ile Kuzeydoğu Anadolu'dur. Güven duyma oranının en düşük olduğu bölge ise % 43,5 ile İstanbul'dur. İstanbul'un diğer illere oranla çok daha fazla kozmopolit bir yapıya sahip olmasının bu tercihte rol oynadığı düşünülmektedir.

Katılımcıların bölgeler bazında, Cumhurbaşkanına duyulan güven açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 251. Bölgeye göre Cumhurbaşkanına duyulan güven

Bölge		S45. Cumhurbaşkanı						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
Akdeniz	Sayı	250	56	82	20	17	12	437
	% Bölge	57,2%	12,8%	18,8%	4,6%	3,9%	2,7%	100,0%
	% S45.	16,1%	16,1%	13,5%	5,9%	5,9%	12,5%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	160	45	126	85	62	15	493
	% Bölge	32,5%	9,1%	25,6%	17,2%	12,6%	3,0%	100,0%
	% S45.	10,3%	12,9%	20,8%	24,9%	21,5%	15,6%	15,2%
Batı Karadeniz	Sayı	130	33	69	36	54	6	328
	% Bölge	39,6%	10,1%	21,0%	11,0%	16,5%	1,8%	100,0%
	% S45.	8,4%	9,5%	11,4%	10,6%	18,7%	6,2%	10,1%
Batı Marmara	Sayı	36	9	1	8	6	0	60
	% Bölge	60,0%	15,0%	1,7%	13,3%	10,0%	0,0%	100,0%
	% S45.	2,3%	2,6%	0,2%	2,3%	2,1%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	33	11	20	7	8	5	84
	% Bölge	39,3%	13,1%	23,8%	8,3%	9,5%	6,0%	100,0%
	% S45.	2,1%	3,2%	3,3%	2,1%	2,8%	5,2%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	80	14	35	10	6	4	149
	% Bölge	53,7%	9,4%	23,5%	6,7%	4,0%	2,7%	100,0%
	% S45.	5,2%	4,0%	5,8%	2,9%	2,1%	4,2%	4,6%
Ege	Sayı	173	45	33	13	14	7	285
	% Bölge	60,7%	15,8%	11,6%	4,6%	4,9%	2,5%	100,0%
	% S45.	11,1%	12,9%	5,4%	3,8%	4,8%	7,3%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	189	35	56	34	15	12	341
	% Bölge	55,4%	10,3%	16,4%	10,0%	4,4%	3,5%	100,0%
	% S45.	12,2%	10,1%	9,2%	10,0%	5,2%	12,5%	10,5%
İstanbul	Sayı	189	30	46	17	9	4	295
	% Bölge	64,1%	10,2%	15,6%	5,8%	3,1%	1,4%	100,0%
	% S45.	12,2%	8,6%	7,6%	5,0%	3,1%	4,2%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	88	24	59	40	45	14	270
	% Bölge	32,6%	8,9%	21,9%	14,8%	16,7%	5,2%	100,0%
	% S45.	5,7%	6,9%	9,7%	11,7%	15,6%	14,6%	8,3%

Bölge		S45. Cumhurbaşkanı						Toplam
		Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne de güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok	
Orta Anadolu	Sayı	89	14	36	19	25	11	194
	% Bölge	45,9%	7,2%	18,6%	9,8%	12,9%	5,7%	100,0%
	% S45.	5,7%	4,0%	5,9%	5,6%	8,7%	11,5%	6,0%
Orta Doğu Anadolu	Sayı	136	32	44	52	28	6	298
	% Bölge	45,6%	10,7%	14,8%	17,4%	9,4%	2,0%	100,0%
	% S45.	8,8%	9,2%	7,2%	15,2%	9,7%	6,2%	9,2%
Toplam		1553	348	607	341	289	96	3234
		48,0%	10,8%	18,8%	10,5%	8,9%	3,0%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Cumhurbaşkanına duyulan güven genel toplamda % 19,4'tür. Güvensizlik ise genel toplamda % 58,8'dir. "Cumhurbaşkanına güvenmem – hiç güvenmem diyenlerin oransal olarak en yüksek olduğu bölge % 76,5'lik oran ile Ege Bölgesi'dir. En çok güven duyulan bölge ise % 31,5 ile Kuzeydoğu Anadolu'dur.

Şimdi de katılımcıların sanatsal tercih ve ilgilerinin bölgeler bazında bir farklılık gösterip göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 252. Bölgeye göre hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi?

Bölge		S62. Hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi?		
		Evet	Hayır	Toplam
Akdeniz	Sayı	360	76	436
	% Bölge	82,6%	17,4%	100,0%
	% S62.	13,8%	12,0%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	393	101	494
	% Bölge	79,6%	20,4%	100,0%
	% S62.	15,1%	16,0%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	285	45	330
	% Bölge	86,4%	13,6%	100,0%
	% S62.	10,9%	7,1%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	49	11	60
	% Bölge	81,7%	18,3%	100,0%
	% S62.	1,9%	1,7%	1,9%

Bölge		S62. Hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi?		
		Evet	Hayır	Toplam
Doğu Karadeniz	Sayı	70	14	84
	% Bölge	83,3%	16,7%	100,0%
	% S62.	2,7%	2,2%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	126	24	150
	% Bölge	84,0%	16,0%	100,0%
	% S62.	4,8%	3,8%	4,6%
Ege	Sayı	224	60	284
	% Bölge	78,9%	21,1%	100,0%
	% S62.	8,6%	9,5%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	276	66	342
	% Bölge	80,7%	19,3%	100,0%
	% S62.	10,6%	10,4%	10,6%
İstanbul	Sayı	259	36	295
	% Bölge	87,8%	12,2%	100,0%
	% S62.	10,0%	5,7%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	197	73	270
	% Bölge	73,0%	27,0%	100,0%
	% S62.	7,6%	11,5%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	152	42	194
	% Bölge	78,4%	21,6%	100,0%
	% S62.	5,8%	6,6%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	212	85	297
	% Bölge	71,4%	28,6%	100,0%
	% S62.	8,1%	13,4%	9,2%
Toplam	Sayı	2603	633	3236
	% Bölge	80,4%	19,6%	100,0%
	% S62.	100,0%	100,0%	100,0%

Gençlerin estetik ve sanatsal ilgilerinde, bölgesel bazda bir farklılık olup olmadığına bakıldığında en yüksek düzeyde tiyatroya gitme oranı % 87,8 ile İstanbul'da görülmüştür. Buna karşın en az düzeyde tiyatroya gitmiş olanların oranı 71,4 ile Ortadoğu Anadolu olmuştur. Bölgeler karşılaştırıldığında, batıdaki bölgelerdeki oranlar, orta ve doğu Anadolu'daki bölgelere kıyasla daha yüksek düzeydedir.

Katılımcıların bölgeler bazında, sosyal medya araç ve platformlarını kullanma açısından bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 253. Bölgeye göre Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?

Bölge		S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		
		Evvet	Hayır	Toplam
Akdeniz	Sayı	435	2	437
	% Bölge	99,5%	0,5%	100,0%
	% S65.	13,7%	3,4%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	487	9	496
	% Bölge	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	15,3%	15,5%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	328	2	330
	% Bölge	99,4%	0,6%	100,0%
	% S65.	10,3%	3,4%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	59	1	60
	% Bölge	98,3%	1,7%	100,0%
	% S65.	1,9%	1,7%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	83	1	84
	% Bölge	98,8%	1,2%	100,0%
	% S65.	2,6%	1,7%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	146	4	150
	% Bölge	97,3%	2,7%	100,0%
	% S65.	4,6%	6,9%	4,6%
Ege	Sayı	274	11	285
	% Bölge	96,1%	3,9%	100,0%
	% S65.	8,6%	19,0%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	340	3	343
	% Bölge	99,1%	0,9%	100,0%
	% S65.	10,7%	5,2%	10,6%
İstanbul	Sayı	293	2	295
	% Bölge	99,3%	0,7%	100,0%
	% S65.	9,2%	3,4%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	264	7	271
	% Bölge	97,4%	2,6%	100,0%
	% S65.	8,3%	12,1%	8,4%
Orta Anadolu	Sayı	191	3	194
	% Bölge	98,5%	1,5%	100,0%
	% S65.	6,0%	5,2%	6,0%

Bölge		S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?		
		Evet	Hayır	Toplam
Ortadoğu Anadolu	Sayı	285	13	298
	% Bölge	95,6%	4,4%	100,0%
	% S65.	8,9%	22,4%	9,2%
Toplam	Sayı	3185	58	3243
	% Bölge	98,2%	1,8%	100,0%
	% S65.	100,0%	100,0%	100,0%

Gençliğin sosyal medya platform ve araçlarını kullanma durumuna bakıldığında tüm bölgelerde genel toplamda gençliğin % 98,2'sinin kullandığı tespit edilmiştir. Bölgesel bazda bakıldığında ise, sosyal medya platform ve araçlarını kullanma konusunda anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Katılımcıların bölgeler bazında, evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşüncelerinin ne olduğu konusunda bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 254. Bölgeye göre evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?

Bölge		S70. Evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?		
		Evlilik öncesi bir kız bir erkekle arkadaşlık kurabilir, bu gayet normaldir	Evlilik öncesi bir kız bir erkekle arkadaşlık kurmamalıdır, doğru bulmuyorum	Toplam
Akdeniz	Sayı	421	13	434
	% Bölge	97,0%	3,0%	100,0%
	% S70.	14,2%	5,2%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	438	53	491
	% Bölge	89,2%	10,8%	100,0%
	% S70.	14,8%	21,3%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	306	22	328
	% Bölge	93,3%	6,7%	100,0%
	% S70.	10,3%	8,8%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	53	7	60
	% Bölge	88,3%	11,7%	100,0%
	% S70.	1,8%	2,8%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	77	7	84
	% Bölge	91,7%	8,3%	100,0%
	% S70.	2,6%	2,8%	2,6%

Bölge		S70. Evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?		
		Evlilik öncesi bir kız bir erkekle arkadaşlık kurabilir, bu gayet normaldir	Evlilik öncesi bir kız bir erkekle arkadaşlık kurmamalıdır, doğru bulmuyorum	Toplam
Doğu Marmara	Sayı	144	6	150
	% Bölge	96,0%	4,0%	100,0%
	% S70.	4,9%	2,4%	4,7%
Ege	Sayı	253	28	281
	% Bölge	90,0%	10,0%	100,0%
	% S70.	8,5%	11,2%	8,7%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	316	23	339
	% Bölge	93,2%	6,8%	100,0%
	% S70.	10,7%	9,2%	10,5%
İstanbul	Sayı	290	5	295
	% Bölge	98,3%	1,7%	100,0%
	% S70.	9,8%	2,0%	9,2%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	236	31	267
	% Bölge	88,4%	11,6%	100,0%
	% S70.	8,0%	12,4%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	178	11	189
	% Bölge	94,2%	5,8%	100,0%
	% S70.	6,0%	4,4%	5,9%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	255	43	298
	% Bölge	85,6%	14,4%	100,0%
	% S70.	8,6%	17,3%	9,3%
Toplam	Sayı	2967	249	3216
	% Bölge	92,3%	7,7%	100,0%
	% S70.	100,0%	100,0%	100,0%

Bölgeye göre evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığının normal karşılanması gerektiği konusunda en yüksek oran, % 98,3 ile İstanbul'da görülmüşken; bu ilişkiyi normal görmeyenlerin oranının en yüksek olduğu bölge ise % 14,4'lük bir oran ile Ortadoğu Anadolu bölgesi olmuştur. Türkiye genelinde ise, evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığını normal görenlerin oranı % 92,3'tür. Önceki kuşakların değerleri açısından bakıldığında, genç kuşağın bu konuda daha liberal bir bakış açısına sahip olduğunu söylemek olanaklıdır.

Katılımcıların, Türkiye'nin bugünkü yönetiminden memnuniyet durumunun bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 255. Bölgeye göre bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?

Bölge		S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?				
		Çok memnunun, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
Akdeniz	Sayı	6	94	324	12	436
	% Bölge	1,4%	21,6%	74,3%	2,8%	100,0%
	% S75.	3,2%	11,2%	16,0%	6,3%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	46	186	213	51	496
	% Bölge	9,3%	37,5%	42,9%	10,3%	100,0%
	% S75.	24,2%	22,2%	10,5%	27,0%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	37	88	188	16	329
	% Bölge	11,2%	26,7%	57,1%	4,9%	100,0%
	% S75.	19,5%	10,5%	9,3%	8,5%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	7	13	40	0	60
	% Bölge	11,7%	21,7%	66,7%	0,0%	100,0%
	% S75.	3,7%	1,6%	2,0%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	3	27	47	7	84
	% Bölge	3,6%	32,1%	56,0%	8,3%	100,0%
	% S75.	1,6%	3,2%	2,3%	3,7%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	5	33	97	15	150
	% Bölge	3,3%	22,0%	64,7%	10,0%	100,0%
	% S75.	2,6%	3,9%	4,8%	7,9%	4,6%
Ege	Sayı	12	51	203	19	285
	% Bölge	4,2%	17,9%	71,2%	6,7%	100,0%
	% S75.	6,3%	6,1%	10,0%	10,1%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	8	60	250	25	343
	% Bölge	2,3%	17,5%	72,9%	7,3%	100,0%
	% S75.	4,2%	7,2%	12,4%	13,2%	10,6%
İstanbul	Sayı	5	51	225	13	294
	% Bölge	1,7%	17,3%	76,5%	4,4%	100,0%
	% S75.	2,6%	6,1%	11,1%	6,9%	9,1%

Bölge		S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?				
		Çok memnunun, Türkiye çok iyi yönetiliyor	Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir	Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor	Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum	Toplam
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	31	98	133	8	270
	% Bölge	11,5%	36,3%	49,3%	3,0%	100,0%
	% S75.	16,3%	11,7%	6,6%	4,2%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	16	53	115	10	194
	% Bölge	8,2%	27,3%	59,3%	5,2%	100,0%
	% S75.	8,4%	6,3%	5,7%	5,3%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	14	83	188	13	298
	% Bölge	4,7%	27,9%	63,1%	4,4%	100,0%
	% S75.	7,4%	9,9%	9,3%	6,9%	9,2%
Toplam	Sayı	190	837	2023	189	3239
	% Bölge	5,9%	25,8%	62,5%	5,8%	100,0%
	% S75.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Katılımcılara sorulan, “bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır” sorusuna genel toplamda, “hiç memnun değilim Türkiye kötü yönetiliyor” diyenlerin oranı % 62,5'tir. Türkiye'nin yönetiminden duyulan memnuniyet - memnuniyetsizlik oranlarına bölgesel bazda bakıldığında ise en yüksek memnun olmama oranı % 76,5 ile İstanbul öne çıkmıştır. Türkiye'nin çok iyi yönetildiğini ve memnun olduklarını belirtenlerin en yüksek olduğu bölge ise % 11,7'lik oran ile Batı Marmara bölgesi olmuştur.

Katılımcıların, kadın – erkek eşitliği konusundaki düşüncelerinin bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 256. Bölgeye göre bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?

Bölge		S77. Bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?			
		Kadınlar ve erkekler eşittir	Erkekler kadınlardan üstündür	Kadınlar erkeklerden üstündür	Toplam
Akdeniz	Sayı	6	94	324	436
	% Bölge	1,4%	21,6%	74,3%	100,0%
	% S75.	3,2%	11,2%	16,0%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	46	186	213	496
	% Bölge	9,3%	37,5%	42,9%	100,0%
	% S75.	24,2%	22,2%	10,5%	15,3%

Bölge		S77. Bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?			
		Kadınlar ve erkekler eşittir	Erkekler kadınlardan üstündür	Kadınlar erkeklerden üstündür	Toplam
Batı Karadeniz	Sayı	37	88	188	329
	% Bölge	11,2%	26,7%	57,1%	100,0%
	% S75.	19,5%	10,5%	9,3%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	7	13	40	60
	% Bölge	11,7%	21,7%	66,7%	100,0%
	% S75.	3,7%	1,6%	2,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	3	27	47	84
	% Bölge	3,6%	32,1%	56,0%	100,0%
	% S75.	1,6%	3,2%	2,3%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	5	33	97	150
	% Bölge	3,3%	22,0%	64,7%	100,0%
	% S75.	2,6%	3,9%	4,8%	4,6%
Ege	Sayı	12	51	203	285
	% Bölge	4,2%	17,9%	71,2%	100,0%
	% S75.	6,3%	6,1%	10,0%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	8	60	250	343
	% Bölge	2,3%	17,5%	72,9%	100,0%
	% S75.	4,2%	7,2%	12,4%	10,6%
İstanbul	Sayı	5	51	225	294
	% Bölge	1,7%	17,3%	76,5%	100,0%
	% S75.	2,6%	6,1%	11,1%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	31	98	133	270
	% Bölge	11,5%	36,3%	49,3%	100,0%
	% S75.	16,3%	11,7%	6,6%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	16	53	115	194
	% Bölge	8,2%	27,3%	59,3%	100,0%
	% S75.	8,4%	6,3%	5,7%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	14	83	188	298
	% Bölge	4,7%	27,9%	63,1%	100,0%
	% S75.	7,4%	9,9%	9,3%	9,2%
Toplam	Sayı	190	837	2023	3239
	% Bölge	5,9%	25,8%	62,5%	100,0%
	% S75.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kadın ve erkeğin eşit olduğu konusunda genel toplamda % 80 oranında bir onaylama mevcuttur. Bölgelere göre bakıldığında ise, kadın ve erkeğin eşit olduğunu belirtenlerde en yüksek oran % 88,8 ile İstanbul ve en düşük oran % 68,8 ile Kuzeydoğu Anadolu'dur. Bu bölgede erkeklerin kadınlardan üstün olduğunu söyleyenler de (% 15,2) tüm bölgeler içinde en yüksek oran olmuştur. İşin ilginç, aynı bölgede yine en yüksek oranla (% 16) kadınların erkeklerden üstün olduğu belirtilmiştir.

Katılımcıların, Türkiye'nin geleceğini nasıl gördükleri konusunun bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 257. Bölgeye göre Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Bölge	S78. Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?						
		Türkiye'nin geleceğini çok iyi görüyorum, geleceğinden umutluyum	Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, geleceğinden umutsuzum	Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, ama geleceğinden umutluyum	Türkiye'nin durumu hep aynı bir değişiklik olacağını düşünmüyorum	Bilmiyorum	Başka
	Toplam						
Akdeniz	Sayı	23	157	134	99	17	436
	% Bölge	5,3%	36,0%	30,7%	22,7%	3,9%	100,0%
	% S78.	7,1%	13,8%	15,0%	15,7%	8,9%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	85	132	141	87	45	496
	% Bölge	17,1%	26,6%	28,4%	17,5%	9,1%	100,0%
	% S78.	26,1%	11,6%	15,8%	13,8%	23,6%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	46	137	80	50	12	329
	% Bölge	14,0%	41,6%	24,3%	15,2%	3,6%	100,0%
	% S78.	14,1%	12,0%	9,0%	7,9%	6,3%	10,2%
Batı Marmara	Sayı	10	16	25	8	0	60
	% Bölge	16,7%	26,7%	41,7%	13,3%	0,0%	100,0%
	% S78.	3,1%	1,4%	2,8%	1,3%	0,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	9	32	24	12	5	84
	% Bölge	10,7%	38,1%	28,6%	14,3%	6,0%	100,0%
	% S78.	2,8%	2,8%	2,7%	1,9%	2,6%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	11	49	35	44	5	150
	% Bölge	7,3%	32,7%	23,3%	29,3%	3,3%	100,0%
	% S78.	3,4%	4,3%	3,9%	7,0%	2,6%	9,8%
Ege	Sayı	14	91	76	76	20	284
	% Bölge	4,9%	32,0%	26,8%	26,8%	7,0%	100,0%
	% S78.	4,3%	8,0%	8,5%	12,1%	10,5%	11,5%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	26	135	84	69	18	343
	% Bölge	7,6%	39,4%	24,5%	20,1%	5,2%	100,0%
	% S78.	8,0%	11,9%	9,4%	11,0%	9,4%	18,0%

Bölge	S78. Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?							
		Türkiye'nin geleceğini çok iyi görüyorum, geleceğinden umutluyum	Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, geleceğinden umutsuzum	Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, ama geleceğinden umutluyum	Türkiye'nin durumu hep aynı bir değişiklik olacağını düşünmüyorum	Bilmiyorum	Başka	Toplam
İstanbul	Sayı	16	97	108	52	11	11	295
	% Bölge	5,4%	32,9%	36,6%	17,6%	3,7%	3,7%	100,0%
	% S78.	4,9%	8,5%	12,1%	8,3%	5,8%	18,0%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	41	95	74	37	19	5	271
	% Bölge	15,1%	35,1%	27,3%	13,7%	7,0%	1,8%	100,0%
	% S78.	12,6%	8,3%	8,3%	5,9%	9,9%	8,2%	8,4%
Orta Anadolu	Sayı	24	65	47	38	19	0	193
	% Bölge	12,4%	33,7%	24,4%	19,7%	9,8%	0,0%	100,0%
	% S78.	7,4%	5,7%	5,3%	6,0%	9,9%	0,0%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	21	133	65	57	20	2	298
	% Bölge	7,0%	44,6%	21,8%	19,1%	6,7%	0,7%	100,0%
	% S78.	6,4%	11,7%	7,3%	9,1%	10,5%	3,3%	9,2%
Toplam	Sayı	326	1139	893	629	191	61	3239
	% Bölge	10,1%	35,2%	27,6%	19,4%	5,9%	1,9%	100,0%
	% S78.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

“Türkiye’nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların bölgelere göre farklılık arz edip etmediğine bakıldığında, genel anlamda bir kötümserlik söz konusudur denebilir. Diğer bir deyişle, Türkiye’nin şu anki (Mayıs –Eylül 2021) durumunu iyi görmeyenlerin genel toplamdaki oranı % 62,8’dir. Ancak bu oranın % 35,2’si gelecekte umutsuzken, % 27,6’sı ise şu anki durum kötü olmakla birlikte gelecekte umutlu olduğunu belirtmiştir. Umutsuz olanların en çok yaşadığı bölgeye bakıldığında, % 44,6’lık bir oran ile Ortadoğu Anadolu ilk sırada gelmiştir. Şu anki durum hakkında olumsuz düşünüyor olmakla birlikte Türkiye’nin geleceğinden umutlu olduğunu belirtenlerin en yüksek olduğu bölge % 41,7 ile Batı Marmara bölgesi olmuştur. Türkiye’nin geleceğini iyi gördüklerini ve gelecekte umutlu olduğunu belirten en yüksek oran ise % 17,1 ile Batı Anadolu bölgesi olmuştur.

Katılımcıların, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kimin sorumlu olduğu konusunun bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 258. Bölgeye göre, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?

Bölge	S84. Sizce, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?							
		Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu bir sorunu yoktur	Cumhur-başkanı sorumludur	Muhalefet partileri sorumludur	İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur	İç düşman-larımız sorumludur	Dış düşman-larımız sorumludur	Başka
Akdeniz	Sayı	3	170	13	187	21	13	30
	% Bölge	0,7%	38,9%	3,0%	42,8%	4,8%	3,0%	6,9%
	% S84.	7,5%	15,3%	7,1%	15,0%	7,7%	8,1%	15,4%
Batı Anadolu	Sayı	7	107	38	186	72	41	42
	% Bölge	1,4%	21,7%	7,7%	37,7%	14,6%	8,3%	8,5%
	% S84.	17,5%	9,6%	20,9%	14,9%	26,5%	25,6%	21,5%
Batı Karadeniz	Sayı	5	105	23	119	29	22	23
	% Bölge	1,5%	32,2%	7,1%	36,5%	8,9%	6,7%	7,1%
	% S84.	12,5%	9,5%	12,6%	9,5%	10,7%	13,8%	11,8%
Batı Marmara	Sayı	1	24	5	23	5	1	1
	% Bölge	1,7%	40,0%	8,3%	38,3%	8,3%	1,7%	1,7%
	% S84.	2,5%	2,2%	2,7%	1,8%	1,8%	0,6%	0,5%
Doğu Karadeniz	Sayı	2	30	2	32	6	6	2
	% Bölge	2,5%	37,5%	2,5%	40,0%	7,5%	7,5%	2,5%
	% S84.	5,0%	2,7%	1,1%	2,6%	2,2%	3,8%	1,0%
Doğu Marmara	Sayı	1	54	9	59	7	8	7
	% Bölge	0,7%	37,2%	6,2%	40,7%	4,8%	5,5%	4,8%
	% S84.	2,5%	4,9%	4,9%	4,7%	2,6%	5,0%	3,6%
Ege	Sayı	2	137	16	90	14	10	13
	% Bölge	0,7%	48,6%	5,7%	31,9%	5,0%	3,5%	4,6%
	% S84.	5,0%	12,4%	8,8%	7,2%	5,1%	6,2%	6,7%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	9	129	16	119	28	13	22
	% Bölge	2,7%	38,4%	4,8%	35,4%	8,3%	3,9%	6,5%
	% S84.	22,5%	11,6%	8,8%	9,5%	10,3%	8,1%	11,3%

Bölge	S84. Sizce, Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur?								
		Türkiye'nin bugün yaşamakta olduğu bir sorunu yoktur	Cumhurbaşkanı sorumludur	Muhalefet partileri sorumludur	İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur	İç düşmanlarımız sorumludur	Dış düşmanlarımız sorumludur	Başka	Toplam
İstanbul	Sayı	0	117	13	126	10	6	22	294
	% Bölge	0,0%	39,8%	4,4%	42,9%	3,4%	2,0%	7,5%	100,0%
	% S84.	0,0%	10,6%	7,1%	10,1%	3,7%	3,8%	11,3%	9,2%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	5	71	20	105	30	20	13	264
	% Bölge	1,9%	26,9%	7,6%	39,8%	11,4%	7,6%	4,9%	100,0%
	% S84.	12,5%	6,4%	11,0%	8,4%	11,0%	12,5%	6,7%	8,2%
Orta Anadolu	Sayı	3	56	12	79	25	9	9	193
	% Bölge	1,6%	29,0%	6,2%	40,9%	13,0%	4,7%	4,7%	100,0%
	% S84.	7,5%	5,0%	6,6%	6,3%	9,2%	5,6%	4,6%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	2	109	15	124	25	11	11	297
	% Bölge	0,7%	36,7%	5,1%	41,8%	8,4%	3,7%	3,7%	100,0%
	% S84.	5,0%	9,8%	8,2%	9,9%	9,2%	6,9%	5,6%	9,3%
Toplam	Sayı	40	1109	182	1249	272	160	195	3207
	% Bölge	1,2%	34,6%	5,7%	38,9%	8,5%	5,0%	6,1%	100,0%
	% S84.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Türkiye'nin bugün yaşadığı sorunlardan en çok kimin sorumlu olduğu sorusuna verilen yanıtların bölgelere göre bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, genel toplamda sorunlardan ilk sırada, "İktidar – muhalefet tüm siyasetçiler" birlikte sorumlu (% 38,9) görülmüştür. İkinci sırada ise yaşanan sorunların sorumlusunun Cumhurbaşkanı olduğu ifade edilmiştir (% 34,6). Cumhurbaşkanı'nı en çok sorumlu gören bölge % 48,6'lık oran ile Ege, en az sorumlu gören bölge ise % 21,7'lik oran ile Batı Anadolu'dur. Yaşanan sorunlardan iktidar ve muhalefeti birlikte sorumlu görenlerin oranlarının en yüksek olduğu bölgeler ise % 42,9'luk oran ile İstanbul ve % 42,8'lik oran ile Akdeniz bölgeleri olmuştur. Yaşanan sorunlardan iktidar ve muhalefeti birlikte sorumlu görenlerin oranının en düşük olduğu bölge ise Ege bölgesidir (% 31,9).

Katılımcıların, ideolojik temelde kendilerini nasıl tanımladıkları konusunun bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 259. Bölgeye göre kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?

Bölge		S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?											
		Ülkücü – Milliyetçi	Devrimci – Sosyalist	Merkez Sağ – Liberal	Merkez Sol – Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojim yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Akdeniz	34	38	17	19	11	19	128	2	105	48	16	437	437
	7,8%	8,7%	3,9%	4,3%	2,5%	4,3%	29,3%	0,5%	24,0%	11,0%	3,7%	100,0%	100,0%
	9,7%	17,2%	23,0%	13,6%	4,8%	6,5%	19,3%	2,2%	17,2%	10,6%	14,3%	13,5%	13,5%
Batı Anadolu	59	25	13	9	60	53	72	4	101	82	18	496	496
	11,9%	5,0%	2,6%	1,8%	12,1%	10,7%	14,5%	0,8%	20,4%	16,5%	3,6%	100,0%	100,0%
	16,8%	11,3%	17,6%	6,4%	26,2%	18,1%	10,9%	4,4%	16,6%	18,1%	16,1%	15,3%	15,3%
Batı Karadeniz	43	17	10	14	24	48	84	1	34	38	17	330	330
	13,0%	5,2%	3,0%	4,2%	7,3%	14,5%	25,5%	0,3%	10,3%	11,5%	5,2%	100,0%	100,0%
	12,2%	7,7%	13,5%	10,0%	10,5%	16,4%	12,7%	1,1%	5,6%	8,4%	15,2%	10,2%	10,2%
Batı Marmara	0	1	2	9	6	3	22	1	7	6	3	60	60
	0,0%	1,7%	3,3%	15,0%	10,0%	5,0%	36,7%	1,7%	11,7%	10,0%	5,0%	100,0%	100,0%
	0,0%	0,5%	2,7%	6,4%	2,6%	1,0%	3,3%	1,1%	1,1%	1,3%	2,7%	1,9%	1,9%
Doğu Karadeniz	20	8	1	2	0	9	26	0	7	8	1	82	82
	24,4%	9,8%	1,2%	2,4%	0,0%	11,0%	31,7%	0,0%	8,5%	9,8%	1,2%	100,0%	100,0%
	5,7%	3,6%	1,4%	1,4%	0,0%	3,1%	3,9%	0,0%	1,1%	1,8%	0,9%	2,5%	2,5%
Doğu Marmara	18	5	6	6	13	13	44	0	23	17	3	148	148
	12,2%	3,4%	4,1%	4,1%	8,8%	8,8%	29,7%	0,0%	15,5%	11,5%	2,0%	100,0%	100,0%
	5,1%	2,3%	8,1%	4,3%	5,7%	4,4%	6,6%	0,0%	3,8%	3,8%	2,7%	4,6%	4,6%
Ege	36	10	9	24	5	16	63	8	57	51	6	285	285
	12,6%	3,5%	3,2%	8,4%	1,8%	5,6%	22,1%	2,8%	20,0%	17,9%	2,1%	100,0%	100,0%
	10,2%	4,5%	12,2%	17,1%	2,2%	5,5%	9,5%	8,8%	9,4%	11,3%	5,4%	8,8%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	27	39	6	9	17	24	55	28	64	58	16	343	343
	7,9%	11,4%	1,7%	2,6%	5,0%	7,0%	16,0%	8,2%	18,7%	16,9%	4,7%	100,0%	100,0%
	7,7%	17,6%	8,1%	6,4%	7,4%	8,2%	8,3%	30,8%	10,5%	12,8%	14,3%	10,6%	10,6%

Bölge		S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?											
		Ülkücü – Milliyetçi	Devrimci – Sosyalist	Merkez Sağ – Liberal	Merkez Sol – Sosyal Demokrat	İslamcı	Türkçü	Atatürkçü-Kemalist	Kürtçü	İdeolojim yok (Apolitik)	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
İstanbul	16	24	2	17	10	32	86	2	60	31	14	294	294
	5,4%	8,2%	0,7%	5,8%	3,4%	10,9%	29,3%	0,7%	20,4%	10,5%	4,8%	100,0%	100,0%
	4,5%	10,9%	2,7%	12,1%	4,4%	10,9%	13,0%	2,2%	9,9%	6,8%	12,5%	9,1%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	70	6	6	6	22	45	26	9	29	45	6	270	270
	25,9%	2,2%	2,2%	2,2%	8,1%	16,7%	9,6%	3,3%	10,7%	16,7%	2,2%	100,0%	100,0%
	19,9%	2,7%	8,1%	4,3%	9,6%	15,4%	3,9%	9,9%	4,8%	9,9%	5,4%	8,3%	8,3%
Orta Anadolu	19	11	2	14	18	21	38	0	39	27	4	193	193
	9,8%	5,7%	1,0%	7,3%	9,3%	10,9%	19,7%	0,0%	20,2%	14,0%	2,1%	100,0%	100,0%
	5,4%	5,0%	2,7%	10,0%	7,9%	7,2%	5,7%	0,0%	6,4%	6,0%	3,6%	6,0%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	10	37	0	11	43	10	18	36	83	42	8	298	298
	3,4%	12,4%	0,0%	3,7%	14,4%	3,4%	6,0%	12,1%	27,9%	14,1%	2,7%	100,0%	100,0%
	2,8%	16,7%	0,0%	7,9%	18,8%	3,4%	2,7%	39,6%	13,6%	9,3%	7,1%	9,2%	9,2%
Toplam	352	221	74	140	229	293	662	91	609	453	112	3236	3236
	10,9%	6,8%	2,3%	4,3%	7,1%	9,1%	20,5%	2,8%	18,8%	14,0%	3,5%	100,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

“Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların bölgeler bazında bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, genel toplamda ilk sırada dile getirilen kimlik, “Atatürkçü – Kemalist” (% 20,5) kimlik olmuştur. Bu kimliği en yüksek oranda dile getiren bölge (% 36,7) Batı Marmara, en düşük oranda ise % 6 ile Ortadoğu Anadolu bölgesi olmuştur. İdeolojim yok – apolitik diyenler de önemli bir oran oluşturmuştur. Bu grupta en yüksek oran % 27,9 ile yine Ortadoğu Anadolu bölgesinde görülmüştür. En düşük oran ise % 8,5 ile Doğu Karadeniz bölgesinde görülmüştür.

Bu soruya yanıt vermek istemeyenler ise genel toplamda % 14 olmuştur. Kendini ülkücü – milliyetçi olarak tanımlayanlar arasında en yüksek oran % 25,9 ile Kuzeydoğu Anadolu’da tespit edilmiştir. Kendini devrimci –sosyalist olarak tanımlayanlar ise en yüksek % 12,4’lük bir oran ile Ortadoğu Anadolu’da görülmüştür. Diğer ideolojik kimlikler göreceli olarak düşük oranlarda kalmıştır.

Katılımcıların, son seçimde hangi partiye oy verdikleri konusunun bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 260. Bölgeye göre son seçimde hangi partiye oy verdiniz?

Bölge		S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?								
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	SAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Akdeniz	Sayı	41	117	18	8	16	1	67	5	273
	% Bölge	15,0%	42,9%	6,6%	2,9%	5,9%	0,4%	24,5%	1,8%	100,0%
	% S90.	10,2%	20,8%	10,7%	8,6%	11,3%	5,9%	12,1%	9,3%	13,7%
Batı Anadolu	Sayı	90	39	25	16	6	6	108	12	302
	% Bölge	29,8%	12,9%	8,3%	5,3%	2,0%	2,0%	35,8%	4,0%	100,0%
	% S90.	22,5%	6,9%	14,8%	17,2%	4,3%	35,3%	19,5%	22,2%	15,2%
Batı Karadeniz	Sayı	53	67	23	15	2	1	88	5	254
	% Bölge	20,9%	26,4%	9,1%	5,9%	0,8%	0,4%	34,6%	2,0%	100,0%
	% S90.	13,2%	11,9%	13,6%	16,1%	1,4%	5,9%	15,9%	9,3%	12,8%
Batı Marmara	Sayı	15	32	0	0	4	2	3	0	56
	% Bölge	26,8%	57,1%	0,0%	0,0%	7,1%	3,6%	5,4%	0,0%	100,0%
	% S90.	3,8%	5,7%	0,0%	0,0%	2,8%	11,8%	0,5%	0,0%	2,8%
Doğu Karadeniz	Sayı	11	21	4	6	0	0	13	3	58
	% Bölge	19,0%	36,2%	6,9%	10,3%	0,0%	0,0%	22,4%	5,2%	100,0%
	% S90.	2,8%	3,7%	2,4%	6,5%	0,0%	0,0%	2,3%	5,6%	2,9%
Doğu Marmara	Sayı	10	21	7	4	2	1	20	0	65
	% Bölge	15,4%	32,3%	10,8%	6,2%	3,1%	1,5%	30,8%	0,0%	100,0%
	% S90.	2,5%	3,7%	4,1%	4,3%	1,4%	5,9%	3,6%	0,0%	3,3%
Ege	Sayı	19	51	16	13	9	1	32	3	144
	% Bölge	13,2%	35,4%	11,1%	9,0%	6,2%	0,7%	22,2%	2,1%	100,0%
	% S90.	4,8%	9,1%	9,5%	14,0%	6,4%	5,9%	5,8%	5,6%	7,2%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	25	38	15	6	36	1	71	8	200
	% Bölge	12,5%	19,0%	7,5%	3,0%	18,0%	0,5%	35,5%	4,0%	100,0%
	% S90.	6,2%	6,8%	8,9%	6,5%	25,5%	5,9%	12,8%	14,8%	10,1%
İstanbul	Sayı	14	91	3	7	7	0	31	5	158
	% Bölge	8,9%	57,6%	1,9%	4,4%	4,4%	0,0%	19,6%	3,2%	100,0%
	% S90.	3,5%	16,2%	1,8%	7,5%	5,0%	0,0%	5,6%	9,3%	7,9%

Bölge		S90. Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?								
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	ŞAADET PARTİSİ	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	51	25	35	5	3	2	40	5	166
	% Bölge	30,7%	15,1%	21,1%	3,0%	1,8%	1,2%	24,1%	3,0%	100,0%
	% S90.	12,8%	4,4%	20,7%	5,4%	2,1%	11,8%	7,2%	9,3%	8,3%
Orta Anadolu	Sayı	25	36	14	11	0	0	37	3	126
	% Bölge	19,8%	28,6%	11,1%	8,7%	0,0%	0,0%	29,4%	2,4%	100,0%
	% S90.	6,2%	6,4%	8,3%	11,8%	0,0%	0,0%	6,7%	5,6%	6,3%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	46	24	9	2	56	2	44	5	188
	% Bölge	24,5%	12,8%	4,8%	1,1%	29,8%	1,1%	23,4%	2,7%	100,0%
	% S90.	11,5%	4,3%	5,3%	2,2%	39,7%	11,8%	7,9%	9,3%	9,4%
Toplam	Sayı	400	562	169	93	141	17	554	54	1990
	% Bölge	20,1%	28,2%	8,5%	4,7%	7,1%	0,9%	27,8%	2,7%	100,0%
	% S90.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Son seçimde oy verilen partinin bölgeler bazında değişiklik arz edip etmediğine bakıldığında ilk sırada, genel toplamda % 28,2 ile CHP ve % 20,1 ile AKP, en çok oy verilen partiler olmuştur. CHP en yüksek oyu % 57,6 ile İstanbul'dan en düşük oyu ise % 12,9 ve % 12,8 ile Batı Anadolu ve Ortadoğu Anadolu bölgesinden almıştır. AKP ise en yüksek oyu % 30,7 ile Kuzeydoğu Anadolu'dan, en düşük oyu ise % 8,9 ile İstanbul'dan almıştır. Ancak genel toplamda % 27,8'lik bir kesim bu soruya cevap vermek istemediğini belirtmiştir. Cevap vermek istemeyenlerin en çok % 35,8'lik bir oran ile Batı Anadolu bölgesinde olduğu görülmüştür.

Katılımcıların, yarın seçim olsa hangi partiye oy verecekleri konusunun bölgeler bazında bir farklılık gösterip - göstermediğine bakılmış ve ilgili veriler oransal olarak aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo değerleri çerçevesinde, yarın seçim olsa hangi partiye oy vereceklerini belirtenlerin bölgelere göre bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında, genel toplamda ilk sırada oy verilecek parti % 23,9 ile CHP olmuştur. En yüksek oy veren bölge % 41,7'lik oran ile Batı Marmara, en düşük oy veren bölge ise % 12,7'lik oranla Kuzeydoğu Anadolu'dur. İkinci sıradaki Ak Partiye ise genel toplamda % 10 ve bölge bazında ise en yüksek oy % 16,4 ile Kuzeydoğu Anadolu bölgesinden çıkmıştır. Diğer siyasal partilere ise göreceli olarak daha düşük oranlarda tercih belirtilmiştir. Bölge bazında, oy kullanmayacaklarını belirtenlerin en yüksek oranı % 17,1 ile Orta Anadolu; kararsızlar % 23 ile Batı Anadolu ve bu soruya yanıt vermek istemeyenler ise % 22,6'lık oran ile Batı Karadeniz bölgesinde öne çıkmışlardır.

Tablo 261. Bölgeye göre yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?

Bölge		S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?												
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Oy kullanmayacağım	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Akdeniz	Sayı	25	141	10	16	11	3	2	3	64	90	52	20	437
	% Bölge	5,7%	32,3%	2,3%	3,7%	2,5%	0,7%	0,5%	0,7%	14,6%	20,6%	11,9%	4,6%	100,0%
	% S91.	7,7%	18,2%	7,1%	10,2%	7,2%	7,0%	13,3%	15,0%	15,9%	16,5%	10,5%	12,2%	13,5%
Batı Anadolu	Sayı	72	74	20	17	3	6	3	3	64	114	96	24	496
	% Bölge	14,5%	14,9%	4,0%	3,4%	0,6%	1,2%	0,6%	0,6%	12,9%	23,0%	19,4%	4,8%	100,0%
	% S91.	22,2%	9,6%	14,2%	10,8%	2,0%	14,0%	20,0%	15,0%	15,9%	20,9%	19,4%	14,6%	15,3%
Batı Karadeniz	Sayı	48	67	18	18	1	5	1	1	25	51	74	19	328
	% Bölge	14,6%	20,4%	5,5%	5,5%	0,3%	1,5%	0,3%	0,3%	7,6%	15,5%	22,6%	5,8%	100,0%
	% S91.	14,8%	8,7%	12,8%	11,5%	0,7%	11,6%	6,7%	5,0%	6,2%	9,4%	14,9%	11,6%	10,1%
Batı Marmara	Sayı	8	25	0	3	2	0	0	2	4	11	0	5	60
	% Bölge	13,3%	41,7%	0,0%	5,0%	3,3%	0,0%	0,0%	3,3%	6,7%	18,3%	0,0%	8,3%	100,0%
	% S91.	2,5%	3,2%	0,0%	1,9%	1,3%	0,0%	0,0%	10,0%	1,0%	2,0%	0,0%	3,0%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	13	19	3	10	0	0	1	0	13	9	12	4	84
	% Bölge	15,5%	22,6%	3,6%	11,9%	0,0%	0,0%	1,2%	0,0%	15,5%	10,7%	14,3%	4,8%	100,0%
	% S91.	4,0%	2,5%	2,1%	6,4%	0,0%	0,0%	6,7%	0,0%	3,2%	1,7%	2,4%	2,4%	2,6%
Doğu Marmara	Sayı	12	43	7	5	2	4	0	1	16	24	24	11	149
	% Bölge	8,1%	28,9%	4,7%	3,4%	1,3%	2,7%	0,0%	0,7%	10,7%	16,1%	16,1%	7,4%	100,0%
	% S91.	3,7%	5,6%	5,0%	3,2%	1,3%	9,3%	0,0%	5,0%	4,0%	4,4%	4,8%	6,7%	4,6%
Ege	Sayı	23	102	12	26	10	4	0	1	24	34	43	6	285
	% Bölge	8,1%	35,8%	4,2%	9,1%	3,5%	1,4%	0,0%	0,4%	8,4%	11,9%	15,1%	2,1%	100,0%
	% S91.	7,1%	13,2%	8,5%	16,6%	6,6%	9,3%	0,0%	5,0%	6,0%	6,2%	8,7%	3,7%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	16	72	13	13	45	6	2	2	46	45	66	16	342
	% Bölge	4,7%	21,1%	3,8%	3,8%	13,2%	1,8%	0,6%	0,6%	13,5%	13,2%	19,3%	4,7%	100,0%
	% S91.	4,9%	9,3%	9,2%	8,3%	29,6%	14,0%	13,3%	10,0%	11,4%	8,3%	13,3%	9,8%	10,6%
İstanbul	Sayı	13	122	9	12	9	5	0	0	43	48	19	15	295
	% Bölge	4,4%	41,4%	3,1%	4,1%	3,1%	1,7%	0,0%	0,0%	14,6%	16,3%	6,4%	5,1%	100,0%
	% S91.	4,0%	15,8%	6,4%	7,6%	5,9%	11,6%	0,0%	0,0%	10,7%	8,8%	3,8%	9,1%	9,1%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	44	34	34	20	7	6	1	3	25	26	50	18	268
	% Bölge	16,4%	12,7%	12,7%	7,5%	2,6%	2,2%	0,4%	1,1%	9,3%	9,7%	18,7%	6,7%	100,0%
	% S91.	13,5%	4,4%	24,1%	12,7%	4,6%	14,0%	6,7%	15,0%	6,2%	4,8%	10,1%	11,0%	8,3%

Bölge		S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?												
		AK PARTİ	CHP	MHP	İYİ PARTİ	HDP	DEVA PARTİSİ	GELECEK PARTİSİ	SAADET PARTİSİ	Oy kullanmayacağım	Kararsızım	Cevap vermek istemedi	Başka	Toplam
Orta Anadolu	Sayı	22	33	7	14	0	3	0	1	33	41	26	13	193
	% Bölge	11,4%	17,1%	3,6%	7,3%	0,0%	1,6%	0,0%	0,5%	17,1%	21,2%	13,5%	6,7%	100,0%
	% S91.	6,8%	4,3%	5,0%	8,9%	0,0%	7,0%	0,0%	5,0%	8,2%	7,5%	5,2%	7,9%	6,0%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	29	42	8	3	62	1	5	3	46	52	34	13	298
	% Bölge	9,7%	14,1%	2,7%	1,0%	20,8%	0,3%	1,7%	1,0%	15,4%	17,4%	11,4%	4,4%	100,0%
		8,9%	5,4%	5,7%	1,9%	40,8%	2,3%	33,3%	15,0%	11,4%	9,5%	6,9%	7,9%	9,2%
Toplam	Sayı	325	774	141	157	152	43	15	20	403	545	496	164	3235
	% Bölge	10,0%	23,9%	4,4%	4,9%	4,7%	1,3%	0,5%	0,6%	12,5%	16,8%	15,3%	5,1%	100,0%
	% S91.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tablo 262. Bölgeye göre şu anki politikacılarından en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?

Bölge		S92. Şu anki politikacılarından en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?													
		Recep Tayyip Erdoğan	Kenal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka	Mansur Yavaş	Ekmek İmamoğlu	Toplam
Akdeniz	Sayı	44	24	46	13	23	2	9	1	0	50	110	83	26	431
	% Bölge	10,2%	5,6%	10,7%	3,0%	5,3%	0,5%	2,1%	0,2%	0,0%	11,6%	25,5%	19,3%	6,0%	100,0%
	% S92.	8,1%	11,8%	16,4%	8,8%	8,9%	8,0%	9,4%	2,7%	0,0%	21,0%	16,9%	15,7%	25,5%	13,8%
Batı Anadolu	Sayı	124	27	32	29	11	3	14	14	4	31	127	64	3	483
	% Bölge	25,7%	5,6%	6,6%	6,0%	2,3%	0,6%	2,9%	2,9%	0,8%	6,4%	26,3%	13,3%	0,6%	100,0%
	% S92.	22,8%	13,2%	11,4%	19,7%	4,3%	12,0%	14,6%	37,8%	28,6%	13,0%	19,5%	12,1%	2,9%	15,5%
Batı Karadeniz	Sayı	71	25	33	17	1	1	12	3	3	22	66	67	4	325
	% Bölge	21,8%	7,7%	10,2%	5,2%	0,3%	0,3%	3,7%	0,9%	0,9%	6,8%	20,3%	20,6%	1,2%	100,0%
	% S92.	13,0%	12,3%	11,7%	11,6%	0,4%	4,0%	12,5%	8,1%	21,4%	9,2%	10,1%	12,7%	3,9%	10,4%
Batı Marmara	Sayı	10	4	3	0	6	2	0	0	0	3	10	17	5	60
	% Bölge	16,7%	6,7%	5,0%	0,0%	10,0%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	5,0%	16,7%	28,3%	8,3%	100,0%
	% S92.	1,8%	2,0%	1,1%	0,0%	2,3%	8,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	1,5%	3,2%	4,9%	1,9%
Doğu Karadeniz	Sayı	15	7	14	3	1	1	4	0	0	9	11	8	0	73
	% Bölge	20,5%	9,6%	19,2%	4,1%	1,4%	1,4%	5,5%	0,0%	0,0%	12,3%	15,1%	11,0%	0,0%	100,0%
	% S92.	2,8%	3,4%	5,0%	2,0%	0,4%	4,0%	4,2%	0,0%	0,0%	3,8%	1,7%	1,5%	0,0%	2,3%
Doğu Marmara	Sayı	22	7	13	6	2	2	6	1	1	19	26	33	0	138
	% Bölge	15,9%	5,1%	9,4%	4,3%	1,4%	1,4%	4,3%	0,7%	0,7%	13,8%	18,8%	23,9%	0,0%	100,0%
	% S92.	4,0%	3,4%	4,6%	4,1%	0,8%	8,0%	6,2%	2,7%	7,1%	8,0%	4,0%	6,3%	0,0%	4,4%
Ege	Sayı	23	34	35	10	12	3	5	1	4	36	48	54	9	274
	% Bölge	8,4%	12,4%	12,8%	3,6%	4,4%	1,1%	1,8%	0,4%	1,5%	13,1%	17,5%	19,7%	3,3%	100,0%
	% S92.	4,2%	16,7%	12,5%	6,8%	4,7%	12,0%	5,2%	2,7%	28,6%	15,1%	7,4%	10,2%	8,8%	8,8%
Güneydoğu Anadolu	Sayı	39	21	24	10	71	1	12	4	1	17	54	52	13	319
	% Bölge	12,2%	6,6%	7,5%	3,1%	22,3%	0,3%	3,8%	1,3%	0,3%	5,3%	16,9%	16,3%	4,1%	100,0%
	% S92.	7,2%	10,3%	8,5%	6,8%	27,6%	4,0%	12,5%	10,8%	7,1%	7,1%	8,3%	9,9%	12,7%	10,2%
İstanbul	Sayı	21	15	22	15	11	2	9	1	0	17	63	78	25	279
	% Bölge	7,5%	5,4%	7,9%	5,4%	3,9%	0,7%	3,2%	0,4%	0,0%	6,1%	22,6%	28,0%	9,0%	100,0%
	% S92.	3,9%	7,4%	7,8%	10,2%	4,3%	8,0%	9,4%	2,7%	0,0%	7,1%	9,7%	14,8%	24,5%	8,9%
Kuzeydoğu Anadolu	Sayı	80	12	28	30	12	2	10	1	1	12	52	23	2	265
	% Bölge	30,2%	4,5%	10,6%	11,3%	4,5%	0,8%	3,8%	0,4%	0,4%	4,5%	19,6%	8,7%	0,8%	100,0%
	% S92.	14,7%	5,9%	10,0%	20,4%	4,7%	8,0%	10,4%	2,7%	7,1%	5,0%	8,0%	4,4%	2,0%	8,5%

Bölge		S92. Şu anki politikacılardan en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir?													
		Recep Tayyip Erdoğan	Kemal Kılıçdaroğlu	Meral Akşener	Devlet Bahçeli	Selahattin Demirtaş	Temel Karamollaoğlu	Ali Babacan	Ahmet Davutoğlu	Doğu Perinçek	Muharrem İnce	Başka	Mansur Yavaş	Ekrem İmamoğlu	Toplam
Orta Anadolu	Sayı	40	6	20	7	3	0	7	2	0	13	39	37	6	180
	% Bölge	22,2%	3,3%	11,1%	3,9%	1,7%	0,0%	3,9%	1,1%	0,0%	7,2%	21,7%	20,6%	3,3%	100,0%
	% S92.	7,3%	2,9%	7,1%	4,8%	1,2%	0,0%	7,3%	5,4%	0,0%	5,5%	6,0%	7,0%	5,9%	5,8%
Ortadoğu Anadolu	Sayı	56	22	11	7	104	6	8	9	0	9	46	11	9	298
	% Bölge	18,8%	7,4%	3,7%	2,3%	34,9%	2,0%	2,7%	3,0%	0,0%	3,0%	15,4%	3,7%	3,0%	100,0%
	% S92.	10,3%	10,8%	3,9%	4,8%	40,5%	24,0%	8,3%	24,3%	0,0%	3,8%	7,1%	2,1%	8,8%	9,5%
Toplam	Sayı	545	204	281	147	257	25	96	37	14	238	652	527	102	3125
	% Bölge	17,4%	6,5%	9,0%	4,7%	8,2%	0,8%	3,1%	1,2%	0,4%	7,6%	20,9%	16,9%	3,3%	100,0%
	% S92.	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

En çok beğenilen – takdir edilen politikacının kim olduğu konusunun bölgelere göre bir farklılık gösterip göstermediğine bakıldığında ise öne çıkan iki isim olmuştur: Recep T. Erdoğan ve Mansur Yavaş. Erdoğan en çok % 30,2 ile Kuzeydoğu Anadolu ve Yavaş ise en çok % 28,3 ile Batı Marmara bölgesinde beğenilmiş ve takdir edilmiştir. Ancak sahada uygulanan ankette sadece siyasi parti başkanlarının isimlerine yer verildiği ve bu listede Mansur Yavaş'ın adının yer almadığını belirtmek gerekir.

Sonuç

Söz konusu araştırma, bütün Türkiye’de NUTS1’e göre oluşturulan bölgeler bazında toplamda 28 ilde anket tekniği ile toplanmış olan verilere dayanmıştır. Zaman zaman saha gözlem notları da analiz ve değerlendirmelerde kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları, yukarıda, konularına göre alt başlıklar altında tablolar ve grafikler formatında sunulmuştur. Özet bulgular, her ne kadar “yönetici özet raporu”nda sunulmuş olsa da çalışmanın Türk gençliği açısından önemli bulgulara ulaştığı düşünülmektedir. Bu bulgulara göre varılan sonuçlar ana hatları ile şu şekilde verilebilir:

Türk gençliğinin, her şeyden önce, iddia edildiği gibi dünyadan habersiz, zevk ve eğlence peşinde koşan vurdumduymaz bir gençlik olmadığı ve hatta tersine, eğitimden siyasete, işsizlikten göçmen sorunlarına kadar hemen hemen her konuda bir şekilde düşünce sahibi olduğu görülmüştür.

Türk gençliğinin eğitim düzeyi, yetişkinlere oranla daha üst düzeydedir. Yarısından fazlası lise ve dengi okul mezunudur. Yine yetişkinlere kıyasla Türkçe dışında dil bilenlerin sayısında bir artış olduğu tespit edilmiştir. İngilizce en fazla bilinen yabancı dil olmuştur.

Türk gençliği, kendisine yeteri kadar önem verilmediği ve kendini geliştirecek ve ülkesine daha fazla katkı yapacak olanaklar yaratılmadığını ve bir anlamda gençliğin kendi kaderine terk edilmiş olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Türk gençliği, var olan – mevcut eğitim sisteminden kesinlikle hoşnut olmadığını ve sıklıkla değiştiren

eğitim ve sınav sistemlerinin kendilerini umutsuzluk ve karamsarlığa sevk ettiğini belirtmiştir.

Türk gençliğinin çok önemli bir bölümünün düzenli bir geliri bulunmamaktadır ve en fazla oranda anne ve babaları tarafından finansal açıdan yardım görmektedirler.

Türk gençliği, evlilik öncesi kız – erkek arkadaşlığına olumlu bakmakta ve bunu normal olarak değerlendirmektedir. Yetişkinlere oranla daha serbest ve anlayışlı bir yaklaşım içinde olduklarını söylemek olanaklıdır.

Türk gençliğinin çoğunluğu (% 80), kadın ve erkeğin eşit olduğuna inanıyor, % 10,6’sı ise kadınların erkeklerden daha üstün olduğunu düşünüyor. Erkeklerin kadınlardan üstün olduğunu düşünenlerin oranı ise % 9,4’tür.

Türk gençliği, genel anlamda dine karşı olumlu olmakla birlikte, dini vecibeleri yerine getirme konusunda çok aktif değildir. Bununla birlikte Tanrı’ya inandığını ancak dinlere inanmadığını – Deist olduğunu belirtmiş olanlarla kendisini Ateist ve Agnostik olarak ifade edenlerin sayıları da göz ardı edilemeyecek oranlardadır.

Türk gençliği, Türkiye’nin az gelişmiş (% 48,5) ve orta derecede (% 45,1) gelişmiş bir ülke olduğunu; gelir dağılımının eşitsiz ve dengesiz olduğunu (% 82,9) düşünmektedir.

Türkiye’de işsizliğin çok yüksek düzeyde olduğunu (% 87,3); özellikle yeni iş alanları yaratılmadığı, işe alımlarda adam

kayırmacılık ve torpilin işlemekte olduğunu düşünmektedir. Başka ülkelerden gelen göçmenlerin daha az ücretlerle çalışmayı kabul etmeleri de sözü edilen işsizlik nedenleri arasında ifade edilmiştir.

Türk gençliği, Türkiye’de en çok ekonomik kriz, işsizlik ve kalitesiz eğitim sorunlarının yaşadığını dile getirmiştir. Bununla birlikte ülkede torpil, yolsuzluk, adam kayırma, işe girmede eşit fırsat tanınmaması, ülkede çok sayıda üniversite kurulmuş olması, bu yüzden çok sayıda işsiz üniversite mezunu bulunmasını en önemli sorunlar olarak dile getirmiştir.

Türk gençliği, işe alımlarda liyakate uygun hareket edilmediğini, adam kayırma ve torpilin yaygın olduğunu düşünmektedir. Özellikle güç ve yetki sahibi olanların kendi akraba ve tanıdıklarını işe yerleştirdikleri ve ayrıca politik tercihlerle işe yerleştirme olduğu şeklinde düşünceler de ifade edilmiştir.

Türk gençliğinin tamamına yakını sosyal medya araç ve platformlarını etkin bir şekilde kullanmaktadır. Sosyal medya araç-platformlarının kullanım süresi günlük ortalama 1-3 saattir (% 42). Günde 4-6 saat sosyal medya araç-platformlarını kullananların oranı % 34,6’dır. En çok WhatsApp (% 87,6), YouTube (% 76,1), Instagram (% 73,7) ve Twitter (% 41,7) kullanıyorlar. Sosyal medya daha çok arkadaş edinme, oyun oynama ve video izleme amaçlı kullanılmaktadır. Az oranda da olsa, sosyal medya platform – araçlarını kendi alanında araştırma yapmak ve kendini geliştirmek için kullananlar da tespit edilmiştir.

Türk gençliği, entelektüel ve sanatsal faaliyetlere ilgi konusunda oldukça alt seviyededir. Diğer bir deyişle, ders kitapları dışında kitap okuma alışkanlığı ve tiyatro seyretmiş olmakla birlikte opera, bale ve klasik müzik konseri izleme oranları çok çok düşük düzeydedir.

Türk gençliği boş zamanlarını en çok internette gezinme, kitap okuma ve bilgisayar - cep telefonunda oyun oynama ile geçiriyor.

Türk gençliğinin düzenli spor yapmak gibi bir alışkanlığı yoktur. Özellikle yaşamakta oldukları yerlere yakın ve ücretsiz ulaşılabilir spor tesislerinin az veya hiç olmamasının bu durumda rol oynadığı düşünülmektedir.

Türk gençliğinin sivil toplum örgütlerine üyelik ve bu örgütlerde çalışma durumu hemen hemen yok gibidir.

Türk gençliği, Türkiye ve dünya gündemini takip etmekte ve bunun için en fazla cep telefonlarını kullanmaktadır.

Türk gençliği, çoğunlukla, olanakları olsa geleceklerini başta Avrupa ve İskandinav ülkeleri olmak üzere batılı ülkelerde kurmak istediklerini belirtmiştir. Bu ülkeler arasında Almanya, İsveç, Norveç, Fransa, İngiltere, Danimarka, Finlandiya, ABD ve Kanada en çok tercih edilen ülkeler olmuştur. Bu ülkelerde yaşamayı istemelerinin temel nedenlerine bakıldığında, daha fazla çalışma ve iş bulma düşüncesi ilk sırada olmakla birlikte o ülkelerde daha fazla özgürlük, insan hakları ve daha üst düzeyde bir yaşam standardının olması ile kendisini, Türkiye’de

güvende hissetmiyor olma gerekçeleri en çok öne çıkmış olan gerekçelerdir. Buna karşılık, azımsanmayacak bir grup, Türkiye'nin şu anki yönetiminden memnun olmamasına karşın yine de Türkiye'yi terk etmek istemediğini, Türkiye'de yaşamak istediğini ve Türkiye'nin daha iyi ve yaşanılır bir ülke olması için çalışmak istediğini belirtmiştir.

Türk gençliği, Türkiye'nin bugünkü yönetim biçiminden çoğunlukla memnun olmadığını ifade etmiş; önemli bir bölümü Türkiye'nin geleceğini iyi görmediğini ve gelecek hakkında umutsuz olduğunu belirtmiş olmasına karşın, yine azımsanmayacak bir diğer grup, Türkiye'nin şu anki yönetiminden memnun olmamakla birlikte Türkiye'nin geleceği hakkında umutlu olduğunu belirtmiştir. Kısacası Türk gençliği, Türkiye'nin mevcut yönetim biçiminden ve politikacılarından hiç de hoşnut olmadığını net bir şekilde ortaya koymuştur.

Türk gençliği, Türkiye'de sorunlar yaşandığını ve bu sorunlardan öncelikle ilk sırada, iktidar ve muhalefet tüm siyasilerin, ikinci sırada ise Cumhurbaşkanının sorumlu olduğunu belirtmiştir. Göz ardı edilemeyecek bir grup, Türkiye'de yaşanan sorunlardan muhalefet partilerinin sorumlu olduğunu belirtmiştir. Bu düşüncede olanların bazılarının mevcut iktidardan memnun olan gençlik olmasının yanı sıra, neden muhalefetin sorumlu olduğunu düşünüyorsunuz diye sorulduğunda; iktidar alternatifi oluşturamayıp, AKP'nin sürekli iktidarda kalmasını sağladıkları için yaşanan sorunlardan onlar sorumludur şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgu, gerçekten kayda değer bulunmuş ve Türk gençliğinin

en azından bir kısmının öyle iddia edildiği gibi umursamaz değil, olayları neden-sonuç ilişkileri içinde değerlendirdiği görülmüştür.

Türk gençliği, Türkiye'deki çevre, insan ve hayvan hakları konusunda oldukça duyarlıdır ve Türkiye'de çevreye, insan ve hayvan haklarına gereken önemin verilmediğini düşünmektedir. Özellikle kadınlara yönelik şiddet ile çocuklara yönelik cinsel istismar en fazla dile getirilen konular olmuştur.

Türk gençliği, oy kullanma durumunda olanlar, çoğunlukla seçimlere ilgi göstermektedir ancak yarın seçim yapılacak olsa kararsız ve oy kullanmayacağını belirtenlerin oranları göreceli olarak yüksek ve anlamlı bulunmuştur. Bunun temel nedeninin, mevcut siyasi parti ve liderlerin kendilerinin beklentilerini karşılamıyor olduklarıdır denebilir.

Mevcut siyasi parti başkanlarından kimi beğendikleri – takdir ettikleri konusuna bakıldığında, öyle önemli bir oranla öne çıkan bir siyasi parti başkanı olmamıştır. Her ne kadar düşük oranda da olsa, en çok beğenilen – takdir edilen politikacı olarak, Recep Tayyip Erdoğan adı öne çıkmıştır (% 16,8). Ancak ilginç denecek bulgulardan bir diğeri, adı listede yer almamış olmasına karşın katılımcıların kendi ifadeleri ile dile getirdikleri en çok beğenilen – takdir edilen politikacı Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş (% 16,3) olmuştur.

Bu konudaki bir diğer önemli bulgu ise, mevcut siyasi parti liderlerinden “hiç birisinin” (% 20,9) beğenilen – takdir edilen politik kişilik olarak tercih edilmemiş olmasıdır.

Türk gençliği kendisini, 1970 – 1980 ve 1990'lı yıllardaki gençlik kadar ideolojik çerçevelere sıkıştırmaktan giderek uzaklaşmış durumdadır. En çok telaffuz edilen ideolojik kimlik “Atatürkçü – Kemalist” olmakla (% 20,5) birlikte, önemli bir kesim (% 18,8) kendini herhangi bir ideolojik kimlik ile tanımlamamış, “ideolojim yok” ya da “apolitiğim” şeklinde görüş belirtmiştir. Bu durum önemli bir gelişme olarak görülmüştür. Zira, Türkiye’de karışıklık, kutuplaşma ve birbirini ötekileştirme son derece yaygın görülen bir durum iken gençliğin ideolojik kategorilendirmelerden giderek uzaklaşıyor olması, toplumsal birliktelik ve yaşam açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

Türk gençliği, siyasi partiler, adalet sistemi ve mahkemeler, gazeteci ve televizyoncular, din adamları, polis teşkilatı, siyasi partiler, politikacılar ve Cumhurbaşkanına genel anlamda güven duymadıklarını beyan etmişlerdir. Ancak bunlara karşın bilim insanları ile asker – orduya daha fazla oranda güven duydıklarını belirtmişlerdir. Türk gençliği, akrabaları ve komşularına, giderek azalmakta olan düzeyde önem vermektedir. Diğer bir deyişle akraba ve komşularının kendileri için çok da önemli olmadığı görülmüştür. Arkadaşlarına verdikleri önem akraba ve komşularına verdikleri önemden daha yüksek düzeydedir.

Türk gençliğinin gelecekteki en önemli hedefleri iyi bir insan olmak, çok para kazanmak – zengin olmak, ailesine ve ülkesine yararlı bir insan olmaktır. Türk gençliği çoğunlukla, şu an yaşamakta olduğu hayatından memnun değildir. Başta anne

ve babası olmakla birlikte başkalarıyla sorun(lar) yaşadığını ifade etmiştir. Hayatlarıyla ilgili kararları daha çok anne-babaları ile kendileri veriyorlar.

Türk gençliği, üst düzeyde Atatürk, Türklük-Türk olma, Türk Bayrağı ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ne, aile kurumuna, eğitimi, ahlaklı, dürüst ve Müslüman olmaya üst düzeyde önem vermektedir.

Türk gençliği, NATO, AB, ABD, Rusya, Çin, İngiltere, Fransa gibi küresel güçlere güven duymamaktadır. Almanya’ya, onlara oranla kısmen daha üst düzeyde güven duydukları tespit edilmiştir. Bunda, Almanya’da çok Türk’ün yaşıyor ve dolayısıyla çoğunun akrabalarının orada olabileceği ve bu nedenle diğer ülkelere kıyasla kısmi olarak daha üst düzeyde bir güvenme düzeyi olduğu düşünülmektedir.

Türk gençliğinin önemli bir bölümü (% 42), Türkiye’nin AB’ne tam üye olması taraftarıyken, % 40,5’i bu konuda fikri olmadığını, % 14,2’si ise Türkiye’nin AB’ye üye olması taraftarı olmadığını ifade etmiştir.

Türk gençliğinin, göç ve göçmen konusunda duyarlı olduğu görülmüştür. Göç ve göçmenliğin gençlik açısından bir anlamda “toplumsal bir fobi” halini almakta olduğu söylenebilir. Özellikle son aylarda daha çok gündeme gelen, Suriyeli ve Afganistan kökenli göçmenler başta olmak üzere Türkiye’de giderek artmakta olan bir göçmen karşıtlığından söz etmek olanaklıdır. Bu çerçevede Türk gençliği, Devletin mevcut Suriye politikasını doğru bulmadığını ve onaylamadığını belirtmiştir.

Ayrıca, Türkiye'deki Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım edilmesi gerektiğini ve Suriye'de barış olduğunda, Suriyelilerin kendi ülkelerine gönderilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca Türk gençliğinin dörtte üçü, eğer Suriyeliler Türkiye'de kalırlarsa, Türkiye'ye uyum sağlayamayacağını düşünmektedir. Buna temel neden olarak, Türk ve Arap kültürlerinin birbirlerinden çok farklı olduğu görüşü ileri sürülmüştür.

Türk gençliği, başta ekonomik krizler olmakla birlikte ülkeler arası savaşlar, göç ve salgın hastalık dalgaları ile küresel ısınmayı, dünyayı bekleyen tehditler ve sorunlar olarak gördüğünü belirtmiştir.

Sonuç olarak Türk gençliği, kendilerine güvenilmesini, daha fazla kaliteli eğitim ve iş olanakları yaratılmasını ve gençliğe daha fazla önem verilerek önlerindeki engellerin kaldırılmasını talep etmiştir.

Saha gözlem notlarından ve anket sonrası sohbetlerden edinilmiş olan genel düşünceleri ise şu şekilde özetlemek olanaklıdır:

1. Gençler, kendilerine yönelik sahada gerçekleştirilen bu araştırmaya oldukça büyük ilgi göstermişler ve bir anlamda "nihayet bizleri hatırlayan çıktı" şeklinde düşünsel tepkiler vermişlerdir. Bu araştırmaların daha fazla yapılması gerektiğini vurgulamışlardır. Hatta bazı kentlerden telefon ile proje yürütücüleri aranarak, araştırma

hakkında görüşülmüş, bilgi alınmış ve kendi sorunlarına ve durumlarına yönelik araştırma yapıldığı için teşekkür etmişlerdir.

2. Gençler, çoğunlukla, kendileriyle ilgilenilmediği, kendileri için kimsenin bir şey yapmadığı, kimsenin umurunda olmadıkları, kendilerine fırsat verilmediği, desteklenmedikleri, fikirlerine saygı duyulmadığı, ciddiye alınmadıkları konularında şikayetler dile getirmişlerdir. Bu durumun gençleri arafta bıraktığı ifade edilmiştir.

3. Bazı gençler, araştırmaya temkinli yaklaşmışlar ve ilk başta çekingenlik göstermişlerdir.

4. Bazı gençler, ailelerin çocuklarıyla olması gereken şekilde ilgilenmediğini, tersine çocuklara her istediğini sağlayarak kötülük ettiklerini ve bu çocukların ileride mutsuz olacaklarını belirttikleri görülmüştür.

5. Yine bazı gençler, yetişkinlerin ve özellikle ebeveynlerinin kendilerini yeterince anlamadıklarını, anlamaya çalışmadıklarını, hayatlarına çok müdahale ettiklerini ve bunun kendilerinde psikolojik rahatsızlıklar yarattığını dile getirerek eleştiride bulunmuşlardır.

6. Gençler genel anlamda, mevcut siyasi partiler ile liderlerine karşı çok eleştireller ve kendileri yerine ülkenin geleceği için çalışmaları gerektiği konusunu sıklıkla dile getirmişlerdir.

7. Bazı gençler, din ve dini değerler konusunda yaşatılan pek çok yanlışlar olduğu, din ve dini değerlerin özellikle tarikatlar tarafından bir sömürü aracı olarak kullanıldığı ve bunun kendilerini din ve inançtan uzaklaştırdığını ifade etmiştir. Özellikle ahlaklı, dürüst ve vicdanlı olmak konularına fazlasıyla vurgu yapılmış ve “bunlara sahip olmak için insanın bir dine mensup olması gerekmiyor” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

8. Gençlerin büyük çoğunluğu, her ilde üniversite açılmış olmasının, üniversite eğitimi kalitesizleştirdiğini ve pek çok diplomalı işsiz ürettiğini belirtmiştir. Her öğrencinin yeteneğine göre üniversiteye yönlendirilmesi konusu da sıklıkla dile getirilmiştir.

9. Gençlerin özellikle siyasal içerikli sorularda biraz duraksadıkları, çekingenlik gösterdikleri gözlenmiştir. Bu durumun, Türkiye’nin genel siyasal atmosferinin bir ürünü olduğunu söylemek olanaklıdır. Bu genel eğilim, tüm kentlerde egemen bir durum olmakla birlikte

Samsun – Adana hattının doğusunda kalan kentlerde kısmen daha fazla oranda görülmüştür.

10. Yine bazı gençlerin, anket formundaki iletişim bilgilerinden, proje yürütücü ve genel koordinatörünün adını alarak internette araştırdığı, böyle bir üniversite hocasının olup olmadığını kontrol ettikten sonra, anket formunu doldurmayı kabul ettiği gözlenmiştir. Diğer bazıları da, telefon ile proje yürütücüsünü arayarak, bilgileri teyit etme yoluna gitmiş ve proje yürütücüsü ile konuştuktan sonra araştırmaya katılmıştır.

11. Özellikle 18 – 19 yaş grubundaki bazı gençler, sayıları çok az olmakla birlikte, anketi uzun bulmuş ve yarıda bırakmışlardır. Bu anketler, araştırma firesi olarak kullanım dışında bırakılmıştır. Toplamda, tüm Türkiye’de 42 adet anket bu şekilde işleme tabi tutulmuştur.

12. Bazı gençlerin, beden dillerinden (el – kol hareketleri, mimikleri ve konuşma biçimlerinden), hayattan ve Türkiye’den umutlarını kesmiş oldukları izlenimi edinilmiştir. “Bu ülkeden bir halt olmaz” tarzı öğrenilmiş çaresizlik sendromu sergiledikleri gözlenmiştir. Buna karşın, bazı gençlerin ise dışa dönük, konuşmaya açık, eleştirel bakabilen, sorgulayan ve merak eden bir tutum

sergiledikleri görülmüştür. İlâveten, Türkiye'ye güvendiğini ve geleceğe dair umutlu olduğunu özellikle vurgulayanlar da olmuştur.

13. Özellikle Doğu illerinde daha düşük eğitim seviyesi gözlenmiş ve bu gençlerde, “okuyup da ne yapacağız” tarzıyla mevcut eğitim sistemini beğenmeme ve ayrıca bir bıkkınlık, boş vermişlik içindeymiş izlenimi edinilmiştir.

14. Başta Gaziantep, Hatay, Adana ve Mersin olmak üzere pek çok kentte göçmenlerden şikâyet yüksek oranda dile getirilmiş ve hatta “artık burayı onların ülkesiymiş gibi hissediyoruz” şeklinde tepki gösterdikleri gözlenmiştir. Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz düşüncesi sıklıkla dile getirilmiştir. Göçmenlerin artık kendi ülkelerine dönmeleri gerektiği yönünde düşünce belirtmişlerdir.

15. Özellikle doğudaki kentlerde olan gençlerin kendi kentleri dışına ve çoğunlukla batı illeri ve kısmen de yurtdışına gitme - göç etme eğilimi içinde oldukları gözlenmiştir. Bunun en önemli nedeni olarak da, bulundukları kentlerde iş bulamama – işsizlik ve işe alımlarda adam kayırma, torpil ve politik tercihlerin varlığı sıklıkla gerekçe olarak dile getirilmiştir. Özellikle işe girmede liyakate göre davranılmamasının kendilerinde bir

umutsuzluk ve güvensizlik yarattığı ve bunun da kendilerini karamsarlığa ittiği belirtilmiştir.

16. Hemen hemen tüm illerde gençler, TYT, AYT, KPSS, ALES vb. sınavlarının kendilerinin yeteneklerini ölçmediğini ve bu sınavlardan hayli yorulmuş olduklarını dile getirmiş ve mevcut eğitim ve sınav sistemine eleştirel tavır sergilemişlerdir.

17. Ayrıca, adalet sitemine güvenmeme, “hukuk var ama adalet yok” şeklinde tepkiler dile getirilmiş, kendilerini ve geleceklerini güvende hissetmeme durumu sıklıkla ifade edilmiştir.

18. Kadınlara yönelik şiddet, çocuk istismarları ve hayvanlara yönelik şiddetin, bazıları tarafından çok tepkisel biçimde dile getirildiği gözlenmiştir. Türkiye’de insan hakları ve çevreye gerekli duyarlılık gösterilmiyor olduğu ifade edilmiştir.

19. Özellikle Diyarbakır gençliği, kayyum atanması, HDP’nin kapatılması süreci gibi konuları, ankette yer almamış olmasına karşın, sıklıkla dile getirmiş ve bundan hoşnut olmadığını belirtmiştir. Pek çok konuda en eleştirel gençliğin Diyarbakır gençliği olduğu gözlenmiştir.

20. Gaziantep’teki gençler kentte mafya, uyuşturucu ticareti, çocuk kaçırma gibi yasadışılıkların çok arttığını (özellikle

Binevlerde ?) ve kendilerini korumak için korkularından kesici aletler taşımak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir.

21. Bazı gençler, çaresizlikten yurtdışına gitmek istediklerini ama milliyetçi oldukları, vatanlarını sevdikleri için yine de Türkiye’de kalmayı tercih ettiklerini ifade etmişlerdir.

22. Eğitim sisteminin kalitesizliği ve okullarda bilime gereken önemin verilmemesi sıklıkla dile getirilmiş ve eleştirilmiştir.

23. Bazı tarihi dizi ve filmlerin tarihi yanlış anlattıkları konusunda eleştiriler söz konusu olmuştur. Ayrıca pek çok dizinin gençliği bir anlamda uyuşturduğu da ifade edilmiştir.

24. Bazı gençlerin kendi kuşakları olarak görülen Z kuşağına karşı sert eleştirilerde bulundukları ve gençliği, “plastik gibiler, her şekle giriyorlar” şeklinde eleştirdikleri gözlenmiştir. Buna karşılık, “Türkiye’yi Z kuşağı kurtaracaktır” diyen gençler de söz konusu olmuştur.

25. Her ne kadar gençlerin hepsi sosyal medya araç ve platformlarını üst seviyede kullanıyor olsa da özellikle Tiktok’un gençliğe çok zarar verdiği ve yasaklanması gerektiği pek çok genç tarafından dile getirilmiştir.

26. Özellikle Covid – 19 salgınının yarattığı ortamdan sıkıldıklarını ve bunun kendi yaşamlarını sınırlandığını dile getirmiş olmakla birlikte yine de sağlık konusunu ciddiye alıyor oldukları gözlenmiştir. Bununla birlikte, Covid – 19 ile ilgili yapılan yardımların yetersiz olduğu ve adaletsiz olarak dağıtıldığı ifade edilmiştir.

Unutulmamalıdır ki, kendi geleceklerini tasarlayamayan toplumlar kendi geleceklerini yönetemezler. Bu gerçeklikten hareketle, özellikle politika yapıcı ve karar vericilerin, zaman zaman, başta yarının yetişkinleri olacak gençlik olmak üzere araştırmalar yaptırmaları, bilimsel veriler – bulgular elde etmesi ve bu verilere göre geleceği tasarlaması Türkiye’nin geleceği için büyük önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Akdağ, Yusuf (2021) Türkiye’de Gençliğin Durumu: Sorunlar ve Mücadele,
<https://ozgurlukdunyasi.org/arsiv/383-sayi-253/1555-turkiyede-gencligin-durumu-sorunlar-ve-mucadele> -26.04.2021
- African Union Commission. (2006). African Youth Charter. Gambia: African Union Commission Publication.
- Albert, M., K. Hurrelman and G. Quenzel. (2015). 17th Shell Youth Study. Hamburg: Deutsche Shell Holding.
- Ansell, N. (2005). Children, Youth and Development. London: Routledge.
- Baş, Halim (2017) Türkiye’de Genç Nüfus: Sorunlar ve Politikalar, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt: 2, Sayı, 27, s. 255 – 288.
- Bessant, J. (2021). Making-Up People: Youth, Truth and Politics. New York: Routledge.
- British Council (tarihsiz) Next Generation Türkiye, Ankara.
- Çarkoğlu, A., & Aytaç, S.E. (2016). Türkiye’de bireysel bağışçılık ve hayırseverlik. İstanbul: TÜSEV Yayınları.
- Erdoğan, E. & Uyan-Semerci, P. (2017). Understanding young citizens’ political participation in Turkey: Does ‘being young’ matter?. Southeast European and Black Sea Studies, 17(1), 57-75.
- Erkal, M. E. (1987). Toplumda Bir Sosyal Grup Olarak Gençlik. İstanbul Üniversitesi Dergisi, Cilt 43, 357-375.
- Genar Araştırma (2018) Türkiye’nin Gençleri Araştırması sonuçlandı: Gençler kendini nasıl tanımlıyor?
<https://www.gzt.com/jurnalist/turkiyenin-gencleri-arastirmasi-sonuclandi-gencler-kendini-nasil-tanimliyor-3461526> - 26.04.2021
- Habitat (2020) Türkiye’de Gençlerin İyi Olma Hali Araştırması Özet Bulgular, Habitat.
- International Youth Day 12 August. (2000). United Nations.
<https://www.un.org/en/observances/youth-day/background>
- International Labour Organization. (2020a). Youth and Covid-19 Impacts on Jobs, Education, Rights and Mental Well-Being. Geneva: Publications of the International Labour Office.
- International Labour Organization. (2020b). Global Employment Trends for Youth 2020 Technology and the Future of Jobs. Geneva: Publications of the International Labour Office.
- International Labour Organization. (2021). Youth and Covid-19: Access to Decent Jobs Amid the Pandemic. Geneva: Publications of the International Labour Office.
- Konda (2011) Türkiye Gençliği Araştırması, T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Konrad Adenauer Stiftung (2017) Gençlik Araştırması Raporu, Ankara: GfK.
- Kulaksızoğlu, A. (1990). Gençlik Çağı ve Ülkemizde Gençlik Sorunları. Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı 2, 133-144.

Nuggehalli, Roshni K. (2014). Children and Young People as Protagonists and Adults as Partners. J. Westwood, C. Larkins and D. Moxon (Eds). Participation, Citizenship and Intergenerational Relations in Children and Young People's Lives (pp. 10-22). New York: Palgrave Macmillan.

ORC (2021) Z Kuşığı Araştırması, İstanbul.

Saadet Partisi (2017) Türkiye'de Gençlik – 2017, Ankara: Saadet Partisi Yayınları.

Sencar, Özer (2013) Üniversite Gençliği Araştırması: Türkiye'deki Üniversite Gençliğinin Profili, MetroPOLL Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi A.Ş., Ankara.

SODEV (2020) Türkiye'nin Gençliği Araştırması Raporu, Ankara.

Şahin, Osman ve Sema Akboğa (2019) "Türkiye'de Devlet-Sivil Toplum Kuruluşları İlişkisi ve Sivil Toplum Kuruluşlarına Katılım", Uluslararası Siyaset Bilimi ve Kentsel Araştırmalar Dergisi Cilt 7, Sayı 2, Eylül 2019, s. 405-427.

T. C. Kalkınma Bakanlığı. (2015). Onuncu Kalkınma Planı Gençlik Çalışma Grubu Raporu.

https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/10/10_GenclikCalismaGrubuRaporu.pdf

T. C. Kalkınma Bakanlığı. (2018). Onbirinci Kalkınma Planı Çocuk ve Gençlik Özel İhtisas Komisyonu Gençlik Çalışma Grubu Raporu.

https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/04/Cocuk_ve_GenclikOzelIhtisasKomisyonuGenclikCalismaGrubuRaporu.pdf

TÜİK. (2018). Nüfus Projeksiyonları, 2018-2020.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Nufus-Projeksiyonlari-2018-2080-30567>

TÜİK. (2021). İstatistiklerle Gençlik, 2020.

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Istatistiklerle-Genclik-2020-37242>

Türkiye'deki üniversite gençliği üzerine ilk profil araştırması (2019)

<https://www.yolculukhaber.net/turkiyedeki-universite-gencligi-uzerine-ilk-profil-arastirmasi-yoksulluk-gozalti-istismar> - 26.04.2021

United Nations HABITAT. (2012). Young People, Participation

And Sustainable Development in an Urbanizing World. Nairobi: UN-HABITAT.

United Nations (2013) Definition of Youth.

<https://www.un.org/esa/socdev/documents/youth/fact-sheets/youth-definition.pdf>

United Nations International Children's Emergency Fund (2021) Adolescent Development and Participation.

<https://www.unicef.org/adolescence>

United Nations Population Fund. Youth Participation and Leadership.

Warming, H. (2013). Participation, Citizenship and Trust in Children's Lives. New York: Palgrave Macmillan.

<https://www.unfpa.org/youth-participation-leadership#readmore-expand>

EK 1: Anket Formu

AÇIKLAMA

Sayın Cevaplayıcı,

Bu anket, Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR yürütücülüğünde, **gençliğe yönelik olarak** gerçekleştirilmekte olan bilimsel bir araştırma için düzenlenmiştir.

Anket kapsamında, ülkemizde gençliğin, hayatlarında nelere değer verdikleri, farklı konulardaki görüşleri, sorunları ve gelecek beklentilerini öğrenmek istiyoruz.

İsminiz dahil, her hangi bir özel kimlik bilginize yer verilmemektedir. Bu nedenle, kişisel kimlik bilgileriniz sorulmayacak veya bununla ilgili her hangi bir bilgi sizden istenmeyecektir. Süreç **tamamen isimsiz** sürdürülecektir.

Araştırma süresince, uluslararası bilimsel araştırma etik kurallarına harfiyen uyulacak olup, gerçekleştirilmekte olan bu araştırma çerçevesinde elde edilmiş olan **veriler tamamen bilimsel amaç için kullanılacaktır.**

Soruların **doğru veya yanlış cevapları yoktur.** Size en uygun olan veya en uygun olmayan seçenekler bulunmaktadır.

Bu doğrultuda, araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliği için, **size en uygun olan seçeneği işaretlemeniz** gerekmektedir.

Yapmış olduğunuz işbirliği için şimdiden teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

Prof. Dr. Ali ÇAĞLAR

Tel : 0-532-

e-posta : acaglar@hacettepe.edu.tr

Anketin Uygulandığı İl:.....

Anketin Uygulandığı Tarih:.....

Anket Sıra No:.....

SORULAR

S1. Cinsiyetiniz? 1. Kadın 2. Erkek

S2. Doğum yeriniz -1. İl Merkezi, 2. İlçe merkezi 3. Kasaba/Belde. 4. Köy. 5. Yurtdışı

S3. Yaşınız? 1. 18-19 2. 20-21 3. 22-23 4. 24-25

S4. Medeni durumunuz?

1. Bekar 2. Nişanlı 3. Evli 4. Boşanmış 5. Eşi ölmüş
6. Nikahsız birlikte yaşıyor 7. Başka

S5. Eğitiminiz? *(En son aldığı Diploma esas alınacaktır)*

1. Okur-yazar değil
2. Diplomasız okur-yazar
3. İlkokul mezunu
4. Ortaokul mezunu
5. Lise ve dengi okul mezunu
6. Yüksek okul ya da Üniversite mezunu (Ön lisans dahil)
7. Lisansüstü (Yüksek Lisans ve/ya Doktora) derecesi var

S6. Türkçe dışında bildiğiniz-konuştuğunuz bir dil var mı?

1. Evet 2. Hayır *(Soru 8'e geçiniz)*

S7. (Yanıt Evet ise) Türkçe dışında hangi dil veya dilleri biliyorsunuz? *(Anketör: Birden fazla işaretlenebilir)*

1. Kürtçe 2. Arapça. 3. İngilizce 4. Almanca 5. Fransızca 6. Başka (belirtiniz)

S8. Mesleğiniz nedir?

1. Her hangi bir mesleğim yok
2. Öğrenciyim
3. Devlet memuruyum
4. İşçiyim
5. Çiftçiyim
6. Esnafım
7. Serbest Meslek sahibiyim
8. Diğer (belirtiniz)

S9. Şahsınızın düzenli aylık bir geliri var mı? *(Verilen cep harçlığı ve/ya alınan burs hariç)*

1. Evet *(Soru 11'e geçiniz)*
2. Hayır yok

S10. Düzenli bir geliriniz yoksa, geçiminizi kim sağlıyor? *(Anketör: Birden fazla işaretlenebilir)*

1. Annem - babam
2. Kardeşlerim (abi - abla - kardeş)
3. Akrabalarım (büyük baba-anne, amca, dayı, hala, teyze vb.)
4. Arkadaşlarım
5. Diğer (belirtiniz)

S11. Aynı çatı altında kaç kişi birlikte yaşıyorsunuz? *(Anketör: Hali hazırda ikamet ettiği hane için sorulacak)*

1. 1 2. 2 3. 3 4. 4 5. 5 +

S12. Oturduğunuz ev kime aittir? *(Anketör: Hali hazırda ikamet ettiği hane için sorulacak)*

1. Kendi evimiz
2. Kiralık ev
3. Yakınının (Annemin – Babamın – Kardeşimin, Akrabamın) evi
4. Lojman
5. Diğer (belirtiniz)

Şimdi soracaklarımdan her biri sizin için ne kadar önemlidir? Lütfen **1 ile 5 arasında puan** verir misiniz? **1 “Hiç önemli değil” 5 “Çok önemli”** anlamındadır.

	Hiç önemli değil	Önemli değil	Ne önemli ne önemsiz	Önemli	Çok Önemli	Fikri yok
S13. Ailem	1	2	3	4	5	9
S14. Akrabalarım	1	2	3	4	5	9
S15. Arkadaşlarım	1	2	3	4	5	9
S16. Komşularım	1	2	3	4	5	9
S17. Dinim	1	2	3	4	5	9
S18. Çevrenin Korunması	1	2	3	4	5	9
S19. Hayvan hakları	1	2	3	4	5	9
S20. Eğitilmiş olmak	1	2	3	4	5	9
S21. Ahlaklı olmak	1	2	3	4	5	9
S22. Dürüst olmak	1	2	3	4	5	9
S23. Atatürk	1	2	3	4	5	9
S24. Türklük-Türk olmak	1	2	3	4	5	9
S25. Müslümanlık	1	2	3	4	5	9
S26. Türkiye Bayrağı	1	2	3	4	5	9
S27. Türkiye Cumhuriyeti Devleti	1	2	3	4	5	9

S28. Sizce Türkiye ekonomik gelişmişlik açısından nasıl bir ülkedir?

1. Türkiye çok gelişmiş, kalkınmış bir ülkedir
2. Türkiye orta derecede gelişmiş bir ülkedir
3. Türkiye az gelişmiş - gelişmemiş bir ülkedir
4. Bilmiyorum (fikrim yok)

S29. Türkiye'de gelir dağılımı konusunda ne düşünüyorsunuz?

1. Türkiye'de gelir dağılımı dengeli ve eşit düzeydedir
2. Türkiye'de gelir dağılımı orta düzeydedir
3. Türkiye'de gelir dağılımı dengesiz ve eşit değildir
4. Bilmiyorum, fikrim yok

S30. Türkiye'de işsizlik konusu ile ilgili düşünceniz nedir?

1. Türkiye'de çok fazla işsizlik var
2. Türkiye'deki işsizlik düzeyi normal düzeydedir, fazla değildir
3. Türkiye'de işsizlik yok *(Lütfen soru 32'ye geçiniz)*
4. Bilmiyorum - fikrim yok *(Lütfen soru 32'ye geçiniz)*

S31. (Evet işsizlik var ise) Sizce işsizliğin nedenleri nelerdir? (*Birden fazla cevap verebilir*)

1. Başka ülkelerden çok göçmen – ucuz işgücü – geldiği için işsizlik var
2. Yatırım yapılmadığı, iş sahası azaldığı için işsizlik var
3. Adam kayırmacılık – torpil olduğu için işsizlik var
4. Nüfusumuz hızla artıyor olduğu için işsizlik var
5. Başka (belirtiniz)

S32. Size göre Devlette, işe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyor musunuz?

1. Evet, işe alımlarda tamamiyle ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyorum (*Sr. 34'e geçiniz*)
2. Hayır, işe alımlarda ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünüyorum
3. İşe alımlarda kısmen ehliyet ve liyakate uygun davranıldığını düşünüyorum
4. Bilmiyorum, fikrim yok (*Soru 34'e geçiniz*)

S33. (Yanıt hayır veya kısmen ise) İşe alınmada ehliyet ve liyakate uygun davranılmadığını düşünmenizden nedeni nedir?

1. Her yerde torpil ve adam kayırmacılık var
2. Herkes kendi akrabalarını işe yerleştiriyor
3. Politik tercihlere göre insanlar işe yerleştiriliyor
4. Başka (belirtiniz)

S34. Sizce aile nasıl bir kurumdur?

1. Aile toplumun temelidir ve gerekli bir kurumdur
2. Aile, modası geçmiş ve artık gerekli olmayan bir kurumdur
3. Ne çok gereklidir ne de çok gereksizdir
4. Başka (belirtiniz)

S35. Herhangi bir "Sivil Toplum Örgütü – Derneğe" üye misiniz?

1. Evet
2. Hayır

S36. Gelecekteki en önemli hedefiniz ne yapmaktır?(TEK CEVAP)

1. İyi bir insan olmak
2. Evlenip iyi bir aile hayatı kurmak
3. Çok para kazanmak - zengin olmak
4. Diğer (belirtiniz)

S37. Din - inançla ilişkiniz nasıldır? (Anketör: Lütfen şıkları okuyunuz, verdiği ilk yanıtı uygun olan şıkla işaretleyiniz)

1. Çok dindarım ve Allah'a inanıyorum
2. Allah'a inanıyorum ama pek dindar değilim
3. Allaha inanıyorum ama dinlere inanmıyorum - Deistim
4. Allaha ve hiç bir dine inanmıyorum – Ateistim
5. Bilinemezciyim-Agnostiğim
6. Diğer (belirtiniz).....

S38. Şimdiki hayatınızdan memnuniyet-mutluluk durumunuz nasıldır?

1. Şimdiki hayatımdan çok memnunum - mutluyum
2. Şimdiki hayatımdan ne mutluyum ne de mutsuzum: Orta halli
3. Şimdiki hayatımdan hiç memnun değilim - mutsuzum
4. Bilmiyorum - Fikrim yok

S39. Hayatınız ve geleceğiniz ile ilgili kararları kim veriyor?

1. Hayatım ve geleceğim ile ilgili kararları ben tek başıma veririm
2. Hayatım ve geleceğim ile ilgili kararları ailemle (annem-babamla) birlikte veririm
3. Hayatım ve geleceğim ile ilgili kararları babam verir
4. Hayatım ve geleceğim ile ilgili kararları annem verir
5. Hayatım ve geleceğim ile ilgili kararları abim-ablam verir
6. Hayatım ve geleceğim ile ilgili kararları eşim ile birlikte karar veririm
7. Başka (belirtiniz).....

S40. Hayatınızda **en çok kime** güvenirsiniz?

1. Hayatımda kendimden başka kimseye güvenmem
2. Hayatımda en çok aileme güvenirim
3. Hayatımda en çok akrabalarım güvenirim
4. Hayatımda en çok öğretmenlerime - hocalarıma güvenirim
5. Hayatımda en çok arkadaşlarıma güvenirim.
6. Başka (belirtiniz).....

Şimdi soracağım kişi – kurumlara, **son zamanlarda** ne kadar güveniyorsunuz? **Lütfen 1 ile 5 arasında puan** veriniz. **1 “Hiç güvenmem” - 5 “Çok güvenirim”** anlamına gelmektedir.

	Hiç güvenmem	Güvenmem	Ne güvenirim ne güvenmem	Güvenirim	Çok güvenirim	Fikrim yok
S41. Politikacılar	1	2	3	4	5	9
S42. Polis Teşkilatı	1	2	3	4	5	9
S43. Asker – Ordu	1	2	3	4	5	9
S44. Siyasi Partiler	1	2	3	4	5	9
S45. Cumhurbaşkanı	1	2	3	4	5	9
S46. Mahkemeler- Adalet Sistemi	1	2	3	4	5	9
S47. Gazeteciler ve Televizyoncular	1	2	3	4	5	9
S48. Din adamları	1	2	3	4	5	9
S49. Bilim insanları	1	2	3	4	5	9
S50. Birleşmiş Milletler	1	2	3	4	5	9
S51. Avrupa Birliği	1	2	3	4	5	9
S52. NATO	1	2	3	4	5	9
S53. ABD	1	2	3	4	5	9
S54. Rusya	1	2	3	4	5	9
S55. Çin	1	2	3	4	5	9
S56. Almanya	1	2	3	4	5	9
S57. Fransa	1	2	3	4	5	9
S58. İngiltere	1	2	3	4	5	9

S59. Boş zamanınız oluyor mu?

1. Evet, oluyor
2. Hayır, olmuyor (*Anketör: Soru 61'e geçin*)

S60. Boş zamanlarınızda neler yaparsınız?

1. Kitap okuyorum
2. Bilgisayarda - cep telefonunda oyun oynuyorum
3. İnternette geziniyorum
4. Televizyon seyrediyorum
5. Kahveye - kafeye gidiyorum
6. Sinemaya gidiyorum
7. Arkadaşlarımla (kız-erkek arkadaş dahil) zaman geçiriyorum
8. Spor yapıyorum
9. Başka (belirtiniz).....

S61. Ders kitapları dışında kitap (roman vb.) okuyor musunuz? 1. Evet 2. Hayır

S62. Hayatınızda hiç tiyatroya gittiniz mi? 1. Evet 2. Hayır

S63. Hayatınızda hiç opera-bale - klasik müzik konseri izlediniz mi? 1. Evet 2. Hayır

S64. Düzenli yaptığınız bir spor var mı? 1. Evet 2. Hayır

S65. Sosyal medya araçlarını kullanıyor musunuz?

1. Evet Kullanıyorum
2. Hayır, kullanmıyorum (**Anketör: Soru 70'e geçin**)

Sosyal medya araçlarından hangilerini kullanıyorsunuz ve kullanma sıklığınız belirtir misiniz?
(**Anketör: Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz**)

S66. Kullanılan Sosyal Medya		S67. Kullanma Sıklığınız?			
Kod	Sosyal Medya Ortamı	Devamlı kullanırım	Bazen kullanırım	Çok seyrek kullanırım	Hiç kullanmam
1	Facebook	1	2	3	4
2	Haber Siteleri	1	2	3	4
3	Instagram	1	2	3	4
4	LinkedIn	1	2	3	4
5	Pinterest	1	2	3	4
6	Scorp	1	2	3	4
7	Snapchat	1	2	3	4
8	Tiktok	1	2	3	4
9	Twitch	1	2	3	4
10	Twitter	1	2	3	4
11	WhatsApp	1	2	3	4
12	YouTube	1	2	3	4
13	Başka (belirtiniz).....	1	2	3	4

S68. Süre olarak, gün içerisinde sosyal medyada toplam ne kadar zaman geçiriyorsunuz?

1	1 saatten az	2	1-3 saat	3	4-6 saat	4	7-9 saat	5	10 saat +
---	--------------	---	----------	---	----------	---	----------	---	-----------

S69. Sosyal medyayı en çok hangi amaçla kullanırsınız? (En fazla 5 seçenek işaretleyiniz)

1	Oyun oynamak
2	Siyasi gündemi takip etmek
3	Tartışma gruplarını takip etmek
4	Siyasi mesajlar atmak, yorumda bulunmak
5	İlgi alanlarımla ilgili araştırma yapmak
6	Ortak ilgi alanlarına sahip kişileri ve grupları bulmak
7	Kendi ürettiklerimi (müzik, fotoğraf vb) paylaşmak
8	Arkadaşlık kurmak/Sosyalleşmek/Çevre edinmek
9	Müzik dinlemek
10	Video izlemek
11	İnsanların neler yaptıklarını takip etmek
12	Mesajlaşmak, iletişim kurmak
13	Blog yazmak
14	Başka (belirtiniz)...

S70. Evlilik öncesi kız-erkek arkadaşlığı hakkındaki düşünceniz nasıldır?

1. Evlilik öncesi bir kız bir erkekle arkadaşlık kurabilir, bu gayet normaldir
2. Evlilik öncesi bir kız bir erkekle arkadaşlık kurmamalıdır, doğru bulmuyorum

S71. Hayatınızda, başka kişilerle sorun yaşıyor musunuz?

1. Evet, yaşıyorum
2. Hayır, yaşamıyorum. **(Anketör: Soru 73'e geçin)**

S72. Hayatınızda en çok kiminle sorun yaşıyorsunuz?(Anketör: Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

1. Anne-babamla sorun yaşıyorum
2. Kardeşim-kardeşlerimle sorun yaşıyorum
3. Kız - erkek arkadaşımle sorun yaşıyorum
4. Normal arkadaşlarımla sorun yaşıyorum
5. Ders hocalarımla sorun yaşıyorum
6. Akrabalarımla sorun yaşıyorum
7. Eşimle sorun yaşıyorum
8. Başka (belirtiniz)

S73. Ülke ve Dünya gündemini takip eden birisi misiniz?

1. Evet, takip ediyorum
2. Kısmen – bazen takip ediyorum
3. Hayır, hiç takip etmiyorum **(Lütfen soru 75'den devam ediniz)**

S74. (Yanıt, evet veya kısmen ise) Gündemi, en çok takip ettiğiniz haber kaynağı hangisidir?

1. Sadece, günlük gazetelerden gündemi takip ediyorum
2. Sadece, televizyonlardan gündemi takip ediyorum
3. Hem gazete ve hem de televizyonlardan gündemi takip ediyorum
4. Cep telefonumdan gündemi takip ediyorum
5. İnternette gündemi takip ediyorum
6. Başka (belirtiniz)

S75. Bugünkü Türkiye'nin yönetiminden memnuniyet durumunuz nasıldır?

1. Çok memnunum, Türkiye çok iyi yönetiliyor
2. Türkiye ne iyi ne de kötü yönetiliyor - orta halli denebilir
3. Hiç memnun değilim, Türkiye kötü yönetiliyor
4. Fikrim yok - Cevap vermek istemiyorum

S76. Türkiye'de insan haklarına **verilen önem** hakkındaki düşünceniz nedir?

1. İnsan haklarına çok saygı gösteriliyor
2. İnsan haklarına kısmen saygı gösteriliyor
3. Kararsızım, fikrim yok
4. İnsan haklarına pek saygı gösterilmiyor
5. İnsan haklarına hiç saygı gösterilmiyor

S77. Bir genç olarak kadın ve erkek eşitliği konusundaki düşünceniz nedir?

1. Kadınlar ve erkekler eşittir
2. Erkekler kadınlardan üstündür
3. Kadınlar erkeklerden üstündür

S78. Türkiye'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz? (Anketör: *Lütfen önce şıkları okuyunuz, verdiği ilk yanıtı uygun olan şıkkı işaretleyiniz*)

1. Türkiye'nin geleceğini çok iyi görüyorum, geleceğinden umutluyum
2. Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, geleceğinden umutsuzum
3. Türkiye'nin geleceğini çok iyi görmüyorum, ama geleceğinden umutluyum
4. Türkiye'nin durumu hep aynı bir değişiklik olacağını düşünmüyorum
5. Bilmiyorum, fikrim yok
6. Başka (belirtiniz)

S79. İmkânınız olsa Türkiye'de mi yaşamak istersiniz yoksa başka bir ülkede mi?

1. Türkiye'de yaşarım, buradaki hayatımdan memnunum (*Lütfen soru 81'den devam ediniz*)
2. Avrupa ülkelerinde yaşamak isterim (hangisi, tek cevap?.....)
3. İskandinav ülkelerinde yaşamak isterim (hangisi, tek cevap?.....)
4. ABD'de yaşamak isterim
5. Kanada'da yaşamak isterim
6. Arap ülkelerinin birinde yaşamak isterim (hangisi tek cevap?
7. Balkan ülkelerinde yaşamak isterim (hangisi, tek cevap?.....)
8. Başka (belirtiniz).....

S80. (Başka bir ülkede yaşamak istiyorsa) Neden başka bir ülkede yaşamak istiyorsunuz? (Anketör: *Lütfen önce tüm şıkları okuyunuz-Birden fazla cevap verilebilir*)

1. Türkiye'de iş bulamıyorum, orada daha kolay iş bulacağımı düşünüyorum
2. Türkiye'de kendimi güvende hissetmiyorum
3. Orada daha çok özgürlük var
4. Orada insan hakları daha gelişmiş durumdadır
5. Oradaki yaşam koşulları Türkiye'dekinden çok daha iyidir
6. Orası daha Müslüman bir ülkedir
7. Başka (belirtiniz)

S81. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması - katılması konusundaki düşünceniz nedir?

1. Türkiye'nin hiç bir şekilde Avrupa Birliği'ne üye olmasını istemem
2. Bence Türkiye Avrupa Birliği'ne üye olursa bizim için çok iyi olur
3. Bilmiyorum, fikrim yok
4. Başka (belirtiniz).....

S82. Sizce, Türkiye’de sorunlar yaşanıyor mu?

1. Evet, sorunlar yaşanıyor 2. Hayır, sorunlar yaşanmıyor *(Lütfen soru 84’den devam ediniz)*

S83. Sizce, Türkiye’de en çok yaşanan sorun(lar) nedir? *(Anketör: Birden fazla cevap verilebilir)*

1. Terör en büyük sorunumuzdur
2. İşsizlik en büyük sorunumuzdur
3. Ekonomik durumun kötü olması en büyük sorunumuzdur
4. Adam kayırma, yolsuzluk ve rüşvetin yaygın olması en büyük sorunumuzdur
5. Güvenlik, asayiş eksikliği en büyük sorunumuzdur
6. Adalet ve özgürlük eksikliği en büyük sorunumuzdur
7. Kalitesiz eğitim sistemi en büyük sorunumuzdur
8. Başka (belirtiniz)

S84. Sizce, Türkiye’nin bugün yaşamakta olduğu sorunlardan en çok kim sorumludur? *(Anketör: Lütfen önce tüm şıkları okuyunuz, en önemli görüleni işaretleyiniz) (TEK CEVAP)*

1. Türkiye’nin, bugün yaşamakta olduğu bir sorunu yoktur
2. Cumhurbaşkanı sorumludur
3. Muhalefet partileri sorumludur
4. İktidar - muhalefet tüm siyasetçiler sorumludur
5. İç düşmanlarımız sorumludur
6. Dış düşmanlarımız sorumludur
7. Başka (belirtiniz)

S85. Şu anki Türk gençliğini nasıl görüyorsunuz? *(Anketör: Lütfen önce tüm şıkları okuyunuz, verdiği ilk yanıtı uygun olan şıkkı işaretleyiniz - TEK CEVAP)*

1. Türk gençliği çok iyi ve sorumluluk sahibi bir gençliktir
2. Türk gençliğini normal olarak değerlendiriyorum – ne iyi ne de kötü
3. Türk gençliği çok umursamaz ve sorumsuz bir gençliktir
4. Türk gençliği, bilinç düzeyi yüksek bir gençliktir
5. Türk gençliği, bilinç düzeyi düşük bir gençliktir
6. Bilmiyorum, fikrim yok
7. Başka (belirtiniz)

S86. Türkiye’deki yetişkinleri nasıl görüyorsunuz? *(Anketör: Lütfen önce tüm şıkları okuyunuz ve en önemli görüleni işaretleyiniz - TEK CEVAP)*

1. Türkiye’de yetişkinler iyi ve sorumluluk sahibi insanlardır
2. Türkiye’de yetişkinler anlayışsızdır ve gençliği anlamıyorlar
3. Türkiye’de yetişkinlerin bazıları iyi bazıları ise kötüdür
4. Türkiye’deki yetişkinler geri kafalıdır
5. Türkiye’deki yetişkinler anne ve babalarımızdır ve bizim için çok değerlidir
6. Bilmiyorum, fikrim yok

S87. Kendinizi ideolojik olarak nasıl tanımlıyorsunuz?(Anketör: *Lütfen, önce bütün şıkları okuyunuz, verdiği ilk yanıtı uygun olan şıkkı işaretleyiniz*) (TEK CEVAP)

1. Ülkücü - Milliyetçi
2. Devrimci - Sosyalist
3. Merkez Sağ - Liberal
4. Merkez Sol - Sosyal Demokrat
5. İslamcı
6. Türkçü
7. Atatürkçü - Kemalist
8. Kürtçü
9. İdeolojim yok (Apolitik)
10. Cevap vermek istemedi
11. Başka (belirtiniz).....

S88. Birisi size "kimsiniz" diye bir soru yöneltse, ilk hangi kimliğinizle kendinizi tanıtırınız?(Anketör: *Lütfen, önce bütün şıkları okuyunuz, verdiği ilk yanıtı uygun olan şıkkı işaretleyiniz*) (TEK CEVAP)

1. Erkeğim - kadının derim
2. Türküm derim
3. Kürdüm derim
4. Müslümanım derim
5. Atatürkçüyüm derim
6. Ülkücüyüm derim
7. Devrimciyim derim
8. Çevreciyim derim
9. Başka (belirtiniz)

S89. Seçimlerde hiç oy kullandınız mı?

1. Evet
2. Hayır (*Soru 91'e geçiniz*)

S90.(Evet ise) Son seçimde hangi partiye oy verdiniz?

1. AK PARTİ
2. CHP
3. MHP
4. İYİ PARTİ
5. HDP
6. SAADET PARTİSİ
7. Cevap vermek istemedi
8. Başka (belirtiniz)

S91. Yarın seçim olsa hangi partiye oy verirsiniz?

1. AK PARTİ
2. CHP
3. MHP
4. İYİ PARTİ
5. HDP
6. DEVA PARTİSİ
7. GELECEK PARTİSİ
8. SAADET PARTİSİ
9. Oy kullanmayacağım
10. Kararsızım
11. Cevap vermek istemedi
12. Başka (belirtiniz)

S92. Şu anki politikacıların en çok beğendiğiniz-takdir ettiğiniz kişi hangisidir? **(TEK CEVAP)**

1. Recep Tayyip Erdoğan
2. Kemal Kılıçdaroğlu
3. Meral Akşener
4. Devlet Bahçeli
5. Selahattin Demirtaş
6. Temel Karamollaoğlu
7. Ali Babacan
8. Ahmet Davutoğlu
9. Doğu Perinçek
10. Muharrem İnce
11. Başka (belirtiniz)

S93. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Suriyeli göçmenlere yönelik politikasını nasıl buluyorsunuz?

1. Devletin göçmen politikasını olumlu buluyorum. Aynen devam etmelidir.
2. Devletin göçmen politikasını olumlu bulmuyorum. Uygulanan politika değiştirilmelidir
3. Bilmiyorum, fikrim yok

S94. Suriyelilere yapılan yardımlar (sağlık, eğitim, barınma ve nakit yardımı) konusunda ne düşünüyorsunuz?

1. Suriyelilere her konuda yardım etmeliyiz
2. Suriyelilere sadece beslenme ve barınma konusunda yardım etmeliyiz, diğer konularda yardım etmemeliyiz.
3. Suriyelilere hiç bir konuda yardım etmemeliyiz.
4. Suriyeliler yerine kendi vatandaşlarımıza yardım etmeliyiz.
5. Bilmiyorum, fikrim yok
6. Başka (belirtiniz)

S95. Eğer Suriyeliler Türkiye'de daimi olarak kalırlarsa, onların Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyor musunuz?

1. Evet Suriyelilerin Türk toplumuna uyum sağlayacağını düşünüyorum
2. Hayır, Suriyelilerin Türk topluma uyum sağlayacağını düşünmüyorum
3. Bilmiyorum, fikrim yok
4. Başka (belirtiniz)

S96. Türkiye'deki Suriyeli göçmenlerle ilgili ne yapılmalıdır?

1. Suriye'de barış olduğunda -durum düzeldiğinde- hepsi Suriye'ye geri gönderilmelidir
2. Suriyelilerden isteyen ülkesine dönebilir istemeyen Türkiye'de kalabilir
3. Suriyeliler başka ülkelere gönderilmelidir
4. Bilmiyorum, fikrim yok
5. Başka (belirtiniz)

S97. Size göre, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen sorunlar var mıdır?

1. Evet, var
2. Hayır yok (**Lütfen soru 99'dan devam ediniz**)

S98. Sizce, yakın gelecekte Türkiye'yi bekleyen **en önemli üç sorun – tehlike** nedir? Lütfen öncelik sırasına göre

1, 2, 3 diye kutulara (□) işaretleyiniz.

1. □Ekonomik çöküntü, enflasyon artışı, hayat pahalılığı
2. □Terör, asayiş ve güvenlik sorunu
3. □Türkiye'de çok sayıda göçmenin olması
4. □Savaş (iç-dış) ihtimalinin olması
5. □Uluslararası güç odaklarının Türkiye üzerindeki hesapları ve müdahaleleri
6. □Başka (belirtiniz)

S99. Size göre, Dünyamızı yakın gelecekte bekleyen **en önemli üç sorun – tehlike** nedir? Lütfen öncelik sırasına göre **1, 2, 3 diye** kutulara (□) işaretleyiniz.

1. □ Savaşlar – ülkelerarası anlaşmazlıklar, çatışmalar
2. □ Küresel ısınma ve iklim değişikliği, kuraklık
3. □ Ekonomik krizler
4. □ Çevre kirliliği – doğa katliamı, ormansızlaştırma
5. □ Hastalıkların artması - Salgın hastalıklar
6. □ Terörün daha da artması
7. □ Doğal afetler: Sel, heyelan, orman yangınları vb.
8. □ Bilmiyorum, fikrim yok
9. □ Başka (belirtiniz)

S100. Son olarak benim sormadığım ancak sizin Türk gençliğine ilişkin eklemek istediğiniz veya benimle paylaşmak istediğiniz, önemli gördüğünüz bir şey var mı?

1. Hayır
2. Evet:

• **ANKETÖR DİKKAT:** Anketi uyguladığınızda, aşağıdaki notları mutlaka okuyup işaretleyiniz. Ayrıca, tüm soruları kontrol ediniz, boş bırakılan soru kalsın.

• **Görüşme sırasında;**

1. Yanıtlayıcı, soruları yanıtlarken samimi ve içtendi
2. Yanıtlayıcı soruları yanıtlarken samimi ve içten değildi
3. Başka (belirtiniz)

EKİP: _____ :

Anketör adı :

Denetleyici adı :

